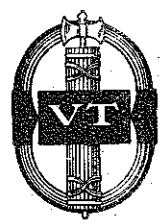

23-0

Rozhodnutí nejvyššího soudu československé republiky ve věcech trestních.

Ročník čtrnáctý,
(od čísla 4349 do čísla 4581)
obsahující rozhodnutí z roku 1932
a
rozhodnutí disciplinární
(od čísla 142 dis. do čísla 166 dis.).

Pořádá z příkazu předsednictva nejvyššího soudu II. prezident tohoto soudu
Dr. FRANTIŠEK VÁŽNÝ
s redakční komisí.

Veškerá práva autorská, zejména právo překladu, jsou vyhrazena.

V PRAZE 1933.

Nakladatel a vydavatel: JUDr. V. Tomsa, právnické vydavatelství Praha XII.
Kanálská ul. 8 (Máněsova 71).

OSTREČ : : : : :
 PRAVÍČKOVÝ FOND
 SIARY FOND
 Č. inv.: 12819

OBSAH:

	Stránka
Seznam rozhodnutí v pořadí časovém	III—VI
Seznam rozhodnutí podle spisových značek	VII—X
Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 4349—4581	1—386
Rozhodnutí disciplinární čís. 142 čís. — 166 čís.	387—424
Věcný seznam abecední	425—483
Seznam ustanovení zákonných	484—490

Seznam rozhodnutí v pořadí časovém.

	čís.		čís.
	1932.		
leden	4. Zm IV 669/31	4349	
»	5. Zm II 319/30	4350	
»	8. Zm I 993/30	4351	
»	9. Zm I 1051/31	4352	
»	15. Zm I 985/30	4353	
»	18. Zm III 364/31	4354	
»	18. Zm IV 588/31	4355	
»	19. Zm III 426/31	4356	
»	23. Zm I 412/31	4357	
»	23. Zm IV 543/31	4358	
»	27. Zm IV 234/31	4359	
»	29. Zm I 210/31	4360	
»	29. Zm I 262/31	4361	
»	30. Zm I 97/31	4362	
»	30. Zm I 214/31	4363	
»	30. Zm IV 689/31	4364	
únor	3. Zm IV 531/31	4365	
»	4. Zm IV 604/31	4366	
»	5. Zm I 549/31	4367	
»	6. Zm II 212/31	4368	
»	12. Zm IV 717/31	4369	
»	13. Zm I 316/31	4370	
»	13. Zm I 1075/31	4371	
»	17. Zm III 367/31	4372	
»	18. Zm II 117/31	4373	
»	20. Zm II 451/30	4374	
			» 20. Zm III 387/31 4375
			» 20. Zm IV 730/31 4376
			» 23. Zm I 342/31 4377
			» 23. Zm II 68/31 4378
			» 24. Zm IV 735/31 4379
			» 27. Zm II 245/31 4380
			březen
			1. Zm II 259/31 4381
			» 5. Zm IV 497/31 4382
			» 5. Zm IV 594/31 4383
			» 8. Zm I 80/31 4384
			» 8. Zm III 28/32 4385
			» 8. Zm IV 773/31 4386
			» 9. Zm IV 609/31 4387
			» 15. Zm II 183/31 4388
			» 16. Zm I 1059/31 4389
			» 18. Zm I 23/32 4390
			» 19. Zm I 443/31 4391
			» 19. Zm II 3/32 4392
			» 19. N IV 7/32 4393
			» 22. Zm I 564/31 4394
			» 22. Zm II 435/31 4395
			» 30. Zm IV 779/31 4396
			důben
			2. Zm I 521/31 4397
			» 2. Zm IV 189/32 4398
			» 6. Zm IV 39/32 4399
			» 9. Zm III 236/31 4400
			» 19. Zm IV 129/32 4401

		Čís.
duben	20. Zm I 941/31 . . .	4402
»	20. Zm I 194/32 . . .	4403
»	21. Zm I 857/31 . . .	4404
»	22. Zm I 197/32 . . .	4405
»	22. Zm IV 777/31 . . .	4406
»	26. Zm IV 16/32 . . .	4407
»	26. Zm IV 114/32 . . .	4408
»	27. Zm I 255/31 . . .	4409
květen	4. Zm I 71/32 . . .	4410
»	4. Zm II 97/32 . . .	4411
»	7. Zm IV 41/32 . . .	4412
»	12. Zm I 626/31 . . .	4413
»	12. Zm II 134/32 . . .	4414
»	13. Zm II 402/31 . . .	4415
»	19. Zm I 919/31 . . .	4416
»	19. Zm II 151/31 . . .	4417
»	19. Zm IV 203/32 . . .	4418
»	20. Zm IV 121/32 . . .	4419
»	24. Zm III 61/32 . . .	4420
»	25. Zm IV 108/32 . . .	4421
»	27. Zm III 89/32 . . .	4422
»	28. Zm II 289/31 . . .	4423
červen	1. Zm III 37/32 . . .	4424
»	2. Zm I 104/31 . . .	4425
»	14. Zm I 358/31 . . .	4426
»	14. Zm III 154/32 . . .	4427
»	15. Zm I 183/31 . . .	4428
»	15. Zm IV 262/32 . . .	4429
»	15. Zm IV 285/32 . . .	4430
»	18. Zm III 200/32 . . .	4431
»	21. Zm I 40/31 . . .	4432
»	21. Zm I 654/31 . . .	4433
»	21. Zm IV 99/32 . . .	4434
»	30. Zm II 59/32 . . .	4435
červenec	1. Zm IV 232/32 . . .	4436
»	8. Zm III 275/32 . . .	4437
»	8. Zm III 298/32 . . .	4438
»	8. Zm IV 200/32 . . .	4439
»	12. Zm IV 165/32 . . .	4440
»	13. Zm III 79/32 . . .	4441
»	15. Zm IV 179/32 . . .	4442
srpen	24. Zm III 309/31 . . .	4443
»	24. Zm IV 358/32 . . .	4444

		Čís.
srpen	31. Zm III 299/32 . . .	4445
»	31. Zm IV 298/32 . . .	4446
»	31. Zm IV 379/32 . . .	4447
»	31. Zm IV 414/32 . . .	4448
září	2. Zm IV 156/32 . . .	4449
»	7. Zm I 439/32 . . .	4450
»	7. Zm III 183/32 . . .	4451
»	7. Zm IV 72/32 . . .	4452
»	9. Zm I 231/31 . . .	4453
»	10. Zm II 234/32 . . .	4454
»	13. Zm III 273/32 . . .	4455
»	14. Zm II 249/31 . . .	4456
»	14. Zm II 243/32 . . .	4457
»	14. Zm III 169/32 . . .	4458
»	14. Zm IV 180/32 . . .	4459
»	14. Zm IV 192/32 . . .	4460
»	15. Zm II 4/31 . . .	4461
»	15. Zm IV 238/32 . . .	4462
»	16. Zm I 1060/31 . . .	4463
»	16. Zm IV 308/32 . . .	4464
»	17. Zm IV 289/32 . . .	4465
»	21. Zm I 674/31 . . .	4466
»	21. Zm IV 206/32 . . .	4467
»	21. Zm IV 375/32 . . .	4468
»	22. Zm I 646/32 . . .	4469
»	22. Zm III 178/32 . . .	4470
»	23. Zm II 422/30 . . .	4471
»	23. Zm III 326/32 . . .	4472
»	24. Zm II 128/31 . . .	4473
»	24. Zm III 321/32 . . .	4474
»	27. Zm I 95/31 . . .	4475
»	27. Zm I 394/32 . . .	4476
»	27. Zm IV 248/32 . . .	4477
říjen	1. Zm IV 184/32 . . .	4478
»	1. Zm IV 225/32 . . .	4479
»	4. Zm III 350/32 . . .	4480
»	4. Zm IV 427/32 . . .	4481
»	5. Zm I 573/31 . . .	4482
»	5. Zm II 79/31 . . .	4483
»	5. Zm III 365/32 . . .	4484
»	7. Zm I 701/32 . . .	4485
»	7. Zm II 349/32 . . .	4486
»	7. Zm IV 190/32 . . .	4487
»	7. Zm IV 291/32 . . .	4488
»	8. Zm I 314/31 . . .	4489

		Čís.
říjen	8. Zm II 370/31 . . .	4490
»	11. Zm I 574/32 . . .	4491
»	11. Zm I 616/32 . . .	4492
»	11. Zm III 142/32 . . .	4493
»	11. Zm IV 394/32 . . .	4494
»	12. Zm IV 276/32 . . .	4495
»	12. Zm IV 409/32 . . .	4496
»	13. Zm I 578/32 . . .	4497
»	14. Zm I 937/31 . . .	4498
»	18. Zm I 580/31 . . .	4499
»	18. Zm II 281/31 . . .	4500
»	18. Nd IV 19/32 . . .	4501
»	19. Zm I 103/31 . . .	4502
»	19. Zm I 992/31 . . .	4503
»	20. Zm IV 353/32 . . .	4504
»	21. Zm I 116/31 . . .	4505
»	21. Zm II 143/32 . . .	4506
»	22. Zm I 823/31 . . .	4507
»	22. Zm I 836/31 . . .	4508
»	22. Zm I 1019/31 . . .	4509
»	25. Zm II 197/31 . . .	4510
»	25. Zm IV 365/32 . . .	4511
»	26. Zm II 294/32 . . .	4512
»	26. Zm IV 380/32 . . .	4513
»	27. Zm I 259/32 . . .	4514
»	29. Zm IV 410/32 . . .	4515
listopad	3. Zm I 1004/31 . . .	4516
»	4. Zm IV 611/31 . . .	4517
»	5. Zm II 144/32 . . .	4518
»	5. Zm III 352/32 . . .	4519
»	5. Zm III 391/32 . . .	4520
»	5. Zm IV 160/32 . . .	4521
»	8. Zm I 577/32 . . .	4522
»	8. Zm III 289/32 . . .	4523
»	8. Zm IV 339/32 . . .	4524
»	9. Zm III 283/32 . . .	4525
»	9. Zm IV 350/32 . . .	4526
»	10. Zm. I 639/29-12 . . .	4527
»	10. Zm I 844/32 . . .	4528
»	11. Zm I 671/31 . . .	4529
»	11. Zm IV 462/32 . . .	4530
»	12. Zm II 45/41 . . .	4531
»	16. Zm II 324/32 . . .	4532
»	16. Zm III 359/32 . . .	4533
»	16. Nd III 30/32 . . .	4534

		Čís.
listopad	17. Zm I 307/32 . . .	4535
»	17. Zm II 88/31 . . .	4536
»	17. Zm II 189/32 . . .	4537
»	19. Zm III 334/32 . . .	4538
»	19. Zm IV 475/32 . . .	4539
»	22. Zm II 74/31 . . .	4540
»	22. Zm IV 446/32 . . .	4541
»	23. Zm I 800/32 . . .	4542
»	23. Zm III 380/32 . . .	4543
»	24. Zm II 424/31 . . .	4544
»	25. Zm II 429/31 . . .	4545
»	26. Zm II 41/32 . . .	4546
»	29. Zm I 187/31 . . .	4547
»	30. Zm III 346/32 . . .	4548
prosinec	1. Zm IV 472/32 . . .	4549
»	2. Zm I 687/30 . . .	4550
»	2. Zm II 67/32 . . .	4551
»	2. Zm II 368/32 . . .	4552
»	2. Zm IV 498/32 . . .	4553
»	3. Zm II 27/32 . . .	4554
»	3. Zm II 211/32 . . .	4555
»	3. Zm III 294/32 . . .	4556
»	6. Zm I 930/30 . . .	4557
»	6. Zm I 170/31 . . .	4558
»	7. Zm II 161/31 . . .	4559
»	7. Zm III 269/32 . . .	4560
»	9. Zm II 285/31 . . .	4561
»	9. Zm IV 461/32 . . .	4562
»	10. Zm IV 387/32 . . .	4563
»	11. Nd I 545/32 . . .	4564
»	13. Zm I 624/30 . . .	4565
»	14. Zm III 393/32 . . .	4566
»	14. Zm III 407/32 . . .	4567
»	15. Zm II 237/32 . . .	4568
»	16. Zm I 797/31 . . .	4569
»	16. Zm IV 395/32 . . .	4570
»	16. Zm IV 442/32 . . .	4571
»	17. Zm I 713/32 . . .	4572
»	17. Zm I 847/32 . . .	4573
»	17. Zm II 322/32 . . .	4574
»	17. Zm II 429/32 . . .	4575
»	19. Zm II 454/30 . . .	4576
»	20. Zm III 413/32 . . .	4577
»	20. Zm IV 528/32 . . .	4578
»	22. Zm IV 519/32 . . .	4579

	Čís.
prosinec 23. Zm I 818/31 . . .	4580
» 23. Zm I 913/31 . . .	4581

DODATEK.

únor 17. Ds I 6/32 . . .	142 dis.
duben 23. Ds I 21/31 . . .	143 dis.
květen 9. Ds III 41/30 . . .	144 dis.
listopad 4. Ds II 14/31 . . .	145 dis.
» 11. Ds I 21/32 . . .	146 dis.
» 11. Ds I 23/32 . . .	147 dis.
» 11. Ds I 26/32 . . .	148 dis.
» 11. Ds II 3/32 . . .	149 dis.
» 17. Ds I 26/30-1 . . .	150 dis.

	Čís.
listopad 19. Ds I 12/31 . . .	151 dis.
» 21. Ds III 1/32 . . .	152 dis.
» 21. Ds III 24/32 . . .	153 dis.
» 21. Ds III 28/32 . . .	154 dis.
» 21. Ds III 32/32 . . .	155 dis.
» 21. Ds III 47/32, 63/32	156 dis.

prosinec 1. Ds I 6/31 . . .	157 dis.
» 1. Ds I 28/32 . . .	158 dis.
» 19. Ds III 6/32 . . .	159 dis.
» 19. Ds III 11/32 . . .	160 dis.
» 19. Ds III 15/32 . . .	161 dis.
» 19. Ds III 16/32 . . .	162 dis.
» 19. Ds III 66/32 . . .	163 dis.
» 19. Ds III 73/32 . . .	164 dis.
» 19. Ds III 82/32 . . .	165 dis.
» 29. Ds II 9/32 . . .	166 dis.

Seznam rozhodnutí podle spisových značek.

	Čís.		Čís.
Zm I 639/29-12	4527	Zm I 671/31	4529
» 624/30	4565	» 674/31	4466
» 687/30	4550	» 797/31	4569
» 930/30	4557	» 818/31	4580
» 985/30	4353	» 823/31	4507
» 993/30	4351	» 836/31	4508
» 40/31	4432	» 857/31	4404
» 80/31	4384	» 913/31	4581
» 95/31	4475	» 919/31	4416
» 97/31	4362	» 937/31	4498
» 103/31	4502	» 941/31	4402
» 104/31	4425	» 992/31	4503
» 116/31	4505	» 1004/31	4516
» 137/31	4547	» 1019/31	4509
» 170/31	4558	» 1051/31	4352
» 183/31	4428	» 1059/31	4389
» 210/31	4360	» 1060/31	4463
» 214/31	4363	» 1075/31	4371
» 231/31	4453	» 23/32	4390
» 249/31	4456	» 71/32	4410
» 255/31	4409	» 194/32	4403
» 262/31	4361	» 197/32	4405
» 314/31	4489	» 259/32	4514
» 316/31	4370	» 307/32	4535
» 342/31	4377	» 394/32	4476
» 358/31	4426	» 439/32	4450
» 412/31	4357	» 574/32	4491
» 443/31	4391	» 577/32	4522
» 521/31	4397	» 578/32	4497
» 549/31	4367	» 616/32	4492
» 564/31	4394	» 646/32	4469
» 573/31	4482	» 701/32	4485
» 580/31	4499	» 713/32	4572
» 626/31	4413	» 800/32	4542
» 654/31	4433	» 844/32	4528
		» 847/32	4573

	Cis.
Zm II	
Zm II 319/30	4350
» 422/30	4471
» 451/30	4374
» 454/30	4576
» 4/31	4461
» 45/31	4531
» 68/31	4378
» 74/31	4540
» 79/31	4483
» 88/31	4536
» 117/31	4373
» 128/31	4473
» 151/31	4417
» 161/31	4559
» 183/31	4388
» 197/31	4510
» 212/31	4368
» 245/31	4380
» 249/31	4456
» 259/31	4381
» 281/31	4500
» 285/31	4561
» 289/31	4423
» 370/31	4490
» 402/31	4415
» 424/31	4544
» 429/31	4545
» 435/31	4395
» 8/32	4392
» 27/32	4554
» 41/32	4546
» 59/32	4435
» 67/32	4551
» 97/32	4411
» 134/32	4414
» 143/32	4506
» 144/32	4518
» 189/32	4537
» 211/32	4555
» 234/32	4454
» 237/32	4568
» 243/32	4457
» 294/32	4512
» 322/32	4574

Cis.

Zm II 324/32	4532
» 349/32	4486
» 429/32	4575

Zm III

Zm III 236/31	4400
» 364/31	4354
» 367/31	4372
» 387/31	4375
» 426/31	4356
» 28/32	4385
» 37/32	4424
» 61/32	4420
» 79/32	4441
» 89/32	4422
» 142/32	4493
» 154/32	4427
» 169/32	4458
» 173/32	4470
» 182/32	4451
» 200/32	4431
» 269/32	4560
» 273/32	4455
» 275/32	4437
» 283/32	4525
» 289/32	4523
» 294/32	4556
» 298/32	4438
» 299/32	4445
» 309/32	4443
» 321/32	4474
» 326/32	4472
» 334/32	4538
» 346/32	4548
» 350/32	4480
» 352/32	4519
» 359/32	4533
» 365/32	4484
» 368/32	4552
» 380/32	4543
» 391/32	4520
» 393/32	4566
» 407/32	4567
» 413/32	5577

Cis.

Zm IV

Zm IV 234/31	4359
» 497/31	4382
» 531/31	4365
» 543/31	4358
» 588/31	4355
» 594/31	4383
» 604/31	4366
» 609/31	4387
» 611/31	4517
» 669/31	4349
» 689/31	4364
» 717/31	4369
» 730/31	4376
» 735/31	4379
» 773/31	4386
» 777/31	4406
» 779/31	4396
» 16/32	4407
» 39/32	4399
» 41/32	4412
» 72/32	4452
» 99/32	4434
» 108/32	4421
» 114/32	4408
» 121/32	4419
» 129/32	4401
» 156/32	4449
» 160/32	4521
» 165/32	4440
» 179/32	4442
» 180/32	4459
» 184/32	4478
» 189/32	4398
» 190/32	4487
» 192/32	4460
» 200/32	4439
» 203/32	4418
» 206/32	4467
» 225/32	4479
» 232/32	4436
» 238/32	4462
» 248/32	4477
» 262/32	4429
» 276/32	4495

Trestní rozhodnutí XIV.

Zm IV 285/32	4430
» 289/32	4465
» 291/32	4488
» 298/32	4446
» 308/32	4464
» 339/32	4524
» 350/32	4526
» 353/32	4504
» 358/32	4444
» 365/32	4511
» 375/32	4468
» 379/32	4447
» 380/32	4513
» 387/32	4563
» 394/32	4494
» 395/32	4570
» 409/32	4496
» 410/32	4515
» 414/32	4448
» 427/32	4481
» 442/32	4571
» 446/32	4541
» 461/32	4562
» 462/32	4530
» 472/32	4549
» 475/32	4539
» 498/32	4553
» 519/32	4579
» 528/32	4578

N

N IV 7/32	4393
---------------------	------

Nd I

Nd I 545/32	4564
-----------------------	------

Nd III

Nd III 30/32	4534
------------------------	------

Nd IV

Nd IV 19/32	4501
-----------------------	------

Ds I

Ds I 26/30-1	150 dis.
» 6/11	157 dis.

Ds I 12/31	151 dis.
» 21/31	143 dis.
» 6/32	142 dis.
» 21/32	146 dis.
» 23/32	147 dis.
» 26/32	148 dis.
» 28/32	158 dis.

Ds II

Ds II 14/31	145 dis.
» 3/32	149 dis.
» 9/32	166 dis.

Ds III

Ds III 41/30	144 dis.
» 1/32	152 dis.
» 6/32	159 dis.
» 11/32	160 dis.
» 15/32	161 dis.
» 16/32	162 dis.
» 24/32	153 dis.
» 28/32	154 dis.
» 32/32	155 dis.
» 47/32	156 dis.
» 63/32	156 dis.
» 66/32	163 dis.
» 73/32	164 dis.
» 82/32	165 dis.

Tiskové chyby:

Stránka	7. řádka	16. zdola správně »uvedení« místo »uvedené«.
»	9.	»
»	25.	» 10. zdola správně »prečinom« místo »přečinom«.
»	26.	» 10. shora správně »taká« místo »také«.
»	40.	» 15. zdola správně »bodú 1« místo »bodú 11«.
»	45.	» 15. shora správně »ačpráve« místo »ač, práve«.
»	45.	» 21. zdola správně »civilným« místo »civilním«.
»	46.	» 7. zdola správně »nižšími« místo »nižšímmi«.
»	55.	» 14. shora správně »§ 385« místo »§ 387«.
»	61.	» 12. zdola správně »rozširovania« místo »rozširovanie«.
»	63.	» 15. shora správně »konkretných« místo »kokretných«.
»	77.	» 9. shora správně »nariadením« místo »neriadením«.
»	77.	» 14. zdola správně »výrobu« místo »výroby«.
»	81.	» 8. zdola správně »pravé« místo »právě«.
»	81.	» 6. shora správně »štátnych« místo »štánych«.
»	118.	» 8. shora správně »jednotnosti« místo »jednostnosti«.
»	140.	» 2. zdola správně »§ 386« místo »§ 385«.
»	142.	» 5. zdola správně »nalézacího« místo »nelézacího«.
»	144.	» 7. zdola správně »obžalobného« místo »obžaloného«.
»	181.	» 1. zdola správně »orgánu podle §« místo »orgánu §«.
»	182.	» 16. shora správně »štátnej« místo »štábnej«.
»	194.	» 10. shora správně »inkriminovaného« místo »inkrimovaného«.
»	196.	» 24. zdola správně »způsobené« místo »zpusobená«.
»	196.	» 9. zdola správně »usnesenia« místo »usnesenie«.
»	200.	» 5. zdola správně »konkurzu« místo »kokurzu«.
»	216.	» 19. zdola správně »vrchný« místo »vrchní«.
»	251.	» 1. zdola správně »8. října« místo »10. října«.
»	251.	» 5. shora správně »jednotnosti« místo »jednostnosti«.
»	257.	» 13. shora správně »oslobodzujúci« místo »oslobudzující«.
»	272.	» 19. shora správně »sa« místo »se«.
»	274.	» 6. zdola správně »exekúcia« místo »exekucia«.
»	308.	» 9. shora správně »nenadobudnul« místo »nenadobudnol«.
»	322.	» 20. shora správně »1897« místo »1879«.
»	368.	» 13. shora správně »rozširovaným« místo »rozšířovaným«.
»	377.	» 23. zdola správně »a podmíněně« místo »o podmíněně«.
»	378.	» 9. zdola správně »č. 1« místo »č. t.«.
»	379.	» 9. shora správně »Najvyšší« místo »Nejvyšší«.
»	384.	» 18. shora správně »rokov« místo »rokv«.
»	381.	» 6. shora správně »Delikt« místo »Delitk«.
»	386.	» 3. shora správně »nepravoplatný« místo »pravoplatný«.
»	403.	» 1. shora správně »4581« místo »142 dis.«.
»	411.	» 10. shora správně »slovné« místo »slovně«.
»	418.	» 22. shora správně »znané« místo »znává«.
»	419.	» 19. zdola správně »danej« místo »danep«.
»	421.	» 20. zdola správně »podujat« místo »podjat«.
»	424.	» 18. shora správně »disciplinárneho« místo »disciplinárneho«.
»	424.	» 9. shora správně »III. hlavy« místo »IIII. hlavy«.

Čís. 4349.

Omezení stanovená v § 8 odst. 3 zák. čís. 31/29 sb. z. a n. vztahují se i na případy záměny peněžitých trestů hlavních a vedlejších, za něž rovněž dohromady nesmí náhradní trest převýšiti vytknuté hranice.

(Rozh. ze dne 4. ledna 1932, Zm IV 669/31.)

Soud první stolice zprostil obžalovaného podle § 326 čís. 2 tr. ř. z obžaloby pro přečin podle §§ 290, 291 tr. zák. Odvolací soud na odvolání veřejného žalobce změnil rozsudek prvního soudu a uznal obžalovaného vinným přečinem podle §§ 290, 291 tr. zák. a odsoudil ho podle § 291 odst. 1 tr. zák. s použitím § 92 tr. zák. k peněžitým trestům 2.000 Kč a 400 Kč, vysloviv, že se tyto tresty, budou-li nedobytné, přeměňují v trest vězení 40 a 8 dní.

Nejvyšší soud zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného, avšak z úřední povinnosti z důvodu zmatečnosti podle § 385 čís. 2 tr. ř. zrušil rozsudek odvolacího soudu ve výroku o výměře náhradních trestů na svobodě za uložené tresty peněžité a vyměřil tyto náhradní tresty podle § 8 zák. čís. 31/29 sb. z. a n. 25 dny vězení za hlavní trest peněžitý a 5 dny vězení za vedlejší trest peněžitý.

Z d ů v o d ů :

Nejvyšší soud však shledal, že rozsudek odvolacího soudu trpí v neprospěch obžalovaného zmatkem podle § 385 čís. 2 tr. ř. ve výměře náhradních trestů na svobodě za nedobytné tresty peněžité. Podle § 8 odst. 3 zák. čís. 31/29 sb. z. a n. nesmí nikdy při odsouzení za přečin býti uložen vyšší náhradní trest na svobodě než 6 týdnů, a i to ovšem jen v mezích zákonné sazby trestu na svobodě na čin stanoveného. Z bezvýjimečnosti tohoto zákazu jest zřejmo, že se vztahuje i na případy záměny peněžitého trestu hlavního a vedlejšího, za něž rovněž dohromady nesmí náhradní trest převýšiti 6 neděl. Odvolací soud, vyměřiv obžalovanému peněžité tresty hlavní 2.000 Kč a vedlejší 400 Kč, určil za ně náhradní tresty vězení 40 dní a 8 dnů, dohromady tedy více než 6 týdnů vězení, čímž stanovenou zákonnou hranici při dovolené přeměně trestů v neprospěch obžalovaného překročil a založil tím shora označený zmatek, kterého podle posl. odst. § 385 tr. ř. jest dbáti z úřední povinnosti. Proto byly náhradní tresty podle zavinění obžalovaného znova mírněji vyměřeny.

Čís. 4350.

Oprávnění podati obžalobu pro přečin zlehčování přísluší obchodním a hospodářským podnikům bez ohledu na formu, v níž jsou provozovány, a bez ohledu na to, zda jde o podnik jednotlivcův či o podnik kolektivní.

Hledisko § 492 tr. zák. nemá tu místa.

Pro důkaz objektivní a subjektivní nepravdivosti údajů (§ 27 zák. proti nek. sout.) platí zásady oficiálnosti a pravdy materiální, nikoli zásada § 490 tr. zák.

(Rozh. ze dne 5. ledna 1932, Zm II 319/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 23. dubna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem zlehčování podle § 27 zák. ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného napadá rozsudek z důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. a) po případě c) tr. ř. námitkou, že jest právně mylný výrok nalézacího soudu, uznávající aktivní oprávnění firmy »S.« k soukromé obžalobě, ana prý nemůže žalovati firma, nýbrž jen fyzické osoby firmu představující nebo zastupující. Podle § 34 odst. 3 písm. b) zákona proti nekalé soutěži z 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n. může obžalobu pro přečin zlehčování podle § 27 cit. zák. podati ten, koho se trestný čin bezprostředně dotýká. Omezovati toto ustanovení zákona jen na osoby fyzické a na korporace v § 492 tr. zák. naznačené — jak míní zmateční stížnost — nemá oporu v zákoně, ba ani v důvodové zprávě. Zákon čís. 111/27 poskytuje v § 10 ochranu soukromoprávní a v § 27 ochranu trestní zlehčenému »podniku«, podobně jako i v četných jiných ustanoveních (§§ 2, 25; 11, 29; 12, 30; 13, 31; 14, 32). Tento široký pojem zahrnuje téměř všechna podnikání, nesoucí se k ukoujení životních potřeb lidstva a směřující k docílení výdělečného zdroje. Nerozeznává, o jaký podnik jde, zda o podnikatele jednotlivce či o podniky kolektivní, obchodní společnosti, akciové společnosti, společnosti s r. o., družstva (ohledně těchto srov. důvodovou zprávu k § 46 cit. zák.). Podle důvodové zprávy vztahuje se zákon čís. 111/27 na veškeré samostatně provozované činnosti, nesoucí se ke zdroji příjmů zhodnocováním zboží nebo výkonů. Podléhají mu tedy nejen obchodní podniky v užším slova smyslu, nýbrž i podniky peněžní, bankovní, nýbrž i všechny ostatní hospodářské podniky, i neobchodní, jako výroba prvotní a výroba druhotná, živnosti, ba i svobodná povolání. Vždyť účelem zákona jest, odstraniti nekalé zjevy hospodářského života vůbec. Kdyby šlo podle mínění zmateční stížnosti, minul by se zákon o nekalé

soutěži více než z polovice cílem. Kdo jest »soukromým obžalobcem«, stanoví všeobecně pro obor trestního práva § 46 tr. ř. K tomu přistupuje pro obor ochrany cti ustanovení § 492 tr. zák., pro obor nekalé soutěže však ustanovení § 34 odst. 3 zák. čís. 111/27 jako zákon zvláštní, a nelze ustanovení § 492 tr. zák., upravující jinou právní oblast, pojímati i do zákona o nekalé soutěži (jak tomu chce zmateční stížnost). Jmenuje-li závadný dopis opětovně výslovně firmu »S.«, nikoliv jen její představitele nebo zástupce, jest firma »S.« tím, koho se trestný čin (zlehčování) bezprostředně dotýká (§ 34 odst. 3 písm. b) cit. zák.). Ostatně podle plné moci dali zmocnění k podání soukromé obžaloby právě představitelé (zástupci) firmy »S.«, akciové společnosti.

Podle § 27 zák. čís. 111/27 musí býti údaje o podniku objektivně nepravdivé, co do pravdivosti neprokázatelné. Obžalovaného může vyvinuti jen důkaz, že jeho údaje jsou pravdivé, nebo že mu jejich nepravdivost nebyla známá. Tím ovšem není řečeno, že v trestním řízení o nekalé soutěži platí zásada řízení pro urážky na cti, již jest obžalovanému uloženo, by dokázal pravdivost závadných projevů. V trestním řízení o nekalé soutěži platí všeobecné zásady trestního řízení, zásada oficiálnosti a materiální pravdy. Soud jest povinen provésti potřebné důkazy, ať byly nabídnuty tou neb onou stranou nebo stranami vůbec nebyly nabídnuty, by pak, uváže volně podle § 258 tr. ř. veškeré výsledky průvodního řízení, učinil potřebná skutková zjištění o pravdivosti (o nepravdivosti) údajů o podniku. Lze připustiti, že úprava rozhodovacích důvodů rozsudku na některých místech budí dojem, jako by se zjišťovala pravda podle § 490 tr. zák. Nicméně nelze uznati za důvodnou námitku zmateční stížnosti s hlediska zmatku podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., že rozsudek spočívá na mylném výkladu zákona, vycházejí z názoru, že nastane trestnost obžalovaného, neprokáže-li pravdivost svých údajů. Vždyť rozsudek zjevně vychází ze správného pojetí ustanovení zákona v § 27, an si předkládá otázku, zda údaje obžalovaného — jak tvrdil — byly objektivně pravdivé, a v příslušných odstavcích rozhodovacích důvodů zřetelně proniká zjišťování výsledků dotčených průvodních prostředků v ten smysl, že údaje obžalovaného o žalujícím podniku byly objektivně nepravdivé a že si byl obžalovaný vědom nepravdivosti svých údajů.

Čís. 4351.

To, že nakladatel (vydavatel) neperiodického tiskopisu není znám, je objektivní podmínkou trestní zodpovědnosti správce tiskárny ve smyslu § 24 tisk. nov., a to pro dobu, kdy je s o u d u rozhodnuto o tom, zda se na správce přesouvá trestní zodpovědnost; nesejde na tom, kdy se soukromému obžalobci stalo známým, kdo je nakladatelem (vydavatelem) tiskopisu.

Nemá-li býti tiskař za podmínek § 1 odst. (2) tisk. nov. stíhán pro své spolupůsobení při tisku, nelze v tom, že odpovědný správce tiskárny četl kartáčový otisk neperiodického tiskopisu a nařídil jeho vytisknutí,

spatřovati původcovství (spolupůvodcovství) ve smyslu § 1 (3) čís. 3 tisk. nov., nepřistoupila-li k tomu další nějaká činnost při uveřejnění zprávy, která by přesahovala rámec jeho přirozené a zákonem v § 1 odst. (2) tisk. nov. předpokládané účasti při tisku; vytisknutí onoho tiskopisu nelze tu podřadit ani pojmu »spoluviny« ve smyslu § 5 tr. zák.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1932, Zm I 993/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromých obžalobců do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako soudu kmetského ze dne 24. září 1930, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 489, 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.

Důvody:

Důvod, z něhož napadený rozsudek zprostil obžalovaného jakožto zodpovědného správce tiskárny z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti, — že totiž není podmínky jeho trestní zodpovědnosti podle § 24 tiskové novely čís. 124/1924 sb. z. a n., an je znám nakladatel a vydavatel urážlivého tiskopisu —, napadá zmateční stížnost jen výtkou, že soud přehlédl, že soukromým obžalobcům nebylo známo, kdo je nakladatelem závadné brožury, a že se to dověděli teprve při hlavním přelíčení. Tato výtka netýká se okolnosti právně závazné, poněvadž zákon stanoví pro trestní zodpovědnost správce tiskárny podmínku objektivní, a to ovšem po dobu, kdy je soudu rozhodnouti o tom, zda se na správce tiskárny přesouvá trestní zodpovědnost. To plyne i ze souvislosti ustanovení § 24 tisk. nov. s ustanovením § 1 odst. (2) téže novely. Nesejde tedy na tom, kdy se soukromým obžalobcům stalo známým, kdo je nakladatelem tiskopisu. Ostatně oznámil obžalovaný soudu již dopisem ze dne 7. února 1929, že vydavatelem brožury je Jan Š., o čemž vyrozuměl soud dne 9. února 1929 právního zástupce soukromých obžalobců. Zprošťující výrok není tedy v uplatňovaném směru stížen zmatečností ani formální ani hmotněprávní.

Soud kmetský podotkl — odůvodňuje svůj zprošťující výrok — také, že obžalovaný není původcem brožury. Zřejmé si — a to podle doslovu § 1 odst. (2) tisk. nov. správně — uvědomil, že obžalovaný, byl-li původcem, odpovídal by trestně za obsah urážlivého tiskopisu — předpokládaje ostatní náležitosti — i tehdy, kdyby ho nestihla zodpovědnost podle § 24. Blíže se však s otázkou tou kmetský soud nezabýval a svůj výrok ani neodůvodnil. Zmateční stížnost napadá tento výrok s hlediska důvodů zmatečnosti § 281 čís. 9 a) a 5 tr. ř. Spatřuje původcovství (spolupůvodcovství) obžalovaného v tom, že četl kartáčový otisk brožury a nařídil její vytisknutí; protože pak kmetský soud neuvážil, že se obžalovaný doznal k tomu, co tu právě uvedeno, vytyká stížnost napadenému rozsudku neúplnost podle § 281 čís. 5 tr. ř. Koho

jest považovati za původce zprávy, ustanovuje § 1 odst. (3) tisk. nov. pod čís. 1—4. Co zmateční stížnost uvádí na doličenou, že byl obžalovaný původcem (spolupůvodcem) brožury, míří jen k číslu 3 odst. (3) § 1 tisk. nov. Podle tohoto ustanovení je původcem, kdo proto, by urážlivá zpráva byla uveřejněna tiskem, nejsa redaktorem periodického tiskopisu, uveřejnění v tomto tiskopisu nařídil. Podle § 24 tisk. nov. je ustanovení § 1 užiti i na činy v § 1 uvedené, byly-li spáchány obsahem tiskopisu neperiodického; poněvadž podle této stati zákona nastupuje na místo zodpovědného redaktora nakladatel (vydavatel) a, není-li znám, zodpovědný správce tiskárny, jest pro obor tiskopisů neperiodických substituovati do odstavce (3) čís. 3 § 1, jehož se právě stížnost dovolává, tento obsah: Původcem je, kdo proto, by urážlivá zpráva byla uveřejněna tiskem, nejsa nakladatelem (vydavatelem) a, není-li znám, (nejsa) zodpovědným správcem tiskárny neperiodického tiskopisu, nařídil uveřejnění v tomto tiskopisu. Dovojuje-li zmateční stížnost, že, an obžalovanému byl znám obsah pozastavené brožury a an přes to nařídil její vytisknutí, jest ho považovati za osobu, která, nejsouc vydavatelem neperiodického tiskopisu, nařídila uveřejnění závadné zprávy, a že ho jest proto považovati za »původce« ve smyslu odst. (3) čís. 3 § 1 tisk. nov., přehlíží, že to, co klade obžalovanému v tomto směru za vinu, bylo prostě přirozenou funkcí a činností tiskaře (zodpovědného správce tiskárny), kterým právě obžalovaný v tomto případě byl.

Pro zodpovědného správce tiskárny platí podle § 1 odst. (2) tisk. nov. zásada, že jakožto osoba spolupůsobivší při tisku nemá býti stíhán, může-li býti stíhán a postaven před tuzemský soud původce. Za spolupůsobení správce tiskárny při tisku jest podle obdoby činnosti a funkce zodpovědného redaktora pokládati i čtení rukopisu, pokud se týče kartáčového otisku před nařízením otištění. Nemá-li však býti tiskař za podmínek § 1 odst. (2) tisk. nov. stíhán pro své spolupůsobení při tisku, bylo by lze na něho vztahovati ustanovení odst. (3) čís. 3 § 1 jen pro další nějakou činnost při uveřejnění zprávy, která by přesahovala rámec jeho přirozené a zákonem v § 1 odst. (2) předpokládané »účasti při tisku«, a která by spadala pod ustanovení § 1 odst. (3) čís. 3 tisk. nov. Jinými slovy řečeno: to, že tiskař četl zprávu a že ji pak dal do tisku, není ničím jiným, než co u něho beztak předpokládá zákon v § 1 odst. (2) tisk. nov., když přes to praví, že nemá býti stíhán, je-li znám původce a může-li býti postaven před soud. Že by ustanovení odst. (3) čís. 3 § 1, jehož se dovolává zmateční stížnost, mělo znamenati popření řečené zásady odst. (2) § 1, nelze předpokládati; jeť jen zákoným výkladem pojmu a rozsahu slova »původce« z odstavce (2) a bylo by, jak již doličeno, na obžalovaného jakožto správce tiskárny použitelné jen pro takovou jeho další činnost, která, vybočujíc z pouhého spolupůsobení při tisku, činila by z něho již »původce« po rozumu odst. (3) čís. 3 § 1 tisk. nov. Ježto v souzeném případě byl původce urážlivé brožury znám a mohl býti a také skutečně byl stíhán a postaven před soud, a ježto ani sama zmateční stížnost netvrdí, že obžalovaný jako majitel a zodpovědný správce tiskárny učinil něco více, než že četl

kartáčový otisk brožury a že, neshledav nic závadného, nařídil její vytisknutí, není zmateční stížnost v právu, pokládajíc obžalovaného již pro tuto jeho činnost za původce ve smyslu § 1 odst. (3) tisk. nov., a spatřujíc neúplnost napadeného rozsudku v tom, že se nezabýval v této příčině s doznáním obžalovaného.

Pokud zmateční stížnost vyslovuje názor, že by obžalovaný za onu svou činnost ručil po případě jako spolupachatel (spoluautor) podle všeobecných ustanovení trestního zákona, netřeba se s touto výtkou zabývat, ana stížnost, nedovolávajíc se žádného z případů původcovství nebo spolupůvodcovství, uvedených v § 1 odst. (3) pod čís. 1, 2 a 4 tisk. nov., nedolichuje, že se obžalovaný ve společném zlém úmyslu, vydati tiskem urážlivou brožuru (§ 1 tr. zák.), účastnil s původcem brožury Janem Š-em nějak na jejím obsahu. To, co stížnost označuje za »spolupachatelství« ve smyslu ustanovení trestního zákona, poukazuje, jak plyne z jejích dalších důvodů, ke spoluvinně na trestném činu Jana Š-a po rozumu § 5 tr. zák. Tuto spoluvinu vidí stížnost v tom, že obžalovaný opatřením prostředků, vytisknutím brožury, napomáhal k vykonání trestného činu Š-ova. Pojmově ovšem bylo by lze činnost tiskařovu posuzovati s tohoto hlediska. Ale zákon sám v §§ 7 a 10 (239) tr. zák. upravuje v mezích tam uvedených trestní zodpovědnost osob zúčastněných na vzniku a na rozšiřování tiskopisů jakožto zodpovědnost za sám zločin (přečin) spáchaný obsahem tiskopisu. Co stížnost uvádí o činnosti obžalovaného, činí ho, jak již řečeno, tiskařem brožury, a jeho zodpovědnost za to je taková, jak ji upravují §§ 7 a 10 (239) tr. zák., a jak ji pro obor souzeného případu zúžuje § 1 tisk. nov. Je tedy pochyben právní názor zmateční stížnosti, že by bylo sáhnouti k ustanovením obecnoprávním. S tohoto hlediska je proto právně nezávaznou spadající sem výtka neúplnosti rozsudku.

Čís. 4352.

Pod pojem »měr a vah« ve smyslu § 199 c) tr. zák. spadá nejen závaží, nýbrž i váha jako nástroj, jímž se váží.

Skutková podstata podle § 199 c) tr. zák. je splněna jen, je-li zfalšována váha v tom či onom smyslu, při čemž nerozhoduje, zda trvale, či jen přechodně, třebas i snadno odstranitelným způsobem.

Jiné nepoctivé manipulace při vážení mohou býtí podvodem, nespádají však pod ustanovení § 199 c) tr. zák.

(Rozh. ze dne 9. ledna 1932, Zm I 1051/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského soudu trestního v Praze ze dne 17. dubna 1931, pokud jím byla obžalovaná uznána vinnou zločinem podvodu podle §§ 197, 199 c) tr. zák., spáchaným tím, že dne 23. prosince 1930 ve svém stánku s rybami na tržišti v K., tedy při veřejné živnosti užívala

nepravé váhy, čímž kupující na svém majetku škodu trpěti měli, byl porušen zákon v ustanoveních § 197 a 199 c) tr. zák.; rozsudek ten se zrušuje a věc se odkazuje na krajský soud trestní v Praze k novému projednání a rozhodnutí, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost na záštitu zákona právem vytýká, že oním rozsudkem byl porušen zákon, pokud soud ve zjištěném jednání obžalované shledal zločinnou kvalifikaci § 199 písm. c) tr. zák. Pod pojem »měr a vah« (Mass und Gewicht) spadá arcíť nejen závaží, nýbrž i váha jako nástroj, jímž se váží (srov. rozh. býv. nejv. s. sbírka č. 246); než rozsudek nezjišťuje, že byla váha (t. j. nástroj, jímž obviněná vážila) zfalšována, a pokládá okolnost, zda tato váha byla správná, čili nic, za nerozhodnou. V tom však spočívá právní mylnost názoru rozsudku, neboť skutková podstata kvalifikovaného zločinu podvodu podle § 199 c) tr. zák. jest splněna jen, užívá-li se ve veřejné živnosti nepravé míry nebo váhy — ať již váhy ve smyslu závaží nebo váhy jako nástroje, jímž se váží —, je-li tedy zfalšována váha ať v tom či v onom smyslu, při čemž nerozhoduje, zda trvale či jen přechodně, třebas i snadno odstranitelným způsobem, kdežto jiné nepoctivé manipulace při vážení mohou býtí podvodem, nespádají však pod ustanovení § 199 c) tr. zák. (srov. rozh. býv. vid. nejv. soudu č. 2574 a 3605). Podle zjištění rozsudku spočívala manipulace obžalované v tom, že na stranu určenou pro zboží dala misku, sloužící k tomu, by ryby s kovové desky váhy neklouzaly, a že na misku tu vážící 80 dkg odpočítávala kupitelům o 15 až 25 dkg méně než činila váha misky, čímž kupitelé na váze koupené ryby byli zkracováni. Byl tedy jen způsob počítání ceny prodaných ryb nepoctivý, pokud se týče, an rozsudek zjišťuje listivé jednání, uvedené v omyl a způsobení škody, podvodný. Váha sama (přístroj k vážení) byl podle výpovědi cejchovního revidenta, jenž na žádost městského úřadu prováděl revidi na trhu, správná, což ovšem rozsudek, vycházejce z mylného právního výkladu § 199 c) tr. zák., zjistiti opomenul. Z téhož asi důvodu soud nezjišťoval ani výši škody jednáním obžalované způsobené, ač při správném výkladu zákona zjištění to bylo by nutné pro posouzení, zda jde o zločin podle § 200 tr. zák. (v doslovu zákona čís. 31/1929) či jen o přestupek podle § 461 tr. zák.

Čís. 4353.

Zajal-li lesní v lese jeho dozoru svěřeném dobytek tam se pasoucí a hnal jej do vsí, by tak zjistil majitele, požívá při tomto úkonu ochrany § 68 tr. zák. i mimo obvod onoho lesa.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1932, Zm I 985/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře

ze dne 11. října 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost namítá, že lesní nebyl oprávněn zakročiti proti obžalovanému tak, jak učinil, nýbrž že směl podle lesního zákona jen ho vybídnouti, by dobytek odehnal, a po případě domáhati se náhrady škody u soudce civilního. Dále a hlavně namítá, že lesní nepožíval v době činu ochrany podle § 68 tr. zák., zakročiv proti obžalovanému mimo obvod lesa svěřeného jeho služebnímu dohledu, při čemž prý nejsou zjištěny předpoklady, za nichž výjimečně lze stíhati lesního škůdce i za hranicé vlastního (svěřeného) lesa, totiž, byla-li prý způsobena na lesním majetku značná škoda. Obě námitky jsou bezpodstatné. Podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona ze 16. června 1872, čís. 84 ř. zák. jest polní i lesní zřízenec oprávněn zatknouti neznámou mu osobu, kterou přistihne při spáchání trestného činu na věcech jeho dozoru svěřených; podle § 3 odst. 2 má totéž oprávnění, přistihne-li neznámou osobu na cizím pozemku nebo v blízkosti věcí jeho dohledu svěřených za takových okolností, které budí důvodné podezření, že na oněch věcech spáchala nebo chtěla spáchat trestný čin; podle § 4 téhož zák. je též zřízenec oprávněn stíhati škůdce, kterého přistihl v obvodu svého dozoru za okolností v § 3 zmíněných a který se dal na útěk, přes hranice svého obvodu a i za těmito hranicemi ho zatknouti; podle § 57 les. zák. z 3. prosince 1852, čís. 250 ř. zák. může lesní personál zatknouti neznámé osoby dopadené při lesním pychu; podle § 58 téhož zák. může takové osoby, když se dají na útěk, stíhati mimo obvod vlastního lesa; § 63 a 64 stanoví, že majitel lesa, poškozený neoprávněným pasením cizího dobytka v lesních kulturách, může zajmouti tolik kusů dobytka, co stačí k zajištění nároku na náhradu škody, a přiměti pastýře dobytka, by zbývající část bezprodleně odstranil z lesa. Toto právo nemá majitel lesa, nýbrž musí se domáhati náhrady civilní žalobou, je-li majitel dobytka neznámý nebo nebyl-li spáchán trestný čin.

V souzeném případě je zjištěno, že přísežný lesní velkostatku v P. přistihl v lese jeho dozoru svěřeném obžalovaného, pasoucího čtyři krávy v mladé lesní kultuře; poněvadž obžalovaného (ani majitele dobytka) neznal, chtěl zjistiti jméno přistíženého, by ho oznámil okresnímu úřadu pro lesní pych; obžalovaný, vida lesního za sebou běžeti, opustil krávy a dal se na útěk směrem do lesa velkostaku v-ckého, vzdáleného od místa činu asi 1.000 m. Lesní zajal krávy a hnal je směrem ke vsi, by takto zjistil jméno majitele; při tom se obžalovaný lesnímu dvakrát zprotivil, vyhrožuje mu ublížením na těle a drže při tom v ruce napřažený bič, v úmyslu, by zmařil služební výkon lesního, spočívající ve zjištění jména majitele dobytka jeho odehnaním. Podle § 3 čís. 1 a) a § 3 čís. 2 zák. čís. 84/1872, jakož i podle § 57 les. zák. byl lesní oprávněn, přistihnuv neznámého mu obžalovaného při lesním pychu, dokonce ho zatknouti, tím spíše zjistiti jeho jméno způsobem,

pro který se rozhodl. Podle § 4 zák. čís. 84/1872 a § 58 les. zák. byl oprávněn, an se dal obžalovaný na útěk, stíhati ho a zatknouti i na území cizího lesa. Podmínkou těchto oprávnění není za všech okolností, by byla způsobena značná škoda, nýbrž stačí, že pachatel byl přistížen při lesním pychu a zřízenci lesnímu byl neznámý. (Srov. § 3 odst. 1 a) a odst. 1 c) cit. zák. čís. 84/1872). Že lesní s dobyt看 surově zacházel (a tím jeho zákrok pozbyl povahy služebního jednání) rozsudek nezjistil a nelze k tomuto libovolnému tvrzení zmateční stížnosti přihlížeti. Ustanovení § 63 a 64 les. zák., dávající poškozenému právo zajmouti dobytek za předpokladů tam uvedených, nedotýká se práv lesního personálu plynoucích ze zákonných ustanovení výše citovaných, zjistiti škodu a jméno majitele dobytka, přistíženého při lesním pychu, jehož pachatel je neznámý a dal se na útěk. Ze všeho, co uvedeno plyne, že nalézací soud posoudil věc správně, příznav za zjištěných okolností v souzeném případě zvýšenou ochranu podle § 68 tr. zák. lesnímu, který zakročil proti obžalovanému věcně i formálně právem i mimo obvod lesa jeho dozoru svěřeného.

Čís. 4354.

Obecnému starostovi, přítomnému podľa § 14 zák. č. 299/20 Sb. z. a n. pri výkonu služebných povinností četnictva, prislúcha zákonná ochrana podľa § 2 zák. čl. XL:1914 a nie podľa § 9 (§§ 4, 6, 8) cit. zák. čl.

(Rozh. z 18. januára 1932 č. Zm III 364/31.)

Četnická hliadka, pátrajúca po ukradnutej hydine, pribrala k výkonu domovnej prehliadky u obžalovaného obecného starostu. Keď bola v kurínci zhabaná jedna sliepka pochádzajúca z krádeže, obžalovaný chytil obecného starostu jednou rukou pod krkom a hrdúsil ho, druhou rukou mu vyrval sliepku.

Súd prvej stolice odsúdil obžalovaného pre zločin násilia proti členovi úradu podľa § 2 odst. II. zák. čl. XL:1914.

Odvolaací súd, zaoberajúc sa vecou na odvolanie verejného žalobcu a obžalovaného, zrušil rozsudok prvého súdu z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 b) tr. p. čo do kvalifikácie činu obžalovaného a vyslovil, že čin ten je prečinom násilia proti členovi úradu podľa § 4 odst. II. a § 9 cit. zák. čl., a to preto, lebo obecný starosta v tomto prípade neprevádzal priamo výkonnú moc obecného úradu, lež iba spoluúčinkoval so stopujúcou četnickou hliadkou, byvši pribraný podľa predpisov četnickej inštrukcie ako úradný svedok; bol tedy osobou vyslanou, prípadne vystúpivšou na podporu osôb, spadajúcich pod ustan. § 4 cit. zák. čl. a prislúcha mu preto ochrana iba v tej miere ako četnickej hliadke samej.

Na j v y š š i s ú d, rozhodujúc o zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, ohlásenej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 b) tr. p.,

zrušil rozsudok odvolacieho súdu z cit. dôvodu zmätočnosti a kvalifikoval trestný čin obžalovaného tak, ako bol kvalifikovaný rozsudkom prvého súdu, a to z týchto

dôvodov:

Zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu nelze odopreť opodstatnenia.

Hľadiac ku skutkovým zisteniam je mylný názor odvolacieho súdu, že obecný starosta v danom prípade nekonal stopovací úkon čo policajná vrchnosť v smysle § 85 tr. p., ale že, uváži-li sa, že úradný výkon previedla četnícka hliadka a k nemu pribrala obecného starostu iba ako úradného svedka podľa predpisov úradnej inštrukcie, bol menovaný iba osobou spadajúcou pod ustanovenie § 9 zák. čl. XL:1914, a že v smysle tohoto ustanovenia prislúcha mu zákonná ochrana iba v tej miere, ako vrchnostenskému medzítku označenému v §§ 4, 6, 8 cit. zák.

Prítomnosť menovaného pri výkone domovnej prehliadky četníctvom plynula z ustanovenia § 14 zák. zo 14. apríla 1920 č. 299 Sb. z. a n., podľa ktorého četníctvo má si vyžiadať súčinnosť obecných starostov, takže v takom prípade obecný starosta vystupuje jako zástupca obecného úradu, tedy člen vrchnosti vo výkone moci policajnej v smysle § 85 trp., ktorý charakter touto spoločnosťou nestráca — a patrí mu tedy zákonná ochrana nie podľa §§ 9 (4, 6, 8) zák. čl. XL:1914 — ktorej nabývajú iba osoby neúradné, ktoré nie sú členmi vrchnosti, alebo aj také osoby, nakoľko neúčinkujú vo vlastnom obore vrchnostenskej moci, pokiaľ sú orgánmi vrchnosti pribrané alebo vyslané k určitému úradnému výkonu — ale podľa § 2 cit. zák. čl.

Jestli tedy obžalovaný voči nemu spáchal skutky, zistené nižšími súdmi, treba tieto kvalifikovať ako zločin proti vrchnosti podľa § 2 zák. čl. XL:1914, ako ich kvalifikoval súd prvej stolice.

Čís. 4355.

Pre posúdenie kvalifikácie ťažkého alebo ľahkého poškodenia na tele podľa § 301 tr. z. je rozhodujúca doba porušenia zdravia poškodennej osoby a nie spôsobilosť k výkonu povolania.

Výrok o náhrade útrat nie je výrokom o trestu a preto nemôže byť napadnutý z žiadneho dôvodu zmätočnosti uvedeného v §§ 384, 385 tr. p.

(Rozh. z 18. januára 1932, č. Zm IV 588/31.)

Rozsudkom odvolacieho súdu bol obžalovaný uznaný vinným zločinom ťažkého ublíženia na tele podľa § 301 tr. z., ktorý spáchal tým spôsobom, že zúmyselne strčil do poškodeného H. R., uderil ho viacrazy palicou po hlave a po ruke a tým mu spôsobil poranenie, ktoré sa hojilo viac než 20 dní.

Napriek tomu, že lekárska rada, ktorá bola požiadaná o dobrozdanie, prejavila názor, že úrazom spôsobené poranenie poškodeného sa nehojilo viac než 20 dní, lebo liečenie poranenia len pre hnisanie rany vyžadovalo dlhšiu dobu než 20 dní, a to 28 dní, že však také hnisanie nelze pokladať za porušenie zdravia, pretože ohraničené hnisanie rany nie je spojené u poškodeného s nespôsobilosťou k výkonu povolania, odvolací súd čo do kvalifikácie trestného činu podľa § 301 tr. z. pokladal za smerodajnú dobu, ktorú vyžadovalo liečenie poranenia, a nie dobu, cez ktorú bol poškodený neschopný k výkonu svojho povolania.

Na jvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného, odvolávajúcu sa na spomenuté dobrozdanie lekárskej rady, čiastočne odmietol, čiastočne zamietol, a to z týchto

dôvodov:

Neopodstatnená je zmätočná sťažnosť v tej časti, v ktorej rozsudku odvolacieho súdu vytýka zmätkov podľa § 385 č. 1 b) tr. p. tvrdiac, že rozhodnutie o kvalifikácii sa stalo proti výslovnému záveru súdnej lekárskej rady, ktorá v svojom dobrozdaní vypovedala, že trestným činom bolo spôsobené poranenie ľahké, ktorého liečba netrvala dlhšie než 20 dní, a že sa odvolací súd mylil, keď do doby liečenia započítal aj liečenie intercessných nehod.

Záver odvolacieho súdu nie je mylný, lebo lekárska rada konštatovala, že liečba poranenia poškodeného pre hnisanie rany vyžadovala 28 dní.

Pre posúdenie kvalifikácie ťažkého telesného poranenia je rozhodujúcou podľa trestného zákona, platného na území Slovenska, doba porušenia zdravia poškodennej osoby a nie spôsobilosť poškodeného k výkonu jeho povolania, ktorá prípadne nastúpi skorej, než sa skončí liečba poranenia.

Nemylil sa tedy odvolací súd, keď neprihliadol k mienke lekárskej rady, vyslovenej podľa zásad trestného práva v historickom území platného, že nespôsobilosť poškodeného k výkonu povolania trvala iba 20 dní.

Zmätočná sťažnosť na základe § 385 bod 2 tr. por. sa domáha, aby útraty trestného pokračovania boli vyhlásené za nedobytné, avšak hľadiac k ustanoveniu odst. I § 428 tr. por. je táto časť zmätočnej sťažnosti zákonom vylúčená, lebo výrok o náhrade útrat nie je výrokom o trestu a preto nemôže byť rozsudok v tomto smere napadnutý na základe uvedeného zákonného ustanovenia ani s hľadiska iného dôvodu zmätku, uvedeného v §§ 384 a 385 tr. por.

Čís. 4356.

Prihlásenie nejestvujúcich zásob cieľom poistenia, je beztrestným prípravným jednaním. Teprv uplatnenie nároku na náhradu nejestvujúcej škody po nastalej poistnej príhode je podvodom.

(Rozh. z 19. januára 1932 č. Zm III 426/31.)

Oba sudy nižších stolíc uznaly obžalovaného O. S. vinným zločinom pokusu podvodu podľa § 50 tr. nov. a §§ 65, 380, 383 odst. II. tr. zák.

Na j v y š š í s ú d pojednavší o zmätočnej sťažnosti obžalovaného, ohlásenej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. por., zrušil podľa § 35 odst. I. por. nov. z úradnej moci rozsudky oboch nižších súdov v celom rozsahu a uložil súdu prvej stolice, aby o veci znova jednal a rozhodol.

D ô v o d y:

Sudy nižších stolíc shľadaly pokus zločinu podvodu v tom, že obžalovaný O. S. asi v mesiaci októbri 1929 v N. na návod J. S. zapísal do skladištnej knihy skladišťa A. v M., kde bol skladníkom, medzi iným ako zásobu 15 vagónov d'atelinového semena v hodnote 1,050.765 Kč, ktorú ohlásil firme Sch. cieľom oznámenia poisťovni M. G., u ktorej boli poistené zásoby skladišťa A. v M. na 1,200.000 Kč; na základe toho firma Sch. ohlásila u poisťovne túto skutočne nejestvujúcu zásobu cieľom vyplatenia náhrady škody v prípade požiaru, k vyplateniu poisťky však nedošlo pre včasné zakročenie četníctva a odhalenie pravého stavu zásob. Zmätočná sťažnosť obžalovaného namieta proti tomu dôvodom zmätočnosti podľa § 385 čis. 1 a) tr. por. predovšetkým, že ohlásenie nejestvujúcich zásob cieľom poistenia nie je ešte trestným činom, smerujúcim k poškodeniu poisťovne, ktorej nemohla vzniknúť škoda pred tým, kým nenastala poisťná udalosť. Námiетка zmätočnej sťažnosti by bola pre objektívnu skutkovú podstatu pokusu podvodu odôvodnená len za toho skutkového predpokladu, že sa skutočne nestalo nič viac, než že boly poistencom, prípadne s jeho vedomím sťažovateľom, prihlásené k poisteniu nejestvujúce zásoby; týmto prihlásením až do tej doby, kým by nebol so strany poistenca na základe tejto poisťky učineny žiadny krok cieľom uplatnenia nároku na náhradu nejestvujúcej škody, ani nebol predstieraný konkrétny nárok poistencov, ani nevzniknul z toho záväzok poisťovne k vyplateniu náhrady za nejestvujúcu škodu v rámci poisťovacej smluvy a poistenej sumy. Škoda poisťovne, ktorá je pri podvode podstatnou náležitosťou jeho skutkovej podstaty, bola by konkretizovaná teprv v nároku na náhradu nejestvujúcej škody, uplatnenom v rámci nesprávnej poisťky, a preto tiež podvodné uvedenie poisťovne v omyl, ktorým by jej mala byť spôsobená škoda, muselo by pri trestnom pokusu smerovať už k tomuto poškodeniu. Bez neho by kroky, učinené predbežne hoci aj k tomu účelu, aby nárok na náhradu nejestvujúcej škody mohol byť prípadne neskoršie uplatnený, menovite tiež poistenie nejestvujúcich zásob, ostaly len beztrestným prípravným jednaním, lebo možnosť budúcej škody poisťovni z takej poisťky hrozíaca je ešte príliš vzdialená a neistá, súc závislá od toho, že poisťný prípad vôbec nastane a keď by nastal, od toho, že je poistencom alebo priamo uplatnený nárok na náhradu škody, ktorá nevznikla, alebo aspoň že boly podniknuté kroky, k zaisteniu alebo osvedčeniu takeého nároku smerujúce. Keď by poisťný prípad vôbec nenastal, alebo keď by po ňom poistenec vzniesol, alebo v zavedenom vyšetrovaní osvedčoval len ná-

rok na náhradu škody skutočne nastalej, nemohla by poisťovňa byť nijak poškodená tým, že poisťka znela na vyššiu škodu; aj keď páchatel uzavrel bezzákladnú poisťku s úmyslom v budúcnosti, keď by nastal poisťný prípad, uplatňovať nejestvujúce nároky na náhradu škody v rámci bezzákladnej poisťky, nedospela tým jeho činnosť pred nastúpením poisťnej udalosti a pred uplatňovaním, alebo aspoň zaistením konkrétneho nároku na náhradu škody do stádia trestného pokusu podvodu, lebo teprv toto sú podmienky, od ktorých je závislá možnosť spôsobenia konkrétnej škody. Keď by však bola páchatelom podniknutá po poisťnej udalosti aj taká činnosť, prejaví predchádzajúce uzavretie bezzákladnej poisťky svoj trestne právny význam ako činnosť, ktorou sa konkrétne prevedenie zamýšľaného poškodenia poisťovne už pri uzavretí poisťky započalo a bolo podvodnému uplatňovaniu nejestvujúceho nároku základom, lebo je možno nejestvujúci nárok učiniť práve len v medziach a na základe poisťovacej smluvy, prípadne pri poistení premenlivých zásob tovaru v medziach ohlášky, učinenej o ich množstve a hodnote pred nastalou škodou. Podľa toho je k posúdeniu vytknutej námietky obžalovaného o beztrestnosti ohlášky zásob treba zistiť, či v danom prípade boly učinené po požiaru kroky cieľom uplatnenia nejestvujúceho nároku. Nižšie sudy nezistily skutkových okolností, ktoré sú pre vytknuté právne posúdenie rozhodné a preto bolo treba pokračovať z úradnej povinnosti podľa 1. odst. § 35 nov. tr. p.

Čís. 4357.

Ochrany §§ 68, 81 tr. zák. požívá i strážník, predsevzavší služební výkon cestou ze služby domů; nezáleží na tom, že nezakročil výslovně jménem zákona; stačí, jednal-li v oboru své úřední působnosti.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1932, Zm I 412/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 16. března 1931, jímž byl obžalovaný, byv obžalován pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., uznán vinným jen přestupkem proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Výtka zmatečnosti podle § 281 čis. 10 tr. ř. nevychází, jak zákon požaduje (§ 288 čis. 3 tr. ř.), ze skutkových zjištění nalézacího soudu v celkovém jejich souhrnu a souvislosti; není tudíž provedena po zákonu. Ač nalézací soud zjišťuje, že obžalovaný uvedl automobil do pohybu v úmyslu, by zmařil známý mu zamýšlený úřední výkon, své zjištění, nevzal podle důvodů rozsudkových za prokázané i jeho vědomí, že čin-

nost Františka Č-a, proti němuž jen násilí směřovalo, byla služebním výkonem chráněným ve smyslu §§ 68 a 81 tr. zák. Nemůže proto zmateční stížnost dokazovati právní pochybení nalézacího soudu v posuzování otázky, zda obžalovaný chtěl, či nechtěl zmařit služební výkon Č-ův. S hlediska zmatečnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř. zmateční stížnost však právem vytýká rozsudku neúplnost, an nepřihlédl k závažným okolnostem, obsaženým ve vlastním zodpovídání se obžalovaného. Nalézací soud nevzal za prokázáno ono vědomí obžalovaného, nezbytné pro subjektivní stránku zločinu podle § 81 tr. zák., jen proto, že strážník František Č. byl na cestě ze služby domů a že při zakročení neprohlásil, že činí tak jménem zákona a u výkonu své služby, které se snad ujal. Po stránce objektivní budíž předesláno, že není zákonného předpisu, který by stanovil jako podmínku pro to, by služební výkon bezpečnostní stráže měl povahu naznačenou v §§ 68 a 81 tr. zák. a takto byl těmito předpisy zákona chráněn, by zakročující strážník činil tak výslovně jménem zákona; stačí již, jedná-li v oboru své úřední působnosti i co do předmětu, i co do času a místa. Pro stránku subjektivní záleží na tom, zda dotyčná osoba zejména i z obsahu a z povahy zákroku mohla bezpečně seznati, že jde skutečně o výkon služby osoby jmenované v § 68 tr. zák. Není také zákonně překážky, by policejní strážník, ubírající se již ze služby domů (s kufříčkem) nepředsevzal znovu určitý služební výkon; ten může spočívat i jen v tom, že zadrží jen nějakou osobu až do příchodu jiného strážníka; naopak sužební předpisy policejní stráže ukládají jí závazně, by se strážníci i v době odpočinku, tedy i mimo službu kdykoli znovu ujali služby, je-li nebezpečí v prodlení, nebo jsou-li o to zvláště požádáni a k tomu vyzváni (srov. též rozh. nejv. s. sb. čis. 3413). Obžalovaný doznał se u soudu, že dokazoval strážníku Č-ovi proti němu zakročujícímu svoji nevinu a že se hájil proti němu tím, že mu vylíčil celý příběh, jak se věc měla, že ho prosil, by ho nezdržoval a by si z jeho vůdčího listu zjistil jméno i číslo auta, Zmateční stížnost právem poukazuje k těmto skutečnostem, k nimž soud nepřihlédl. Náležitě jejich zhodnocení mohlo mítí podstatný vliv na úsudek soudu pokud se týče subjektivní stránky zločinu, zda totiž obžalovaný, jednaje takto se strážníkem Č-em, byl si vědom toho, že Č. jako strážník služebně zakročuje, by zjistil jeho totožnost a okolnosti případu, pro něž ho zadržoval, po případě by ho zadržel až do příchodu jiného strážníka.

Čís. 4358.

Prodej zboží vyrobeného z materiálu, prodaného výrobcí s výhradou vlastnického práva až do úplného zaplacení není zpronevěrou, byl-li materiál výrobcí prodán za účelem zhotovení zboží na prodej.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1932, Zm IV 543/31.)

Soudy nižších stolic souhlasně zjistily, že poškozený dal obžalovanému písemnou smlouvou ze dne 8. ledna 1929 do komise kůže

v ceně 9.889 Kč, vyhradiv si k nim, resp. k obuvi z nich vyrobené, vlastnické právo až do úplného zaplacení; dále zjistily, že obžalovaný přijal od poškozeného kůži v hodnotě 56 Kč s příkazem, aby z ní vyrobil peněženku, že však ani nevyhověl tomuto příkazu, ani kůže nevrátil. Oba soudy uznaly obžalovaného vinným zločinem a přečinem zpronevěry podle §§ 355, 356 tr. zák. Vrchní soud v důvodech svého rozsudku vyslovil, že mezi poškozeným a obžalovaným nastal komisionářský poměr podle §§ 368—370, 377 obch. zák., na němž nic nemění okolnost, že obžalovaný dal poškozenému krycí směnky.

Nejvyšší soud vyhověv částečně zmateční stížnosti obžalovaného, ohlášené z důvodu zmatečnosti podle § 384 čis. 9 tr. ř., zrušil rozsudek odvolacího soudu v části týkající se obžaloby pro přečím zpronevěry a z úřední moci zrušil rozsudek odvolacího soudu se všemi dalšími výroky též v části týkající se obžaloby pro zločin zpronevěry a vrátil věc odvolacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Z d ů v o d ů:

Pokud se týče zločinu zpronevěry, nejvyšší soud nemohl rozhodnouti o zmateční stížnosti, jež uplatňuje důvod zmatku podle § 385 čis. 1 a) tr. ř., poněvadž nižšími soudy nebyly zjištěny všechny podstatné okolnosti. Podle výpovědi poškozeného a podle obsahu smlouvy ze dne 8. ledna 1929 odevzdal poškozený obžalovanému kůže a jiné zboží do komise pod podmínkou, že toto zboží a po případě obuv z tohoto zboží vyrobená je výlučným vlastnictvím poškozeného až do doby, kdy bude celá cena zboží zaplacená. Obžalovaný se touto smlouvou zavázal vdati poškozenému kdykoliv na jeho žádost buď ještě nezpracovaný materiál, anebo už vyrobenou hotovou obuv, kterou poškozený pak měl právo prodati, pokud by to však obžalovaný sám prodal, měl neprodleně odevzdati poškozenému peníze pod sankcí civilně a trestněprávních následků. Podle toho, pokud šlo o komisi ve smyslu obchodního zákona, mohla se vztahovati jen na zboží v tom stavu, v němž je obžalovaný od poškozeného převzal, totiž na kůži jako materiál. Na obuv, z této kůže vyrobenou, komise nemohla by se vztahovati, poněvadž, nehledíc ani k tomu, zda výroba obuvi byla tu obchodním jednáním, není pokladu pro závěr, že se strany umluvily, že výroba se měla konati na účet komitenta. O porušení závazků komisionářských mohla tedy býti řeč jen potud, pokud obžalovaný nezpracoval kůži na obuv, nýbrž prodal ji jako materiál. První soud sice uvedl ve výroku svého rozsudku, že obžalovaný prodal kůži, avšak v důvodech rozsudku neučinil přesné zjištění, aniž se touto otázkou vůbec obíral. Obžalovaný v odvolání tvrdil, že kůži sám zpracoval. Odvolací soud patrně vzhledem k této námitce v odůvodnění svého rozsudku uvádí, že z obhajoby obžalovaného vyplývá, že kůži nezpracoval sám, nýbrž jeho bratr M. K., kterémuž kůži obžalovaný mu s e l prodal. V tomto výroku není však přesné zjištění, že sám obžalovaný skutečně kůži prodal a kdy se to stalo, najmě, pak-li si odvolací soud nezjednal dostatečný podklad k takovému zji-

štění. Při tom se podotýká, že prodej je pojmem právním a že je proto třeba zvláště v tomto případě, v němž šlo o dva bratry, dále, kde podle tvrzení obžalovaného kůže byla zpracována v jeho obchodních místnostech, a kde obžalovaný podle smlouvy prohlásil, že zpracovaná obuv bude k dispozici poškozeného, zjistiti přesně skutkové okolnosti, z nichž by se dalo usuzovati, zda byl tu prodej kůže jako materiálu, anebo její zpracování na účet obžalovaného. Pokud se týče výhrady vlastnického práva, jest podotknouti, že, pokud šlo o zboží do komise dané, tedy o kůži jako materiál, tato výhrada byla proti obžalovanému zbytečná, ačkoliv přípustná. Pokud se však tato výhrada týkala obuvi vyrobené z materiálu, přičila by se výhrada pojmem občanského práva o nabytí vlastnictví; neboť obuv, která v době uzavření smlouvy ještě neexistovala, nemohla se už tehdy státi vlastnictvím poškozeného (rozh. kurie čís. 296/1901), nehledíc ani k tomu, že nebylo tu ani později právního způsobu nabytí vlastnictví (odevzdání držby poškozenému) výrobcem jako vlastníkem nové věci, odlišné od dřívějšího materiálu. V důsledku toho nemohl si poškozený platně předem vyhraditi ještě neexistující vlastnické právo na obuvi, která teprve později měla býti vyrobena jako věc nová. Z toho však, co bylo shora uvedeno, plyne, že při výroku odsuzujícím pro zločin zpronevěry jde o případ 1. odst. § 35 por. nov. a proto byl rozsudek odvolacího soudu i v této části a v důsledku toho i v dalších výrocích zrušen a věc odkázána k novému přelíčení a rozhodnutí.

Čís. 4359.

I dvůr věznice požívá ochrany podle §§ 330—332 tr. zák.

(Rozh. z 27. ledna 1932, čís. Zm IV 234/31.)

Četnická hlídka odváděla zatčeného I. G. do věznice okresního úřadu k odpykání trestu. Obžalovaní I. A. a O. A. pokusili se cestou dvakrát násilím osvoboditi I. G. z moci četníků. Když četníci přišli s I. G. na dvůr okresního úřadu, zavřeli dveře dvora a požádali dozorce vězňů R. Š., aby dával pozor u brány, než oni dopraví zatčeného I. G. do věznice. Obžalovaní však dveře násilím vyvrátili, dozorce odstrčili a vběhnouše na dvůr, přiskočili k zatčenému I. G., chtějíce ho osvoboditi. Četníci je pak vypudili ze dvora. Soud prvního soudu uznal obžalované vinnými přečinem násilí proti úředním osobám podle § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914 a zločinem porušení domácího pokoje podle §§ 330, 331 čís. 2 tr. zák. Odvolací soud na odvolání obžalovaných zrušil rozsudek prvního soudu z důvodu zmatečnosti podle § 385 čís. 1 b) tr. ř. co do kvalifikace a, zahrnuv skutkový stav, na jehož základě byli obžalovaní prvním soudem uznáni vinnými zločinem podle § 330, 331 čís. 2 tr. zák., do skutkového stavu, zakládajícího přečin podle § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914, kvalifikaci podle §§ 330, 331 čís. 2 tr. zák. pomínil.

Nejvyšší soud vyhověl zmateční stížnosti veřejného obžalobce, podané z důvodu zmatečnosti podle § 385 čís. 1 b) tr. ř. a kvalifikoval činy obžalovaných tak, jak učinil soud prvního soudu.

Důvody:

Zmateční stížnost veřejného žalobce jest důvodná. V jednání obžalovaných, jež soud prvního soudu kvalifikoval jako zločin porušení domácího pokoje podle §§ 330 a 331 čís. 2 tr. zák. i jako přečin násilí proti orgánu vrchnosti podle § 4 zák. čl. XL:1914, shledal vrchní soud jen skutkovou podstatu pokračujícího přečinu násilí proti orgánům vrchnosti podle § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914, vycházející z právního názoru, že trestní zákon předpisem §§ 330, 331, 332 tr. zák. chrání jen domácí právo a pokoj soukromých osob, z čehož plyne, že neoprávněné vniknutí do veřejných místností a na ohrazené místo, patřící k takovým veřejným místnostem, nespadá pod citované §§ zákona. Tento názor odvolacího soudu jest mylný. Ustanovení § 330 tr. zák. nelze vykládati tak, že jim zákon chtěl poskytovat ochranu jen soukromým bytům a k nim příslušejícím místnostem a že veřejné budovy a k nim náležející místnosti z ochrany zákona jsou vyloučeny. Naopak podle nepochybné již v praxi zásady jest považovati za byt i veřejné budovy, resp. jejich části, pokud buď slouží za soukromý byt, aneb tvoří jeho součást, dále i samy veřejné místnosti po době, kdy už nejsou volně přístupny obecnému, jakož i jinak veřejným účelům sloužící místnosti, jakmile osoba jimi disponující vstup do nich zakázala, nebo jestliže pachatel byl z nich oprávněnou k tomu osobou vykázan. Zjištěný čin obžalovaných tvoří tedy i skutkovou podstatu zločinu porušení domácího pokoje podle § 330 tr. zák.

Čís. 4360.

Zákon v § 530 tr. zák. nepředpisuje, že musí býti ve stíhacím návrhu k zachování žalobního práva vždy a bezvýjimečně označen pachatel zcela určitě nebo navrženo býti potrestání právě určitého pachatele.

I v trestním oznámení proti neznámým pachatelům lze po případě spatřovati stíhací návrh (zažalování) po rozumu § 530 tr. zák., byl-li v něm přesně označen skutek, jehož soudní stíhání se žádá, a uvedeny zároveň veškeré soukromému obžalobci tehdy známé důvody proti několika osobám, v jejichž okruhu jest podle těchto pŕtahů hledati pachatele.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1932, Zm I 210/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromých obžalobců do rozsudku krajského jako kmetického soudu v Litoměřicích ze dne 20. prosince 1930, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 1 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491, 493 tr. zák., zrušil napadený rozsudek

jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by o ní znova jednal a ji rozhodl.

D ů v o d y :

Zprošřující výrok byl vyneseno pro propadnutí žalobního práva podle § 530 tr. zák. Opírá se úvahu, že návrh soukromých obžalobců na potrestání obžalovaného Štěpána N-a byl u soudu podán teprve ve spise obžalovacím, dne 27. června 1929, tudíž po uplynutí šestinedělní propadné lhůty § 530 tr. zák.

Při tomto svém výroku nezmiňuje se kmetský soud a neuvažuje věcně o obsahu a doslovu původního trestního oznámení, podaného soukromými obžalobci dne 31. října 1928 proti neznámým pachatelům. V tom jest právní mylnost napadeného rozsudku, kterou zmateční stížnost právem vytýká, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř. Při správném výkladu zákona musel soud především řešiti základní otázku, zda původní trestní oznámení soukromých obžalobců obsahuje předpisům § 530 tr. zák. věcně odpovídající a včas podaný návrh na stíhání pro trestný čin, ano je nasnadě, že v případě kladného řešení této otázky odpadne potřeba uvažovati s hlediska § 530 tr. zák. o včasnosti spisu obžalovacího. Jak vysvítá z trestních spisů, jichž obsah, pokud jde o procesní skutečnosti, může zrušovací soud vzíti při zkoumání zmatku čís. 9b) za podklad svého rozhodnutí, označili soukromí obžalobci v původním trestním oznámení přesně skutek, jehož soudní stíhání žádají, a uvedli zároveň veškeré jim tehda známé pŕtahy proti několika osobám. Třebaže pak toto oznámení končí návrhem, by navrhované průvody byly provedeny a by po jejich provedení vyzván byl zástupce soukromých obžalobců k podání dalších návrhů, vysvítá přece z dalšího prohlášení, že se »činí trestní oznámení pro přečin proti bezpečnosti cti«, zcela jasně, že súčasťněné osoby činí si nárok na práva a berou na sebe povinnosti soukromých obžalobců, a že pachatelé, jichž stíhání žádají, jsou pravděpodobně osoby dotčené pŕtahy oznámení. Ze takto rozuměti bylo a skutečně také rozuměno bylo oznámení, toho nejpádnejším důkazem jest, že vyšetřující soudce oběsral a vyslechl jako obviněné osoby, jež uvedlo trestní oznámení ve spojitosti s trestným činem a s pŕtahy proti nim svědčícími.

Zkoumá-li se naznačený obsah trestního oznámení s hlediska § 530 tr. zák., sluší uznati, že odpovídá požadavkům, vyhledávaným v tomto § k zachování žalobního práva. Předpis ten ukládá soukromému obžalobci, by v šestinedělní lhůtě od doby, co nabyl o trestném činu vědomosti, »z něho«, t. j. »z činu žaloval«. Více zákon nežádá a neobsahuje najmě předpis, že ve stíhacím návrhu musí vždy a bezvýjimečně označen býti pachatel zcela určitě, nebo navrženo býti potrestání právě určitého pachatele. Tentó neosobní doslov předpisu § 530 tr. zák. má důležitý význam pro praksi; jest si uvědomiti, že určité označení pachatele nebude mnohdy možné bez předchozího soudního šetření, je-li pachatel vůbec neznámý, nebo není-li jisto, kdo z více osob přicházejících v úvahu je pachatelem, nebo jsou-li pŕtahy, svědčící proti určité osobě, tak neúplné a nepostačitelné, že nelze ještě důvodně tvrditi, že súčasťněná osoba nabyla ve smyslu zákona vědomosti o pachatelově osobě. Opačný názor vedl by k důsledku zákonem zajisté nezamyšlenému, že by pachatel v pří-

padech, kde si počínal s obzvláštní záłudností nebo rafinovaností a páše urážku způsobem tak zastřeným, by jeho osobnost zůstala pokud lze utajena, byl na tom lépe, než pachatel, který se dopustil urážky zcela otevřeně, takže k jeho vypátrání nebylo třeba dalšího šetření. Nelze pominouti, že v některých choulostivých případech, na příklad při napjatém poměru mezi stranami, bude takové opatrné a neosobní úpravy stíhacího návrhu zapotřebí již proto, by bylo zabráněno případné protizalobě podle § 487 tr. zák. pro lehkomyšlné obviňování z přečinu proti bezpečnosti cti. O případ této povahy šlo právě v souzené trestní věci, v níž podle obsahu trestního oznámení bylo soukromým obžalobcům jen známo, že některí členové rodiny N-ovy proti nim nepřátelsky vystupují, že závadný hano-pis byl psán na psacím stroji firmy N., ale nebylo známo, kterou z několika osob v úvahu přicházejících byl na tomto stroji psán. Za tohoto skutkového stavu vyhověli soukromí obžalobci plně požadavkům § 530 tr. zák., označivše v trestním oznámení přesně trestný skutek a sdělivše soudu jména několika osob — mezi nimi i Štěpána N-a —, v jejichž okruhu sluší podle pŕtahů v oznámení uvedených hledati pachatele nebo více pachatelů, o jichž stíhání žádají. Tímto projevem, nepřipouštějícím pochybnosti o věcném a osobním rozsahu a směru stíhacího návrhu, zamezili soukromí obžalobci subjektivní propadnutí § 530 tr. zák. i ohledně Štěpána N-a, třebaže původní stíhací návrh nezněl výslovně a individuálně na jeho potrestání. Bylo-li takto žalobní právo uplatňováno včas a řádně, nebylo třeba, by za vyšetřování byl učiněn ještě další návrh na stíhání určitých osob, proti nimž byly beztak předsevzaty úkony trestního stíhání, najmě zodpovědným jich výsledkem; stačilo, když soukromí obžalobci pak po stránce procesuální vyhověli včas výzvě podle § 112/2 tr. ř. a podali ve 14 denní lhůtě tohoto § obžalovací spis na určitého pachatele, Štěpána N-a.

K vůli úplnosti budiž ještě připomenuto, že při tomto právním nazírání netřeba se obávatí toho, že by snad povšechnou úpravou stíhacího návrhu proti neznámým pachatelům mohlo býti nad míru protahováno trestní řízení podle libovůle soukromého žalobce; jest si uvědomiti, že takovému pokusu brání předpis § 531 tr. zák. tím, že nastane objektivní promlčení, nebyla-li před uplynutím lhůt v § 532 tr. zák. uvedených vydána na určitou osobu obsílka jakožto na obviněného. Ostatně jest v moci soudu, by prostředky trestním řádem mu k použití danými — § 112/2 tr. ř. — zabránil zbytečným pŕtahům. Toto nazírání neodporuje ani dosavadní judikatuře, pokud vyslovuje, že šestinedělní lhůta § 530 tr. zák. k podání soukromé obžaloby počíná, když se obžalobce dověděl o trestném činu i o osobě pachatelově; vždyť touto judikaturou stanoví se ve prospěch soukromého obžalobce jen nejzašší lhůta, do kdy nejpozději musí podán býti soukromý návrh stíhací; určuje se tedy povinnost soukromého obžalobce, což však nevylučuje, by použil práva § 530 tr. zák. mu propůjčeného, zažalovati pro čin i v období dřívějším.

Čís. 4361.

»Osobami služebními« ve smyslu § 176 II b) tr. zák. není jen čeled', nýbrž i jiné osoby, pověřené služebními výkony, které nejsou převahou

rázu intelektuelního a nepředpokládají vyšší, nanejvýš vědecké přípravy, ať přísluší k domácnosti zaměstnavatele či nik.

Domovník není nádeníkem ve smyslu § 176 II c) tr. zák., ovšem ale osobou služebnou po rozumu § 176 II b) tr. zák.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1932, Zm I 262/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 18. února 1931, pokud jí byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II c), 176 II c) tr. zák. v doslovu zákona č. 31/1929 sb. z. a n. a zároveň opravil v rozsudečné větě kvalifikaci podle § 176 II c), na kvalifikaci podle § 176 II b) tr. zák. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

důvodech.

Zmateční stížnost namítá, že domovnice, již byla v době krádeže stěžovatelka u vlastníka kradených věcí, není nádeníkem, tím méně učednicí nebo živnostnicí zaměstnavatele ve smyslu § 176 II c) tr. zák. S námitkou tou je stížnost v právu, nanejvýš any náležejí domovníkům podle § 1 zákona z 30. ledna 1920, č. 82 Sb. z. a n. kromě různých ručních prací i jiné práce týkající se správy domu, a ano je i rozvázání domovnického poměru v § 10 cit. zákona zvláště upraveno způsobem u nádeníků neobvyklým. Přes to nemůže mít stížnost jiný úspěch než opravu dotčené části rozsudečné věty. Jde u domovníků (domovnic) o lidi služebné po rozumu § 176 II b) tr. zák., jimiž není jen čeleď, nýbrž i jiné osoby, pověřené služebními výkony, které nejsou převahou rázu intelektuelního a nepředpokládají vyšší, nanejvýš vědecké přípravy (rozhodnutí č. 1689 sb. n. s.; srovnej i rozhodnutí č. 1083, 3648 v. d. úř. sb.), ať patří k domácnosti zaměstnavatele či nik (rozh. č. 167 Sb. n. s.; srovnej i rozh. č. 241, 1083 v. d. úř. sb.). Rozhodným pro poměr předpokládaný § 176 II. b) tr. zák. jest jen, že dává služebné osobě (zvýšenou) příležitost k páchaní krádeží na zaměstnavatele, čemuž tak bylo i u stěžovatelky, která měla z důvodu domovnictví byt v domě, v němž v noci kradla, a zakládá zvláštní závazek k poctivosti, jehož porušení činí podle povšechné zásady § 43 tr. zák. zločin větším a trestuhodnějším, nanejvýš když krádežím domovníků v domě svěřeném jejich správě nelze zabránit opatrností, která stačí proti jiným zlodějům.

Čís. 4362.

Přechinu podle § 3 odst. (3) zák. č. 178/1924 mohou se dopustiti i jiné osoby než veřejní činitelé po rozumu § 6 cit. zák.

Nezáleží na tom, že ani nedošlo k působení (k uplatňování vlivu) pachatele (§ 3 odst. 3 zák. o úplatkářství) na veřejné činitele; stačí, že to bylo podplácjícím předpokládáno, zamýšleno, nanejvýš podplácenou osobou výslovně nebo konkludentně slíbeno, třebaž pak nedošlo k uskutečnění slibu.

Nesejde ani na tom, že veřejní činitelé neměli účast, ba ani nevěděli o úplatcích pachatelem přijatých, ani na tom, že by bylo k úkonu došlo i bez úplatku a že by se byl veřejný činitel úkonem tím nedopustil ani stranictví ani (jinakého) porušení platných a závazných proň předpisů.

Trestnost skutku není vyloučena tím, že nebylo ani jeho účinkem ani jeho (zamýšleným) účelem poškození státního (jinak veřejného) nebo soukromého zájmu neb i jen porušení (nešetření) předpisů, jež přišly nebo byly by přišly v úvahu pro úkony veřejných činitelů.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1932, Zm I 97/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 9. prosince 1930, pokud jí byl stěžovatel uznán vinným přechinem podle § 3 odst. 3 zákona ze dne 3. července 1924, č. 178 sb. z. a n., — mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost namítá, že ve zjištěném ději není zákonem o úplatkářství prý povšechně předpokládaná přímá nebo nepřímá souvislost mezi úředním úkonem a úplatkem (prospěchem), protože se úřední úkony, k nimž došlo v případech rozsudkem dotčených — arciť z rozhodnutí jiných veřejných činitelů než stěžovatele —, staly po právu, v souhlasu s platnými předpisy bez jakéhokoliv porušení státního nebo jinakého veřejného nebo soukromého zájmu, protože nebyl ani na straně stěžovatele úmysl domáhati se porušení předpisů prostřednictvím veřejných činitelů, protože dotčení veřejní činitelé neměli nižádné účasti nebo vědomosti o prospěchu, jehož se dostalo stěžovateli, a ano došlo k dotčeným (úředním) úkonům veřejných činitelů bez vlivu stěžovatelem provedeného (bez působení stěžovatele na veřejné činitele). Netřeba zkoumati, zda a pokud má námitka skutkový podklad ve zjištěných napadeného rozsudku, ana je i o sobě ve všech částech pochybena. Zákonem o úplatkářství č. 178 Sb. z. a n. z roku 1924 byly záruky přirozeného požadavku ryzího a výlučně věcnými hledisky se řídicího výkonu veřejných úřadů rozšířeny nejen co do kruhu osob přicházejících v úvahu jako podměty pasivního (viz § 6 a § 3 odst. 3) a aktivního úplatkářství (§ 2 odst. č. 3), jakož i časového poměru úplatku k úkonu (§ 4), nýbrž i co do stupně záruk. Předpisy zákona má býti zabráněno tomu, by nemohl působiti na rozhodování veřejného činitele úplatek nebo vliv upláceného prostředníka ani mimo dosah ustanovení trestního zákonníka o trestnosti úplatku (viz § 1 cit. zákona); jimi má býti v zájmu vážnosti veřejných úřadů a služeb zabráněno tomu, by nenastal ani v úplatci a v osobě po případě od něho různé, v jejímž zájmu se úplatek stal, tím méně v širších kruzích obecnstva pocit, byť snad klamný, že došlo k úkonu veřejného činitele nebo k jeho opomenutí důsledkem úplatku (§§ 2, 3) nebo třeba v očekávání úplatku (§ 4). Proto nezáleží podle ustálené judikatury zrušovacího soudu — srovnej obzvláště rozhodnutí č. 4157, 4052, 3815 sb. n. s. — s hlediska zákona na tom, že by bylo došlo k úkonu veřejného činitele

i bez úplatku (srovnej prvou část § 104 tr. zák.), a že by se byl veřejný činitel úkonem tím (jeho opomenutím) nedopustil ani strannictví, ani (jinakého) porušení platných a závazných proň předpisů (druhá část § 104, pak § 105 a § 311 tr. zák.). Důsledkem toho není trestnost souzených skutků vyloučena tím, že nebyla ani jejich účinkem, ani jejich — stěžovatelem zamýšleným — účelem poškození státního (jinak veřejného) nebo soukromého zájmu neb i jen porušení (nešetření) předpisů, jež přišly nebo byly by přišly v úvahu pro úkony veřejných činitelů. Jakousi souvislost mezi úplatkem a úkonem, k němuž pachatelova činnost hledí, předpokládá ovšem i zákon o úplatkářství; úplatek musí býti žádanou nebo slíbenou, dávanou nebo přijatou odměnou za úkon, k němuž hledí. Avšak úkonem, k němuž úplatek hledí, úkonem, jenž má podle vůle účastněných osob — dárci a příjemce úplatku — býti vyvolán úplatkem, může v případech § 3 odst. č. 3 a § 2 odst. č. 3 cit. zákona býti výlučně úkon uplácené osoby tam uvedený, totiž používání jejího vlivu (skutečného nebo domnělého) na veřejného činitele povoláného k úředního úkonu, k němuž hledí současně nikoliv úplatek sám, nýbrž pohnutka, z níž byl úplatek žádán, slíben, dáván anebo přijat. Účast veřejného činitele na úplatku ba i jen vědomí činitele toho o úplatku vyřadilo by úplatek z dosahu § 2 odst. č. 3 nebo třeba § 3 odst. č. 3 cit. zákona, a mělo by — nehledíc k trestnosti veřejného činitele, k němuž se ustanovení právě uvedená jinak vůbec nevztahují — v zápětí jinakou kvalifikaci provinění osob na úplatku přímo účastněných. Zejména bylo by osobu, která za předpokladů v § 3 odst. č. 3 uvedených s vědomím dotčeného veřejného činitele žádá, dá sobě nebo jiné osobě slíbiti (poskytnouti) prospěch za to, že užije u veřejného činitele svého vlivu, potrestati jako spoluvinníka veřejného činitele podle § 5 tr. zák., a to, jde-li o prospěch nikoliv nepatrný, ve smyslu § 3 odst. č. 3. Učinila-li však tak ona osoba bez předchozího vědomí veřejného činitele, jež teprve dodatečně o úplatku vyrozuměla a s jehož vědomím a svolením si pak úplatek ponechala, bylo by o jejím skutku uvažovati jako o spoluvinně na skutku úplatce obdobně jak naznačeno podle odst. 1 a 2 § 2 cit. zákona. Důsledkem toho nebylo kladnému výroku o stěžovatelově vině na závadu, že veřejní činitelé neměli účast, ba nevěděli vůbec o úplatcích, stěžovatelem přijatých. Posléze není, jak podrobně dovozeno již v rozhodnutí zrušovacího soudu čís. 4157 sb. n. s., použití vlivu uplácené osoby složkou objektivní, nýbrž jen složkou subjektivní skutkové podstaty přečinu podle § 3 odst. č. 3 cit. zákona; stačí, že uplatňování vlivu (snad jen domnělého) bylo podplácující osobou předpokládáno, zamýšleno, najmě doplácenou osobou výslovně nebo konkludentně slíbeno, třebas pak nedošlo k uskutečnění slibu. Proto nezáleží ani v souzené trestní věci na tom, že nedošlo, správně že podle rozsudečných zjištění nedošlo v některých z případů odsuzujícím výrokem dotčených k působení (uplatňování vlivu) stěžovatele na veřejné činitele. K ostatním vývodům stížnosti třeba jen ještě poznamenati, že spočívají na mylném, ovšem rozsudkem zaviněném předpokladu, že se přečinu podle § 3 odst. (3) cit. zák. může dopustiti jen veřejný činitel po rozumu § 6. Z doslovu této stati zákona je patrné, že tomu tak není, že (srovnej i § 2 odst. (3)) se ke skutkové podstatě přečinu podle § 3 odst. (3) nevyhledává na straně pachatelově tato vlast-

nost; tím odpadá nutnost zabývati se blíže vývody stížnosti, pokud zejména dovozují, že obžalovaný nebyl veřejným činitelem co do pozastavené jeho činnosti.

Čís. 4363.

Trestný pokus podle § 8 a beztrestné přípravy podle § 11 tr. zák. nelze rozeznati podle toho, zda se pachatelovo jednání přiblížilo více či méně k účinku, jehož způsobení tresce zákon jako dokonany čin trestný (zda jím jest uskutečněn větší či menší počet podmínek tohoto účinku), nýbrž jen podle toho, zda se v pachatelově jednání projevil i pro třetí osoby poznatelně zlý úmysl způsobiti onen účinek.

Jde o trestný pokus krádeže, nikoliv o beztrestné přípravné jednání, stojí-li pachatel v cizím lese za stromem s puškou připravenou k výstřelu.

Ani u hajných myslivosti není zvláštní ochrana §§ 68, 81, 312 tr. zák. závislá na nošení předepsaného služebního šatu neb odznaku; stačí, ví-li pachatel odjinud, že jde o osobu vzatou do přísahy jako hajný myslivosti a ustanovenou ke službě ochrany myslivosti v revíru, v němž se čin stal.

Prísaha a ustanovení pro lesní strážní službu nezahrnuje však v sobě i přísahu a ustanovení pro službu ochrany myslivosti, do jejíhož oboru spadá zabavení a odnětí pušky.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1932, Zm I 214/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. ledna 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §§ 81, 82 tr. zák. a přestupkem nedokonané krádeže podle §§ 8, 171, 460 tr. zák., zamítl, pokud čelila proti výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem nedokonané krádeže podle §§ 8, 171, 460 tr. zák. Vyhověl jí však, pokud napadla výrok, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §§ 81, 82 tr. zák., zrušil rozsudek nalézacího soudu v tomto výroku o vině, jakož i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících a věc vrátil soudu prvě stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Výroku o vině na nedokonané krádeži vytýká stížnost zmatečnost podle čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř. proto, že v pouhém postavení se na číhanou (rozuměj s puškou připravenou k výstřelu) bez průkazu konkrétní možnosti ulovení určité zvěře nelze shledati pokus krádeže. Výtku tu lze odkázati na ustálenou v judikatuře zásadu, že trestný pokus podle § 8 a beztrestné přípravy podle § 11 tr. zák. nelze rozeznati podle toho, zda

se pachatelovo jednání přiblížilo více či méně k účinku, jehož způsobení tresce zákon jako dokonáný čin trestný (zda jím jest uskutečněn větší či menší počet podmínek tohoto účinku), nýbrž jen podle toho, zda se v jednání pachatelově projevil (neprojevil) i pro třetí osoby poznatelně zlý úmysl způsobiti onen účinek. Po stránce té není však pochybností, že je úmysl, skoliti zvěř a přisvojiti si ji beze svolení majitele myslivosti, naprosto zřejmý, stojí-li někdo — jak o stěžovateli zjištěno — v cizím lese a revíru za stromem s puškou připravenou k výstřelu, třebaže se ještě v dosahu střely neobjevuje zajíc nebo jiná zvěř.

Z vývodů, jimiž napadá stížnost výrok o zločinu § 81 tr. zák., je pochybený poukaz k tomu, že hajný K. neměl ani pušku, ani obvyklý šat, ani odznak hajných. Nehledíc k tomu, že — třeba to rozsudek nezjišťuje — hajný K. dosvědčil, že služební odznak měl, není ani u hajných myslivosti zvláštní ochrana §§ 68, 81, 312 tr. zák. závislá na nosení předepsaného služebního šatu nebo služebního odznaku vzhledem na ustanovení §§ 3 a 4 min. nařízení z 2. ledna 1854, čís. 4. ř. zák., která byla § 8 zákona ze 16. června 1872, čís. 84 ř. zák. zachována v platnosti, takže se k hajným honitby předpis § 2 tohoto zákona nevztahuje (tak i rozhodnutí čís. 3.667 víd. úř. sb. a čís. 2.529 sb. n. s.). Stačilo by tudíž i v souzené trestní věci zjištění, že stěžovatel odjinud věděl, že svědek K. je ustanoveným a do přísahy vzatým hajným pro ochranu myslivosti v honebním revíru okresního výboru v T. nebo třeba nájemce Viktora G-a, v němž byl stěžovatel svědkem při pytláčení přistižen. Toto vědomí rozsudkem zjištěno není, jak stížnost právem namítá vývody, že stěžovatel znal sice K-a jako hajného, avšak nikoliv hajného myslivosti, nýbrž lesního hajného okresu V-ského a že mu nebylo známo, že je hajným u nájemce honitby Viktora G-a. Rozhodovací důvody vyslovují sice povšečně, že stěžovatel znal svědka K-a jako přísežného hajného. Než rozsah tohoto subjektivního zjištění nemůže býti větší než rozsah příslušného zjištění objektivního, a po této stránce zjišťuje rozsudek jen, že je v dotčeném lese ustanoven přísežným lesním hajným K., že K. byl v rozhodné době přísežným hajným a vykonával tehdy lesní strážní službu v revíru G-ově; i jinak mluví rozsudek o K-ovi jen jako o hajném lesním, a dokonce je ve spisech jen zaznamenáno, že se čte dekret ... o jmenování K-a přísežným lesním hajným a potvrzení lesní správy v Ž. Přísaha a ustanovení pro lesní strážní službu nezahrnuje však v sobě i přísahu a ustanovení pro službu na ochranu myslivosti (srovnej § 1 min. nařízení z 2. ledna 1854, čís. 4 ř. zák.); zabavení a odnětí pušky spadá sice do oboru působnosti hajných myslivosti (srovnej §§ 5 a 6 zákona ze 16. června 1872, čís. 84 ř. zák. a § 42 čís. 4 zákona z 1. června 1866, čís. 49 z. zák. pro Čechy), nikoliv i hajných lesních, ana puška není ani z věcí uvedených v §§ 55—58 lesního zákona z 3. prosince 1852, čís. 250 ř. zák., ani předmětem určeným k páchaní trestných činů na lesním majetku po rozumu §§ 5, 6 zákona z 16. června 1872, čís. 84 ř. zák. Pro nedostatek zjištění, že svědek K. byl vzat do přísahy též jako hajný myslivosti a ustanoven okresním výborem v T. nebo třeba nájemcem G-em ke službě na ochranu myslivosti v revíru, jehož částí je dotčený les, a že o tom všem stěžovatel věděl, není tím, co rozsudek zjišťuje, splněna skutková podstata zločinu

§ 81 tr. zák. ani po stránce objektivní, tím méně po stránce subjektivní, takže bylo část výroku o vině hledící k tomuto zločinu z důvodu čís. 9 písm. a) (po případě 10) § 281 zrušiti, aniž třeba zabývatí se s ostatními vývody stížnosti.

Čís. 4364.

Pre jazykovú otázku u súdu príslušného k vybaveniu trestnej veci preto, že jeho pôsobnosť sa vzťahuje na okres miesta spáchaného činu (§ 16 odst. 1 tr. por.), je jedine rozhodné, či v okrese miesta spáchaného činu je kvalifikovaná jazyková menšina podľa čl. 15 vlád. nariadenia čís. 17/1926 Sb. z. a n., a nezáleží na tom, či je také menšina v okrese, v ktorom je bydlisko obžalovaného.

(Rozh. z 30. januára 1932, č. Zm IV 689/31.)

Na jvyšší súd odmietol maďarsky podané písomné ohlásenie a prevedenie zmätočnej sťažnosti obžalovaného, a to z týchto

dôvodov:

Ačkoľvek obžalovaný je podľa obsahu spisov národnosti maďarskej, neprislúchajú mu v tomto trestnom prípade práva príslušníka národnej menšiny v smysle jazykového zákona z 29. februára 1920 čís. 122/Sb. z. a n. a vládneho nariadenia z 3. februára 1926 čís. 17 Sb. z. a n., lebo nie sú splnené podmienky podľa čl. 18 lit. a), b) citov. vlád. nar. Príslušnosť krajského súdu v R. S. k pojednávaniu tejto trestnej veci je podľa § 16 odst. 1 tr. por. založená tým, že trestný čin bol spáchaný v J., tedy v obvode okresného súdu v R., v ktorom však nie je jazykovej menšiny maďarskej podľa čl. 15 cit. vlád. nar. Nerozhodné je pri tom, že obžalovaný je príslušný a býva v obvode okresného súdu v T., ktorý má jazykovú menšinu, lebo podľa toho sa v danom prípade príslušnosť neriadi, ale ide o vec, ktorú náleží vybaviť krajskému súdu v R. S. na základe toho, že jeho pôsobnosť sa vzťahuje na okres miesta spáchaného činu, čo je tu pre príslušnosť a dôsledkom toho aj pre jazykovú otázku všetkých zúčastnených smerodátne. Ponevác písomné podania boli v menšinovom jazyku neoprávnene učinené obžalovaným, zastúpeným právnym zástupcom, musia byť podľa čl. 19 odst. 2 a čl. 5 odst. 3 citov. vlád. nar. odmietnuté, lebo sa nehodia, aby o nich bolo po zákone zahájené jednanie. Predmetom meritorného vybavenia je len zmätočná sťažnosť, ako bola pri odvolacom hlavnom pojednávaní ohlásená v štátnom jazyku.

Čís. 4365.

Kvalifikoval-li obžalovací spis opätne uverejnení zabavené básně, jejíž obsah zakládá skutkovou podstatu přečinu podle § 14 č. 1 zák. na ochr. rep., jako přečin podle § 38 zák. čl. XIV:1914, jest pro případ, že by nebyly shledány náležitosti přečinu podle § 38 cit. zák. čl., podána

žaloba i pro trestné činy, které byly spáchány obsahem tiskopisu samého.

Ustanovení § 38 zák. čl. XIV:1914 předpokládá, že trestní rozsudek již nabyt právní moci.

(Rozh. z 3. února 1932, Zm IV 531/31.)

Obžalovaný G. byl rozsudky nižších soudů uznán vinným podle obžaloby přečinem podle § 38 zák. čl. XIV:1914, jehož se prý dopustil tím, že tiskem znovu uveřejnil báseň, ačkoli byla státním zastupitelstvem zabavena jako obsahující skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 1 a 5 zák. čís. 50/23 Sb. z. a n. a zabavení bylo krajským soudem v U. dne 22. listopadu 1928 potvrzeno.

Nejvyšší soud na zmáteční stížnost obhájce obžalovaného z povinnosti úřední z důvodu zmátečnosti, uvedeného v § 385 č. 1 b) tr. ř. zrušil rozsudky obou soudů nižších stolic co do kvalifikace činu obžalovaného a čin ten kvalifikoval jako přečin podle § 14 č. 1 zák. čís. 50/23 Sb. z. a n.

Z d ů v o d ů :

Zjištěno jest, že náleze, vydaný podle § 493 rak. tr. ř., nebyl v době opětného uveřejnění závadné básně pravoplatný. Poněvadž předpis § 38 zák. čl. XIV:1914 předpokládá, že zmíněné rozhodnutí soudní nabylo již právní moci, není dána skutková podstata přečinu podle § 38 cit. zák. již z tohoto důvodu.

Zbývá tudíž rozhodnouti, pokud obsahem závadné básně jest dána skutková podstata trestného činu a jakého. Soud odvolací převzal závěr soudu první stolice, že jde o přečiny podle § 14 bodů 1 a 5 zák. čís. 50/23. Soud odvolací správně dovodil, že obsah závadné básně zakládá skutkovou podstatu přečinu podle § 14 bodu 1 zák. čís. 50/23, a zmáteční stížnosti nepodařilo se tyto veskrze správné důvody vyvrátiti. Poněvadž však ony výroky, jež podle názoru soudu odvolacího zakládají skutkovou podstatu přečinu podle § 14 bodu 5 cit. zák., jsou zřejmě jen prostředkem k pobuřování ve smyslu § 14 bodu 11. téhož zákona, jest přečin podle § 14 bodu 5 cit. zák. absorbován ve smyslu § 95 tr. z. skutkovou podstatou přečinu podle § 14 bodu 1 cit. zák. jakožto těžšího činu trestného. Obsah závadné básně zakládá tudíž skutkovou podstatu přečinu podle § 14 bodu 1 zák. čís. 50/23.

Předmětem obžalovacího spisu jest opětné uveřejnění zabavené básně, která jest ve spise obžalovacím přesně vyznačena a zakládá skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 1 zák. čís. 50/23. Spis obžalovací kvalifikoval čin tento jako přečin podle § 38 zák. čl. XIV:1914. Pachatel v případě tom podléhá trestu, který zákon ustanovuje na přečin, v tiskopise obsažený. Důsledkem toho uveřejnění článku, který zakládá skutkovou podstatu zmíněného přečinu, jest též předmětem obžaloby. Jest proto pro případ, že by nebyly shledány náležitosti přečinu podle § 38 zák. čl. XIV:1914, podána obžaloba i pro ty delikty, které byly spáchány obsahem tiskopisu samého.

Čís. 4366.

Podkarpatská Rus stala se součástí Československé republiky již dnem 28. října 1918.

Za cizozemské jest považovati rozsudky cizích soudů, byť byly vydány podle práva věcně shodného s právem platným na československém státním území.

(Rozh. ze 4. února 1932, Zm IV 604/31.)

Rozsudkem král. rumunské soudní stolice v M. z 8. března 1920 a potvrzujícím rozsudkem rumunské soudní tabule v A. z 24. června 1921 byli obžalováni V., M., J. a P. odsouzeni pro zločin loupeže, který spáchali dne 24. srpna 1919 v obci N. na Podkarpatské Rusi.

Československé státní zastupitelství v Ch. podalo proti týmž pachatelům dne 8. listopadu 1930 obžalobu pro týž zločin loupeže podle § 344 tr. zák. Krajský soud v Ch. trestní řízení podle § 268 odst. II. tr. ř. zastavil a obžalovací spis podle § 264 čís. 1 a 2 tr. ř. zamítl. Vrchní soud stížnost státního zastupitelství proti tomuto usnesení zamítl, čímž usnesení nabylo právní moci.

Nejvyšší soud vyhověl opravnému prostředku pro zachování právní jednotnosti podle § 441 tr. ř., podanému generální prokuraturou, a vyslovil, že usneseními nižších soudů byl porušen zákon v ustanoveních § 264 čís. 1 tr. ř. a § 5 tr. zák.

Z d ů v o d ů :

Opravný prostředek generálního prokurátora podle § 441 tr. ř. právem vytýká, že rozhodnutí krajského soudu v Ch. a vrchního soudu v K. porušují zákon.

Krajský soud i vrchní soud mylně se opírajíce o § 3 ústavní listiny republiky Československé vycházejí z názoru, že v srpnu 1919 — v době spáchání činu — Podkarpatská Rus nebyla ještě součástí Československé republiky. Ústavní listina Československé republiky zjišťuje sice v druhém odstavci § 3, že nedílnou součástí jednotného a nedílného celku republiky jest samosprávné území Podkarpatské Rusi na základě dobrovolného připojení podle smlouvy mezi hlavními a přidruženými mocnostmi a Československou republikou v Saint-Germain-en-Laye ze dne 10. září 1919. Tomu však nelze přikládati ani ten význam, že teprve ústavní listinou bylo území Podkarpatské Rusi přivtěleno k Československé republice, ani, že právně připadla Podkarpatská Rus k Československé republice teprve koncem roku 1919, ratifikací mírové smlouvy saint-germainské, jak mylně mají za to nižší soudy. Ta okolnost, že tato smlouva mezi čelnými mocnostmi spojenými i sdruženými a Československem byla podle zjištění v čísle 508 z roku 1921 sb. z. a n. podepsána prezidentem republiky Československé a ministerstvem zahraničních věcí ratifikační listinou z 10. listopadu 1919 a dne 16. července 1920 v ministerstvu zahraničních věcí v Paříži uložena, má podle ustanovení čl. 21 této smlouvy ve spojení se souvislým závěrečným ustanovením mírové

smlouvy s Rakouskem (čís. 507/1921 sb. z. a n.) ten význam, že tímto dnem spolunabyla s právě provedenou mírovou smlouvou, uzavřenou s Rakouskem dne 10. září 1919 v Saint — Germain — en Laye — mezinárodní působnosti. Ze samých mírových smluv vysvítá, že se jimi dostalo již jen mezinárodního uznání, po případě že bylo jen potvrzeno již dřívější uznání států smluvních, dřívějšímu dobrovolnému připojení samého obyvatelstva nynější Podkarpatské Rusi k republice Československé. Tak zvláště citovaná smlouva spojených a sdružených mocností s Československem ve svém úvodu (str. 2302 Sb. z. a n. ex 1921) vytyká toto připojení jako jeden z existujících již předpokladů uzavření této smlouvy, vyzdvihující též, že republika Československá vykonává skutečně svrchovanou státní moc na územích dříve jmenovaných. Že však republika Československá již před smlouvou v Saint — Germain — en Laye a též jmenovitě již přede dnem spáchání trestného činu (19. srpna 1919) zahrnovala i autonomní území Rusínů na jih od Karpat, vychází určitě z čl. 81 mírové smlouvy mezi mocnostmi spojenými i sdruženými a Německem, jež byla podepsána ve Versailles již dne 28. června 1919. Německo tu uznává úplnou nezávislost státu československého, zahrnujícího i autonomní území Rusínů na jih od Karpat, při čemž se výslovně zjišťuje, že tak to již byly učinily mocnosti spojené a sdružené. Jen stanovení hranic bylo tehdy vyhrazeno jejich určení Čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými a ostatními účastněnými státy; ale že státní suverenity Československé republiky k tomuto území již tehdy existovala, to z poukazu na dřívější uznání spojených a sdružených mocností bezpochybně vyplývá, neboť fakt uznání předpokládá, že byl tu již stav, který byl uznáván. I Maďarsko ve čl. 48 mírové smlouvy mezi mocnostmi spojenými a sdruženými a Maďarskem ze dne 4. června 1920 (Trianon) čís. 102 z roku 1922 sb. z. a n. již jen uznalo úplnou nezávislost státu československého, zahrnujícího i autonomní území Rusínů na jih od Karpat. Ve článku 61. této mírové smlouvy se uznává, že osoby, které mají domovské právo na území, jež dříve tvořilo část bývalého mocnářství rakousko-uherského, stávají se, pozbývající zároveň státního občanství maďarského, ipso facto příslušníky onoho státu, který na řečeném území vykonává práva svrchovanosti. Výrazem »ipso facto« možno tu v logické spojitosti rozuměti jen vznik výkonu práv svrchovanosti, jímž se staly tudíž bez dalšího dřívější příslušníci shora uvedených území — v daném případě území Podkarpatské Rusi — příslušníky republiky Československé. Poněvadž pak, jak shora bylo dovedeno, právo svrchovanosti nad územím Podkarpatské Rusi v době spáchání trestného činu již příslušelo republice Československé, a obvinění, jak vyplývá ze spisů rumunských, byli v době spáchání trestného činu i v době vynesení rozsudků rumunskými soudy příslušni domovem v tomto území a jsou sem podle spisů krajského soudu v Ch. i nadále příslušni, jest zřejmo, že byli i v době spáchání trestného činu a v době, kdy nad nimi jako obžalovanými soudila sedrie v M. jakožto soud rumunský (dne 10. srpna 1920), a odvolací soud rumunský v A. (dne 29. června 1921), jakož i v době, kdy proti nim byla podána obžaloba státním zastupitelstvím Československé republiky v Ch., a kdy o této obžalobě rozhodovaly kraj-

ský soud v Ch., a vrchní soud v K., státními příslušníky Československé republiky. Podle § 5 tr. zák. měli by tudíž za čin spáchaný na území republiky Československé býti trestáni podle předpisů zákona platného na tomto území; důsledkem zákona ze dne 28. října 1918 čís. 11 sb. z. a n. byl jím v čase spáchání trestného činu a až dosud jím zůstal trestní zákon dříve uherský. Rumunskými soudy byli ovšem též odsouzeni podle trestního zákona dříve uherského, neboť zůstal platiti na území, v němž jsou oba rumuské shora jmenované soudy, jež bylo od uherského království odtrženo a k Rumunsku připojeno. Přes tuto věcnou shodu byly však zákony na tomto cizím území platné nadále zákony cizozemskými; důsledkem zásady §§ 5 a 18 tr. zák. nemohou proto soudy Československé republiky přihlížeti k odsouzení podle zákona na tomto cizím území platného, byť byl snad i věcně shodným se zákonem platným na zdejším území, poněvadž k odsouzení podle něho došlo u soudů cizozemských, jímž v té době, kdy soudily o činu, spáchaném na státním území československém státními příslušníky československými, vůbec nepřislušela ani právně ani fakticky jurisdikce nad tímto územím a jeho příslušníky.

Čís. 4367.

Ve příčinné souvislosti se škodou trestně právně závaznou je jakékoliv jednání (opomenutí), bez něhož by škoda ta nebyla vznikla, třebaže nevzešla z onoho jednání (opomenutí) sama a vznikla z něho jen, protože k němu, po případě po něm přistoupila — nezávisle na vůli osoby, již jest se z onoho jednání (opomenutí) zodpovídati, najmě bez jejího dalšího působení — jiná příčina (skutečnost, událost), již dosud latentní (skrytá a nečinná) nebezpečnost onoho jednání (opomenutí) stala se akutní (zjevnou a účinnou).

Není povšechného zákazu ponechatí vozidla všeho druhu na ulici; zákaz § 8 sil. ř. (čís. 47/1866 z. zák. pro Čechy) neplatí pro silostroje.

Kdo nejedná ani proti platným předpisům, ani takovým způsobem, že jeho jednání již o sobě — přímo a bezprostředně — směřuje k poškození (ohrožení) právních statků zákonem chráněných, nemusí — vzhledem na trestnost i pouhého zvětšení nebezpečí (§ 335 tr. zák.) — zpravidla počítati s tím, že stav věci, který svým jednáním vytvořil, může nabyti směru k nebezpečí onoho rázu přístupem zlomyslného nebo nebalého jednání jiné osoby.

(Rozh. ze dne 5. února 1932, Zm I 549/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 10. února 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v části stěžovatele odsuzující, a přikázal věc k opětovnému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení příslušnému okresnímu soudu v Rumburku.

Důvody:

Zmateční stížnosti, vytýkající napadenému rozsudku zmatečnost podle čis. 5, 9 písm. a), 10, správně — ana uplatňuje naprostou beztrestnost souzeného skutku a žádá zproštění stěžovatele z obžaloby — jen podle čis. 5 a čis. 9 písm. a) § 281 tr. ř., jest přízvatel důvodnost. Zmateční stížnost není sice v právu námitkou, že nehoda svědka D-ho, o niž v souzené trestní věci jde, není v příčinné souvislosti se zjištěným a souzeným jednáním stěžovatele, ana by prý nebyla nastala, kdyby nebyla přístupila — zcela nezávisle na jednání stěžovatele — jiná událost, totiž jízda spoluobžalovaného H-ho, na kterou nemohl stěžovatel nikterak působiti, jsa v době nehody vůbec nečinný. Příčinami změny zevního života rozumí se veškeré podmínky jejího vzniku, veškeré události a jinaké skutečnosti, jichž působením nastala změna zevního života, takže by k ní, alespoň v tom rozsahu nebylo došlo, kdyby nebylo bývalo všech, tudíž kdyby nebyla bývala i jen jedna z nich, aniž však záleží na tom, jaká byla účast té které ze spolupůsobivších podmínek na společném výsledku a kdy která z nich do vývinu události zasáhla. Ve příčinné souvislosti se škodou trestně právně závaznou je tudíž jakékoli jednání (opomenutí), bez něhož by škoda ta nebyla vznikla, třebaže nevzešla z onoho jednání (opomenutí) samotného a vznikla z něho jen, protože k němu, po případě po něm přístupila — nezávisle na vůli osoby, již jest se z onoho jednání (opomenutí) zodpovídati, najmě bez jejího dalšího působení — jiná příčina (skutečnost, událost), již se dosud latentní (skrytá a nečinná) nebezpečnost onoho jednání (opomenutí) stala akutní (zjevnou a účinnou). Že by k nehodě (k těžkému poškození) svědka D-ho nebylo došlo, kdyby nebyl v době jízdy spoluobžalovaného H-e stál automobil stěžovatelův na místě, kam ho stěžovatel postavil, jest rozsudkem zřejmě předpokládáno a tím i zjištěno, a sama stížnost nebere v pochybnost, že auto H-em řízené zasáhlo a zranilo D-ho jen, protože jízdní dráha byla autem stěžovatelovým sůžena. Tím jest předpoklad příčinné souvislosti mezi souzeným jednáním stěžovatelovým a nehodou D-ho opodstatněn způsobem zákona vyhovujícím. Že k nehodě došlo jen proto, že dodatečně přijelo auto řízené spoluobžalovaným H-em a že H-e nedbal stavu věci nastalého ponecháním auta stěžovatelova v úzkém úseku silnice, nebo třeba že by nebylo došlo k nehodě, kdyby H. nebyl přijel nebo byl přizpůsobil své chování stavu věci, který tu byl, nemá s hlediska příčinné souvislosti významu, nýbrž přichází v úvahu jen pro otázku stěžovatelovy nedbalosti.

Po stránce tohoto subjektivního znaku namítá stížnost, že se souzené jednání stěžovatelovo nepřičilo žádnému zákazu, že stěžovatel mohl předpokládati, že pruh ulice, který zůstal vedle stěžovatelova auta volný, jest tak úzký, že jiné vozidlo vůbec nemůže jím projeti, a že vzhledem k tomu mohl stěžovatel i předpokládati, že jiné vozidlo zastaví před oním pruhem a počká, až stěžovatel odjede ulici v dotčeném místě uvolní. Obsah první části námítky jest uznati za správný. Rozsudek nezjišťuje a — přihlížeje k údajím svědka D-ho — nemohl zjistiti zvláštní zákaz ponechati vozidla všeho druhu na ulici pro dotčený úsek ulice; není ani povšechného zákazu v tomto směru; zákaz § 8 silničního řádu pro Čechy z 15. června 1866, čis. 47 z. zák. — že vozidla bez potahu nesmí (s výjimkou nezbyt-

nosti z důvodu nehody) zůstati na ulici státi — je zřejmě výronem úvah, že, není-li potah u vozidla, není tu možnost odstraniti kdykoliv a v krátké době vozidlo z místa, kde se stalo překážkou dopravy, a nemá proto platnost pro silostroje. S onou námitkou a s příslušnými vývody stížnosti jest souhlasiti i potud, že, kdo nejedná ani proti platným předpisům, ani takovým způsobem, že jeho jednání již o sobě — přímo a bezprostředně — směřuje k poškozování (ohrožení) právních statků zákonem chráněných, nemusí — vzhledem na trestnost i pouhého zvětšení nebezpečí (§ 335 tr. zák.) — zpravidla počítati s tím, neboli nemusí zpravidla pojmoviti v okruh svých úvah, že stav věci, který svým jednáním vytvořil, může nabyti směru k nebezpečí onoho rázu přístupem zlomyslného nebo nedbalého jednání jiné osoby. Jen výjimkou jest počítati s touto možností, jsou-li tu zvláštní okolnosti pachatelem poznáné neb alespoň poznatelné, jež poukazují k tomu, že se v dotčeném směru nedostává jednotlivé osobě nebo skupině osob, jež mohou přijíti v úvahu, náležité opatrnosti nebo dokonce dobré vůle. To má asi na zřeteli též napadený rozsudek, jenž uvádí, že stěžovatel právě jako šofer musil s tím počítati, že při bohužel tak velice rozšířené a nespočetné bezohlednosti mnohých řidičů silostrojů některý neopatrný šofer i tímto tak úzkým prostorem bezohledně bude chtíti projeti. Než povinnost k tak širokým úvahám o možných následcích jednání stihne — jak právě dovozeno — stěžovatele jen, znal-li nebo mohl-li znáti rozsudkem předpokládanou bezohlednost šoferů. To není rozsudkem zjištěno, najmě to není zjištěno slovy »jako šofer«, která spíše svědčí tomu, že rozsudek žádá povšechně na příslušnicích dotčené živnosti zvýšenou míru dbalosti a obezřetnosti (viz předchozí slova rozsudku »opatrnost, již jako řidič silostroje, dokud jej neodvezl do garáže, stále vynaložiti musí«), nehledíc k tomu, že rozsudek ani neuvádí, oč opírá onen svůj objektivní předpoklad. Nedostatek zjištění, že stěžovatel věděl aneb alespoň mohl věděti o zvláštních okolnostech, zavazujících k většímu rozsahu úvah o možnosti nebezpečí než obvykle stačí, je tím vážnější, že rozsudek ani nezjišťuje, že stěžovatel věděl o silné frekvenci na silnici (objektivně zjištěné), a že věděl nejen, že (což zjištěno) volný pruh silnice je příliš malý pro bezpečný průjezd, nýbrž i, že přes to není tak malý, nebo je třeba dosti široký, by třeba sváděl k pokusu, zda se podaří jím projeti. Při vylíceném nedostatku skutkových zjištění není zákonný znak nedbalosti stěžovatelovy opodstatněn v rozsahu, v němž bylo a jest toho třeba při správném výkladu zákona, takže je rozsudek sližen zmatkem § 281 čis. 9 písm. a) tr. ř. Proto bylo a to, ano jde o neúplnost skutkových zjištění, vyžadující opětne hlavní přelíčení v prvé stolici, ihned v zasedání neveřejném za předpokladu § 5 zákona čis. 3/1878 stížnosti vyhověti a uznati, jak se stalo. Opětne projednání a rozhodnutí bylo přikázati příslušnému okresnímu soudu, ano jde v souzeném skutku jen o přestupek, jak již obžaloba uplatňovala.

Čís. 4368.

Přičitatelnost výsledku jako kausálního vzhledem k určitému jednání neb opomenutí pachatelovu je v zákoně podmíněna kromě znaků objektivních též momenty subjektivními; při jednání úmyslném musí

býti příčinou výsledku to jednání, které pachatel předsevzal za účelem přivoditi jím právě tento nastalý neb aspoň adaequátní výsledek; při jednání nebo opomenutí nedbalém musí pak jednající míti aspoň možnost postřehu, že jeho jednání neb opomenutí je způsobilé přivoditi následky trestně-právně relevantní.

Teprve při jednání neb opomenutí pachatele takto kvalifikovaném začíná jeho trestně-právní zodpovědnost za příčinnou spojitost jednání neb opomenutí s výsledkem; k jeho skutečnému nastoupení mohou ovšem podle ustanovení § 134 tr. zák. spolupůsobiti i další okolnosti, na vůli, po případě vědomí nebo možnosti vědomí pachatelova o jejich spolupůsobení pro nastoupení výsledku nezávislé, které jen neruší kauzalitu, založenou nutně již nebezpečným jednáním neb opomenutím samého pachatele.

Jest proto při zjišťování, která z těch složek činnosti osob účastněných na tom, že došlo k jednání neb opomenutí, z něhož na konec vzešel trestný výsledek, je příčinou ve smyslu trestně-právním, přihlížeti vždy teprve k jednání (po případě opomenutí), které pachatel — při trestném činu úmyslném — za určitým trestně relevantním cílem zamýšlel, po případě — při trestném činu z nedbalosti, — o němž si jeho nebezpečnou povahu pro statky trestním předpisem chráněné při povinné pozornosti aspoň mohl uvědomiti.

Pro tento úsudek jest vždy nezbytno správné zjištění objektivního předpokladu, u které složky určitého jednání neb opomenutí pachatelova začíná nebezpečí pro chráněné statky.

(Rozh. ze dne 6. února 1932, Zm II 212/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Františka M-a do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 18. prosince 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvě stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y :

Zmateční stížnosti obžalovaného Františka M-a nelze upříti oprávnění v námitce, kterou z celého jejího obsahu lze jediné považovati za provedenou podle zákona — neboť v ostatním obsahu, jmenovitě ve výtce domnělého vnitřního rozporu jde ponejvíce o nepřipustné hodnocení výsledků řízení se zřetelem na tvrzenou vinu obžalovaných bratří S-ů. Ona oprávněná výtka záleží ve stěžovatelově poukazu na posudek soudních znalců, kteří shledali, že ke zřícení se vyťahovala došlo následkem vnitřní vadnosti hmoty, takže vyťahovalo následkem prasknutí nohy se vytrhlo se skob a zřítilo se do prohlubně. Nalézací soud totiž přihlížel ke znaleckému posudku jen v tom bodu, kde se znalci vyjádřili o tom, zda práce na dostavbě turbíny spadaly do oboru stavebních živností; vypořádal se i s názorem znalců, zda na vedení prací těch stačil přední dělník; považoval však za nerozhodné řešiti otázku, co bylo vlastní příčinou zřícení se »jeřábu«, maje za to, že obžalovaného Františka M-a nemůže ospra-

vedlniti ani to, že zřícení jeřábu bylo snad zaviněno jen náhodou buď následkem skryté vady materiálu nebo následkem náhlé ničivé síly (na příklad následkem náhlého usmeknutí se kamene), již nikterak nebylo lze čeliti. Naproti tomu soudní znalci stavitel Hynek K. a inž. Emil F. shledávají příčinu zřícení se zdvihadla právě v těchto okolnostech, zdůrazňujíce, že se zřícení stalo docela neodvisle od montáže, zabezpečení a únosnosti zdvihadla, a že bylo zcela nezávislé na jeho obsluze a na dozoru, neboť podle jejich posudku, — který v těchto bodech plně spadá do oboru jejich znalecké působnosti, poněvadž jde o posouzení otázek ryze technických — byly montáž a zabezpečení zdvihadla více než dostatečné a úplně odborně provedeny, obsluha zdvihadla byla bezvadná, taktéž únosnost zdvihadla nebyla nikterak překročena, nýbrž naopak váha kamenů, které byly vytahovány, byla v poměru únosnosti zdvihadla daleko pod normálem, a příčina zřícení se zdvihadla nebyla ve vzájemné příčinné souvislosti s vykonávaným dozorem, nýbrž naopak zřícení se zdvihadla stalo se z příčin, které neměly s dozorem nic společného. Nalézací soud, jak již uvedeno, nepřihlédl k tomuto posudku; nedostačující způsob, jímž se zřejmě chtěl vypořádati s podstatou tohoto znaleckého posudku vyplynul z nesprávného právního názoru o příčinné spojitosti jednání obžalovaného Františka M-a se smrtelným úrazem dvou dělníků při zdvihadle. Nalézacímu soudu stačilo k předpokladu příčinné spojitosti zjištění, že se František M. nepostaral o stavební dozor úředně oprávněného odborníka, jímž by byl, jak nalézací soud zřejmě usuzuje, stavitel Karel B.; poněvadž pak podle prohlášení Karla B. nebylo by pod jeho stavebním dozorem vůbec došlo k postavení zdvihadla, usoudil nalézací soud, že by nebylo došlo ani k použití zdvihadla a následkem toho ani k smrtelnému zranění dvou dělníků. Vidí tedy v tom, že se se zdvihadlem podle zařízení M-ova vůbec pracovalo, jednu z několika podmínek výsledku, a pokládá ji ve smyslu předpisu § 134 tr. zák. za dostatečnou k předpokladu příčinné spojitosti.

Tento široký výklad předpisu § 134 tr. zák., platného ovšem důsledkem postupné citace v §§ 335 a 152 tr. zák. i pro trestné činy podle § 335 tr. zák., je právně mylný. Přičitatelnost výsledku jako kauzálního vzhledem k určitému jednání neb opomenutí pachatelovu je v zákoně podmíněna kromě znaků objektivních i momenty subjektivními; při jednání úmyslném musí býti příčinou výsledku jednání, které pachatel předsevzal za účelem přivoditi jím právě tento nastalý neb aspoň adaequátní výsledek — »kdo v úmyslu člověka usmrtiti takovým způsobem jedná, že z toho vzejde smrt téhož nebo jiného člověka«; při jednání neb opomenutí nedbalém musí jednající míti aspoň možnost postřehu, že jeho jednání neb opomenutí je způsobilé přivoditi následky trestně-právně relevantní. Teprve při jednání neb opomenutí pachatelovu takto kvalifikovaném začíná jeho trestně-právní zodpovědnost za příčinnou spojitost jednání neb opomenutí s výsledkem; k jeho skutečnému nastoupení mohou ovšem podle dalšího ustanovení § 134 tr. zák. spolupůsobiti i další okolnosti, na vůli po případě vědomí nebo možnosti vědomí pachatelova o jejich spolupůsobení pro nastoupení výsledku nezávislé, které jen neruší příčinnost, založenou nutně již nebezpečným jednáním neb opomenutím samého pachatele. Jest proto při zjišťování, která z těch složek činnosti osob

súčastněných na tom, že došlo k jednání neb opomenutí, z něhož na konec vzešel trestný výsledek, je příčinou ve smyslu trestně-právním, přihlížeti vždy teprve k jednání (po případě opomenutí), které pachatel — při trestném činu úmyslném — za určitým trestně relevantním cílem zamýšlel, po případě — při trestném činu z nedbalosti — o němž si jeho nebezpečnou povahu pro statky trestním předpisem chráněné při povinné pozornosti aspoň mohl uvědomiti. Pro tento úsudek je ovšem vždy nezbytno správné zjištění objektivního předpokladu, u které složky určitého jednání neb opomenutí pachatelova začíná nebezpečí pro chráněné statky; tak na př. při práci strojem, jízdě automobilem a pod. nelze považovati za příčinu ve smyslu trestního práva již to, že se strojem pracuje, automobilem jezdí a pod., nýbrž teprve, děje-li se tak způsobem nebo za okolností takových, jimiž jest bezpečnost lidského života nebo jiných chráněných statků ohrožena.

Nalézací soud to vystihl správně, řeše otázky, zda lze obžalovaného Františka M-a volati k trestní zodpovědnosti již proto, že odborné stavitelské práce nebyly prováděny odborníkem; správně tu odmítá příčinou souvislost poukazem k tomu, že jest zkoumati, zda si obžalovaný M. vedl při tom odborně a s povinnou opatrností. Při tomto dalším zkoumání se však již omezil, jak již bylo vytčeno, na zjištění příčiny smrtelného úrazu dvou dělníků vlastně jen v tom, že zdvihadla k určité práci vůbec bylo použito, ačkoliv při převzetí práce určitým odborníkem — stavitelem B. — by jím takto vůbec nebylo pracováno. Jestliže však sám svědek Karel B. udal zcela jiný důvod, proč by zdvihadla k vytažování kamenů nebyl použil, než nebezpečí z toho pro bezpečnost dělníků hrozící, a jestliže dále podle znaleckého posudku příčinou zřízení se zdvihadla nebylo ani jeho postavení ani jeho použití k této práci, aniž nedostatek odborného dozoru, ba naopak bylo podle tohoto posudku při provádění prací učiněno vše a nebylo nic opomenuto, čeho bylo třeba k ochraně dělníků při pracích se zdvihadlem a zvláště též při pracích spojených s vytažováním kamenů, je zřejmo, že nelze tento pro řešení technických otázek v první řadě směrodatný posudek přejíti při zjišťování příčiny, v níž bylo při práci zdvihadlem, prováděné jinak bez nebezpečí pro dělnictvo, skryto nebezpečí pro bezpečnost lidského života, pro které ve smyslu hořejších vývodů práce zdvihadlem mohla by býti považována za příčinu, z níž trestně-právně relevantní výsledek nastal. Shledati ji nelze bez dalšího již v práci zdvihadlem bez odborného dozoru, nýbrž je přihlédnouti k oněm údajům znalců a zjišiti, zda a pokud nelze vzít za prokázání příčinu zřízení se zdvihadla v tom, jak ji alternativně udávají znalci, totiž buď v působení náhlé, nepředvídané a takřka nevypočítatelné síly nebo vnitřní vadě materiálu. Po případném objektivním zjištění této příčiny bude dále zkoumati, pokud obžalovaný se zřetelem k této příčině opomenul něco v tom směru, že k nebezpečnému použití došlo, ač takovou nebezpečnou povahu zdvihadla nebo jeho použití mohl seznati. Ve výtce, že soud nepřihlédl ku znaleckému posudku, je tudíž právem věcně uplatněn zmatek neúplnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř., pro který bylo zmateční stížnosti obžalovaného Františka M-a vyhověti v tom smyslu, jak podle § 288 čis. 1 tr. ř. v rozsudkovém výroku je vyřčeno.

Čís. 4369.

Prohlídka dlužníkovu bytu nebo jiných místností náležejících k jeho domácnosti, vykonaná exekutorem podle § 350 zák. č. 76/27 Sb. z. a n., nestává se bezprávnou, jestliže nutnost rychlého zakročení nepřipouští přesné zachování předpisu § 349 cit. zák.

K naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914 stačí zjištění, že pachatel věděl, že jde o výkon povolání úředního orgánu.

(Rozh. z 12. února 1932, Zm IV 717/31.)

Nižší soudy uznaly stěžovatele a s ním dva spolupachatele vinnými přečinem násilí proti orgánu vrchnosti podle § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914. Činu se dopustili tím, že násilím zabránili bernímu výkonnému orgánu v provedení exekuce pro daňové nedoplatky, vyrvaše mu tašku se šperky, kterou chtěl zabaviti a kterou se chystal jeden ze spolupachatelů z místnosti odnésti.

Nejvyšší soud zamítl zmateční stížnost obžalovaných, založenou na důvodu zmatečnosti podle § 385 čis. 1 a) tr. ř. a namítající, že výkonný orgán nepostupoval po právu v oboru své působnosti.

Z d ů v o d ů :

Odvolací soud se podrobně zabýval otázkou, zda berní vykonavatel postupoval po právu v oboru své působnosti a správně ji řešil jmenovitě též se zřetelem k tomu, že exekuce byla prováděna v obytné místnosti manželů L-ových, kteří nebyli exekvováni. Je zjištěno, že místnost, o níž stěžovatel to tvrdí, jest přímo spojena s obchodem tehdejšího exekuta, tchána stěžovatelova. § 350 zák. čis. 76/1927 sb. z. a n. opravňuje výkoné orgány, vyžaduje-li to účel exekuce, prohledati dlužníkův byt a jiné místnosti, náležející k jeho domácnosti. Při úzkém příbuzenském poměru exekuta k stěžovateli (k jeho manželce) a hledíc k přímé souvislosti obou místností, nebyl exekutor v nepravu, považovav sousední místnost zřejmě za patřící k domácnosti exekutově, takže formálně byl bezpochybně oprávněn vykonati tam bez předběžného šetření exekuční úkon, který nestrpěl odkladu, an viděl, že z místnosti má býti odstraněna taška, o níž mohl míti za to, že jest se svým obsahem (peníze, skvosty) vhodným předmětem exekuce; že v tom postupoval přesně podle předpisu, který ho opravňuje k volbě vhodného předmětu exekuce, vidno z předpisů prováděcího nařízení k zákonu o přímých daních čis. 175 z roku 1927 Sb. z. a n., zejména z provedení § 364 odst. 1 zák. (odst. 1 až 3). Nutnost rychlého zakročení proti odstranění tašky nepřipouštěla přesné zachování předpisu § 349 cit. zák., aby se výkonný orgán i proti M. L-é a jejím společníkům, rušícím výkon zabavení, vykázal písemným příkazem exekučního úřadu; k naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 4 odst. II. zák. čl. XL/1914

stačí zjištění, že obžalovaní věděli, že jde o výkon povolání vrchnostenského orgánu, což zmateční stížnost ani nepopírá, namítajíc jen, že si stěžovatel nebyl vědom toho, že exekutor i proti němu a jeho manželce provede exekuci. Jak však bylo již dovozeno, exekuce byla prováděna za okolností, že každému muselo býti zřejmo, že má postihnouti exekvovaného N. E. v místnostech a na věcech k jeho domácnosti a jemu patřících; že šlo o tašku, o předmět obvyklý u žen, jest zcela nerozhodno. Pro uplatnění případných práv stěžovatelových k tašce a k věcem v ní uloženým upravuje zákon v § 357 řádnou cestu odporu u exekučního úřadu. Již z povahy úředního úkonu musela býti zejména stěžovateli jako obchodníku zřejmá nepřípustnost a trestnost násilného překažení výkonu exekuce, jak soud I. stolice správně na to poukázal. Důvod zmatečnosti podle § 385 čís. 1 a) tr. ř. jest tedy uplatněn bezzákladně.

Čís. 4370.

Ani pravdivé tiskové zprávy ze soudní síně nepoživají imunity.

Za urážku na cti, pronesenou při hlavním přelíčení, odpovídá, kdo ji pronesl, i kdo ji v tisku reprodukoval, podle předpisů obecně platných.

(Rozh. ze dne 13. února 1932, Zm I 316/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako soudu kmetského ze dne 18. února 1931, jímž byli Vladimír L. a Jaroslav U. podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., po případě (Vladimír L.) pro přestupek podle § 6 téhož zákona, — zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Napadený rozsudek zjišťuje, že po stránce objektivní závadný výrok naplňuje skutkovou podstatu urážky na cti, zprostil však obžalované z obžaloby pro rozšiřování této urážky tiskem z úvah subjektivních, že jde o pravdivou zprávu o soudním veřejném líčení, která jest jakýmsi pokračováním v principu publicity a proto přípustná a též beztrestná, je-li, — jako v souzeném případě, — z jejího obsahu patrné, že není psána s úmyslem a s průhledným záměrem někoho urážeti. Tento právní názor napadá stížnost výtkou zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 a nelze jí upříti oprávnění. Zrušovací soud měl již příležitost zabývat se v podobném případě s otázkou, zda a v jakém rozsahu jest dovoleno veřejnému tisku, uveřejnění okolností týkající se trestního řízení, a mají úvahy onoho rozhodnutí (čís. 3517 sb. n. s.) význam i pro souzený případ. Zrušovací soud je totiž toho názoru, že tisk má právo a jest povolán k tomu, by nepominul mlčením a uveřejnil okolnosti, jež vyšly na jevo

za trestního řízení, tím spíše při veřejném hlavním přelíčení, a že je může podle pravdy zaznamenati a veřejnosti sděliti. Leč jsou mu v tom uloženy určité meze, a to nejen článkem VIII. zákona čís. 8/1863 ř. zák., zákazem rozebíratí moc průvodů, nýbrž i předpisy trestního zákona vůbec a pro obor případů, o něž jde, předpisy XII. hlavy II. dílu trestního zákona o ochraně cti zvlášť. Imunita tiskových zpráv je upravena jen výjimečným předpisem § 28 tisk. zákona jen pro sdělení o veřejném rokování sněmu. Již z toho, že tuto výjimku výslovně tiskový zákon stanoví, vysvítá jasně, že nejsou chráněny pravdivé zprávy o jiném úředním veřejném jednání, než o rokování sněmu. Vždyť, kdyby platila imunita pro veškerá veřejná rokování úřední, byl by zbytečným předpis § 28 tisk. zákona o imunitě rokování sněmu. Absolutní imunitu nelze tudíž přiznati tiskovým zprávám ze soudní síně. Mohla by ovšem přijíti pro takové zprávy v úvahu za ostatních podmínek relativní beztrestnost podle § 4 tisk. novely, pokud veřejný zájem — dodržování zákonů, odstranění zlořádů ve veřejné správě a pod. — vyžadoval, by veřejnost byla o takové události zpravena.

Bude záhodno v této souvislosti zdůrazniti podstatný rozdíl po stránce skutkové v rozhodnutí čís. 3517 a v souzeném případě. V onom případě šlo o sdělení různých průvodů a pŕtahů svědčících proti obviněnému, proti němuž se konalo trestní vyšetřování pro zločin vraždy; v souzeném případě nejde o sdělení skutečností, týkajících se právě činu, z něhož obžalovaný byl viněn, nýbrž o sdělení procesní události jaksi sensačního rázu, vyvolavší ostrou kritiku stran a jejich zástupců. Již v případě sb. čís. 3517 byl zprošťující rozsudek zrušen, poněvadž si obžalovaný nepočínal dosti opatrně při sdělení pŕtahů proti zatčenému. Je na snadě, že bude při tiskovém zpravodajství na místě tím větší opatrnost při uveřejnění takových událostí, které zavdaly súčasněným osobám příčinu k pohnutým debatám, po případě i k osobním útokům a urážlivým projevům. Soudní síň není k tomu, aby páchány a kromě toho snad imunisovány byly urážky na cti; odpovídá-li ten, kdo pronesl při hlavním přelíčení před soudem urážlivý výrok, za svůj čin podle trestního zákona, nelze seznati, proč by měl býti beztrestným ten, kdo tuto urážku rozšířil tiskem a učinil ji tak přístupnou dokonce nejširším vrstvám obyvatelstva. Vše to si neuvědomil po právní stránce nalézací soud a jest jeho výrok právně mylný, pokud subjektivní stránku vylučuje proto, že tu šlo o pravdivou zprávu o hlavním přelíčení, a je mylným i další jeho právní názor, pokud vylučuje subjektivní vinu proto, že článek není psán s úmyslem a průhledným záměrem někoho urážeti. Podle ustálené judikatury zrušovacího soudu nevyžaduje se v případech § 487 a násl. tr. zák. výlučný úmysl urážeti na cti, nýbrž stačí vědomí pachatele, že se cti jiné osoby dotýká způsobem v § 487 a násl. uvedeným. Při správném výkladu zákona musel proto kmetský soud zjistiti kromě objektivní náležitosti, zda obsah projevu tak, jak jej pojímá nepředpojatý čtenář, naplňuje skutkovou podstatu některého z trestných činů v §§ 487—491 tr. zák. uvedených, ve směru subjektivním jednak, zda si byli obžalovaní vědomi urážlivé povahy pozastaveného projevu, jednak, ano šlo o reprodukci projevu jiné osoby, o rozšiřování urážky, zda si obžalovaní byli vědomi možnosti, že urážka dojde uveřejněním k vědomí většího počtu osob. Tento před-

poklad jest při urážkách spáchaných tiskem zpravidla nepochybný; co se však týče vědomí urážlivé povahy projevu, neobsahuje rozsudek zjištění a musel proto býti zrušen a věc vrácena prvému soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí. Zjištění tohoto vědomí nelze spatřovati ani v důvodech rozsudkových, kde se uvádí, že soud dospěl ku přesvědčení, že výrok nebyl v člancích uveden proto, by pravdivým konstatováním výroku byl vědomně dotčen soukromý obžalobce, neboť třebaže tu přichází slovo »vědomě«, není pochybné, že tímto slovem nemělo býti vyloučeno vědomí o urážlivé povaze projevů, nýbrž že nalézací soud uvažoval jen o účelu a o úmyslu, proč byl pozastavený článek psán a uveřejněn, což vysvítá jasně jednak ze začátečných slov uvedených vět, že »výrok inkriminovaný byl v obou člancích uveden jen proto, by byl pravdivě zaznamenán, a nikoliv (scil. proto), by tímto konstatováním a tedy opakováním dotčeného výroku byl vědomně dotčen soukromý obžalobce...«, jednak z následujícího odstavce, kde soud jasně vyslovuje, že zprošťuje obžalované pro nedostatek subjektivní stránky jen proto, že šlo o pravdivý referát o soudním líčení, který nebyl psán s úmyslem a záměrem urážlivým. Uvažuje-li soud dále v tomto odstavci, že zpravodaj nemůže zodpovídati za to, co při úředním jednání pronáší jeho účastníci, lze mu zajisté přisvědčiti, leč nejde o to, co řekli účastníci, nýbrž o to, co učinili obžalovaní, a tu nemůže býti pochybností o tom, že zajisté musí nésti odpovědnost za to, čeho se dopustili reprodukcí takových výroků.

Zmiňuje-li se odvodní spis o povinnosti žurnalistického povolání, jež vylučuje trestnost, když pachatel jednal bezelstně na ochranu svých oprávněných zájmů, stačí připomenouti, že zajisté není povinností povolání žurnalistického, rozšiřovati urážlivé projevy stavší se třeba i při veřejném líčení soudním. Pokud však těmito vývody stížnost má snad na mysli předpis § 4 tisk. novely, týkající se beztrestnosti při hájení veřejných zájmů, bude na nalézacím soudu, by po případě — jak již bylo naznačeno — zkoumal věc s hlediska § 490 tr. zák. a § 4 tiskové novely.

Čís. 4371.

Svědkoví, jemuž uložen trest ve smyslu § 160 tr. ř. pro odpirání výpovědi, přísluší právo stížnosti po rozumu § 481 tr. ř.

Z této stížnosti jsou vyloučena jen mezitímní rozhodnutí při hlavním přelíčení, jímž lze odporovati odvoláním z konečného rozsudku.

(Rozh. ze dne 13. února 1932, Zm I 1075/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Litoměřicích ze dne 3. října 1931, jímž byla stížnost Marie W-ové do usnesení okresního soudu ve Štětí n. L. ze dne 23. září 1931 jako nepřípustná zamítnuta, byl porušen zákon v ustanoveních § 481 tr. ř. a § 160 tr. ř.; rozhodnutí to se zrušuje a krajskému jako odvolacímu soudu v Litoměřicích se ukládá, by o stížnosti znovu rozhodl.

Důvody:

V trestní věci T 261/31 okresního soudu ve Štětí n. L. soukromého obžalobce Václava T-a a soukromé obžalobkyně Emilie G-ové proti Emilii T-ové a Marii K-ové pro urážku na cti byla dne 23. září 1931 při hlavním přelíčení svědkyně Marie W-ová na žádost obhájce Dr. K-ého poučena o ustanovení § 153 tr. ř., a když odepřela výpověď o rozmluvě, která prý byla důvěrná, ano by jí bylo porušení této důvěrnosti k hanbě, soud se usnesl, že jí bude přes to slyšeti, a když se i potom zdráhala vypovídati, uložil jí pokutu 100 Kč. Písemná stížnost jejího právního zástupce, dovozující, že podmínky uložení pokuty podle § 160 tr. ř. dány nebyly a že pokuta byla vyměřena příliš vysoko, byla krajským soudem v Litoměřicích usnesením ze dne 3. října 1931 zamítnuta s odůvodněním, že není přípustné stížností podle § 481 tr. ř. napadati opatření soudu, sloužící k vedení sporu.

Rozhodnutí krajského soudu spočívá na nesprávném právním výkladu ustanovení §§ 481 a 160 tr. ř. § 481 tr. ř. poskytuje účastníkům proti rozhodnutím okresních soudů, pokud se z nich nelze odvolati, opravný prostředek stížnosti ke sborovému soudu první stolice. Z této stížnosti jsou vyloučena jen mezitímní rozhodnutí při hlavním přelíčení, jímž lze odporovati odvoláním z konečného rozsudku (rozh. býv. víd. nejv. soudu úř. sbírka čís. 2975 a 2475). O takové mezitímní rozhodnutí tu nejde, ana by postížená jím svědkyně, nejsou stranou, vůbec nemohla rozsudek napadati. Ostatně uložení pokuty svědkovi, jenž odpirá bezdůvodně výpověď, není jen opatřením sloužícím k řízení sporu, jak odvolací soud za to má, nýbrž zahrnuje v sobě meritorní rozhodnutí o použití donucovacího prostředku proti neposlušnému podle názoru soudu svědkovi, a nemůže proto býti svědkovi, jenž jediné jest tímto donucovacím prostředkem dotčen, odpirán opravný prostředek, který podle předpisů pro řízení před soudy sborovými, podpůrně platných pro řízení před okresními soudy (§ 447 tr. ř.) není výslovně vyloučen. Bylo proto podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4372.

Nelze spatřovat' nedbalost' v smysle § 290 tr. z. v porušení premávkových predpisov, jestliže nimi predpísaná časť silnice je neupotrebitelná a jej použitie by bolo spojené s nebezpečenstvom pre vozidlo a osoby v ňom idúce.

(Rozh. zo 17. februára 1932, Zm III 367/31.)

So strmého kopca po hradskej išiel obžalovaný šofér B. s preťažným nákladným autom, obsadeným 16 osobami a zavazadlami, rýchlosťou 40 km za hodinu. Tým istým smerom pred ním išiel obžalovaný R. so svojím jednokonským povozom. Hradská bola zamrzlá, šmiklavá a len jej stredom boli vypracované koľaje. Ponevác obžalovaný R. stred hradskej

nákladnému autu neuvoľnil, narazilo toto auto pri predchádzaní povozu na hromádku štrku, dostalo smyk a zvrátilo sa do priekopy. Z vypadnutých osôb boli tri usmrtené a päť bolo ťažko zranených.

Nižšie sudy odsúdili oboch obžalovaných pre trojnásobný prečin zabíjania človeka a päťnásobný prečin ťažkého ublíženia na tele.

Na jvyšší súd odmietol a zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného šoféra B., vyhovel však zmätočnej sťažnosti obžalovaného R., zrušil rozsudky oboch nižších súdov z dôvodu zmätku podľa § 385 čis. 1 a) tr. p., pokiaľ sa týkajú tohoto obžalovaného, a osvobodil ho podľa § 326 čis. 1 tr. p. od obžaloby pre trojnásobný prečin podľa § 290 tr. zák. a päťnásobný prečin podľa § 310 odst. 1 tr. zák.

Z dôvodov:

Vina obžalovaného R. bola odvolacím súdom shľadaná v tom, že išiel po silnici jej stredom, že nedbal výstražných znamení, jemu obžalovaným B. dávaných, a ač, práve mal možnosť a čas, nevyhnuť sa mu so svojím jednokonským povozom na ľavú stranu silnice. S týmto názorom neľze však súhlasiť. Odvolací súd zistil, že obžalovaný R. išiel so svojím jednokonským povozom stredom silnice vo vypracovaných koľajoch a že na iných miestach cesta po silnici bola zamrzlá a šmiklavá. Obžalovanému R. neľze v tomto prípade klásť za vinu porušenie ustanovenia § 107 lit. a) zák. čl. 1:1890; lebo tento § v odst. d) pripúšťa výnimku od pravidiel v bode a) uvedeného. Keď v tomto prípade podľa zistenia odvolacieho súdu boli na silnici vypracované len jedny koľaje a mimo týchto koľají bola silnica šmiklavá, nebolo možno na obžalovanom R. žiadať, aby vôbec neupotrebil týchto koľají, lež stále išiel po šmiklavej časti silnice, čo by po prípade mohlo byť aj nebezpečné pre osoby v povozе идúce. Avšak neľze obžalovanému R. klásť za vinu ani zanedbanie povinnosti vyhnúť sa včas na ľavú stranu. Odvolací súd zistil, že obžalovaný R. musel počuť za sebou zo vzdialenosti aspoň 100 metrov výstražné znamenie auta, riadeného obžalovaným B. Ponevác odvolací súd súčasne zistil, že obžalovaný B. išiel rýchlosťou asi 40 km za hodinu, tedy 11 m za 1 sekundu, od okamihu, keď obžalovaný R. »musel« počuť výstražné znamenie až do okamihu, keď auto začalo predchádzať jeho povoz, neuplynulo ani celých 7 sekund. Uváží-li sa, že v tejto krátkej dobe mal si obžalovaný R. najprv uvedomiť, o čo ide, najmä že sa má vyhnúť do ľava a po prípade vyvoliť k tomu vhodné miesto, kde by nebolo nebezpečia pre jeho povoz, a potom svoje rozhodnutie previesť a ďalej, že prevedenie tohoto rozhodnutia, totiž vyhýbanie povozu, jedným koňom ťahaného z vypracovaných koľají na zamrzlú časť silnice, nemohlo byť bez všetkého vykonané v jednej chvíľke, — neľze obžalovanému R. klásť za vinu, že v tých nie celých 7 sekundách neuprázdnil vypracovaných koľají alebo aspoň ich polovicu v smysle bodu d) § 107 hore citovaného zákona pre auto. Pri tom prichádza do úvahy aj to, že obžalovaný R. nemohol bez všetkého predpokladať, že riadič auta za týchto okolností, keď silnica mimo koľají bola zamrzlá a šmiklavá a že vyhýbanie bolo aj pre povoz aj pre auto spojené s ťažkosťami, nezmierni rýchlosť lež že s rýchlosťou, ktorá bola v tomto prípade neprípustná, začne predchádzať.

Z toho, čo bolo uvedené, plynie, že obžalovanému R. neľze tu klásť za vinu ani porušenie predpisov o premávke, ani inú neopatrnosť v smysle trest. zákona a že opačný výrok nižších súdov je dotknutý zmätkom podľa § 385 čis. 1 a) tr. p. Preto boli rozsudky obidvoch nižších súdov v časti, týkajúcej sa odsúdenia obžalovaného R., zrušené podľa I. odst. § 33 por. nov. a tento obžalovaný bol sprostý obžaloby.

Čís. 4373.

Uvádí-li zákon (§ 335 tr. zák.) jako pramen poznání nebezpečnosti jednání (opomenutí), o jehož nedbalosti jest uvažovati, obzvláště i přirozené, pro kohokoliv snadno seznatelné následky tohoto jednání (opomenutí), má tím na zřeteli právě ono konkrétní jednání (opomenutí), o které v tom kterém příběhu jde, čili úkon (nečinnost) pachatele v souvislosti s okolnostmi, za kterých pachatel stal se činným anebo zůstal nečinným, tudíž obzvláště se vším tím, co učinil současně neb alespoň v bezprostřední souvislosti pachatel anebo někdo jiný.

(Rozh. ze dne 18. února 1932, Zm II 117/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 10. února 1931, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti podle čis. 5 a čis. 9 písm. a) § 281 tr. ř., jest přiznati důvodnost již po stránce právní. Stížnost není sice v právu námitkou, že není příčinné souvislosti mezi jednáním stěžovatelky a smrtí Vojtěcha B-o, který si prý smrt přivodil sám, přitlačiv se těsně k stěžovatelce, držící ostře nabroušenou dýku kolmo nebo skoro kolmo před sebe. V příčinné souvislosti s určitým účinkem jest jakékoliv jednání (opomenutí), jež jest i jen jednou z několika podmínek vzniku tohoto účinku, aniž záleží na tom, zda je účast jeho na účinku větší či menší a zda zasáhlo do příčinného vývinu události dříve či později. Jelikož nemůže býti pochybností o tom, že by se nebyl B., přitlačiv se ke stěžovatelce, (smrtelně) poranil, kdyby nebyla stěžovatelka držela dýku před sebe směrem k němu, nepochybil nalézací soud výrokem, že jednání stěžovatelky jest v příčinné souvislosti se smrtí Vojtěcha B-o, třebaže k ní přispěla i nedbalost, přesněji nedbalé jednání usmrčeného. Avšak právem namítá stížnost, že stěžovatelka varovala blížícího se k ní B-o slovy »pozor, je v papíře« že nikdo rozumný nemůže předvídati, že se na (správněji přes) tato slova mladík přitlačí k děvčeti takto ho varujícímu. Rozhodovací důvody prvé stolice vyslovují, že výsledek smrti B-ovy jest — správně asi byl — snadno každému poznatelný a

předvídatelný, ježto každý logicky myslící člověk musí držení dýky v kolmém anebo skoro v kolmém směru proti hrudi osoby (oblečené jen košilí) blížící se k dýce považovati za schopné ohroziti tělesnou neporušenost blížící se osoby. Lze ponechati stranou otázku, zda je úsudek oním předpokladem vyslovený v této povšečnosti sám o sobě vhodný. Neboť úsudek a vybudovaný na něm závěr nevyhovují správnému výkladu zákona již proto, že se jejich podklad nekryje co do rozsahu s podkladem, na kterém jest uvažovati o nedbalosti souzeného skutku s hlediska § 335 tr. zák. Uvádí-li tam zákon jako pramen poznání nebezpečnosti jednání (opomenutí), o jehož nedbalosti jest uvažovati, obzvláště i přirozené, pro kohokoliv snadno seznatelné následky tohoto jednání (opomenutí), má tím na zřeteli právě ono konkrétní jednání (opomenutí), o které v tom kterém příběhu jde, úkon (nečinnost) pachatele v souvislosti s okolnostmi, za kterých pachatel stal se činným anebo zůstal nečinným, tudíž obzvláště se vším tím, co učinil současně neb alespoň v bezprostřední souvislosti pachatel anebo někdo jiný. Proto bylo i v souzené trestní věci učiniti podkladem úvah o nedbalosti stěžovatelky také vše, co současně neb alespoň v bezprostřední souvislosti se souzeným skutkem učinili skutkem tím usmrčený Vojtěch B. a sama stěžovatelka. Té zásady dbal nalézací soud jen částečně a to dokonce jen v neprospěch stěžovatelky. Přihlížel sice k tomu, že se v době souzené manipulace stěžovatelky s dýkou B. k ní přibližoval, neuvažoval však o tom, zda stěžovatelka nemusela neb aspoň nemohla míti za to, že se B. vzhledem na její současná slova »pozor, je v papíře« zastaví, zda mohla — což rozsudek nezjišťuje, ač poukazuje na trestnost pomoci k sebevraždě — vůbec předvídati, že Vojtěcha B-o nezdrží od dalšího přiblížení již skutečnost, že musí při dalším přiblížení naraziti na papír se známým mu obsahem (dýkou). Úvah těch bylo zapotřebí tím spíše, ono jde ve stěžovatelce o osobu mladistvou, tudíž o osobu s menší zásobou zkušeností a znalostí života. Bez jakéhokoliv významu pro tyto úvahy jest pozdější »doznání« stěžovatelky, že přivodila smrt B-ovu svou neopatrností; jest to úsudek učiněný po skončení příčinného vývinu události, kdežto rozhodným s hlediska otázky nedbalosti jest možnost správného posouzení a předvídání jeho před jeho počátkem. Přisvědčil-li nalézací soud k otázce předvídatelnosti nebezpečnosti souzeného skutku a jeho možných následků na podkladě menšího rozsahu, než na jakém bylo o ní uvažovati při správném výkladě zákona, jest i kladný výrok o vině výsledkem nesprávného použití zákona.

Čís. 4374.

Skutková podstata zločinu nedovoleného ozbrojování podle § 13, čís. 1 odst. 2 zák. na ochr. rep. vyčerpává se, aniž třeba zvláštních sloček nebezpečí a dalšího zlého úmyslu, po stránce objektivní v pouhé činnosti tam uvedené, po stránce subjektivní pak v její úmyslnosti a ve vědomí pachatelově, že hromadí předměty, uvedené v této stati zákona, nemaje k tomu úředního povolení.

Nezáleží na povaze a původu zbraní, ani na podnětu a pohnutce k jich opatření si a přechovávání.

Ke hromadění stačí takový počet zbraní a střeliva, který přesahuje prokázanou potřebu držitelovu (takové množství střeliva, jež přesahuje obyčejnou zásobu potřebnou ke zbrani jediné), a tím odůvodňuje podezření zlého užívání; stačí po případě tři zbraně (čtyři pistole).

Rozdíl mezi skutkovými podstatami zločinu podle § 13 čís. odst. 2 zák. na ochr. rep. a přestupku podle § 32 (12) zbroj. pat.

(Rozh. ze dne 20. února 1932, Zm II 451/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 29. září 1930, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin nedovoleného ozbrojování podle § 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a věc odkázal soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Právem namítá, že nalézací soud vyložil právně mylně skutkovou podstatu zločinu podle § 13 čís. 1 případ 2. zák. na ochr. rep. po stránce objektivní i subjektivní. Zločinu podle cit. § se dopouští, kdo, nemaje k tomu úředního povolení, úmyslně hromadí střelné zbraně, střelivo, vojenským účelům sloužící traskaviny, nebo jedovaté plyny. Hromaděním rozumí se úmyslné opatření si a z něho plynoucí přechovávání většího množství střeliva nebo zbraní. Toto množství jest posuzováno podle okolností případu. Porovná-li se § 13 čís. 1. odst. 2. zák. na ochr. rep. s §§ 12 a 33 zbroj. pat., podle nichž se tresce jako přestupek přechovávání většího množství i jinak dovolených zbraní a munice, lze říci, že zákon předpokládá tu i tam takový počet zbraní a střeliva, který přesahuje prokázanou potřebu držitelovu a tím odůvodňuje podezření zlého užívání. Nespadá sem tudíž množství, jež u sebe chová lovec pro prokázanou potřebu loveckou. (Ovšem mohou býti takovým množstvím právě vzhledem k potřebě a okolnostem majetníka na př. již zbraně tři). Pokud jde o střelivo, předpokládá se takové množství, jaké náleží k většímu počtu zbraní, tedy v každém případě množství, jež přesahuje obyčejnou zásobu potřebnou ke zbrani jediné. Po stránce subjektivní se žádá, by pachatel hromadil, t. j. opatřil si a přechovával zbraně nebo střelivo ve smyslu výše vyloženém úmyslně, věda, že nemá k tomu úředního povolení. V souzeném případě jest zjištěno a po skutkové stránce zmateční stížností nenapadeno, že obžalovaný měl 19. listopadu 1929 v držení celkem šest pušek (jednu novou a dvě starší dvouhlavňové lovecké, jednu starší kulovnici, jednu novou jednohlavňovou a jednu flobertku) a dále čtyři armádní pistole (jednu značky Steyer«, dvě »Mauser« v dřevěných pouzdrech, umožňující použití těchto pistolí jako pušek, a jednu pistolí značky »Fromer« beze zásobníku) a dále 109 kusů pistolových nábojů různých ráží a 15 nábojů do německých pušek. Dále je zjištěno, že se obžalovaný zabývá lovem a že se honitby účastňuje také jeho dospělý

syn. I když se připustí, že ony lovecké pušky nepřesahují svým počtem hledě spolu k různosti jich druhu značně normální loveckou výzbroj dvou lovců a že v opatření si a v držení těchto zbraní nelze spatřovati objektivní skutkovou podstatu hromadění ve smyslu § 13 čis. 1 odst. 2. cit. zák., jak má za to i soud nalézací, nelze totéž tvrditi o opatření si a držení čtyř vojenských pistolí a zvláště nápadně velikého množství střeliva, o nichž prohlásil znalec, že jsou vesměs k užívání způsobilé, poněvadž o těchto zbraních a střelivu obžalovaný ani sám netvrdil, že v tomto počtu slouží nějaké jeho prokázané osobní potřebě. Nalézací soud se mylí, máje za to, že jde o »nepatrný počet zbraní«, any i čtyři pistole, jichž držení není odůvodněno prokázanou potřebou, nahromaděny v jedněch rukách jsou jistě způsobilým prostředkem k ohrožení obecného míru v republice, ježto mohou býti rozděleny mezi několik osob a přispěti k utvoření ozbrojených skupin (§ 13 čis. 1, 2 odst.), nemluvě ani o nápadně velikém množství střeliva. Okolností zdůrazňované v rozsudku, že pistole jsou různorodé, cizího původu, že byly v čsl. armádě vyřazeny z užívání, že i patrony i nábojnice pistolové jsou různé proveniencie a ráže, a že si je obžalovaný ponechal ze sběratelské záliby, — nevylučují objektivní skutkovou podstatu zločinu, pro niž je rozhodno, že jde vesměs o zbraně i o munici k užívání a tím i k ohrožení obecného míru způsobilou; na podnětu a pohnutce, z níž došlo k jich opatření si a přechování, s hlediska objektivní skutkové podstaty rovněž nezáleží. (Rozh. čis. 2399 sb. n. s.). Soud tedy vyložil nesprávně objektivní skutkovou podstatu zločinu, vyloučiv ji poukazem na okolnosti s hlediska zákona bezvýznamné.

Nesprávně posoudil soud věc i po stránce subjektivní; vyloučiv subjektivní vinu obžalovaného jednak všeobecným výrokem, že je vyloučeno, že čin obžalovaného byl po stránce subjektivní spojen s představením všech podstatných známek zločinu, jednak zvláštním zjištěním, že obžalovaný nejednal v úmyslu ani ve vědomí, že svým činem ohrožuje obecný mír v republice nebo její vojenskou bezpečnost a že se proto nedostává subjektivní skutkové podstaty. Správně proti tomu dovozuje zmateční stížnost, opírajíc se o stálou praxi Nejvyššího soudu v tom směru (rozh. čis. 2399, 2518, 2576, 3796, 3676, 4066, 4115), že právní názor nalézacího soudu, podle něhož k naplnění subjektivní skutkové podstaty je nutno, by pachatel měl úmysl směřující k ohrožení míru v republice a její vojenské bezpečnosti, nač soud nalézací usuzuje jednak z nadpisu III. hlavy zákona na ochranu republiky, do níž je zařazen § 13, jednak ze srovnání skutkové podstaty § 13 zák. na obč. rep. s § 33 zbroj. pat., a posléze i z výkladu skutkové podstaty přestupku § 522 tr. zák. — je mylný, poněvadž zákon přes to, že ustanovení § 13 čis. 2 je zařazeno do hlavy III. jednající o ohrožování míru v Čsl. republice a její vojenské bezpečnosti, nevymezuje trestnost činnosti tam uvedené i dalšími předpoklady, nýbrž shledává zřejmě již v této činnosti o sobě, t. j. v pouhém úmyslném hromadění zbraní, střeliva a j. bez úředního povolení povšechné a bezvýjimečné pramen možného nebezpečí pro mír v republice a pro její vojenskou bezpečnost, stav pro tyto právní statky hrozivý a nebezpečný. Proto vyčerpává se, aniž třeba zvláštních složek nebezpečí a dalšího zlého úmyslu, skutková podstata zločinu podle § 13 čis. 1. odst. 2. zák. na ochr. rep. po stránce objektivní v pouhé činnosti tam uvedené

a po stránce subjektivní pak v její úmyslnosti a ve vědomí pachatelově, že hromadí zbraně nebo střelivo, nemaje k tomu úředního povolení. Tento výklad § 13 čis. 1. odst. 2. je tím nutnější a nepochybnější, ana jiná ustanovení zákona na ochranu republiky, pokládá-li zákon ony právní statky činnosti zakázaného rázu za ohroženy jen za předpokladu její způsobilosti přivoditi určité účinky, tudíž nikoliv již samy o sobě, činí tuto způsobilost neb i vědomí pachatele o ní výslovně složkou skutkové podstaty, jak tomu jest zvláště v §§ 14 čis. 5, 18 čis. 1 a 2, 23 a ano i podle § 13 čis. 2 jest vědomí pachatele o určení činnosti v § 13 čis. 1 zakázané k účelům pozdvižení nebo vzpoury důvodem vyšší trestní sazby. Z ustanovení § 33 zbroj. pat. nelze nic usuzovati pro názor zastávaný v rozsudku, podle něhož se ke skutkové podstatě § 13 čis. 1 odst. 2 vyžaduje úmysl dále sahající, poněvadž onoho předpisu jest použiti, jak § 33 výslovně ustanovuje, jen tam, kde nelze podřaditi jednání pachatelovo pod jiné přísnější zákonné ustanovení. Podle doslovu zákona jde o přestupek § 33 zbroj. pat. při pouhém přechovávání (držbě) zbraní nebo střeliva ve větším množství, bez úředního povolení, kdežto v § 13 čis. 1 odst. 2 jde o dolosní hromadění v naznačeném smyslu ohrožující již podle zákonného předpokladu obecný mír a bezpečnost státu.

Čís. 4375.

Nebola-li otázka platnosti manželstva predmetom pokračovania pred civilním súdom, ustanovenie § 7 odst. IV. tr. p. nebráni, aby o nej trestný súd samostatne nerozhodol.

(Rozh. z 20. februára 1932 Zm III 387/31.)

Obžalovaný M. bol nižšími súdmi odsúdený pre zločin dvojnásobného manželstva podľa § 251 odst. I. tr. z.; čin spáchal tak, že ako válečný zajatec v Rusku vo Voronežskej gubernii dňa 23. februára 1918 pod nepravým menom D. uzavrel riadne manželstvo podľa obradov pravoslávnej cirkvi s K., ktorú však neskôršie po návratu do vlasti od seba zapudil a dňa 4. mája 1925 vstúpil v nové manželstvo s S.

Na jvyšší súd zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného, založenú na dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. p.

Z dôvodov:

Právne námietky, ktoré zmätočná sťažnosť má proti rozsudku odvolacieho súdu, nie sú opodstatnené. Obžalovaný v pokračovaní pred nižšími súdmi obmedzil svoju obhajobu na popieranie, že by to on bol pod menom D. uzavrel manželstvo, potvrdené vo výpisu z matriky snatkov zo 14. marca 1918. Proti tejto listine obžalovaný nemal žiadnych námietok. Ponevác manželstvo bolo uzavreté v cudzine, pre jeho formu platia podľa predpisu § 113 zák. čl. XXXI. 1894 predpisy, ktoré boly vtedy platné na mieste uzavretia tohoto právneho úkonu a nie predpis § 30 cit. zák. čl. . Nižšie súdy na základe sdelenia ministersva spravedi-

nosti správně vyriekly, že v dobe a na mieste uzavretia manželstva, o ktoré tu ide, platila forma cirkevná, ktorá bola v tomto prípade zachovaná. Aj keď obžalovaný v dobe uzavretia manželstva nebol ešte zletilý, uzavretie manželstvo nebolo samo sebou neplatné, lež mohlo byť podľa § 52 hore cit. zák. článku len napadnuté, čo sa mohlo stať podľa § 57 cit. zák. článku do jedného roku. Že by sa to v tomto prípade bolo stalo, zmatečná sťažnosť ani netvrdí. Napokon nie je odpodstatnenou ani námietka, že otázku, či spomenuté manželstvo má sa považovať za platné, má rozhodnúť civilný súd. Trestný súd, majúci riešiť, či je v tomto prípade daná skutková povaha zločinu podľa § 251 tr. z., má podľa § 7 tr. p. zpravidla sám rozhodnúť aj otázku, či bolo uzavreté platné manželstvo. Ponevác otázka platnosti, či neplatnosti onoho manželstva nebola predmetom pokračovania pred civilným súdom, nie je tu ani prípad 4. odst. § 7 tr. p. Dôvod zmätku podľa § 387 č. 1 a) tr. p. sa tu tedy nevyskytuje.

Čís. 4376.

I. Podkladem pro vyměření úhrnného trestu jsou právoplatné rozsudky, určující tresty na svobodě, které nejsou ještě odpykány.

Pro pojetí více trestů v trest úhrnný není směrodatný den návrhu, nýbrž jedině den uložení úhrnného trestu.

II. Napadá-li stěžovatel zmateční stížností, že soud vyměřující úhrnný trest nehleděl k trestu, který byl přede dnem, kdy byl úhrnný trest vyměřen, již odpykán, uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 384 č. 4 tr. ř.

(Rozh. z 20. února 1932 Zm IV 730/31.)

Z důvodů nejvyššího soudu:

Proti rozsudku krajského soudu, jímž byl odsouzené M. vyměřen úhrnný trest, podala odsouzená zmateční stížnost do výměry úhrnného trestu z důvodu, že krajský soud nevzal při svém rozhodnutí v ohled trest patnácti měsíců těžkého žaláře, uložený jí rozsudkem krajského trestního soudu v P. ze dne 2. ledna 1930 pro zločin krádeže spáchaný v roce 1929, tedy před jejím odsouzením rozsudkem krajského soudu v K. z 27. června 1930, a že i za tento trest nebyl jí stanoven trest úhrnný spolu s druhými tresty. Tím uplatňuje obžalovaná vlastně důvod zmatečnosti podle § 384 č. 4 tr. ř. neboť vytýká, že krajský soud, nehledě ve svém rozhodnutí k zmíněnému trestu, zaujal ve věci mylné stanovisko, že rozhodování o tomto trestu nespadá v obor jeho působnosti. Výtka tato jest bezpodstatná. Obžalovaná žádala sice ve svém podání, došlém krajskému soudu v K. již dne 30. června 1930, o vyměření úhrnného trestu i pro onen trest. Jak však vychází ze spisů, byl trest onen odpykán dnem 13. prosince 1930, tedy přede dnem, kdy o úhrnném trestu krajský soud rozhodl.

Podle § 517 tr. ř. má být vyměřen úhrnný trest, byl-li obžalovaný různými právoplatnými rozsudky odsouzen k několika trestům na svobodě, aniž bylo použito směrných pravidel pro úhrnný trest, nebo pro sjednocení trestů. Z toho vyplývá, že podkladem pro vyměření úhrnného

trestu jsou různé právoplatné rozsudky, určující tresty na svobodě, které nejsou ještě odpykány, poněvadž odpykáním jednoho trestu je otázka tohoto trestu konečně vyřízena a takový trest nemůže být předmětem nové úvahy při vyměření úhrnného trestu. Pro pojetí více trestů v trest úhrnný není tedy směrodatným den návrhu, nýbrž jen den uložení úhrnného trestu. Zmateční stížnost byla proto pako bezdůvodná podle 1 odst. § 36 por. nov. zamítnuta.

Čís. 4377.

Vážní list obecní váhy jest veřejnou listinou po rozumu § 199 d.) tr. zák. jen, byla-li váha zřízena s povolením živnostenského úřadu (v případě, že byla zřízena před účinností zákona ze dne 19. června 1866, čís. 85 ř. zák., bylo-li jí živnostenským úřadem propůjčeno právo váhy veřejné) a byl-li vážný, vyhotovivší dotyčný vážní list, ve svém postavení živnostenským úřadem potvrzen a vykonal-li předepsanou přísahu.

(Rozh. ze dne 23. února 1932, Zm I 342/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 25. března 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu prvé stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Proti výroku rozsudku, jímž byl obžalovaný uznán vinným podvodem, spáchaným tím, že, zfalšovav veřejnou listinu, stvrzenku (vážní list) městské váhy v P., a předloživ ji Josefu K-ovi, uvedl ho v omyl, jímž K. měl utrpět a utrpěl na svém majetku škodu 150 Kč, t. j. zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., namítá stížnost, dovolávajíc se číselně důvodů zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) a 10 tr. ř., že rozsudek pokládá onen vážní list neprávem za veřejnou listinu po rozumu § 199 d) tr. zák., neboť městská váha v P. je prý soukromým podnikem a vážný při ní ustanovený není prý osobou vybavenou veřejnou vírou. Těmito vývody chce stížnost, jak se zdá — nasvědčují tomu hlavně slova »soukromý podnik« —, vyjádřiti, že v jednání obžalovaného nelze spatřovati skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., ano není zjištěno, že městská váha v P. je podnikem (ústavem) veřejným a že vážný při ní ustanovený jest osobou požívající veřejné víry v oboru působnosti jí přikázaném. Stížnosti nelze po této stránce upřít oprávnění. »Veřejnými váhami« t. j., »ústavy oprávněnými vydávati vysvědčení s průvodní mocí listin veřejných o odvážení zboží a o tom, jak odvážení dopadlo«, jsou podle § 1 zák. ze dne 19. června 1866, čís. 85 ř. zák., který dosud platí v historických zemích Čsl. republiky, jen ony, které byly vládou zvláště zmocněny k tomu, by odvažovaly zboží. Dávati povolení

pravidelném vývinu událostí) býti porušeno. Poskytováním výhody je tudíž jakékoliv jednání, jímž je neb alespoň může býti zlepšeno postavení dotčeného věřitele nad postavení, které by měl při vnučené realizaci dlužníkovy jmění bez oné výhody (srovnej rozh. čís. 2503, 3801 sb. n. s.). Že takové zlepšení nastává nabytím zástavního práva v mezích hodnoty zástavy, nelze vážně upříti; případně pravděpodobně část výtěžku za zástavu věřiteli, jemuž nadržováno, aniž jest se mu o ni dělití s ostatními (neknihovními) věřiteli, nehledě ani k tomu, že si může takový věřitel svou pohledávku neb alespoň tu její část, která jest kryta hodnotou zástavy, zachrániti vlastním vydražením zástavy, není-li podáními jiných osob vyčerpána hodnota zástavy a nedosahují-li podání ta výše, při níž jest kryta i pohledávka, již bylo nadržováno. Dáním v zástavu nemovitosti nezátížené dosud až do výše plné hodnoty jednomu věřiteli může takto újiti a zpravidla též ujde ostatním věřitelům část výtěžku, který by bylo — kdyby nebylo jedné pohledávce nadržováno — stejnoměrně rozdělití mezi všechny věřitele, nezajištěné právem zástavním. Tímto způsobem může nastati a — jelikož nelze počítati vážně s možností výtěžku převyšujícího hodnotu zástavy — zpravidla též nastane poškození, zkrácení kvoty nezajištěných věřitelů, jsou-li — jak i napadeným rozsudkem zjištěno — dluhy dlužníka větší než jeho majetek. Více než této povšechné, povahové, při přirozeném vývinu událostí, tedy pravidelně se osvědčující způsobilosti výhody ku poškození ostatních věřitelů není ku přičítatelnosti poškozovacího úmyslu třeba. Neb ustanovení § 485 tr. zák. nevyžaduje, by se poškození věřitelů stalo již skutkem, nýbrž jen, by bylo dalším — vedle nadržování jednomu z nich sledovaným — účelem jednání, a tento zlý úmysl jest lichý a pro dosah trestního práva bezvýznamný jen, uskutečňuje-li se výhodou, ze které škoda ostatních věřitelů nikdy a za žádných okolností nastati nemohla a nemůže. Proto nestal se, třebaže stížnost tak míní, rozsudek právně mylným podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. tím, že podřadil souzené jednání pod ustanovení § 485 tr. zák., ač není zjištěno, že bude z výtěžku docíleného za zástavu uspokojena pohledávka věřitelky, které bylo nadržováno, že se však nedostane uspokojení ostatním věřitelům, najmě věřitelce, která nabyta důsledkem souzeného jednání zástavního práva teprve po věřitelce, již byla poskytnuta výhoda.

Pokud jde o výrok o vině obžalovaného Aloise G-a, lze souhlasiti s vývody stížnosti potud, že se ustanovení § 205 a) tr. zák. — chránící právo věřitelů na uspokojení z dlužníkovy jmění po případě jeho nucenou realizaci — nevztahuje k oněm složkám dlužníkovy jmění, které jsou vyloučeny z exekuce nebo z úpadku (srov. § 1 odst. čís. 1 úp. ř. čís. 337 ř. zák. 1914, pokud se týče § 3 odst. čís. 1 úp. ř. čís. 64 Sb. z. a n. 1931), že jest podle § 251 čís. 6 ex. ř. z exekuce vyloučeno jediné auto autodrožkáře (srov. rozh. čís. 6507, 7621, 8257, 9981 civ. sb. n. s.), a že proto nebylo by podřaditi pod ustanovení § 205 a) tr. zák. pouhý prodej auta, jež bylo jediným vozidlem obžalovaného Aloise G-a, provozujícího jím po živnostensku dopravu osob, třebaže jsou podle úvah rozsudku vážné pochybnosti o tom, zda byla prodejní cena 12.300 Kč přiměřená hodnotě auta v době prodeje a třebaže by teprve přiměřenost prodejní ceny bránila předpokladu, že již prodejem auta bylo jmění dluž-

níkovo zmenšeno. Stížnost ponechává však nepovšimnutým další rozsudečné zjištění — vyslovené reprodukcí dotčené části doznání obžalovaného Aloise G-a, že obžalovaný kupní cenu 12.300 Kč až na částku 1.800 Kč v několika dnech promarnil. Zjištění to není stížností napadeno, takže tvoří závaznou (§ 288 čís. 3 tr. ř.) část skutkového děje opodstatňujícího výrok o zločinu § 205 a) tr. zák., a stížnost ani nepopírá, že promarnění hotových peněz jest zmenšením jmění. Že promarněné a tím z dosahu věřitelů odstraněné peníze pocházely z prodeje a vstoupily na místo věci z exekuce vyňaté, jest bez významu. Zákonou výsadu některých částí dlužníkovy jmění, podle níž jsou vyňaty z exekuce nebo nelze je pojatí do úpadkové podstaty, nelze — jak podrobně dovozeno v rozh. čís. 4002 sb. n. s. — rozšířiti na úplaty docílené dobrovolným prodejem oněch částí dlužníkem. Proto nelze shledati právní omyl v tom, že nalézací soud podřadil v rozsudku pod ustanovení § 205 a) tr. zák. prodej jediného auta dlužníkem — autodrožkářem, zjistiť, že prodej byl dlužníkem předsevzat v úmyslu, by nemusel dostati (nedostál) svým závazkům, t. j. by zmařil uspokojení svých věřitelů, a že úmysl ten byl pak uskutečněn promarněním (spotřebou) výtěžku až na nepatrnou část k jiným účelům než k uspokojení věřitelů, přesněji k výdajům zcela zbytečným.

Cís. 4379.

Ke spolupachatelství při zločinu loupeže se nevyžaduje, aby činnost každého spolupachatele byla stejnorodá, rovnocenná a stejně obsažná.

Jestliže společníci obžalovaného při činu poškozeného zastřelili, jest čin obžalovaného spolupachatele kvalifikovati též podle §§ 70, 344, 349 odst. II. tr. z.

(Rozh. ze dne 24. února 1932, Zm IV 735/31.)

Kladnou odpovědí na první skutkovou otázku, týkající se loupeže na G., zjistili porotci, že se loupeže zúčastnili tři spolupachatelé, z nichž P. byl ozbrojen revolverem, druhý jeho společník browningovou pistolí a třetí olověným boxerem. Když při provádění loupeže obžalovaný P. od cizil browningovou pistolí, ponechal si ji a svůj revolver odevzdal společníku, který dosud neměl střelné zbraně. Obžalovaný P. zůstal pak na stráži v prvé světnici. Když druzí spolupachatelé vešli do druhé světnice, vyběhl z ní G., chtěje utéci z domu a přivolati pomoc. Obžalovaný P. postavil se mu do cesty, zadržel ho, až přiběhli oba jeho společníci, načez s nimi vrhl se na G.; oba společníci vystřelili na G. a usmrtili ho. Obžalovaný P. sebral na to odcizené věci a utekl se svými společníky do lesa, kde se o lup rozdělili.

Čin obžalovaného P., spáchaný na škodu G., byl porotním soudem kvalifikován jako zločin loupeže jen podle §§ 70, 344 tr. zák.; čin ostatních dvou spolupachatelů byl však kvalifikován též podle § 349 odst. II. tr. zák. Zmateční stížnost veřejného žalobce, uplatňující věcný zmatek podle § 385 čís. 1 b) tr. ř., se domáhala, aby i trestný čin obža-

lovaného P. byl kvalifikován jako zločin loupeže podle §§ 70, 344, 349 odst. II. tr. zák.

Nejvyšší soud vyhověl zmateční stížnosti veřejného žalobce.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnosti jest přiznati oprávnění. Ze zjištěného skutkového stavu plyne, že obžalovaný P., jenž svůj revolver odevzdal druhému spolupachateli, který dosud střelné zbraně neměl, učinil tak za tím účelem, aby zbraně v případě potřeby bylo použito. Když obžalovaný P. zadržel prchajícího G., učinil tak zřejmě proto, aby G. nemohl přivolati pomoc a překaziti dokonání loupeže. Poněvadž se všichni spolupachatelé vrhli na G. a obžalovanému P. bylo známo, že jeho společníci jsou ozbrojeni střelnými zbraněmi, jest zřejmo, že souhlasil s tím, že ve chvíli, pro zdar loupeže tak nebezpečné, bude střelných zbraní použito. Souhlasu tomuto nasvědčuje zejména zjištěná skutečnost, že obžalovaný P., získav sám zbraň lepší, dal přímo před činem svůj revolver pachateli dosud střelnou zbraní neopatřenému, a že přes to, že při provádění loupeže G. byl zastřelen, odnesl odcizené věci a tak loupež dokonal. Poněvadž není pochybnosti o tom, že všichni obžalovaní spáchali čin dohromady a společně, byl čin jejich správně posuzován s hlediska § 70 tr. z. V případě tomto jest čin všech spolupachatelů jediným celkem, za něj odpovídá každý společník jako za čin vlastní. Ke spolupachatelství se nevyžaduje, aby činnost každého spolupachatele byla stejnorodá, rovnocenná a stejně obsažná, a jest lhostejno, jakou individuální činnost jednotliví pachatelé vykonali. Nezáleží tedy na tom, že obžalovaný sám smrtelnou ránu na G. nevystřelil. Jestliže za tohoto stavu věci porotci odpověděli na pátou právní otázku záporně, mylili se a jestliže soud porotní na základě záporné odpovědi na tuto otázku kvalifikoval čin obžalovaného jako zločin loupeže podle § 70, 344 tr. z., zavínil zmatek podle § 385 bod 1 b) tr. ř. Bylo tudíž zmateční stížnosti veřejného žalobce, tento zmatek uplatňující vyhověno, rozsudek soudu porotního v této části zrušen a čin obžalovaného kvalifikován jako zločin loupeže podle § 70, 344, 349 odst. II. tr. z.

Čís. 4380.

Státní zastupitelství, vytýkajíc (nesprávně odvoláním), že soud povolil podmíněně odsouzení, ač bylo vzhledem k předchozím trestům vyloučeno, předpokládáje omylem zachovalost obžalovaného, nedoličuje zmateční stížnost po zákonu, opírá-li ji výlučně o správný, avšak teprve s oním opravným prostředkem předložený trestní lístek.

(Rozh. ze dne 27. února 1932, Zm II 245/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení odvolání, správně zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku

krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 15. května 1931, pokud napadla rozsudek ve výroku o podmíněném odsouzení. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Včas opovězené a provedené odvolání veřejného obžalobce odporuje výroku napadeného rozsudku, že se trest obžalovanému podmíněně odkládá se zkušební dobou dvou let. Uplatňujíc jen, že jest podmíněný odklad výkonu trestu podle § 2 zákona č. 562/1919 vyloučen, an byl obžalovaný rozsudkem krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 7. prosince 1926 odsouzen pro zločin krádeže, spáchaný z pohnutky nízké a nečestné, a od výkonu tohoto trestu neuplynulo ještě 10 let, a vytýkajíc takto rozsudku jen porušení velícího předpisu, je tato část opravného prostředku v pravdě zmateční stížnosti, arci' neodůvodněnou. Onou výtkou není po zákonu doličen zmatek č. 11 § 281 tr. ř., protože uplatňované skutečnosti nejsou zjištěny napadeným rozsudkem, jenž naopak — třebaže v rozporu s povšechnými poukazy ve spisech, že byl obžalovaný již trestán — předpokládá zachovalost obžalovaného. Není jí ani doličen zmatek podle § 281 č. 5 tr. ř., ano není uvedeno, o který výsledek hlavního přelíčení neb i jen o kterou listinu, uloženou ve spisech, jež byly po ruce nalézacímu soudu a v nichž je poukaz na nyní tvrzený předchozí trest, opírají se skutková tvrzení, jež jsou podkladem výtky. Naopak tvrzení ta opírají se výlučně o trestní lístek, který však byl soudu předložen teprve s opravným prostředkem a jehož obsah je tudíž novotou, k níž ve zrušovacím řízení přihlížeti nelze. Proto bylo v této části odvolání, správně zmateční stížnost jako neodůvodněnou zamítnouti.

Čís. 4381.

»Shromážděním« jsou nejen schůze, při jichž svolání a pořádání bylo dbáno určitých formalit, nýbrž i seskupení více osob třeba z jiné příčiny nebo náhodou na témže místě prodlévajících, použije-li kdo této příležitosti k činnosti téže povahy, jaká se vyvíjí na schůzích (shromážděních) obvyklým způsobem svolaných.

V takových případech je svolavatelem (pořadatelem) shromáždění, kdo lidi na dotčeném místě seskupené přiměje k tomu, aby, setrvávajíc tam, věnovali mu pozornost, a koná shromáždění ten, kdo pak promluví k nim o té či oné věci.

Pořádání a konání shromáždění po rozumu §§ 3, 19 shrom. zák. lze spatřovati i v tom, že kdo zastavil průvod úřadem povolený a promluvil k němu, třebaže o jiných věcech než politických.

(Rozh. ze dne 1. března 1932, Zm II 259/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uh. Hra-

dišti ze dne 18. května 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem shluknutí podle § 279 tr. zák. a přestupkem podle §§ 2, 19 shromažďovacího zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 135 ř. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Při přestupku §§ 3, 19 shromažďovacího zákona nelze pojem shromáždění — jak již dovozeno v rozhodnutí čís. 4026 sb. n. s. — omeziti jen na schůze, při jejich svolání a pořádání bylo dbáno určitých formalit, nýbrž k pojmu tomu stačí seskupení více osob třeba z jiné příčiny nebo náhodou na témže místě prodlévajících, použije-li kdo této příležitosti k činnosti téže povahy, jaká se vyvíjí na schůzích (shromážděních) obvyklým způsobem svolaných. V takových případech je svolatelem (pořadatelem) shromáždění, kdo lidi na místě seskupené přiměje k tomu, by, setrvávajíce tam, věnovali mu pozornost, a koná shromáždění ten, kdo pak promluví k nim o té či oné věci. To se může státi i za průvodu přeměnou průvodu (pohybujícího se davu lidí) ve shromáždění, v dav lidí setrvávících po některou dobu (po dobu řeči určité osoby nebo rokování o určité věci) na témže místě. Proto nelze sledovati právní omyl v tom, že napadený rozsudek spatřuje pořádání, přesněji pořádání a konání shromáždění v tom, že stěžovatel zastavil tělocvičné jednoty, vracející se průvodem z vyletiště do H., že jal se k nim mluvit a promluvil k nim předem se stránky tělocvičné a pak i v ten smysl, by pracovali (posluchači) pro rozšíření komunismu a pro posilování komunistické ideje. Nezáleží na okolnosti stížností namítané, že průvod stěžovatelem zastavený byl úřadem povolen. Třebaže zákon staví v § 3 shromažďovacího zákona co do nutnosti předchozího povolení úřadu veřejné průvody na roveň shromážděním pod širým nebem, nejsou průvody a shromážděními, nanejvýš shromážděními, konanými pod širým nebem, při naprosté různosti podstat dotčeny tytéž veřejné zájmy. Proto se otázka povolení průvodu a povolení shromáždění posuzuje s různých hledisek, a není povolení průvodu i povolením shromáždění, konaného při příležitosti průvodu, ani naopak. Lhostejné pro posouzení věci jest zjištění soudu, že druhá část řeči stěžovatelovy neměla politický obsah, ano pořádání (konání) shromáždění pod širým nebem bez předchozího vrchnostenského povolení jest trestné bez rozdílu, zda bylo na něm mluveno o věcech politického významu či jen o věcech jiných. Nezáleží ani na tom, zda stěžovatel měl na mysli pořádati shromáždění ani zda se projev stěžovatelův k průvodu stal za okolností s hlediska shromažďovacího zákona závadných a zda stěžovatel musel tyto okolnosti postřít, zda úmysl stěžovatelův směřoval k protiprávnímu pořádání (svolání) shromáždění. Případný předpoklad stěžovatelův, že zastavením úředně povoleného průvodu a promluvením k němu nesvolává (nepořádá) a nekoná shromáždění, a že k tomu není třeba zvláštního povolení úřadu, nebyl by než výronem nesprávného výkladu ustanovení § 3 cit. zák., tudíž neznalostí zákona, která podle §§ 3, 233 tr. zák. odpovědnosti a trestu nezprošťuje.

Čís. 4382.

Minister s plnou mocou pre správu Slovenska bol oprávnený vydať zákaz rozširovania tlačív podľa § 10 odst. 3 zák. čl. XIV:1914.

Zrušením ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska nestaly sa výnosy a nariadenia ním vydané neplatnými.

(Rozh. z 5. marca 1932, Zm IV 497/31.)

Obžalovaní G. a F. boli nižšími súdmi uznaní vinnými přečinom podľa § 24 č. 3, posl. vety zák. čl. XIV:1914, ktorého sa dopustili tým, že obžalovaný F., knihkupec, objednal od obžalovaného G., nakladateľa, pre svojho zákazníka sériu kníh, ktorá obsahovala medzi inými tiež knihu vydanú v Maďarsku po 28. októbri 1918, rozširovanie ktorej na Slovensku bolo výnosom ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska zo dňa 12. októbra 1922 čís. 31394/D/22 prez. adm. zakázané, že obžalovaný G. mu ju dodal, a obžalovaný F., pretože jeho zákazník knihy hneď neprevzal, že ju držal vo svojom obchode verejnosti prístupnom. Oba nižšie súdy uznaly obžalovaných vinnými podľa obžaloby.

Na j v y š š í s ú d zmätočné sťažnosti obžalovaných jednak odmietol, jednak zamietol.

Z d ô v o d o v :

Prevádzajúc dôvod zmätočnosti podľa č. 1 a) § 385 tr. p., dovodzuje obžalovaný G., že výnos bývalého ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska č. 31.394/D-22 nemá právnej záväznosti, pretože vydať zákaz podľa § 11 zák. čl. XIV/1914 je kompetentný minister vnútra, § 14 zák. čís. 64 z r. 1918 sb. z. a n. nedal vláde právo zmocňovať ministra pre správu Slovenska k prevádzaniu úkonov, o ktorých už rozhodol iný zákon, a § 85 ústavnej listiny č. 121 z r. 1920 sb. z. a n. taktiež ustanovuje, že pôsobnosť ministerstiev sa upravuje zákonom. Zmätočná sťažnosť nie je oprávnená. Najvyšší súd už vo svojom rozhodnutí z 12. mája 1931 č. j. Zm IV 611/30-3 vyslovil, že názor, jako je aj teraz uplatňovaný, nie je správny. V § 10 odst. 3 zák. čl. XIV/1914, a nie, ako zmätočná sťažnosť uvádza, v § 11 cit. zák. čl., ktorý sa týka pouličného rozširovania tlačív, je obsažené zmocnenie pre ministerstvo, vydávať zákazy rozširovania tlačív, ktoré boli vydané alebo tlačené mimo územia republiky alebo rozmnožené mimo tohoto územia, a § 14 zák. č. 64 z r. 1918 oprávňoval vládu dať niektorému svojmu členovi plnú moc, aby vydával nariadenia za účelom udržania poriadku, na konsolidovanie pomerov a zabezpečenie riadneho štátneho života. Z tej okolnosti, že vláda splnomocnila ministra pre správu Slovenska k vydávaniu nariadení, neplynie, že by tento minister nemohol vydávať nariadenia v rozsahu svojej plnej moci za ministerstvo.

Nesprávny je ďalej názor sťažovateľov, že zrušením rezortu ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska pozbyly platnosti automa-

tický i nariadenia a výnosy týmto ministerstvom vydané. Zákon č. 64 z r. 1918 sb. z. a n., na základe ktorého vláda zmocnila ministra pre správu Slovenska k vydávaniu nariadení za účelom udržania poriadku, na konsolidovanie pomerov a zabezpečenie riadneho štátneho života, neobsahuje nijakého ustanovenia o tom, že nariadenia, ministrom pre správu Slovenska vydané, platia len do doby trvania tohoto ministerstva, a rečený výnos ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska nie je tiež časove obmedzený. Ani z obsahu toho výnosu nevyplýva, že by jeho platnosť bola časove podmienená trvaním ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska. Uvádza-li zákon č. 64 z r. 1918 sb. z. a n. v nadpisoch, že ježná o mimoriadných prechodných ustanoveniach, mal tým zrejme na myslí len mimoriadne, prechodné zriadenie ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska, nedotýka sa však platnosti nariadení a výnosov týmto ministerstvom vydaných, ktoré taktiež ako výnosy a nariadenia ostatných ministerstiev platia až do doby výslovného zrušenia, alebo zmenenej úpravy novými výnosmi a nariadeniami.

Čís. 4383.

Ustanovení § 5 zák. čís. 124/24 Sb. z. a n. předpokládá, že autorem jest třetí osoba, nikoli zodpovědný redaktor.

Autorem jest nejen, kdo sepíše a uveřejní své vlastní myšlenky, nýbrž i ten, kdo reprodukuje projevy třetích osob.

Při souběhu trestných činů předpisuje § 102 tr. z., aby peněžitá pokuta byla uložena na každý trestný čin zvláště.

(Rozh. z 5. března 1932, Zm IV 594/31.)

Nejvyšší soud zamítl po veřejném líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku vrchního soudu v Košicích ze dne 7. září 1931, jímž byl potvrzen rozsudek krajského soudu v Berehově ze dne 14. listopadu 1930, kterým byl obžalovaný uznán vinným dvojnásobným přečinem pomluvy podle §§ 1, 3 odst. 2 čís. 2 zák. čl. XLI: 1914.

Z d ů v o d ů :

Obžalovaný, zodpovědný redaktor period. časopisu, si stěžuje, že nebylo při výměře trestu použito § 5 tisk. nov., neboť jmenoval hned autora, totiž, že I. R. přednesl na veřejné schůzi slova, pro která je obžalovaný žalován, a že by utrpěl citelnou majetkovou škodu, kdyby tyto zprávy nebyl uveřejnil, poněvadž předplatitelé a čtenáři by jeho noviny neodebírali. Tím uplatňuje stěžovatel ve věci zmatek podle č. 1 c) § 385 tr. ř., že totiž nižší soudy mylně neuznaly na jeho beztrestnost. Zmateční stížnost není oprávněna. Autorem závadného článku je podle vlastního doznání a podle zjištění nižších soudů obžalovaný, neboť závadný článek sepsal. Okolnost, že obžalovaný k sepsání článku použil přednášky I. R., neodnímá mu vlastnost autora, neboť autorem není jen ten, kdo

sepíše a uveřejní vlastní myšlenky, nýbrž i ten, kdo na základě přednášky jiné osoby napíše o jejím obsahu článek a uveřejní jej. Na obžalovaného nelze vztahovati ustanovení § 5 zák. čís. 124/24 Sb. z. a n., který předpokládá, že autorem uveřejněného článku je třetí osoba a nikoliv zodpovědný redaktor a že tento zprávu jiným autorem sepsanou uveřejnil. Proto netřeba se zabývatí další podmínkou § 5 cit. zák., zda obžalovanému hrozilo citelné hmotné poškození, kdyby byl zprávu neuveřejnil, poněvadž chybí již prvá podmínka beztrestnosti podle § 5 tisk. nov.

Obžalovanému byl vyměřen trojí peněžitý trest, aniž nižší soudy vyslovily, který trest prohlašují za hlavní a který za vedlejší. Poněvadž obžalovaný byl uznán vinným dvojnásobným přečinem pomluvy tiskem, na které zákon ustanovuje jako hlavní trest vězení a vedlejší tresty peněžité, a při použití § 92 tr. z. byly hlavní tresty proměněny v peněžité tresty, měly býti obžalovanému v důsledku zásady § 102 tr. z. vyměřeny čtyři peněžité tresty. V podobném smyslu rozhodl už Nejvyšší soud dne 6. března 1924 ve věci Zm III 48/24 pro zachování právní jednotnosti, uveřejněném v roč. VII. str. 277 Právního Obzoru. Poněvadž vyměření tří peněžitých trestů je ve prospěch obžalovaného, nemůže Nejvyšší soud z úřední moci trest v neprospěch obžalovaného změnití. Ježto obžalovanému byly vyměřeny peněžité tresty za sbíhající se dva přečiny, měl mu býti podle zásady odst. 4 § 8 tr. nov. z r. 1929 vyměřen jeden náhradní trest. Nižší soudy vyměřily obžalovanému sice tři náhradní tresty, avšak ani jich souhrn nepřekročuje zákonem připuštěnou míru při přeměně nejtěžšího peněžitého trestu, takže výměra, byť tři náhradních trestů, není v neprospěch obžalovaného.

Čís. 4384.

Předpisů o zanedbání povinné péče redaktorem po rozumu § 6 zák. čís. 124/1924 nelze použítí na přestupek podle § 497 tr. zák., byť byl spáchán tiskem.

Jde o tento přestupek, nikoli o přečín podle § 491 tr. zák., je-li podstatou článku výtky, že se napadený dopustil různých konkrétně blíže nenaznačených machinací (s válečnými půjčkami), které byly za trestního řízení i proti napadenému na přetřes předvedeny (i napadený byl obžalován, avšak zproštěn).

(Rozh. ze dne 8. března 1932, Zm I 80/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako soudu kmetského ze dne 4. listopadu 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 6 zákona z 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a obžalovaného zprostil podle § 259 odst. 2 tr. ř. v doslovu § 4 zákona čís. 209/1931 sb. z. a n. z obžaloby, že jako odpovědný redaktor periodického tiskopisu »V.«, zanedbal takovou pozornost, při jejímž povinném použití nebyl by do č. 259 tohoto tiskopisu ze dne 5. listopadu 1929 pojal článek pod názvem »Václav K.«,

jehož větou »V myslí mu stále sedí« až »dusící ho můra« jest soukromý obžalobce bez udání určitých skutků viněn z opovrživých vlastností, a že tak spáchal přestupek podle § 6 zákona z 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.

D ů v o d y :

Z mateční stížnosti obžalovaného nelze upřít oprávnění, pokud vytýká rozsudku zmatečnost podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. co do podřadění pozastavené věty pod skutkovou podstatu §§ 491 a 493 tr. zák. Napadený rozsudek zjišťuje, že v pozastavené větě jest uveden soukromý žalobce v souvislosti s válečnými půjčkami, jež se označují jako takové, které působí na jiné dojem tísnivým a odpor vzbuzujícím — viz slova »příšera válečných půjček, která tíží a jako můra dusí . . . « Dále zjišťuje rozsudek, že jméno soukromého žalobce je uvedeno v souvislosti s jménem G-a, z čehož soud usuzuje, že pisatel měl na mysli aféru válečných půjček, o níž je všeobecně známo, že byla předmětem trestního řízení, jehož výsledkem bylo odsouzení G-ovo, a že viní soukromého obžalobce z účasti na oněch machinacích s válečnými půjčkami, aniž by blíže jeho činnost v této aféře ve zprávě naznačoval. Nalézací soud, shledav v této větce jaksi povšechné vinění z nepoctivosti a obmyslnosti, podřaduje pozastavenou větu pod skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti podle §§ 491 a 493 tr. zák., jakožto vinění z opovrživých vlastností bez uvedení určitých skutečností. Tomuto výroku lze zajisté přisvědčiti potu, že závadná věta skutečně je způsobila vzbuditi ve čtenáři listu dojem, že se i soukromý obžalobce v blíže označené aféře válečných půjček dopustil závadných manipulací, a že se mu tedy vytýká něco, co se přičí společenským názorům o cti. Leč nalézací soud je na omylu, pokud tuto větku podřaduje pod skutkovou podstatu přečinu podle §§ 491 a 493 tr. z. Nalézací soud dopouští se té chyby, že si při právní kvalifikaci činu neuvědomuje, což stížnost na několika místech a v různých obměnách právem zdůrazňuje, že proti soukromému obžalobci projevené vinění z jeho účasti na aféře válečných půjček nebylo zhola vymyšleno, nýbrž že se stalo k osobě, proti níž bylo pro její účast na zmíněné aféře svého času zahájeno trestní vyšetřování. Na toto trestní řízení právě poukazuje pozastavená věta, zmiňujíc se o »G-ovi«, jenž byl podle rozsudkových zjištění právoplatně odsouzen pro zločin podvodu v této aféře, a zjišťuje rozsudek dále, že i soukromý obžalobce byl do onoho trestního řízení proti G-ovi zavlčen, že byla dokonce na něho podána obžaloba, že však konečně přece byl z obžaloby zproštěn. Vytýká-li se tedy za této shody okolností soukromému obžalobci účast na oněch manipulacích s válečnými půjčkami, je tato větku zahrocena vlastně proti machinacím, které tvořily předmět trestního řízení proti soukromému obžalobci skutečně provedeného, poukazuje tedy pozastavená věta na trestní řízení, jehož předmětem byly i machinace soukromého obžalobce, aniž tvar a povaha těchto machinací blíže byly vylíčeny. Podstatou pozastavené věty jest tedy výtko, že se soukromý obžalobce dopustil různých konkrétně blíže nena- značených machinací s válečnými půjčkami, které byly za trestního řízení proti G-ovi a proti němu na přetřes uvedeny a zahrnuje tedy pozastavená věta v sobě výčitku z jednání, které bylo předmětem trestního vyšetřování,

po jehož skončení však soukromý obžalobce nebyl uznán vinným. To vše naplňuje jen skutkovou podstatu zvláštního trestního ustanovení § 497 tr. zák., nikoli skutkovou podstatu § 491 tr. zák., která předpokládá, že někomu učiněna byla mimo případ trestního vyšetřování krivě výtka ne- počestnosti. Třebaže nelze přisvědčiti vývodům zmateční stížnosti, pokud se domáhá s hlediska čís. 9 § 281 tr. ř. toho, že obsah výtky vůbec nenap- lňuje skutkovou podstatu některého z trestných činů v § 487 a násl. tr. zák. uvedených, jest jí přisvědčiti alespoň do té míry, že pozastavená věta neobsahuje v sobě skutkovou podstatu přečinu podle §§ 491, 493 tr. zák., že však vykazuje alespoň veškeré znaky přestupku podle § 497 tr. zák. Pokud se soud při právním posouzení činu obžalovaného neřídil těmito pravidly, zakládá se jeho odsuzující výrok na mylném výkladu zákona a je zmatečný podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Jest si nyní jen ještě uvědomiti, jaké opatření zbývá zrušovacím soudu za tohoto stavu věci, podle něhož pozastavená věta v tom smyslu a významu, jak je skutkově zjištěn napadeným rozsudkem, zahrnuje v sobě objektivní znaky přestupku § 497 tr. zák. Jak z důvodů rozsudkových vysvitá, nečetl obžalovaný závadnou větu a byla uveřejněna bez jeho vědomí. Proto uznal první soud obžalo- vaného vinným přestupkem zanedbání povinné péče redaktorské ve smyslu § 6 tisk. nov. a nebyl tento výrok napaden zmateční stížností soukromého obžalobce. Tento výrok jest proto závazný i pro zrušovací řízení a, jelikož nelze se zřetelem na ustanovení § 493 tr. zák. a §§ 1 a 6 zák. čís. 124/24 sb. z. a n. předpisů o trestnosti zanedbání povinností redaktorských použití na přestupek podle § 497 tr. zák., jenž, i když byl spáchán tiskem, nikdy se nestává přečinem, nezbylo než vydati ihned rozsudek zprošťující po rozumu § 259 čís. 2 tr. zák. v doslovu § 4 zákona čís. 209/1931 sb. z. a n., an zákon netrese nedbalost odpovědného redaktora, pokud se stala co do přestupku § 497 tr. zák.

Čís. 4385.

Teprve po rozhodnutí o podmíněném odkladu výkonu trestu jest rozsudek právoplatný ve smysle § 517 tr. ř. a může ho býti použito při vyměření úhrnného trestu.

(Rozh. ze dne 8. března 1932, Zm III 28/32.)

Zmateční stížností podle § 385 čís. 2 tr. ř. vytýkal obžalovaný usne- sení odvolacího soudu, jímž mu nebyl povolen podmíněčný odklad výkonu trestu, mezi jiným, že odporuje předpisu § 6 čís. 4 zákona čís. 562/19 Sb. z. a n., vyslovivši, že není podmínek, aby před rozhodnutím o pod- míněném odsouzení bylo dříve rozhodnuto o vyměření úhrnného trestu.

Nejvyšší soud zmateční stížnost obžalovaného zamítl.

Z d ů v o d ů :

Podle § 517 tr. ř. jest podmínkou pro shrnutí několika trestů v trest úhrnný, že někdo byl odsouzen různými právoplatnými rozsudky

k několika trestům na svobodě. Podmínkou jest tedy pravoplatný rozsudek. Výrok o podmíněném odkladu výkonu trestu jest součástí výroku rozsudkového, a to i tehda, bylo-li z jakéhokoli důvodu o této otázce rozhodováno dodatečně ve smyslu § 7 odst. II zák. čís. 562/19, jakž se stalo i v tomto případě. Teprve po rozhodnutí o podmíněném odsouzení jest rozsudek pokládati za pravoplatný ve smyslu § 517 tr. ř. a za způsobilý, by ho bylo použito při vyměření úhrnného trestu. Otázka, zda přijde pak v úvahu i rozhodování ve smyslu § 6 bodu 4 zák. čís. 562/19, na věci nic nemění.

Čís. 4386.

Ačkoli švagrovství jest poměrem rodinným ve smysle § 39 č. 4 zák. čís. 50/23 Sb. z. a n., není o sobě ještě důvodem vylučujícím trestnost podle § 21 č. 3 cit. zákona; třeba zjistiti skutečný vzájemný poměr zúčastněných osob, aby bylo možno posouditi, zda by pachatel újmu osoby, již nadřezoval, pociťoval jako újmu vlastní.

(Rozh. z 8. března 1932, Zm IV 773/31.)

Soud první stolice uznal obžalovaného A. D. vinným zločinem podle § 21 bodu 2 zák. čís. 50/23 Sb. z. a n., kterého se dopustil tím, že pomáhal na útěku vojenskému zběhu A. M.

Odvolací soud zjistiv, že zběh A. M. jest bratrem manželky obžalovaného A. D., uznal, že jde o osobu blízkou ve smyslu § 21 bodu 3 cit. zákona a zprostil obžalovaného A. D. podle § 326 čís. 3 tr. ř. z obžaloby.

Nejvyšší soud, jednáje o věci následkem zmateční stížnosti veřejného žalobce, podané z důvodu zmatečnosti podle § 385 čís. 1 c) tr. ř., zrušil podle § 35 odst. I. por. nov. rozsudek odvolacího soudu a uložil mu, aby provedl nové odvolací hlavní líčení a znovu rozhodl.

Z důvodů:

Podle § 39 bodu 4. zákona čís. 50/1923 jsou osobami blízkými ty, k nimž je ten, o něhož jde, v takovém poměru rodinném nebo v poměru obdobném, že by újmu jimi utrpěnou pociťoval jako újmu vlastní. »Poměrem rodinným« jest rozuměti vzájemný poměr dvou osob, zakládající se na zrození, sňatku, legitimaci neb adopci. Švagrovství ve 2. stupni, o něž v tomto případě jde, jest sice poměrem rodinným ve smyslu tohoto ustanovení zákona, neboť se zakládá na sňatku jedné ze zúčastněných osob s osobou, jež je ve 2. stupni, tedy ve stupni poměrně velmi blízkém, příbuzná s druhou zúčastněnou stranou. Zjištění tohoto poměru o sobě však nestačí k založení důvodu vylučujícího trestnost ve smyslu § 21 odst. 3 zákona na ochranu republiky. Neboť tento zákon v § 39 čís. 4 obmezuje i význam poměru rodinného pro posouzení, zda bylo nadřezováno ve smyslu § 21 čís. 3 cit. zákona osobě blízké, v tom směru, že i při něm

(stejně jako při poměru obdobném) musí jíti o takový poměr, že by ten, o něhož jde, újmu utrpěnou osobou, které nadřezuje, pociťoval jako újmu vlastní. Na to lze bez dalšího zkoumání usouditi pravidelně jen při nejbližších stupních poměru rodinného, založeného zrozením (ascendenti a descendentí, sourozenci) nebo sňatkem (manželé, rodiče druhého manžela) nebo legitimací neb adopci; rodinný poměr zúčastněných osob je v těchto případech tak blízký, že zákonnou podmínku, že újma utrpěná osobou blízkou je pociťována jako újma vlastní, lze tu v každém případě praesumovati bez dalšího zjišťování, jak se ve skutečnosti poměr ten mezi nimi projevuje. Při vzdálenějších stupních těchto poměrů nepodává se však tato obmezující zákonná podmínka sama sebou již z toho poměru, neboť příbuzenský, švagrovský a pod. svazek a styk v dalších stupních není již v každém případě do té míry živý, aby přinášel sebou účinek právě vyčtený; ba často bývá tomu v životě naopak. Při těchto dalších stupních rodinného poměru nutno proto vždy z konkrétních okolností případu usuzovati, byla-li se zřetelem na skutečný v zájemný poměr zúčastněných osob zákonná podmínka § 39 čís. 4 zákona na ochranu republiky splněna, čili nic. Proto musí býti v takovém případě zjištěny konkrétní okolnosti vzájemného poměru, aby na nich základě bylo lze učiniti závěr, že by pachatel újmu osoby, již nadřezoval, pociťoval jako újmu vlastní. V tomto směru udal obžalovaný A. D., že se zběhem M. nejen nežil ve společné domácnosti, nýbrž že mezi nimi nebyl ani přátelský poměr pro odchylné politické přesvědčení M-ovo. K tomuto zodpovídání obžalovaného odvolací soud nepřihlédl, ač pro shora vyčtené posouzení může míti význam; usuzoval totiž na onen důvod vylučující trestnost již ze samého poměru švagrovského, což podle toho, co uvedeno, nestačí. Při potřebném doplnění skutkového stavu o jejich vzájemném poměru nebude ovšem lze v případě, kdyby již z přímého poměru mezi oběma švagry nebylo možno dovoditi takový poměr rodinný, jak jej vyžaduje § 39 čís. 4 cit. zákona, pominouti skutkové zjištění, v jakém vzájemném poměru žili zběh A. M. a jeho sestra, manželka obžalovaného A. D., by bylo lze posouditi, zda a jak by snad ona byla pociťovala újmu, vzniklou bratrovi, a zda účinek případné újmy, vzniklé A. M., mohl se zřetelem na její osobní povahu býti aspoň pro ni tak intenzivní, že by ji byl z tohoto důvodu obžalovaný sám jako její manžel mohl pociťiti jako újmu vlastní. Poněvadž rodinný poměr působil by v tomto případě jen nepřímě, jeví se i v tomto případě vyčtené zjišťování potřebným.

Čís. 4387.

Bolo-li nariadenie ministra s plnou mocou pre správu Slovenska, obsahujúce zákaz podľa § 10 č. 3 zák. čl. XIV:1914, uverejnené v prílohe Úradných novín, neodporuje to predpisu § 1 zákona čís. 139/19 Sb. z. a n.

Platnosti nariadenia není na újmu, že bolo podpísané plnomocníkom ministrovým.

(Rozh. z 9. marca 1932, Zm IV 609/31.)

Súd prvej stolice uznal obžalovanú I. M. vinnou dvojnásobným prečinom podľa § 24 č. 3 zák. čl. XIV:1914 ktorý spáchala tým, že v r. 1928 a 1930 mala na sklade k predaju v Maďarsku po 28. októbri 1918 tlačené a vydané knihy, rozširovanie ktorých na Slovensku bolo nariadením ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska č. 31.394/D/22 prez. adm. podľa § 10 odst. 3 zák. čl. XIV:1914 zakázané.

O d v o l a c í s ú d zrušil z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 čis. 1 b) tr. p. rozsudok súdu prvej stolice čo do kvalifikácie trestného činu obžalovanej a uznal ju vinnou len jednonásobným hore citovaným prečinom, lebo obžalovaná mala závadné knihy na sklade a postupne ich predávala in continuo od roku 1925 a nerozhoduje, že knihy boli u nej policiou na dvakrát zhabané.

N a j v y š š í s ú d zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovanej, založenú na dôvode zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. p.

Z dôvodov:

Sťažovateľka namieta, že nariadenie číslo 31394-D-22 prez. adm., na základe ktorého bola posúdená, není platné, pretože: 1.) nebolo riadne uverejnené vo Sbíerke zákonov a nariadení, 2.) nebolo riadne podpísané ministrom plnomocníkom alebo za neho predsedom alebo iným členom vlády.

A d 1.) Nariadenie, ktorého platnosť sťažovateľka popiera, bolo uverejnené v prílohe Úradných novín č. 43 z 21. októbra 1922. Stalo sa tak zrejme následkom nariadenia ministra plnomocníka vlády Československej republiky pre správu Slovenska zo dňa 23. decembra 1918 čis. 3 o zriadení Úradných novín pre Slovensko, uverejneného v čis. 1 Úradných novín z roku 1919. Podľa § 1 tohoto nariadenia zriadil minister na základe plnej moci, obsaženej v § 14 zák. čis. 64/1918 Sb. z. a n., na vyhlásenie všetkých svojich nariadení Úradné noviny, ktoré budú týždenne vychádzať. Podľa § 2 nadobudnú nariadenia jeho platnosti dňom vyhlásenia v Úradných novinách, pokiaľ nebude výslovne stanovené inak. Námitka sťažovateľky, že napadnuté nariadenie není platné, pretože podľa § 1 zák. čis. 139/1919 Sb. z. a n. musia byť všetky zákony a nariadenia uverejnené vo Sb. z. a n., nepodvracia platnosť napadnutého nariadenia uverejneného v prílohe Úradných novín, lebo niet pochybnosti o tom, že minister plnomocník učinil nariadením o zriadení úradných novín opatrenie v medziach svojej plnej moci, udelenej mu na základe § 14 zák. čis. 64/1918 Sb. z. a n., aby vydával nariadenia a konal všetko na udržanie poriadku, na konsolidovanie pomerov a na zabezpečenie riadneho štátneho života, a v Úradných novinách napadnuté nariadenie skutočne bolo uverejnené. Okolnosť, že toto uverejnenie sa stalo v prílohe Úradných novín, je bezvýznamná, lebo príloha tá tvorila súčasť Úradných novín.

A d 2.) Podľa § 14. zák. čis. 64/1918 Sb. z. a n. stačí k platnosti nariadení, vydaných ministrom plnomocníkom, jeho podpis. Sťažovateľka namieta, že zmienené nariadenie nepodpísal ani minister plnomocník, ani

iný člen alebo predseda vlády, jako to predpisuje § 1 úst. zák. čis. 294/1920, lež Dr. D.

Z obsahu napadnutého nariadenia však vychádza na javo, že je vydané ministrom s plnou mocou pre správu Slovenska a že Dr. D., ktorý, jako je známe, bol šéfom policajného oddelenia ministra plnomocníka, podpísal napadnuté nariadenie s výslovným dodatkom, že tak činí za ministra, tedy zrejme jako plnomocník príslušného ministra pre správu Slovenska. Niet tedy pochybnosti o tom, že napadnuté nariadenie je skutočne nariadením ministra s plnou mocou pre správu Slovenska. Niet v § 14 zák. čis. 64/1918 Sb. z. a n. predpisu, ktorý by tento spôsob podpisovania nariadení ministra plnomocníka vylučoval a treba ho preto jako opatrenie zapadajúce do plnej moci podľa § 14 zák. čis. 64/1918 považovať za dostatočný.

Zmätočná sťažnosť bola v celom obsahu bezdôvodná a preto bola podľa odst. 1 § 36 por. nov. zamietnutá.

Čís. 4388.

S hlediska § 523 tr. zák. nezáleží na tom, zda bylo k uvedení pachatele ve stav úplné opilosti zapotřebí více či méně lihových nápojů, naimě že stačilo ménši jich množství, an jest pachatel z důvodu zvláštního zdravotního stavu (nervové nemoci) méně odolný k účinkům alkoholu na jeho vědomí.

T. zv. pathologická opilost, nastávající abnormální reakcí na požití alkoholu a záležející v tom, že zbavení přičetnosti nastává již při požití poměrně nepatrného množství alkoholu, vylučovala by zodpovědnost opilé osoby za stav opilosti jen, kdyby stav ten nastal bez jejího zavinění, naimě kdyby o této své abnormální reaktivnosti na požití alkoholu v době činu nebyla ještě věděla.

Subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 15. března 1932, Zm II 183/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 27. března 1931, jimž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem opilství podle § 523 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Po právní stránce jest přisvědčiti vývodům stížnosti, že se ustanovení §§ 236, 523 tr. zák. vztahují jen ke zločinům spáchaným v úplné opilosti, nikoliv i ke zločinům spáchaným v jiném pomatení smyslů, ve kterém si pachatel nebyl vědom svého jednání, a že úplná opilost, v níž došlo k účinku oné povahy, jest podle § 523 tr. zák. trestná jen, je-li zaviněná, přesněji že není trestná ani podle tohoto ustanovení úplná opilost, nastala-li bez zavinění opilého (pachatele). Avšak nelze přisvědčiti dalším vývodům stížnosti, naimě závěrům odvozeným z oněch správných názorů.

I stav úplného opilství jest — nepřivedl-li se v něj pachatel maje zločin pak spáchaný již v úmyslu — jedním ze stavů pomatení smyslů pozůstávajícího v nedostatku pachatelova vědomí o jeho jednání, kteréžto stavy vylučují (ruší) podle § 2 písm. c) tr. zák. zlý úmysl a tím podle zásady § 1 tr. zák. i přičítání skutku spáchaného ve stavu tom, třebaže skutek ten vykazuje na venek veškeré znaky určitého zločinu. Nařizuje-li § 523 ve spojení s § 236 tr. zák., že pro opilství má býti trestán, kdo, jsa opilý, vykoná čin, který by se mu mimo opilství přičítal za zločin, je zřejmé, že toto ustanovení trestního zákona neupravuje snad jen mírnější formu odpovědnosti a trestnosti za skutek zločinné povahy z důvodu, že k němu došlo ve stavu úplného opilství, nýbrž činí podkladem zvláštní trestní normy čím od tohoto skutku různý, ten totiž, že se jednající uvedl ve stav opilství, v němž pak nahodile k onomu skutku došlo. Důsledkem toho nezáleží s hlediska § 523 tr. zák. na tom, zda bylo k uvedení pachatele ve stav úplné opilosti zapotřebí více či méně lihových nápojů, nanejvýš že stačilo menší jich množství, an jest pachatel z důvodu zvláštního zdravotního stavu (nervové nemoci) méně odolný k účinkům alkoholu na jeho vědomí. I pak jde v pomatení smyslů (v nedostatku vědomí) o účinek alkoholu, ale ovšem na příznivější, než jest obyčejně, duševní základnu, tudíž o úplnou opilost, do které se pachatel připravil a za niž za dalšího předpokladu tam stanoveného (za předpokladu, že pak spáchal skutek zločinné povahy) odpovídá podle § 523 tr. zák. Tak zvaná patologická opilost, nastávající abnormální reakcí na požití alkoholu a záležející v tom, že zbavení přičetnosti nastává již při požití poměrně nepatrného množství alkoholu, vylučovala by zodpovědnost opilé osoby za stav opilosti jen, kdyby stav ten nastal bez jejího zavinění, jak zmateční stížnost sama uznává, nanejvýš, kdyby osoba o této své abnormální reaktivnosti na požití alkoholu nebyla ještě věděla. Obžalovaný se však zodpovídal právě tím, že o této své abnormální reaktivnosti na požití nepatrného množství alkoholu již dávno, a to již v čase své četnické služby dobře věděl; věda to však, měl se zdržeti i toho nepatrného množství, a když se nezdržel, spočívá právě v tom jeho zavinění a ona abnormální reaktivnost nemůže ho omluviti, an musil s ní počítati a předvídati možnost, že ve stavu nepřičetnosti, jež si tím přivodil, spáchá trestný čin. Proto nepoužil soud zákona v ustanovení § 2 písm. c) tr. zák. nesprávně a nezatížil rozsudek zmatkem § 281 čis. 9 písm. b), správně a), neshledav ve zjištěné neurasthenii stěžovatelově skutečnost, která by ho zprostita i odpovědnosti podle § 523 tr. zák. za úplnou opilost, ve které spáchal skutek, jenž by mu byl jinak přičítán za zločin. Vývody o nedostatku subjektivní stránky přestupku § 523 tr. zák. (o nedostatku nedbalosti stěžovatelovy co do požití lihových nápojů) jsou podle toho, co řečeno, rovněž pochybené. Nezáleží na tom, že se stěžovatel ve stav úplné opilosti nepřipravil úmyslně, tím méně na tom, že tak neučinil se záměrem, by se později se strážníky hádal. Třebaže zašel do baru jen, by se pobavil, jednal nedbale a zavinil svou opilost — jak rozsudek vhodně dovozuje — tím, že jsa si vědom, že alkohol nesnese, že, jakmile vypije 2 nebo 3 piva, nedovede se vůbec ovládnouti, a pije bez míry dále, šel, ač vypil již několik piv, do baru, objednal si celou láhev vína a pak další a pil, až nevěděl co dělá. Vzhledem k tomuto

vhodnému opodstatnění předpokladu nedbalosti netřeba připomenouti, že i pro dosah § 523 tr. zák. platí zásada § 238 tr. zák., takže je skutek, za který jest pachatel podle onoho ustanovení odpovídati (úplná opilost) zaviněna již jednáním proti zákazu se opítí (vědomým a nemírným požíváním lihových nápojů).

Čís. 4389.

Zákon čis. 48/1931 nestaví přisedící senátu mládeže na roveň porotcům; i pro tento senát platí předpis § 270 tr. ř.

(Rozh. ze dne 16. března 1932, Zm I 1059/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře jako soudu mládeže ze dne 17. listopadu 1931, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro provinění podle § 3 zákona ze dne 11. března 1931, čis. 48 sb. z. a n. a § 140 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil senátu mládeže u soudu prvé stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

důvodech:

Odvod obžalovaného je na omylu, pokud svými vývody naznačuje, že zákon ze dne 11. března 1931, čis. 48 Sb. z. a n. staví přisedící senátu mládeže na roveň porotcům. Z ustanovení 2. věty 3. odst. § 30 tohoto zákona, z něhož odvod v tomto směru zřejmě vychází, t. j. z ustanovení, že ve věcech (v trestních věcech proti mladistvým), které by jinak náležely ku příslušnosti porotního soudu, koná se hlavní přelíčení před senátem mládeže, v němž zasedají dva soudcové mládeže a dva přisedící, nevyplyvá nikterak, že tyto přisedící mají prostě funkci porotců. Přisedícím senátu mládeže je podle cit. zákona o trestním soudnictví nad mládeží naopak rozhodovati nejen o vině, nýbrž i o trestu a i o všech jiných opatřeních, jež senát mládeže může podle ustanovení zákona o trestním soudnictví nad mládeží učiniti v případě odsouzení nebo zproštění mladistvého. Tím pozbývají půdy i důsledky, odvozované stížností z tvrzeného jí postavení přisedících senátu mládeže, skládajícího se ze dvou soudců mládeže a dvou přisedících. Nanejvýš jest zdůrazniti, že předpis § 270 tr. ř., podle něhož je sborový soud prvé stolice jako nalézací soud povinen uvést ve vyhotovení svého rozsudku též rozhodovací důvody ve smyslu tohoto ustanovení zákona, platí zcela nepochybně i pro senát mládeže, sestavený podle 2. věty 3. odstavce § 30 zák. ze dne 11. března 1931, čis. 48 Sb. z. a n. V tomto směru stačí poukázati k ustanovení 1. odst. § 28 tohoto zákona a dále k tomu, že tento zákon nestanoví v tomto směru odchylky.

Čís. 4390.

Rozdíl mezi ustanoveními §§ 11 a 12 a §§ 14 a 18 zákona čis. 89/1897 ř. zák.

I prodej dosud živého prasete (rolníkem řezníkovi) lze podřaditi ustanovení čis. 2 § 14 zák. čis. 89/1897 ř. zák., bylo-li prase již při

prodeji, k němuž došlo právě pro jeho onemocnění (červenkou) a pro jeho nebezpečí zdechnutí, určeno k tomu, by bylo bez odkladu poraženo, vysekáno a jako potravina zužitkováno.

Ona přípravná práce řezníkova ke zpracování masa a k jeho prodeji nespadá pod ustanovení (§ 8 tr. zák. a) § 11 čís. 2, nýbrž pod ustanovení § 14 čís. 2, po případě § 18 čís. 2 zák. čís. 89/1897 ř. zák. podle toho, lze-li mu přičítati vědomost o způsobilosti masa škoditi zdraví lidskému či jen nedbalost v tomto směru.

(Rozh. ze dne 18. března 1932, Zm I 23/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Nýrsku ze dne 15. července 1931 a potvrzujícím jej rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Klatovech ze dne 1. října 1931 byl, pokud jde o výrok, jímž byl trestný čin, jehož se dopustil Petr W., podřaděn pod ustanovení § 8 tr. zák. a § 11 čís. 2 zákona ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897, porušen zákon v oněch ustanoveních. Zmateční stížnost generální prokuratury na záštitu zákona se však zamítá, pokud směřuje proti oněm rozhodnutím i ve výroku, jímž byl Tomáš P. uznán vinným přestupkem podle § 14 čís. 2 zákona z 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Nýrsku ze dne 15. července 1931 byli uznáni vinnými: Petr W., řezník v N., že dne 17. června 1931 v N. koupil od rolníka Tomáše P-ho prase onemocnělé červenkou, prase to porazil, vyvrhl a očistil tak, jak bývají prasata ke zpracování nebo ku prodeji masa připravována a zpracována, maso však jen proto neprodal, že se četnictvo o tom dovědělo a dalšímu zpracování a prodeji zabránilo, čímž se dopustil přestupku podle § 8 tr. zák. a § 11 čís. 2 zákona ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897. Tomáš P., že ono červenkou onemocnělé prase, tedy předmět, jehož požití bylo způsobilé ohroziti lidské zdraví, Petru W-ovi prodal, tedy z nedbalosti do obchodu přivedl, čímž se dopustil přestupku podle § 14 čís. 2 cit. zák. Podle důvodů rozsudku doznali obvinění, že W. od P-ho nemocné prase koupil, je porazil, vyvrhl a očistil, a že je měl ve svém sklepě. Oba obvinění věděli, že prase jest nemocné, P. však tvrdil, že nevěděl, o jakou nemoc jde. Podle výpovědi okresního zvěrolékaře šlo o typickou nemoc červenky vepřů, kterou W. musil poznati. Soud zjistil, že W. by byl maso z tohoto prasete zpracoval nebo prodal, kdyby tomu nebylo zabráněno zakročením četnictva. O Tomáši P-im zjistil soud, že přes to, že věděl o nemoci prasete, je řezníkovi (W-ovi) prodal, takže musil věděti, že maso z toho prasete přijde do obchodu, v čemž je spatřovati nedbalost. Odvolání oběma obviněnými podané nemělo úspěchu, neboť krajský jako odvolací soud v Klatovech rozsudkem ze dne 1. října 1931 potvrdil rozsudek okresního soudu s poukazem na rozhodovací důvody prvního soudece.

Podle názoru generální prokuratury byl rozsudky těmi porušen zákon. Tomu jest přisvědčiti, pokud jde o výrok týkající se Petra W-a. Skutek za vinu mu dávaný byl nesprávně podřaděn pod ustanovení § 8 tr. zák. a § 11 čís. 2 zákona ze 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897. Rozsudek si zřejmě neuvědomuje rozdíl mezi ustanovením §§ 11 a 12 cit. zák. se strany jedné a ustanovením §§ 14 a 18 téhož zák. se strany druhé. Kdežto totiž §§ 11 a 12 mají chrániti spotřebitele před oklamáním, kupiteli se má dostati zboží, jež chce koupiti, ustanovení tu uvedená mají tedy v prvé řadě na zřeteli hopsodářskou stránku obchodu s potravinami, je předmětem ochrany §§ 14 a 18 cit. zák. nejen zájem kupitelův, nýbrž především veřejný zájem chrániti zdraví spotřebitelů, jež by bylo uvedeno v nebezpečí zdraví škodlivými potravinami (užitnými předměty). V souzené trestní věci, jak zřejmo z rozsudkových důvodů, dává se Petru W-ovi za vinu, že choval na prodej maso pocházející z vepře stíženého červenkou, jež se nejen podle posudku znalceva nehodilo k lidskému používání, nýbrž i podle rozsudkových důvodů bylo způsobilé škoditi lidskému zdraví. Nemůže proto přicházeti v úvahu kvalifikace činu v rozsudku uvedená, nehledíc ani k tomu, že ze spisů nevyplývá, že maso to bylo na prodej chováno ve formě k oklamání způsobilé, nýbrž správně skutková podstata buď přestupku podle § 14 čís. 2 cit. zák., nebo přečinu podle § 18 čís. 2 cit. zák. podle toho, lze-li obviněnému přičítati vědomost o způsobilosti masa škoditi zdraví lidskému či jen nedbalost v tomto směru. Poněvadž P. W. byl uznán vinným mírnějším trestným činem, než na jaký by při správné kvalifikaci mělo býti uznáno, bylo se vzhledem k ustanovení § 292 tr. ř. obmeziti jen na prohlášení, že zákon byl porušen, a vyhověti tak důvodné v tomto směru zmateční stížnosti generální prokuratury po rozumu §§ 33, 292, 479 tr. ř.

Nebylo však lze uznati, že byl porušen zákon výrokem, jímž byl Tomáš P. uznán vinným přestupkem podle § 14 čís. 2 zákona ze 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897. To, že šlo v činnosti tohoto obžalovaného o prodej prasete dosud živého, nepřekáží použití čís. 2 § 14 cit. zákona, poněvadž, jakž plyne z porovnání čís. 1 a 2 § 14, jedná jen trestní zákaz čís. 1 přímo o potravinách, kdežto zákaz čís. 2 mluví o předmětech jako potraviny na prodej chovaných, prodaných nebo jinak do obchodu uváděných. O takový předmět podle skutkového zjištění nalézacího soudu v pravdě šlo, neboť prase, třebaže bylo prodáno živé, bylo již při prodeji, k němuž došlo pro jeho onemocnění a pro nebezpečí zdechnutí, určeno k tomu, by bylo bez odkladu poraženo, vysekáno a jako potravina zužitkováno, takže je uskutečněna první složka čís. 2 § 14, že totiž obžalovaný — a to podle rozsudkového předpokladu nedbale — prodával předmět — živé prase — jako potravinu. (Srov. rozh. býv. nejv. soudu víd. čís. 2359, 2496). I druhá složka skutkové podstaty čís. 2 § 14, že požívání takového předmětu je způsobilé škoditi zdraví lidskému, je uskutečněna, jelikož maso z vepře stíženého červenkou, jež se podle znalceva posudku nehodilo k lidskému používání a musilo býti proto zakopáno, bylo i podle rozsudkových důvodů způsobilé poškoditi lidské zdraví. Jsou tedy dány veškeré složky čís. 2 § 14 zákona ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897, takže nelze tvrditi, že jeho

použitím byl zákon porušen. V tomto směru nebylo proto lze zmatečnī stížnosti vyhověti.

Čís. 4391.

Rozšiřoval-li kdo leták, jehož obsahem byl spáchán přečin proti bezpečnosti cti, jen z nedbalosti, neznaje jeho obsah, nedopouští se urážky na cti ani přestupku podle čl. III zák. čís. 142/1868 nebo podle § 6 tisk. nov.

(Rozh. ze dne 19. března 1932, Zm I 443/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnī stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Litoměřicích ze dne 6. března 1931, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti tiskem podle §§ 487, 488, 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmatek čís. 4 § 281 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že kmetský soud nesprávně použil vydaných zákonů, vycházejí z předpokladu, že kulposní urážka na cti je vyloučena. Výtkou tou nedoličuje stížnost uplatňovaný formálnī zmatek neúplnosti řízení při hlavním přelíčení, nýbrž uplatňuje v pravdě hmotněprávní zmatek čís. 9 a) § 281 tr. ř. Činí tak neprávem. K subjektivní skutkové podstatě trestných činů proti bezpečnosti cti nevyhledává se sice přímý urážlivý úmysl, nepředpokládá se »animus injuriandi«, nýbrž stačí vědomí pachatele, že se svým činem dotýká cti jiné osoby některým ze způsobů v §§ 487 až 496 tr. zák. blíže naznačených; nestačí však, jak se stěžovatel mylně domnívá, jen kulposní jednání, pouhá nedbalost, záležející v tom, že prý obžalovaný jako rozšiřovatel při povinné pozornosti musil vědět, že jím rozšiřovaný leták může obsahovat urážku na cti. Tímto právním stanoviskem řídil se i kmetský soud. Při tom se podotýká, že arciť i rozšiřovatel závadného letáku, ač není jeho původcem, může trestně zodpovídati za jeho obsah, neboť podle §§ 1, 24 tiskové novely platí o trestní zodpovědnosti za obsah neperiodického tiskopisu ustanovení zákonů trestních, pokud není v tiskové novele jinak ustanoveno, a platí tudíž v té příčině s vyčteným právě omezením i §§ 7, 10, 239 tr. zák., avšak jen, jsou-li tu podmínky přičitatelnosti trestného činu podle všeobecných předpisů trestního zákona. Těchto podmínek však tu podle zjištěného stavu věci není, pokud jde o urážku na cti jakožto trestný čin vědomě spáchaný, poněvadž kmetský soud zjistil, že obžalovaný neznal vůbec obsah závadného letáku, a obžalovaný jako původce letáků vůbec nepřichází v úvahu. Poukazuje-li stížnost dále k tomu, že kmetský soud měl obžalovaného uznati vinným aspoň přestupkem čl. III zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. (zanedbáním povinné pozornosti), přehlíží, že podle § 40 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n. (tisková novela) neplatí, pokud jde o trestné činy uvedené

v tomto zákoně — a o takový trestný čin tu jde — čl. III zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. Ustanovení § 6 tiskové novely výslovně omezuje zodpovědnost za zanedbání povinné péče při periodickém tiskopise na odpovědného redaktora, a podle § 24 tiskové novely jest ustanovení § 6 užiti i na činy v § 1 uvedené, byly-li spáchány obsahem neperiodického tiskopisu, s tou odchylkou, že na místo zodpovědného redaktora nastupuje nakladatel (vydavatel) a, není-li znám, zodpovědný správce tiskárny. Nepřichází tudíž vůbec v úvahu kulposní čin, pokud jde o rozšiřovatele letáku, jehož obsahem byl spáchán přečin proti bezpečnosti cti, trestný podle § 493 tr. zák. (§ 1 tisk. novely), a není proto třeba se obírat s dalšími vývody stížnosti po této stránce.

Čís. 4392.

Okolnost, která jest důvodem pro rozvod manželství, může býti důvodem i pro nesplnění slibu uzavřiti manželství (§ 506 tr. zák.); na trestní posouzení nesplnění tohoto slibu nelze však použiti ustanovení občanského práva o tom, že se odpuštěním vzdává účastněný práva uplatňovati určité okolnosti jako důvod rozvodu.

Odsouzením svedené pro zločin stal se manželský slib nezávazným, třebaže svůdce výslovně neprohlásil, že slib zrušuje (necítí se jím vázán); nezáleží ani na tom, že pak v poměru se svedenou pokračoval.

(Rozh. ze dne 19. března 1932, Zm II 8/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnī stížnost generální prokuratury na záštitu zákona do rozsudku krajského soudu trestního jako soudu odvolacího v Brně ze dne 9. března 1931, jímž byl obviněný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek zmrhání pod přípovědí manželství podle § 506 tr. z.

D ů v o d y :

Františka R-ská podala dne 31. srpna 1930 u okresního soudu trestního v Brně trestní oznámení na obviněného pro přestupek podle § 506 tr. zák.; v oznámení uvádí, že se seznámila s obviněným v roce 1924, že ho představila svým rodičům, které prosil, by mu dovolili vzíti si ji za manželku; jí samé že v té době nescetněkrátě sliboval, že si ji určitě vezme za manželku, a že se mu následkem těchto opětovných slibů tělesně poddala, neměvši před tím žádný intimní poměr a jsouc do té doby pannou. Obviněný našel si zaměstnání v P., kde byl asi 3 roky, dojížděje však v té době každý měsíc jednou nebo dvakrátě do B., ona pak navštěvovala jeho rodiče, kde trávila dovolenou; pak obviněný dostal místo ve V. a i v té době ji každý měsíc navštěvoval. Uzavření sňatku však neustále oddaloval, až dopisy z 1. a 13. srpna 1930 bez příčiny zrušil s ní poměr, uváděje, že prý jeho matka má pochybnosti o sňatku. Obviněný se hájil v trestním řízení, že R-ské nikdy manželství nesliboval ani ji takovým slibem nepřiměl k mimomanželské souloži. Soulož samu obviněný připouští, udávaje, že k ní došlo asi za 3 nebo 4 měsíce po seznámení. Uvádí dále, že dne 30. září 1926 dostal od ní dopis, v němž mu sděluje, že se

zasnoubila s jiným mužem a že ho žádá, by na ni zapomněl. Přes to však připouští, že pak za 14 dní ve známosti s R-skou pokračoval a s ní zase souložil. V roce 1929 mu R-ská řekla, by se s ní oženil, on jí odpověděl, že mu nelze se 700 Kč se oženiti. Prohlašuje, že není ochoten se s ní oženiti, poněvadž byla potrestána pro krádež.

Rozsudkem okresního soudu trestního v Brně ze dne 8. ledna 1931 uznán byl obviněný vinným přestupkem zmrhání pod přípovědi manželství podle § 506 tr. zák., spáchaný tím, že v době od roku 1925 do léta 1930 v B. Františku R-skou, přípověděv jí manželství, ale nesplnil slib, svedl a zmrhal. Soud vzal za prokázáno, že obžalovaný v roce 1925 Františku R-skou, pohlavně bezúhonnou, pod slibem manželství svedl k mimomanželské souloži, že slibu svému nedostál a zdráhá se vzíti si ji za manželku. R-ská byla sice odsouzena rozsudkem krajského trestního soudu v Brně ze dne 18. listopadu 1925 pro spoluvinu a pro pokus zločinu podvodu do žaláře na 6 týdnů, avšak podmíněně, od té doby se podle zprávy policejního ředitelství řádně chovala, takže pro tento ojedinělý poklesek, spáchaný ve věku asi 20 let, nelze prý ji uznati za nehodnou manželství s obžalovaným, nanejvýš ano je podle celé situace pravděpodobno, že obžalovaný již tehdy o odsouzení tom věděl a pro ně známost nepřerušil. Pokud se týče dopisu R-ské ze dne 30. září 1926, vysvětlila R-ská, že dopis ten psala jen proto, by obviněného přiměla k jasnému prohlášení; známost následkem tohoto dopisu nebyla přerušena a obviněný z dopisu toho nevyvodil důsledky. K odvolání obviněného krajský soud trestní v Brně jako soud odvolací rozsudkem ze dne 9. března 1931 obviněného podle § 259 čís. 3 tr. ř. zprostil z obžaloby. V důvodech rozsudku uvádí odvolací soud, že v souhlasu se soudem první stolice má za to, že obviněný v roce 1925 R-skou, jež byla tehdy pohlavně neporušená, svedl k mimomanželskému tělesnému obcování slibem, že ji pojme za manželku, že slibu tomu nedostál, že obviněným o řečený již dopis z 30. září 1926 opíraný důvod nesplnění slibu obstát nemůže z úvahy v tom směru v rozsudku první stolice uvedené, že však obviněný odpírá právem splnění manželského slibu, ana byla R-ská v roce 1925 odsouzena pro zločin. Odvolací soud odůvodňuje tento názor takto: »Je-li odsouzení pro zločin podle § 109 obč. zák. důvodem k rozvodu manželství, je tím spíše důvodem odepříti splnění manželského slibu a následkem toho nemůže býti obžalovaný nucen, by si vzal R-skou za manželku, třebaže odsouzení R-ské tehdy vzal lhotejně na vědomí a dokonce jí poklesek odpustil. Odsouzením R-ské v roce 1925 stal se slib manželství pro obžalovaného nezávazný; poněvadž ode dne odsouzení jest počítati dobu promlčecí, obžalovaný se v době promlčecí nedopustil žádného trestného činu a povinnost k náhradě škody podle § 531 písm. b) tr. zák. u tohoto činu nepřichází v úvahu, jest čin obžalovaného dokonce již i objektivně promlčen.

Podle názoru generální prokuratury spočívají důvody, o něž odvolací soud opírá osvobozující výrok, na právně mylném výkladu § 506 tr. zák., předně proto, že odvolací soud přehlédl, že odsouzení R-ské sice dalo obviněnému subjektivní právo, by od slibu odstoupil, nečinilo však manželský slib ipso jure nezávazným. Tím, že obviněný v poměru s R-skou pokračoval, vzdal se práva uplatňovati její odsouzení jako důvod k odstoupení od manželského slibu. Nejvyšší soud jako soud zrušovací však nesdílí

tento názor generální prokuratury. Duch zákonodárství, upravujícího otázku manželství, jest veden jasně znatelnou vůdčí zásadou, by manželství, které bylo uzavřeno, bylo i udrženo. Tato zásada jest vyjádřena i v ustanoveních občanského práva o zasnoubení a o jeho nezávaznosti, kde se zase projevuje v tom, že zákon nechce nutiti k uzavření manželství v případech, kde již předem jest znáti, že ten neb onen snoubenec má vlastnosti, jež později mohou dáti příčinu ke ztroskotání manželského společenství. S tohoto hlediska jest také posuzovati věc při použití ustanovení občanského práva na trestní stránku případu. Po této stránce posoudil odvolací soud věc správně, připustiv, že okolnost, která jest důvodem pro rozvod manželství, může býti důvodem pro nesplnění slibu manželství uzavřítí. Dále jest uvážiti, že při rozvodu jde o zrušení manželského společenství, a proto zákon ve snaze udržeti manželství, stanoví podmínky přísnější, kdežto při uzavírání sňatků ponechává daleko volnější pole úvahám zúčastněných osob, zda mají tento důležitý krok životní podniknouti či nikoliv. Zákon vyžaduje, by k uzavření sňatku bylo přikročeno s vážným rozmyslem a po zralé úvaze, a dopřává zúčastněným náležitou volnost v rozhodování. Trestní pohružka nemůže jíti tak daleko, by právo na odstoupení od zasnoubení (§§ 45, 46 obč. zák.) bylo vyloučeno, právě tak jako odstoupení od slibu z jiných, svůdci v době činu neznámých důvodů (srovnej Altmann — Jacob, Kommentar zum öster. Strafrecht, Wien 1928, svazek 1. str. 1007). Nelze proto použití ustanovení občanského práva o tom, že se odpuštěním vzdává sůčastněný práva uplatňovati určité okolnosti jako důvod k rozvodu, na trestní posouzení nesplnění slibu manželství. Nastaly-li skutečnosti, oprávnující obviněného ke zrušení tohoto slibu, nebyl již nadále vázán slibem. Pominula-li takto trestní stihatelnost skutku, nemůže trestnost jeho obživnouti; nezáleží proto na tom, zda obviněný učinil výslovné prohlášení, že slib zrušuje a nadále se jím necítí vázán, čili nic. I když pak v poměru s R-skou pokračoval, nešlo již o takovou bezúhonnou osobu, jakou má na mysli a chrání § 506 tr. zák.; dřívější slib obviněného již nebyl závazný, a třebaže by bylo lze takové napotomní jednání označiti za vadné s hlediska mravního, nezakládá toto jednání provinění trestní s hlediska § 506 tr. zák. — viz rozhodnutí č. sb. n. s. 1073 a úřední sbírka vídeňská čís. 4324. Nepochybil proto odvolací soud, vysloviv, že se odsouzením R-ské v roce 1926 stal slib manželství pro obžalovaného nezávazným, a stačila již tato okolnost ke zprošťujícímu výroku; jestliť nezbytnou podmínkou skutkové podstaty přestupku podle § 506 tr. zák., by pachatel bezdůvodně odpíral splnění slibu, což však odvolací soud v souzeném případě právem vyloučil. V důsledcích toho bylo zbytečné uvažovati o předpokladech promlčení při přestupku podle § 506 tr. zák., a neshledal zrušovací soud příčiny, zaujmouti stanovisko k námitkám generální prokuratury v tomto směru, an zprošťující výrok má již v onom důvodu plnou, zákonu odpovídající oporu, takže otázka, zda další úvahy odvolacího soudu o promlčení jsou správné, čili nic, nepadá pro posouzení souzeného případu vůbec na váhu. Zmateční stížnost generální prokuratury podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. byla proto jako neodůvodněná zamítnuta.

Čís. 4393.

Za opravný prostriedok v smysle § 579 č. 3 tr. p. možno považovať odvolanie, prípadne zmätočnú sťažnosť, nie však odpor podľa zákona z 11. decembra 1923 č. 8/24 Sb. z. a n.

(Rozh. z 19. marca 1932, N IV 7/32.)

Na j v y š š í s ú d nevyhovel žiadosti F. W., ktorý podľa pravoplatného rozsudku zaplatil peňažitý trest, o náhradu v smysle záhlavia XXXI. tr. p.

Z d ô v o d o v :

Rozsudkom okresného súdu v S. bol F. W. uznaný vinným prečinom krádeže podľa § 333 tr. z., spáchaným spolu s inými páchatelmi. S použitím § 92 tr. z. bol mu uložený peňažitý trest 300 Kč, ktorý sa mal, jestli by bol nevyožiteľný premeniť na 15 dní väzenia. Trest bol bezpodmienečný. Proti rozsudku podal síce obžalovaný odpor, nie však aj odvolanie. Krajský súd v L. zamietol odpor obžalovaného a pri odvolacom pojednávaní, konanom k odvolaniu obžalovaného M. D., ktorý bol citovaným rozsudkom tiež odsúdený pre prečin krádeže, spáchaný stejným spôsobom, snížil podľa dôvodov rozsudku, — F. W.-ovi náhradný trest za nevyožiteľný peňažitý trest na 14 dní väzenia. Ináčej ponechal rozsudok prvého súdu ohľadom obžalovaného F. W. nedotknutým. Ďalších opravných prostriedkov nebolo a preto sa stal rozsudok, odsudzujúci F. W. k uvedenému peňažitému trestu, pravoplatným. Odsúdený skutočne aj peňažitý trest zaplatil. K jeho žiadosti bolo zavedené pokračovanie o obnovu podľa § 558 tr. p. a okresným súdom v S. bol vyhlásený nový rozsudok, ktorým bol F. W. od obžaloby pre uvedený prečin oslobodený. Rozsudok sa stal pravoplatným. F. W. podal si potom v lehote stanovenej v § 581 tr. p. žiadosť o náhradu za zaplatený peňažitý trest. Náhrada táto mu však neprislúcha. Podľa § 579 tr. p. nemá totiž nárok na náhradu za vytrpený trest na slobode alebo za zaplatený peňažitý trest ten, kto proti rozsudku nižšej stolice, ktorým bol uznaný vinným, nepodal opravného prostriedku. Za opravný prostriedok vo smysle tohoto ustanovenia je možno považovať odvolanie, po prípade zmätočnú sťažnosť. Odpor v smysle zákona zo dňa 11. decembra 1923 č. 8 Sb. z. a n. ex 1924 nelze považovať za opravný prostriedok v smysle § 579 č. 3 tr. p., lebo použitím odporu bez súčasného odvolania, (zmätočnej sťažnosti), nie je vôbec daná — pre prípad zamietnutia odporu — súdu vyššej stolice možnosť, preskúmať rozhodnutie nižšieho súdu, učinené vo veci samej. Jak z uvedeného je zrejmé, už proti rozsudku prvej stolice, ktorým bol uznaný vinným, nepodal F. W. odvolanie. Neohlásil ani zmätočnú sťažnosť proti rozsudku druhej stolice. V dôsledku toho niet u neho podmienok, stanovených pre priznanie nároku na náhradu za zaplatený peňažitý trest podľa §§ 578, 579 tr. p.

Čís. 4394.

Jde o porušení předpisu prvního odstavce § 427 tr. ř. (§ 281 čís. 3 tr. ř.), konalo-li se hlavní přelíčení v nepřítomnosti obžalovaného, který byl vyslechnut před hlavním přelíčením jen o přestupku podle § 335 tr. zák., ne však o obvinění v obžalobě, že šlo o opomenutí za okolností zvláště nebezpečných (§ 337 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 22. března 1932, Zm I 564/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 7. května 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y :

Stížnosti, pokud uplatňuje zmatek § 281 čís. 3 tr. ř., jest přiznati oprávnění. Hlavní přelíčení proti obžalovanému konalo se v jeho nepřítomnosti, aniž byl obžalovaný v přípravném řízení vyslechnut o přečinu podle §§ 335, 337 tr. zák., v obžalobě mu za vinu davaném. Obžalovaný byl síce vyslechnut okresním soudem v Mělníku dne 7. října 1930 při hlavním přelíčení, konaném pro přestupek podle § 335 tr. zák. Podkladem tohoto výsledku nebylo však obvinění v obžalobě vyslovené, že se obžalovaný dopustil přečinu podle §§ 335, 337 tr. zák., tudíž opomenutí za okolností zvláště nebezpečných. Obžalovanému nebyla tedy vůbec dána možnost se vyjádřiti a hájiti v tom směru, zda tu jsou, či nejsou předpoklady pro kvalifikaci jeho opomenutí jako přečinu podle § 337 tr. zák. Poněvadž takto byl porušen předpis § 427 tr. ř., že lze v nepřítomnosti obžalovaného hlavní přelíčení konati a rozsudek vynésti pod neplatností jen, byl-li obžalovaný již v přípravném vyšetřování o zločinu nebo přečinu za vinu mu davaném vyslýchán, jest uplatněný zmatek § 281 čís. 3 tr. ř. opodstatněn a bylo proto zmateční stížnosti za souhlasu generální prokuratury podle § 5 novely k tr. ř. čís. 3/78 ř. zák. vyhověti ihned v zasedání neveřejném a věc vrátiti soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 4395.

Polehčujícím důvodem ke zmírnění trestu po rozumu § 410 tr. ř. jest i náhrada škody trestným činem způsobené po pravoplatnosti rozsudku, nikoli však ohled na rodinu a na výživu odsouzeného.

Vyskytnuvši se dodatečné polehčující okolnosti dávají odsouzenému právní nárok na zmírnění trestu ve smyslu § 410 tr. ř., na něž nemůže míti vliv, že žádosti o milost nebylo vyhověno.

(Rozh. ze dne 22. března 1932, Zm II 435/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozhodnutím vrchního soudu v Brně ze dne 28. srpna 1931, jímž byla žádost odsouzeného o zahájení řízení podle § 410 tr. ř. zamítnuta, byl porušen zákon v ustanovení § 410 tr. ř.; rozhodnutí to se zrušuje a vrchnímu soudu v Brně se ukládá, by o žádosti té ve smyslu ustanovení § 410 tr. ř. znovu jednal.

Důvody:

Rozsudkem krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 7. srpna 1929 byl obžalovaný uznán vinným přečinem § 335 tr. zák. a odsouzen použitím § 266 tr. zák. do tuhého vězení na 3 měsíce, zostřeného postem 14 denně, a to podmíněčně na 3 roky. Rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 23. listopadu 1929, č. j. Zm II 348/29 bylo vyhověno odvolání státního zastupitelství, trest byl zvýšen na 4 měsíce a prohlášen za nepodmíněný. Po pravoplatnosti rozsudku zažádal odsouzený u krajského soudu v Novém Jičíně o zahájení řízení ve smyslu § 410 tr. ř., ježto po rozsudku škodu nahradil a narodilo se mu dítě, o které se musí starati. Krajský soud v Novém Jičíně navrhl 8. srpna 1931 vrchnímu soudu v Brně, by byl odsouzenému podle § 410 tr. ř. trest zmírněn v ten smysl, že se mu povoluje podmíněný odklad výkonu trestu na 2 roky. In eventum bylo navrženo snížení trestu na 2 měsíce. Usnesením ze dne 28. srpna 1931 zamítl vrchní soud v Brně žádost odsouzeného z důvodu, že okolnost, že odsouzený po pravoplatnosti rozsudku škodu nahradil, není okolností polehčující podle § 410 tr. ř., poněvadž odsouzený plnil náhradou škody jen svou povinnost, která proň odsouzením vznikla. Ani okolnost, že se odsouzený musí starati o výživu svých starých rodičů a dítě, které se mu po pravoplatnosti rozsudku narodilo, není podle názoru vrchního soudu novou polehčující okolností podle § 410 tr. ř.

Tímto rozhodnutím vrchního soudu v Brně byl porušen zákon. Rozhodnutí to uvádí k odůvodnění zamítavého stanoviska tři důvody, a to: a) že odsouzený po pravoplatnosti rozsudku nahradil škodu trestným činem způsobenou, není okolností polehčující podle § 410 tr. ř., ke které by bylo lze přihlížeti; odsouzený plnil náhradou škody mu uložené jen svou povinnost, která proň odsouzením vznikla; b) to, že se musí starati o výživu svých starých rodičů a dítě, jež se mu po pravoplatnosti rozsudku narodilo, není novou polehčující okolností podle § 410 tr. ř.; c) všechny tyto okolnosti byly uvedeny již v řízení o udělení milosti, které nebylo vyhověno.

K a): Tento důvod spočívá na právně mylném výkladu zákona. Podmínkou pro použití § 410 tr. ř. jest podle tohoto ustanovení, že vyjdou, když již trestní rozsudek nabyl právní moci, na jevo polehčující důvody, které v době vynesení rozsudku ještě nebyly známé; polehčujícími důvody rozumí se nesporně polehčující okolnosti uvedené v §§ 46, 47 a 264 tr. zák., mezi nimiž uvádí § 46 písm. g) »když se pachatel snažil s účinnou horlivostí způsobenou škodu napravití nebo dalším zlým následkům zabrániti«, § 47 písm. c) »dostal-li poškozený úplnou náhradu nebo za-

dostiučinění«, a § 264 písm. k) »hledě-li (pachatel) škodu podle své možnosti napravití«. Náhrada škody trestným činem způsobené jest tedy polehčujícím důvodem, který § 410 tr. ř. má na mysli, a nelze náhradě škody upírati význam polehčujícího důvodu proto, že k náhradě škody došlo teprve po pravoplatném rozsudku, poněvadž § 410 tr. ř. právě předpokládá, že důvod ten nastal (neb aspoň vyšel na jevo) po pravomoci rozsudku. Přihlédne-li se k tomu, jak došlo k ustanovení § 410 tr. ř., které proti dříve platnému ustanovení § 370 tr. ř. z roku 1853 rozšiřuje možnost zmírnění trestu i pro polehčující důvody, jež teprve po pravoplatnosti rozsudku povstaly, jde na jevo, že to byla právě dodatečná náhrada škody, kterou zákonodárce chtěl uznati za důvod zmírnění trestu. Jak z porad komise z roku 1861 (srov. Mayer Entstehungsgeschichte der oest. Strafprozessordg. 1876, str. 984) vidno, byly pro to uváděny nejen důvody trestní politiky, neboť ustanovením tím se snaha porvinitcova dáti náhradu dojistu podporuje, nýbrž bylo uznáváno, že se dodatečnou (napotomní) náhradou škody celý stav věci podstatně mění a tím se trestuhodnost zmenšuje. Je-li přiznáván některé okolnosti zmírňující vliv, když tu byla a byla známa v době vynesení rozsudku, nelze zajisté seznati, proč by jí měl býti tento zmírňující vliv upírán jen proto, že nastala později (viz Mayer Commentar zur oe. StPO. při § 410 čís. 2 a 3). Dodává-li vrchní soud ke svému odůvodnění, že odsouzený plnil náhradou škody mu uložené jen svou povinnost, která proň odsouzením vzešla, jest proti tomu uvést, že odsouzením (trestním rozsudkem) nebyla obviněnému uložena náhrada škody, ani byli soukromí účastníci poukázáni na pořad práva, a že vrchní soud přehlíží, že podle zjištění prvního soudu, jež úplně odpovídá spisům, poskytl obviněný náhradu cestou smíru, tedy nikoli následkem soudcovského rozhodnutí, a že škodu nahradil úplně a to v míře, již by byli poškození soudním sporem sotva docílili.

K b): Podle § 410 tr. ř. jest přípustné pro polehčující důvody nastavší po pravoplatnosti rozsudku jen zmírnění uloženého trestu, nikoli však jeho záměna. Oprávnění, které soudci poskytuje § 55 tr. ř. při zločinech a § 260 b) tr. zák. při přečinech a přestupcích z ohledu na nevinnou rodinu obžalovaného nebo na ohrožení jeho výživy, jest záměnou trestu, jakž vyplývá při § 55 tr. zák. z marginální rubriky, při § 260 tr. zák. z úvodní jeho věty (srov. také Finger I. díl str. 825). Nelze tedy ohled na rodinu a na výživu odsouzeného pokládati za okolnosti polehčující, a nelze tedy jimi ani odůvodňovati použití § 410 tr. ř. (tak i Waser v Ger. Z. 1879, str. 185; tu jest ovšem poukázati k opačnému rozhodnutí, uveřejněnému Waserem v Ger. Ztg. 1874, str. 311, k němuž jest připojena poznámka, že otázka ta jest pochybná).

K c): Tento důvod jest zřejmě pochybený, poněvadž si neuvědomuje rozdíl mezi zmírněním trestu podle § 410 tr. ř. a jeho prominutím nebo zmírněním podle § 411 tr. ř.; ono nastává z právních důvodů, toto z jiných důvodů než v zákoně předvídaných. Naskytnuvší se dodatečné polehčující okolnosti dávají odsouzenému právní nárok na zmírnění trestu podle § 410 tr. ř. (srov. Lohsing-Strafprozessrecht, vydání z roku 1920, § 150; pak Mayer Commentar III. svaz., str. 563 čís. 2 in fine), kdežto na zmírnění trestu cestou milosti podle § 411 tr. ř. není právního ná-

roku. Nemůže proto okolnost, že žádosti o milost nebylo vyhověno, míti vliv na otázku, zda má trest býti zmírněn podle § 410 tr. ř. Podle toho, co uvedeno, jsou důvody zamítavého rozhodnutí vrchního soudu pod a) a c) uvedené nesprávné, a nesprávnost kotví v nesprávném výkladu zákona v ustanoveních § 410 tr. ř.

Čís. 4396.

Poškozený nemůže použít opravného prostředku proti rozsudku v případech, v kterých je podľa § 2 odst. III. tr. p. k zastupování obžaloby oprávněné výhradně štátné zastupitelstvo.

(Rozh. z 30. marca 1932, Zm IV 779/31.)

Na obžalovaného A. K. po obdržanom zmocnení bola podaná štátnym zastupiteľstvom obžaloba pre prečin utrhaní na cti podľa §§ 1, 3 odst. 2 čís. 2 a § 9 čís. 6 zák. čl. XLI:1914, ktorý spáchal na okresnom náčelníkovi tvrdením a rozhlasovaním viac nepravdivých skutočností. Prvý súd odsúdil obžalovaného podľa obžaloby. Odvolací súd potvrdil odsudzujúci rozsudok s tou zmenou, že pomínil v enunciacíe rozsudku jeden zo zažalovaných závadných výrokov. Verejný žalobca sa s týmto rozsudkom uspokojil; poškozený okresný náčelník však podal proti nemu zmätočnú sťažnosť, založenú na dôvode zmätočnosti podľa § 385 čís. 1 a) tr. p.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť poškodeného odmietol.

Z dôvodov:

Poškozený nebol oprávnený podať zmätočnú sťažnosť. Obžaloba bola v tomto prípade podaná pre prečin pomlúvy, spadajúci pod ustanovenia §§ 1, 3 odst. 2 bod 2 a § 9 bod 6 zák. čl. XLI:1914. Preto podľa ustanovenia 3 odst. § 2 tr. p. k zastupování obžaloby bolo oprávněné výhradně štátné zastupitelstvo. Z toho však, že vrchné štátné zastupitelstvo nepodalo zmätočnú sťažnosť proti rozsudku odvolacieho súdu, nevzniklo pre poškodeného podľa § 383 odst. III. 2 b) tr. p. právo podať zmätočnú sťažnosť, lebo tento zákonný predpis obsahuje všeobecné ustanovenia a preto sa nevzťahuje na prípady, pre ktoré zákon na inom mieste stanoví výnimky. Z ustanovenia 3. odst. § 2 tr. p. plynie, že v prípadoch tam uvedených nikto iný okrem štátného zastupiteľstva nemôže zastupovať žalobu. Táto zásada platí pre celé pokračovanie, najmä aj pre opravné prostriedky, lebo podľa § 52 tr. p. upotrebenie opravného prostriedku poškodeným má sa považovať za prevzatie zastupovania obžaloby. Zmätočná sťažnosť bola tedy v tomto prípade podaná neoprávnenou osobou a bola preto odmietnutá podľa 3. odst. § 434 Trp.

Čís. 4397.

Nakolík nelze tvrzení (v letáčích), že kdo »dostal výpověď bez udání důvodů« podradíť pojmu »rozšiřování údajů o poměrech podniku« po rozumu § 27 (§ 2 odst. 2) zák. čís. 111/1927.

Zásady § 262 tr. ř., že nalézací soud není vázán označením činu v obžalobě, nelze do všech důsledků a bez výhrady použít na delikty soukromozáložní.

Stíhal-li soukromý obžalobce jen porušení právního statku chráněného zákonem proti nekalé soutěži, aniž za řízení uplatňoval i poškození své cti, nemůže vytýkati, že soud nepoužil ustanovení § 262 tr. ř.; neníť tu příslušný nárok, který by mohl býti podkladem pro výrok odsuzující pro urážku na cti.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1932, Zm I 521/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 9. května 1931, jimž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro prečin zlehčování podle § 27 zák. o nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost právem vytýká rozsudku, že se při svém výroku, podle něhož odpovídalo pravdě tvrzení obžalovaného v letáčích, že dostal výpověď bez udání důvodů, obmezil na slovní výklad věty »dostal výpověď bez udání důvodů«, porovnává jí jen s doslovem písemné výpovědi ze dne 14. listopadu 1929, a nedbaje toho, že, jak sám zjistil, obžalovaný znal důvody výpovědi a také uznal výtky mu činěné. Výtkou směruje svým obsahem k tomu, že se nalézací soud neobíral výkladem pozastavených slov letáků a nezkoumal, zda obžalovaný chtěl jimi o soukromé obžalobkyni říci jen, že neodůvodnila výpověď jemu písemně danou, či, že mu dala výpověď bezdůvodně. To bylo povinností nalézacího soudu, by si umožnil především posouditi otázku, zda obžalovaný činil a rozšiřoval údaje vědomě nepravdivé. Rovněž právem vytýká stížnost rozsudku jako neúplnost, že při zjišťování, zda obžalovaný sděloval onu okolnost za účelem soutěže, nepřihlédl k celému obsahu zejména druhého letáku, v němž obžalovaný, prose, by mu zákazníci zachovali přátelství i na dále v novém jeho působišti, zároveň sděluje, že si jeho spolupráci zajistil Josef Ch., který převzal tovární výroby Lví Francovky, kteroužto starou značku přivádí právě na trh ve značně zlepšené kvalitě a v nové vkusné úpravě. Tyto údaje letáku poukazují nejen na účel informační, nýbrž i na živel soutěžní, an se jimi vychvaluje výrobek konkurenčního závodu. Soud nalézací, třebaš pravil, že z celého obsahu letáku je zřejmo, že obžalovaný sděloval věc za účelem informačním, zřejmě si jich nepovšiml a s nimi se nevyptával, právě, že obžalovaný v druhém letáku jen sděloval své nové působiště, by tím upozornil zákazníky, že již není ve službách firmy Alpa.

Přes tyto formální vady rozsudku nemohla zmáteční stížnost dojiti úspěchu. Neboť ke skutkové podstatě přečinu podle § 27 zák. proti nekalé soutěži vyžaduje se kromě dalších náležitostí, z nichž dvě po stránce skutkové byly arci posouzeny formálně vadně, také, by šlo o údaje o poměrech podniku po rozumu § 2 odst. 2 zákona, a to údaje, o nichž pachatel ví, že jsou (nepravdivé a) způsobíle poškoditi tento podnik. Tu

pak, nehledíc k tomu, že stížnost, alespoň způsobem zákona hovícím, nenapadá skutkové zjištění rozsudku, podle něhož si obžalovaný nebyl ani vědom, že ono jeho sdělení bude mít v zápětí poškození firmy »Alpa«, čímž patrně rozsudek chtěl vyjádřiti, že si obžalovaný nebyl vědom, že jeho údaje jsou způsobilé poškoditi tento podnik, — nebylo prokázáno, ba soukromá obžalobkyně se vůbec ani nepokusila doložiti, že údaje obžalovaného o výpovědi bez udání důvodů jsou údaji o poměrech podniku po rozumu § 2 čís. 2 zákona. Rozsudek sám se touto otázkou vůbec neobírá. Přes to lze ji řešiti, to tím spíše, ano řešení to nevyžaduje v souzeném případě skutkových podkladů. Neboť, i kdyby bylo zaujato stanovisko soukromé obžalobkyni nejpříznivější, že bylo o ní tvrzeno, že dala obžalovanému výpověď bezdůvodně, nebylo by lze uznati, že je tím o ní řečeno něco, co by bylo lze podřaditi některému z příkladů uvedených v naznačené stati zákona pro údaje o poměrech podniku, nebo alespoň dáti s příklady těmi do jedné řady. Souzený případ, v němž, jak jest zdůrazniti, nebylo snad o soukromé obžalobkyni tvrzeno všeobecně, že v jejím podniku jsou zaměstnanci vypovídání bezdůvodně, nýbrž uvedeno prostě faktum výpovědi dané (bezdůvodně) obžalovanému, nesnese především podřadění ani pod příklad údajů o osobních poměrech podniku, jenž snad na první pohled jedině mohl by přicházeti v počet, ano je jinak bez dalšího zjevnou, že s ostatními příklady souzený případ vůbec nijak nelze uváděti ani v obdobu; neboť souzeným údajem nepraví se nic o poměrech osobních (tedy rodinných, majetkových, kvalifikačních, národnostních, náboženských a t. p.) soukromé obžalobkyně, pokud se týče jejího majitele vůbec, natož o takových, jež by měly význam ve stycích hospodářských, najmě soutěžních. Ale ani jinak se souzený údaj podle svého obsahu a předmětu nevztahuje na poměry podniku soukromé obžalobkyně, najmě v žádném směru, jenž by přicházel v úvahu v soutěži (na újmu soukromé obžalobkyně, po případě ve prospěch jejich soutěžitelů), a nelze jej proto ani hodnotně přiřaditi k případům, na něž zákon poukazuje zvláštními příklady, jimiž hleděl podle možnosti zachytiti všechny důležitější zjevy takového jednání, jež mělo býti postiženo zákonnými sankcemi. Skutkové podstatě přečinu podle § 27 zákona proti nekalé soutěži nedostává se tedy v souzeném případě podstatné náležitosti právě probírané; s toho hlediska jeví se zproštění obžalovaného po stránce hmotněprávní správným, třebaže bylo z části odůvodňováno jinak.

Neúplnost rozsudku spatřuje stížnost i v tom, že nalézací soud neuznal obžalovaného vinným ani přestupkem urážky na cti, ač jeho jednání kvalifikoval jako urážku na cti, pokud se týče, že se neprohlásil nepřislušným. Tu však nejde o výtku formální vady rozsudku po stránce skutkové podle § 281 čís. 5 tr. ř., nýbrž o právní námitku pro nepoužití předpisu § 262 tr. ř., tedy o zmatečnost hmotněprávní podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., jak jí stížnost později pod tímto zmatkem znovu uplatňuje. Námitce té nelze přisvědčiti. Podle § 262 tr. ř. není nalézací soud vázán označením činu v obžalovacím spise. Této zásady, vyslovené pro delikty veřejnožalobní, nelze do všech důsledků a bez výhrady použití i na delikty soukromožalobní, při nichž musí býti soukromému obžalobci vyhrazeno právo udati, kterou osobu, pro který čin a pro porušení kterého právního statku hodlá včasným návrhem stíhati. Soud sám nesmí

bez jeho podnětu posuzovati věc s hlediska jiného oboru chráněných statků, než z jakého to navrhuje soukromý obžalobce; vždyť soukromému obžalobci může záležeti na tom, by byl jím pozastavený čin posuzován právě a jen s hlediska právního statku, jehož ochrany se ve své obžalobě dovolává, a může mu posuzování s hlediska jiného právního statku býti nevítané, ba po případě podle povahy věci přímo nechtěné. Je tedy na soukromém obžalobci, by zejména uvedl, kterou osobou, kterým jejím jednáním a na kterém právním statku (alespoň co do jeho druhu) cítí se poškozen neb ohrožen, zda na příklad ve svém výdělečném podnikání, či na své osobní cti, zda tedy soukromý obžalobce stihá porušení dobrých mravů při soutěži či porušení své osobní cti. Vše to bude třeba v soukromé obžalobě tím spíše uvést, ana novými zákony soudní příslušnost v příčině různých soukromožalobních deliktů je různě upravena. Jestliže tedy soukromý obžalobce v případě, o nějž tu jde, stíhal jen porušení právního statku, chráněného zákonem proti nekalé soutěži, nikoli též porušení právního statku své cti, an za cíle svého řízení až do vynesení rozsudku nepociťoval a neuplatňoval postížení své cti, nýbrž stále poukazoval jen k porušení dobrých mravů při soutěži, — není tu příslušný návrh, který by mohl býti podkladem pro odsuzující výrok pro urážku na cti, a nemůže proto za těchto okolností soukromý obžalobce vytýkati, že nalézací soud nepoužil § 262 tr. ř.

Čís. 4398.

Zamestnanci v štátnych zárobkových podnikoch, vedených podľa zásad súkromnopodnikateľských, nie sú verejnými úradníkmi v smysle § 461 tr. zák.

(Rozh. z 2. apríla 1932, Zm IV 189/32.)

Na j v y š š í s ú d vyniesol v trestnej veci proti V. A. a spol. pre zločin sprenevery v úrade na základe verejného pojednávania o opravnom prostriedku generálneho prokurátora cieľom zachovania právnej jednotnosti tento

r o z s u d o k:

Opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti, podaný generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p., sa uznáva základným a vyslovuje sa, že pravoplatným rozsudkom krajského súdu v K. zo dňa 28. novembra 1929 a vrchného súdu v K. zo dňa 29. apríla 1931 bol porušený zákon v ustanoveniach §§ 461 a 462 tr. z. Podľa § 442-IV. tr. p. a na základe dôvodu zmätočnosti poznačeného v § 385 čís. 1 b) tr. p. zrušujú sa oba citované rozsudky vo výroku, ktorým trestné činy obžalovaných V. A. a A. V. boli kvalifikované u každého z nich ako zločin sprenevery v úrade podľa § 462 tr. z., a činy tie sa kvalifikujú u každého z nich ako zločin sprenevery podľa §§ 355, 356 tr. z. U obžalovaného A. V. sa však následkom použitia § 92 tr. z. v smysle § 20 tr. z. kvalifikuje jeho trestný čin za přečin.

V dôsledku toho bol zrušený rozsudok vrchného súdu aj vo výroku o trestu a obžalovaným podľa § 358 tr. z. bol vymeraný nový trest.

Z dôvodov:

Rozsudkom krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. novembra 1929 bol obžalovaný V. A. uznaný vinným, že ako dielovedúci na štátnej parnej pile vo V. Č., poverený predajom dreva a rezaním guľatiny, v rokoch 1925—1926 z čiastok, obdržaných od strán pre štátnu lesnú správu, si postupne ponechal a pre seba upotrebil 14.045-44 Kč. Tým istým rozsudkom bol uznaný obžalovaný A. V. vinným, že ako skladník na spomenutej pile v rokoch 1925—1926 jednak si ponechal čiastku 5.000 Kč, vybranú za predané drevo, jednak si podržal 80 m dreva v hodnote 3.000 Kč a toto za svoje osobné potreby ako svoje drevo rôznym osobám odovzdal. Tieto činy kvalifikoval súd prvej stolice u obidvoch obžalovaných, považujúc ich za verejných úradníkov, ako zločin sprenevery v úrade, a to u V. A. podľa § 462-II. tr. z. u A. V. podľa § 462-I. tr. z. Vrchný súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 29. dubna 1930 na odvolanie obidvoch obžalovaných v otázke viny a kvalifikácie rozsudok prvého súdu v napadnutej časti potvrdil, v nenapadnutej nechal nedotknutým. Proti tomuto rozsudku neboly použité žiadne opravné prostriedky, takže sa stal pravoplatným. Nižšie súdy kvalifikovaly činy obžalovaných za zločin sprenevery v úrade podľa § 462 tr. z. Neuvádzajú bližšie dôvody pre túto kvalifikáciu. Zrejme ju vyvodzujú z povolania obžalovaných, totiž u obžalovaného V. A. ako dielovedúceho, u obžalovaného A. V. ako skladníka na štátnej parnej pile, patriacej k štátnemu lesnému majetku. Koho možno v smysle § 462 tr. z. pokladať za verejného úradníka, určuje § 461 tr. z. Sú to jednak osoby, ktoré podľa svojho úradu, služby alebo zvláštneho poverenia sú zaviazané prevádzať štátne úkoly verejnej správy alebo spravdnosti alebo vrchnostenské úkoly niektorého municipia alebo obce. Táto kvalifikácia u obžalovaných vôbec chýba. Hospodárenie na štátnych lesoch a provoz v podnikoch s týmto hospodárením spojených nemá so spomenutými úkolmi verejnej správy nič spoločného. Tu ide o zárobkový podnik hospodársky, na ktorom štát ako iný majiteľ lesa hospodári za týchže kautel a podľa týchže predpisov. Ďalej stanoví § 461 tr. z. ako verejných úradníkov tie osoby, ktoré u verejných fondov, nemocníc, ústavov choromyselných a pod., spravovaných priamo štátom, municipiom alebo obcou, sú ustanovené ako dozorcovia, lekári, úradníci alebo sluhovia. Ale zo spisov plynie, že štátny majetok, na ktorom boli obžalovaní v hore uvedenej vlastnosti ustanovení, nemal takého určenia, ktoré práve zriadencom na takom majetku dáva charakter verejných úradníkov vo smysle cit. ustanovenia trestného zákona. V tomto prípade ide — ako už bolo vyslovené — len o hospodársky podnik zárobkový, štátom vo vlastnej režií vedený. Niet dôvodu, aby zriadení na takom podniku boli ináč kvalifikovaní než zriadení na iných podnikoch toho istého druhu a určenia. Postavenie obžalovaných k štátu a obecnstvu, menovite ke kupiteľom dreva, nelíšilo sa nijak od postavenia zriadenca, zamestnaného pri správe súkromného lesa, resp. súkromnej pily, k jeho zamestnávateľovi, k obecnstvu a k odberateľom dreva. Neprávom preto činy obžalovaných,

ktorých nemožno pokladať za verejných úradníkov, byly kvalifikované ako zločiny sprenevery v úrade. Kvalifikáciou tou porušily nižšie súdy zákon v ustanoveniach §§ 461, 462 tr. z. Činy tie vyčerpávajú však u obidvoch obžalovaných skutkovú podstatu zločinov sprenevery podľa §§ 355, 356 tr. z., miernejšie trestateľných než zločiny sprenevery v úrade. K stíhaniu ich učinilo riaditeľstvo štátnych lesov a statkov v S. H. ako ich zamestnávateľ včas súkromný návrh. Bolo preto vyhoveť opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti, podanému generálnou prokuratúrou, a vysloviť, že v cit. ustanoveniach bol porušený zákon. Vo smysle § 442 posl. odst. tr. p. bolo v dôsledku toho tiež zrušiť oba cit. rozsudky vo výroku o kvalifikácii trestných činov obžalovaných a činy tie kvalifikovať iba za zločin sprenevery podľa §§ 355, 356 tr. z. a obžalovaným znovu vymerať trest.

Čís. 4399.

V řízení podle § 425 odst. II. tr. ř. jest rozsudek vrchního soudu vyhlásiti obžalovanému a není nutno, aby byl vyhlášen nebo doručen ještě zvlášť jeho zvolenému obhájci.

Z nezákonného doručení rozsudku obhájci nemohou obžalovanému vzniknouti nové lhůty k podání opravných prostředků.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1932, Zm IV 39/32.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc, zahájenou před krajským soudem v Berehově proti V. F., obžalovanému pro zločin podle § 301 tr. zák., odmítl zmateční stížnost obžalovaného z těchto

důvodů:

Obžalovaný nebyl při odvolacím hlavním přelíčení ani sám přítomen, ani zastoupen zvoleným obhájcem. Proto byl rozsudek odvolacího soudu ve smyslu 2. odst. § 425 tr. ř. vyhlášen a doručen obžalovanému dne 22. prosince 1931 s poučením o opravných prostředcích, načež obžalovaný ohlásil odvoláním pojmenovanou zmateční stížnost podle § 385 č. 3 tr. ř. a proto, že mu nebyl povolen podmíněný odklad trestu. Dne 23. prosince 1931 obžalovaný a krom toho i obhájce v písemných podáních žádali o doručení rozsudku odvolacího soudu obhájci dr. J. K., což se stalo dne 31. prosince 1931. Dne 4. ledna 1932 podal pak obžalovaný svým obhájcem písemně zmateční stížnost. Poněvadž ustanovení 2. odst. § 425 tr. ř. nařizuje vyhlášení nebo doručení rozsudku obžalovanému, o obhájci však se nezmiňuje, bylo doručení rozsudku obhájci zbytečné a proto nemohlo založit lhůtu ku provedení zmateční stížnosti, kteráž lhůta začala dnem po ohlášení zmateční stížnosti, tedy dnem 23. prosince 1931, a bylo věci obžalovaného, pokud chtěl, aby jeho obhájce provedl zmateční stížnost, odevzdati obhájci za tímto účelem vyhotovení rozsudku, které bylo obžalovanému doručeno dne 22. prosince 1931. Z toho plyne, že odůvodnění zmateční stížnosti, jež bylo u soudu I. stolice podáno dne 4. ledna 1932, bylo opožděné, neboť bylo podáno po uplynutí 8denní lhůty, stanovené v 2. odst. § 388 tr. ř. v novém doslovu. Proto bylo toto odůvodnění odmítnuto podle 3. odst. § 434 tr. r.

Čís. 4400.

Pouhé požádání svědka, v jakékoli formě pronesené, by neřekl u soudu pravdu, neb aby ji zamlčel, není ještě sváděním ke křivému svědectví ve smysle § 222 tr. z.; toto zákonné ustanovení však nevyžaduje, aby svádění bylo podporováno slibem hmotné výhody nebo vyhrůžkou. Z pojmu »usilování« plyne, že pachatel musí vykonávat na svědka takový psychický vliv, z kterého jest zjevný úmysl, přiměti svědka ke křivému svědectví.

Křivé svědectví musí se týkati podstatných okolností souzeného případu.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1932, Zm III 236/31.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti M. H., pro zločin podle § 222 tr. zák., po veřejném líčení o zmateční stížnosti veřejného žalobce zrušil podle § 35 odst. I. por. nov. z úřadu rozsudky obou soudů nižších stolic a vrátil věc krajskému soudu v T. k novému projednání a rozhodnutí; zmateční stížnost poukázal na toto rozhodnutí.

Z důvodů:

Soud první stolice uznal obžalovaného vinným zločinem podle § 222 tr. zák., přijav za zjištěno, že naváděl svědkyni M. R., když v trestní věci pro přečin urážky na cti, vedené u okresního soudu v P. proti J. S. měla býti po odročeném líčení znovu ještě k pokračování v hlavním líčení jako svědkyně předvolána, by při tomto hlavním líčení před soudem udala, že už všechno zapomněla. Vrchní soud v B. jako odvolací soud zrušil rozsudek první stolice a při nezměněném skutkovém stavu zprostil obžalovanou podle § 326 č. 1 tr. ř. z obžaloby s odůvodněním, že k naplnění skutkové podstaty zločinu svádění ke křivému svědectví nestačí požádání svědka, by neudal pravdu neb aby ji zamlčel, nýbrž, že zákon vyžaduje intensivní činnost a že jen tenkrát, kdyby takové požádání bylo spojeno se slibem výhody nebo protihodnoty nebo s podobným jednáním, které jest způsobilé učiniti nátlak, neb uvésti v pokušení svobodně rozhodnutí svědkovo, aby proti pravdě vypovídal, je lze považovati čin za zločin podle § 222 tr. zák. Tento názor vrchního soudu napadá veřejný žalobce v odůvodnění své zmateční stížnosti, podané z důvodu věcné zmatečnosti podle bodu 1 a) § 385 tr. ř. I když jest přisvědčiti odvolacímu soudu v tom, že k naplnění skutkové podstaty zločinu podle § 222 tr. zák. nestačí každé, v jakémkoliv formě pronesené požádání svědka, by neudal u soudu pravdu neb aby ji zamlčel, nelze souhlasiti s názorem, že za svádění ke křivému svědectví lze považovati jen takové požádání, které jest spojeno buď se slibem nějaké výhody nebo s jednáním, jež jest způsobilé učiniti nátlak na svobodné rozhodnutí svědkovo. Z pojmu snahy, navésti svědka, plyne sice, že musí jíti o vykonání psychického vlivu, jímž podle úmyslu pachatelova má býti u svědka překonán odpor proti křivému svědectví, že úmysl pachatelův musí směřovati k tomu, by svým vlivem u svědka způsobil rozhodnutí, že vydá křivé svědectví; zákon však nevyžaduje, aby toto svá-

dění bylo podporováno slibem hmotné výhody nebo vyhrůžkou. Stačí jakémoliv jiné uplatňování vlivu, z něhož je zjevný úmysl pachatelův, aby psychickým vlivem přivedl svědka k rozhodnutí, že bude křivě svědčiti. Nejvyšší soud, zkoumajе věc s tohoto hlediska shledal, že skutková zjištění nižších soudů nestačí, by otázka, zda jednáním obžalovaného je naplněna skutková podstata zločinu podle § 222 tr. zák., spolehlivě mohla býti řešena. Zejména bude třeba zjistiti přesně, v jaké formě, jakými slovy a za jakých okolností se svádění svědkyně M. R. stalo, zda obžalovaný za tím účelem svědkyni vyhledal, jakým způsobem svoji žádost zdůrazňoval anebo podporoval, aby svědkyni k vydání křivého svědectví pohnul. Další podstatnou podmínkou trestnosti je, aby křivé svědectví, k němuž bylo naváděno, týkalo se podstatných okolností. V tom směru jsou skutková zjištění nižších soudů rovněž nedostatečná a bude třeba tyto okolnosti z příslušných trestních spisů zjistiti. Poněvadž nejvyšší soud vzhledem k předpisu § 33 odst. III. por. nov. sám tato zjištění učiniti nemůže, bylo třeba ve smyslu § 35 odst. I. por. nov. učiniti opatření, jak uvedeno výše v dispositivní části tohoto rozhodnutí, a zmateční stížnost na to poukázati.

Čís. 4401.

V § 333 tr. z. vyslovený požiadavok »bezprávnosti« privlastnenia nevzťahuje sa na s p ô s o b spáchania činu, ani nepredpokladá úmysel obohatiť sa; znamená však, že úmysel páchatel'ov musí smerovať k privlastneniu si movitej veci, ktorú z cudzej držby alebo detencie odníma, bez právneho dôvodu, spôsobilého k nadobudnutiu vlastníctva, a že je si toho páchatel' aj povedomý.

(Rozh. zo dňa 19. apríla 1932, Zm IV 129/32.)

Na M. B. bola podaná obžaloba pre zločin krádeže podľa §§ 333, 336 č. 4 tr. z. Obžalovaný priznal sa, že si nepravým klúčom otvoril byt poškodeného P. B. a odňal odtiaľ na hotovosti čiastku 98 Kč na úhradu pohľadávky, ktorú mali jeho rodičia za poškodeným. Prvý súd, súc toho názoru, že obžalovaný nemal úmyslu spáchať krádež, sprostil ho podľa § 326 č. 2 tr. p. obžaloby. Odvolací súd zmenil tento rozsudok a uznal obžalovaného vinným podľa obžaloby.

Na j v y š š í s ú d zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného a zvoleného obhájcu, založenú na dôvode zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. p.

Z dôvodov:

Sťažovatelia vytykajú rozsudku nesprávne právne posúdenie ohľadom úmyslu obžalovaného na tom základe, že zákonom vyžadované bezprávne privlastnenie znamená pri krádeži nie bezprávny spôsob, ale zvlášte, aby páchatel' odcudzil movitú vec cieľom bezprávneho obohatenia; toho však že tu nebolo, keď obžalovaný chcel len vymáhať svoju požiadavku a nemal v úmyslu sa obohatiť. Zistené skutky týkajú sa vraj len spôsobu — rozumej bezprávneho — a nie úmyslu. Názor sťažova-

teľov je správny potiaľ, že v zákone zvlášť vyznačený požiadavok bezprávnosti privlastnenia pri krádeži nevzťahuje sa na spôsob spáchania činu, lebo ten je zreteľne a dostatočne vyjadrený už vo vyznačení skutkových náležitostí krádeže ku spôsobu spáchania činu sa vzťahujúcich, totiž aby cudzia vec movitá bola odňatá z držby alebo z uschovania iného bez jeho svolenia; tento spôsob nadobudnutia veci odporuje právnym pravidlám, je tedy už tým bezprávny; vedomie a úmysel páchatel'ov musí sa vzťahovať aj na tento, ináč objektívny znak skutkovej podstaty krádeže, a bolo by preto zbytočné, vyznačovať bezprávnosť len ku spôsobu spáchania krádeže sa nesúcu zvlášte ešte pri vyznačení ďalšej náležitosti krádeže, totiž pri zamýšľanom cieľu páchatel'ovom. Na druhej strane nie je však v tejto náležitosti obsažený ani požiadavok zúmyselného obohatenia, ako majú za to sťažovatelia, lebo zákon žiada len úmysel na bezprávne privlastnenie, ktoré nemusí však v sebe nevyhnutne obsahovať aj obohatenie. Požiadavok bezprávnosti pri krádeži vzťahuje sa teda práve na toto privlastnenie a znamená toľko, že páchatel' privlastňuje si hore vyznačeným spôsobom cudziu movitú vec bez toho, že by mal právny — t. j. právom uznaný a na ňom sa zakladajúci — dôvod, spôsobilý k nadobudnutiu vlastníctva veci, ktorú z cudzieho držania odníma (objektívna stránka bezprávnosti privlastnenia) a že je si tohoto aj povedomý (subjektívna stránka). Pri veciach, ktoré nie sú voľné tak, aby si ich mohol každý osvojiť, privlastnenie cudzej veci, aj keď by malo slúžiť uspokojeniu oprávneného záujmu páchatel'ovho, objektívne len vtedy sa zakladá na právnom dôvode, keď je oprené alebo o súhlas oprávnenej osoby, alebo o sudcovský výrok, alebo konečne o zákonné oprávnenie, čo všetko smeruje už na privlastnenie veci; privlastnenie nie je však právnym menovite v tom prípade, keď páchatel' prevádza len vlastné rozhodnutie svojmocne bez dovolania sa platného právneho poriadku. Tomu tak bolo v danom prípade, kde obžalovaný k tomu, aby si na úhradu svojej tvrdenej pohľadávky prisvojil primeranú sumu z vlastníctva poškodeného, nezískal ani svolenie poškodeného, ani rozhodnutie súdu a ani zákon svojmocné uspokojenie požiadavky nepripúšťa. Bolo preto toto privlastnenie objektívne bezprávne. Že však si obžalovaný tejto bezprávnosti privlastnenia peňazí bol aj vedomý, to dovodil odvolací súd správne z okolností, jako obžalovaný čin previedol; učinil to tak, aby zostalo utajené, že páchatel'om bol on, čo ukazuje, že si bol povedomý, že svojmocne uspokojenie tvrdenej pohľadávky týmto spôsobom nezodpovedá zákonu a je teda bezprávne. Vo vytýkanom smere bola preto vina obžalovaného správne posúdená tak po stránke objektívnej ako aj subjektívnej, takže zmätočná šľachnosť, len na tomto základe uplatnená, musela byť zamietnutá ako bezdôvodná (§ 36 I. odst. nov. k tr. por.).

Čís. 4402.

Předmětem vyžrazení cizí moci po rozumu § 6 čís. 2 zák. na ochr. rep. může být i skutečnost, třebaže v tuzemsku poněkud nebo v určitém obvodu obecně známá, že se v určité továrně vyrábí třaskavina používaná k vojenským účelům (pyroxylin), a vyžíváním podle druhého

odstavce může být i zjišťování oné skutečnosti dotazováním se osob blízko místa výroby žijících a svádění jich k opatření třaskaviny z továrny.

Pyroxylin není vhodným předmětem přestupku podle § 2 (přečinu podle § 3) zák. o třaskavinách.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1932, Zm I 941/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 14. září 1931, jímž byli obžalováni podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěni z obžaloby, Angelo S. pro zločin vojenské zrady podle § 6 čís. 2—II. zákona na ochranu republiky, a František F. pro zločin neoznámení trestného podniku podle § 12 čís. 1—II. téhož zákona, Angelo S. pak byl uznán vinným jen přečinem podle § 8 tr. zák. a § 3 zákona ze dne 27. května 1885, čís. 134 ř. zák., — zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a věc vrátil soudu své stolice, by jí znova projednal a o ní rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti, jež napadá rozsudek své stolice v celém rozsahu, vytýkajíc mu zmatečnost podle § 281 čís. 5, čís. 9 a), čís. 10 tr. ř., nelze upřítí důvodnost. Napadený rozsudek bere za prokázáno, že obžalovaný S., dovědév se z novin, že se pyroxylin vyrábí v jedné továrně u P., jezdil několikrát z Prahy do P., zeptal se tam spoluobžalovaného F-y, zda v p-cké, přesněji v s-ské prachárně vyrábějí pyroxylin, přijal od F-y, jemuž řekl, že by pyroxylin potřeboval — slib, že ho s někým v továrně seznámí a pokusí se pyroxylin opatřiti, že při nové návštěvě P. žádal S. F-u znovu, by se postaral o pyroxylin, a že později S. žádal i svědkyni P-ovou, by mu opatřila z p-cké prachárny pyroxylin. Podřadění tohoto skutkového děje ohledně obžalovaného S-a ustanovení § 6 odst. č. 2 případ II. a ohledně obžalovaného F-y ustanovení § 12 odst. č. 1 případ II. zákona na ochranu republiky odmítá rozsudek mimo jiné proto, že se S. ptal jen na okolnost všeobecně známou, zda se v továrně vyrábí pyroxylin, a není prokázáno, že chtěl vyvídati postup výroby pyroxylinu nebo výrobní schopnost továrny. Důvodně vytýká stížnost tomuto předpokladu formální vadnost podle čís. 5 § 281 tr. ř., záležející v tom, že rozsudek neuvádí žádné důvody pro výrok, že jde ve výrobě pyroxylinu v s-ské továrně (prachárně) o skutečnost všeobecně známou; odůvodněním tohoto výroku není předchozí reprodukce obhajoby obžalovaného S-ova, že se dověděl z novin, že se pyroxylin vyrábí v jedné továrně u P., protože dotčená novinářská zpráva — je-li obhajoba vůbec pravdivá — naznačila jen krajinu výroby, kdežto v udánlivě všeobecně známé skutečnosti jde o přesně označené místo výroby. V právu je stížnost i, vytýkajíc onomu předpokladu, pokud je jím v tuzemsku známé místo výroby třaskaviny, používané k vojenským účelům, vyraženo z pojmu skutečnosti, které mají zůstatí utajeny pro ochranu republiky a tím z dosahu ustanovení § 6 odst. č. 2 zákona na ochranu republiky, právní mylnost, připomínajíc, že, i kdyby

bylo u nás, přesněji v tuzemsku známo, že se v s-ské továrně vyrábí pyroxylin, jest na okolnost tu pohlížeti jako na takovou, která musí býti utajována v zájmu obrany státu. Jestli — jak vysloveno v rozh. čís. 3156 (srovnej i rozh. čís. 2137 sb. n. s.) — vojenským tajemstvím (předmětem ustanovení § 6 odst. č. 2 zákona na ochranu republiky) vše, co má vztah k vojenské obraně státu a dotýká se jeho branné zdatnosti za války tak úzce, že jeho vyjevení cizí moci může tuto zdatnost seslabiti; není tudíž na místě omezovati onen zákonný pojem a tím účinnost citovaných ustanovení zákona na vojenská tajemství v užším, technickém slova smyslu; náležeji sem naopak i skutečnosti, opatření a předměty, které jsou takové povahy, že je v zájmu obrany republiky, by se o nich nedověděla cizí moc, třebaže nejsou přímo tajeny, po případě vzhledem k povaze věci ani tajeny býti nemohou, jsouce v tuzemsku snadno přístupné, veřejné a obecně známé, na př. ze zpráv novinářských. Předmětem vyžrazení cizí moci může proto býti i skutečnost, třebaže v tuzemsku poněkud anebo v určitém obvodu obecně známá, že se v určité továrně vyrábí třaskavina, používaná k vojenským účelům, a vyzvidáním za účelem vyžrazení cizí moci mohlo býti zjišťování skutečnosti, že se v s-ské továrně vyrábí pyroxylin, dotazováním se osob blízko místa výroby žijících a sváděním jich k opatření pyroxylinu z oné továrny, najmě když touto činností, přesněji příznivým výsledkem jejím byla by místně a snad i věcně neurčitá zpráva novinářská vystupiována v místně a věcně určitou jistotu, která by cizí moci v případě války umožňovala zasáhnouti brannou mocí Čsl. republiky leteckým útokem v bodu pro zásobování vojska střelivem velmi citlivém.

Vylíčenou formální vadností a právní mylností onoho předpokladu stává se vratkým i konečným závěr, že v činnosti obžalovaného S-a není splněna skutková podstata zločinu § 6 čís. 2 II zákona na ochranu republiky, a jelikož tento závěr je jedinou oporou dalšího závěru, že nebyl spoluobžalovaný F. povinen oznámiti činnost S-ovou úřadu, také závěr, že není v opomenutí obžalovaného F-y skutková podstata zločinu § 12 č. 1. II. cit. zák. Důsledkem toho bylo zmateční stížnosti, aniž třeba zabývat se ostatními jejími vývody, vyhověti a z důvodu č. 5 a č. 10, po případě 9 a) § 281 tr. ř. napadený rozsudek zrušiti, a to v celém rozsahu, protože podkladem odsuzující části rozsudku je též skutek, který je podkladem části zprošťujícího výroku, týkající se obžalovaného S-ova. Odsuzující část rozsudku bylo zrušiti tím spíše, an je výsledkem nesprávného použití zákona i sama o sobě; podle posudku je pyroxylin nitrocellulosou s vysokým obsahem dusíku a malé rozpustností; podle § 1 č. 3 vládního nařízení ze dne 8. listopadu 1920, čís. 615 Sb. z. a n. jsou předmětem (státního) monopolu výbušných látek všechny druhy nitrocellulosity; podle čtvrtého odstavce § 1 zákona ze 27. května 1885, č. 134 ř. zák. nevztahuje se ustanovení prvního odstavce o nutnosti úředního povolení k výrobě, dání v oběh, přechovávání a dopravě třaskavin na třaskaviny státního monopolu; důsledkem toho nemůže býti pyroxylin ani vhodným předmětem jednání, které tresce (jako přestupek § 2 cit. zákona a) jako přečin § 3 cit. zákona (srovnej rozhod. čís. 1896, 2536 sb. n. s.), pod který napadený rozsudek podřadí souzený skutek obžalovaného S-ova.

Čís. 4403.

Podle své povahy hledí otázky dodatkové (§ 319 tr. ř.) a otázky náhradní (§ 320 tr. ř.) ke skutku, který je obžalobou stíhán a byl proto učiněn předmětem otázky hlavní, takže se mohou státi předmětem dodatkové otázky stavy a skutečnosti, jež má § 319 tr. ř. na zřeteli, jen tehdy, bylo-li tvrzeno, že stavem tím nebo skutečností tou je vyloučena nebo třeba zanikla trestnost právě skutku hlavní otázkou dotčeného, a předmětem náhradní otázky mohou býti skutečnosti rázu naznačeného v § 320 tr. ř. jen, byly-li skutečnosti ty tvrzeny jako složky (doplňky nebo změny složek) právě skutku označeného hlavní otázkou.

Nakolik nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyly-li dány ke hlavní otázce na zločin zabití dodatková otázka na sebeobranu podle § 2 g) tr. zák., po případě další otázka (eventuální) na vykročení z mezí nutné obrany podle § 335 tr. zák.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1932, Zm I 194/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského trestního jako porotního soudu v Praze ze dne 4. února 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zabití podle § 140 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska čís. 6 § 344 tr. ř. vytýká stížnost — poukazujíc i k ustanovení § 319 a § 320 tr. ř., že neprávem nebyly, ač to žádala obhajoba stěžovatelova, dány porotcům otázky eventuální, správně dodatková na nutnou obranu podle § 2 písm. g) tr. zák., po případě další otázka (eventuální) na vykročení z mezí nutné obrany podle § 335 tr. zák. Tato námitka neobstojí. Podle své povahy hledí otázky dodatkové (§ 319 tr. ř.) a otázky náhradní (§ 320 tr. ř.) ke skutku, který je obžalobou stíhán a byl proto učiněn předmětem otázky hlavní, takže se mohou státi předmětem dodatkové otázky stavy a skutečnosti, jež má § 319 tr. ř. na zřeteli, jen tehdy, bylo-li tvrzeno, že stavem tím nebo skutečností tou je vyloučena nebo třeba zanikla trestnost právě skutku hlavní otázkou dotčeného, a předmětem náhradní otázky mohou býti skutečnosti rázu naznačeného v § 320 tr. ř. jen, byly-li skutečnosti ty tvrzeny jako složky (doplňky nebo změny složek) právě skutku označeného hlavní otázkou. Proto mohla v souzené trestní věci obhajoba stěžovatelova, že se v době a na místě, kdy a kde se udál podle obžaloby a hlavní otázky skutek tam uvedený, usmrcení S-a stěžovatelem (bodnou ranou, vedenou stěžovatelem nožem do břicha S-ova), bránil S-ovi, který ho nožem napadl, dáti příčinu k dodatkové otázce podle § 2 písm. g) tr. zák. a k náhradní otázce podle § 335 tr. zák. jen tehdy, kdyby bylo zároveň tvrzeno, že nutná obrana proti bezprávnému útoku byla v souvislosti se skutkem, tvořícím předmět hlavní otázky, že stěžovatel za účelem odvrácení protiprávního útoku S-ova bodl ho nožem do břicha a způsobil tím jeho smrt. To však nebylo tvrzeno ani obhajobou stěžovatele, který naopak, popíraje, že bodl S-a, tvrdil, že vůbec nůž nevytáhl a že se

Š. musel bodnouti sám svým nožem, ani (stížností dále zdůrazňovanými) výpověďmi svědků, kteří vůbec nesvědčili o tom, jakým způsobem a či nožem došlo k poranění Š-ovu. Tvrzení obrany bez použití nože — na co se obhajoba omezila — uplatňovalo jiné jednání než jednání hlavní otázkou označené, neuplatňovalo však ani beztrestnost ani jinou právní kvalifikaci skutku, který byl předmětem hlavní otázky a k němuž by byly musely hleděti i případné otázky dodatková a náhradní. Nebylo tu tvrzení, které by bylo zavazovalo podle §§ 319, 320 tr. ř. soud k otázkám, jejichž pomnutí stížnost vytýká, a nenastala tudíž pomnutím otázek těch zmatečnost podle čis. 6 § 344 tr. ř.

Čís. 4404.

Nekalá soutěž.

S hlediska § 29 zák. o nek. s. musí pachatel, zneužívaje individualisujících zařízení podniku (přímým použitím nebo nepodobením) zamýšlet záměnu jednoho podniku s druhým podnikem soutěžitelským, a jeho jednání musí býti způsobilé tuto záměnu přivoditi.

Nespadá sem, nýbrž po případě pod ustanovení §§ 25 nebo 27 zák. o nek. s., tvrdil-li kdo, nabízejí zákazníkům opravu výrobků jiné firmy proti pravdě, že tato firma zanikla a že jeho firma ji převzala.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1932, Zm I 857/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 21. května 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 29 zák. o nekale soutěži ze dne 15. července 1927, čis. 111 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Předmětem ochrany §§ 11, 29 zák. o nekale soutěži je jméno, firma a zvláštní označení podniku, nebo příznačná zvláštní zevnější zařízení podniku neb závodu, kterých již po právu užívá jeden soutěžitel, před záměnou ve styku zákaznickém. Pachatel musí tím, že zneužije oněch individualisujících zařízení buď jich přímým použitím nebo napodobením zamýšlet záměnu jednoho podniku s druhým podnikem soutěžitelským, a jeho jednání musí býti způsobilé tuto záměnu přivoditi. V souzeném případě podle zjištění nalézacího soudu obžalovaný sděloval zákazníkům, nabízejí, by jemu pokud se týče firmě K., kterou zastupoval, byly svěřeny opravy odstředivek, zhotovených firmou A. S., že firma A. S. zanikla a že jeho společnost firmu tu převzala; tím prý obmyslel a přivodil záměnu firmy jím zastoupené s firmou A. S. Uplatňujíc zmateční důvody podle § 281 čis. 9 a) a 10 tr. ř. vytýká stížnost, že podle zjištění těch logicky je vyloučeno zneužití fy. A. S., o niž obžalovaný tvrdil, že neexistuje, a že by podle zjištění těch mohlo jednání obžalovaného býti nejvýše přestupkem nekale reklamy podle § 25 zák. o nekale soutěži. Stížnost je v právu. Tím, že stěžovatel učinil údaje, o nichž

věděl, že jsou nepravdivé, že totiž firma A. S. zanikla a že firma jím zastoupená ji převzala, nezneužil žádného v § 29 zákona o nekale soutěži chráněného statku za účelem záměny, a jeho jednání nebylo ani způsobilé tuto záměnu přivoditi, neboť záměna by předpokládala, že podnik stěžovatelův jest (může býti) zákazníkem považován za podnik firmy A. S. Není proto za těchto zjištění skutková podstata přečinu podle § 29 zák. o nekale soutěži splněna. Přes to však nelze stěžovatele zprostiti z obžaloby, neboť soud nebyl vázán právní kvalifikací zažalovanému činu obžalobou přikládanou, nýbrž měl se zřetelem na skutečnosti v obžalobě uvedené ve spojení s okolnostmi při hlavním přelíčení na jevo vyšlými uvažovati, zda čin obžalovanému za vinu davaný nezakládá skutkovou podstatu jiného trestného skutku ve smyslu § 25 zák. o nekale soutěži, jehož možnost sama stížnost připouští, nebo ve smyslu § 27 cit. zák. (§ 262 tr. ř.). Bylo proto, ježto nelze se obejiti bez nového hlavního přelíčení, za souhlasu generální prokuratury podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. pro r. 1878 uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4405.

Zjednatel vrahdy (§ 135 č. 3, 136 tr. zák.) jest, kdo vyvolal v nepotomním vrahdu dosud jím nepojatý zlý úmysl někoho usmrtiti, aniž záleží na tom, zda byl úmysl ten vyvolán působením pachatele na vůli nebo na cit člověka, který se z příčiny tohoto působení stal — jak pachatel zamýšlel — vrahem.

Vzdálenější spoluvinnou neb účastí po rozumu § 137 tr. zák. jest jen činnost pachatele, který způsobem v § 5 tr. zák. naznačeným vrahedný úmysl v pachateli teprve nevyvolává, nýbrž vraha ve vrahedném úmyslu, bez působení pachatelova (před jeho působením) již pojatém jen utvrzuje.

Nakolik nejde o zmatek čis. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li k hlavní otázce na spoluvinnu na vrahde zjednané dána eventuální otázka na vzdálenější spoluvinnu po rozumu § 137 tr. zák.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1932, Zm I 197/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni jako soudu porotního ze dne 13. listopadu 1931, jímž byl stěžovatel uznán spoluvinným na zločinu vrahdy zjednané podle §§ 5, 134, 135 čis. 3 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Jako zmatek čis. 6 § 344 tr. ř. vytýká zmateční stížnost, že nebyla porotcům dána náhradní otázka na vzdálenější spoluvinnu obžalovaného P-y ve smyslu § 137 tr. zák. na vrahde spáchané spoluobžalovaným N-em. Tvrzení zavazující soud k této otázce shledává stížnost v několika výrocích spoluobžalovaného N-a, zaznamenaných v protokole (při hlavním přelíčení čteném) o jeho zodpovědném výslechu, potvrzujících v podstatě, že stěžovatel projevoval jednak přání, by (zavražděná pak) G-ová byla již pryč, jednak stesky nad tím, co musí G-ové platiti, a názor, že by se zmizením G-ové podstatně zlepšily jeho poměry, a to

i ve prospěch N-ův. Lze ponechat stranou, že i s hlediska § 320 tr. ř. jest učiniti podkladem výkladu celé tvrzení souvislé, nikoliv jen ojedinělé věty ze souvislosti vytržené, a že N. souvisle s výroky stížností uplatňovanými, ba někdy takřka jedním dechem udal, že ho stěžovatel k vraždě navedl. Není ani třeba úvah o tom, zda nebyly dotčené, v protokole osvědčené projevy obžalovaného N-a odvolány a zda nepozbyly významu i pro dosah § 320 tr. ř. (srovnej rozh. čís. 1723 sb. n. s.) tím, že při hlavním přelíčení N. předem odepřel výpověď, a pak v pozdějším doznání — neopakovav údaje, o které jde — důsledně tvrdil, že mu stěžovatel říkal, by G-ovou zabil, by ji dvakrát nebo třikrát udeřil do hlavy, by to udělal a že ho přímo sváděl několikrát k zavraždění Markéty G-ové. Neboť stížnost řídí se v oné výtce zřejmě názorem, že u intelektuální spoluviny a účasti je vzdálenějším spoluvinníkem a účastníkem, kdo nepůsobil bezprostředně na vůli, nýbrž jen na cit vraha, jehož vražedný úmysl nevzešel takto z působení pachatele ihned a přímo, nýbrž teprve prostřednictvím duševních úkonů, k jejichž vývinu dal pachatel podnět vyvoláním hnutí citového (zlosti, nenávisti, závisťi, soustrastí a pod.). Stížnost je na omylu. Zjednatel vraždy, trestným podle § 136 tr. zák. jest (§ 135 čís. 3), kdo vraha k vraždě najal, nebo jakýmkoliv jiným způsobem pohnul, tudíž kterýmkoliv intelektuální původce vraždy, kdo vyvolal v napotomním vrahu dosud jím nepojatý zlý úmysl jinou osobu usmrtiti, aniž záleží na tom, zda byl úmysl ten vyvolán působením pachatele na vůli nebo na cit člověka, který se z příčiny tohoto působení stal — jak pachatel zamýšlel — vrahem. Vzdálenější spoluvinou neb účastí po rozumu § 137 tr. zák. jest jen intelektuální pomoc, činnost pachatele, který způsobem v § 5 tr. zák. naznačeným — příkazem, radou, poučením, schvalováním — vražedný úmysl v pachateli teprve nevyvolává, nýbrž vraha ve vražedném úmyslu bez působení pachatele, před jeho působením již pojatém jen utvrzuje (srovnej rozh. čís. 2706 víd. úř. sb. a rozh. čís. 517, 2128 sb. n. s.). Jelikož ani ve výpovědi obžalovaného Františka N-a, ani v ostatních výsledcích hlavního přelíčení není ani nejmenšího poukazu na jiný pramen (jinaký vznik) vražedného úmyslu N-ova než působení stěžovatelovo (návod stěžovatelův), najmě žádného poukazu, že onen úmysl vznikl již před tímto návodem, a stížnost takových poukazů vůbec neuplatňuje, nebylo tu tvrzení, které mohlo nebo dokonce mělo býti podle § 320 tr. ř. podkladem otázky, již by byl skutek uvedený v druhé hlavní otázce přiveden pod hlediska vzdálené spoluviny, a nenastalo pomínutím otázky té porušení § 320 tr. ř., takže zmatek čís. 6 § 344 tr. ř. není dán.

Čís. 4406.

Otisk zhotovený cyklostilem jest »tiskovinou« ve smysle § 2 odst. I. zák. čl. XIV:1914.

»Rozšiřovati« ve smysle § 8 zák. čl. XIV:1914 lze i jediný exemplář tiskoviny, činí-li se jeho obsah přístupným, třebas postupně, velkému počtu lidí, aniž bylo předem zabezpečeno, že zůstane v úzkém kruhu zájemců.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1932, Zm IV 777/31.)

Obžalovaný předčítal a dával podpisovati v obci S. dům od domu v době od 19. do 25. února 1931 leták zhotovený na cyklostilu, na němž nebylo označeno jméno vlastníka tiskárny neb rozmnožovacího ústavu, ani místo tisku nebo rozmnožování. Oba nižší soudy uznaly obžalovaného vinným a odsoudily ho pro přečin podle § 24 č. 3. zák. čl. XIV:1914.

Nejvyšší soud zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného.

Z důvodů:

Proti rozsudku vrchního soudu ohlásil a provedl obžalovaný zmatečnou stížnost podle č. 1 a) § 385 tr. ř. Zmatečná stížnost není důvodná. Stěžovatel vytýká, že závadný spis, který není letákem, nýbrž peticí, určenou Národnímu shromáždění, nebyl rozmnožen způsobem v § 2 tisk. zák. uvedeným, poněvadž byl rozmnožen na tak zv. cyklostilu. Okolnost, zda rozšiřovaný tiskopis je letákem, či peticí, je s hlediska § 24 čís. 3 zák. čl. XIV:1914 nerozhodná. Vyžaduje se jen, aby šlo o tiskovinu. Podle § 2 tisk. zák. třeba rozuměti tiskovinou rozmnožování spisu pořízené způsobem technickým aneb chemickým. Stěžovatel má zřejmě za to, že zákon rozumí tiskovinou jen výrobky zhotovené tiskařským lisem. Avšak pro takové omezení nese svědčí ani doslov zákona, ani jeho účel. Zákon mluví o rozmnožování technickým způsobem. Otisky na cyklostilu jsou produkty rozmnožené technickou cestou, což ostatně i zmatečná stížnost uznává, neboť cyklostil umožňuje svým technickým zařízením zhotovení více stejných spisů jako otisků. Stěžovatel ani neuvádí, které technické důvody by překážely tomu, aby výrobky cyklostilu nespádaly pod ustanovení tiskového zákona. Zákon má při stanovení pojmu tiskoviny na zřeteli, že jde o hromadné zhotovení stejných výtisků, aby myšlenky jimi projevené vnikly cestami, shrnutými v § 8 tisk. zák. pod pojmem rozšiřování, rychle ve známost širšího kruhu lidí. Spisy rozmnožené na cyklostilu mohou dojíti přibližně stejně rychlého a rozsáhlého rozšíření jako výtisky tiskařského lisu. Námítky, že by pak každý oběžník bank a velkoobchodu rozmnožený na cyklostilu a dále podání advokátů ve více vyhotoveních, hlavně ve věcech konkursních a vyrovnacích, podléhaly tiskovému zákonu, což by bylo absurdní, nepřihlížejí k ustanovení § 5 tisk. zák., který výslovně vypočítává případy, na které se § 5 tisk. zák. nevztahuje a který obavy stěžovatelovy činí bezdůvodnými. Poněvadž otisky na cyklostilu jest považovati za tiskoviny, neobstojí ani námítka stěžovatelova, že závadný spis nebyl rozmnožen v žádné tiskárně anebo v rozmnožovacím podniku. V případě rozmnožení spisu na cyklostilu je tiskařem zřejmě osoba, která otisky zhotovila, místem tisku je místo, kde otisky byly psacím strojem zhotoveny, a nakladatelem je ten, kdo soustřeďuje ve svých rukou celkový odbyt otisků pro obecnost. Stěžovatel tvrdí dále, že spis nerozšiřoval, poněvadž jej nevyložil k veřejnému nahlédnutí, nýbrž předložil spis každému, kdo jej chtěl podepsati, zvláště a soukromým způsobem. Stěžovatel však nesprávně vykládá pojem rozšiřování. Podle § 8 tisk. zákona jest rozšiřováním ve smysle zákona prodej, bezplatné rozdílení, vyložení k veřejnému nahlédnutí, umístění na veřejném místě a rozeslání. Nižší soudy zjistily, že obžalovaný v době mezi 19. a 25. únorem

1931 v obci S. po domech předčítal a dával k podpisu závadnou tiskovinu. Vlastním cílem rozšiřování jest, aby se tiskovina dostala do veřejnosti. Toho také bylo zjištěnou činností obžalovaného dosaženo, neboť jeho jednáním stala se závadná tiskovina přístupnou obyvatelstvu obce S. v tak velkém počtu, že jest hovořiti o obecné přístupnosti tiskoviny. Na tom nemění nic okolnost, že se tak stalo postupně sdělováním jednoho exempláře, neboť právě tímto postupným sdělováním byla přivoděna obecná přístupnost tiskoviny. Z obsahu tiskoviny a dále z okolnosti, že byla sdělena mnoha osobám, aniž bylo předem určeno, že má zůstatí v úzkém kruhu zájemců, vysvítá, že byla určena pro veřejnost. Zjištěnou činností sděloval, to jest bezplatně rozdělával obžalovaný závadnou tiskovinu postupně mnoha osobám v úmyslu, aby se o obsahu tiskoviny dozvěděly, a proto vyčerpává činnost obžalovaného pojem rozšiřování bezplatným rozděláváním. Poněvadž jde o tiskovinu, na které třeba vyznačiti náležitosti v odst. 1 § 5 tisk. zák. předepsané, závadná tiskovina těchto náležitostí neměla, a zjištěná činnost obžalovaného vyčerpává pojem rozšiřování bezplatným rozděláváním, porušil obžalovaný svým jednáním předpis § 24 čís. 3 zák. čl. XIV/1914. Zmateční stížnost byla jako bezdůvodná podle odst. I. § 36 por. nor. zamítnuta.

Čís. 4407.

Skutková podstata přečinu podle § 45 zák. č. 218/26 Sb. z. a n. nevyžaduje, aby pachatel byl napřed nějakým způsobem varován před zásahem do původského práva; trestní stíhání pachatelovo nezávisí na předchozím doručení zákazu zasahovati do práva vyhrazeného původci.

Se zřetelem na ustanovení § 30 stanov »Ochranného sdružení autorského čl. skladatelů, spisovatelů a nakladatelů hudebních v Praze« jest představenstvo tohoto družstva oprávněno podati soukromou obžalobu podle § 50 cit. zák. Lhůtu v tomto ustanovení zmíněnou jest počítati ode dne, kdy se o trestném činu a o pachateli dovědělo představenstvo družstva, nikoli kontrolní orgán.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1932, Zm IV 16/32.)

Soud první stolice zprostil obžalované H. H. a M. H. podle § 326 č. 3. tr. ř. z obžaloby pro přečin zásahu do původského práva podle § 45 zák. č. 218/26 Sb. z. a n. s odůvodněním, že soukromý návrh »Ochranného sdružení autorského čl. skladatelů, spisovatelů a nakladatelů hudebních v Praze« byl podán po uplynutí dvou měsíců ode dne, kdy se o trestném činu dověděl kontrolní orgán sdružení. O d o l a c í s o u d na odvolání hlavního soukromého žalobce zrušil rozsudek prvního soudu a uznal obžalované vinnými podle obžaloby, že pořádali ve své restauraci dne 21. května 1927 bezprávně provozování hudebních děl, k nimž náleží výlučné provozovací právo »Ochrannému sdružení«.

Ne j v y š š í s o u d zamítl zmateční stížnost obžalovaných.

Z d ů v o d ů :

Proti rozsudku soudu odvolacího ohlásiti oba obžalovaní a jejich zvolený obhájce zmateční stížnost podle § 385 bodu 1 a), c), 3. tr. ř.,

kteřá byla provedena. Zmateční stížnost, založená na § 385 bodu 1 a) tr. ř., tvrdí, že obžalovaná H. H. není trestně zodpovědná. Jest sice spolumajitelkou hostince, tento vede však spoluobžalovaný M. H. a ona není v něm vůbec činna. Obranou touto zabýval se však soud odvolací a přihlížeje k tomu, že obžalovaná H. H. obdržela jako majitelka hostince od poškozeného družstva zákaz, že naň vůbec nereagovala, ba naopak nechala ve své restauraci hráti dále a tím poskytovala cikánské kapele útulek, světlo a otop, došel ke správnému úsudku, že tvrzená okolnost nemůže obžalovanou zbaviti zodpovědnosti. Pokud jde o obžalovaného M. H., tvrdí zmateční stížnost, uplatňujíc zmatek podle § 385 bodu 1 a) tr. ř., že žádný zákaz od poškozeného družstva neobdržel a nemohl se tedy dopustiti přečinu. Skutková podstata přečinu podle § 45 zák. č. 218/26 však předpokládá jen porušení původského práva vědomým zásahem, nevyžaduje, aby pachatel byl napřed varován, a nečiní stíhání závislým na předchozím doručení zákazu. Zmateční stížnost jest tedy i v této části bezdůvodná. Zmateční stížnost, uplatňující zmatek podle § 385 bodu 1 c) tr. ř. vytýká především, že návrh, došlý ke krajskému soudu v Košicích dne 22. července 1927, jest opožděn, a odůvodňuje svoje stanovisko takto: J. Š. zjistil čin dne 21. května 1927. V této době byl kontrolním orgánem žalujícího družstva, pověřeným bratislavským inspektorátem. Z toho prý plyne, že to, co zpozoroval kontrolní orgán, zpozoroval inspektorát sám, a to v téže době, jako kontrolní orgán. Poněvadž představenstvo poškozeného družstva přeneslo svoje práva na bratislavský inspektorát, jest zřejmo, že počátek lhůty nastal dnem 21. května 1927, a návrh, došlý k soudu dne 22. července 1927, jest opožděn. Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Soud odvolací zjistil, že podle § 27 stanov poškozeného družstva jest toto na veřejnosti a před úřady zastupováno předsedou a místopředsedou nebo jedním z nich, vždy však za účasti dalšího člena představenstva. Podle § 30 týchž stanov vede představenstvo spory na ochranu práv svých členů. Proto představenstvu přísluší rozhodnouti o tom, zda trestní návrh má býti podán. Podle § 50 zák. č. 218/26 jest stíhání vyloučeno, když oprávněný nepodal návrh na stíhání do dvou měsíců ode dne, kdy se dověděl o trestném činu a o tom, kdo jej spáchal. Podle toho, co výše uvedeno, jest oprávněným ve smyslu cit. § 50 představenstvo družstva. Poněvadž toto zmocnilo svůj inspektorát v Bratislavě, aby na Slovensku jeho jménem učinil potřebná opatření k ochraně práv členů družstva, počala dvouměsíční lhůta k návrhu dnem, kdy se o činu a o pachateli dověděl inspektorát v Bratislavě. Soud odvolací zjistil, že kontrolní orgán J. Š. odeslal právu o zjištěném činu inspektorátu dne 24. května 1927 a že dopis došel inspektorátu dne 27. května 1927. Na základě těchto skutkových zjištění učinil odvolací soud správný závěr, že se bratislavský inspektorát dověděl o činu dne 27. května 1927. Že kontrolní orgán J. Š. nezastupoval družstvo ve smyslu § 27 stanov, jest samozřejmo a nemusí býti zvláště dokazováno. Lhůta k návrhu počala tedy dnem 27. května 1927 a návrh, došlý k soudu dne 22. července 1927, byl učiněn včas. Ohledně obžalovaného M. H. vytýká zmateční stížnost s hlediska § 385 bodu 1 c) tr. ř., že proti němu nebyl do 27. července 1927, jakožto posledního dne lhůty, vůbec žádný návrh učiněn, nýbrž že se tak stalo až po dalších měsících, takže návrh jest opožděn.

Zmateční stížnost jest i v této části bezpodstatná. Nehledíc ani k tomu, že není přesně zjištěno, kdy se oprávněný o pachateli M. H. dověděl, ustanovuje § 115 tr. zák., zúčastnilo-li se činu několik osob a může-li trestní stíhání proti všem býti zavedeno jen na návrh osoby soukromé, že návrh podaný proti jednomu z nich má za následek, že se zahájí trestní řízení proti všem. Nelze tedy návrh ani ohledně obžalovaného M. H. pokládati za opožděný.

Čís. 4408.

Při krádeži se vyžaduje, aby odcizená věc měla skutečnou, byť i nepatrnou obecnou hodnotu majetkovou. Obyčejné dopisy o sobě této hodnoty nemají.

Odcizil-li pachatel dopisy, v nichž podle notorické známosti bývají peníze, v úmyslu, peníze v nich snad uložené vybrati, jest jeho čin pokusem krádeže, i když nebylo zjištěno, zda v dopisech peníze skutečně byly.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1932, Zm IV 114/32.)

Obžalovanému, poštovnímu podúředníku, bylo kladeno za vinu, že na poštovním úřadě v P. odcizil ze zásuvky spedičního stolu 11 obyčejných dopisů z Ameriky v nezjištěné, avšak 2.000 Kč nepřevyšující hodnotě. Obžalovaný sám doznal, že dopisy vzal a dal do kapsy svého zímniku, tvrdil však po četných změnách své obrany na konec, že chtěl s dopisy pouze odlepit známky pro svého přítele filatelistu a dopisy zas vrátiti k další manipulaci. Dopisy byly nalezeny v zímniku obžalovaného neporušeny.

První soud, uvěřiv konečně obhajobě obžalovaného, zprostil ho podle § 326 č. 1 tr. ř. obžaloby. Odvolací soud změnil na odvolání veřejného žalobce osvobozující rozsudek a uznal obžalovaného vinným zločinem krádeže podle §§ 333, 336 č. 9 tr. zák., dospěv k přesvědčení, že obhajoba obžalovaného jest nepravdivá a že obžalovaný odcizil dopisy proto, aby si přivlastnil v nich snad uložené peníze.

Nejvyšší soud zamítl zmateční stížnost obžalovaného, z úřední povinnosti však zrušil rozsudek odvolacího soudu pro zmatečnost podle § 385 č. 1 b) tr. ř. ve výroku o kvalifikaci činu obžalovaného za dokonaný zločin krádeže a kvalifikoval čin ten jako pokus zločinu krádeže podle §§ 65, 333, 336 č. 9 tr. zák. a se zřetelem na použití § 66 tr. zák. při výměře trestu za pokus přečinu krádeže podle týchž ustanovení. V důsledku toho vyměřil nejvyšší soud obžalovanému též nový trest a zmateční stížnost obžalovaného, pokud uplatňovala důvod zmatečnosti podle § 385 č. 1 b) a č. 2 tr. ř., poukázal na toto rozhodnutí.

Z důvodů:

Proti rozsudku soudu odvolacího ohlásil a provedl obžalovaný svým zvoleným obhájcem zmateční stížnost podle § 384 bodu 11 a § 385 bodu 1 a), b) 2 tr. ř.

Věcný zmatek podle § 385 bodu 1 a) tr. ř. spatřují stěžovatelé v tom, že jest mylný závěr odvolacího soudu, že známky, na odcizených do-

pisech přilepené, patří adresátům, že mají určitou majetkovou hodnotu a mohou býti předmětem krádeže. Soud odvolací však nabyt přesvědčení, že si obžalovaný přivlastnil dopisy v úmyslu, by z nich odňal peníze, jež by v nich snad byly, a toto přesvědčení zmateční stížnost vůbec nenapadá. Závěr soudu odvolacího, že skutková podstata krádeže byla by dána i v tom případě, kdyby obžalovaný byl dopisy vzal k sobě v úmyslu, by odcizil známky na nich přilepené, byl učiněn jen jako odpověď na obhajobu obžalovaného, které soud odvolací ostatně ani neuvěřil, a nemění nic na rozhodujícím stanovisku soudu odvolacího, že obžalovaný jednal v úmyslu, by odcizil peníze v dopisech snad uložené. Nejvyšší soud přisvědčuje sice názoru stěžovatelovu, že při krádeži rozhoduje, zda odcizená věc má skutečnou, byť i snad jen malou obecnou hodnotu majetkovou, což o známkách, opatřených již poštovním razítkem a takto původní obecné hodnoty pozbavených, nelze tvrditi, dokud se v této podobě opět nestaly skutečným předmětem, jemuž z důvodu jiného použití a určení (filatelie) jest obecně majetková hodnota přikládána. Nejvyšší soud pomíjí tudíž pro odsuzující výrok podpůrné důvody rozsudku odvolacího, pokud dovozují skutkovou podstatu krádeže jen z předpokládané »nějaké, byť i nepatrné hodnoty známek« vůbec, bez zjištění, že v souzeném případě znehodnocené známky, jež byly s dopisy spoluodcizeny, skutečně obecnou hodnotu již zase měly. Čin obžalovaného přes to není beztrestný. Rozhodujícím pro právní posouzení věci jest zjištění odvolacího soudu, že si obžalovaný přivlastnil dopisy v úmyslu, aby z nich odňal peníze, jež by v nich snad byly uloženy. Že v dopisech peníze skutečně byly, zjištěno nebylo a ani ve spisech není podkladu pro možnost zjištění této skutečnosti. Na druhé straně lze uvést jako notorickou, bližšího zjišťování nevyžadující skutečnost, že v amerických dopisech bývají velmi často peníze a že z tohoto důvodu právě americké dopisy jsou ve značné míře obvyklým předmětem krádeží páchaných při jejich dopravě. I když tudíž obyčejné dopisy samy, bez peněz, jen jako dopisy, nemají obecnou majetkovou hodnotu, jakž se předpokládá při krádeži, a když v nedostatku a při nemožnosti zjištění, že v dopisech skutečně byly peníze, nelze říci, že obžalovaný jich odcizením již skutečně odňal cizí věci movité, určitou majetkovou hodnotu mající, že tedy krádež dokonal, spáchal přece, přivlastniv si dopisy v úmyslu, by z nich vybral peníze, které v takových dopisech bývají, čin, jimž provedení zamýšleného zločinu krádeže započalo, ale nebylo dokončeno jen proto, že právě v těchto dopisech hledané peníze snad nebyly; jde tu jen o relativní nezpůsobilost předmětu, na který trestný útok byl učiněn, nikoliv o nezpůsobilost absolutní, jež by ovšem posuzování činu za krádež vylučovala. Tato relativní nezpůsobilost předmětu, na němž se zločinný úmysl pachatelův již skutečně projevil, avšak z příčiny mimo jeho vůli ležící (§ 68 tr. zák.) zůstal bezvýsledný, jest důvodem, že čin obžalovaného nelze sice považovati za dokonaný zločin krádeže, má však všechny znaky trestného pokusu. Toto právní posouzení jest pro obžalovaného příznivější; přísnější kvalifikaci odvolacím soudem přijatou byl tudíž způsoben zmatek podle § 385 č. 1 b) tr. ř., k němuž bylo třeba podle posl. odst. tohoto § přihlídnouti z úřední povinnosti, an stěžovatel sám rozsudek na tomto základě nenapadá. S hlediska § 385 bodu 1 b) tr. ř. poukazuje sice zma-

teční stížnosti na to, že obžalovaný dal odcizené dopisy do kapsy svého služebního kabátu, že tento kabát visel ve služební místnosti, že tedy dopisy nebyly z místnosti odneseny a tím krádež nelze pokládati za dokonanou, a domáhá se tedy, aby čin obžalovaného byl kvalifikován jako pokus zločinu krádeže. Než na tomto základě nebylo jí lze vyhověti, poněvadž dopisy byly již odňaty z dispoziční moci poštovního úřadu odcizením jich z místa uložení, takže s tohoto hlediska nejevila by se kvalifikace činu za pokus opodstatněnou. Námitky tyto bylo tudíž poukázati na shora uvedené vývody, podle nichž bylo jiným právním usuzováním docíleno nápravy pochybené kvalifikace činu.

Čís. 4409.

K pojmu »obalu« po rozumu § 11 zák. čís. 19/1890 ř. zák.

Prodal-li kdo zboží v původním obalu a kromě toho je dal ještě do dalšího obalu, na němž byla vytištěna ochranná známka, o níž věděl, že je zapsána pro jinou firmu, nevyžaduje subjektivní skutková podstata podle §§ 23, 24 zák. na ochr. zn. zvláštní úmysl, přivést obal ve spojení se (zabaleným) zbožím, nýbrž stačí vědomí pachatelovo, že používá obalu, bezprávně opatřeného ochrannou známkou, ve styku obchodním při zboží, na něž se vztahuje chráněná známka.

Omyl o povaze a funkci obalu (o označení zboží) není omylem skutkovým, nýbrž omylem co do práva trestního.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1932, Zm I 255/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 19. února 1931, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle §§ 23 zák. na ochr. známek ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a obžalovaného uznal vinným, že v roce 1928 ve svém obchodě v K. V. pánské košile, tudíž zboží označené bezprávně známkou »Zur englischen Flotte«, jíž výhradně užívati byla oprávněna soukromá obžalobkyně firma C. H. B. ve V., vědomě do obchodního oběhu dal, a že tím spáchal přečin podle § 23 cit. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný prodal dne 29. listopadu 1928 Františku S-ovi a v prosinci 1928 Františku B-ovi po jedné frakové košili v původním obalu, opatřeném ochrannou známkou »Ercos«, a že je pak ještě dal do dalšího obalu, na němž bylo vytištěno »Zur englischen Flotte« s připojením nátisku »Herrenmoden, Inhaber E. L., K.«, a že obžalovaný, čině tak, měl vědomost o tom, že ve V. jest fa. C. H. B. »Zur englischen Flotte«, firma žalující, a že tato firma měla již od roku 1926 u p-ské obchodní komory zapsanou ochrannou známkou »Zur englischen Flotte«, týkající se zboží téhož druhu, totiž pánské modního zboží, nákrčníků, košil atd., a že ho proto nemohla námitka omylu nebo bezelstnosti ohledně oprávněnosti k vedení této známky v žádném pří-

padě zprostiti zodpovědnosti. Přes tato zjištění nalézací soud zprostil obžalovaného z obžaloby pro přečiny podle §§ 23, 24 zákona na ochranu známek ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák., vyloučiv jednak objektivní, jednak subjektivní stránku činu. Objektivní stránku vyloučil nalézací soud proto, že prý je vzhledem k tomu, že košile byly již v obalu s původní ochrannou známkou »Ercos«, nemyslitelné, by se mělo za to, že obžalovaný tímto jednáním košile opatřil ještě dalším obalem za tím účelem, by sloužil jako obal ve smyslu § 11 zákona na ochranu známek ze dne 6. ledna 1890 čís. 19 ř. zák. Podle § 293 tr. ř. je nalézací soud, jemuž byla věc podle § 288 tr. ř. k novému přelíčení přikázána, vázán, předpokládajíc ovšem, že se na skutkovém podkladu nic podstatného nezměnilo, právním názorem, jímž se řídil zrušovací soud při svém rozhodnutí v téže věci již vydaném. Soud zrušovací v této věci vycházel ve svém rozhodnutí ze dne 21. listopadu 1930, č. j. Zm I 691/29 z právního názoru, že v rozhodné době přechodu zboží do oběhu bylo zboží uvedeno ve spojení s označením na obalech dodatečně přičiněných a že toto označení na obalu přichází podle zásady § 11 zákona na ochranu známek ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák. v počet s hlediska § 23 téhož zákona; tímto rozhodnutím byl soud nalézací za zjištěného stavu věci vázán. Je tudíž zmateční stížnost v právu, pokud proto napadenému rozsudku vytýká zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. Ježto zjištění nalézacího soudu jsou pro objektivní stránku činu postačitelna, netřeba rozsudek pro nedostatek zjištění v tomto směru zrušiti.

Nalézací soud vyloučil však, jak již řečeno, pro případ, že by tu byla objektivní stránka onoho přečinu, stránku subjektivní, an prý obžalovaný nepoužil druhého obalu opatřeného nátiskem »Zur englischen Flotte« a jeho jménem a adresou jako obalu ve smyslu § 11 cit. zák., nýbrž učinil tak jen k lepšímu zabalení a k pohodlnější dopravě, jakož i k označení svého obchodu, že nechtěl druhý obal přivést ve spojení se zabalenými košilemi, nýbrž že provedl toto zabalení bez ohledu na obsah. Uplatňujíc zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. vytýká stížnost rozsudku v tomto směru právní mylnost, ježto vycházel z nesprávného názoru na funkci obalu ve smyslu § 11 cit. zák. a že přehlídl, že po subjektivní stránce při přečinech podle §§ 23, 24 zákona na ochranu známek čís. 19/1890 ř. zák. stačí již dolus eventualis. Zmateční stížnost je v právu. Z toho, co rozsudek uvádí pro nedostatek subjektivní stránky u obžalovaného, plyne především, že nalézací soud i při uvažování o subjektivní stránce chybí ve objektivní otázce, co jest pokládati za obal ve smyslu § 11 a za označení zboží ve smyslu § 23 zákona čís. 19/1890 ř. zák., a že se v tom směru neřídil řečeným, v souzené trestní věci již vysloveným názorem zrušovacího soudu. Soud nalézací se dal při dalším odůvodňování nedostatku subjektivní stránky svěsti s pravé cesty tím, že přihlížel k právně zcela nezávažné pohnutce jednání obžalovaného a ustrojil takto vlastně k vyvinění obžalovaného omyl o povaze a o funkci obalu, pokud se týče o označení zboží. Tento omyl však není omylem skutkovým, nýbrž omylem co do práva trestního, neboť § 11 cit. zák., jenž je též součástí trestních ustanovení v citovaném zákoně uvedených, stanoví, že se totéž, co platí o označení zboží chráněnou známkou, vztahuje i na označení obalu chráněnou známkou, pokud ovšem bylo obalu použito k zabalení zboží,

na něž se známka vztahovala. Zvláštní úmysl, přivést obal ve spojení se (zabaleným) zbožím, se nevyžaduje; stačí již vědomí, že se používá obalu, bezprávně opatřeného ochrannou známkou, ve styku obchodním při zboží, na něž se vztahuje chráněná známka. Ježto omyl co do trestní normy, jako v souzeném případě je v § 11 i § 23 zákona na ochranu známek čís. 19/1890 ř. zák., podle zásady §§ 233 a 238 tr. zák. trestnosti nezbavuje a zlý úmysl nevyklučuje, jsou úvahy, jimiž soud odůvodnil nedostatek subjektivní stránky, právně mylné a pro posouzení viny obžalovaného bezpředmětné. Jak stížnost uvádí, stačí ke skutkové povaze přečinu podle §§ 23, 24, 25 zákona na ochranu známek ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák. dolus eventualis, jenž záleží v tom, že pachatel nepovažoval přivodění protiprávního výsledku sice za jisté, avšak za možné, a že by ho od jeho jednání nebylo odvrátilo ani, kdyby byl považoval protiprávní výsledek za jistý. Soud zjistil však v souzeném případě, že obžalovaný, bale košile do popsání obalu a dáváje je takto do obchodu, měl vědomost o tom, že ve V. je firma C. H. B. »Zur englischen Flotte«, firma to žalující, a že tato firma měla již od roku 1926 u p-ské obchodní komory zapsanou ochrannou známku »Zur englischen Flotte«, týkající se zboží téhož druhu, totiž pánského modního zboží, nákrčníků, košil atd., a že ho proto nemohla námitka omylu nebo bezelstnosti ohledně jeho oprávněnosti k vedení této známky v žádném případě zprostiti zodpovědnosti. Tato zjištění nalézacího soudu dávají dostatečný podklad nejen pro zlý úmysl eventální, nýbrž i pro zlý úmysl přímý, a bylo proto obžalovaného bez dalšího uznati vinným přečinem podle § 23 zákona na ochranu známek ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák., jehož skutková podstata byla jednáním obžalovaného splněna.

Čís. 4410.

Vady ve smyslu § 344 čís. 9 tr. ř. lze dovozovati jen ze samého výroku porotců, jež tvoří otázky a odpovědi na ně dohromady.

Je nepřipustné, by zmáteční stížnost zdůrazňovala jednotlivé průvody, svémocně je hodnotila, formálně s výrokem porotců srovnávala a tak dokazovala nejasnost nebo neúplnost výroku porotců po rozumu § 344 čís. 9 tr. ř.

Věcná správnost formálně bezvadného výroku porotců (jímž odpověděli záporně na otázku viny) vymyká se přezkumu zrušovacím soudem.

(Rozh. ze dne 4. května 1932, Zm I 71/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského jako porotního soudu v Liberci ze dne 26. listopadu 1931, jímž byl obžalovaný podle § 334 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin zabití podle § 140 tr. zák. a pro přešupek lehkého uškození na těle podle § 411 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá zprošťující rozsudek v celém rozsahu, uplatňujíc jen formálně právní důvod zmátečnosti podle

čís. 9 § 344 tr. ř. pro neúplnost a nejasnost výroku porotců. Porotci prý se zmýlili při svém výroku, nevzavše vůbec aneb aspoň náležitý zřetel na jasné a určité výpovědi svědků Aloise Sch-ho a Karla A-a, z nichž prý v souvislosti s výpověďmi svědků Erharda W-e a Ferdinanda K-a vychází s naprostou nepochybností na jevo vina obžalovaného aspoň ve směru § 143 tr. zák. (vztažení ruky). Totéž prý platí i ve směru přestupku podle § 411 tr. zák., poněvadž porotci nepřihlíželi k výpovědím svědků Emila P-e a Edmunda S-a, usvědčujícím obžalovaného z činu. Tyto vývody dokazují, že zmáteční stížnost nepostřehuje podstatu uplatňovaného zmatku. Je ustálenou judikaturou i bývalého vídeňského i tohoto zrušovacího soudu (viz rozhodnutí citovaná u čís. 9 § 344 a § 331 tr. ř. Manzovo vydání a Kallab-Herrnritt), že vady ve smyslu čís. 9 § 344 tr. ř. lze dovozovati jen ze samého výroku porotců, jež ovšem tvoří nejen odpovědi porotců, nýbrž otázky a odpovědi na ně dohromady. (Löffler č. 28). Jen tedy na podkladě oněch otázek a odpovědi porotců k nim lze doličovati důvody zmátečnosti v čís. 9 § 344 tr. ř. výčetno uvedené. Bylo by proto na zmáteční stížnosti, by dokázala, že onen podklad je stížen vadou nejasnosti nebo neúplnosti, že totiž výrok porotců nevyklučuje různý výklad, že připouští pochybnosti o skutečném mínění porotců nebo vzbuzuje pochyby, zda porotci správně porozuměli otázce (nejasnost), pokud se týče, že porotci opomenuli odpovědět na otázku, na niž jim bylo odpovědět, nebo, že vykonávajice své právo podle § 328 odst. 2 tr. ř. odpověděli na některou z otázek jen z části, nechavše ji ostatek nezodpověděnou (neúplnost). Že výrok porotců je stížen vadou tohoto rázu, zmáteční stížnost netvoří, tím méně doličuje a nelze to také seznati. Místo toho napadá zmáteční stížnost věcnou správnost výroku porotců, snažíc se jeho tvrzenou nesprávnost doličiti srovnáním výroku s průvodními výsledky. To však je postupem podle zákona naprosto nepřipustným, jak dovedeno zejména v nálezu zrušovacího soudu č. 4011 sb. n. s. — str. 621. Je proto nepřipustné, by zmáteční stížnost zdůrazňovala jednotlivé průvody, svémocně je hodnotila, formálně s výrokem porotců srovnávala a tak dokazovala nejasnost nebo neúplnost výroku porotců. Jako v řízení před soudy nalézacími nelze přesvědčení soudu jakožto výron volného uvažování průvodů soudem nalézacím (§ 258 tr. ř.) srovnávati formálně s jednotlivými průvody, je i v řízení porotním zásadně nedovoleno, by přesvědčení porotců, k němuž dospěli podle § 313 a 326 tr. ř., po bedlivém a svědomitém, ale rovněž volném uvažování průvodní látky, bylo formálně srovnáváno s průvodní látkou. Posouditi, zda výsledky řízení postačily či nepostačily ke kladnému zodpovězení otázek o vině, je proto výlučně věcí porotců; jejich výrok v tomto ohledu nemůže tudíž býti předmětem přezkoumávání zrušovacím soudem, již proto ne, že porotci jsou zákonem zproštěni povinnosti uváděti pro své přesvědčení důvody, s nimiž jedině by pojmově bylo lze porovnávatí výsledky řízení. V důsledku toho, co uvedeno, vymyká se věcná správnost formálně bezvadného výroku, jímž porotci odpověděli záporně k otázkám, týkajícím se viny obžalovaného, i z přezkumu zrušovacím soudem (čís. 2224 sb. n. s.). Zmateční stížnost není doličena po zákonu, pročež ji bylo zamítnouti.

Čís. 4411.

Propadnutí zbraně po rozumu § 36 zbr. pat. může být vysloveno jen, patří-li zbraň obviněnému neb osobě, která se neoprávněného nosení (obviněným) zaviněně účastnila (na př. zbraň mu půjčila).

(Rozh. ze dne 4. května 1932, Zm II 97/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Břeclavi ze dne 2. července 1931 ve výroku, jímž flobertka, kterou obžalovaný Josef N. neoprávněně nosil, byla prohlášena za propadlou, a dále usnesením téhož soudu ze dne 10. srpna 1931, jímž žádost Vavřína N-a za vydání oné flobertky byla zamítnuta, byl porušen zákon v ustanovení § 36 zbr. pat.; onen rozsudkový výrok i toto usnesení se zrušují a okresnímu soudu v Břeclavi se ukládá, by o žádosti Vavřína N-a za vydání flobertky znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Břeclavi ze dne 2. července 1931 uznán byl Josef N. vinným přestupkem proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. zák. a přestupkem podle § 36 zbroj. pat., jichž se dopustil tím, že v měsíci dubnu 1931 v B. střílel z flobertky po vrabcích za okolností, že tím byla ohrožena bezpečnost lidí kolem jdoucích, a že tehdy neoprávněně nosil zbraň, aniž mohl prokázati potřebu k nosení této zbraně k odvrácení hroziícího mu nebezpečí. Bylo vysloveno, že zbraň podle § 36 zbroj. pat. propadá. Již při četnickém vyšetřování tvrdili Vavřín N., zaměstnavatel obviněného, i obviněný Josef N., že puška je vlastnictvím Vavřína N-a a že obviněný bez jeho vědomí ji použil ke spáchání trestných činů. Obviněný udal i u soudu, že puška je vlastnictvím Vavřína N-a, a tuto okolnost potvrdil též jako svědek četnický strážmistr Antonín D. Okresní soud v Břeclavi nechal však tyto soudně zjištěné skutečnosti v důvodech rozsudku nepovšimnuté a nezabýval se ani tvrzením v trestním oznámení, že obviněný vzal pušku Vavřínu N-ovi bez jeho vědomí. Proti rozsudku nebyl podán opravný prostředek. Dne 16. července 1931 podal Vavřín N. u okresního soudu v Břeclavi žádost o vydání pušky s odůvodněním, že puška je jeho vlastnictvím, že má oprávnění k její držbě a nosení, a že obviněný Josef N. vzal žadateli tuto pušku bez jeho vědomí. Tuto žádost okresní soud v Břeclavi usnesením ze dne 10. srpna 1931 zamítl s poukazem na výrok rozsudku, jímž byla flobertka prohlášena za propadlou a že nelze ji tudíž vydati, bez ohledu na to, komu patří. Do tohoto usnesení podal Vavřín N. dne 3. září 1931 krajskému soudu trestnímu v Brně stížnost, jež byla usnesením tohoto soudu ze dne 29. září 1931 odmítnuta, ana byla podána po uplynutí třídenní lhůty § 481 tr. ř.

Výrokem rozsudku okresního soudu, že zbraň podle § 36 zbroj. pat. propadla, a usnesením okresního soudu ze dne 10. srpna 1931, na výroku tom se zakládajícím, byl porušen zákon. Propadnutí zbraně podle § 36

zbroj. pat. je nesporně vedlejším trestem (§ 36, 47 zbroj. pat.). Trest však může podle všeobecných zásad trestního řádu stihnouti jen vinníka, jak výslovně stanoví § 31 tr. zák. Lze proto propadnutí zbraně podle § 36 zbroj. pat. vysloviti jen, patří-li zbraň neoprávněně nosená buď obviněnému samému neb osobě, která se neoprávněného nosení zaviněně účastnila (zapůjčením, dobrovolným přenecháním nebo jiným zaviněným způsobem). V trestní věci, o níž jde, bylo tvrzeno, jak již uvedeno, že se obviněný dostal do držení zbraně ne-li proti vůli jejího pravého vlastníka, tedy jistě aspoň bez jeho vědomí. Bylo proto povinností soudu, by pravdivost těchto tvrzení vyšetřil a zjistil, jakým způsobem se obviněný zbraně zmocnil. Jestliže Vavřín N. obviněnému ani zbraň dobrovolně nezapůjčil ani se na trestném činu (na nedovoleném nosení zbraně obviněným) nesúčastnil, nesměla být zbraň prohlášena za propadlou a mělo být předpisu § 36 zbroj. pat. vyhověno způsobem v § 47 zbroj. pat. uvedeným (viz rozhodnutí býv. nejv. soudu vídeňského úř. sb. čís. 4026, Löfl. sb. čís. 570 a rozhodnutí čsl. nejvyššího soudu čís. sb. tr. 2645, 3167 a 3902). Bylo proto zmateční stížností generální prokuratury na záštitu zákona podle § 33 tr. ř. vyhověti a podle §§ 292 a 479 tr. ř. rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 4412.

Zamítl-li odvolací soud návrh na opravu mylně označeného druhu trestu v rozsudku soudu první stolice, zavinil zmatek podle § 384 čís. 9 tr. ř.

(Rozh. ze dne 7. května 1932, Zm IV 41/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti J. K. a spol. pro zločin podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. vyhověl zmateční stížnosti veřejného žalobce založené na důvodu zmatečnosti podle čís. 9 § 384 tr. ř., zrušil rozsudek vrchního soudu ohledně obžalovaného J. K. a uložil vrchnímu soudu, by, doplně řízení, znova ve zrušené části jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Vrchní prokurátor ohlásil při hlavním odvolacím přelíčení zmateční stížnost podle čís. 9 § 384 tr. ř., poněvadž vrchní soud nevyhověl jeho návrhu při tomto přelíčení, aby byla opravena psací chyba v rozsudku soudu první stolice, kde u obžalovaného J. K. je uvedený trest vězení na místo trestu žaláře, a aby byli vyslechnuti předseda a zapisovatel prvního soudu o tom, jaký druh trestu byl rozsudkem prvního soudu vyhlášen. Vrchní soud zamítl návrh veřejného žalobce z důvodu, že v konceptu rozsudku první stolice je slovo »žalář« škrtnuto a ponecháno slovo »vězení«, což nasvědčuje tomu, že se tak stalo vědomě a úmyslně, nikoli pouhou psací chybou. Zmateční stížnost veřejného žalobce jest oprávněna. Návrh učiněný při hlavním odvolacím přelíčení veřejným žalobcem směřoval zřejmě k opravě psací chyby, vlnudivší se prý do rozsudku soudu první stolice co do druhu vyměřeného trestu, neboť veřejný žalobce tvrdil, že vyhlášen byl trest žaláře a že jen

psací chybou prvního soudu bylo ve formuláři rozsudku omylem škrtnuto slovo »žalář« na místo »vězení«. Podle § 443 tr. ř. mohla by tato chyba, stala-li se skutečně jen při psaní, býti opravena jen soudem první stolice, totiž soudem, který písemně rozsudek s vytkanou psací chybou vyhotovil. Návrh veřejného žalobce směřoval tedy k tomu, by případným výsledkem předsedy a zapisovatele nalézacího senátu, který rozsudek vynesl, bylo vyšetřeno a zjištěno, jak byl rozsudek ve skutečnosti vynesl a vyhlášen, a zda druh trestu v písemném vyhotovení rozsudku uvedený byl jen následkem psací chyby mylně označen jako vězení na místo žaláře, a aby podle výsledku tohoto šetření příslušný soud první stolice o navrhované opravě rozhodl. Takový návrh je podstatný co do věci samé, a tedy i s hlediska obžaloby, neboť, dokud jsou pochybnosti o správnosti vyhotovení rozsudku, je předčasně vzít rozsudek za základ dalšího přezkoumávání. Vrchní soud se mylně pustil sám do věcného přezkoumání, zda jde o psací chybu, čili nic, ačkoliv na jiném místě rozsudku správně uznává, že to přísluší jen soudu první stolice, u něhož se tvrzená psací chyba stala. Potvrzením rozsudku soudu první stolice potvrdil vrchní soud i chybné prý znění rozsudku co do druhu trestu. Tímto postupem však znemožnil vrchní soud každou další opravu tvrzené psací chyby v rozsudku první stolice. Z toho plyne, že vrchní soud zamítajícím usnesením porušil podstatná práva s hlediska obžaloby. Proto vyhověl Nejvyšší soud zmateční stížnosti vrchního prokurátora, postupoval podle odst. 1 § 34 por. nov. a uložil vrchnímu soudu, aby doplnil řízení podle návrhu vrchního prokurátora a po tomto doplnění znova ve věci jednal a rozhodl.

Čís. 4413.

Organisace politické strany, nařídívší uveřejnění zprávy (vydání letáku), je též nakladatelem (vydavatelem); ani ji ani sprostředkovatele mezi ní a tiskárnou nelze pokládati za »původce« po rozumu § 1 odst. 3 čís. 3 tisk. nov.; ten je tu neznám; proto není stíhání sprostředkovatele vyloučeno po rozumu §§ 1 a 24 tisk. nov., znal-li obsah zprávy, než ji tiskárně doručil, a věděl-li, že má býti tiskem uveřejněna (§§ 7, 10, 239 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 12. května 1932, Zm I 626/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako kmetického soudu v Hradci Králové ze dne 13. května 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti tiskem podle § 488 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek v celém obsahu a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost dovolává se číselně důvodů zmatečnosti čís. 3, 4, 5, 9a), 10 § 281 tr. ř. Rozsudek zjišťuje po stránce objektivní na základě obsahu letáku, že v letáku tvrzeno: a) že zástupce soc. demokratů, ředitel

konsumu, hájí pekaře proti dělníkům; b) že v okamžiku, když všichni čekali jen na konečné prohlášení pekařů, zástupce soc. demokratů, ředitel konsumu, ve V. P. soudruh P. ujal se pekařů proti dělníkům; c) že již téměř sjednaná dohoda o snížení cen chleba a pečiva se rozbila; d) že však národní socialisté nepovažují boj za snížení cen za skončený, i když byl soc. demokraty zrazen. S hlediska zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. namítá zmateční stížnost, že stíhání obžalovaného je v souzeném případě podle §§ 1 a 24 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n. vyloučeno. Nelze sice přisvědčiti právnímu názoru rozsudku, že obžalovaný byl původcem po rozumu § 1, odst. 3, čís. 3 zákona, ano ze skutkových zjištění rozsudku, o něž se řečený právní závěr rozsudku zřejmě opírá, vyplývá, že uveřejnění zprávy, tu v úvahu přicházející, v neperiodickém tiskopise bylo nařízeno místní organizací čs. národních socialistů v N., nikoli tedy obžalovaným, který, jakž plyne z oněch skutkových zjištění, vystupoval jen jako sprostředkovatel mezi řečenou organizací jako právnickou osobou a tiskárnou nebo jako posel organizace. Přes to není však stíhání obžalovaného podle §§ 1 a 24 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., v souzeném případě vyloučeno, a to proto, že nebyl znám původce, který mohl býti ihned stíhán a postaven před tuzemský soud. Stížnost jest ovšem názoru, že za původce podle § 1, odst. 3, čís. 3 cit. zákona jest považovati onu místní organizaci čs. národních socialistů, pokud se týče orgán této organizace za její jednání zodpovědný. Než s tímto názorem nelze souhlasiti, neboť, bylo-li uveřejnění zprávy onou organizací zařízeno, byla tato organizace též nakladatelem (vydavatelem) letáku, takže ji nelze považovati za původce po rozumu § 1 odst. 3, čís. 3 citovaného zákona (§§ 1 a 24 tohoto zákona). Nebyl-li takto v souzeném případě znám původce, který mohl býti ihned stíhán a postaven před tuzemský soud, nebylo závady proti stíhání obžalovaného, jestliže obsah zprávy, již k žádosti řečené organizace tiskárně doručil, již před tím, než ji tiskárně doručil, znal a věděl, že zpráva ta má býti tiskem uveřejněna (§§ 7, 10 a 239 tr. z.). Pokud zmateční stížnost po stránce věcné uplatňuje, že dání do tisku není ještě rozšiřováním, poukazuje se k tomu, že rozsudek sám nepokládá obžalovaného za rozšiřovatele letáku, o něž tu jde. Při tom se poznamenává, že v jednání obžalovaného by nemohl býti spatřován přestupek podle § 6 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., kdyby nebylo lze dokázati, že obžalovaný obsah oné zprávy před tím, než ji odevzdal tiskárně, znal, neboť obžalovaný nepřichází podle skutkových zjištění rozsudkových v úvahu jako nakladatel nebo vydavatel závadného letáku.

Čís. 4414.

Nakolik nejde o porušení předpisů §§ 320, 267 tr. ř. a o zmatek čís. 6 a čís. 7 § 344 tr. ř., byly-li ke hlavní otázce na zločin § 101 tr. zák. dány a kladně zodpovězeny eventuelní otázky na úplatkářství podle § 3 odst. 2 a podle § 2 odst. 2 zák. čís. 178/1924, ač obžaloba zněla jen na onen zločin a na úplatkářství nebyla rozšířena (doplněna).

Přestupky podle § 3 odst. 2 a podle § 2 odst. 2 zák. čís. 178/1924 promlčují se podle § 532 tr. zák. v šesti měsících, aniž je rozlišovati mezi aktivním a pasivním úplatkářstvím a aniž záleží na výši nebo hodnotě úplatku.

(Rozh. ze dne 12. května 1932, Zm II 134/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě jako soudu porotního ze dne 22. února 1932, jímž byli stěžovatel Alois R. a spoluobžalovaný František B. uznáni vinnými, Alois R. přestupkem podle § 3 odst. 2 zák. ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n., František B. přestupkem podle § 2 odst. 2 téhož zákona, zrušil napadený rozsudek ohledně stěžovatele a podle § 290 tr. ř. i ohledně obžalovaného Františka B-a, při čemž ponechal nedotčeným výrok porotců, jímž odpověděli na otázku viny obžalovaných kladně, a věc přikázal příslušnému nyní okresnímu soudu v Českém Těšíně, by ji v rozsahu zrušení projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného Aloise R-a vytýká napadenému rozsudku zmatečnost jednak po stránce formální podle čís. 6, 7, jednak po stránce hmotněprávní podle čís. 10 písm. b) § 344 tr. ř.; v onom směru je stížnost neodůvodněna. Obžaloba zněla na zločin podle § 101 tr. zák. a na spoluvinu na tomto zločinu a nebyla ani před hlavním přelíčením ani při něm rozšířena na úplatkářství podle §§ 2 a 3 zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n., přesněji obžalobcem nebyla dodatečně doplněna tak, že se domáhá odsouzení obžalovaných po případě podle podpůrných ustanovení právě citovaných. Tohoto rozšíření (doplnění) nebylo však třeba, ana předmětem obžaloby není určitá kvalifikace stíhaného skutku, nýbrž určitý skutek, jehož totožnost není rušena změnou jeho právní kvalifikace. Spis obžalovací dával obžalovaným za vinu, že obžalovaný R. z návodu a za pomoci spoluobžalovaného B-a vydal v šesti případech jako úředník celního úřadu v Č. T. bez řádné celní prohlídky spoluobžalovanému B-ovi do volného oběhu zboží podléhající clo buď vůbec beze cla, nebo za clo mnohem nižší, v úmyslu, by způsobil československému a polskému státu škodu zkrácením celní pohledávky, zneužívaje tím úřední moci svěřené mu v úřadě, u něhož byl ustanoven. V důvodech obžalovacího spisu jest uvedeno jednak tvrzení obžalovaného R-a, že žádné úplatky od spoluobžalovaného B-a nepřijal, jednak doznání obžalovaného B-a, že odměňoval R-a podle váhy odevzdaného mu zboží, a že ho celkem podplatil asi 7.000 Kč. Úplatky obžalobou takto uplatňované neměly ovšem s hlediska kvalifikace, již se obžaloba pro stíhané jí skutky domáhala, význam, protože zneužívání úřední moci za účelem způsobení škody je zločinem bez rozdílu, zda byl pohnutkou, z níž pachatel úřední moci zneužil, a prostředkem, jímž ho spoluvinník k tomu svedl, úplatek či něco jiného. Úplatky nabyly však významu odpadnutím předpokladu, že stíhané skutky směřovaly podle úmyslu obžalovaných ke způsobení škody obžalobou uplatňované; jestli zneužití úřadu,

přesněji stranictví v úředních věcech nebo třeba svádění ke stranictví a k jinakému porušení úředních (služebních) povinností podle § 104 nebo třeba § 105 tr. zák. — za ostatních předpokladů tam stanovených — trestné i bez poškozovacího úmyslu, došlo-li ke stranictví z důvodu (pohnutky) úplatku, pokud se týče, dalo-li se svádění prostředkem úplatku. Význam podržel úplatek přes odpadnutí též dalšího předpokladu, že bylo úřední moci obžalovaným R-em zneužito ke stranictví, nebo třeba že byly jím jinak porušeny úřední povinnosti; jestli podle §§ 2 a 3 zákona čís. 178/1924 trestnost úplatků sice vázána předpokladem, že úřední (služební) úkon anebo jeho opomenutí byly pohnutkou, ze které, neb účelem, za kterým k úplatku došlo, aniž však se vyžaduje, by dotčený úkon byl skutečně předsevzat aneb opomenut, tím méně, by se předsevzetí nebo třebas opomenutí úkonu rovnalo stranickosti nebo jinému porušení úředních povinností. Různost právního hlediska, kterého se pro posouzení stíhaného skutku domáhal obžalovací spis, a dalších podpůrných hledisek právě řečených je tudíž důsledkem jen toho, že vstupují v popředí a ustupují do pozadí různé složky téhož skutkového děje, který ve svém celku tvoří podklad původní obžaloby a jest určen státi se ve složkách, ve kterých bude při hlavním přelíčení prokázán, podkladem i rozsudku; názoru, že jde ve všech oněch kvalifikacích o týž skutek, nasvědčuje i ustanovení § 1 zákona čís. 178/1924, že lze ho použítí jen, nelze-li čin potrestati přísněji podle zákonných ustanovení již dříve platných, najmě podle §§ 101—105 tr. zák. Proto nebylo proti předpisu § 267 tr. ř. z obžaloby vykročeno tím, že porotní soudní dvůr učinil složky žalobního děje, které měly význam s hlediska ustanovení § 3 odst. čís. 1 a 2, a § 2 odst. čís. 1 a 2 zákona čís. 178/1924, předmětem dalších otázek porotcům pro případ, že porotci nenabudou přesvědčení o složkách žalobního děje, jimiž nabývá děj ten povahy zločinu podle § 101 a §§ 5, 101 tr. zák. (a i podle § 104 a § 105 tr. zák.), a odpoví záporně na otázky, jimiž byl žalobní děj přivoděn pod hlediska těchto zločinů. Pro úvahy o správnosti nebo nesprávnosti onoho postupu porotního soudního dvoru je bez významu, zda byly, či nebyly některým z obou obžalovaných anebo jinak při hlavním přelíčení tvrzeny skutečnosti, podle kterých by souzený skutek spadal, kdyby byly pravdivé, pod ustanovení § 3 odst. čís. 2 a § 2 čís. 2 zákona o úplatkářství, a zda důsledkem toho byl soudní sbor podle § 320 tr. ř. povinen dáti porotcům náhradní (a připojené nutně dodatkové) otázky této kvalifikaci přizpůsobené. Širším než tato povinnost, jejíž nešetření působí zmatek, je právo porotního soudního sboru, by obdobou předpisu § 262 tr. ř. vhodným rozsahem otázek dal porotcům příležitost a přiměl je k tomu, by uvažovali o souzeném skutku se všech právních hledisek, jež se mohou k němu vztahovati, a zjednali svým výrokem podklad pro podřadění skutku pod ono ustanovení trestního zákona, které se k němu vztahuje podle skutečností, jež pokládají porotci za prokazané. Toto právo soudního sboru, který není co do jeho výkonu závislý na návrzích stran, má své meze jen potud, že nesmí býti dána otázka, kterou se přivádí k platnosti kvalifikace skutku, jež je podle výsledků hlavního přelíčení vyloučena a nemožná. Že tomu tak bylo co do kvalifikace skutku jako úplatkářství, stížnost netvrdí a tvrditi ne-

může, an obžalovaný B. — jehož původní, důvody obžalovacího spisu (viz nahoře) opakovaně údaje staly se čtením obžalovacího spisu výsledkem hlavního přelíčení a tím i tvrzením po rozumu § 320 tr. ř. — i při hlavním přelíčení doznal, že dal R-ovi celkem 6.000 Kč, označiv ovšem nyní dotčené částky za platy na clo. Z vylíčených úvah plyne, že porotní soudní dvůr náhradními a dodatkovými otázkami na přestupky úplatkářství podle § 3 odst. čís. 2 a podle § 2 odst. čís. 2 zákona čís. 178/1924 nevykročil ani z mezí svého práva, dáti porotcům uvažovati o stíhaném skutku se všech právních hledisek výsledky hlavního přelíčení nevyločených, ani z mezí obžaloby, že nebyl porušen ani předpis § 320, ani předpis § 267 tr. ř., a že nenastal ani zmatek podle § 344 čís. 6, ani — třebaže porotci k oněm otázkám přisvědčili — zmatek podle § 344 čís. 7 tr. ř.

Stížnost není v právu ani s další výtkou, že byl porušen předpis § 319 tr. ř. a rozsudek zatížen zmatkem čís. 6 § 344 tr. ř., any nebyly dány porotcům (k otázkám na přestupky úplatkářství) další dodatkové otázky, zda pomínula trestnost skutků promlčením. Stačí stížností připomenouti, že ustanovení § 319 tr. ř. vylučuje ze svého dosahu výslovně případy uvedené v § 317 tr. ř., kde je stanoveno, že není dáti otázky porotcům mimo jiné tehdy, zanikla-li trestnost skutku, který se dává obžalovanému za vinu, promlčením (srovnej k tomu rozhodnutí čís. 2644, 3312, 3987 sb. n. s.). Avšak v právu je stížnost, pokud — poukazujíc k důvodu zmatečnosti § 344 čís. 10 b) tr. ř. — dále namítá, že rozsudek jest právně mylný, jelikož nerozebírá otázku promlčení souzených skutků, ačkoliv k němu poukazovalo rozpjětí mezi dobou, kdy byly skutky spáchány, a dobou, kdy bylo trestní řízení pro ně zahájeno. Na přestupky (aktivního a pasivního) úplatkářství, jež byly konečně v souzených skutcích shledány, stanoven je v odst. čís. 2 § 2 a v odst. čís. 2 § 3 zákona čís. 178/1924 trest vězení od jednoho do čtrnácti dnů nebo trest peněžitý od 50 do 500 Kč. Jelikož je v případech odsouzení i pro ony přestupky podle § 9 cit. zákona dále vysloviti, že poskytnutý prospěch majetkový propadá ve prospěch státu, jde v prvním z trestů výběrmo na ony přestupky stanovených o trest vězení prvního stupně, zosřteného (viz druhou větu § 250 tr. zák.) vedlejším trestem propadnutí, a činí proto promlčecí lhůta oněch přestupků podle § 532 tr. zák. (a § 5 čís. 4 zákona čís. 31/29) šest měsíců, aniž je rozlišovati mezi aktivním a pasivním úplatkářstvím a aniž záleží na výši nebo hodnotě úplatku, protože ani § 9 zákona čís. 178/1924 nerozeznává, zda je úplatek v době rozsudku v rukou dárce, či v rukou příjemce, a protože podle § 532 tr. zák. rozhoduje jen výše nebo třeba stupeň hlavního trestu, kdežto vedlejší trest přichází v úvahu jen jako zosřtení trestu hlavního, nejde-li v něm o zvlášť uvedenou ztrátu práva nebo povolení. Souzené skutky byly spáchány podle výroku porotců koncem roku 1929 a v roce 1930, podle důvodů obžalovacího spisu, souhlasných s výsledky trestního řízení, v době mezi 23. prosincem 1929 do (5.) září 1930. Prvním stíhacím úkonem, jímž bylo promlčení po rozumu § 531 tr. zák. přerušeno, bylo, že vyšetřující soudce žádal dne 1. července 1931 četnickou stanici v Č. T., by vyzvala obžalované, by se dostavili jako obvinění dne 15. července 1931 ke krajskému soudu v Moravské Ostravě; rovrál se tato žádost vydání obsílek

na pachatele k odpovědnému výslechu. Poukazuje-li doba takto do prvního stíhacího úkonu uplynulší k tomu, že po případě zanikla trestnost souzených skutků promlčením, jehož jest dbáti v kterémkoliv období trestního řízení z úřadu, jest odsuzující rozsudek, jelikož jím není zjištěna žádná skutečnost, jež by byla bránila promlčení podle druhého odstavce § 531 tr. zák., po případě výsledkem nesprávného použití zákona, takže jest rozsudek z důvodu § 344 čís. 10 písm. b) tr. ř. ohledně stěžovatele, a protože shledaným zmatkem je rozsudek stížen i v části týkající se spoluobžalovaného B-a, který stížnost nepodal, podle § 290 tr. ř. i ohledně B-a zrušiti. Ve věci zrušovací soud ještě rozhodnouti nemohl, protože nejsou ve zrušeném rozsudku a v jeho důvodech ani zjištěny ani popřeny skutečnosti, jež přicházejí v úvahu s hlediska písm. a), c) druhého odstavce § 531 tr. zák. jako překážky promlčení.

Čís. 4415.

Výhody druhého odstavce § 9 tisk. zák. požívají jen tiskopisy, sloužící pouze potřebám tamže uvedeným, a to bez ohledu na to, zakládá-li jich obsah skutkovou podstatu trestného činu (zda tiskopis byl nebo mohl být zabaven).

Potřebám společenského života neslouží a nad to účel potřeby takové přesahují s hlediska vojenské kázně nikoliv bezzávadné tiskopisy, sdělující ve formě úmrtního oznámení, že se vojenská služba vojínova schyluje ke konci.

(Rozh. ze dne 13. května 1932, Zm II 402/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Olomouci ze dne 5. června 1931 ve výroku, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupky podle §§ 9 a 17 tisk. zák., spáchané tím, že v září 1930 neuvedl na neperiodických tiskopisech »Poslední stovka« a »Utolsó száz kisanap« místo tisku, tiskaře a nakladatele, a že tyto tiskopisy nepředložil úřadům bezpečnostním nebo státnímu zastupitelství ku přehlídce, byl porušen zákon v ustanoveních §§ 9 a 17 tisk. zák.

D ů v o d y:

Obžalovaný tiskař vytiskl v září 1930 tisíc kusů neperiodických tiskopisů »Poslední stovka« a »Utolsó száz kisanap«. jež mají zevní výpravu úmrtních oznámení. Prvý tiskopis má tento obsah: »Hlubokým a nevýslovným žalem zdrcení a tíhou mnohoměsíční vojenské služby shrbeni staří mazáci dáváme tímto na vědomí všem svým přátelům, známým, svým milým rodičům, dětem, bratrům a sestrám, dědečkům a babičkám, strýčkům a tetičkám, bratrancům a sestřenicím, švagrům a švegruším, jakož i své nejdražší, že naše drahá vše milovaná a nezapomenutelná, dříve ještě celá poslední stovka dne.... o.... po dlouhém a bolestném počítání

nás opustila a odebrala se tam, odkud není pro ni více návratu. Odešla od nás v nejlepší věku po častých různých útrapách, trpěvši stálými kapesními úbytěmi a různými z této vleklé choroby odvozuujícími se příznaky jako nedostatek pitíva, kuřiva a t. d. Číselné pozůstatky drahé zesnulé budou dne . . . o 20. hod. vykropeny a z vlastního kavalce slavnostním pohřebním průvodem do kantiny přeneseny a zde do rodinného hrobu k zaslouženému odpočinku uloženy. Veškeré projevy soustrasti se s díky odmítají a prosí se, by pietní a hlavně finanční vzpomínkou pamatováno bylo truchlících pozůstalých. Sláva Žoldák, otec, Barbora Večerka, matka, Kačka Basa, sestra, Martin Budíček, bratr, Pepa Dovolenska, vnučka, Jiří Kasárník, strýc, Tonda Komisárek, děd, Jody Tinktura, babička, Květoslav Aspirin, švagr, Franta Přesčas, manžel, Bodlo, Šálek, Puška, Helma, Úborka, Rejžák, děti. Za veškeré přibuzenstvo: Pepek Blboun, Venca Hlad, Fráňa Dluhová.« V záhlaví jest vyobrazeno v levo létadlo, v pravo houfnice s vojákem, uprostřed pak karikatura vojenského pohřebního průvodu. Druhý tiskopis je stejně vypraven a maďarský jeho text odpovídá textu českého tiskopisu »Poslední stovka«. Jak z obou tiskopisů vidno, není na žádném z nich uvedeno ani místo tisku, ani tiskař, ani nakladatel, a obviněný doznal, že tiskopisy ty nepředložil ani úřadům bezpečnosti ani státnímu zastupitelství, jak předpisuje § 17 tisk. zák. K návrhu státního zastupitelství v Olomouci uznal okresní soud v Olomouci po přeličení rozsudkem ze dne 17. března 1931 obžalovaného vinným přestupky podle §§ 9 a 17 tisk. zák., spáchanými tím, že v září 1930 neuvedl na neperiodických tiskopisech »Poslední stovka« a »Utolsó száz kisanap« místo tisku, tiskaře a nakladatele a že tyto tiskopisy nepředložil úřadům bezpečnostním nebo státnímu zastupitelství ku přehlídce. Podle rozhodovacích důvodů vzal okresní soud za prokázané skutkové okolnosti shora uvedené a právní podřadění odůvodnil úvahou, že z obsahu tiskopisů vyplývá, že nejde o tiskopis vydávaný pro potřebu domácího nebo společenského života, neboť v nich jest do jisté míry sesměšňována služba vojenská, zejména poslední její období, a proto tyto tiskopisy nemohou požívatí dobrodiní § 9 odst. 2 a § 17 prvního odst., podle něhož jsou zproštěny povinnosti předložení k přehlídce a povinnosti uvedení místa tisku, tiskaře a nakladatele jen tiskopisy, které se vydávají pro potřebu živnosti a obchodu nebo domácího a společenského života jako formuláře, ceníky, navštívenky a t. d., čemuž však není u tiskopisů v souzeném případě. K odvolání obžalovaného uznal krajský jako odvolací soud v Olomouci po odvolacím roku rozsudkem ze dne 5. června 1931, že se obžalovaný z obžaloby pro přestupky podle §§ 9 a 17 tisk. zák. podle § 259 čís. 3 tr. ř. zprošťuje; důvody jsou tyto: »Podle § 9 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1962, čís. 6 ř. zák. z roku 1863 jest na každém tiskopisu uvéstí kromě místa tisku jméno tiskaře a nakladatele a podle § 17 téhož zákona musí býti tyto tiskopisy předloženy úřadu bezpečnosti nebo státnímu zastupitelství ku přehlídce; podle § 9 zákona o tisku jsou tohoto závazku zproštěny výrobky tisku, které se vydávají jen pro potřebu společenského života. Jak z obsahu závadných tiskopisů vidno, jde v souzeném případě o příležitostný společenský tiskopis, určený vojákům odcházejícím z vojny domů. Jde o žertovné rozloučení se s vojenskou službou, nikoliv,

jak první soudce má za to, o sesměšňování vojenské služby. Účelem § 17 tisk. zákona jest udržovati pořádek ve věcech tiskových a zjednati záruku proti zneužívání tisku k páchání trestných činů, nebo k vybízení k nim. Že u tiskopisů »Poslední stovka« a »Utolsó száz kisanap, o takové zneužití tisku nešlo, jest zřejmo z toho, že tiskopisy ty nebyly ani zabaveny. Odvolací soud má tudíž za to, že obžalovaní, any tiskopisy byly vydány jen pro potřebu společenského života, byly zproštěny podle §§ 9 a 17 tisk. zák. závazků v těchto §§ stanovených, a proto oba podle § 259 čís. 3 tr. ř. od obžaloby osvobodil.«

Toto rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na právně mylném výkladu ustanovení § 9 odst. 2 tisk. zákona. Doslov § 9 odst. 2 tisk. zák. poukazuje, obmezuje výjimku z povinnosti podle prvního odstavce téhož §, k výrobkům tisku, které jsou určeny sloužití jen potřebám živnosti a obchodu nebo domácího a společenského života. Jest proto především zkoumati otázku, zda ony tiskopisy slouží těmto potřebám. Že nejde o potřeby živnosti a obchodu nebo života rodinného, jest na snadě a netřeba to blíže odůvodňovati; zbývá proto otázka, slouží-li potřebám života společenského, jak odvolací soud má za to. Otázku tu jest zodpověděti záporně. Okolnost, že se vojenská služba vojínova schyluje ke konci, takže mu již nezbyvá ani sto dní k jejímu zakončení, není vůbec společenskou událostí a není společenskou obvyklostí okolnost tu přátelům a známým oznamovati, tím méně jest to společenskou potřebou. Dalším předpokladem výjimky § 9 odst. 2 tisk. zák. jest, že se výrobek tisku vydává »pouze« pro potřeby shora uvedené; to znamená, že tiskopis neobsahuje nic více, než čeho jest nezbytně zapotřebí k účelům »potřeby společenského života«. I kdyby bylo lze za to míti, že jde o potřebu společenského života, nevyhovují tiskopisy, o něž jde, tomuto požadavku, poněvadž obsah těchto tiskových výrobků jde přes tuto domnělou potřebu. Do záhlaví umístěné zobrazení vojenského pohřbu je karikaturou, persiflující vážný úkon pohřbu s vojenskými poctami, v textu se mluví o »tíhou mnohoměsíční služby shrbených Starých Mazáčích«, v řadě podepsaných přibuzných jsou uvedena smyšlená jména (tak: Basa, Kasárník, Tinktura, Blboun, Aspirin, Hlad, Dluhová), jež obsahují zřetelný náznak poměrů vojenské služby, jež se jimi obracejí ve smích. Třeba by bylo připustiti, že tento obsah není toho rázu, by v něm bylo lze spatřovati sesměšňování služby vojenské, není přece jen naprosto bezzávadný se stanoviska vojenské kázně a přičí se duchu, jenž má se ve vojsku pěstovati a udržovati. Jest ovšem správné, co uvádějí důvody odvolacího rozsudku, že účelem § 17 tisk. zák. jest udržovati pořádek ve věcech tiskových a zjednati záruku proti zneužívání tisku k páchání trestných činů nebo k vybízení k nim; avšak důsledek, který odvolací soud z toho činí pro použitelnost ustanovení §§ 9 a 17 tisk. zák., není správný, neboť okolnost, že tiskopisy ty nebyly zabaveny, znamená jen, že úřady tiskové censury neshledaly v jich obsahu skutkové podstaty činů podle trestních zákonů stíhatelných, neznamená však nic pro otázku, zda tiskopisy ty požívatí výhody druhého odstavce § 9 tisk. zák.; výhody té jsou účastny jen tiskopisy sloužící p o u z e potřebám tamže uvedeným, a to bez ohledu na to, zakládá-li jich obsah skutkovou podstatu trestného činu a zdali proto tiskopis byl, či nebyl,

pokud se týče mohl či nemohl býti zabaven. Bylo proto podle §§ 33, 479 a 292 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4416.

Kontrolní lékař okresní nemocenské pojišťovny je veřejným úředníkem po rozumu §§ 101 odst. 2, 153 tr. zák.

(Rozh. ze dne 19. května 1932, Zm I 919/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 25. září 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák.

Důvody:

Rozsudkem soudu prvé stolice byl obžalovaný uznán vinným zločinem těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák., spáchaným tím, »že dne 24. února 1931 v K. kontrolnímu lékaři okresní nemocenské pojišťovny v K. Alfredu I-ovi, tedy veřejnému úředníku, když vykonával své povolání a pro výkon tohoto povolání úmyslně na těle ublížil«. Zmateční stížnost napadá tento rozsudek důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř., namítajíc, že se ustanovení § 153 tr. zák., pod něž nalézací soud skutek obžalovaného podřadil, k tomuto skutku nevztahuje, a že skutek obžalovaného měl býti při správném výkladu zákona podřaděn pod ustanovení § 411 tr. zák., protože prý kontrolního lékaře okresní nemocenské pojišťovny nelze pokládati za veřejného úředníka po rozumu § 101 odst. 2 tr. zák. Stížnosti nelze přiznati důvodnost. Okresní nemocenské pojišťovny jsou ústavy veřejného práva; záležitosti jim zákonem ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, a to v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928, čís. 184 sb. z. a n. přikázané jsou záležitostmi vládními po rozumu § 101 odst. 2 tr. zák. To vyplývá nejen z úvahy, že citovaný zákon z roku 1924 v doslovu zmíněného zákona z roku 1928 vzešel přímo z péče státu o blaho zaměstnanců, nanejvýš ze státní péče o zajištění zaměstnanců při onemocnění, nýbrž i z celé řady ustanovení tohoto zákona, z nichž je patrna veřejnoprávní povaha okresních nemocenských pojišťoven. Pokud jde o tato ustanovení zákona, stačí poukázat k ustanovením §§ 2 a 3 o povinném pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, dále k četným ustanovením upravujícím činnost přikázanou uvedeným zákonem politickým úřadům prvé stolice (§ 32 odst. 2, § 34 odst. 4, § 36 odst. 1 a 3, §§ 45, 54, 61 odst. 2, § 263 a j.), pak k ustanovení § 86, podle něhož náleží vrchní dozor nad prováděním tohoto zákona, nanejvýš nad nemocenskými pojišťovnami po rozumu tohoto zákona, tedy i nad okresními nemocenskými pojišťovnami, ministerstvu sociální péče, a k ustanovení § 255, jež ukládá i jiným úřadům státním a obecním, by pojišťovny po

rozumu tohoto zákona, tedy i okresní nemocenské pojišťovny v jejich činnosti podporovaly. Je-li takto zcela nepochybné, že záležitosti okresním nemocenským pojišťovnám oním zákonem přikázané jsou záležitostmi vládními, jichž obstaráváním jsou okresní nemocenské pojišťovny jako ústavy veřejného práva pověřeny, nemůže býti ani pochybnosti o tom, že činovníci okresních nemocenských pojišťoven, kteří z příkazu těchto pojišťoven tyto záležitosti obstarávají, jsou veřejnými úředníky po rozumu § 101 odst. 2 tr. zák.; neboť tyto činovníci vykonávají z veřejného příkazu práce vládní. K záležitostem vládním, okresním nemocenským pojišťovnám svrchu citovaným zákonem z roku 1924 přikázaným, náleží nepochybně i kontrola činnosti smluvních lékařů těchto pojišťoven, pokud se týče kontrola nemocných, kterou okresní nemocenské pojišťovny vykonávají buď svými lékařskými důvěrníky nebo svým úředním lékařem, jemuž přísluší řízení lékařské služby v obvodu pojišťovny (§ 143 cit. zákona z roku 1924 v doslovu zmíněného zákona z roku 1928). Proto jest i tyto »kontrolní lékaře« okresních nemocenských pojišťoven, kteří vykonávají z příkazu těchto pojišťoven, tedy z veřejného příkazu, tuto kontrolu, pokládati za veřejné úředníky ve smyslu § 101 odst. 2 tr. zák. Již citovaný zákon z roku 1924 ustanovuje v 2. odstavci § 68 výslovně: »Úředníci nemocenských pojišťoven (tedy i okresních nemocenských pojišťoven) mají ve své úřední činnosti povinnost úředníků veřejných, stanovené v zákoně trestním, požívají však také ochrany jako úředníci veřejní«. Otázkou, jsou-li »kontrolní lékaři« okresních nemocenských pojišťoven úředníky těchto pojišťoven po rozumu posléze citovaného ustanovení zákona, netřeba se podle toho, co bylo shora řečeno, obírat; neboť i kdyby bylo tuto otázku zodpověděti záporně, nebylo by pochybnosti o tom, že kontrolní lékaře okresních nemocenských pojišťoven jest v této jejich činnosti pokládati za veřejné úředníky po rozumu § 101 odst. 2 tr. zák. Námitku stížnosti, že skutečnost, že Alfred I. je zdravotním radou, je pro posouzení, zda čin obžalovaného zakládá skutkovou podstatu zločinu podle § 153 tr. zák., nerozhodná, jest označiti za bezpředmětnou; neboť nalézací soud neshledal, jak vysvítá z důvodů rozsudku, v jednání obžalovaného skutkovou podstatu zločinu podle § 153 tr. zák. proto, že čin byl spáchán na zdravotním radovi, nýbrž proto, že čin byl spáchán na kontrolním lékaři okresní nemocenské pojišťovny, když vykonával toto své povolání, a pro výkon tohoto povolání. Zaujal-li tedy nalézací soud stanovisko, že kontrolní lékař okresní nemocenské pojišťovny je veřejným úředníkem po rozumu § 101 odst. 2 tr. zák. a v důsledku toho též po rozumu § 153 tr. zák. a podřadil-li proto skutek, na němž rozhodnutí se zakládá, pod ustanovení § 153 tr. zák., nelze mu podle toho, co bylo uvedeno, důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci (srov. též rozh. čís. 2457 sb. n. s.).

Čís. 4417.

Zásady § 143 věta druhá a § 157 odst. 2 tr. zák. nelze použiti v případě lehkého ublížení na těle podle § 411 tr. zák.

(Rozh. ze dne 19. května 1932, Zm II 151/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uher-
ském Hradišti ze dne 16. března 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán
vinným přestupkem podle § 411 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc
vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudek uznal obžalovaného vinným i přestupkem § 411 tr. zák., vzav
za prokázáno, že se obžalovaný účastnil rvačky, při níž Josef N., Antonín
K. a František H. tloukli Antonína G-a a Antonína B. udeřil ho přes temeno
nějakým předmětem, takže G. musil z hostince uprchnouti, že rovněž byl
mezi těmi, kteří tloukli Josefa K-e a že v obou případech jednal ve společ-
ném dorozumění s ostatními; praví však, že se mu nelze přesně prokázati,
které zranění vlastně poškozený přivodil. Rozsudek opomenul v případě
G-ově vůbec zjistiti, jaký výsledek nastal ze zlého nakládání, předsevzatého
několika pachatelů s Antonínem G-em, zda G. utrpěl viditelné známky a ná-
sledky. Posuzuje-li činnost obžalovaného s právního hlediska, vyjádřeného
větou, že šlo o společný útok, o společné dorozumění, při němž každý
spolupachatel zodpovídá za výsledek, zřejmě vkládá do skutkové podstaty
přestupku § 411 tr. zák. právní znaky norem §§ 143 a 157 tr. zák., ač
§ 411 tr. zák. nestihá o sobě jako přestupek rvačku neb účastenství při ní,
nastane-li při rvačce jen lehké ublížení na těle, nýbrž jen poranění při rvačce;
čl. IV. uvoz. zák. k tr. zák. nepřipouští, by zásad jiných trestních norem
bylo použito obdobou. I když je tudíž zjištěno, že obžalovaný jednal ve
společném dorozumění s ostatními účastníky rvačky, po případě i, že vložil
ruku na napadeného, nezodpovídá za nastalý výsledek, za viditelné známky
a následky takového útoku ve rvačce, není-li současně bezpečně zjištěno
bud', že sám přivodil ono poškození na těle jako přímý pachatel neb spolu-
pachatel — v souzeném případě soud prohlašuje, že to zjistiti nelze —
nebo aspoň, že jeho jednání má znaky spoluviny na trestném skutku jiných
ve smyslu §§ 5 a 239 tr. zák. Tu však jest úkolem nalézacího soudu, má-li
činnost obžalovaného, jeho účast na rvačce jiných, býti posuzována s hle-
diska přestupku podle §§ 5 a 411 tr. zák., by skutkově zjistil, jakým způ-
sobem se obžalovaný účastnil při rvačce jiných, zda a jak zlý skutek jiných
nastrojil, k němu dal podnět, těm pachatelům, kteří poranění přivodili, na-
držoval, napomáhal, vůbec kterou svojí činností přispěl k vykonání lehkého
poškození na těle, tu k poranění G-a a K-e, přivoděného jinými. To však
napadený rozsudek nezjišťuje; jeho zjištění o stěžovatelově činnosti ne-
dostačují pro podřazení pod ustanovení § 411 tr. zák. Aniž proto bylo třeba
zabývatí se další námitkou stížnosti, že v rozsudku nejsou ani důvody pro
zjištění o společné dohodě, bylo rozsudek zrušiti v této části jako zmatečný
podle § 281 čis. 9 písm. a) tr. ř., a to za souhlasu generální prokuratury
podle § 5 nov. k tr. ř. čis. 3/1878 ř. zák. již při poradě neveřejné, a věc
vrátiti soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 4418.

Ide-li o zabavení pohľadávky, je objektivnou skutkovou náležitostí
trestného činu podľa § 368 tr. z., aby súdne usnesenie o zabavení pohľa-

dávky bolo doručené poddlžníkovi podľa predpisov o doručovaní
žalôb pred tým, než páchatel' pohľadávkou bezprávne disponoval.

(Rozh. z 19. mája 1932, Zm IV 203/32.)

Obžalovaný V. G., keď obdržal ako dlžník súdne usnesenie o zabavení
svojej pohľadávky proti J. S. v prospech vymáhajúcej veriteľky firmy Z. B.,
postúpil ju svojmu bratovi M. G. Spomenuté usnesenie s platobným zá-
kazom bolo doručené poddlžníkovi J. S. teprv po výplate postúpenej po-
hľadávky cesionárovi M. G. Sú d prvej stolice odsúdil obžalovaného
V. G. pre prečin podľa § 368 tr. z. Odvolací súd odsudzujúci rozsud-
dok potvrdil.

Na j v y š š í s ú d zmätočnú sťažnosť obhájcu obžalovaného zamietol.

Dôvody:

Obhájca obžalovaného uplatňuje dôvod zmätočnosti podľa § 385 čis.
1 a) tr. por. preto, že usnesenie o zabavení pohľadávky nebolo nikdy do-
ručené k rukám obžalovaného, doručenkou na to sa vzťahujúcu obžalovaný
nepodpisal a nestačí, že sa snáď súkromne dozvedel o zabavení pohľadávky.
Námietka táto je potiaľ bezdôvodná, že podľa § 45 zák. z 19. januára 1928
čis. 23 Sb. z. a n., ktorý v dobe, kedy bola exekúcia na pohľadávku obža-
lovaného proti J. S. vedená, už platil, len p o d d l ž n í k o v i treba doručiť
platobný zákaz podľa predpisov o doručovaní žalôb; o doručení zákazu
dlžníkovi. — v tomto prípade obžalovanému — zákon takého ustanovenia
nemá a platia teda podľa § 42 b) zák. čl. LX:1881, upraveného predpisom
čl. V. čis. 15 cit. zák., obdobne ustanovenia civilného súdneho poriadku,
tedy v tomto prípade predpisy § 157 o. p. p. o doručení do rúk členom
rodiny. Súd nižších stolíc zistili, že rodičia obžalovaného odovzdali ob-
žalovanému súdne usnesenie o zabavení pohľadávky a že obžalovaný v dobe
postúpenia pohľadávky vedel o jej zabavení. S hľadiska objektívneho je
teda vyvrátená tá námietka sťažovateľova, ako by bolo potrebné, aby sa
doručenie zabavujúceho usnesenia stalo k rukám obžalovaného; pre sub-
jektívnu stránku činu, totiž pre dovodenie jeho úmyslu bezprávne odňať za-
bavenú pohľadávku oprávnenému vymáhajúcejmu veriteľovi, stačí hore uve-
dené zistenie, že rodičia obžalovaného mu usnesenie odovzdali a že vedel
o zabavení pohľadávky v dobe cessie. Tieto námietky sú preto bezzákladné
a zmätočná sťažnosť nemohla byť úspešná.

Najvyšší súd pri tom neprehliadnul, že nie je a podľa stavu spisov ani
nemohlo byť zistené, že v dobe cessie bolo usnesenie o zabavení pohľadávky
už doručené poddlžníkovi J. S.; teprv týmto doručením by zabavenie po-
hľadávky bolo bývalo vykonané a vymáhajúci veriteľ by bol teprv od tejto
doby nadobudol zástavného práva k zabavenej pohľadávke, ako je výslovne
ustanovené už v cit. § 45 zák. čis. 23/1928. Bez tohoto zistenia nie je
teda objektívna skutková náležitosť trestného činu podľa § 368 tr. zák., aby
vec bola odňatá držiteľovi zástavy alebo tomu, kto má právo ju zadržovať,
vôbec daná, lebo zástavné právo vymáhajúceho veriteľa v dobe cessie po-

hl'adávkou nebolo ešte ani založené, pretože zákaz poddlžníkovi J. S. nebol doručený. Najvyšší súd cez to neshľadal dôvodu, aby obžalovaného sprostil obžaloby na tom základe, že táto náležitosť skutkovej podstaty trestného činu podľa § 368 tr. zák. nie je daná; lebo, keď je zistené, že obžalovaný vedel v dobe cessie o tom, že sa na pohľadávku vedie exekúcia a cez toto vedomie pohľadávku postúpil, niet pochybnosti, že takto scudzil svoju pohľadávku, teda predmet patriaci k jeho majetku, preto, aby vymáhajúceho veriteľa poškodil. Ponevác tak učinil ešte pred tým, než bolo usnesenie o zabavení pohľadávky doručené poddlžníkovi, ktorým by teprv zabavenie bolo prevedené, stalo sa tak pred nastávajúcou exekúciou. Jednanie obžalovaného teda správne zakladá ťažší trestný čin než je ten, pre ktorý bol odsúdený, totiž zločin podľa § 386 tr. zák., pre ktorý mal byť odsúdený. Keď je uznatý za vinného ľahším trestným činom podľa § 368 tr. zák., niet dôvodu vyvodzovať dajaké dôsledky z pochybenej miernejšej kvalifikácie v jeho ďalší prospech, ktorý by sa mu pri správnom prísnejšom právnom pojmání priznať nemohol. S týmto vysvetlením právneho stavu veci bola zmätočná sťažnosť zamietnutá podľa § 36 I. odst. nov. k tr. por. ako bezdôvodná.

Čís. 4419.

Pověřil-li okresní úřad mocí svého dozorcího práva vedením agendy dobytčích pasů někoho, kdo není zároveň starostou obce neb obecním notářem, nelze tohoto zmocněnce vzhledem k ustanovení §§ 9, 126 lit. b) zák. čl. VII:1888 považovati za úředníka ve smyslu § 393 tr. zák.

Byly-li padělány protokoly o vlastním chovu dobytka proto, by na jejich základě mohly býti padělány dobytčí pasy, nelze padělání protokolů kvalifikovati za samostatné trestné činy, nýbrž jest je podřaditi pod trestné činy padělání dobytčích pasů.

(Rozh. ze dne 20. května 1932, Zm IV 121/32.)

Obžalovaný M. byl uznán souhlasnými rozsudky soudů nižších stolic vinným 25tinásobným zločinem padělání veřejných listin podle § 394 tr. zák., jehož se dopustil tím, že jako manipulát dobytčích pasů, pověřený vedením této agendy okresním úřadem v T., padělal v 21 případech dobytčí pasy a ve 4 případech protokoly, potvrzující vlastní chov dobytka.

Nejvyšší soud na zmáteční stížnost obžalovaného M., založenou na důvodu zmátečnosti podle § 385 čís. 1 b) tr. ř. a namítající, že trestné činy obžalovaného lze kvalifikovati jen jako prosté padělání veřejných listin podle § 391 tr. zák., zrušil rozsudky obou soudů nižších stolic co do kvalifikace trestných činů a kvalifikoval je jako 21tinásobný zločin padělání veřejných listin podle § 391 tr. zák., podřadiv ony 4 případy padělání protokolů o vlastním chovu dobytka korespondujícím případům padělání dobytčích pasů.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost jest oprávněná. Podle zjištění vrchního soudu odebral okresní úřad v T. pro nesprávnost vedení manipulací dobytčích pasů starostovi obce a pověřil dočasně touto agendou obžalovaného. Notářský úřad v K. převzal na příkaz okresního úřadu od starosty příslušné spisy a odevzdal je obžalovanému. Názor nižších soudů, že obžalovaný vykonával, vystavuje dobytčí pasy, úkoly veřejné správy v oboru své úřední působnosti, není správný. Podle § 9 zák. čl. VII:1888 vystavuje dobytčí pasy obec a podle § 126 lit. b) tohoto zákona patří vystavování pasů do policejní působnosti obce, kterou v malých a velkých obcích vykonává starosta a obecní notář. Nejvyšší soud již v rozhodnutí ze 16. února 1932, čís. Zm IV 610/31 dovedl, že z těchto zákonných ustanovení plyne, že zákonitý obor působnosti při vystavování dobytčích pasů může vykonávat jen starosta a obecní notář a že jej nelze přenést na jiné osoby. V souzeném případě pověřil obžalovaného manipulací dobytčích pasů okresní úřad v T. mocí svého dozorcího práva. Podle §§ 125, 131 cit. zák. čl. má totiž okresní úřad dozor nad výkonem veterinárně-policejních předpisů, tedy zejména ohledně dobytčích pasů, a opatřuje, čeho třeba k odstranění zjištěných nedostatků. Z toho však nelze dovozovati, že okresní úřad může přenést zákonitý obor působnosti při vystavování pasů na kohokoliv. I když okresní úřad ustanoví na základě svého dozorcího práva manipulanta dobytčích pasů, nelze osobu pověřenou spravováním agendy dobytčích pasů v důsledku shora zmíněných právních vývodů považovati za úředníka ve smyslu § 393 tr. zák., totiž za úředníka, který spravuje dobytčí pasy v oboru své úřední působnosti, není-li zároveň starostou neb obecním notářem. Poněvadž obžalovaný nebyl ani starostou ani notářem, nelze trestné činy, které spáchal zhotovením falešných dobytčích pasů jako manipulát dobytčích pasů, kvalifikovati podle § 393 tr. zák., po případě podle § 394 tr. zák., nýbrž spadají pod mírnější ustanovení § 391 tr. zák. Proto vyhověl nejvyšší soud zmáteční stížnosti obžalovaného podle § 385 čís. 1 b) tr. ř. a kvalifikoval tyto trestné činy jako 21tinásobný zločin padělání veřejné listiny podle § 391 tr. zák. Pokud jde o 4 případy padělání protokolů, seznal nejvyšší soud, že rozsudky nižších soudů jsou i co do těchto trestných činů zmátečné podle § 385 čís. 1 b) tr. ř. Podle skutkového zjištění nižších soudů jde v těchto 4 případech o protokoly potvrzující vlastní chov dobytka. I protokoly, i dobytčí pasy byly v těchto 4 případech padělány za tím účelem, aby bylo zmařeno dohlédací právo státu pokud se týče kontroly dobytka z důvodů veterinárně-policejních. Šlo tedy o jednotnou činnost, neboť padělání protokolů mělo býti jen prostředkem k vystavení falešných pasů. Též úmysl pachatelův byl jednotný, neboť obžalovaný padělal protokoly a dobytčí pasy, by zmařil dohlédací právo státu co do těchto kusů dobytka. Pro jednotnost trestné činnosti a úmyslu obžalovaného netvoří padělání protokolů samostatné trestné činy a opačným stanoviskem zavinily nižší soudy zmatek podle § 385 čís. 1 b) tr. ř. v neprospěch obžalovaného, jehož třeba podle posl. odst. § 385 tr. ř. dbáti z povinnosti úřední. Proto nejvyšší soud postupoval podle § 33 odst. I. por. nov. a kvalifikaci těchto 4 trestných činů

jako samostatných zločinů podle § 394 tr. zák. zrušil a podřadil je příslušným trestným činům padělání dobytčích pasů.

Čís. 4420.

Predmetom ochrany podľa § 25 zákona o nekalej súťaži nie sú záujmy spotrebiteľov, lež len záujmy súťažiteľov.

Zemедeľská rada pre Slovensko, vystúpila-li v záujme chrániť nezámožné vrstvy zemedieľského obyvateľstva, nie je oprávnená podať súkromnú (hlavnú) obžalobu podľa § 34 odst. 3 a) zákona o nekalej súťaži.

(Rozh. z 24. mája 1932, Zm III 61/32.)

Na jvyšší súd vyhovel opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti podľa § 441 tr. p., podanému generálnou prokuratúrou a vyslovil, že pravoplatným rozsudkom okresného súdu v S. zo dňa 19. januára 1931, potvrdeným rozsudkom krajského súdu v B. ako odvolacieho súdu zo dňa 9. septembra 1931, ktorým boli obžalovaní J. Č. a I. W. uznaní vinnými priestupkom nekalej reklamy podľa § 25 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n., bol porušený zákon v ustanovení § 34 odst. 1 a 3 lit. a) zákona zo dňa 15. júla 1927, č. 111. Sb. z. a n. Súčasne podľa ostatného odseku § 442 tr. p. z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 c) tr. p. zrušil uvedené rozsudky s celým pokračovaním a obžalovaných podľa § 326 č. 4 tr. p. sprostil obžaloby pre spomenutý priestupok; náhradu nákladov trestného pokračovania uložil podľa § 482 tr. p. štátnej pokladnici.

D o v o d y:

Rozsudkom okresného súdu v S. zo dňa 19. januára 1931 boli obžalovaní J. Č. a I. W. na základe návrhu štátneho zastupiteľstva v B. zo dňa 7. novembra 1930 uznaní vinnými priestupkom nekalej reklamy podľa § 25 zák. č. 111/1927, ktorý spáchali tým, že v mesiaci apríli 1930 jednak v H., jednak v Č. ako cestujúci firmy M. v T. tvrdili rôznym kupcom hospodárskych strojov, že sú vyslaní Zemedieľskou radou na predávanie hospodárskych strojov a že na stroje nimi predané je zaručená štátna subvencia od Zemedieľskej rady do výšky 50%, tedy že v úmysle oklamať a zjednať vlastnému podniku na ujmu iných súťažiteľov prednosť pri súťaži oznamovali verejne odberateľom nepravdivé skutočnosti o stanovení cien. Na odvolanie obidvoch obžalovaných krajský súd v B. ako odvolací súd podľa § 554 odst. II. tr. p. potvrdil rozsudok súdu prvej stolice. Shora uvedený rozsudok okresného súdu stal sa pravoplatným. Priestupok nekalej súťaže podľa § 25 zák. č. 111/1927 stíha sa podľa § 34 odst. 1 a 3 lit. a) cit. zák. na hlavnú súkromnú obžalobu, ktorú môže podať každý súťažiteľ, ako aj každá korporácia, podľa stanov povolaná hájiť záujmy súťažiteľov činom dotknutým. Žiadne z rozhodnutí nižších súdov nezmieňujú sa o tom, či a kým táto obžaloba bola podaná a či bola podaná v zákonnej lehote § 34 odst. 2 cit. zák. Na prvom pojednávaní pred okresným súdom za-

stupoval obžalobu jednak povereník štátneho zastupiteľstva, jednak vykázaný zástupca Zemedieľskej rady pre Slovensko, na druhom pojednávaní len povereník štátneho zastupiteľstva. Zo slov § 34 odst. 1 cit. zákona, že »trestné činy v oddieli I. hlavy II. uvedené stíhajú sa na súkromnú (hlavnú) obžalobu«, najmä z použitia slova »hlavnú«, je zrejmé, že zákonodárca tieto trestné činy vradil medzi tie, pre ktoré môže poškodený jako hlavný súkromný žalobca podať obžalobu bez toho, že by najprv vyzval štátne zastupiteľstvo, aby zastupovalo obžalobu (§ 41 odst. 1 tr. p.). Štátne zastupiteľstvo má sice podľa § 41 odst. 3 tr. p. aj v týchto prípadoch právo v záujme verejnom prevziať zastupovanie obžaloby, prevzatie obžaloby však predpokladá, že bola podaná včas a oprávnenou osobou, prípadne že bolo oprávnenou osobou — či už fyzickou, či právnickou — učinené trestné oznámenie alebo obžalobný návrh (§ 52 odst. 3 tr. p.). Nekalá súťaž obžalovaných bola v tom, že záujemcom o hospodárske stroje tvrdili, že sú vyslaní Zemedieľskou radou pre Slovensko, a sľubovali také výhody, ktoré ani oni sami, ani firma nimi zastupovaná splniť nemohli, ktoré však boli pre kupcov rozhodné pre uzavretie objednávky, tedy že o pomeroch nimi zastupovaného podniku čo do splatenia kúpnej ceny učinili údaje, o ktorých vedeli, že sú nepravdivé a na oklamanie spôsobilé (§ 2 odst. 2 a 3 zák. č. 111/1927) a že tak číhali v úmysle oklamať a zjednať podniku nimi zastupovanému prednosť pri súťaži na ujmu iných súťažiteľov. Predmetom ochrany podľa § 25 zák. č. 111/1927 nie sú záujmy kupujúcich konzumentov, ale záujmy iných súťažiteľov. Súťažiteľom je podľa § 46 zák. č. 111/1927 každý podnikateľ, ktorý vyrába alebo predáva a tovar toho istého alebo podobného druhu alebo prevádza výkony toho istého alebo podobného druhu alebo vôbec je podnikove činným v rovnakom alebo podobnom hospodárskom obore. Za súťažiteľov obžalovaných možno teda považovať výrobcov, predavačov alebo svedkov kúpy (obchodných agentov) hospodárskych strojov a preto trestným činom obžalovaných s hľadiska § 25 zák. č. 111/1927 mohli byť poškodení len títo a nie kupci spomenutých predmetov. Podľa obsahu rozsudkov nižších súdov, prípadne podľa obsahu spisov — na ktorý možno hľadať bez porušenia predpisu § 33 odst. III. por. nov., lebo ide o zistenie procesných úkonov — nebolo učinené ani trestné oznámenie ani obžalobný návrh súťažiteľom obžalovaných alebo nejakou korporáciou, ktorá by bola podľa stanov povolaná hájiť hospodárske záujmy súťažiteľov činom dotknutým. Štátne zastupiteľstvo v B. vo svojom pripise zo dňa 7. novembra 1930, adresovanom zmocnencovi štátneho zastupiteľstva u okresného súdu v S., poukazuje na »obžalobu, ktorú podala Zemedieľská rada prípisom zo dňa 29. apríla 1930«. Podľa § 1 nariadenia vlády republiky Československej zo dňa 26. apríla 1920 č. 305 Sb. z. a n. bola Zemedieľská rada pre Slovensko so sídlom v Bratislave zriadená preto, aby sústavne pečovala o zemedelstvo a o sociálne, osvetové a hmotné potreby zemedieľského obyvateľstva a aby hájila a zastupovala zemedieľské záujmy na Slovensku. Podľa obsahu citovaného pripisu Zemedieľskej rady vystúpila táto výlučne v záujme chrániť nezámožné vrstvy zemedieľského obyvateľstva, tedy v záujme spotrebiteľov, nie v záujme súťažiteľov, k čomu by

v smysle § 2 bodu 3 cit. vl. nar. mohla byť prípadne oprávnená. Podľa toho, čo bolo uvedené, je nepochybné, že v tomto prípade nebola podaná súkromná obžaloba osobou podľa § 34 odst. 1 a 3 lit. a) zák. č. 111/1927 Sb. z. a n. oprávnenou a okresný súd mal preto podľa § 527 odst. 1 trp. odopreť už zavedenie trestného pokračovania. Nedbaním toho a vynesením rozsudku odsudzujúceho, prípadne vynesením potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu bol porušený zákon v citovanom ustanovení.

Čís. 4421.

Ku skutkovej podstate trestných činov podľa § 386 tr. z. nestačí úmysel zmaříť exekúciu na určitú časť majetku, lež vyžaduje sa, aby páchatel zamýšľal poškodiť svojich veriteľov tak, aby nemohli dosiahnuť uspokojenie svojich pohľadávok z jeho majetku.

(Rozh. z 25. mája 1932, Zm IV 108/32.)

Obžalovaný J. J., proti ktorému civilný súd prisúdil jeho veriteľke Š. D. odškodné v sume 15.000 Kč, niekoľko dní po tom, čo sa dovedel o konečnom rozsudku, predal svoje nemovitosti svojej svokre Š. J., takže exekúcia, veriteľkou na tieto nemovitosti vedená, ostala bezvýslednou. Štátne zastupiteľstvo obžalovalo J. J. zo zločinu podvodu podľa § 386 tr. z., Š. J. pre účasť na tomto zločine podľa § 69 č. 2 tr. z. Súd prvej stolice sprostil oboch obžalovaných obžaloby podľa § 326 č. 2 tr. p. pre nedostatok dôkazov. Odvolací súd však na odvolanie verejného žalobcu odsúdil ich podľa obžaloby.

Na jvyšší súd, pojednávajúci o zmätočných sťažnostiach obžalovaných, zrušil z úradnej moci podľa § 35 odst. I. por. nov. rozsudok vrchného súdu a uložil mu, aby o veci znova jednal a rozhodol; zmätočné sťažnosti odkázal na toto rozhodnutie.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní vecí presvedčil sa najvyšší súd, že vrchný súd nezistil okolností, od ktorých závisí možnosť upotrebenia príslušných ustanovení trestného zákona. Vrchný súd zistil, že J. J. odpredal svojej svokre Š. J. kúpnu smluvou z 10. mája 1926 svoj dom a pozemky zapísané v pozemkovej knihe obce Č., že sa tak stalo 5 dní po tom, čo bola vrchným súdom v K. uznaná povinnosť obžalovaného J. J. zaplatiť Š. D. odškodné 15.000 Kč, a že následkom toho exekúcia vedená Š. D. pre toto odškodné na nemovitý majetok J. J. ostala bezvýsledná. Z toho dospel vrchný súd k záveru, že naznačený prevod nemovitostí stal sa pred nastávajúcou exekúciou preto, aby exekúcia, ktorú Š. D. proti J. J. viedla, bola zmarená. Ku skutkovej povahe zločinu podľa § 386 tr. z. sa požaduje úmysel páchatel'a, aby svojich veriteľov poškodil. Vrchný súd vychádza zrejme z mylného názoru, že ku skutkovej povahe zločinu podľa § 385 tr. z. stačí úmysel zmaříť exekúciu a že tento úmysel je totožný s úmyslom poškodiť veriteľov vo smysle

§ 386 tr. z. Zlý úmysel, vyžadovaný ku skutkovej povahe zločinu podľa § 386 tr. z., je vtedy, keď dlžník scudzí, skazí svoje cenné predmety, alebo vymyslí dlžoby alebo právne jednania tým cieľom, aby jeho veritelia nemohli z jeho majetku obdržať uspokojenie svojich pohľadávok, a nie už vtedy, keď dlžník prekáža veriteľovi, aby dostal uspokojenie svojej pohľadávky z určitej čiastky jeho majetku. Tento právny názor plynie nielen zo slovného znenia § 386 tr. z., lež aj z jeho smyslu, lebo trestný čin podľa § 386 tr. z. bol vradený medzi trestné činy klamstva, a ďalej aj zo stovnenia § 386 tr. z. s ustanovením § 359 tr. z., podľa ktorého sa scudzenie vecí skutočne zabavenej stíha miernejším trestom ako trestný čin spadajúci pod ustanovenie § 386 tr. z. Z tej okolnosti, že dlžník pred hroziacou exekúciou scudzil časť svojho majetku, neľze ešte bez všetkého uzatvárať, že mal úmysel znemožniť vôbec uspokojenie svojho veriteľa. Aby sa mohol posúdiť úmysel dlžníka pri scudzení časti jeho majetku, treba zistiť, aký majetok ostal dlžníkovi k tomu, aby mohol slúžiť na uspokojenie veriteľov. Keď tento ostatý majetok stačí k úplnému uspokojeniu veriteľov, neľze hovoriť ani o škode veriteľov vo smysle § 386 tr. z., ani o úmyslu spôsobiť takú škodu. Vrchný súd následkom mylného právneho názoru nezistil, či obžalovanému J. J. ostal po odpredaní naznačených nemovitostí ešte dajaký majetok, či nemovitý alebo movitý, v akej hodnote, a či by tento ostatý majetok po odčítaní dlžôb ku dňu scudzenia stačil uspokojiť súdom priznanú pohľadávku Š. D. Z exekučných spisov pripojených k trestným spisom vychádza na javo, že pre pohľadávku Š. D. bola vedená aj mobilárna exekúcia a že boli skutočne aj zabavené rôzne movitosti značnej hodnoty. Podľa obsahu obecného vysvedčenia mal obžalovaný vtedy i movitý majetok a vždy 5—8 kusov dobytky. Vrchný súd sa touto podstatnou okolnosťou vôbec nezaoberal, v tom smere nič neustálil a najmä o obžalovanej Š. J. nezistil, či a pokiaľ znala tento stav vecí. Pre úmysel páchatel'ov bude rozhodná aj tá okolnosť, akú hodnotu mali odpredané nemovitosti, lebo z hodnoty týchto nemovitostí, ak neodpovedá prijatej protihodnote, bude možno posúdiť, či obžalovaný vykonal čin v úmyslu, aby poškodil Š. D., a či obžalovaná k tomuto poškodeniu napomáhala.

Čís. 4422.

Zákon o ochrane cti (§ 1 zák. čl. XLI:1914) háji len občiansku česť, nie zásady politických strán.

(Rozh. z 27. mája 1932, Zm III 89/32.)

Obžalovaný redaktor S. vytýkal v novinárskom článku hlavnému súkromnému žalobcovi N., že, ačkoľvek je príslušníkom českosl. strany lidovej, v zasadení mestskej rady hlasoval za prepožičanie radničkej miestnosti pre protináboženskú prednášku. Hlavný súkromný žalobca spatroval v závadnom článku skutkovú podstatu prečinu pomlavy tlačou podľa §§ 1, 3 odst. II. č. 1 zák. čl. XLI:1914. Súd prvej stolice však obžalovaného podľa § 326 č. 1 tr. p. sprostil obžaloby z dôvodu, že hlasovanie hlavného

súkromného žalobcu nemohlo ho vydať verejnému pohrdaniu. Odvolací súd rozsudok súdu prvej stolice potvrdil.

Na j v y š š í s ú d zamietol zmätočnú sťažnosť hlavného súkromného žalobcu, založenú na dôvode zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. p.

Z d ō v o d o v :

Sťažovateľ dovodzuje, že inkriminované tvrdenie by ho vydalo verejnému pohrdaniu aspoň v tej spoločnosti, v ktorej sa pohybuje, totiž v kruhoch klerikálne smýšľajúcich osôb, a že neobstojí stanovisko druhého súdu, že by mu inkriminovaná zpráva nemohla byť na ujmu, lebo ak by bola pravdivá, čl. lidová strana by ho zbavila členstva vo strane a tiež v obecnom zastupiteľstve. Zmätočná sťažnosť není oprávnená. Inkriminované tvrdenie vzťahuje sa na politickú činnosť hlavného súkromného žalobcu, lebo obžalovaný, ktorý je príslušníkom ľudovej strany Hlinkovej, napáda inkriminovaným článkom hlavného súkromného žalobcu, ako príslušníka čl. lidovej strany, pre jeho domnelé hlasovanie v zasadnutí mestskej rady v B. V inkriminovanom článku sa uvádza, že hlavný súkromný žalobca hlasoval ako člen mestskej rady v B., hoci je členom čl. lidovej strany, za to, aby bolo povolené usporiadať v zrkadlovej sieni primaciálneho paláca prednášku dra K. na téma: »Pre odluku cirkvi od štátu a školy a proti zneužívaniu náboženstva k účelom politickým.« V článku sa ďalej vraví, že ide o vyložene protináboženskú, resp. proticirkevnú prednášku, a že je veľmi smutné, že i hlavný súkromný žalobca hlasoval za to, aby sa táto prednáška konala v zrkadlovej sieni. Nežze súhlasiť s názorom sťažovateľovým, že by ho zpráva, ak by bola pravdivá, vydala verejnému pohrdaniu. Sťažovateľ zrejme omylne vykladá pojem verejného pohrdania, považujúc za predmet ochrany zákona o utrhaní na cti niečo, čo nie je zákonom chránené. Zákon o ochrane cti háji len občiansku česť a nie zásady politických strán. Závadný článok vytykal hlavnému súkromnému žalobcovi hlasovanie za to, aby sa spomenuté prednášky konaly v zrkadlovej sieni. Nežze vytykať politikovi nečestnosť, keď dospel k presvedčeniu, že prejednanie týchto tém na verejnej schôdzi není proti záujmom ľudu. Otázka, či by hlavný súkromný žalobca z takého hlasovania mohol mať v politickej strane, ktorá ho do mestskej rady ako svojho delegáta vyslala, za následok volanie k zodpovednosti a prípadne iné neprijemnosti, ako vylúčenie zo strany, odvolanie z mestskej rady, nedotýka sa osobnej čestnosti hlavného súkromného žalobcu, ktorú zákon o ochrane cti jedine chráni. Ponevác závadné výroky nevyčerpávajú skutkovú povahu prečinu utrhania alebo urážky na cti, bola zmätočná sťažnosť ako bezdôvodná podľa odst. 1 § 36 por. nov. zamietnutá.

Čís. 4423.

Pro řešení otázky, zda kdo drží zbraň dovoleně či nedovoleně, rozhoduje jen, zda má p í s e m n é úřední povolení pro dotyčný kus zbraně čili nic; jde o omyl právní (§§ 3, 233 tr. zák.), byl-li kdo toho názoru, že zbrojní pas vystavený na browning stačí i na bubínkový revolver.

Zakázanou jest zbraň, kterou zákon (§ 2 zbroj. pat.) za ni prohlašuje; nedovolenou po rozumu § 32 zbroj. pat. jest držba zbraní, přiči-li se v š e o b e c n ě m u dočasně vyslovenému zákazu míti zbraně.

(Rozh. ze dne 28. května 1932, Zm II 289/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním ljčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 9. června 1931, pokud jim byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek podle § 32 zbroj. pat., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc přikázal příslušnému okresnímu soudu v Slezské Ostravě, by o věci v rozsahu zrušení znova jednal a rozhodl.

D ů v o d y :

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný měl dne 6. srpna 1930, kdy u něho byla provedena policejní prohlídka, ve svém bytě (kromě browningu, jež chtěl příštího dne odevzdati na policejním ředitelství v Mor. Ostravě jako soudní věc propadlou) vlastní bubínkový revolver; zjistil dále, že obžalovaný měl sice zbrojní pas vystavený policejním ředitelstvím v Mor. Ostravě již od roku 1921, že v roce 1927 byl mu vystaven nový pas na browning a že tento pas byl dne 17. dubna 1930 obnoven na dobu dalších tří let. Z toho jest patrné, že obžalovaný měl úřední povolení k držbě browningu. Obžalovaný však měl v držení bubínkový revolver, tedy zbraň jiného druhu, než na který zní zbrojní pas. Soud nalézací zprostil obžalovaného podle § 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek § 32 zbroj. pat., která naň byla z té příčiny vznesena, s odůvodněním, že si nebyl vědom protiprávnosti svého jednání a, že byl v omylu, pro který nebylo lze v jeho činu spatřovati trestný čin (§ 2 písm. e) tr. zák.), poukázav k tomu, že nebyla vyvrácena obhajoba obžalovaného, že nedal provést změnu na zbrojním pasu, by odpovídal co do druhu zbraně skutečnému stavu věci, jen proto, že mu policejní inspektor S. dal k dotazu informaci, že jako držitel zbrojního pasu, znějícího na browning, může míti v držení buď browning nebo bubínkový revolver, »že je to jedno« (stejně). Právním uplatňuje státní zastupitelství proti osvobozujícímu výroku důvod zmatečnosti čis. 9 b) § 281 tr. ř., dovozujíc správně, že porušuje zákon, pokud se týče že bylo nesprávně zákona použito, pokud jde o otázku, jsou-li tu okolnosti, pro které skutek přestává býti trestným, nebo pro které nemůže býti stíhán. Podle odůvodnění rozsudku a přesvědčení soudu byl obžalovaný v omylu, pro který nebylo lze v jeho činu spatřovati trestný čin, an byl toho názoru, že zbrojní pas vystavený na browning stačí též na bubínkový revolver, že tedy na tento pas může míti v držení místo browningu bubínkový revolver. Omyl, ve kterém obžalovaný podle citovaného zjištění rozsudkového byl, je však omylem právním; týká se totiž výkladu zákona § 19 zbroj. pat., který předpisuje výslovně, že zbrojní pasy mají platnost jen pro ty kusy zbraně, pro které jsou vyhotoveny, z čehož plyne, že pro řešení otázky, zda kdo drží zbraň dovoleně či nedovoleně, rozhoduje jen, zda má úřední povolení,

a to podľa druhého odstavce § 9 cit. pat. písomné — zbrojná pas — pro dotyčný kus zbraně, čili nic. Poněvadž zbrojní patent jest součástí trestních zákonů a § 19 cit. pat. integrující částí § 32 téhož pat., pokud jde o výklad skutkové podstaty přestupku podle tohoto § zbroj. pat., jde o omyl právní, který pachatele podle §§ 3, 233 tr. zák. neomlouvá, i když byl pro prokázané okolnosti snad omluvitelný (rozhodnutí čís. 3628 sb. vid. nejv. s.). Bylo proto vyhověti odůvodněné zmatečné stížnosti, zrušiti napadený výrok rozsudku jako zmatečný a věc pro nedostatek skutkového zjištění příkazati příslušnému okresnímu soudu v Slezské Ostravě, by v rozsahu zrušení o ní znovu jednal a rozhodl, neboť nalézací soud nezjistil následkem svého právního hlediska okolnost, zda je v souzeném případě bubínkový revolver zakázanou zbraní, pokud se týče zda jde o nedovolenou držbu zbraně, neboť zakázanou jest zbraň, kterou zákon podle § 2 zbroj. pat. za ni prohlašuje, a nedovolenou po rozumu § 32 zbroj. pat. jest držba zbraní, přiči-li se v š e o b e c n ě m u dočasně vyslovenému zákazu míti zbraně (rozh. čís. 108 a 3256 sb. n. s.); bude tedy zejména nutno po případě zjistiťi, zda pro obvod místa činu je dosud v platnosti nařízení zemské politické správy slezské ze dne 31. března 1919, čís. 477 st. č. 26, sb. zákonů a nařízení pro Slezsko z roku 1919, jimž bylo zastaveno právo míti nebo nositi zbraně, náboje a pod.

Čís. 4424.

Oprávněným udeliť zmocnenie podľa § 9 č. 6 zák. čl. XLI:1914 je úrad, ktorého bol urazený členom, bárs sa utrhanie na cti stalo pre úradnú činnosť urazeného v sbore, nad ktorým dozor náležal druhému úradu.

(Rozh. zo dňa 1. júna 1932, Zm III 37/32.)

Súd prvej stolice uznal obžalovaného M. vinným prečinom utrhania na cti podľa §§ 1, 3 odst. II. č. 2, § 9 č. 6 zák. čl. XLI:1914, ktorého sa dopustil tým, že pred svedkom tvrdil o úradníkovi ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska dr. B., ktorý bol členom likvidačnej komisie pre správu cirkevných statkov, že v tejto funkcii prijal úplatok. Zmocnenie k stíhaniu tejto pomlavy udelilo prezidium krajinského úradu v B. O d v o l a c í súd na odvolanie oboch strán zrušil rozsudok prvého súdu a obžalovaného M. podľa § 326 č. 4 tr. p. sprostil obžaloby, lebo nepovažoval prezidium krajinského úradu za oprávnené udeliť zmocnenie k stíhaniu spomenutého trestného činu.

Najvyšší súd na zmätočnú sťažnosť vrchného štátneho zastupiteľstva z úradnej moci podľa § 35 odst. I. por. nov. zrušil rozsudok odvolacieho súdu a uložil mu, aby o veci znova jednal a rozhodol.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil a previedol vrchný prokurátor zmätočnú sťažnosť podľa č. 1 a) § 385 tr. por., ku ktorej sa generálny

prokurátor pripojil. Vrchný súd sprostil obžalovaného obžaloby naň pre prečin pomlavy podľa §§ 1, 3 odst. 2 č. 2, § 9 č. 6 zák. čl. XLI:1914 podanej z toho dôvodu, že v tomto prípade nebolo k udeleniu zmocnenia danej z toho dôvodu, že v tomto prípade nebolo k udeleniu zmocnenia oprávnené prezidium krajinského úradu v Bratislave, že urazený Dr. B. bol síce vymenovaný za člena likvidačnej komisie ako úradník ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska, že však v komisii nezastupoval ministerstvo pre správu Slovenska, lež že jeho činnosť ako člena likvidačnej komisie bola osobitnou úradnou činnosťou, ktorá podliehala dozoru ministerstva školstva a národnej osvety, a preto že jedine toto ministerstvo bolo oprávnené k udeleniu zmocnenia, od ktorého však zmocnenie udelené nebolo. Tento právny názor neobstojí. Urazený Dr. B. bol podľa vyhlášky ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska o správe niektorých cirkevných majetkov na Slovensku z 26. októbra 1923, uverejnenej v č. 42 roč. 5 príj. Úradných novín, menovaný ministrom školstva a národnej osvety v dohode s ministrom s plnou mocou pre správu Slovenska za člena likvidačnej komisie ako zástupca ministra s plnou mocou pre správu Slovenska. Zmocnenie k stíhaniu udelilo štátnemu zastupiteľstvu dňa 28. februára 1929 prezidium krajinského úradu v Bratislave vo smysle § 9 č. 6 zák. čl. XLI:1914. Nebolo o tom ani pochybované a nižšie súdy vzaly zrejme za dokázané, že urazený Dr. B. ako hlavný radca politickej správy podliehal krajinskému úradu v Bratislave ako úradu predstavenému tak v dobe spáchaného trestného činu ako aj v dobe udelenia zmocnenia. Podľa § 9 zák. čl. XLI:1914 udeľuje v prípadoch uvedených pod č. 6 tohoto § zmocnenie predstavený, po prípade úrad dohľadajúci na urazený úrad alebo na urazeného verejného úradníka. Predstaveným úradom urazeného Dra B. bol krajinský úrad a podľa slovného znenia zákona niet dôvodu, aby sa krajinskému úradu, ktorý bol predstaveným úradom urazeného, odmietalo oprávnenie udeliť zmocnenie k stíhaniu pre pomlavy podriadeného mu verejného úradníka. Avšak niet dôvodu pre toto odopretie ani s hľadiska úradného účinkovania urazeného. Podľa hore citovaného nariadenia bol urazený Dr. B. vymenovaný za člena likvidačnej komisie ako zástupca ministra s plnou mocou pre správu Slovenska okrem ďalších členov ako zástupcov iných ministerstiev. Z toho plynie, že urazený Dr. B. zastupoval v likvidačnej komisii ministra s plnou mocou pre správu Slovenska, a že v dôsledku toho jeho úradne účinkovanie v likvidačnej komisii padalo do pôsobnosti predstaveného úradu, totiž ministerstva pre správu Slovenska, ktoré urazený v komisii zastupoval. Okolnosť, že ministerstvo školstva a národnej osvety dozeralo na pôsobnosť likvidačnej komisie, nič nemenila na pôsobnosti služobného úradu urazeného. Preto treba krajinský úrad v Bratislave považovať za oprávnený k udeleniu zmocnenia pre pomlavy urazeného Dra B. Vychádzajúc s tohoto právneho hľadiska nevidí Najvyšší súd zistený skutkový stav potrebný k použitiu príslušných ustanovení trestného zákona. Je zrejme, že následkom toho, že právny názor vrchného súdu čo do otázky zmocnenia neľze považovať za správny, neobstojí ani skutkový stav, ktorý vrchný súd ustálil z mylného právneho hľadiska, lebo otázka zmocnenia bola podľa rozsudku vrchného súdu spolurozhodujúca pri zistení skutkového stavu. Bude preto treba, berúc za základ právny názor v tomto

rozhodnutí vyslovený Nejvyšším soudem č. do otázky zmocnění, zistiť s toho právneho hľadiska skutkový stav a najmä uvažovať aj o dôkazoch obžalovaným pri hlavnom odvolacom pojednávaní navrhovaných a potom znova vo veci rozhodnúť.

Čís. 4425.

Ideální souběh přestupku podle § 512 a) tr. zák. s přestupkem podle § 515 tr. zák. je vyloučen.

Rozdíl té i oné skutkové podstaty.

Pojem »nevěstky« po rozumu § 512 tr. zák.

(Rozh. ze dne 2. června 1932, Zm I 104/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zrušil v neveřejném zasedání z podnětu zmáteční stížnosti obžalovaných podle § 290 tr. ř. rozsudek krajského soudu trestního v Praze ze dne 23. prosince 1930, pokud jim byli obžalováni uznání vinnými přestupkem kuplířství podle §§ 512, 515 tr. zák., a vrátil věc nalézacímu soudu, by jí znovu projednal a o ní rozhodl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Nalézací soud uznal obžalované vinnými, že jako hostinští poskytovali nevěstkám ku provozování jich nedovolené živnosti u sebe řádný pobyt a příležitost, a shledal v tomto jednání přestupky podle § 512 tr. zák., při čemž má patrně na mysli případ § 512 písm. a) tr. zák., a podle § 515 tr. zák. Shledal tudíž ideální (jednočinný) souběh obou těchto deliktů, jsa ovšem s tímto názorem patrně na omylu. Skutková podstata § 512 tr. zák. nečiní rozdílu v osobě pachatelově, takže jí lze užítí na kohokoliv jako na podmět trestného činu, postihuje však trestem jen určité druhy činnosti, vyčtetno vypočtené v odstavcích a) — c) citovaného §, kdežto skutkové podstaty § 515 tr. zák. se mohou dopustiti jen hostinští nebo krčmáři, leč výhradně mimo případy přestupku kuplířství, naznačeného v § 512 tr. zák. Tím dal zákonodárce bezpochyby na jevo, že skutková podstata § 515 tr. zák. jest proti přestupku § 512 tr. zák. jen podpůrná a že může tudíž býti skutečněna výhradně takovým jednáním, jež nelze podřaditi pod trestní ustanovení § 512 tr. zák., pročež nemůže býti řeči o ideálním souběhu obou těchto deliktů (viz Herbst, komentář k trest. zák., sv. II. k § 515 tr. zák.; komentář Altmannův, svaz. I., str. 1013; a co do podstaty obou deliktů též rozh. nejv. soudu č. 3506 sb. n. s.). Rozsudek první stolice je tudíž právně pochybený, pokud uznává obžalované vinnými oběma oněmi přestupky, ano podle toho, co bylo řečeno, nemůže býti pochybné, že jednání jim za vinu dávané může ztělesniti jen tu neb onu z obou skutkových podstat. Důsledkem toho byl skutek, na němž se rozhodnutí v tomto směru zakládá, nesprávným výkladem zákona uvažován podle trestního zákona k němu se nevztahujícího, což činí rozsudek zmátečným podle § 281 čis. 10 tr. ř.

Třebaže je podle toho, co řečeno, nesporné, že obžalovaní mohou býti právem odsouzeni jen pro jeden z obou přestupků, o něž jde, přece podle zjištění rozhodovacích důvodů nelze říci, které z obou ustanovení na případ skutečně dopadá. Platí to již co do otázky, zda číšnice, uvedené jako taktově v policejním oznámení, na které se rozsudek odvolává, byly nevěstkami, totiž osobami, provozujícími smilnou živnost (viz Altmann, str. 1011), zda totiž ženštiny, o něž jde, provozovaly smilstvo po živnostensku, jak by vyžadoval předpis § 512 tr. zák. (viz rozhodnutí nejv. soudu čis. 3506 sb. n. s. a rozhodnutí vídeňského zruš. soudu čis. 4086 a též 2945), k čemuž by bylo zjistiiti, že úmysl dotčených osob směřoval k tomu, by si častějším souložením zjednaly zdroj příjmů, by tak mohly ze smilstva žíti zcela neb částečně (srovnej rozh. čis. 2581 sb. n. s.), při čemž by bylo pak i zjistiiti, že to bylo též obžalovaným známo. Nestačí v tomto směru zjištění rozsudku, že číšnice s hosty za peníze souložily, protože to ještě nemusí vyčerpáti ony předpoklady. Z toho, co bylo shora dovedeno, vysvítá ovšem s druhé strany i mylnost názoru stěžovatelů, že provádění smilstva muselo by prý býti jediným výdělečným pramenem osob, o něž jde. Posléze nelze však z rozsudkových důvodů ani seznati, zda si nalézací soud uvědomil, že by bylo s hlediska § 512 tr. zák. též třeba, by obžalovaní dali nevěstkám byt za tím účelem, by nedovolenou živnost provozovali. Pokud se však týče skutkové podstaty § 515 tr. zák., opomenul se nalézací soud zabývati otázkou, zda a pokud přichází i obžalovaný Jaroslav T. jako hostinský v úvahu; označujeť ho rozsudek sám ve výroku za truhláře. V tomto směru nelze nechati nepovšimnuté, co v této příčině uvedli obžalovaní, že totiž Jaroslav T. má truhlářskou živnost a v kavárenské živnosti obžalované Matyldy T.-é jen tu a tam vypomáhal a t. d. Rozsudek však neobsahuje zjištění, vyhovujících požadavku § 270 odst. 2 čis. 5 tr. ř., jimiž by bylo odůvodněno, proč jest i onoho obžalovaného pokládati za hostinského, neb alespoň v oné živnosti manželčině za osobu služebnou, na níž by bylo po případě použiti poslední věty § 515 tr. zák.

Čís. 4426.

Znal-li pachatel již před činem svou abnormální reaktivnost na požití alkoholu a přes to, poživ ho (ve značném množství), připravil se — třebaže jen z lehkomyšlnosti — ve stav úplného opilství, v němž pak spáchal čin, vykazující na venek veškeré znaky zločinu, odpovídá za přestupek podle § 523 tr. zák.

Pojem t. zv. patologické opilosti.

Ustanovení § 523 tr. zák. obsahuje dvě, nikoliv tři trestní sazby, an předpis o zosřzení není novou trestní sazbou; druhé trestní sazby (tuhého vězení) lze použiti jen, jsou-li splněny obě podmínky poslední věty.

»Těžšími zlymi činy« po rozumu posl. věty § 523 tr. zák. je rozuměti jen zločiny, přesahující tíži následků nebo z jiných důvodů značně míru obvyklou při výtržnostech z opilství; nespádá sem jednání, vykazující jen znaky prostého zločinu podle § 81 tr. zák. »

(Rozh. ze dne 14. června 1932, Zm I 358/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmatečn stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 13. února 1931, jímž byl stěžoval uznán vinným přestupkem opilství podle § 523 tr. zák. a odsouzen do tuhého zostřeného vězení na čtyři měsíce, zamítl, pokud čelila proti výroku o vině. Vyhověl jí však, pokud čelila proti výroku o trestu, rozsudek v tomto výroku zrušil a vyměřil obžalovanému podle první sazby § 523 tr. zák. s ohledem na ustanovení druhé věty § 523 tr. zák. trest zostřeného vězení v trvání dvou měsíců, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmatečn stížnost napadá rozsudek soudu prv stolice ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem opilství podle § 523 tr. zák., číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) a b) tr. ř., a ve výroku o trestu důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 11 tr. ř. Stížnost připouští, že obžalovaný spáchal ve stavu úplného opilství čin, který by mu, jak napadený rozsudek uvádí, bylo krom opilství přičítati za zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., pokládá však výrok rozsudku o vině obžalovaného přes to za zmatečn podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., a to proto, že rozsudek shledává ve skutku obžalovaného přestupek podle § 523 tr. zák., ač v rozhodovacích důvodech připouští, že tu šlo o »pathologické opilství«. Stížnost nelze přiznati důvodnost, Tak zvaná »pathologická opilost« liší se od obyčejné opilosti jen tím, že nastává následkem abnormální reakce osoby na požití alkoholu (intolerance proti alkoholu) již po požití poměrně nepatrného množství alkoholu. »Pathologická opilost« jest tedy právě tak jako obyčejná opilost účinkem požití alkoholu a odpovídá, dosáhla-li stupně úplného opilství po rozumu § 2 písm. c) tr. zák., právě tak jako obyčejná opilost tohoto stupně pojmu opilství ve smyslu §§ 236 a 523 tr. zák. (rozh. čis. 3434 vid. sb.; 3358 a j. sb. Nejv. s. a Zm II 183/31). Předmětem trestní normy § 523 tr. zák. je skutek záležející v tom, že se pachatel uvedl vlastní vinou ve stav úplného opilství, v němž pak došlo nahodila ke spáchání činu, vykazujícího na venek veškeré znaky určitého zločinu (rozh. čis. 3725 vid. sb. a j.; rozh. Zm II 183/31). Pachatele, spáchavšího v patologické opilosti čin, který by mu bylo krom opilství přičítati za zločin, nelze ovšem činiti zodpovědným za jeho stav opilosti, nevěděli-li před tím o své abnormální reaktivnosti na požití alkoholu, t. j. o tom, že jest následkem svého zvláštního zdravotního stavu méně odolný proti účinkům požití alkoholu (rozh. čis. 3434 vid. sb. a j.). V souzeném případě zjišťuje však rozsudek v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný »znal svou málo vzdorující povahu proti následkům požití alkoholu«. Znal-li obžalovaný již před příběhem tu v úvahu přicházejícím své abnormální reagování na požití alkoholu a požil-li, jak rozsudek v rozhodovacích důvodech zjišťuje, v souzeném případě přes to alkoholu, a to dokonce ve velmi značném množství, připravil se vlastní vinou — po této stránce stačí i jen lehkomyslnost (rozh. čis. 1400 sb. Nejv. s.) — ve stav úplného opilství, v němž pak spáchal čin, vykazující na venek veškeré znaky zločinu podle § 81 tr. zák. Shledal-li nalézací soud za tohoto stavu věci v činu obžalovaného

přestupek opilství podle § 523 tr. zák., nelze mu důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci. Skutečnost, že tu přichází v úvahu »pathologická opilost«, nemůže na tom nic měniti.

Stížnost je však v podstatě odůvodněna, pokud uplatňuje zmatek podle § 281 čis. 11 tr. ř. Ustanovení § 523 tr. zák. má dvě trestní sazby, nikoli tři, jak stížnost mylně předpokládá. Poslední věta tohoto ustanovení zákona nestanoví, jak stížnost mylně míní, dvě trestní sazby, totiž sazbu vězení se zostřením od 1 měsíce do 3 měsíců a sazbu tuhého vězení od 1 měsíce do 6 měsíců; předpis poslední věty § 523 tr. zák. o zostření trestu vězení stanoví jen podmínku, za níž se má trest vězení v 2. větě tohoto ustanovení zákona uvedený zostřiti, neobsahuje však změnu první trestní sazby § 523 tr. zák., a tudíž ani novou trestní sazbu; teprve část poslední věty § 523 tr. zák., jednající o trestu tuhého vězení od 1 měsíce do 6 měsíců stanoví, a to v souvislosti s větou o zostření trestu vězení, novou, druhou trestní sazbu tohoto § (rozh. čis. 1718 sb. Nejv. s.). Této druhé trestní sazby § 523 tr. zák., podle níž byl v souzeném případě obžalovanému trest vyměřen, lze použiti jen, jsou-li splněny obě podmínky poslední věty tohoto §, t. j. jen, je-li zjištěno, že obžalovanému je ze zkušenosti povědomo, že je v opilosti podroben prudkému hnutí mysli, a je-li čin zločinné povahy jím v opilství spáchaný »těžším zlým činem« (rozh. čis. 1718 sb. Nejv. s.). V souzeném případě zjišťuje rozsudek v rozhodovacích důvodech způsobem formálně bezvadným, že obžalovanému bylo ze zkušenosti povědomo, že bývá ve stavu opilství podroben prudkému hnutí mysli. Je tudíž první podmínka použití druhé trestní sazby § 523 tr. zák. splněna. Naproti tomu posoudil soud prv stolice právně mylně druhou podmínku použití této trestní sazby. Poněvadž ustanovení § 523 tr. zák. nečiní použití řečené druhé trestní sazby závislým na určité výměře trestu na zločin spáchaný ve stavu úplné opilosti, jest míti za to, že »těžšími zlými činy« (trestní zákon z roku 1803 mluvil v tomto směru o »ohyžděnějších zlých činech«) v poslední větě tohoto ustanovení zákona uvedenými je rozuměti jen zločiny, přesahující tíži následků s nimi spojených nebo z jiných důvodů značně míru obvyklou při výtržnostech v opilství vyvolaných. Posuzuje-li se souzený případ s tohoto právního hlediska, nelze v činu, jež obžalovaný v úplném opilství spáchal a jež by mu bylo krom opilství přičítati za zločin, spatřovati »těžší zlý čin« po rozumu poslední věty § 523 tr. zák.; neboť čin obžalovaným v opilství spáchaný záležel podle skutkového zjištění rozsudkového prostě v tom, že se obžalovaný zprotivil dvěma policejním strážníkům při konání jich služby skutečným násilným vztažením ruky za tím účelem, by zmařil jejich služební výkon, své zatčení, tedy v jednání vykazujícím jen znaky prostého zločinu podle § 81 tr. zák. (srov. rozh. čis. 4016 vid. sb.). Při správném výkladu zákona měl tudíž býti obžalovanému vyměřen trest podle první trestní sazby § 523 tr. zák., a to s ohledem na ustanovení poslední věty tohoto ustanovení zákona o zostření trestu vězení. Vyměřil-li nalézací soud obžalovanému trest podle druhé trestní sazby § 523 tr. zák., vykročil tím z mezí zákonné trestní sazby, pokud se tato sazba zakládá na přitěžujících okolnostech v zákoně jmenovitě uvedených a zatížil tím svůj rozsudek ve výroku o trestu zmatekem podle § 281 čis. 11 tr. ř. stížností uplatňovaným.

Čís. 4427.

Súd, dožiadaný v pokračovaní podľa § 425 odst. II. tr. p. o vyhlásenie rozsudku, je tiež zmocnený prijať ohlásenie a prevedenie zmätočnej sťažnosti, pokiaľ sa stalo hneď po vyhlásení rozsudku.

(Rozh. zo dňa 14. júna 1932, Zm III 154/32.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti L. B. a spol. pre zločin krádeže zmätočnú sťažnosť obžalovaného L. B. a jej dňa 14. februára 1932 podané prevedenie vo verejnom zasedaní senátu odmietol a uviedol

v dôvodoch:

Obžalovaný L. B. nebol prítomný na odvolacom hlavnom pojednávaní ani nebol tam osobitným obhájcom zastúpený, preto vrchný súd postúpil spisy po vynesení rozsudku krajskému súdu v Komárne k ďalšiemu pokračovaniu podľa § 425 odst. II. Trpp. Krajský súd dožiadal okresný súd v Parkani, aby vyhlásil rozsudok súdu druhej stolice obžalovanému L. B. Okresný súd dňa 11. februára 1932 vyhlásil rozsudok súdu druhej stolice obžalovanému, ktorý hneď ohlásil zmätočnú sťažnosť podľa bodu 1 a) § 385 Trpp. s odôvodnením, že je nevinný, a súčasne pripojil k zápisnici spis, ako doplnenie jeho slovom ohláseného opravného prostriedku, obsah ktorého spisu označil za odôvodnenie svojej zmätočnej sťažnosti. Dňa 14. februára 1932 však obžalovaný podal okresnému súdu ďalšie prevedenie zmätočnej sťažnosti. Okresný súd zaslal toto prevedenie s ostatnými spismi krajskému súdu v Komárne, kam spisy a prevedenie zmätočnej sťažnosti došli dňa 23. februára 1932. Ponevác okresný súd bol dožiadaný o vyhlásenie rozsudku, z toho plynie, že bol tiež zmocnený prijať ohlásenie a prevedenie zmätočnej sťažnosti, pokiaľ sa to stalo hneď vyhlásení rozsudku. Avšak vyhlásením rozsudku, protokolovaním hneď ohlásenej zmätočnej sťažnosti a pripojením hneď podaného jej prevedenia k zápisnici — splnil okresný súd v Parkani dožiadanie. Nakoľko tedy obžalovaný v osmi dennej lehote stanovenej v § 388 Trpp. a § 31 Trpp.-nov. chcel podať ďalšie prevedenie zmätočnej sťažnosti, bolo na ňom, aby zachoval predpis §§ 431/III. a 388/II. Trpp., že totiž prevedenie ohláseného opravného prostriedku sa má stať do 8 dní od jeho ohlásenia, a to u príslušného súdu, t. j. u súdu prvej stolice, v danom prípade u krajského súdu v Komárne. Obžalovaný L. B. však nepodal ďalšie prevedenie zmätočnej sťažnosti u príslušného súdu. Z tej príčiny došlo toto ďalšie prevedenie ku krajskému súdu v Komárne po uplynutí 8 dní rátaných od vyhlásenia rozsudku vrchného súdu. Preto dňa 14. februára 1932 u okresného súdu podané prevedenie zmätočnej sťažnosti, ktoré došlo k príslušnému krajskému súdu len dňa 23. februára 1932 — sa javí byť opozdeným. Ani pri vyhlásení rozsudku dňa 11. februára 1932, ani v prevedení k zápisnici o vyhlásení hneď pripojenom neoznačil obžalovaný, z jakého konkrétneho dôvodu má za to, že jeho čin označený v napadnutom rozsudku nie je trestný. Obžalovaný

nevyhovel tedy nariadeniu § 390 Trpp. a § 31 Trpp.-nov., že sťažovateľ má označiť dôvod zmätočnosti, ktorý chce uplatňovať. Jeho zmätočná sťažnosť je tedy bez označenia dôvodu zmätočnosti. Z týchto dôvodov bolo treba zmätočnú sťažnosť a jej prevedenie odmietnuť podľa odst. 3 § 434 Trpp.

Čís. 4428.

Nevyplývá-li skutočnosť vylučujúca podmienené odsouzení podle § 2 (1) zák. čís. 562/1919 (že obžalovaný byl předchozím rozsudkem odsouzen ke ztrátě práva volebního, an čin byl spáchán z pohnutky nízké a nečestné) z výkazů při hlavním přelíčení čtených (z trestního lístku), je na veřejném obžalobci, by neúplností v tom směru čelil vhodným návrhem (by byl čten předchozí rozsudek).

Neučínil-li tak, nemůže důvodně vytýkati rozsudku, jímž obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu, neúplnost po rozumu § 281 čís. 5 tr. ř., aniž po zákonu doličuje zmatek čís. 11 § 281 tr. ř., vycházející z onoho předpokladu při hlavním přelíčení na jevo nevyšlého a v rozsudku nezjištěného.

(Rozh. ze dne 15. června 1932, Zm I 183/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 5. prosince 1930, pokud jím byl obžalovanému, odsouzenému pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 písm. a) tr. zák., povolen podmíněný odklad výkonu trestu. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek soudu první stolice jen ve výroku, jímž bylo obžalovanému povoleno podmíněné odsouzení, a uplatňuje v tomto směru číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 11 tr. ř. S hlediska posléze uvedeného důvodu zmatečnosti namítá, že nalézací soud vykročil ze své trestní moci, přiznav obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu; podmíněné odsouzení je prý v souzeném případě podle § 2 zák. o podmíněném odsouzení vyloučeno, protože prý obžalovaný byl právoplatným rozsudkem krajského soudu v Liberci ze dne 2. dubna 1929, Tk 1597/28, jímž byl uznán vinným přečinem podle § 1 zák. o máření exekuce, odsouzen též ku ztrátě práva volebního, a to s odůvodněním, že spáchal tento čin z pohnutek nízkých a nečestných, a protože ode dne, kdy trest na svobodě obžalovanému tímto rozsudkem uložený byl vykonán, až do dne, kdy se obžalovaný dopustil nového trestného činu, t. j. zločinu krádeže podle §§ 197, 199 a) tr. zák. tu v úvahu přicházejícího, neuplynula doba 5 let v 2. odstavci § 2 zák. o podmíněném odsouzení uvedená.

Těmito vývody nedoličuje stížnost hmotně-právní zmatek podle § 281 čís. 11 tr. ř. po zákonu, ana se neдрží skutkových zjištění rozsudkových, jak by při správném provádění tohoto zmateku činiti měla, nýbrž vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného, že obžalovaný byl svrchu citovaným rozsudkem krajského soudu v Liberci ze dne 2. dubna

1929 odsouzen též ke ztrátě práva volebního, a to s odůvodněním, že spáchal onen přečin z pohnutek nízkých a nečestných (§ 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř.). Pokud stížnost vytyká rozsudku s hlediska zmatku podle § 281 čís. 5 tr. ř. neúplnost, záležející prý v tom, že rozsudek nezkoumá a nevysslovuje se o tom, zda obžalovaný nebyl již dříve odsouzen pro přečin nebo přestupek spáchaný z pohnutky nízké a nečestné, nelze jí přiznati důvodnost. Výtka neúplnosti byla by odůvodněna jen, kdyby bylo při hlavním přelíčení vyšlo na jevo, že citovaným rozsudkem krajského soudu v Liberci ze dne 2. dubna 1929 bylo zjištěno, že obžalovaný spáchal trestný čin, jímž byl tímto rozsudkem uznán vinným, z pohnutky nízké a nečestné, nebo kdyby bylo při hlavním přelíčení aspoň vyšlo na jevo, že obžalovaný byl tímto rozsudkem odsouzen ke ztrátě práva volebního. Stížnost sama však netvrdí, že vyšla při hlavním přelíčení některá z těchto skutečností na jevo. Rozsudek krajského soudu v Liberci ze dne 2. dubna 1929 Tk 1597/28 nebyl, jak stížnost sama připouští, při hlavním přelíčení čten. Podle zápisu o hlavním přelíčení byly při něm předčítány jen zpráva o pověsti obžalovaného a výpis z rejstříku trestů. V těchto listinách je však jen zaznamenáno, že obžalovaný byl citovaným rozsudkem krajského soudu v Liberci odsouzen pro přečin maření exekuce podle § 1 zák. ze dne 25. května 1883, čís. 75 ř. zák. k trestu na svobodě (podle zprávy o pověsti do vězení na 3 týdny a podle výpisu z rejstříku trestů do tuhého vězení na tři dny). Nevyšlo-li takto při hlavním přelíčení na jevo, že bylo tímto rozsudkem zjištěno, že obžalovaný spáchal onen přečin z pohnutky nízké a nečestné, a nevyšlo-li ani na jevo, že obžalovaný byl tímto rozsudkem odsouzen ke ztrátě práva volebního, nebylo pro nalézací soud příčiny, by v rozhodovacích důvodech zkoumal a vyslovil se o tom, zda obžalovaný nebyl již odsouzen pro přečin nebo přestupek spáchaný z pohnutky nízké a nečestné. Nevyplývalo-li podle řečeného z oněch, při hlavním přelíčení přečtených výkazů, že obžalovaný byl rozsudkem tu v úvahu přicházejícím odsouzen ke ztrátě práva volebního s odůvodněním, že spáchal onen přečin z pohnutek nízkých a nečestných, a byly-li, jak stížnost tvrdí, spisy krajského soudu v Liberci Tk 1597/28 v době hlavního přelíčení připojeny ke spisům týkajícím se trestní věci proti obžalovanému pro zločin křivého svědectví podle §§ 197, 199 a) tr. zák., bylo na veřejném obžalobci, jenž při hlavním přelíčení intervenoval, by při něm navrhl, by byl přečten rozsudek krajského soudu v Liberci ze dne 2. dubna 1929, Tk 1597/28 za účelem zjištění, že obžalovaný byl jím odsouzen též ke ztrátě práva volebního s odůvodněním, že spáchal přečin maření exekuce, jímž byl tímto rozsudkem uznán vinným, z pohnutek nízkých a nečestných. Takový návrh nebyl však podle obsahu protokolu o hlavním přelíčení veřejným obžalobcem učiněn. Za tohoto stavu věci bylo zmáteční stížnost státního zastupitelství zavrhnouti jako dílem po zákonu neprovedenou, dílem neodůvodněnou.

Čís. 4429.

Ukryvačstvo (§ 370 tr. zák.) je zločinem aj vtedy, keď trestný čin páchatel'ov je zločinom len so zreteľom na jeho osobné vlastnosti alebo po-

mery. Ukryvač však musí znat' okolnosti, pre ktoré je trestný čin hlavného páchatel'a zločinom.

(Rozh. zo dňa 15. júna 1932, Zm IV 262/32.)

Obžalovaná A. S. odkúpila od obžalovaného O. L. za 80 Kč ukradnuté veci v hodnote 900 Kč. O. L. bol pre krádeže už viac razy potrestaný a od výkonu posledného trestu pre krádež neuplynulo 10 rokov. Obžalovaná priznala, že vedela, že O. L. bol už pre krádež trestaný. Verejný žalobca sa domáhal v obžalovacom spise, aby A. S. bola odsúdená pre zločin ukryvačstva podľa § 370 odst. I. tr. z. Nižšie súdy však uznaly obžalovanú vinnou len prečinom ukryvačstva podľa § 370 odst. II. tr. z., a to jednak pre údajný nedostatok skutkovej podstaty po subjektívnej stránke, jednak so zreteľom na ustanovenie § 74 tr. z.

Najvyšší súd po verejnom pojednávaní o zmätočnej sťažnosti vrchného prokurátora zrušil podľa § 35 odst. I. por. nov. z úradnej povinnosti rozsudok odvolacieho súdu dotyčne obžalovanej A. S. a uložil vrchnému súdu, aby o veci znova jednal a rozhodol.

Z d ů v o d o v :

Zmätočná sťažnosť vrchného prokurátora, vo ktorej dôvodom zmätočnosti podľa § 385 čís. 1 b) tr. por. brojí proti kvalifikácii činu obžalovanej A. S. len za přečin ukryvačstva, je dôvodná v tej námietke, kde proti opačnému názoru vrchného súdu uplatňuje, že § 74 tr. zák. nie je v prípade zločinu ukryvačstva smerodajný a že ukryvačstvo je aj v tom prípade zločinom, keď u páchatel'a krádeže je jeho čin zločinom len so zreteľom na určitý jeho osobný pomer, ovšem s obmedzením ďalej vytknutým. Ukryvačstvo pri krádeži a ďalších trestných činoch v § 370 tr. zák. uvedených je samostatná forma trestnej činnosti, odchylná od účasťenstva v smysle §§ 69 a násl. tr. zák.; tieto formy trestnej viny predpokladajú vzájomné predchádzajúce, alebo aspoň súčasné srozumienie s páchatel'om pred činom, alebo pri čine, kdežto ukryvačstvo zahrnuje v sebe činnosť po spáchaní trestného činu páchatel'ovho, prevedení bez tohoto dorozumenia, ale vo vedomí, že vec sa dostala do rúk toho, kto ju má v držbe alebo v detencii, zločinom krádeže atď. Už z toho, že § 74 tr. zák. je uvedený v súvislosti s predpismi o páchatel'stve a účasťenstve, ktoré pojmy sú vymedzené odchylné od pojmu ukryvačstva, a že výslovne ustanovuje, že k osobným vlastnostiam alebo pomerom páchatel'a alebo účasťníka, ktoré... trest zvyšujú, sa neprizera pri iných páchatel'och a účasťníkoch, je zrejme, že sa toto všeobecné ustanovenie nevzťahuje na zvláštnu trestnú činnosť ukryvača v smysle § 370 tr. zák. Toto je bezpochybne zrejme aj zo samého tohoto ustanovenia, ktoré v I. odst. celkom všeobecne zrejme ako zločinné ukryvačstvo kvalifikuje tam poznačenú činnosť toho, kto o nadobudnutej veci vie, že sa dostala do rúk držitel'a alebo detentora zločinom krádeže atď., teda bez všetkého obmedzenia, na čom je zločinná kvalifikácia činnosti páchatel'ovej založená. Stačí preto, keď krádež je kvalifikovaná za zločin aj len pre osobné pomery páchatel'ove, teda na pr. pre predchádzajúce jeho tresty pre krádež, lebo aj vtedy sa dostala vec do rúk

držiteľa atď. zločinom krádeže. Ďalší sťažovateľov názor, že vraj predchádzajúce dvojnásobné potrestanie páchatel'ovo pre krádež ako okolnosť kvalifikujúca krádež za zločin stačí samo o sebe ku kvalifikácii ukryvačstva za zločin bez ohľadu na to, či ukryvač o tom vie, nemá opory v zákone, lebo sa vyžaduje, aby ukryvač vedel, že vec sa dostala do rúk držiteľa zločinom krádeže, teda aby znal tie okolnosti, ktoré či už spôsob spáchania krádeže, alebo pre povahu ukradnutej veci, alebo konečne pre osobné vlastnosti páchatel'ove činia krádež zločinnou. Pri zločine ukryvačstva musí ukryvač znať okolnosti, pre ktoré čin hlavného páchatel'a je zločinom. Ponevadž pri dvojnásobnom odsúdení pre krádež je táto okolnosť kvalifikačnou za zločin iba vtedy, keď od posledného odsúdenia neuplynulo 10 rokov a ďalej pri cene ukradnutej veci cez 500 Kč, vrchný súd správne vytknul potrebu, aby pre prijatie zločinnnej kvalifikácie ukryvačstva zistilo sa vedomie obžalovanej ukryvačky A. S. o týchto okolnostiach, lebo len pri tomto vedomí bola by daná u nej zločinná kvalifikácia ukryvačstva na tom základe, že vedela o zločinnom pôvode ukradnutých vecí. Vrchný súd sa však nezabýval ďalej týmto vedomím, považujúc ukryvačstvo za prečin na základe nesprávneho, hore už vyvráteného právneho názoru o význame § 74 tr. zák. Toto vedomie mohol by ovšem zistiť na základe právnych úvah o význame okolností v tom smere rozhodných aj sám najvyšší súd; nakoľko však tieto rozhodné okolnosti zistené nie sú a vrchný súd dôsledkom svojho nesprávneho názoru odmietol v tom smere doplniť zistenia krajského súdu, ačkoľvek na základe odvolania štátneho zástupcu bol my mal tak pri správnom názoru na vec urobiť, nemožno u najvyššieho súdu túto vec riešiť meritorne, ale je treba pokračovať podľa § 35 I. odst. nov. k tr. por. Vrchný súd má v novom pokračovaní zistiť okolnosti svedčiace pre to, či obžalovaná A. S. okrem vedomia o predchádzajúcich trestoch L.-ových pre krádež, ktoré je zistené, vedela alebo nevedela tiež o dobe vytrpeného ostatného trestu a či znala cenu vecí vyššiu 500 Kč, ktorú ako takú objektívne ovšem krajský súd zistil (900 Kč).

Čís. 4430.

Nejvyšší súd není oprávněn přezkoumati z výsledků řízení odvozené závěry o skutečnostech.

Pro pojem »těžkého ublížení pachateli nebo jeho příslušníkům« v § 307 odst. II. tr. zák. není rozhodným objektivní výsledek ublížení, nýbrž subjektivní duševní účinek, který mělo jednání poškozeného na mysl a cit pachatelův a který v něm vyvolal dojem těžkého ublížení.

(Rozh. ze dne 15. června 1932, Zm IV 285/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti J. K., obžalovanému ze zločinu podle §§ 306, 307 I. odst. tr. zák. a dvojnásobného zločinu podle § 301 tr. zák., odmítnuv a zamítnuv zmatečnī stížnost obžalovaného, uvedl

v d ů v o d e c h :

Zvolený obhájce podal jménem obžalovaného J. K. zmatečnī stížnost, opřenou o důvody zmatečnosti podle § 385 č. 1 a), b), c), 3 tr. ř. Pod

prvý důvod zmatečnosti spadají námitky, jimiž stěžovatel oceňuje nepřipustné v odporu se zásadou vytčenou v § 33 III. odst. nov. k tr. ř. výsledky provedených důkazů, vytýkaje, že jest k tomu prý oprávněn, poněvadž i Nejvyšší soud může volně rozhodovati o správnosti závěrů nižších soudů. Třeba k tomu podotknouti, že jen závěry ze zjištěných skutečností na jednotlivé znaky skutkových podstat trestně-právně relevantních podléhají přezkoumání Nejvyšším soudem a mohou tudíž i stranami býti napadány, nikoli však závěry z výsledků provedeného řízení a též z vyskytnuvších se indicií na samy skutečnosti. I indicie jsou průvodní materiál, z něhož závěry na skutkový děj přísluší činiti výhradně soudům nižších stolic, nikoli však soudu Nejvyššímu. Pokud odvolací soud vyloučil kvalifikaci podle II. odst. § 307 tr. zák. na tom základě, že obžalovaný utrpěl ve rvačce s M. L. jen lehké zranění, nutno sice přisvědčiti námitkám stěžovatelovým, uplatněným proti tomuto názoru pod důvodem zmatečnosti podle § 385 č. 1 b) tr. ř. potud, že výraz v tomto ustanovení zákona použitý »že osoba . . . těžce ublížila . . .« neznamená jen těžké poškození na těle, ale že pod tento pojem nutno zahrnouti i jiné jednání poškozené osoby proti pachateli nebo jeho příslušníkům, které se tak těžce dotklo duševního stavu pachatelova, že vzbuzujíc v něm pocit těžkého ublížení, uvádí jej do stavu velkého rozčilení, v němž právě proti osobě ublíživši spáchá ihned úmyslné tělesné poškození. Rozhodujícím je onen subjektivní duševní účinek, kterým jednání poškozeného působilo na mysl a cit napotomního pachatele dojmem těžkého ublížení, nikoliv objektivní výsledek způsobeného ublížení, který napadený v duševním stavu tím vyvolaném často ani ihned neposílíhne a nerozezná v jeho skutečné intenzitě. S tohoto hlediska by tudíž nebylo důvodu k odepření lehčí kvalifikace trestného činu stěžovatelova proto, že utrpěl jen lehké poškození na těle. Správně má se však tato kvalifikace vyloučiti na tom základě, že obžalovaný, sám k případnému útoku proti L. odhodlaný, nemohl býti vůbec uveden do silného rozčilení tím, když v nastalé rvačce utrpěl sám poškození na těle, ať již těžšího či lehčího rázu; pachatele ke rvačce pro všechny případy odhodlaného, k níž v té chvíli bezprostředního popudu nebylo, nelze považovati za silně rozčileného z toho důvodu, když pak ku rvačce jím čekané skutečně došlo a on v ní nějaké poškození též utrpěl.

Čís. 4431.

Aj jednostranný prejav o hospodárskej situácii, prednesený na verejnej schôdzi bez určitých návrhov na odstránenie vytykánych závad a bez úmyslu dosiahnuť odhlasovanie nejakej rezolúcie môže svedčiť o snahe páchatel'ovej vykonať vliv na usporiadanie vecí verejných alebo sociálnych (§ 1 zák. č. 123/31 Sb. z. a n. o štátnom väzení).

(Rozh. zo dňa 18. júna 1932, Zm III 200/32.)

Obžalovaný bol nižšími súdmi uznaný vinným prečinom rušenia obecného pokoja podľa § 14 č. 5 zák. č. 50/23 Sb. z. a n., ktorého sa dopustil svojou rečou na verejnej schôdzi. Bol odsúdený k trestu uzamknutia. O d-

volací súd odoprel vysloviť, že trest má byť odpykaný podľa predpisov o výkone trestu štátneho väzenia, s odôvodnením, že závadná reč obžalovaného bola len rečou agitačnou, vyličujúcou jednostranne pomery robotníctva, že neobsahovala nijakého návrhu na odstránenie zlých hospodárskych pomerov a nemala za cieľ odhlasovanie nejakej rezolúcie.

Najvyšší súd zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného.

Z dôvodov:

Dôvodom zmätočnosti podľa § 385 čís. 2 tr. por. domáha sa sťažovateľ upotrebenia § 1 zák. č. 123/1931 Sb. z. a n. o výkone trestu podľa predpisov zákona o výkone trestu štátneho väzenia. Najvyšší súd, súc toho názoru, že nižšie súdy právom tohoto zákona neupotrebili, odôvodňuje toto svoje stanovisko odchylné od dôvodov vrchného súdu; lebo, keď by bolo pravda, na čo kladie váhu vrchný súd, že reč obžalovaného bola len vylíčením hospodárskej situácie, braným s jednostranného hľadiska robotníctva, mohla by práve preto už touto svojou povahou, súc prednesená na verejnej schôdzi robotníctva, politickou stranou usporiadanej, svedčiť o snahe pachateľovej vykonať vliv na usporiadanie vecí verejných lebo sociálnych i bez toho, že neobsahovala nijakého návrhu alebo mienky na odstránenie vylíčených hospodárskych pomerov, ani nemala ako konečný cieľ odhlasovanie nejakej rezolúcie; lebo snaha vyžiadovaná zákonom o štátnom väzení môže sa prejavíť aj v reči, ktorá bez návrhu alebo rezolúcie má za účel len posluchačov priviesť k rovnakému smýšľaniu na usporiadanie vecí verejných alebo sociálnych. Keď však obžalovaný užil vo svojej reči, nesúcej sa aj za týmto cieľom, obzvlášte surového hanobenia republiky, ide o prostriedok zvlášte zavržitelný, takže nie je splnená ďalšia podmienka, ktorú § 1 cit. zákona pre uloženie trestu štátneho väzenia, prípadne pre nariadenie výkonu trestu podľa predpisov tohoto zákona v tom smere kladie. V takom prípade nejde len o kritiku stávajúcich pomerov, ale snaha o usporiadanie vecí verejných neprevádza sa spôsobom, ktorý je pre upotrebenie trestu štátneho väzenia zákonom požadovanou podmienkou.

Čís. 4432.

Úkon verejného činiteľa pozbýva povahy výkonu úradu (služby) a činiteľ sám zvláštni ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák. jen, nespadá-li dotčený úkon vôbec podľa povšechné své povahy v okruh jeho oprávnění a povinnosti; stačí, že veřejný činitel byl formálně k dotčenému úkonu oprávněn, třebaže tu nebyly jeho věcné předpoklady.

Výkonný orgán (berní vykonavatel) je povšechně povolán k zabavení svršků; i když přišel provéstí prodej zabaveného dobytčete, požívá ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák., pátrá-li i po hotových penězích v bytě (v posteli nezl. dcery) dlužnice; nezáleží na tom, zda měl služební stejnokroj (úřední čepici).

Překažení úředního (služebního) výkonu je objektivní podmínkou vyšší trestní sazby § 313 tr. zák., aniž se vyžaduje, by je pachatel pojal ve svůj úmysl.

(Rozh. ze dne 21. června 1932, Zm I 40/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. prosince 1932, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením podle § 312 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Námítka, že soud měl uvažovati o tom, zda berní vykonavatel neporušil vstupem do bytu a jeho prohlídkou ustanovení § 6 a násl. zákona z 9. dubna 1920, čís. 293 Sb. z. a n., přehlíží, že tento zákon předvídá v § 9 zákonnou úpravu otázky přípustnosti prohlídek obyvacích a živnostenských místností k účelům finančním a k účelům veřejné správy vůbec, že § 350 zákona o přímých daních ze dne 15. června 1927, čís. 76 Sb. z. a n. opravňuje k takovým prohlídkám i výkonné orgány v berní exekuci a že podle § 44 odst. čís. 3 zákona o finančním hospodářství obcí platí pro exekuční vymáhání obecních dávek a poplatků táž pravidla jako pro dobývání nezaplacených daní přímých. Namítá-li stížnost dále, že nikdo není povinen, by »uhnul« bezprávnému jednání veřejného činitele, nýbrž jest oprávněn opřítí se mu všemi prostředky, stačí jí připomenouti zásadu — ustálenou v judikatuře zrušovacího soudu výkladem §§ 81, 68 tr. zák. — že úkon veřejného činitele pozbývá povahy výkonu úradu (služby) a činitel sám zvláštni ochrany §§ 68, 81 312 tr. zák. jen, nespadá-li dotčený úkon vůbec podle povšechné své povahy do jeho působnosti, v okruh jeho oprávnění a povinnosti, takže stačí, že veřejný činitel byl formálně k dotčenému úkonu oprávněn, třebaže tu nebyly jeho věcné předpoklady. Proto nezáleží na tom, že se v den souzeného skutku dostavil svědek V. do domu matky obžalované, by provedl exekuční prodej zabavené krávy, nikoli za účelem zabavení jiných věcí; stačí, že jsou výkonné orgány, najmě berní vykonavatelé, jakým byl svědek V., podle §§ 348, 363 zákona čís. 76/1927 povolání povšechně k zabavení svršků, to tím spíše, že podle § 2 odst. čís. 2 návodu pro výkonné orgány v berní exekuci výnosů ministerstva financí čís. 117.353/31 — vydaného arcíř teprve po souzeném skutku — odevzdáním exekučního příkazu zmocňuje se výkoný orgán ke všem úředním úkonům, jež náležejí k jeho působnosti a jsou v tom kterém případě žádoucí a když — jak ostatně plyne se samého účelu berní exekuce — podle § 21 odst. čís. (3) citovaného návodu má býti v prvé řadě sáhnuto na hotové peníze. Exekuci pak podléhají podle § 364 odst. čís. (1) cit. zákona svršky, které jsou u dlužníka, tudíž všechny hmotné věci movité, které jsou v bytě dlužnice-matky, třebaže s ní bydlí nezletilá dcera; nezáleží proto na tom, že obžalovaná nebyla dlužnicí vymáhané dávky a že postel, v níž svědek V. pátral po penězích, je lůžkem obžalované; rozhodné jest, že i postel ta byla v bytě, tedy v držení (u) dlužnice a že se svědek V. rozhodl k prohlídce postele, znaje zvyk venkovanů uschovávatí peníze do postelí. Zvýšená zákonná ochrana berních vykonavatelů jakožto zřízenců státních úřadů není podmíněna nošením nějakého služebního stejnokroje neb aspoň nějaké úřední pokrývky hlavy; opačný názor stížnosti nemá opory ani v § 68 tr. zák., ani v ustanoveních cit. zákona čís. 76/1927 a stížnost

neuvádí předpisy, jimiž jest — podle jejího nedoloženého tvrzení — nosení úřední pokrývky hlavy pro úřední výkony výslovně předepsáno.

Po zákonu není provedena námitka, opřená poukazem na § 281 čis. 11 tr. ř., že vyšší trestní sazby druhého odstavce § 313 tr. zák. bylo na souzený skutek použito neprávem, ana prý urážka nebyla spojena s následky a nebyl jí překážen (domnělý) úřední výkon. Neboť stížnost nedbá rozsudečného zjištění, nýbrž předpokládá jeho opak, ač nedokázala jeho formální vadnost, takže je i zrušovací soud vázán (§ 288 čis. 3 tr. ř.) výrokem rozsudku, že svědek V. upustil od dalšího úkonu po urážce slovem a skutkem stěžovatelky, řka, že se vrátí s četníky a se zámečníkem, z čehož zřejmo, že svědek upustil podle závazného zjištění rozsudku od dalšího výkonu služby pro urážku, počítaje s možností a pravděpodobností dalšího činného odporu, nikoliv — jak stížnost nesprávně dovozuje — proto, že poznal neoprávněnost svého postupu. Proto stačí stížností připomenouti, že překážení úředního (služebního) výkonu je objektivní podmínkou vyšší trestní sazby § 313 tr. zák., aniž se vyžaduje, by je pachatel pojal ve svůj úmysl (srovnej § 81 tr. zák.) a že úkonem, jehož zmaření přichází v úvahu, byla i prohlídka postele, nikoliv jen zaplacení vymáhané dávky, třebaže to bylo konečným účelem zmařeného úkonu.

Čís. 4433.

Bylo-li — třebaže bez šetření předepsaných formalit — z příčiny, která podle zákona k tomu opravňovala a zavazovala, zahájeno řízení opravovací, pozbyl v rozsahu výroku porotců tím dotčeném zákaz ustoupení porotců od dřívějšího mínění (posl. odst. § 330 tr. ř.) platnosti, a porotci byli oprávněni prohlásiti a přivésti novým výrokem k platnosti jiné mínění, pokud se vztahovalo k bodům, ohledně nichž byl jejich původní výrok shledán vadným.

(Rozh. ze dne 21. června 1932, Zm I 654/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře jako soudu porotního ze dne 9. května 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého uškození na těle podle §§ 152, 156 a) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmatečnou stížností vytyká napadenému rozsudku zmatečnost podle čis. 6, čis. 9, čis. 10 písm. c), čis. 11 a po případě čis. 12 § 344 tr. ř. z důvodu, že byl učiněn podkladem rozsudku výrok porotců v doslovu, kterého nabytí dodatečnou změnou kladné odpovědi na dodatkovou otázku o nepravé nutné sebeobraně v odpověď zápornou, a stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého uškození na těle podle §§ 152, 156 písm. a) tr. zák., kdežto měl býti učiněn podkladem rozsudku výrok porotců v původním doslovu a stěžovatel

odsouzen jen pro přestupek § 335 tr. zák. S hlediska hmotně-právního důvodu zmatečnosti § 344 čis. 10 písm. a) tr. ř. je touto výtkou zřetelně namítáno, že nepřipustným podle zákona zahájením opětné porady a opětného hlasování porotců nepozbyl závaznosti pro vynesení rozsudku původní, řádně zaznamenaný a řádně vrchním porotcem vyhlášený výrok, jímž porotci přisvědčili k otázce nepravé nutné obrany, takže byla zjištěna skutečnost, pro kterou — jelikož nebylo porotci přisvědčeno k předpokladům § 335 tr. zák. — nebyl skutek z důvodu § 2 písm. g) tr. zák. přičitatelný a trestný, a bylo stěžovatele z obžaloby zprostiti. Stížnost není důvodná. Nelze se přidati k názoru stížnosti, že porotní soud nezahájil opravovací řízení, k němuž prý nebylo příčiny. Jelikož nebyla ve výroku porotců původně vrchním porotcem vyhlášením odpověď na eventuelní otázku na přestupek § 335 tr. zák., ač bylo porotcům odpověděti i na tuto otázku, ani odpověděti na otázku o pravé nutné obraně záporně a na otázku o nepravé nutné obraně kladně, byl výrok porotců zřejmě a nepochybně neúplný a nastala tím nejen možnost a účelnost, nýbrž přímo nutnost zahájit opravovací řízení, které bylo také skutečně zavedeno. Nezáleží na tom, že se podle obsahu protokolu o hlavním přeličení tak nestalo způsobem upraveným v prvé větě § 331 tr. ř., totiž vnesením nálezu a příkazem tak uvedeným porotcům, nýbrž jen výzvou na porotce, by se vrátili do poradní síně a odpověděli ještě na první eventuelní otázku; v podstatě stalo se touto výzvou to, co má prvá věta § 331 tr. ř. na zřeteli; budiž jen podotčeno, že ani formálně pochybený postup při zahájení opravovacího řízení není o sobě zmatečný (podle § 344 čis. 4 tr. ř.), a mohl by býti napadán jen za předpokladů § 344 čis. 5 tr. ř., čehož v souzeném případě není. Bylo-li však — třebaže bez šetření předepsaných formalit — z příčiny, která podle zákona k tomu opravňovala a zavazovala, zahájeno opravovací řízení, pozbyl v rozsahu výroku porotců tím dotčeném zákaz ustoupení porotců od dřívějšího mínění (poslední odstavce § 330 tr. ř.) platnosti a porotci byli oprávněni prohlásiti a přivésti novým výrokem k platnosti jiné mínění, pokud se vztahovalo k bodům, ohledně nichž byl původní jejich výrok shledán vadným. Shledaná vada byla porotcům výzvou předsedy oznámena v ten směr, že jest jim odpověděti ještě na (první) eventuelní otázku, znějící na přestupek podle § 335 tr. zák. Přestupek ten předpokládá — byl-li spáchán za nutné obrany — po stránce subjektivní, že si pachatel byl aneb alespoň mohl býti vědom neúměrnosti svého skutku k tomu, čeho k odvrácení útoku bylo třeba. Přirozeně nemůže býti o této subjektivní stránce uvažováno bez úvah, jaký vliv měly na duševní stav pachatelův poděšení, strach a leknutí, vyvolané protiprávním útokem, affekty, o jejichž vlivu na rozsah obrany jest (bylo) uvažovati k vůli odpovědi na (čtvrtou dodatkovou) otázku o nepravé nutné obraně. Při této těsné souvislosti předmětu eventuelní otázky a čtvrté dodatkové otázky zasáhla vada shledaná v opomenutí odpovědi na onu otázku též odpověď na tuto otázku a porotci nabytí příkazem, by zodpověděli ještě onu otázku, též práva a povinnosti, by změnili původní svou odpověď na čtvrtou dodatkovou otázku, dojdou-li opětným rozбором duševního stavu obžalovaného v době souzeného skutku ku přesvědčení, jehož projevem by nebyla dosavadní kladná odpověď na

uvedenou otázku. Z vylíčených úvah plyne, že původní třebaš řádně zaznamenaný a prohlášený výrok porotců byl z důvodu formální vadnosti, totiž neúplnosti právem podroben opravovacímu řízení a pozbyl tím účinnosti a že platným, pro porotní soudní dvůr závazným výrokem porotců stal se výrok, jenž byl po opětné poradě porotců řádně vrchním porotcem zaznamenan a vyhlášen. Jelikož pak výrokem tím je vysloveno, že obžalovaný neužil při spáchání souzeného skutku jen obrany potřebné, by odvrátil od sebe nespravedlivý útok na život a že nevykročil jen z poděšení, ze strachu nebo z leknutí z mezi potřebné obrany, není rozsudek zmatečný podle § 344 čis. 10 a) tr. ř., uznáv obžalovaného vinným, ač se hájil nutnou obranou.

Čís. 4434.

Předložení nevyplněného směnkového blanketu s padělaným podpisem ručitele k eskomptu je dokonáním zločinem padělaní soukromé listiny podle § 403 čis. 1 tr. zák.

K dokonání trestného činu padělaní soukromé listiny se nevyžaduje, aby bylo skutečně dosaženo účelu, pro který byla listina předložena.

(Rozh. ze dne 21. června 1932, Zm IV 99/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti M. K. a spol. pro zločin padělaní soukromé listiny vyhověl zmateční stížnosti veřejného žalobce, rozsudky obou soudů nižších stolic, pokud se týkají obžalované Z. K., z důvodu věcné zmatečnosti podle § 385 čis. 1 b) tr. ř. zrušil ve výroku o kvalifikaci činu, jímž tato obžalovaná byla uznána vinnou, kvalifikoval čin ten jako dokonání zločinu padělaní soukromé listiny podle §§ 401, 403 čis. 1 tr. zák. a vyměřil této obžalované nový trest.

Z důvodů:

Zmateční stížností uplatňuje veřejný žalobce věcný důvod zmatečnosti podle § 385 čis. 1 b) tr. ř. proto, že čin obžalované Z. K. byl mylně kvalifikován jako pokus zločinu padělaní soukromé listiny podle §§ 65, 401, 403 čis. 1 tr. zák., ačkoliv jde o čin dokonáný. Zmateční stížností nelze upřít oprávnění. Podle skutkového stavu přijatého odvolacím soudem padělala obžalovaná Z. K. na směnce podpis Z. S., která jí odepřela podepsati směnkou jako ručitelka. Tuto padělanou směnku odevzdala pak M. K., s níž se byla před tím dohodla, že si spolu na směnku opatří zápůjčku 500 Kč, by směnku předložila k eskomptu u filiálky Tatrabanky v Š.

M. K. předložila pak směnku ve zmíněné bance úřednici této banky M. D.; tato však směnku M. K. vrátila s tím, aby podala žádost o směnečnou půjčku a donesla osvědčení od ručitelů, že skutečně za směnku ručí. K eskomptu směnky již nedošlo. Na základě tohoto skutkového stavu kvalifikovaly soudy nižších stolic čin obžalované jen jako pokus zločinu padělaní soukromé

listiny podle §§ 65, 401, 403 čis. 1 tr. zák., což odůvodňuje rozsudek vrchního soudu tím, že předložením směnky k eskomptu nebylo ještě započato se zpeněžením směnky, neboť to, že obžalovaná M. K. podala, resp. ukázala nevyplněnou směnku M. D., nelze považovati za předložení směnky k likvidaci, ježto jednak M. D. nebyla povolána předloženou směnku vyplatiti, vlastně ji ani nepřevzala, nýbrž hned vrátila s tím, aby byla podána žádost o půjčku a doneseno osvědčení od ručitelů, tedy že banka směnku nepřevzala a proto že nelze mluvit o předložení směnky k výplatě. Tento názor odvolacího soudu je mylný. Obžalovaná tím, že dala prostřednictvím M. K. padělanou směnku předložiti filiálce Tatrabanky k eskomptu, použila směnky na důkaz směnečnoprávního závazku osob na směnce podepsaných a tím dovršila zločin padělaní soukromé listiny podle § 401 tr. zák., kvalifikovaný podle bodu 1 § 403 tr. zák. Okolnost, že se zamýšlený cíl obžalované nezdařil, je nerozhodná, neboť k dokonání zločinu padělaní soukromé listiny zákon nevyžaduje, aby cíle, za nímž listina byla předložena, bylo také skutečně dosaženo. Zmateční stížnosti veřejného žalobce bylo proto vyhověno.

Čís. 4435.

Škoda po rozumu § 197 tr. zák. nemusí nastati přímo, bezprostředně z klamu nebo z vylákaného úkonu klamané osoby; stačí, že k ní dojde nepřímo nebo může k ní dojiti nepřímo použitím vylákaného úkonu (stvrzenky na vyšší částku než skutečně placenou) k nátlaku na vůli osoby, jež má býti poškozena, nebo jako průvodního prostředku v rozepři.

Liší-li se písemný projev osoby různé od pachatele (stvrzenka, k jejímuž podpisu došlo v důsledku lstivého klamu) podstatně od ústního prohlášení pachatele, nelze ji co do beztrestnosti klásti na roveň pouhému, vědomě nesprávnému udání procesní strany v civilní rozepři.

(Rozh. ze dne 30. června 1932, Zm II 59/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 30. září 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

důvodech:

Klamem — vyvoláváním mylné představy, předstíráním, jednáním po rozumu § 197 tr. zák. — bylo již, že stěžovatel s částkou 800 Kč předkládal Hermině K-ové stvrzenku na 8.000 Kč, žádaje, by K-ová stvrzenku tu podepsala. Přirozeně předpokládá osoba, na níž se současně se zaplacením žádá podepsání stvrzenky žadatelem předkládané, soulad mezi platem a stvrzenkou, a tento předpoklad jest představou mylnou (nesprávnou), liší-li se částka, na kterou zní stvrzenka, od částky skutečně placené. Lstivým

jest ovšem klam jen, nemůže-li býti jako takový poznán prostředky, které jsou klamané osobě po ruce již v době klamu, přesněji v době mezi klamným jednáním (předstíráním) a rozhodnutím, k němuž se klamaná osoba klamem přiměje. Lstivým bylo tudíž i souzení jednání stěžovatelova; neboť klamaná Hermína K-ová se nemohla — podle rozsudečných zjištění, že trpí dalekozrakostí a stvrzenka byla psána drobným písmem — řádně přesvědčiti o doslovu kvitance a vybízení stěžovatelovo k podpisu bylo energické, stěžovatel naléhal, by byla stvrzenka podepsána ihned. Předpokladu lstivosti není na závadu, že stěžovatel odevzdal s prvopisem stvrzenky i průpis; jeho skutečný obsah nemohl z týchž důvodů jako skutečný obsah prvopisu býti poznán již před podpisem, nýbrž teprve dodatečně, teprve v době, kdy byl už předsevzat úkon, k jehož vylákání klam směřoval. Poškozovací směr souzeného jednání a zlého úmyslu pachatele nejsou vyloučeny tím, že se stvrzenka netýkala pohledávky klamané osoby, nýbrž osob jiných, jsou-li mezi klamanou osobou a věřitelem takové, najmě — jako v souzené trestní věci — osobní vztahy, pro které mohl pachatel předpokládati, že věřitelé uznají účinnost zaplacení, třebaže se udárnivě stalo k rukám klamané osoby, nehledíc ani k tomu, že stvrzenky lze použítí k uplatňování nároků na náhradu proti oklamané osobě (k jejímu poškození). Škoda, proti jejímuž způsobení čelí ustanovení § 197 tr. zák. nemusí nastati přímo, bezprostředně z klamu nebo z vylákaného úkonu klamané osoby; stačí, že k ní dojde nepřímou nebo může k ní dojít nepřímou použitím vylákaného úkonu (stvrzenky) k nátlaku na vůli osoby, jež má býti poškozena, nebo jako průvodního prostředku v rozepři. Jsouc písemným projevem osoby od pachatele různé, liší se stvrzenka, k jejímuž podpisu doslo v důsledku lstivého klamu, podstatně od ústního prohlášení samotného pachatele, takže nelze ji ani co do beztrestnosti klásti na roveň pouhého, vědomě nesprávného udání procesní strany v civilní rozepři.

Čís. 4436.

Trestného činu podle § 222 tr. zák. se dopouští i ten, kdo hledí přiměti svědka, by o d v o l a l pravdivou výpověď.

(Rozh. z 1. července 1932, Zm IV. 232/32.)

Soud první stolice uznal obžalovaného D. G. vinným i zločinem svádění ke křivému svědectví podle §§ 222, 226 tr. zák., jehož se dopustil tím, že vícekrát buď osobně nebo prostřednictvím jiných, hrozbami nebo po dobrém, hleděl přiměti svědka J. M., aby před soudem v trestním řízení proti němu a spoluobžalovanému B. B. jako svědek nevyprávěl nic, co by usvědčovalo obžalované z trestného činu, resp., aby svoje dosavadní svědecké výpovědi jako nepravdivé odvolal. Odvolací soud potvrdil rozsudek nelézajícího soudu co do viny, zrušil jej však pro zmatečnost podle § 385 č. 1 b) tr. ř. co do kvalifikace, pominuv kvalifikaci trestného činu podle § 226 tr. zák.; neshledal totiž podstatných náležitostí zločinu podle tohoto zákonného ustanovení, neboť svádění se stalo v době, kdy svědek ještě nebyl vzat do přísahy.

Nejvyšší soud zmatečnou stížnost obžalovaných jednak odmítl, jednak zamítl a uvedl mezi jiným

v d ů v o d e c h :

Zmatek podle § 385 č. 1 a) tr. ř., napadajíc rozsudek soudu druhé stolice pro odsouzení D. G. pro zločin podle § 222 tr. zák., odůvodňuje zmatečnou stížnost tím, že i kdyby bylo pravda, že se pokusil J. M. přiměti k tomu, aby odvolal svou výpověď před vyšetřujícím soudcem, není tím ještě dána skutková podstata zločinu podle § 222 tr. zák., poněvadž tento zákonný předpis netrestá navádění k odvolání výpovědi, nýbrž předpokládá, že pachatel svádí svědka, jenž dosud nebyl vyslechnut, k tomu, aby učinil na soudě výpověď na něm požadovanou. Soud odvolací, přijav skutkovou zjištění soudu první stolice, vzal za prokázáno, že obžalovaný D. G. dne 18. února 1931 v době, když již svědek J. M. byl zavolán k výslechu jako svědek v této trestní věci, poslal k němu Š. K. s prohlášením, že J. M. odvolává své výpovědi, dosud ve věci tajné palíny učiněné, jakožto nepravdivé, by je podepsal, a že později naléhal na J. M. prostřednictvím svého zaměstnance Š. K. v době židovských svátků »smíření«, aby se s ním smířil a svoje dřívější svědecké výpovědi i u úřadů i u soudu odvolal. Důsledkem toho byl obžalovaný D. G. uznán vinným, že v roce 1931 vícekrát hleděl přiměti J. M. k tomu, by na soudě za trestního řízení proti němu a proti B. B. jako svědek nic nevyprávěl, co by B. B. ze zneužití moci úřední a z podplácení a D. G. z účastenství na těchto činech usvědčovalo, resp., aby svoje svědecké výpovědi, dosud u soudu složené, odvolal jako nepravdivé, že tedy hleděl J. M. přiměti ke křivému svědectví v trestní věci o podstatných okolnostech této věci se týkajících, resp. ke křivému svědectví odvoláním dřívějšího pravdivého svědectví. Spatřuje-li tudíž zmatečnou stížnost skutkovou podstatu zločinu podle § 222 tr. zák. v tom, že pachatel svádí svědka, aby na soudě vypovídal tak, jak mu pachatel předepsal, nemůže spatřovati porušení zákona v tom, že D. G. byl uznán vinným, že hleděl J. M. přiměti, by jako svědek nevyprávěl nic, co by B. B. usvědčovalo ze zločinu zneužití moci úřední a z podplácení a D. G. z účastenství na těchto činech. Podle § 222 tr. zák. dopouští se zločinu, kdo hledí někoho v trestní věci přiměti ke křivému svědectví. Jest zjištěno, že v době činu obžalovaného D. G. byl J. M. k soudu v trestní věci proti B. B. a spolunápadkům jako svědek předvolán, případně již slyšen. Jestliže tedy za tohoto stavu věci obžalovaný D. G. působil na J. M. jakožto svědka v trestní věci tak, jak uvedeno ve výrokové části rozsudku soudu první stolice, byl právem uznán vinným zločinem podle § 222 tr. zák.

Čís. 4437.

Štátny zástupca, nariadivši stopovanie, je oprávnený vo vlastnom obore pôsobnosti samostatne zisťovať, či jestvujú dôvody vylučujúce trestnosť činu, a okresný súd alebo vyšetrojúci sudca (§ 86 tr. por.) sú povinní vyhovieť požiadaniu štátneho zástupcu aj v tomto smere.

K pojmu »trestného činu« v smysle ustanovenia § 101 č. 1 tr. por.

(Rozh. z 8. júla 1932, Zm III. 275/32.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti K. S. pre prečin pomlavy tlačou na základe verejného pojednávania o opravnom prostriedku generálnej prokuratúry pre zachovanie právnej jednotnosti vyslovil, že pravoplatným usnesením vyšetrojúceho sudcu krajského súdu v Bratislave zo dňa 11. marca 1932 a obžalobného senátu krajského súdu v Bratislave zo dňa 14. apríla 1932 bol porušený zákon v ustanovení § 86 odst. 2. tr. p. vo znení zák. č. 1/1920 Sb. z. a nar.

Dôvody:

Na základe požiadania štátneho zastupiteľstva v Bratislave zo dňa 16. novembra 1931 vypočul vyšetrojúci sudca krajského súdu v Bratislave dňa 23. decembra 1931 K. S. ako podozrelého z prečinu pomlavy, spáchaného obsahom článku uverejneného pod nadpisom »13-ročné bašovanie vládneho radcu P.« v čís. 216 roč. XIII. periodického časopisu »Slovák«. Vypočutý podozrelý, ktorý je zodpovedným redaktorom menovaného časopisu, udal, že inkriminovaný článok nepísal, nečítal a do tlače nedal. Podozrelý bol vyšetrojúcim sudcom pri vypočutí vyzvaný podľa § 10 zák. č. 124/1924, aby prípadný návrh na dôkaz pravdy učinil do 14 dní. Podaním zo dňa 1. januára 1932 ohlásil podozrelý, že chce previesť dôkaz pravdy, a učinil návrh na vypočutie svedkov, ktorými chcel dokázať pravdivosť obsahu inkriminovaného článku. Pri opätom vypočutí dňa 18. februára 1932 osvedčil sa podozrelý, že pisateľa inkriminovaného článku udať nevie a že trvá na svojom návrhu na dôkaz pravdy. Vyšetrojúci sudca predložil potom dňa 18. februára 1932 spisy štátnemu zastupiteľstvu k návrhu. Prípísom zo dňa 9. marca 1932 žiadalo štátne zastupiteľstvo vyšetrojúceho sudcu o výsluch svedkov vedených podozrelým. Návrh tento zamietol vyšetrojúci sudca usnesením zo dňa 11. marca 1932 s odôvodnením, že k prevedeniu dôkazu pravdy v tlačovej veci pokladá sa vyšetrojúci sudca pred rozhodnutím trestného senátu za nepríslušného. Sťažnosť podaná štátnym zastupiteľstvom do tohoto usnesenia vyšetrojúceho sudcu bola zamietnutá usnesením obžalobného senátu krajského súdu v Bratislave zo dňa 14. apríla 1932 s odôvodnením, že predmetom stopovania je iba vypátrať a zistiť data, ktoré sú potrebné k orientácii žalobcu o tom, či má alebo nemá podať obžalobu, trestný čin spáchaný tlačou je dokonaný uverejnením, dôkaz pravdivosti obsahu inkriminovaného článku je len dôvodom trestnosti vylučujúcim, pre ktorý štátne zastupiteľstvo nemôže stopovanie zastaviť, lebo tento dôvod nie je uvedený medzi dôvodmi, pre ktoré môže byť stopovanie zastavené, ktoré sú taxatívne uvedené v § 101 tr. p., preto prevádzanie navrhovaných dôkazov prekráčovalo by medze stopovania.

Tento právny výklad § 83 tr. p., uvedený v usneseniach vyšetrojúceho sudcu a obžalobného senátu krajského súdu, je mylný, najmä mylný je predpoklad, ako by štátne zastupiteľstvo nemohlo zastaviť stopovanie ani v prípade dokázania pravdivosti utrhačných tvrdení. Podľa § 101 čís. 1. tr. p. má byť stopovanie zastavené, neni-li tu trestného činu. Pojem »trestného činu« podľa tohoto miesta zákona neľze vykladať v úzkom smysle toho slova ako čin, ktorý je ustanovením niektorého hmotného trestného zákona označený za trestný (§ 1 tr. zák. a § 1 tr. zák. priest.), ale je treba ho brať

v širšom smysle slova § 34 odst. 1. tr. p., totiž tak, že stopovanie má byť zastavené aj vtedy, keď čin, označený zákonom za trestný, neni trestateľný z niektorého zákonom stanoveného dôvodu. Neľze trestať trestné činy vtedy, keď je daný dôvod vylučujúci trestnosť páchatel'a (na pr. §§ 76 až 82, 224, 225, 240, 427 a 474 tr. zák. §§ 10 a 12 zák. čl. XLI:1914, § 16 zák. čl. XLI:1914, § 27 zák. čís. 50/1923, §§ 4 a 6 odst. 4 zák. čís. 124/1924). Keby sa priznala správnosť opačného právneho názoru, že pojem trestného činu podľa § 101 č. 1. tr. p. treba vykladať v uvedenom užšom slova smysle, bolo by nevyhnutné, aby štátne zastupiteľstvo podalo obžalobný spis v každom prípade, kde trestný čin bol objektívne spáchaný, a nesmelo by zastaviť stopovanie v tých prípadoch, kde by výsledkami stopovania bolo preukázané, že čin obžalovaného, označený zákonom za trestný čin, nemôže byť trestaný na pr. preto, že obžalovaný bol v dobe činu nepričetný pre duševnú chorobu (§ 76 tr. zák.), alebo že trestný čin spáchal z neodolateľného donútenia (§ 77 tr. zák.), alebo v oprávnenej obrane (§ 79 tr. zák.) a pod. Podľa správneho výkladu § 101 čís. 1 tr. p. má byť preto stopovanie zastavené nielen vtedy, keď čin, kladený podozrelému za vinu nie je vôbec zákonom označený za trestný, ale aj vtedy, je-li podľa presvedčenia verejného žalobcu daný dôvod vylučujúci trestnosť páchatel'a trestného činu. Takým dôvodom vylučujúcim trestnosť páchatel'a prečinu utrhanie alebo urážky na cti je podľa § 16 zák. čl. XLI:1914 aj dôkaz pravdy tvrdenie alebo rozhlasovanej skutočnosti alebo výrazu, ukazujúceho priamo na nejakú skutočnosť, ovšem iba v tých prípadoch, kde zákon dôkaz pravdy pripúšťa. Má-li však štátne zastupiteľstvo právo, prípadne povinnosť zastaviť stopovanie v takých prípadoch, kde je daný dôvod vylučujúci podľa zákona trestnosť páchatel'a, neľze mu dôsledne odopreť právo, aby za stopovania zistilo také skutočnosti, z ktorých by mohlo bezpečne posúdiť, či nie je daný taký dôvod trestnosti vylučujúci, a aby cieľom zistenia takých skutočností učinilo príslušné návrhy. Návrh štátneho zastupiteľstva zo dňa 9. marca 1932 nebol preto zákonom vylúčený a vyšetrojúci sudca, odoprevši previesť navrhovaný dôkaz, porušil ustanovenie § 86 odst. 2 tr. p., podľa ktorého je povinný vyhoveť požiadaniu štátneho zastupiteľstva, aby byly prevedené navrhované úkony stopovacie. Opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti podľa § 441 tr. p. je preto odôvodnený; rozhodnutie o ňom nemá účinnosti oproti stranám.

Čís. 4438.

Nebo-li v pokračovaní podľa § 518 tr. p. odsúdenému v prípadoch, označených v § 518 odst. II. tr. p. ustanovený obhájca z úradnej povinnosti, pokračovanie trpí zmätkom podľa § 384 č. 6 tr. p.

(Rozh. z 8. júla 1932, Zm III 298/32.)

Najvyšší súd, preskúmajší rozsudok krajského súdu v Bratislave z 2. júna 1932, ktorým bol J. G.-ovi vymeraný súhrnný trest v smysle §§ 517 a 518 tr. p., na znátočnú sťažnosť odsúdeného vo verejnom zasadnutí

senátu zrušil z dôvodu zmätku podľa § 384 čis. 6 tr. p. z úradnej povinnosti rozsudok súdu prvej stolice z 2. júna 1932 aj s pojednávaním, ktoré rozsudku predchádzalo, a nariadil v tejto veci nové pojednanie u krajského súdu v Bratislave. Zmätočnú sťažnosť odsúdeného J. G. poukázal na toto rozhodnutie.

D ô v o d y:

Proti rozsudku súdu prvej stolice, ktorým bol odsúdenému J. G. vymeraný súhrnný trest, podal tento odporom, resp. odvolaním pomenovanú zmätočnú sťažnosť, v ktorej žiada o zníženie vymeraného súhrnného trestu. Najvyšší súd nemohol rozhodnúť o zmätočnej sťažnosti, lebo sa presvedčil, že sa tu vyskytuje zmätok podľa § 384 čis. 6 tr. p., ktorý síce nebol uplatňovaný, ktorého však treba dbať z úradnej povinnosti v smysle posledného odstavca citovaného §-u.

Podľa 2. odst. § 518 tr. p. v prípade, keď doba trestov na slobode, uložených zvláštnymi rozsudkami, presahuje úhrnom dva roky alebo, keď odsúdený je vo väzení mimo sídla súdu, ktorý je povolaný k vyneseniu rozsudku, má byť odsúdenému v pokračovaní cieľom ustanovenia súhrnného trestu ustanovený obhájca z úradnej povinnosti. Takýto prípad vyskytoval sa aj tu, lebo išlo tu o jeden trest v trvaní jedného roka a šesti mesiacov a druhý trest v trvaní 10 mesiacov a okrem toho odsúdený bol vo väzbe u krajského súdu v Komárne, o vymeraní súhrnného trestu však rozhodoval krajský súd v Bratislave. Avšak súd prvej stolice neustanovil pre odsúdeného obhájcu z úradnej povinnosti, ani obhájca nezúčastnil sa pojednania pred oným súdom. Tým bol zavinený zmätok podľa § 384 čis. 6 tr. p.; lebo keď zákon nariaďuje, že v pokračovaní cieľom ustanovenia súhrnného trestu má byť odsúdenému ustanovený obhájca, tým nariaďuje, že účasť obhájcu v tomto pokračovaní u súdu prvej stolice je nevyhnutelná, najmä, že podstatná čiastka tohoto pokračovania, t. j. pojednanie v smysle 5. a 6. odst. § 518 tr. p. nemôže sa konať v neprítomnosti obhájcu. Tomuto smyslu zákona nasvedčuje aj citovanie § 384 čis. 6 tr. p. v predposlednom odstavci § 518 tr. p., hoci v § 518 tr. p. niet výslovného ustanovenia o tom, prítomnosť ktorých stran je pri pojednávaní nevyhnutelne potrebná. Preto bolo podľa 1. odst. § 34 por. nov. a 1. odst. § 404 tr. p. zrušiť rozsudok krajského súdu a nariadiť nové pojednanie o návrhu na vymeranie súhrnného trestu.

Čís. 4439.

Zákonným článkom XL:1914 jsou chráněny úřady a jejich orgány. Článek III zák. čis. 125/27 S b. z. a n. chrání veřejný pořádek a mravnost.

(Rozh. z 8. července 1932, Zm IV 200/32.)

Obžaloba kladla obžalovanému V. S. za vinu přečin násilí proti úřednímu orgánu § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914. Obžalovaný se dopustil činu

tím, že dne 21. srpna 1930 v Mukačevě mimo případ shluknutí překážel kontrolorovi lichevního úřadu J. K., dostavivšímu se do jeho krámu s vyzváním, aby vyložil v krámě ceník masa, násilím ve výkonu jeho povolání, který byl po právu, tím, že ho uchopil za ramena, vytlačil z krámu a hrubě mu při tom nadával. Soud první stolice zprostil obžalovaného podle § 326 č. 1 tr. ř. z obžaloby z důvodu, že obžalovaný byl pro trestný čin v žalobě označený již potrestán rozsudkem policejního komisařství v Mukačevě. Odvolací soud zrušil k odvolání veřejného žalobce rozsudek soudu první stolice pro zmatečnost podle § 385 č. 1 c) tr. ř. a uznal obžalovaného vinným podle obžaloby.

Nejvyšší soud, zamítnuv a odmítnuv zmateční stížnost obžalovaného, uvedl mezi jiným

v d ů v o d e c h:

Stěžovatel namítá, že byl pro čin, jímž ho vrchní soud uznal vinným, již odsouzen policejním komisařstvím v Mukačevě a že rozsudek vrchního soudu je proto zmatečný podle č. 1 c) § 385 tr. ř., poněvadž nelze obžalovaného pro týž čin dvakrát odsouditi a potrestati. Zmateční stížnost není oprávněna. Obžalovaný byl rozsudkem policejního komisařství v Mukačevě z 12. listopadu 1931 odsouzen pro přestupek podle 1. hlavy čl. III. zák. čis. 125/1927 S b. z. a n. o organizaci politické správy, který podle tohoto rozsudku spáchal tím, že se dne 21. srpna 1930 při revisi cen masa v jeho obchodě v Mukačevě choval k úředníku lichevního úřadu, který se řádně legitimoval, hrubě a hrozil mu slovy: »Az uzsora hivatal menjen az anya picsájába és maga is, én magának adok, én még magának tartozom« a pod. a pak ho chytil za ramena a vyhodil z obchodu na ulici, při čemž ještě na ulici vykríkával různé nadávky. Podle cit. zák. ustanovení mohou politické úřady ukládati tresty v 1. odst. čl. III. cit. zákona uvedené — bez újmy soudního stíhání — na všeliké nepřístojné jednání nebo chování na místech veřejných nebo veřejně přístupných, kterým se ruší nebo ohrožuje veřejný pořádek, klid a bezpečnost, dobrý mrav nebo slušnost nebo se vzbuzuje veřejné pohoršení. Již z citace tohoto zák. ustanovení, jakož i z obsahu výroku policejního rozsudku, že se obžalovaný ve svém veřejném obchodě choval k úředníku lichevního úřadu hrubě, vyhodil ho na ulici a tam mu nadával, plyne, že obžalovaný byl odsouzen policejním komisařstvím pro nepřístojné chování a jednání na veřejném místě, kterým ruší veřejný pořádek, nikoliv však proto, že překážel násilím veřejnému orgánu ve výkonu jeho povolání. Nehledě k výslovnému ustanovení čl. III. cit. zákona, že politické úřady mohou ukládati tresty na takové nepřístojnosti bez újmy soudního stíhání, vyplývá z ustanovení v úvahu tu přicházejících, že článkem III. zák. č. 125/1927 S b. z. a n. je chráněn veřejný pořádek a mravnost a zák. článkem XL:1914 jsou chráněny úřady a jejich orgány, že tedy cit. zák. ustanovení chrání různé právní statky různými předpisy, při čemž skutková povaha správního přestupku nevyčerpává skutkovou povahu soudu stíhaného přečinu. Vrchní soud tedy nezavinil vytýkaný zmatek, odsoudiv obžalovaného pro přečin podle § 4 odst. 2 zák. čl. XL:1914.

Čís. 4440.

Za »nebezpečnú hrozbu« v smysle § 4 zák. čl. XL:1914 je považovať možnosť porušenia telesnej integrity, obmedzenia osobnej slobody alebo inú podobnú ujmu, ktorú by páchatel' mohol uskutočniť proti fyzickej osobe napadnutého.

Vyhrážka oznámením u nadriadeného úradu sem nespadá.

(Rozh. z 12. júla 1932, Zm IV 165/32.)

Obžalovaný A. M. žiadal kancelárskeho pomocníka A. V., zamestnaného u expozitúry finančného riaditeľstva v H., aby mu dal nahliadnuť do úradných spisov. Kancelársky pomocník tejto žiadosti obžalovaného nevyhovel. Obžalovaný mu preto vyhrážal, že ho pomluví vo verejnosti a pred jeho úradnou vrchnosťou, že má dlhy, a že sa postará, aby bol zbavený služby. Oba sudy nižších stolíc uznaly obžalovaného vinným prečinom násillia proti orgánu vrchnosti podľa § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914.

Na jvvyšší súd zrušil na zmätočnú sťažnosť obhájcu obžalovaného z úradnej moci pre dôvod zmätočnosti podľa § 385 čís. 1 b) tr. p. rozsudky obidvoch nižších súdov čo do kvalifikácie trestného činu a kvalifikoval hore spomenutý trestný čin ako priestupok útisku podľa § 1 odst. 1 a § 2 odst. 1 zák. z 12. VIII. 1921 čís. 309 Sb. z. a n.

Z dôvodov:

S hľadiska § 385 čís. 1 a) tr. p. namieta zmätočná sťažnosť, že zistený čin obžalovaného nevyčerpáva skutkovej povahy žiadneho trestného činu. S týmto názorom však neľze súhlasiť. Pokiaľ ale zmätočná sťažnosť ďalej namieta, že sa tu nemôže hovoriť o prečine násillia proti orgánu vrchnosti podľa § 4 odst. 2 zák. čl. XL:1914, neľze jej odopreť oprávnenie. Podľa zistenia nižších súdov, keď kanc. pomocník A. V. nechcel obžalovanému dovoliť, aby nahliadnuť do úradných spisov, obžalovaný mu vyhrážal, že ho pomluví vo verejnosti a pred jeho vrchnosťou, totiž pred gen. finančným riaditeľstvom prezradí, že mal dlžoby, že ho zničí a spôsobí, aby bol zbavený služby. Nižšie sudy neprávom shľadaly v týchto výrokoch nebezpečné vyhrážanie v smysle § 4 odst. 2 zák. čl. XL:1914. Ku skutkovej podstate prečinu násillia proti orgánu vrchnosti podľa § 4 II. zák. čl. XL:1914 sa vyžaduje po objektívnej stránke, aby nebezpečnou hrozbou páchatel'ovou napadnutý orgán vrchnosti bol postavený pred možnosť porušenia telesnej integrity, prípadne obmedzenie osobnej slobody alebo pred inú podobnú ujmu, ktorú by proti fyzickej osobe napadnutého páchatel' mohol uskutočniť. V danom prípade však nešlo o takúto hrozbu, ale iba o vyhrážku oznámením u nadriadeného úradu, tedy o vyhrážku, prípadnou ujmu na cti v smysle § 1 zák. proti útisku, použitú tým cieľom, aby napadnutý dal obžalovanému nahliadnuť do úradných spisov expozitúry finančného riaditeľstva v H. Mylný je však názor zmätočnej sťažnosti, že tento čin je vôbec beztrestný, lebo sú tu dané všetky náležitosti priestupku útisku podľa § 1 odst. 1 a § 2

odst. 1 zák. č. 309/1921 Sb. z. a n. Podľa skutkových zistení nižších súdov obžalovaný vyhrážal kanc. pomocníkovi A. V., že ho pomluví pred vrchnosťou, takže tento kanc. pomocník bude zbavený služby, tedy vyhrážal mu ujmu na cti a učinil to preto, aby na ňom vynútil konanie, totiž povolenie k nahliadnutiu do úradných spisov, hoci k takému núteniu oprávnený nebol. Z toho, čo bolo hore uvedené, plynie, že trestný čin obžalovaného bol nesprávne podriadený pod ustanovenie § 4 odst. 2 zák. čl. XL:1914 a že správne má sa čin kvalifikovať jako priestupok útisku podľa § 1 odst. 1 a § 2 odst. 1 zák. č. 309/1921 Sb. z. a n. Ponevác námietka v tomto smere nebola vo zmätočnej sťažnosti výslovne uplatnená, ide však o upotrebenie miernejšej kvalifikácie, bolo treba dôvodu zmätku podľa § 385 č. 1 b) tr. p., ktorý sa tu vyskytuje, dbať podľa posl. odst. cit. §-u z úradnej povinnosti. Preto byly rozsudky obidvoch nižších súdov zrušené podľa 1. odst. § 33 por. nov. čo do kvalifikácie trestného činu a bola vyslovená kvalifikácia hore označeného priestupku.

Čís. 4441.

Poškozenému, ktorý se stal náhradným soukromým žalobcem (§ 42 posl. odst. tr. ř.), přísluší právo odvolati se v neprospěch obžalovaného (§ 383 odst. 3 čís. 1 tr. ř.) v rozsahu určeném v § 382 tr. ř., tudíž i proti odsuzujícímu rozsudku do výměry trestu a podmíněného odkladu jeho výkonu.

(Rozh. z 13. července 1932, Zm III 79/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti B. B. pro zločin zpronevěry po veřejném líčení o zmateční stížnosti náhradní soukromé žalobkyně A. Č. z povinnosti úřední na základě důvodu zmatečnosti, uvedeného v § 384 čís. 4 tr. ř. zrušil rozsudek soudu odvolacího s celým odvolacím hlavním přelíčením a vrchnímu soudu v Bratislavě uložil, aby provedl nové odvolací hlavní přelíčení a ve věci rozhodl. Zmateční stížnost byla poukázána na toto rozhodnutí.

Důvody:

Proti rozsudku odvolacího soudu ohlásila náhradní soukromá žalobkyně A. Č. zmateční stížnost podle § 385 čís. 2 a 3 tr. ř., která byla provedena. Přezkoumávaje spisy shledal nejvyšší soud toto: Státní zastupitelství v Bratislavě zastavilo podle § 101 čís. 3 tr. ř. trestní řízení proti B. B. pro zločin zpronevěry, spáchaný ke škodě A. Č. Poškozená převzala zastupování obžaloby a stala se ve smyslu posledního odstavce § 42 tr. ř. náhradní soukromou žalobkyní. Při hlavním přelíčení před soudem první stolice zastupovala obžalobu jen náhradní soukromá žalobkyně. Proti rozsudku, jímž obžalovaný byl uznán vinným, bylo podáno odvolání jednak obžalovaným, jednak náhradní soukromou žalobkyní, která napadla rozsudek ve výroku o trestu a o podmíněném odsouzení. Při odvolacím hlavním přelíčení převzal veřejný žalobce zastoupení obžaloby a navrhl zvýšení trestu a nepovolení podmíněného odkladu jeho výkonu. Soud odvolací nevyhověl sice

odvolání obžalovaného, odmítl však odvolání veřejného žalobce s odůvodněním, že podle § 383 odst. III. č. 2 lit. a) tr. ř. poškozený může podati odvolání proti odsuzujícímu rozsudku jen co do soukromoprávních nároků, pročež jest odvolání poškozené, podané do nízké výměry trestu a do povolení podmíněného odsouzení, zákonem vyloučeno. Poněvadž státní zástupce proti tomuto rozsudku odvolání nepodal a vrchní státní zástupce teprve při odvolacím hlavním přelíčení převzal odvolání poškozené, může býti veřejnému žalobci, jakožto nástupci v odvolání poškozené, přiznáno právo odvolání jen v tom rozsahu, jak přísluší poškozené samé, a proto jest i odvolání veřejného žalobce z důvodů výše uvedených zákonem vyloučeno. Toto právní stanovisko soudu odvolacího se nesrovnává se zákonem. Soud odvolací se neprávem odvolává na ustanovení § 383 odst. III. čís. 2 lit. a) tr. ř., poněvadž poškozená A. Č. důsledkem toho, že sama podala obžalobu a na hlavním přelíčení před soudem první stolice ji zastupovala, má podle posledního odstavce § 42 tr. ř. postavení náhradní soukromé žalobkyně a její procesní postavení jest zásadně rozdílné od případu, kdyby vystupovala jen jako poškozená, totiž kdyby žalobu zastupoval veřejný žalobce. Kdežto procesní práva poškozeného po vynesení rozsudku nalézacího soudu určuje předpis § 383 odst. III. čís. 2 tr. ř., jest oprávnění náhradního soukromého žalobce k podání odvolání posuzovati podle § 383 odst. III. čís. 1 tr. ř. Ustanovení toto omezuje procesní postavení náhradního soukromého žalobce, určené všeobecně v § 43 tr. ř., jen potud, že mu nedovoluje podati odvolání ve prospěch obžalovaného, jeho práva, podati odvolání v neprospěch obžalovaného, neomezují však žádným způsobem. Přísluší proto náhradnímu soukromému žalobci právo odvolání v neprospěch obžalovaného v rozsahu § 382 tr. ř., tedy i proti odsuzujícímu rozsudku v otázce výměry trestu a podmíněného odsouzení. Soud odvolací tudíž svým výrokem, že odvolání, podané náhradní soukromou žalobkyní v neprospěch obžalovaného a převzaté při odvolacím hlavním přelíčení veřejným žalobcem, jest zákonem vyloučeno, neprávem prohlásil o věci, která patří do jeho oboru působnosti, že do oboru jeho působnosti nepatří, a tím zavínil zmatek podle § 384 čís. 4 tr. ř., k němuž podle posledního odstavce citovaného paragrafu hleděti jest v ž d y z povinnosti úřední. Bylo tudíž rozhodnuto, jak uvedeno ve výrokové části usnesení, a zmateční stížnost náhradní soukromé žalobkyně poukázána na toto rozhodnutí.

Čís. 4442.

Nejde o zpronevěru, zcizil-li obžalovaný zboží, dodané mu na úvěr s výhradou vlastnického práva do úplného zaplacení, jestliže obžalovaný koupil zboží, aby je dále rozprodával, a prodávající o tomto jeho úmyslu věděl.

(Rozh. z 15. července 1932, Zm IV 179/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti A. K. pro zločin zpronevěry po veřejném líčení o zmateční stížnosti obžalovaného zrušil z povinnosti úřední na základě § 35 odst. I. tr. ř. nov. rozsudky obou soudů nižších

stolic v celém rozsahu a s celým řízením a soudu první stolice uložil, aby provedl nové hlavní přelíčení a ve věci rozhodl.

D ů v o d y:

Proti rozsudku soudu odvolacího ohlásil obžalovaný zmateční stížnost podle § 385 čís. 1 a) tr. ř., která byla provedena. Při přezkoumání věci přesvědčil se však nejvyšší soud, že soudy nižších stolic nezjistily skutečnosti, na nichž závisí možnost použití přiměřeného ustanovení trestního zákona. Soud odvolací zjistil, že poškozená firma dodala obžalovanému v několika zásilkách víno za 7476 Kč, za něž obžalovaný zůstal dlužen 4141 Kč. Toto zboží bylo obžalovanému dodáno s výhradou vlastnického práva do úplného zaplacení tržní ceny. Když se stal obžalovaný insolventním a zástupce poškozené firmy ho vyzval, aby zaplatil, odpověděl, že nemá peníze a že víno dává k dispozici. Z dodaného vína měl však už jen dva sudy, které zástupce firmy pro ni převzal, opatřiv je na znamení toho svou pečeti. Obžalovaný však dodatečně i tyto dva sudy prodal. Při posouzení věci vycházel odvolací soud z názoru, že v daném případě bylo na obžalovaném, aby nejprve z vlastního provozovacího kapitálu ten neb onen sud dodavateli zaplatil a pak teprve aby se pustil do rozprodávání vína. Obžalovaný však nedbal uznání výhrady vlastnického práva dodavatelova, zcizil víno, po případě odepřel část vína vlastníku navrátiti, nepostaral se ani o to, aby v řízení exekucním byly chráněny nároky dodavatelovy, a dopustil se proto zpronevěry. Názor soudu odvolacího protiví se zákonu. Výhrada práva vlastnického jest, bylo-li zboží koupeno za účelem dalšího prodeje, bez právního významu, poněvadž znemožňuje účel, pro nějž kupec zboží koupil, totiž jeho další prodej. Za této výhrady nemohl by kupec zboží prodati, dokud je nezaplatí. Naproti tomu bylo však zboží kupci dodáno zřejmě za tím účelem, aby je prodal a zaplatil z peněz, jež z prodeje strží. Poškozená firma dodala tedy zboží, vědouc, že bude prodáno, že tedy bude s ním naloženo způsobem neslučitelným s výhradou práva vlastnického. Kupci nemůže proto v případě, že zboží prodal, býti přičítán zlý úmysl, potřebný ke zpronevěře, že totiž jednal s vědomím materiální bezprávnosti. Minění soudu odvolacího, že bylo povinností obžalovaného, by nejprve z vlastního provozovacího kapitálu zboží zaplatil a pak se pustil do jeho rozprodeje, mohlo by na předchozích úvahách něco změnit jen, kdyby taková úmluva mezi stranami byla učiněna, což však zjištěno nebylo. Rovněž nebylo zjištěno, že mezi stranami byl smluven poměr komisionářský, čímž by věc ovšem doznala jiného právního dosahu. Přes to však, že právní názor soudu odvolacího je v rozporu se zákonem a že nelze obžalovaného na jeho základě uznati vinným zločinem zpronevěry, nelze rozhodnouti ve věci samé. Soud odvolací totiž zjistil, že obžalovaný k zakročení zástupce poškozené firmy dal k dispozici dva sudy vína, které zástupce pro tuto firmu převzal a na důkaz toho opatřil svou pečeti, že však obžalovaný později tyto dva sudy prodal. Tato skutková zjištění nejsou sice dostatečná ke správnému posouzení věci a bude nutno dodatečně přesně zjistiti, co mezi stranami bylo umluveno, z dosud učiněných skutkových zjištění bylo by však možno souditi, že mezi stranami

byl co do těchto dvou sudů založen nový právní poměr a proto obžalovaný pozbyl práva zboží prodati nebo s ním jakkoli proti vůli vlastníkově naložiti a octl se v poměru pouhého schovatele. Obžalovaný tedy, prodáv toto zboží, naložil s ním způsobem, přičicím se ustanovení § 355 tr. zák. Poněvadž však chybí skutkové zjištění, jakou cenu mělo toto zboží, nelze rozhodnouti ani o kvalifikaci činu. Ježto nejvyšší soud pro ustanovení § 33 odst. III. tr. ř. nov. nemůže sám chybějící skutková zjištění učiniti, postupoval podle § 35 odst. I. tr. ř. nov., učinil opatření, obsažené ve výrokové části usnesení a odkázal na ně zmateční stížnost obžalovaného.

Čís. 4443.

Neposkytuje-li ani výrok ani odůvodnění rozsudku spolehlivých údajů o tom, na jakém základě byl vyměřen trest, rozsudek jest zmatečný podle § 384 čís. 10 tr. ř.

(Rozh. z 24. srpna 1932, Zm III 309/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti L. B., obžalovanému pro zločin loupeže, na základě veřejného líčení o zmateční stížnosti obžalovaného z povinnosti úřední z důvodu zmatečnosti, uvedeného v § 384 čís. 10 tr. ř., zrušil rozsudek soudu porotního s celým řízením a krajskému jako porotnímu soudu v Nitře uložil, aby provedl nové hlavní přelíčení a ve věci rozhodl. Zmateční stížnost byla poukázána na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Proti rozsudku porotního soudu ohlásil obžalovaný zmateční stížnost podle § 384 čís. 9 a § 385 čís. 1 a), b) tr. ř., kterou částečně provedl. Přezkoumáváje věc, shledal nejvyšší soud toto: Soud porotní uznal obžalovaného vinným zločinem pokusu loupeže podle §§ 65, 344, 349 odst. I. čís. 2 tr. zák. a vyměřil mu podle § 349 odst. I. a § 66 s použitím § 92 tr. zák. trest žaláře v trvání dvou roků. Podle § 66 tr. zák. jest trest vyměřiti i pod nejnižší sazbou trestní, stanovenou na čin dokonany, ano, lze užiti i mírnějšího způsobu trestu, než v zákoně jest uveden. Sazbou trestní podle § 349 odst. I. tr. zák. jest káznice od 10 do 15 roků. Použitím § 66 tr. zák. lze tedy snížiti trest káznice až na dva roky a, pokládá-li soud za důvodné, aby uložil mírnější způsob trestu, lze sejíti až na žalář v trvání šesti měsíců. Použití § 92 tr. zák. značí, že soud pokládá i tuto nejnižší míru trestu, zákonem stanovenou, za příliš přísnou, že tedy uložiti jest trest vězení zřejmě pod šest měsíců. V důvodech rozsudkových jsou sice vypočítány polehčující okolnosti, které by snad použití § 92 tr. zák. odůvodniti mohly, z doslovu rozsudkového výroku však nicméně ani ve spojení s rozsudkovými důvody nelze seznati, na jakém základě porotní soud rozhodnutí o trestu učinil. Pokládá-li za přiměřený trest na svobodě v trvání dvou roků, který ve smyslu § 22 tr. zák. bylo ovšem vyměřiti káznici, nikoli žalářem, jest nesrozumitelné, proč citoval § 92 tr. zák. Pokládá-li za zákonu vyhovující,

aby bylo použito ustanovení § 92 tr. zák., jest nesrozumitelné, proč neuložil trest vězení, když přece uložený trest mohl vysloviti již podle ustanovení § 66 tr. zák. Poněvadž tedy ani výrok rozsudkový ani jeho důvody neposkytují spolehlivého vodítka pro přezkoumání, na jakém základě byl trest vyměřen, jest výrok rozsudkový nesrozumitelný a rozsudek trpí zmatečností, uvedenou v § 384 čís. 10 tr. ř., k níž podle posledního odstavce téhož paragrafu hleděti jest z povinnosti úřední. Bylo tudíž rozhodnuto, jak uvedeno ve výrokové části usnesení a zmateční stížnost poukázána na toto rozhodnutí.

Čís. 4444.

Vazba jest nezaviněná ve smyslu § 94 tr. zák., nepodnikl-li pachatel až na to, že spáchal trestný čin, nic, co ospravedlňovalo její uvalení.

(Rozh. z 24. srpna 1932, Zm IV 358/32.)

Nejvyšší soud přezkoumal trestní věc proti R. P., obžalovanému pro zločin podle § 462 tr. zák. a j., a na základě veřejného líčení o zmateční stížnosti veřejného žalobce vynesl rozsudek, jímž zmateční stížnosti veřejného žalobce, založené na § 385 čís. 2 tr. ř., vyhověl, rozsudky obou soudů nižších stolic zrušil ve výroku, jímž obžalovanému R. P. byla do trestu započtena vyšetřovací vazba od 10. prosince 1930 do 15. února 1932, a vyslovil, že se obžalovanému R. P. tato vazba do trestu nezapočítává.

D ů v o d y:

Proti rozsudku soudu odvolacího ohlásil a provedl veřejný žalobce zmateční stížnost podle § 385 čís. 2 a 3 tr. ř. Poněvadž generální prokurátor vzal zmateční stížnost, založenou na § 385 čís. 3 tr. ř., zpět, byla přezkoumána zmateční stížnost jen pokud z důvodu zmatečnosti podle § 385 čís. 2 tr. ř. napadá rozsudek odvolacího soudu pro započtení do trestu vazby vyšetřovací, kterou obžalovaný vytrpěl do vynesení rozsudku soudu první stolice. Zmateční stížnosti jest přiznati oprávnění. Obžalovaný, jakmile byly prozrazeny jeho trestné činy, uprchl do Polska, byl v Krakově dne 1. září 1930 zatčen a po provedeném řízení o vydání dopraven do věznice krajského soudu v Levoči, kde na něho byla uvalena vyšetřovací vazba, která trvala až do vynesení rozsudku soudu první stolice. Soud odvolací odůvodnil započtení této vazby do trestu úvahou, že jde o těžké trestné činy, že vyšetřovací vazba byla nařízena i podle § 141 čís. 2 tr. ř., tedy z důvodu, který jest podkladem započtení vyšetřovací vazby. Náзор tento přiči se ustanovení § 94 tr. zák. v doslovu zák. č. 1/20, podle něhož jest vazbu započísti jen, když ji odsouzený nezavinil. Nezaviněnou jest vazba, když pachatel až na to, že spáchal trestný čin, nepodnikl nic, co ospravedlňovalo uvalení vazby. V souzeném případě obžalovaný po spáchání a prozrazení činu uprchl do ciziny, předsevzal tedy čin, který sám o sobě jest podle § 141 čís. 2 tr. ř. důvodem pro uvalení vyšetřovací vazby. Podle stálé praxe nejvyššího soudu nelze vyšetřovací vazbu, kterou obžalovaný

zavinil útěkem, do trestu započítati. Okolnost, že mimo důvod naznačený byla vyšetřovací vazba uvalena i z důvodu jiného, nemá významu. Pokud tedy za tohoto stavu věci obžalovanému byla do trestu vyšetřovací vazba započítána, byl zaviněn zmatek podle § 385 čis. 2 tr. ř. Bylo tudíž zmateční stížností veřejného žalobce vyhověno.

Čís. 4445.

Ved'la trestu 15 ročnej káznice uložený trest peňažitý nemožno premeniť na ďalší trest na slobode; stalo-li sa tak, bol zavinený zmatek podľa § 385 č. 2 tr. p.

(Rozh. z 31. augusta 1932, Zm III 299/32.)

Najvyšší súd, preskúmajúci trestnú vec proti L. I., obžalovanému zo zločinu pokusu usmrtenia viac ľudí a i., po verejnom pojednávaní o zmatečnej sťažnosti obžalovaného a obhájcu vyniesol rozsudok, ktorým z dôvodu zmateku podľa § 385 č. 2 tr. p. z úradnej povinnosti zrušil rozsudok porotného súdu vo výroku o premene uloženého trestu peňažitého na trest káznice a tento výrok pomínil.

Z dôvodov:

Najvyšší súd preskúmajúc túto trestnú vec zbadal toto: Súd prvej stolice, odsúdivši obžalovaného na 15 rokov káznice a na 100 Kč peňažitého trestu, premenil tento peňažitý trest, jestli by bol nevykonateľný, podľa § 53 tr. zák. a § 8 tr. nov. z r. 1929 na ďalší 1 deň káznice. Výrokom o tejto premene peňažitého trestu na ďalší trest na slobode bol zavinený zmatek podľa § 385 č. 2 tr. p., lebo ustanovenie 5. odst. § 8 tr. nov. z r. 1929 zakazuje uloženie náhradného trestu, keď ved'la peňažitého trestu bol vymeraný aspoň 15-ročný trest na slobode. Ponevác zmatek bol v neprospech obžalovaného, bolo ho dbať z úradnej povinnosti podľa posl. odst. § 385 tr. p. Preto bol rozsudok prvého súdu v tomto bode zrušený podľa 1. odst. § 33 por. nov. a výrok o premene peňažitého trestu pomínutý.

Čís. 4446.

I. Aby skutková otázka, týkajúca se návrhce k trestnému činu (§ 69 č. 1 tr. zák.) vyhovovala ustanovení § 5 odst. II. por. nov., musí obsahovať všetky skutkové okolnosti podľa stavu věci v době návrhu, nikoli podľa toho, jak byl čin později v konkrétním případě spáchán.

II. Návod k pachatelství absorbuje případný návod k pomocnictví.

(Rozh. z 31. srpna 1932, Zm IV 298/32.)

V trestní věci proti J. H. a společníkům pro zločin loupeže podle § 344 tr. zák. byl obžalovaný Š. P. odsouzen porotním soudem pro účastenství

na tomto zločinu, jehož se dopustil tím, že spoluobžalované úmyslně navedl ke spáchání loupeže. Příslušná skutková otázka, týkající se tohoto obžalovaného, zněla: »Zda jest pravdivý tento skutkový stav? Š. P. dne 2. prosince 1931 nebo v předchozích dnech na neznámém místě sváděl jednoho aneb více pachatelů činu, popsaneho v 1. otázce, k uskutečnění tohoto činu a mimo to dal vzkázati účastníkům tohoto činu, aby pachatele, aneb více pachatelů zavedl k domu H. S. . . .«

Nejvyšší soud, přezkoumaj věc na zmateční stížnost obžalovaných, zrušil z úřední povinnosti podle § 35 odst. I. por. nov. napadený rozsudek porotního soudu i s výrokem porotců v části, týkající se obžalovaného Š. P., a vrátil věc v tomto rozsahu porotnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Z důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaného Š. P., resp. jeho obhájce, jež byla založena na důvodech zmateku podle § 385 č. 1 a), b), 2, 3 tr. ř., s hlediska dvou prv uvedených důvodů zmateku namítá, že skutková zjištění, obsažená v odpovědi porotců, týkající se tohoto obžalovaného, neobsahují náležitosti trestného činu, jímž tento obžalovaný byl uznán vinným, a že v nejhorším případě tento obžalovaný mohl by býti odsouzen pro návod ke krádeži, nikoliv pro návod ke zločinu loupeže. Nejvyšší soud nemohl rozhodnouti o těchto námitkách ve věci samé, neboť nebyly zjištěny všechny rozhodné skutečnosti. Skutková otázka 13., jež se vztahuje na obžalovaného Š. P., nevyhovuje ustanovení § 5 por. nov., neboť v ní nebyly uvedeny všechny skutkové okolnosti, které odpovídají prvkům skutkové podstaty návrhu ke zločinu loupeže a které se hodí k rozlišování činu. Zejména nebylo uvedeno, koho (kterou osobu, nebo které osoby, jež později trestný čin spáchaly) a jakým způsobem přemlouval obžalovaný P., jakých slov, po případě slibů při tom použil, k jakému činu vyzýval. Poukaz této otázky na obsah otázky 1. v souzeném případě nebyl na místě, neboť v otázce 1. byly uvedeny konkrétní okolnosti provedení zločinu loupeže, které se zřejmě, aspoň z části, vyskytly teprve při samotném činu a ohledně kterých ani obžaloba netvrdila, že byly obsaženy v rozmluvách, jimiž obžalovaný P. sváděl jednotlivé osoby ke spáchání trestného činu. Skutečnosti, týkající se návrhu, neměly tedy býti uvedeny podle toho, jak v konkrétním případě čin byl proveden, nýbrž podle stavu věci v době návrhu, a to hlavně podle obsahu příslušných výroků obžalovaného, při čemž může býti rozhodno, zda obžalovaný P. častěji opakoval výzvu k odnětí peněz u H. S., dále, jak se později pachatelé k těmto výzvám chovali a za jakých okolností s výzvou souhlasili (na př. v peněžní tísni a pod vlivem slibu, že z trestného činu obdrží značnou částku peněz). Aby bylo lze posouditi, zda obžalovaný P. je zodpovědný za návod ke zločinu loupeže, či jen ke zločinu krádeže, je třeba ve skutkové otázce uvést skutečnosti, jež by mohly býti základem pro závěr v tom neb onom směru, zejména na př. uvést, zda obžalovaný P. přednesl pachatelům určitý plán trestného činu, podle něhož mělo býti použito násilí, neb aspoň radil pachatelům vzít zbraně, aby jich po případě při činu použili, nebo, zda radil, aby pachatelů bylo tolik, aby byla

zajištěna jejich fysická převaha nad poškozeným a nad členy jeho rodiny. Dále mělo býti ve skutkové otázce uvedeno jméno toho účastníka, který byl naveden, aby ukázal pachatelům dům, ve kterém měli trestný čin spáchat. Okolnost, že trestní řízení proti obžalovanému I. L. bylo vyloučeno, nebyla by na překážku, aby ve skutkové (nikoliv právní) otázce bylo jako ilustrační skutek zjištěno, že obžalovaný P. uplatňoval svůj vliv i u tohoto obžalovaného. V právní otázce (15.) měla býti pro rozlišování činu uvedena jména těch pachatelů, resp. účastníka, kteří byli obžalovaným P. navedeni ke spáchání zločinu. V otázce 17. toto označení nebylo dostatečné, neboť pachatelé nebyli označeni plným jménem; krom toho nebylo v ní přesně poukázáno na to, který čin spáchali. Z toho, co bylo uvedeno, plyne, že se tu u obžalovaného Štefana Prokopa vyskytuje případ 1. odst. § 35 por. nov. Proto bylo jednati podle tohoto ustanovení zákona a zmáteční stížnost poukázati na toto rozhodnutí.

Ke zrušené části rozsudku podotýká se ještě toto: Pokud se návod k pachatelství a návod k pomocnictví (v smysle § 69, č. 2 tr. zák.) týká téhož činu, nelze návod k pomocnictví kvalifikovati jako zvláštní trestný čin vedle kvalifikace návodu k pachatelství, neboť tato poslednější kvalifikace jako těžší forma trestné činnosti absorbuje lehčí formu účastenství při návodu k pomocnictví a tato poslednější činnost návodce může býti hodnocena jen jako přitěžující okolnost.

Čís. 4447.

Formálna zmatečnosť podľa § 29 č. 6 por. nov. jestvuje len vtedy, nemožno-li výrok porotcov preskúmať. Vadné právne závery porotcov náležia preskúmať najvyššiemu súdu s hľadiska vecných dôvodov zmatečnosti. Preto nelze napádať rozpor medzi kladnou odpoveďou porotcov na otázku skutkovú a zápornou odpoveďou na otázku právnú zmatečnou sťažnosťou podľa § 29 č. 6 por. nov.

(Rozh. z 31. augusta 1932, Zm IV 379/32.)

Obžalovanému bol kladený za vinu zločin úmyselného zabitia človeka podľa § 279 tr. zák. Kladnou odpoveďou na skutkovú otázku porotcovia zistili, že poškodený J. M. sa dlhšiu dobu so svojimi rodičmi a s obžalovaným M. M. hádal a vyhrážal im zabitím. V deň činu ohrozoval ich so sekerou a s nožom v ruke, vyliat na svojho otca horúci obsah hrnca a hrdúsil ho. Na volanie matky, že otec je zabitý, pribehol obžalovaný M. M., a keď i naňho sa poškodený hnal s hrncom, uchopil sekeru a zasadil mu dve sečné rany do hlavy, po ktorých J. M. zomrel. Na právnú otázku, či obžalovaný M. M. spáchal čin vo veľkom rozčulení, odpovedali porotcovia záporne. Porotný súd odsúdil obžalovaného pre zločin ťažkého ublíženia na tele podľa § 306 vety prvej tr. zák.

Najvyšší súd vyhovel zmatečnej sťažnosti obžalovaného, pokiaľ bola založená na dôvode zmatečnosti podľa § 385 č. 1 b) tr. p., zrušil rozsudok porotného súdu vo výroku o kvalifikácii trestného činu a kvalifi-

koval ho ako zločin ťažkého poškodenia na tele podľa §§ 306 — prvý prípad, 307 odst. II. tr. zák. a vymeral obžalovanému nový trest.

Z dôvodov:

Tým, čo zmatečná sťažnosť uplatňuje jako dôvod zmateku podľa § 29 č. 6 por. nov. pre rozpor medzi kladnou odpoveďou porotcov na 2. otázku (skutkovú) a zápornou odpoveďou na 8. otázku (právnú), bol vo skutočnosti uplatňovaný nie tento formálny dôvod zmateku, lež vecný dôvod zmateku podľa § 385 č. 1 b) tr. p., ktorý bol tiež ešte osobitne uplatňovaný na inom mieste prevedenia zmatečnej sťažnosti; o dôvode zmateku podľa § 29 č. 6 por. nov. môže byť reč len vtedy, keď výrok porotcov nemožno preskúmať, toto však nemá miesta, pokiaľ ide o rozpor v odpovediach porotcov tam, kde podľa tvrdení obhajoby právny záver porotcov, vyjadrený v odpovedi na právnú otázku, nie je odôvodnený skutočnosťami, zistenými v odpovedi na dotýčnú skutkovú otázku. Právne závery porotcov je povolany preskúmať najvyšší súd s hľadiska vecných dôvodov zmateku a preto nelze v takomto prípade hovoriť o formálnom dôvode zmateku, ktorý by musel viesť ku zrušeniu rozsudku a odkázaniu trestného prípadu na nové pojednávanie pred súdom prvej stolice. Avšak pokiaľ zmatečná sťažnosť v tomto smysle uplatňuje dôvod zmateku podľa § 385 č. 1 b) tr. p., namietajúc, že mylne bolo vyslovené, že čin nebol spáchaný v silnom rozčulení, a že čin mylne nebol kvalifikovaný aj podľa § 307 odst. 2 tr. zák., nelze jej odopreť oprávnenie.

Čís. 4448.

Pri výmere súhrnného trestu je dbať predpisu § 22 odst. 2 tr. zák., že najdlhšia doba dočasného trestu káznice činí 15 rokov.

(Rozh. z 31. augusta 1932, Zm IV 414/32.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti J. J. pre zločin lúpeže, v ktorej krajský súd v Košiciach rozsudkom z 31. mája 1932 vymeral súhrnný trest, na zmatečnú sťažnosť verejného žalobcu vo verejnom zasadnutí senátu vyniesol rozsudok, ktorým, vyhovujúc zmatečnej sťažnosti verejného žalobcu, zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu čo do doby vymeraného súhrnného trestu a určil ju pätnásti rokmi káznice.

Z dôvodov:

Zmatečnej sťažnosti verejného žalobcu nelze odopreť oprávnenie. Krajský súd vymeral odsúdenému J. J. v smysle §§ 517 a 518 tr. p. súhrnný trest, a to: a) na základe svojho rozsudku z 16. októbra 1931, ktorým bol stanovený súhrnný trest v trvaní 15 rokov káznice, b) na základe svojho rozsudku z 9. októbra 1930, čiže rozsudku vrchného súdu v Košiciach z 8. mája 1931, ktorým bol obžalovaný odsúdený na 2 roky žalára.

Namiesto týchto trestov na slobode krajský súd uložil odsúdenému trest káznice v trvaní 16 rokov. Tento výrok o výmere súhrnného trestu je zmatečný v smysle predposledného odstavca § 518 tr. p., lebo krajský súd prestúpil trestnú sadzbu. Podľa § 22 tr. zák. na určitý čas uložený trest káznice môže činiť najviac 15 rokov. Výnimky od tejto zásady pripúšťa na pr. ustanovenie § 36 zák. čl. XXXVII:1888 a trestné sadzby zák. čís. 50 z r. 1923 Sb. z. a n. a zák. z 27. mája 1885 č. 134 r. z., ktoré však v tomto prípade neprichádzajú do úvahy. Preto bolo vyhoveť zmatečnej sťažnosti verejného žalobcu, zrušiť napadnutý výrok v smysle 1. odst. § 33. por. nov. a vymerať súhrnný trest v trvaní 15 rokov káznice.

Čís. 4449.

Přítomnost obžalovaného při hlavním odvolacím líčení, nejsou-li splněny podmínky stanovené § 1 zák. č. 8/24 Sb. z. a n., je nutná pod zmatečností jen v případech podle §§ 414, 423 odst. 5 tr. ř. a podle § 23 zák. čl. XXXIV:1897.

(Rozh. z 2. září 1932, Zm IV. 156/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti V. D., obžalovanému ze zločinu krádeže a j., po veřejném líčení o zmateční stížnosti obžalovaného zmateční stížnost zamítl.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížností včas podanou a písemně odůvodněnou uplatňuje obžalovaný důvod zmatečnosti podle § 384 čís. 6 tr. ř. proto, že odvolací soud provedl hlavní odvolací líčení v jeho nepřítomnosti, ač jeho zvolený obhájce navrhl, aby hlavní líčení bylo odročeno, poněvadž se obžalovaný pro nemoc nemohl k soudu dostavit; dále věcný důvod zmatečnosti podle § 385 čís. 2 tr. ř. proto, že nebyl obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu. Formální důvod zmatečnosti podle § 384 č. 6 tr. ř. jest tu podle zákona tehdy, když se hlavní líčení koná v nepřítomnosti osoby, jejíž přítomnost prohlašuje zákon za nezbytnou. Přítomnost obžalovaného při hlavním odvolacím líčení jest však nutná, nejsou-li splněny podmínky stanovené zákonem č. 8/1924 Sb. z. a n. — jen v případech § 414 tr. ř., jsou-li vrchním soudem při líčení prováděny důkazy, dále podle 5. odst. § 423 tr. ř., má-li býti změněn v neprospěch obžalovaného rozsudek zprošťující, a posléze podle § 23 zák. čl. XXXIV:1897, přezkoumává-li vrchní soud rozsudek, uloživší trest na svobodě na doživotně nebo déle 10 roků, k odvolání, které se neopírá jen o důvod zmatečnosti. Poněvadž v souzené věci nešlo o žádný z uvedených případů, není v tom, že odvolací soud provedl hlavní líčení v nepřítomnosti obžalovaného, vytýkaného důvodu zmatečnosti. Pokud by však vytýkaná vada mohla býti podřaděna pod důvod zmatečnosti podle 9. bodu § 384 tr. ř., byla by i v tom směru zmateční stížnost bezpodstatná, neboť obhájce, navrhuje odročení odvola-

cího hlavního líčení, neuvedl, v čem by přítomnost obžalovaného měla přispěti jeho obhajobě. Proto nelze tvrditi, že odvolací soud, nevyhověv tomuto návrhu, porušil předpis anebo zásadu zákona, podstatnou se stanoviska obhajoby.

Čís. 4450.

Trestné činy spáchané československým příslušníkem v cizině jest posuzovati podle hmotného práva platného v oblasti, do níž obviněný přísluší domovským právem.

(Rozh. ze dne 7. září 1932, Zm I 439/32.)

D ů v o d y :

Právní úvahy kryjí se v podstatě s odůvodněním rozhodnutí sb. n. s. č. 2907, na něž se nově rozhodnutí též odvolává.

Čís. 4451.

Pri pokusoch trestných činov stíhaných trestmi podľa § 66 odst. III. tr. zák. je použitie mimoriadneho zmierňovacieho práva (§ 92 tr. zák.) zákonom vylúčené.

(Rozh. zo dňa 7. septembra 1932, Zm III 182/32.)

Obžalovaný J. T. bol porotným súdom odsúdený pre dvojnásobný pokus zločinu zúmyselného zabitia človeka podľa §§ 65, 279, 280 tr. zák. a pre priestupok podľa § 6 nar. min. preds. uh. č. 5476/14 (prechovávanie strelnej zbrane bez úradného povolenia) s použitím §§ 66, 92, 96, 98 tr. zák. do žalára na jeden rok ako k trestu hlavnému a na peňažitý trest 50 Kč a stratu úradu na 5 rokov ako k trestom vedľajším. V d ů v o d o c h uviedol porotný súd: Hľadiac na závažné poľahčujúce okolnosti, porotný súd ustálil trest obžalovaného s použitím §§ 66, 92 tr. zák. na jeden rok žalára, považujúc ho za primeraný stupni viny obžalovaného a závažnosti jeho činu. Súd prihliadol k ustanoveniu § 66 odst. 3 tr. zák., je však toho názoru, že použitie § 92 tr. zák. nevylučuje sníženie trestu pod hranicu ustanovenú v § 66 odst. 3 tr. zák., najmä preto, že § 92 tr. zák. je vradený za § 66 tr. zák. a že by bol pravdepodobne citovaný v § 66 tr. zák., keby bolo jeho použitie pri § 66 tr. zák. vylúčené; je-li pri použití § 66 tr. zák. bez upotrebenia § 92 tr. zák. možno sostúpiť na hranicu troch rokov, nie je vylúčené sníženie trestu, jestli sú tu ešte ďalšie závažné poľahčujúce okolnosti, ktoré odôvodňujú použitie § 92 tr. zák.

Na j v y š š í s ů d vyhovel však zmatečnej sťažnosti štátneho zastupiteľstva z dôvodu zmätku podľa § 385 č. 2 tr. p., zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o výmere hlavného trestu na slobode a obžalovaného J. T. odsúdil na základe § 280 tr. zák. s upotrebením §§ 66, 96 a

98 tr. zák. ku trestu káznice na tri roky. Iné výroky napadnutého rozsudku, najmä tie, ktoré sa týkajú vedľajších trestov a zarátania predbežnej a vyšetrovacej väzby, ostaly netknuté.

Z dôvodov:

Zmätočná sťažnosť štátneho zastupiteľstva, ktorá bola založená na dôvodoch zmätku podľa § 385 č. 2 a 3 tr. p., najprv namieta, že porotný súd prestúpil zákonom ustanovené medze pri zmiernení trestu, pokiaľ pre pokus zločinu podľa §§ 65 a 280 tr. zák., na ktorý zákon v 3. odst. § 66 tr. zák. ustanovuje najnižší trest 3 ročnej káznice, vymeral obžalovanému trest jednoročného žalára. Zmätočnej sťažnosti neľze odopreť oprávnenie. Pokus takého zločinu, na ktorý v prípade jeho dokonania zákon ustanovuje trest doživotnej káznice, má byť podľa 3. odst. § 66 tr. zák. potrestaný dočasnou káznicom, ktorá však nesmie byť kratšia troch rokov. Z toho plynie, že ďalšie zmiernenie tohoto trestu a zostúpenie pod uvedenú najnižšiu hranicu trestu je v takomto prípade neprípustné a že preto je tiež vylúčené upotrebenie § 92 tr. zák. Pokiaľ teda porotný súd pri vymeraní trestu podľa 3. odst. § 66 tr. z. upotrebil ustanovenie § 92 tr. zák. a obžalovanému vymeral trest miernejší než trojročnej káznice, zavinil zmätok podľa § 385 č. 2 tr. p. Preto bolo vyhoveť zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, zrušiť rozsudok porotného súdu z tohoto dôvodu zmätku vo výroku o hlavnom treste a tento trest znova vymerať podľa §§ 66 a 280 tr. zák. Hľadiac na to, že vine obžalovaného poľahčuje čiastočné doznanie, zachovalosť, rozčulenie a ohľad na nevinnú rodinu a že sa nevyskytujú okolnosti priťažujúce, bol uložený trest hore uvedený vo výrokovej časti rozsudku jako primeraný vine obžalovaného. Najvyšší súd so zreteľom na povahu trestného činu neuznal za poľahčujúcu nižšiu inteligenciu obžalovaného, lebo aj človek nižšej inteligencie je si dobre povedomý zavržiteľnosť takého trestného činu, jaký bol v tomto prípade spáchaný. Hore uvedeným rozhodnutím stala sa bezpredmetnou zmätočná sťažnosť, pokiaľ uplatňovala aj dôvod zmätku podľa § 385 č. 3 tr. p.

Čís. 4452.

Pri trestných činoch proti cti netreba síce, aby bol urazený pomenovaný, vyžaduje sa však, aby bolo možno bezpochybné ustáliť, koho mal páchateľ na mysli. Púhy dojem tretích osôb nestačí.

Stala-li sa urážka tlačou, treba smysel závadného článku vykladať len podľa jeho skutočného obsahu tak, ako pôsobí na priemerného čitateľa.

(Rozh. zo 7. septembra 1932, Zm IV 72/32.)

Obžalovaný K. M., zodpovedný redaktor periodického časopisu, napísal a uverejnil vo svojom časopise pod názvom »Pán Všadebol« článok, v ktorom, užívajúc v texte označenia »pán Všadebol« a »páni Vša-

debolovci«, kritizoval ich spoločenské vystupovanie a účinkovanie vo verejnosti. Článkom sa cítil dotknutý a urazený hlavný súkromný žalobca N. Š., lebo on už predtým písal a uverejňoval v časopisoch svoje články pod pseudonymom »Všadebol«.

Súd prvej stolice uznal obžalovaného vinným z prečinu urážky na cti podľa §§ 2, 4 odst. 2 zák. čl. XLI:1914 a § 1 zák. č. 124/24 Sb. z. a n., lebo dospel k presvedčeniu, že urážlivý obsah článku sa vzťahuje na hlavného súkromného žalobcu. Odvolací súd na odvolanie obžalovaného zmenil rozsudok súdu prvej stolice a sprostil obžalovaného podľa § 326 č. 2 tr. p. obžaloby.

Najvyšší súd zamietol zmätočnú sťažnosť hlavného súkromného žalobcu.

Z dôvodov:

Zmätočnou sťažnosťou včas ohlásenou a písomne odôvodnenou napadá súkromný žalobca rozsudok odvolacieho súdu z dôvodov zmätočnosti podľa §§ 384 č. 9 a 385 č. 1 a) tr. p.

V prípade deliktov proti cti vyžaduje sa, aby urážka vždy smerovala proti poznateľnej osobe. Nie je však podmienkou, aby bol aj pomenovaný ten, proti ktorému boli použité urážky, jestliže za daných okolností možno bezpochybné ustáliť osobu urazeného, totiž, koho páchateľ mal na mysli, keď použil urážlivých výrokov. To isté platí aj pri deliktach spáchaných tlačou. Sťažovateľ na dôkaz toho, že obsah závadného článku a v tomto tvrdené skutky sa skutočne vzťahovali na jeho osobu, na odvolacom hlavnom pojednávaní predostrel návrh, v ktorom žiadal o prevedenie dokazovania o tom, že hneď po uverejnení inkriminovaného článku bolo v širšom kruhu obecnstva známe, že článok je namierený proti osobe súkromného žalobcu. Odvolací súd však zamietol tento návrh preto, lebo smeruje na zistenie tej okolnosti, že tretie osoby mali dojem, že inkriminovaný článok je namierený proti osobe súkromného žalobcu; táto okolnosť však už bola dokázaná a preto ďalšie dokazovanie v tomto smere je zbytočné. Ponevác jedine dojem tretích osôb nepostačuje k tomu, aby sa mohlo dovodzovať, že obsah článku sa bezpochybné vzťahuje na súkromného žalobcu, uznáva najvyšší súd za správne dôvody, na základe ktorých boli návrhy na dokazovanie hore spomenuté zamietnuté. Čo sa však ostatných návrhov týka, zdôrazňuje najvyšší súd, že niektoré okolnosti, ktoré majú byť navrhnutými dôkazmi dokázané, nie sú v inkriminovanom článku ani naznačené, ani nevychádzajú z jeho obsahu a že aj po eventuálnom prevedení navrhnutých dôkazov neprestala by pochybnosť, či článok skutočne mieri na súkromného žalobcu. Zmätočná sťažnosť, nakoľko bola uplatňovaná z dôvodu § 384 č. 9 tr. p., je preto bezzákladná.

Zmätočná sťažnosť podľa bodu 1 a) § 385 tr. p. bola uplatňovaná preto, že bol obžalovaný od obžaloby oslobodený. Sťažovateľ k tomu uvádza, že je neudržiteľné stanovisko napádaného rozsudku, že — vtedy, keď bolo takmer všeobecne známe, že obsah a názor inkriminovaného článku sa vzťahuje na jeho osobu —, obžalovaného novinára, ktorý musí byť lepšie informovaný ako každý iný, sprostuje trestnej zodpo-

vednosti na základe fikcie, že pseudonym je tajomstvo redakcie. Odvolací súd sprostil obžalovaného obžaloby podľa bodu 2 § 326 tr. p., lebo nemal za dokázané, že inkriminovaný článok vzťahuje sa na osobu súkromného žalobcu, a že obžalovaný mieril svojím prejavom na súkromného žalobcu. Sťažovateľ však uplatňovanou námietkou nedokazuje, že obžalovaný vedel, že súkromný žalobca používa rečeného pseudonymu a tým menej, že inkriminovaný článok sa naňho vzťahuje. Z obsahu inkriminovaného článku samého tiež nelze dovodzovať, že by sa tam uvedená skutky opravdu vzťahovali na osobu súkromného žalobcu. Smysel závadného článku treba vykladať len podľa jeho skutočného obsahu tak, ako pôsobí na priemerného čitateľa. V označení »pán Všadebol« možno však spatrovať len pojem, utvorený pisateľom ku charakterizovaniu určitého spoločenského typu ľudí, pojem, ktorý z obsahu článku logicky vyplýva. Preto z obsahu tohoto článku samého nemožno uzatvárať, že by obžalovaný mal tým na mysli apostrofovať súkromného žalobcu. Zmätočná sťažnosť bola preto v celom obsahu ako bezzákladná podľa odst. 1 § 36 por. nov. zamietnutá.

Čís. 4453.

Ustanovení § 205 a) tr. zák. nechrání práva jednotlivých věřitelů na stejnoměrné (s ostatními) uspokojení jejich pohledávek, nýbrž chrání povšechný nárok veškerého věřitelstva, po případě určitých skupin věřitelů, by k jejich uspokojení bylo — pokud ho k tomu třeba — použito celého nebo třeba části jmění dlužníka, dotčené onou skupinou, takže (s výhradou stíhání podle § 485 tr. zák. a § 486 čís. 2 tr. zák.) vypadá z dosahu § 205 a) tr. zák. použití jmění nebo dotčené jeho části k uspokojení některého nebo některých věřitelů bez ohledu na sbíhající se nárok věřitelů ostatních.

Ustanovení § 485 tr. zák. předpokládá vědomí dlužníka o jeho neschopnosti uspokojiti pohledávky všech věřitelů úplně podle pravidel řádného hospodaření, najmě řádného provozu dlužníka podniku.

Nevyžaduje se, by z poskytnutí výhody jednomu věřiteli skutečně nastala škoda jiným věřitelům, stačí úmysl k tomu směřující.

(Rozh. ze dne 9. září 1932, Zm I 231/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 20. února 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák., zločinem podvodného úpadku podle § 205 a) tr. zák., přečinem nadřzování věřitelů podle § 485 tr. zák. a přestupkem zmaření exekuce podle § 3 zák. čís. 78/83, zrušil napadený rozsudek v odsuzující části a věc vrátil nalézacímu soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost důvodně namítá po stránce právní, že v prodeji pušek nešlo o zmenšení jmění, tudíž ani o odstranění nebo zcizení slo-

žek jmění po rozumu § 205 a) tr. zák., ano není rozsudkem zjištěno, že docílená úplata neodpovídala skutečné hodnotě zcizených pušek (srovnej rozhodnutí čís 3187 sb. n. s.). Rovnala-li se docílená úplata skutečné hodnotě prodaných pušek a došlo-li takto souzeným prodejem jen k přeměně složky jmění stěžovatelova beze změny poměru mezi celkovou hodnotou aktiv a součtem pasiv stěžovatelových, mohla být předmětem postupu § 205 a) tr. zák. stíhaného jen docílená úplata nebo třeba kupní cena. Že ta byla z jmění stěžovatelova neb alespoň z dosahu exekuce věřitelů vybavena a učiněna věřitelům nepřístupnou, není rozsudkem zjištěno. Pouhé, rozsudkem zjištěné ponechání si stržených peněz stěžovatelem pro sebe nerušilo dosavadní poměr mezi aktivy a pasivy a neznemožňovalo, ba ani neztěžovalo věřitelům vedení exekuce na docílenou úplatu, nezmenšovalo jmění stěžovatelovo a nebylo pramenem anebo příčinou ztenčení uspokojení věřitelů. Uvádí-li rozsudek jako protiklad ponechání si stržených peněz pro sebe, že si stěžovatel neponechal stržené peníze pro stejnoměrné uspokojení svých věřitelů, přesněji, že jich k tomu nepoužil, neuvědomil si nalézací soud, že ustanovení § 205 a) tr. zák. nechrání práva jednotlivých věřitelů na stejnoměrné — s ostatními — uspokojení jejich pohledávek, nýbrž chrání povšechný nárok veškerého věřitelstva, po případě určitých skupin věřitelů, by k jejich uspokojení bylo — pokud ho k tomu třeba — použito celého nebo třeba části jmění dlužníka, dotčené onou skupinou, takže — arciť s výhradou stíhání podle § 485 tr. zák. a § 486 čís. 2 tr. zák. — vypadá z dosahu § 205 a) tr. zák. použití jmění nebo dotčené jeho části k uspokojení některého nebo některých věřitelů bez ohledu na sbíhající se nárok věřitelů ostatních. Proto je důvodnou i výtkou stížnosti, že rozsudek nezjišťuje, k čemu stěžovatel peněz za zabavené pušky stržených vůbec použil, a neuvádí důvody pro výrok, správně nezjišťuje skutečnosti opodstatňující výrok, že stěžovatel ztenčil uspokojení věřitelů.

Zabezpečujíc proti úmyslnému porušení dlužníkem zásadu, že, nestačí-li jmění dlužníka několika věřitelů k úplnému uspokojení všech jeho věřitelů, jest uspokojiti pohledávky jednotlivých věřitelů stejnoměrně kvotou, již určí poměr hodnoty všech aktiv k součtu všech pasiv, předpokládá ustanovení § 485 tr. zák. nutně takový stav vědomí dlužníka, který ho zavazuje k šetření oné zásady, vědomí dlužníka o jeho neschopnosti k placení, k tomu, by uspokojil pohledávky všech věřitelů úplně podle pravidel řádného hospodaření, najmě řádného provozu dlužníka podniku. Proto je stížnost v právu i námietkou, že rozsudek jest v části o přečinu § 485 tr. zák. právně mylný a zmatečný podle čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř. z důvodu, že není v něm pro dobu souzeného postupu inventáře zjištěno vědomí stěžovatele — jím alespoň jasným nepochybným způsobem nedoznané — o neschopnosti k placení, přesněji vědomí stěžovatele o skutečnostech, jež by opodstatňovaly neschopnost stěžovatele k placení. Je-li dotčená část rozsudku zmatečnou již z tohoto důvodu, netřeba podrobného rozboru ostatních k ní hledících vývodů stížnosti a stačí podotknouti, že skutková podstata § 485 tr. zák. nevyžaduje, by z poskytnutí výhody jednomu věřiteli skutečně nastala škoda jiným věřitelům, nýbrž stačí úmysl k tomu směřující, stačí, že jednání pachatelovo bylo podle povšechné povahy své způso-

bilé a směřovalo podle úmyslu pachatelova k tomu, by se ostatním věřitelům dostalo na uspokojení pohledávek méně, než by se jim bylo dostalo, kdyby nebyla věřiteli, jemuž nadřizováno, poskytnuta výhoda, o kterou jde.

Čís. 4454.

Okolnost, že porotní sbor soudní po vynesení rozsudku smrti proti předpisu 2. věty prvního odstavce § 264 tr. ř. neodložil výkon trestu na svobodě, uloženého rozsudkem, jenž předcházal odsouzení pro hrdelní zločin, spáchaný před prvním rozsudkem, ač bylo při porotním hlavním přelíčení zjištěno, že si obžalovaný trest ten odpykává, není na závadu odsouzení k trestu smrti.

Výkon takového trestu na svobodě není zostřením trestu smrti po rozumu, § 50 tr. zák.; porušení předpisů o výkonu trestu nezakládá zmatek (§ 344 čís. 12 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 10. září 1932, Zm II 234/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Novém Jičíně ze dne 15. února 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem loupežné vraždy, zjednané podle §§ 134, 135 čís. 2 a 3 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 12 § 344 tr. ř. namítá zmateční stížnost, že soud neprávem uložil trest smrti, vykročiv z mezí zákonné sazby. Podle spisů Tk VI 705/31 krajského soudu v Novém Jičíně bylo v roce 1930 proti obžalovanému pro krádeže v tomto roce spáchané zahájeno trestní řízení a na základě obžaloby, podané dne 17. prosince 1931, konáno dne 14. ledna 1932 hlavní přelíčení, při němž bylo zjištěno, že obžalovaný je ve vyšetřovací vazbě pro zločin vraždy. Obžalovaný byl dne 14. ledna 1932 pro zločin krádeže odsouzen k trestu těžkého žaláře na čtyři měsíce a téhož dne (14. ledna 1932) byl nařízen výkon tohoto trestu, který byl odpykán dnem 29. dubna 1932. Při hlavním přelíčení porotním, konaném dne 15. února 1932, bylo pak výslovně zjištěno, že si obžalovaný tento čtyřměsíční trest odpykává. Lze sice připustiti, že se stala chyba, pokud výkonem trestu na svobodě v trestní věci Tk VI 705/31 nebylo šetřeno postupu předepsaného v § 264 tr. ř. Leč ve výkonu tohoto trestu na svobodě nelze ještě spatřovati zostření trestu smrti a nenaplnuje porušení předpisů o výkonu trestu ještě zmatečnost podle čís. 12 § 344 tr. ř.; neboť ustanovení § 264 tr. ř. je rázu procesuálního, majíc význam jen pro výkon trestu; porušením tohoto předpisu není však ještě porušen hmotněprávní předpis § 50 tr. zák., o který právě při uplatňování důvodu zmatečnosti podle čís. 12 § 344 tr. ř. jde. Že soud nařídil, po případě po vynesení rozsudku smrti alespoň nepřerušil výkon trestu na svobodě, nezakládá zmatečnost hrdelního

rozsudku, jimž se tato chyba nestala, a mohlo by nanejvýš dohlédací stížností býti odporováno onomu pochybenému postupu procesuálnímu. Ostatně stačí v tomto směru poukázati na rozhodnutí čís. 2429 sb. n. s., v němž se výslovně praví: »O zostření ve správném slova smyslu lze mluvíti jen, je-li zostření spojeno bezprostředně s výrokem trest ukládajícím v jeden celek, prohlášeno, a s trestem samým, ať již na počátku nebo ke konci jeho se vykoná. Nelze proto považovati trest na svobodě v minulosti vytrpěný za zostření trestu smrti později uloženého«. Že se toto rozhodnutí hodí na souzený případ, vysvítá z dalších jeho důvodů, uvedených na str. 414 tohoto rozhodnutí, kde se praví: »... představíme-li si případ, že provinilec jest odsouzen k dočasnému trestu s výhradou zvláštního projednání podle § 263 tr. ř. ohledně deliktu hrdelního, že pak dojde k odsouzení pro delikt hrdelní k trestu smrti a teprve po vyhlášení rozsudku tohoto se nařídí (arcit s porušením ustanovení § 264 tr. ř.) výkon prvního trestu. Jest zřejmo, že by tento výkon trestu prvního na vyřčený již trest smrti nemohl míti vliv. Důsledkem toho nemohl by míti vliv ani výkon dřívějšího trestu, třeba zavedený proti předpisu § 264 tr. ř., na odsouzení v řízení podle § 263 tr. ř. vyhrazeném v tom smyslu, že by nebylo lze uznati na trest smrti, poněvadž bylo již z a p o č a t o s výkonem dočasného trestu dříve již uloženého«. Zrušovací soud nemá příčiny, by upustil od zásady stálé judikatury v tomto rozhodnutí poprvé vyslovené a zevrubně odůvodněné.

Čís. 4455.

Bol-li československému příslušníkovi za trestný čin spáchaný v cudzine nesprávně uložený trest podľa miernejšieho práva, platného na území kedysi uhorskom, hoci mu mal byť vymeraný prísnejší trest podľa práva, platného na území kedysi rakúskom, obžalovaný sa nemôže domáhať ďalšieho zmiernenia trestu použitím mimoriadneho zmierňovacieho práva podľa § 92 tr. zák.

(Rozh. z 13. septembra 1932, Zm III 273/32.)

Obžalovaný R. Š., československý štátny občan, bol uznaný súdom prvej stolice vinným z prečinu ťažkého poškodenia na tele podľa §§ 335, 337 tr. zák. rak., ktorý spáchal ako šofér pri jazde autom v Rakúsku poranením dvoch osôb; bol odsúdený podľa § 310 odst. II. tr. zák. uh. s použitím § 91 tr. zák. a so zreteľom na § 14 tr. zák. uh. do väzenia na 15 dní, k peňažitej pokute 100 Kč a vyslovený bol zákaz zamestnania na 1 rok (§ 310 odst. III. tr. zák.). Odvolací súd na odvolanie obžalovaného v podstate potvrdil rozsudok prvého súdu, pominuvši len citovanie § 14 tr. zák. a opatrenie podľa § 310 odst. III. tr. zák. V dôvodoch uviedol: Vrchný súd, majúc riešiť otázku, či čin obžalovaného tvorí skutkovú podstatu daktorého trestného činu, uvážil, že čin bol spáchaný v cudzine československým štátnym občanom, príslušným do zeme Moravsko-sliezskej, a že preto v dôsledku zásady personality, vyslovenej v rozhodnutí najvyššieho súdu z 24. IX. 1927, č. Zm II 118/27 je čin obžalovaného posudzovať podľa trestného práva platného

v Čechách a v zemi Moravsko-sliezskej. Preskúmajúc trest, zistil vrchný súd, že krajský súd zmätočne použil hmotného trestného práva, lebo určil trest podľa slovenského trestného zákona, hoci mal byť ustanovený tiež len podľa trestného zákona v českých zemiach platného. Krajský súd učinil tak v dôsledku mylného výkladu § 14 tr. zák. slov. Ustanovenie tohoto § nemá tu miesta, lebo pri rozhodnutí o vine krajský súd použil hmotného trestného zákona platného v jednej časti Československej republiky, teda nie cudzozemského zákona. Krajský súd síce zaviniť nesprávnym vymeraním trestu zmätočnosť podľa § 385 č. 2 tr. p., vrchný súd však, hľadiac na ust. § 385 posl. odst. tr. p., nemohol k nej prihliadnuť z úradnej povinnosti, lebo zmätok ten je v prospech obžalovaného; obmedzil sa na to, že vo výroku rozsudku prvej stolice vyneschal citovanie § 14 tr. zák. a zrušil výrok učinенý podľa § 310 odst. III. tr. zák., ktorý bol v neprospech obžalovaného.

Na jvyšší súd odmietol a zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného, z úradnej povinnosti však pre zmätočnosť podľa § 385 č. 2 tr. p. zrušil rozsudky oboch nižších súdov vo výroku o peňažitom treste ako treste vedľajšom a uloženie tohoto trestu pomínul.

Z d ō v o d o v:

Dôvodom zmätočnosti podľa § 385 čis. 3 tr. por. domáha sa obžalovaný zrejme použitia § 92 tr. zák. Obžalovanému bol nesprávne (v jeho prospech) vymeraný trest podľa miernejšieho ust. § 310 tr. zák. platného na Slovensku na miesto podľa prísnejšieho ust. § 337 tr. zák. platného v českých zemiach. Z tejto nesprávnosti nemôže obžalovaný odvodzovať právo, že by sa mohol domáhať použitia aj ďalších ustanovení trestného zákona platného na Slovensku, menovite tedy zmiernovacieho práva podľa § 92 tr. zák. Trest na prečin podľa § 337 tr. zák. I. sadzby je tuhé väzenie od 6 mesiacov do 2 rokov, kdežto obžalovanému bol vymeraný hlavný trest na slobode 15 dní väzenia. Vo smysle § 266 tr. zák. platného v českých zemiach možno zameniť trest tuhého väzenia v miernejší stupeň väzenia a zákonný trest aj pod najnižšiu sadzbu trestnú snížiť, ale ďalšie zmiernenie, hľadiac na ustanovenia §§ 265 a 266 cit. tr. zák., nie je prípustné. Obžalovanému dostalo sa vo skutočnosti v medziach správnej sadzby podľa § 337 tr. zák. v oboch smeroch zmiernenia trestu podľa § 266 tr. zák. platného v českých zemiach. Nemôže sa preto domáhať ešte ďalšieho zmiernenia. V dôsledku toho je jeho zmätočná sťažnosť, pokiaľ je založená na zmätku podľa § 385 čis. 3 tr. p., zákonom vylúčená.

Za to bol v smysle posl. odst. § 385 tr. por. a § 33 I. odst. nov. k tr. por. z úradnej moci zrušený peňažitý trest. § 337 tr. zák. platného v českých zemiach neustanovuje na čin obžalovaného peňažitý trest a ani iným ustanovením, platným v českých zemiach, nie je na čin ten tento trest stanovený. Dopustili sa preto nižšie súdy, keď uložili obžalovanému aj peňažitý trest, v neprospech obžalovaného zmätku podľa § 385 čis. 2 tr. p., ktorého je v tomto prípade dbať z úradnej povinnosti.

Čís. 4456.

Výjimečné predpisy §§ 189, 463, 525 tr. zák. jest vykládati prísne, najmä, pokud jde o okruh osob, na něž se vztahují, a vyloučiti z okruhu toho příbuzné vzdálenějšího stupně a sešvagřené vůbec, třebaže žili s poškozeným ve společné domácnosti.

Krádež spáchaná zetěm na tchyni ve společné domácnosti není krádeží v rodině po rozumu §§ 189, 463 tr. zák.

(Rozh. ze dne 14. září 1932, Zm II 249/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 29. května 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II c) tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, uplatňujíc důvody zmatečnosti čis. 3, 4, 5, 9 a), b), 10 § 281 tr. ř., domáha se toho, by trestný čin obžalovaného — krádež spáchaná zetěm na tchyni odcizením movitých věcí uzamčených v hodnotě přes 2.000 Kč — nebyla posuzována za zločin krádeže podle §§ 171, 173, 174 II. c) tr. zák., jak činí rozsudek, nýbrž po rozumu §§ 189, 463 tr. zák. za přestupek krádeže podle § 460 tr. zák., a by obžalovaný, ana hlava rodiny neučinila návrh na potrestání, byl z obžaloby zproštěn. Než právní hledisko, z něhož zmateční stížnost při provádění všech uplatňovaných zmatků vychází, je mylné a právně neudržitelné. § 189 tr. zák. a související s ním § 463 (a 525 tr. zák.) stanoví výjimky co do určitých krádeží. Tyto výjimečné predpisy jest vykládati — najmä pokud jde o okruh osob, na něž se vztahují podle povahy věci prísne a vyloučiti z okruhu toho příbuzné vzdálenějšího stupně a sešvagřené vůbec, třebaže žili s poškozeným ve společné domácnosti. Zákon totiž uvádí jako privilegované osoby výčetmo jen manžely, rodiče, děti a sourozence. Do kategorie »rodičů a dětí« nenáleží však tchán a tchyně ani zeť a snacha, poněvadž zákon rozumí rodiči a dětmi podle § 42 obč. zák. jen pokrevní ascendenty a descendenty, manželského i nemanželského zrození; o poměr adopcí založený tu rovněž nejde. Manželský svazek zakládá privilegované postavení v této příčině podle doslovu zákona jen pro manžely v jejich vzájemném poměru; na osoby sešvagřené se dobrodiní §§ 189, 463 tr. zák. nevztahuje vůbec. Proto nepřichází k dobru ani obžalovanému, který jako zeť poškozený je k ní v poměru švakrovském. Vychází-li se z tohoto správného hlediska právního, jeví se zmateční stížnost bezdůvodnou a netřeba se za nedostatku privilegovaného poměru zabývatí ostatními vývody zmateční stížnosti, jež nesou se jednak k tomu, by bylo uznáno, že obžalovaný s poškozenou žil ve společné domácnosti, jednak vycházejí z tohoto předpokladu. Bezdůvodnou zmateční stížnost bylo proto zamítnouti.

Čís. 4457.

Opomenutí povinného dozoru podle § 376 tr. zák. lze stíhati jen, vzešla-li z něho smrt nebo těžké uškození na těle osoby svěřené k doзору (dítěte); mělo-li opomenutí to v zápětí jen lehké uškození na těle neb ohrožení tělesné bezpečnosti bez následků, nelze je ani podpůrně podřadit pod ustanovení § 431 tr. zák.

(Rozh. ze dne 14. září 1932, Zm II 243/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Trestním příkazem okresního soudu v Šumperku ze dne 21. dubna 1932, jímž byla obžalovaná uznána vinnou přestupkem podle § 376 tr. zák., byl porušen zákon v ustanoveních §§ 376 a 335 tr. zák.; trestní příkaz se zrušuje a trestní řízení se zastavuje.

D ů v o d y:

Podle trestního oznámení četnické stanice v Č. B. okresnímu soudu v Šumperku zanedbala obžalovaná povinnost dozoru nad svým dvouletým dítětem tím, že dne 5. dubna 1932, asi o 15¹/₂ hod. odešla na záchod, nacházející se poblíž jejího domu na druhé straně potoka, přes nějž musila přejít po mostě, že opomenula dítě opatřit, by nemohlo k potoku přijít, a že při tom dítě, které chtělo jít za matkou, spadlo do rozvodněného potoka, při čemž bylo nebezpečí, že utone. Matka však dítě zadržela, takže se dítěti vůbec nic nestalo. Jako jediný svědek činu jmenován byl v trestním oznámení v témže domku jako obviněná bydlící Jan K., který při četnickém šetření udal, že viděl obžalovanou vyjít z domku, za ní pak její dvouleté dítě, že sám zašel pak do domku a, když zaslechl z venku křik, vrátil se před domek a viděl obžalovanou, jak dítě z potoka vytáhla. Obžalovaná sama líčila četnictvu příběh tak, že prý šla na záchod, nacházející se asi 60 cm od potoka na druhém břehu, přešla po mostě a, když již byla na záchodě, viděla, že dítě přichází za ní. Volala prý na dítě, by za ní nechodilo a šlo zpět, dítě však prý neposlechlo a spadlo do vody. Ihned vyskočila a dítě z vody vytáhla. Na základě tohoto stavu věci vydal okresní soud v Šumperku ve smyslu § 460 tr. ř. trestní příkaz ze dne 21. dubna 1932, jímž obžalované uložil pro přestupek § 376 tr. zák., spáchaný tím, že nechala svoje dítě bez dozoru a zanedbala povinný dozor nad dítětem, podle § 335 tr. zák., použitím § 266 tr. zák. trest vězení tří dnů, zostřeného postem s podmíněným odkladem na dobu jednoho roku. Tento trestní příkaz nabyl právní moci.

Ustanovení § 376 tr. zák. předpokládá však jako následek nedostatečně konané povinnosti dozoru osob k tomu povinných, buď smrt nebo těžké poškození na těle osoby svěřené k doзору a nemožoucí se před nebezpečím ochránit. V souzeném případě dítě neutrpělo ani lehké poškození na těle a bylo tudíž toto domnělé opomenutí obžalované oním trestním příkazem okresního soudu v Šumperku pod ustanovení § 376

tr. z. podřaděno neprávem a bez jakéhokoliv zákonného podkladu. Podle trestního oznámení nedává se obžalované za vinu nic jiného, než že nevykonávala řádně dozor nad svým dvouletým dítětem, a nebylo ani jinak vysloveno podezření, že se dopustila jednání neb opomenutí ve smyslu §§ 335, 431 tr. zák. Toto opomenutí dozoru, k němuž obviněná jako matka byla povinna, lze však stíhati jen podle § 376 tr. zák. a to jen za řečeného předpokladu, že totiž následkem tohoto opomenutí vzejde smrt nebo těžké uškození na těle osoby svěřené k doзору. Mělo-li by toto opomenutí v zápětí jen lehké uškození na těle neb ohrožení tělesné bezpečnosti bez následků, nelze opomenutí ani podpůrně podřadit pod ustanovení § 431 tr. zák. se zřetelem k tomu, že ustanovení to (§ 431 tr. zák.) není v předpisu § 376 tr. zák. jako zvláštním obsaženo (rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 4093 vid. sb.). Takové opomenutí jest tudíž beztrestné. Bylo proto k návrhu generální prokuratury ve smyslu §§ 33 a 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4458.

Požiadavku, vyslovenému v § 4 odst. I. vl. nar. č. 17/26 Sb. z. a n., že podanie v štátnom jazyku má byť »vecne nezmenené«, — jestli ide o opravný prostriedok — je rozumeť tak, že má byť verným prekladom pôvodného podania, v inom než štátnom jazyku učiněného.

(Rozh. zo dňa 14. septembra 1932, Zm III 169/32.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti K. S. pre zločin ťažkého ublíženía na tele atď. odmietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného.

D ō v o d y:

Proti rozsudku vrchného soudu obžalovaný podal odvolanie — správne zmätočnú sťažnosť — v maďarskej reči. Ponevác vo spisoch bol obžalovaný označený za Slováka, preto ho v smysle § 4 vlád. nar. č. 17/1926 Sb. z. a nar. najvyšší súd vyzval, aby v lehote 8 dní alebo vykázal, že je národnosti maďarskej, alebo podal svoj opravný prostriedok v štátnom jazyku. Obžalovaný v povolenej lehote podal síce spis, obsahujúci jeho opravný prostriedok v štátnom jazyku, tento spis však nie je verným prekladom pôvodne maďarsky podanej zmätočnej sťažnosti, lebo označuje časti rozsudku, proti ktorým opravný prostriedok smeruje, ináč, než pôvodné maďarské podanie a obsahuje aj iné dôvody, než ktoré sú uvedené v pôvodnom podaní. Ponevác obžalovaný podal dodatočne svoj opravný prostriedok síce v štátnom jazyku, avšak pozmenene, preto v smysle odst. II. čl. 4 vlád. nar. č. 17/1926 Sb. z. a nar. najvyšší súd nemôže hľadať k prvému podaniu. Z tohoto formálneho dôvodu bolo treba zmätočnú sťažnosť obžalovaného odmietnuť.

Čís. 4459.

Při úvaze, zda jde o totožný čin, o němž byl již dříve vynesena pravoplatný rozsudek (§ 326 č. 1 tr. ř.), nerozhoduje právní kvalifikace činu, tvrzená obžalobou nebo přijatá soudem, nýbrž sám skutek, jenž byl označen jako trestný.

Skutková podstata dokonaného podvodu podle § 386 tr. zák. vyžaduje, aby z činu nastala škoda. Jde-li o zjištění výše škody, způsobené věřitelům prodejem nemovitostí, jest nutno od hodnoty nemovitostí odpočítati dluhy zajištěné v pozemkové knize.

(Rozh. ze 14. září 1932, Zm IV 180/32.)

Nižší soudy uznaly obžalovaného H. R. vinným dvojnásobným zločinem padělání soukromých listin podle § 403 č. 1 tr. zák., jehož se dopustil, padělav směnky ve dvou případech, odvolací soud ho mimo to odsoudil pro zločin podvodu podle § 386 tr. zák., který prý spáchal tím, že věda, že má přes 150.000 Kč dluhů, pro něž byl upomínán, a připravuje se k insolvenčnímu řízení, kterou dne 28. června 1929 též ohlásil, prodal dne 18. dubna 1929 části svých nemovitostí, aby své věřitele před nastávající exekucí poškodil. Spoluobžalovaná G. R. byla uznána odvolacím soudem vinou z účastenství na zločinu podvodu podle §§ 69 č. 2, 386 tr. zák., jehož se prý dopustila tím, že, vědouce o podvodném jednání svého bratra, obžalovaného H. R., usnadňovala mu provedení činu tím, že trhovou smlouvu ze dne 18. dubna 1929 jako kupující podepsala a části nemovitostí, H. R.-ovi patřících, na sebe dala převést.

Nejvyšší soud, přezkoumaj věc na zmateční stížnost obžalovaných H. R. a G. R., vynesl rozsudek, jímž vyhověl zmateční stížnosti z důvodu zmatku podle § 385 č. 1 c) tr. ř., zrušil rozsudky obou nižších soudů, pokud jimi byl obžalovaný H. R. uznán vinným dvojnásobným zločinem padělání soukromých listin podle § 403 č. 1 tr. zák. na škodu L. S. a zprostil ho podle § 326 č. 1 tr. ř. v těchto bodech z obžaloby. Z úřední moci na základě I. odstavce § 35 por. nov. zrušil rozsudek odvolacího soudu, pokud jím byl obžalovaný H. R. uznán vinným zločinem podvodu podle § 386 tr. zák. a pokud obžalovaná G. R. byla uznána vinnou přečinem účastenství na zločinu podvodu podle § 69 č. 2 a § 386 tr. zák. a vrátil věc v tomto bodu odvolacímu soudu k novému přelíčení a rozhodnutí.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnost jest založena na důvodech zmatku podle § 384 č. 9 a § 385 č. 1 a), c) tr. ř. Oba nižší soudy uznaly obžalovaného H. R. vinným dvojnásobným zločinem padělání soukromých listin podle § 403 č. 1 tr. zák., jehož se prý dopustil tím, že 1) dne 10. prosince 1928 v B. vydal L. S.-ovi směnku na 1.000 Kč, na níž padělal, dal padělati, podpis J. R.-a, svého otce, jenž v roce 1916 zemřel, 2) dne 1. ledna 1929 tamže vydal L. S.-ovi druhou směnku na 1.000 Kč, na níž padělal, dal padělati, podpis svého otce J. R.-a, v roce 1916 zemřelého, že tedy v obou případech zhotovil neb dal zhotoviti nepravé směnky, jichž použil k tomu, by jimi byla dokázána existence směnečného závazku. Zmateční stížnost, uplatňující důvod zmatku podle § 385 č. 1 c) tr. ř., namítá, že o těchto činech byl již dříve vynesl pravoplatný rozsudek okresního soudu v B. ze dne 23. června 1930 a že proto bez obnovy

trestního řízení nemohlo býti zahájeno nové trestní řízení. Této námítce nelze upříti oprávnění. Ze srovnání trestního oznámení u okresního soudu v R., jež bylo základem pravoplatného zprošťujícího rozsudku okresního soudu v B. ze dne 23. června 1930, s obžalovacím spisem státního zastupitelství ze dne 22. prosince 1929 a s rozsudky nižších soudů plyne, že předmětem rozhodování v obou trestních věcech bylo, že prý obžalovaný padělal na směnkách podpisy osoby neexistující. Pro řešení, zda jde o totožný čin, není rozhodná právní kvalifikace, státním zastupitelstvím tvrzená nebo soudem přijatá, nýbrž sám skutek, jenž byl označen jako trestný. Podstatnou částí skutku, v obou případech obžalovanému za vinu kladeného, však bylo, že prý padělal tytéž směnky. Naproti tomu je nerozhodné, že v řízení před okresním soudem zmocněnec státního zastupitelství podal obžalobu pro přečin podvodu a že v řízení před krajským soudem státní zastupitelství pro týž skutek podalo obžalobu pro zločin padělání soukromých listin. Poněvadž však okresní soud v B. vynesl o zmíněné obžalobě dne 23. června 1930 zprošťující rozsudek, který nabyl moci práva, bylo podle zásady § 326 č. 1 tr. ř. nepřipustné bez obnovy trestního řízení zahájit pro týž skutek nové trestní řízení. Pokud tedy obžalovaný H. R. byl rozsudkem obou nižších soudů odsouzen pro padělání smének na škodu L. S., byl zaviněn zmatek podle § 385 č. 1 c) tr. ř. Proto bylo vyhověti v tomto bodu zmateční stížnosti obžalovaného H. R., zrušiti rozsudky obou nižších soudů v této části na základě I. odst. § 33 por. nov. a vynesti zprošťující rozsudek, aniž bylo zapotřebí obírat se důvodem zmatku podle § 385 č. 9 tr. ř., který byl ve zmateční stížnosti uplatňován pro zamítnutí návrhu na výslech svědků za účelem doplnění skutkových zjištění. Proti výroku, jímž obžalovaný H. R. byl uznán vinným zločinem podvodu podle § 386 tr. zák. a obžalovaná G. R. byla uznána vinnou přečinem účastenství na tomto trestném činu, uplatňují tito obžalovaní též důvod zmatku podle § 385 č. 1 a) tr. ř. Nejvyšší soud, maje přezkoumati napadené výroky s hlediska uplatňovaného důvodu zmatku podle bodu 1 a), po případě z úřední povinnosti i podle bodu 1 b) § 385 tr. ř., shledal, že odvolací soud nezjistil všechny skutečnosti v tomto ohledu podstatné. Pro skutkovou podstatu dokonaného podvodu podle § 386 tr. zák. je rozhodné, zda z činu nastala škoda. Výše škody má však význam pro kvalifikaci činu jako přečinu aneb jako zločinu mírněji nebo přísněji trestného. Odvolací soud sice uvedl, že škoda z činu obžalovaných převyšuje 20.000 Kč, neuvedl však, jak dospěl k tomuto zjištění. Odvolací soud patrně vycházel z názoru, že je tu směrodatná výše pohledávek věřitelů. Tento názor je však mylný, poněvadž, je-li hodnota zcizeného předmětu nižší, než součet druhů, je pro výši škody rozhodná hodnota zcizené věci. Odvolací soud opominul zjistiti skutečnou hodnotu prodaných nemovitostí, zjistil pouze, že prodané pozemky byly zadluženy zaknihovanou částkou 40.000 Kč, kterýžto dluh kupující G. R.-ová převzala. Podle toho při vypočítání škody je třeba od ceny pozemků odpočítati částku rovnající se závazku, který kupující převzala ohledně zaplacení zaknihovaného dluhu, neboť v tomto rozsahu zájmy věřitelů nemohly býti prodejem zkráceny. Poněvadž se tu tedy vyskytuje případ 1. odst. § 35 por. nov., byl rozsudek odvolacího soudu v tomto bodě

zrušen za účelem doplnění skutkových zjištění. Vzhledem k námitkám zmateční stížnosti obžalované G. R. ohledně subjektivní stránky trestného činu bude povinností odvolacího soudu zevrubně zjistiti okolnosti, opravňující k závěru, že tato obžalovaná věděla o úmyslu spoluobžalovaného H. R. poškoditi věřitele.

Čís. 4460.

Tísni ve smyslu § 1 zák. čl. XXV:1883 jest takový hospodářský stav dlužníkův, který ho nutí, aby pro dosažení úvěru neb odkladu placení učinil krok, který by při náležitém rozvážení neuznal za vhodný.

Skutková podstata trestného činu podle cit. zák. ustanovení, vyžaduje, aby dlužník byl v tísní již při poskytnutí úvěru neb odkladu placení.

(Rozh. ze 14. září 1932, Zm IV 192/32.)

Obžalovanému A. J. kladla obžaloba za vinu trojnásobný přečin úvěrové lichvy podle §§ 1, 2 zák. čl. XXV:1883, jehož se prý dopustil tím, že, využívaje tísně, lehkomyšlnosti a nezkušenosti dlužníků, ve dvou případech poskytl jim peněžní zápůjčky na 16% roční úrok, v třetím případě však, že si za poskytnutí úvěru vymínil místo úroků konání různých prací, jichž peněžitá protihodnota mnohonásobně převyšovala (50%), v obchodě obvyklou a běžnou úrokovou míru. Soud první stolice zprostil obžalovaného podle § 326 č. 2 tr. ř. z obžaloby pro nedostatek usvědčujících důkazů. Odvolací soud však změnil tento rozsudek a uznal obžalovaného vinným podle obžaloby.

Nejvyšší soud po veřejném líčení o zmateční stížnosti obžalovaného a jeho obhájce vynesl rozsudek, jímž zmateční stížnosti vyhověl, rozsudek odvolacího soudu pro zmatek podle § 385 č. 1 a) tr. ř. zrušil v celém rozsahu a obžalovaného zprostil na základě § 326 č. 1 tr. ř. z obžaloby.

Důvody:

Zmateční stížnosti, jež uplatňuje důvod zmatku podle § 385 č. 1 a) tr. ř., nelze upříti oprávnění. Odvolací soud uznal, že obžalovaný při poskytnutí úvěru využil tísně a nezkušenosti dlužníků, M. V. a I. M. a lehkomyšlnosti dlužníka J. S. S tímto názorem nelze souhlasiti. Tíseň u M. V. shledal odvolací soud v tom, že tato dlužnice nutně potřebovala peníze na svatbu svého syna, při čemž odvolací soud vycházel z názoru, že hostina a výbava při svatbě je podle místních obyčejů nutnou potřebou. O tísní ve smyslu § 1 zák. čl. XXV:1883 lze mluvit jen očitě-li se dlužník v situaci, která ho nutí, aby za účelem osvobození z této situace učinil krok, který by za jiných okolností při klidném uvážení uznal za nevhodný. Aby se mohlo mluvit o tísní v objektivním smyslu slova, je třeba uvážit především ono zlo, které dlužníka ohrožuje a tísní. S tohoto hlediska nelze v souzeném případě uznati za tíseň, že se syn dlužnice chtěl oženit a že dlužnice považovala za potřebné po-

dle místního zvyku uspořádati hostinu a dáti mu přiměřenou výbavu, ano nebylo zjištěno, že si dlužnice nemohla obstarati peníze jiným způsobem (na příklad prodejem kusu dobytka, půjčkou u banky a pod.). I pokud dlužnice byla povinna dáti synovi výbavu, nebylo tvrzeno, že tato povinnost nemohla býti odložena na pozdější dobu, až by dlužnice buď měla na to vlastní peníze, aneb si je vypůjčila za příznivějších podmínek, než bylo v souzeném případě. Krom toho nebyly zjištěny okolnosti, které by mohly odůvodniti závěr, že obžalovaný věděl, že dlužnice je v tísní, že si nemůže jiným způsobem a výhodněji obstarati peníze. U dlužníka I. M. odvolací soud neuvedl skutečnosti, ze kterých by se mohlo dovoditi, že tento dlužník byl v tísní při poskytnutí úvěru, neboť odvolací soud ani nezjistil, nač dlužník potřeboval úvěr. Odvolací soud viděl v tomto případě stav tísně v tom, že dlužník těžce nesl vykonávání práce pro obžalovaného namísto placení úroků. Tento stav týká se však doby poskytnutí úvěru. Jinak ze zjištění odvolacího soudu plyne, že I. M. vykonával pro obžalovaného všelijaké práce nejen jako úplatu za poskytnutí úvěru, nýbrž i za jiné služby a ochoty, které obžalovaný navzájem prokazoval M.-ovi. Poněvadž se však zjištění, že M. nesl těžce práce, vykonávané pro obžalovaného, vztahuje na všechny práce, nelze z toho dovoditi, že i práce, vykonávané jen za poskytnutí úvěru, byly pro dlužníka tak tíživé, že by z toho bylo možno učiniti závěr, že dlužník z tísně použil úvěru u obžalovaného. Ostatně nebylo zjištěno, že dlužník obžalovanému naznačil, že jeho situace je tíživá ve smyslu § 1 zák. čl. XXV:1883, takže chybí i podklad pro závěr, že obžalovaný o tvrzené tísní věděl. Odvolací soud též uvedl, že obžalovaný využil nezkušenosti M. V. a I. M. Tento výrok nebyl vůbec odůvodněn. Proti tomuto závěru mluví však to, že podle důvodů rozsudku odvolacího soudu banky na Podkarpatské Rusi poskytuji všeobecně půjčky jen na vysoké úroky, takže okolnost, že V. a M. nepoužili úvěru bankovního, nýbrž obrátili se na obžalovaného, nenasvědčuje jejich nezkušenosti. Nebylo též zjištěno, že obžalovaní jen z neznalosti poměrů aneb pro svoji zaostalost použili úvěru u obžalovaného. Tím méně lze důvodně říci, že obžalovaný za těchto okolností musel předpokládati, že obžalovaní jen z nezkušenosti souhlasili s podmínkami úvěru. Co se týče dlužníka J. S., odvolací soud uznal, že obžalovaný využítkoval jeho lehkomyšlnosti. Ani s tímto názorem nelze souhlasiti. Tento dlužník, jenž obchoduje dobytkem, použil půjčených peněz jako provozního kapitálu a prováděl jimi tak výnosné obchody, že nejen mohl zaplatiti obžalovanému úroky, nýbrž ještě na tom vydělával. Uváží-li se mimo to, že i podle odůvodnění rozsudku odvolacího soudu úvěr obžalovaným poskytnutý nebyl nápadně dražší než úvěr bankovní, nelze za těchto okolností důvodně uznati, že by skutečnost, že J. S. použil u obžalovaného úvěru a zavázal se platiti 16% úroky, byla lehkomyšlným jednáním ve smyslu § 1 zák. čl. XXV:1883. Poukaz odvolacího soudu, že drahý úvěr nutí obchodníka prodávati za nepoměrně zvýšenou cenu a že tím trpí škodu spotřebitelé, není na místě, neboť zákon o úvěrové lichvě má chrániti jen dlužníky, nikoliv i jiné osoby. Z toho, co bylo uvedeno, plyne, že není tu náležitostí přečinu podle právě cit. ustanovení zákona. Odsuzující rozsudek odvolacího

soudu je tedy zasažen zmatkem podle § 385 č. 1 a) tr. ř. Proto bylo vyhověti zmateční stížnosti, zrušiti rozsudek odvolacího soudu podle 1. odst. § 33 por. nov. v celém rozsahu a vynésti zprošťující rozsudek.

Čís. 4461.

Řidič automobilu má (§ 335 tr. zák.) zmírniti světla i při jízdě mimo osady po městsku zastavené (§ 10 min. nař. čís. 81/1910), vidí-li člověka v jízdní dráze proti sobě jdoucího; brání-li mu počasí při stlumených světlech v další jízdě, má rychlost zmírniti tak, by byl jejím pánem a mohl vůz okamžitě zastavit, byla-li by bezpečnost oné osoby ohrožena (§ 45 cit. min. nař.).

(Rozh. ze dne 15. září 1932, Zm II 4/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 10. října 1930, jimž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Důvody:

Uplatňovány jsou důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 9a tr. ř. Nelze jim přisvědčiti. Rozsudek ovšem zjišťuje, že rychlost 40 km, popřípadě 35 km, již obžalovaný v osudnou chvíli jel, byla přípustná v místě nehody, kde silnice jest úplně rovná a přehledná, vyslovil pak přesvědčení soudu, že povinností obžalovaného bylo auto zastavit, když se k němu blížil člověk se sklopenou hlavou, by jeho bezpečnost nebyla ohrožena. Zmateční stížnost však neprávem shledává v těchto dvou zjištěních vnitřní rozpor, ježto prý nelze je uvésti v soulad. Předně jest poukázati k tomu, že obžaloba zněla i na přečin ve smyslu § 337 tr. zák. a že okolnost zvláště nebezpečnou spatřovala v rychlé jízdě obžalovaného při blátivé a kluzké cestě a při deštivém počasí, že rozsudek přiměřenost a přípustnost rychlosti 35 až 40 km na oné silnici zjišťuje právě při úvahách o nedostatku okolností zvláště nebezpečných. Tím však není řečeno, že obžalovaný byl oprávněn jeti i dále takovou rychlostí, když se mu vyskytla v jízdní dráze překážka a ji spatřil, člověka jdoucího shora středem silnice se sklopenou hlavou. Vždyť rozsudek výslovně shledával neopatrnost obžalovaného i v tom, že zmírnil jen rychlost, nezastaviv vůbec auto, bránilo-li mu počasí při stlumených světlech pokračovati v jízdě proti onomu člověku. Domnívá-li se stěžovatel, dolicuje hmotněprávní výtky podle § 281 čís. 9a tr. ř., že si chodec sám a výlučně úraz zavinil vlastní neopatrnou chůzí, neprovádí v tomto směru stížnost po zákonu, an rozsudek neobsahuje takové zjištění. Netřeba sice pochybovati, že by k nehodě nebylo došlo, kdyby byl Josef N. šel po silničním panketu, kde by po případě nebyl vůbec zachycen. Volil-li si však v noční době a při deštivém počasí cestu skoro středem vydlážděné vozovky, nevyvíňuje okolnost ta ještě obžalovaného při skutkovém zjištění, že smrt Josefa N-ého jest v příčinné souvislosti s neopatrným

jednáním stěžovatelovým a že tento podle svého zaměstnání a podle platných předpisů snadno mohl postřici, že jeho jednání jest způsobilé přivoditi nebezpečnost života, an 1. měl rozžata na voze veliká světla, 2. zahlédl chodce na vzdálenost asi 80 m jíti proti autu s hlavou sehnoutou, 3. skutečnost tato musela pro něho znamenati, že člověk ten jest reflektory oslněn.

Zmateční stížnost uplatňující zmatečnost § 281 čís. 9a) tr. ř. nelze však přisvědčiti ani, pokud se domnívá, že užívání oslnujících reflektorů jest upraveno jen předpisem § 10 min. nař. čís. 81/1910 ř. zák. a že tudíž obžalovaný nebyl povinen světlo stlumiti, jak vyslovuje napadený rozsudek. V cit. ustanovení jest ovšem vysloven zákaz užívati takového osvětlení v osadách po městsku zastavených, tím však není ještě řečeno, že by jinde za všech okolností byl řidič automobilu oprávněn používati oslnujících reflektorů. Nesmí tak učiniti, kdykoliv může takové oslnění ohroziti život a bezpečnost lidského těla. Je proto povinností šoféra zmírniti světla při jízdě silnicí mimo osady po městsku zastavené, spatřil-li při jízdě člověka přímo v jízdní dráze proti sobě jdoucího, ana skutečnost v souzeném případě znalci potvrzená, jinak obecně známá, že oslněný člověk má představy zcela nejisté, činí vždy nespolehlivým očekávání šoferovo, že při oslnujícím osvětlení bude mu lze projeti těsně kolem, aniž by byla vyloučena možnost, že třeba v posledním okamžiku chodec nebo jezdec v nejistotě představ vzbuzených reflektory, dostane se mu přímo pod vůz. Považoval-li proto obžalovaný za nemožné z důvodů vlastní bezpečnosti stlumiti světla, pak všeobecný předpis § 45 cit. min. nař. vzhledem na trestní normu § 335 tr. zák. mu nezbytně ukládal, by do té míry zmírnil rychlost své jízdy, by za všech okolností byl jejím pánem a mohl po případě i vůz okamžitě zastavit, měla-li by bezpečnost osoby v jízdní dráze se rovněž pohybující býti ohrožena. Nelze se proto obžalovanému vůbec dovolávati skutečnosti, že mu děšť bránil použití mírnějšího osvětlení; rozsudek správně hledává jeho neopatrnost i v tom, jak již shora naznačeno, že v případě takovém vůz nezastavil, když zahlédl N-ého jíti proti autu se sklopenou hlavou. K takovému zmírnění jízdy po případě zastavení vozu měl obžalovaný dosti času, an N-ého zahlédl již na vzdálenost 80 m. Pokud stížnost výtkou neúplnosti rozsudku namítá, že i nestlumená světla nemají při dešti notoricky takové osvětlovací síly jako při dobrém počasí, přehlíží, že se obžalovaný tímto způsobem nehájil, že podle trestního oznámení svědek S., sám šofér, označil četnictvu jako příčinu nehody oslnění N-ého a podle svědectví Jana Č-y světla tehdy skutečně oslňovala; jest proto nerozhodné, zda síla reflektorů působila tehdy mírnějším stupněm oslnění, či nikoliv. Bylo tudíž zmateční stížnost zamítnouti.

Čís. 4462.

Padelanie súkromnej listiny podľa § 401 tr. zák. predpokladá len padelanie jej formálnych náležitostí, nezáleží pri tom na nepravdivosti obsahu.

(Rozh. z 15. septembra 1932, Zm IV 238/32.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti I. W., obžalovanému zo zločinu padelania súkromnej listiny, po verejnom pojedávaní o zmätočnej sťažnosti obžalovaného vyniesol rozsudok, ktorým zmätočnú sťažnosť odmietol, avšak z dôvodu zmätočnosti, uvedeného v bode 1 a) § 385 tr. p., z úradnej moci zrušil rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa a podľa bodu 1. § 326 tr. p. oslobodil obžalovaného od obžaloby proti nemu pre pokus zločinu podvodu podľa § 50 tr. zák. nov., §§ 65, 380, 383 tr. zák. a pre zločin padelania súkromnej listiny podľa §§ 401, 402 tr. zák. a § 2/1 tr. nov. z. r. 1929 podanej.

Z d ŏ v o d o v:

Pri preskúmaní veci presvedčil sa najvyšší súd o tom, že súdy nižších stolíc sa mylili, keď obžalovaného za vinného uznali. Podľa zistených skutočností obžalovaný bol dlžný firme A. a spol. v B. 5.000 Kč. Dňa 3. apríla 1929 obžalovaný išiel do kancelárie zástupcu menovanej firmy advokáta dra S., ktorému jako splátku zaplatil 200 Kč, potom hneď falošne ohlásil v kancelárii S.-ovej zamestnanej M. K., že sa s advokátom ujednal, že na úplné vyrovnanie pohľadávky má zaplatiť len 1.500 Kč, na čo 200 Kč už platil, a dal si menovanou v neprítomnosti dra S. vydať potvrdenie s týmto obsahom: »Poprad am 3. April 1929. Herrn I. W., Poprad. Teile Ihnen höfl. mit, dass ich in der Angelegenheit B. 200 Kč übernommen habe. Rest bleibt noch 1.300 Kč. Achtungsvoll.« Túto listinu K. napísala a sama podpísala v zastúpení dra S., hoci menovaný pred tým jej zakázal vydať obžalovanému potvrdenku o platení 200 Kč. Uvedenú listinu použil potom obžalovaný jako doklad v civilnom spore u okresného súdu v S. dôkazom toho, že pohľadávka firmy A. a spol. je len 1.500 Kč a nie 3.700 Kč. Na základe tohoto skutkového stavu považoval vrchný súd horeuvedenú listinu za falošnú a uznal obžalovaného za vinného, hľadiac na § 20 tr. zák., z prečinu padelania súkromnej listiny podľa § 401 a odst. II. § 402 tr. zák.

Právny názor vrchného súdu je mylný. Padelanie súkromnej listiny predpokladá nie nepravdivý obsah listiny, lež padelanie jej formálnych náležitostí. Listina, vydaná skutočne osobou označenou za vydavateľa, nie je falošnou listinou v smysle § 401 tr. zák., bárs jej pôvodný obsah potvrdzuje nejakú nepravdu. V tomto prípade listina, uvedená v obžalobe, je podpísaná vystaviteľkou samou; jej pôvodný obsah nebol dodatočne falšovaný. Obžalovaný nespáchal tedy padelanie súkromnej listiny podľa § 401 tr. zák. tým, že spolupôsobil, aby do listiny bolo pojaté nepravdivé tvrdenie. V smysle § 400 tr. zák. takáto činnosť je jako padelanie listiny trestná len vtedy, keď sa vzťahuje na verejnú listinu. Preto mylili sa súdy nižších stolíc, keď kvalifikovali čin obžalovaného za padelanie súkromnej listiny podľa §§ 401—402 tr. zák. Zbýva ešte otázka, či nevyčerpáva čin obžalovaného skutkovú povahu iného trestného činu a menovite pokusu zločinu podvodu podľa § 50 tr. zák. nov. a §§ 65 a 380 tr. zák.

Čís. 4463.

První věta § 81 tr. zák. předpokládá, že mařený úkon byl v době násilného vztázení ruky nebo nebezpečné výhrůžky zahájen a neskončen (právě prováděn); druhá věta § 81 tr. zák. čelí jen proti vynucení (bu-

doucího) úkonu úředního (služebního), nikoliv i proti vynucení opomenutí takového (budoucího) úkonu (proti jeho zamezení skutečným násilím nebo výhrůžkou).

Z prostého předpokladu pachatelova rozčilení lze usouditi stejně i na nedostatek zlého úmyslu, i na zlý úmysl; proto se pouhý předpoklad rozčilení pro závěr o nedostatku zlého úmyslu rovná naprostému nedostatku důvodů po rozumu § 281 čís. 5 tr. ř.

(Rozh. ze dne 16. září 1932, Zm I 1060/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 6. listopadu 1931, jímž byl obžalovaný, byv obžalován ze zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. zák., uznán vinným jen přešupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu své stolice, by o ní znova jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ŏ v o d ů:

Zmateční stížnost veřejného obžalobce vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čís. 5 a čís. 9 písm. a), správně čís. 10 § 281 tr. ř. Stížnost není v právu, pokud dovozuje, že projevy obžalovaného, ve kterých napadený rozsudek shledává jen přešupek § 312 tr. zák., splňují skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. zák., protože obžalovaný chtěl pronesenými výhrůžkami, což prý z jejich doslovu vysvitá, účinkovati na vůli úřadujících úředníků, by se pod nátlakem nebezpečných výhrůžek brala směrem, jemuž chtěl obžalovaný, by tímto nátlakem byl zmařen úřední výkon, který měl býti — rozuměj později — proveden (berní exekuce). Netřeba připomenuti, že stížností předpokládaný úmysl obžalovaného není rozsudkem zjištěn, nýbrž popřen, a že rozsudek nezjišťuje skutečností opodstatňujících nebezpečnost souzených výhrůžek. Neboť námitka je i právně pochybená, an »mařený« úkon nebyl v době souzených výhrůžek prováděn, ba nebyl v době té ani zahájen, nýbrž měl býti zařízen a předsevzat teprve v budoucnosti, a první věta § 81 tr. zák. čelí sice proti maření úředních (služebních) úkonů, předpokládá však, že mařený úkon byl v době násilného vztázení ruky nebo nebezpečné výhrůžky zahájen a neskončen (právě prováděn) — arg. slova »konání úřadu nebo služby« a »tento výkon« —, kdežto druhá věta § 81 tr. zák. čelí jen proti vynucení (budoucího) úkonu úředního nebo služebního, nikoliv i proti vynucení opomenutí takového (budoucího) úkonu (proti jeho zamezení skutečným násilím anebo výhrůžkou).

Stížnost není v právu ani, pokud vytýká rozsudku vnitřní rozpor z důvodu, že rozhodovací důvody uvádějí na jednom místě, že se souzené výroky (výhrůžné projevy) obžalovaného vztahují — ne ku projednávání na berním úřadu, při němž byly učiněny, nýbrž — na budoucí

očekávanou exekuci, kdežto jinou částí rozhodovacích důvodů jest vysloveno, že soud nezjistil skutečnosti, z nichž by vyplývalo, že obžalovaný chtěl svým výrokem (souzenými projevy) neboli vyhrůžkami na zaměstnancích berního úřadu vynutiti, by neprováděli proti němu exekuci. Jestliž prvou větou rozhodovacích důvodů zjištěn objektivní směr vyhrůžek a druhou popřen příslušný úmysl obžalovaného, takže mohou obě věty vedle sebe obstáti; neboť není logicky nemožné, že si pachatel neuvědomuje a nechce směr, který jeho projev skutečně má. Druhý z právě uvedených zjišťovacích výroků — na němž pak rozsudek zakládá svůj konečný závěr, že není tudíž ani skutková podstata zločinu (§ 81, ani) § 98 b) tr. zák. po stránce subjektivní naplněna — jest opřen (odůvodněn) předpokladem, že jednáním na berním úřadě mělo se docíliti dohody o způsobu placení, pokud se týče o odpisu části dani, a obžalovaný v rozčilení, že bude museti platiti dříve, než patrně očekával, nevyhrožoval bezprostředním zlem, nýbrž podmíněčně zlem budoucím a časově neurčitým. Podotýkajíc vhodně, že z onoho předpokladu může se k subjektivní stránce souzeného skutku vztahovati jen zmínka o rozčilení obžalovaného, které však o sobě nemůže obžalovaného po stránce subjektivní vyvinuti, uplatňuje stížnost zřetelným poukazem výtku, že pro výrok o nedostatku zlého úmyslu, předpokládaného zločinem vydírání, nejsou v pravdě rozsudkem uvedeny žádné důvody. Výtce jest přisvědčiti. Rozčilení může sice býti příčinou, pro niž si pachatel neuvědomuje a důsledkem toho nepojímá ve svůj úmysl, že skutek (projev) v rozčilení učiněný směřuje k určitému trestně-právně závažnému účinku; rozčilení může však býti stejně také důvodem, z něhož učiní pachatel skutek (projev), jsa si vědom, že bude a, chtěje tomu, by byl způsoben účinek, ke kterému skutek (projev) objektivně poukazuje a směřuje. Lze-li takto z prostého předpokladu pachatelova rozčilení usouditi stejně jak na nedostatek zlého úmyslu, tak i na zlý úmysl, rovná se pouhý předpoklad rozčilení naprostému nedostatku důvodů, takže je rozsudečný závěr o nedostatku subjektivní stránky skutkové podstaty zločinu vydírání stížen formální vadou čís. 5 § 281 tr. ř.

Čís. 4464.

Kvalifikační moment podle § 336 č. 3 tr. zák. jest dán jen tehdy, musel-li pachatel zdolati mechanické překážky, aby se dostal k předmětu krádeže.

(Rozh. z 16. září 1932, Zm IV 308/32.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti A. B., obžalovanému pro pokus zločinu krádeže, ke zmateční stížnosti veřejného obžalobce po veřejném přelíčení zrušil podle I. odst. § 35 por. nov. z úřední povinnosti rozsudek odvolacího soudu a vrátil věc tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí; zmateční stížnost vrchního státního zastupitelstva poukázal na toto rozhodnutí.

Důvody:

Odvolací soud zprostil podle § 326 č. 1 tr. ř. obžalovaného z obžaloby, neboť v tom, že obžalovaný vešel v noci na dvůr poškozeného, postavil se k uzamčenému kurníku a prohlížel si jej, avšak vyplašen byv majitelem a jeho psem, utekl, odvolací soud neshledal jednání, jímž vykonání zamýšlené krádeže bylo započato. Zmateční stížnost, uplatňující proti tomuto rozsudku důvod zmatku podle § 385 č. 1 a) tr. ř., namítá, že v obžalobě bylo tvrzeno, že obžalovaný vnikl do ohrazeného dvora, kam se mohl dostat přes plot, přes který potom utekl, a že tímto vniknutím byl již započat trestný čin. Nejvyšší soud nemohl o zmateční stížnosti rozhodnouti věcně, neboť odvolací soud nezjistil všechny okolnosti, které by tu mohly býti podstatné. Zejména nebylo zjištěno, zda kurník byl ve dvoře ohrazeném ve smyslu § 336 č. 3 tr. zák. a zda tam obžalovaný vlezl způsobem, jaký má na mysli toto ustanovení zákona (na př. zda přešel plot, který byl tak vysoký, že tvořil překážku, kterou pachatel musel zdolati). Při tom je třeba zjistiti, jak vysoký byl onen plot, aby se mohlo posouditi, zda tu šlo o překážku, jakou má na mysli ustanovení § 336 č. 3 tr. zák., a dále též zjistiti, zda branka ohrady byla otevřena a zda pachatel vešel, anebo mohl vejíti tímto otvorem. Stalo-li se již vniknutí do ohrazeného dvora za předpokladu § 336 č. 3 tr. zák., nebylo by lze upřítí oprávnění názoru veřejného žalobce, že tu šlo již o započeti jednání, vedoucího ke spáchání krádeže. Poněvadž se tu vyskytují předpoklady 1. odst. § 35 por. nov., bylo jednáno podle tohoto ustanovení zákona a zmateční stížnost byla poukázána na toto rozhodnutí.

Čís. 4465.

Opilost člena úřadu při výkonu jeho povolání nezabavuje ho o sobě ještě zvýšené ochrany podle zák. čl. XL:1914. Nutno zkoumati, zda osoba úředním výkonem dotčená z chování člena úřadu, zakročujícího ve stavu opilosti, musela poznati, že jde o úřední výkon.

(Rozh. ze 17. září 1932, Zm IV 289/32.)

Obecní komise, sestavená ze starosty a obecních radních, kteří byli opilí neb aspoň silně podnapilí, přišla k obžalovanému J. Č. prohlédnouti plemenného býka. V chlévě vyvolali členové komise srážku s obžalovaným J. Č. a s jeho synem, spoluobžalovaným I. Č., kteří se jim postavili na odpor; obžalovaný I. Č. udeřil a zranil jednoho z radních, takže další úřední výkon byl zmařen. Soud první stolice uznal obžalované vinnými zločinem podle §§ 70 tr. zák., 2 odst. II., 3 zák. čl. XL:1914, maje za to, že opilost (podnapilost) zakročujících členů úřadu neodnímá jich výkonu povahu úředního výkonu, který byl jinak po právu. Odvolací soud však zprostil obžalované podle § 326 č. 2 tr. ř. z obžaloby, dospěv k přesvědčení, že ve stavu opilosti neb silné podnapilosti nelze prováděti úřední výkony, takže členové obecní komise nepoživali ochrany podle cit. zák. článku.

Nejvyšší soud zmateční stížnost vrchního prokurátora zamítl.

D ů v o d y:

Vrchní prokurátor brojí proti osvobozujícímu rozsudku odvolacího soudu důvodem zmatečnosti podle § 385 čis. 1 a) tr. ř. tvrdě, že úřední výkon, který byl jinak řádně prováděn osobou opilou nebo podnapilou, nestává se jen touto okolností úkonem, který by nebylo lze považovati za úkon provedený po právu, a uplatňuje názor, že jen tehdy nebyl by výkon člena úřadu po právu, kdyby člen úřadu pro opilost překročil meze svého oprávnění; sama opilost nebo napilost není prý však ještě takovým vykročením z mezí úředního výkonu, které by se mohlo považovati za bezprávné. Proto, když není zjištěno, že obecní komise vykonala něco jiného, než co podle svého úředního pověření vykonati měla, ani že vykročením z mezí své úřední kompetence dala obžalovaným podnět k tomu, by její jednání mohli považovati za bezprávné, neshledává stěžovatel dostatečné předpoklady pro osvobození obžalovaných od obžaloby ze zločinu násilí proti členům úřadu podle § 2 II. odst. zák. čl. XL:1914. Stěžovatelovým výtkám nelze přiznati oprávnění. Stěžovatel přehlíží, že odvolací soud zjistil opilost neb aspoň silnou podnapilost členů obecní komise též z posuzování jejich chování, kterým z malicherné příčiny vyvolali hádku. Na tomto skutkovém základě, který je pro nejvyšší soud závazný (zejména též, pokud se týká zjištění opilosti třetích osob, od obžalovaných rozdílných) třeba správně usouditi, že skutková podstata zločinu podle § 2 odst. II. zák. čl. XL:1914 není v tomto případě dána pro nedostatek subjektivních náležitostí; obžalovaní nemusili věděti, že opilé osoby, které z malicherné příčiny vyvolaly srážku, přišly jako úřední komise vykonati úřední výkon. Vrchní soud tudíž nepochybil, když — byť i z jiných důvodů — nepoužil na tento případ zákona o trestní ochraně úřadů. Při úplném probrání věci měl ovšem zkoumati, nejde-li o jiný trestný čin, obecně trestný. Jako takový ve zjištěném činu obžalovaného J. Č., že strčil zúmyslně do radního J. O., takže tento upadl na zem, přicházel v úvahu přečin urážky na cti podle § 2 zák. čl. XLI:1914, u obžalovaného I. Č. však, který úderem do nosu způsobil J. O.-ovi lehké poškození na těle do 8 dnů trvající, přečin lehkého poškození na těle podle § 301 tr. zák. K stíhání obou těchto trestných činů nedostává se však potřebného návrhu poškozeného J. O., takže osvobozujícím rozsudkem, jenž měl ovšem býti správně založen na důvodu podle § 326 čis. 4 tr. ř., nebyl ani v tomto směru, zmateční stížností nevytýkaném, zákon porušen. Zmateční stížnost vrchního prokurátora byla proto podle § 36 I. odst. nov. k tr. ř. zamítnuta.

Čís. 4466.

»Mícháním se« do úředního (služebního) výkonu po rozumu § 314 tr. zák. jest i činnost směřující jen nepřímou proti vrchnostenské osobě (na př. vybízel-li kdo osobu oním výkonem dotčenou k neposlušnosti nebo k odporu).

(Rozh. ze dne 21. září 1932, Zm I 674/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 15. května 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zákona ze dne 19. března 1923, čis. 50 Sb. z. a n. na ochranu republiky a přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 314 tr. zák. mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Výrok rozsudku, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 314 tr. zák., napadá zmateční stížnost jen důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 9a) tr. ř. Její námitka, že ve výrocích, jež stěžovatel pronesl podle skutkových zjištění rozsudkových k Jindřichu R.-ovi v době, kdy ho policejní nadstrážník Jan M., konaje svou službu, odváděl do obecní šatlavny, t. j. ve výrocích, »by utekl«, »by se strážníkem nechodil«, »by ho praštil«, nelze spatřovati »míchání se« do služebního výkonu nadstrážníka, an prý stěžovatel pronesl ony výroky výhradně k R.-ovi a nepodnikl činnost směřující přímo proti nadstrážníku, — je zřejmě bezdůvodná; neboť pojmu »míchání se« do úředního nebo služebního výkonu po rozumu § 314 tr. zák. odpovídá nejen činnost podniknutá přímo proti vrchnostenské osobě, způsobila k tomu, by jí bylo vrchnostenské osobě v úředním nebo služebním výkonu překáženo, nýbrž i činnost, směřující jen nepřímou proti vrchnostenské osobě, avšak podle své povahy způsobila k tomu, by jí bylo vrchnostenské osobě překáženo v úředním nebo služebním výkonu, tedy i činnost záležející v tom, že pachatel pronesl k osobě úředním nebo služebním výkonem dotčené výroky, jimiž jí, jak tomu bylo podle zřejmého předpokladu rozsudkového v souzeném případě, vybízel k neposlušnosti vrchnostenské osoby nebo k odporu proti ní, nedosahujícímu stupně § 81 tr. zák.

Čís. 4467.

Náměstník obecního starostu, vykonávající policajní agendu, je členem úřadu, alebo keď bol obecným predstavenstvom všeobecne poverený viesť celú policajnú agendu, alebo pokiaľ vstúpil v práva starostu ako jeho náměstník, pretože starosta sám nemohol svoj starostenský úrad vykonávať, alebo keď ho starosta splnomocnil, aby v jeho zastúpení policajnú agendu vykonával.

(Rozh. z 21. septembra 1932, Zm IV 206/32.)

Obžalovaný J. H. robil v hostinci pri tanečnej zábave výtržnosti. Keď ho náměstník starostu I. Š. napomínal a vyzval, aby odišiel, neposlúchol, ale postavil sa náměstníkovi starostu na odpor, mykal ho a hodil naňho tanier. Oba súdy nižších stolíc uznaly obžalovaného vinným zo zločinu podľa § 2 odst. II. zák. čl. XL:1914.

Na jvyšší súd však z úradnej povinnosti na základe 1. odst. § 35 por. nov. zrušil rozsudok vrchného súdu a uložil tomuto súdu, aby znova vo veci jednal a rozhodol. Zmatečné sťažnosti zvoleného obhájcu obžalovaného boli poukázané na toto rozhodnutie.

Z d ô v o d o v:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil osobitný obhájca obžalovaného J. H. zmätočnú sťažnosť podľa bodu 9 § 384 a bodu 1 a), 2, 3 § 385 tr. p. Majúc rozhodovať o zmätočnej sťažnosti z dôvodu zmätku podľa § 385 č. 1 a) tr. p. uplatňovanej, najvyšší súd spoznal, že neboli zistené skutkové okolnosti, od ktorých závisí možnosť posúdenia, či nižšie súdy správne použili zákonných ustanovení. Vrchný súd — taktiež ani súd prvej stolice — neodôvodnil vôbec, z akého dôvodu podriadil čin obžalovaného ustanoveniu 2. odst. § 2 citov. zákona, a nezistil dostatočne ani tie skutočnosti, na základe ktorých by sa mohlo ustáliť, že v danom prípade poškodený pokračoval ako člen úradu v obore svojej pôsobnosti. Pod pojmom úradu podľa zák. čl. XL:1914 treba rozumieť len tie orgány štátnej moci, ktoré pri uskutočňovaní štátnych účelov sú vybavené samostatnou rozhodovacou a donucovacou mocou proti občanom, a členom úradu je taká osoba, ktorá je oprávnená k rozhodovaniu v obore pôsobnosti toho úradu, ku ktorému náleží. Podľa § 62 zák. čl. XXII:1886 obecné predstavenstvá vykonávajú agendy, ktoré sú obciam prikázané zákonom, pokiaľ nepatria do oboru pôsobnosti iných orgánov, tedy vykonávajú aj bezpečnostnú políciu, ktorá podľa § 21 lit. g) citovaného zákona je tiež úkolom obcí. V smysle § 85 tr. p. policajnými vrchnosťami treba rozumieť medzi inými aj obecné úrady, menovite aj obecné predstavenstvá. Nakoľko obecný starosta ako predseda obecného predstavenstva vykonáva agendy miestnej polície, prislúcha mu v tomto obore pôsobnosti tiež samostatné rozhodovanie a v dôsledku toho používa práva úradu, to je vykonáva samostatnú rozhodovaciu a donucovaciu moc proti občanom. Toto oprávnenie starostu prechádza už v dôsledku jeho postavenia na námestníka starostu, keď tohoto zastupuje v jeho úrade. Okrem toho môže obecné predstavenstvo poveriť tiež inú osobu zo svojho streda vykonávaním policajnej agendy s právom samostatného rozhodovania. V takom prípade je aj túto osobu pri výkone jej sverenej agendy považovať za člena úradu. S toho hľadiska tedy je námestníka obecného starostu považovať pri vykonávaní policajnej agendy za člena úradu alebo keď bol obecným predstavenstvom všeobecne poverený viesť celú agendu policajnú, — alebo, pokiaľ vstúpil v práva úradu starostovho ako námestok tohoto, pretože tento sám nemohol svoj starostenský úrad vykonávať, alebo že ho splnomocnil, aby v jeho zastúpení policajnú agendu vykonával. Preto, aby sa mohlo riešiť, či I. Š. v tomto prípade vystupoval ako člen úradu, treba zistiť, či bol azda poverený obecným predstavenstvom výkonom celej agendy policajnej, alebo či vykonával túto agendu v zastúpení starostu ako jeho námestník podľa smerníc hore uvedených. Ponevác odvolací súd neučinil pre riešenie shora nadhodenej otázky potrebné skutkové zistenia, bolo postupovať podľa 1. odst. § 35 por. nov. a zmätočnú sťažnosť poukázať na toto rozhodnutie.

Čís. 4468.

Pre rozlišovanie, či ide o utrhanie na cti v smysle § 1 zák. čl. XLI:1914 alebo o obvinenie podľa § 20 cit. zák. čl., je najrozhodnejší úmysel páchatel'ov. Skutková podstata prečinu podľa § 20 cit. zák. čl. je daná

len vtedy, keď je zřejmý úmysel páchatel'ov dotyčnú osobu pred úradom obviniť preto, aby proti obvinenému bolo zavedené trestné alebo disciplinárne pokračovanie.

(Rozh. z 21. septembra 1932, Zm IV 375/32.)

Na j v y š š í s ú d, preskúmajúc trestnú vec proti J. K., obžalovanému z prečinu pomlavy, po verejnom pojednávaní o zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva vyniesol tento r o z s u d o k: Vyhovujúc zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, z dôvodu zmätku podľa § 385 čís. 1 c) resp. 1 b) tr. por. zrušuje sa napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a uznáva sa právom: Obžalovaný J. K. je vinný prečinom pomlavy podľa §§ 1 a 3 odst. II čís. 2 a § 9 čís. 6 zák. čl. XLI:1914, ktorý spáchal tým, že 17. júla 1930 v anonymnom dopise, poslanom na zemské voj. veliteľstvo, tedy pred iným tvrdil o členovi odvodnej komisie, podplukovníkovi S., že za šampanské, ktoré dostával od kaviarnika W., pomohol J. W.-ovi, aby sa vyhnul vojenskej prezenčnej službe, tedy o verejnom úradníkovi vo štábnej službe dotyčne výkonu jeho povolania tvrdil takú skutočnosť, ktorá, keby bola pravdivá, môže byť dôvodom pre zavedenie trestného alebo disciplinárneho pokračovania. Nasledujú výroky o treste.

Z d ô v o d o v:

Zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva neľze odopreť oprávnenie. Podľa zistenia nižších súdov obžalovaný poslal na zemské voj. veliteľstvo anonymný dopis, v ktorom vyzýva toto veliteľstvo, aby J. W. bol znova podrobený odvodu, lebo sa vyhnul prezenčnej službe pomocou podplukovníka za šampanské, ktoré tento podplukovník dostal od kaviarnika W. Obžalovaný doznal, že onen dopis napísal a štátnym zastupiteľstvom bola podaná obžaloba pre prečin pomlavy podľa §§ 1 a 3 odst. II čís. 2 a § 9 čís. 6 zák. čl. XLI:1914, keďže zemské voj. veliteľstvo dalo zmocnenie ku stíhaniu obžalovaného. Súd prvej stolice, zistivši, že pravdivosť tvrdenej skutočnosti nebola dokázaná, odsúdil obžalovaného podľa obžaloby. Odvolací súd však, súc toho názoru, že neišlo tu o pomlavy, lež o obvinenie v smysle § 20 zák. čl. XLI:1914, oslobodil obžalovaného od obžaloby podľa § 326 čís. 4 tr. p., lebo pre tento prečin možno podľa § 21 zák. čl. XLI:1914 zahájiť trestné pokračovanie len na súkromný návrh urazeného, takýto návrh však v tomto prípade učinil nebol.

S názorom odvolacieho súdu čo do kvalifikácie trestného činu neľze súhlasiť. Záver odvolacieho súdu, že išlo tu o trestné oznámenie, nie je opodstatnený, lebo pisateľ podania, hoci bol by mohol v ňom po prípade učiniť návrh na zavedenie trestného pokračovania, toho nežiada, lež sa obmedzil na žiadosť, aby J. W. bol znova podrobený odvodu. Pri tom prichádza do úvahy aj to, že podanie nebolo učinené u takej vrchnosti, ktorá je sama príslušná k zavedeniu trestného pokračovania, a že nebolo označené, v čom vraj spočívala pomoc podplukovníka pri vyhnutí sa vojenskej službe. Napokon treba uvážiť aj to, že obžalovaný

ani neudal správne meno dotyčného podplukovníka, z čoho tiež treba uzatvárať, že nemyslel na to, aby ho priamo obvinil. Pre posúdenie, či ide o obvinenie v smysle § 20 zák. čl. XLI:1914, či o pomluvu v smysle §§ 1 a 3 odst. II čís. 2 cit. zák. článku, je najrozhodnejší úmysel obžalovaného. O skutkovej povahe prečinu podľa § 20 cit. zák. článku možno hovoriť len vtedy, keď je zřejmý úmysel dotyčnú osobu pred vrchnostou obviniť tým cieľom, aby na tomto základe bolo proti obvinenému zavedené trestné alebo disciplinárne pokračovanie. Na takýto úmysel obžalovaného však v tomto prípade nemožno uzatvárať, a to predovšetkým už preto nie, lebo z obsahu inkrimovaného udania plynie, že jeho účelom bolo len dosiahnuť toho, aby J. W. bol tak odvedený ako iní. To isté plynie aj z obhajoby obžalovaného, ktorý pri hlavnom pojednávaní uviedol, že len usudzuje, že »prípadne« bol J. W. sprostý vojenskej služby z protekcie, z čoho je vidné, že obžalovaný ani v trestnom pokračovaní netvrdil, že by mal určité podozrenie, že sa dotyčný vojenský činiteľ dopustil skutku, stihateľného trestne alebo disciplinárne. Z toho, čo bolo uvedené, plynie, že odvolací súd mylne posúdil čin obžalovaného podľa § 20 zák. čl. XLI:1914 a že mylne oslobodil obžalovaného podľa § 326 čís. 4 tr. por. pre nedostatok súkromného návrhu, lež že ide tu o pomluvu podľa §§ 1 a 3 odst. II č. 2 a § 9 č. 6 cit. zák. článku, v ktorom prípade možno zaviesť trestné pokračovanie aj bez súkromného návrhu urazeného, avšak na zmocnenie, ktoré v tomto prípade bolo podľa zákona dané. Podľa obsahu anonymného dopisu obžalovaný tvrdil pred iným o podplukovníkovi O. S., tedy o verejnom úradníkovi vo štátnej službe, že za úplatok pokračoval stranícky pri výkone svojho povolania, tedy tvrdil takú skutočnosť, ktorá, bola-li by pravdivá, môže byť dôvodom, aby proti onomu úradníkovi bolo zavedené trestné alebo disciplinárne pokračovanie, takže je tu daná skutková povaha prečinu pomluvy podľa hore citovaných ustanovení zákona. Rozsudok odvolacieho súdu je tedy dotknutý zmätkom podľa § 385 čís. 1 b), c) tr. p. a preto bolo treba vyhoveť zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zástupiteľstva, zrušiť napadnutý rozsudok na základe 1. odst. § 33 por. nov. a vyniesť hore uvedený odsudzujúci rozsudok.

Čís. 4469.

Vyhnaní vlastního plodu není činem menšího významu, pro který by bylo podle § 6 (1) odst. 1 zák. čís. 48/31 upuštěno od uložení trestu a podle § 7 čís. 4 nevysloviti, že se mladistvý dává pod ochranný dozor.

(Rozh. ze dne 22. září 1932, Zm I 646/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací v neveřejném zasedání 1. zamítl zmáteční stížnost otcovského opatrovníka nezl. obžalované a jeho odvolání proto, že nebylo upuštěno od potrestání do rozsudku krajského soudu jako senátu mládeže v Litoměřicích ze dne 20. června 1932, pokud jím byla obžalovaná uznána vinnou proviněním podle § 3 zák. čís. 48/31 a § 144 tr. zák.; 2. nevyhověl jeho stížnosti (nesprávně odvolání) do usnesení téhož soudu ze dne 20. června 1932, jímž byla dána obžalovaná pod ochranný dozor. V otázkách, o něž tu jde, uvedí v

důvodech:

Odvolání z toho, že nebylo upuštěno od potrestání, není důvodné. Jest přisvědčiti názoru soudu první stolice, že není tu podmínek pro upuštění od uložení trestu podle § 6 zák. čís. 48/31. Vždyť schází tu především, pokud se odvolání dovolává nerozvážnosti mladistvé a vlivu jiných osob (alinea 1. prvního odstavce § 6) první předpoklad, že jde o čin menšího významu. Vyhnaní vlastního plodu není nepochybně činem menšího významu. Že se obžalovaná dopustila činu z omluvitelné neznalosti právních předpisů, nebylo ani jí ani obhajobou vůbec tvrzeno.

Stížnosti — nesprávně označené jako odvolání — do usnesení, jímž byla dána obžalovaná pod ochranný dozor, nebylo vyhověno. O této stížnosti přísluší rozhodnouti soudu zrušovacím, an byl kromě stížnosti proti rozhodnutí o ochranném opatření podán i opravný prostředek (zmáteční stížnost) proti rozsudku (§ 52 odst. 4 zák. čís. 48/31). V souzeném případě byla obžalovaná podmíněně odsouzena, nebyla nařízena ochranná výchova a nejde tu, jak již řečeno, o čin nepatrného významu. Proto právem podle §§ 7 čís. 4, 11, 25 odst. 1 a § 49 odst. 1 zák. čís. 48/31 bylo napadeným usnesením vysloveno, že se obžalovaná dává pod ochranný dozor.

Čís. 4470.

Bola-li daná porotcom otázka, či obžalovaný bol v dobe spáchania trestného činu duševne chorý alebo v nepravidelnom duševnom stave, bol tým porušený predpis § 9 odst. II. por. nov. a zavinený zmätok podľa § 29 č. 4 por. nov.

(Rozh. z 22. septembra 1932, Zm III 178/32.)

Obžalovaná A. S., slúžka, keďže nemohla nikde umiestiť svoje trojmesačné, nemocné dieťa a jej zamestnávateľka nechcela trpeť, aby ho mala u seba a obžalovaná spoznala, že ani jej príbuzní nie sú ochotní pomôcť jej v umiestení dieťaťa, hodila ho do studne, kde zomrelo nervovým otresom. Porotcovia odpovedali na otázku o dôvode vylučujúcim pričítanosť pre obžalovanú priaznive a preto porotný súd obžalovanú podľa § 24 odst. I. por. nov. sprostil obžaloby pre zločin zúmyselného zabitia človeka podľa § 279 tr. zák.

Na jvyšší súd, vyhovujúc zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, z dôvodu zmätočnosti označeného v bode 4 § 29 tr. p. nov. zrušil rozsudok porotného súdu, s celým pokračovaním, ktoré nasledovalo po úkone zakladajúcim dôvod zmätočnosti, nariadil nové pokračovanie a tým poveril krajský jako porotný súd v K.

Důvody:

Proti rozsudku porotného soudu veřejný obžalobca podal zmátečnou sťažnosť podľa bodu 1 c) § 385 tr. p. a odôvodnil ju takto: »Porotcom bola daná otázka o pričítanosť obžalovanej, táto však nikdy sa nebránila tým, že by v dobe spáchania činu nebola pričítaná. Keď bol potom

skúmaný jej duševný stav, lekári sa vyslovili, že jej duševný stav je úplne normálny, preto oproti otázke (8. otázka právna), či obžalovaná v dobe spáchania činu bola príčetná, ohlásil som formálnu zmätočnú sťažnosť podľa § 384 č. 9 tr. p., pretože táto otázka nemala žiadneho zákonného základu.« Podľa toho verejný obžalobca založil síce svoju zmätočnú sťažnosť na bode 1 c) § 385 tr. p., ktorý poukazuje na materiálny dôvod zmätočnosti, označil však za dôvod zmätočnosti výlučne to, že 8. právna otázka bola daná porotcom proti zákonu, ktorý formálny dôvod zmätočnosti je v podstate obsažený v bode 4 § 29 tr. p. nov. Najvyšší súd tedy považoval zmätočnú sťažnosť za založenú na bode 4 § 29 tr. p. nov. a uznal ju za odôvodnenú z týchto dôvodov:

Právnou otázkou č. 8 porotný súd chcel vyhovieť tomu návrhu obrany, aby bola porotcom daná otázka v smysle § 76 tr. zák. Ponevác obžalovaná bránila sa tým, že pre núdzu a starosť o svoju budúcnosť pri spáchaní činu jej za vinu kladeného ani nevedela, že čo pácha, ponevác ďalej duševný stav obžalovanej bol za vyšetrovania skúmaný a podľa dobrozdania znalcov obžalovaná nie je a nebola ani v čas vykonania zločinu choromyselná, na hlavnom pojednávaní však nevyskytol sa údaj, ktorý by poukazoval na nejakú duševnú chorobu obžalovanej, preto je zrejme, že obhájcov návrh smeroval k tomu, aby v smysle § 76 tr. zák. bola daná otázka, či obžalovaná spáchala svoj čin v bezvedomom stave alebo nie, o ktorej okolnosti odst. I. § 9 tr. p. nov. dovoľuje dať otázku porotcom. Porotný súd však nedal právnú otázku o bezvedomí obžalovanej, ale o tom, či bol jej duševný stav porušený v takej miere, že z tohoto dôvodu v dobe spáchania trestného činu ne disponovala voľnou rozhodovacou schopnosťou. Porotný súd dal tedy otázku o nepravidelnom duševnom stave obžalovanej. Ponevác však odst. II. § 9 tr. p. nov. nedovoľuje súdu dať porotcom otázku o duševnej chorobe alebo o inom nepravidelnom duševnom stave obžalovaného, preto porotný súd daním otázky č. 8 porušil rozkazovacie ustanovenie odst. II. § 9 tr. p. nov., lebo dal porotcom rozhodovať o takej otázke, o ktorej má rozhodovať súd v rozsudku bez vypočutia porotcov. Dôvodná je tedy tá sťažnosť verejného žalobcu, že obsah otázky číslo 8 nemal zákonného základu, a preto je tu dôvod zmätočnosti uvedený v bode 4 § 29 tr. p. nov. Najvyšší súd tedy vyhovel zmätočnej sťažnosti a v smysle § 34 tr. p. nov. nariadil nové pokračovanie.

Čís. 4471.

Ku pričítaní prestupku podľa § 17 zák. o tisku se vyžaduje zaviněné (úmyslné nebo z nedbalosti) nešetření tohoto předpisu.

Prokázaná skutečná nemožnost splnění příkaz v § tom tiskaři daný síce viny zbavuje, nejde však o takovouto nemožnost, mohl-li tiskař zaraziti tisk, vida, že objednatel výtisky ihned odebírá, by je (k rozšiřování) odnesl, nedovoľuje tiskaři ani si je přečísti, nebo mohl-li povinné výtisky vytisknouti a odevzdati aspoň po jeho odchodu; tiskař nemůže se tu spokojiti slibem objednatele, že si obstará censuru sám; omyl v tomto směru je omylem právním (§§ 3, 233 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 23. září 1932, Zm II 422/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 26. září 1930, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem zanedbání povinné péče podle čl. III. zákona čís. 142/1868 ř. zák. v doslovu § 42 zákona na ochranu republiky a přestupkem podle § 17 zákona o tisku, mimo jiné z těchto

důvodů:

Ku pričítaní prestupku podle § 17 zák. o tisku se ovšem vyžaduje, by se nešetření tohoto předpisu stalo zaviněné, to jest buď úmyslné nebo z nedbalosti. Prokázaná skutečná nemožnost splnění příkaz, v tomto § tiskaři daný, by arci viny zbavovala. Ze samé obrany obžalované, jak je potvrzována výpověďmi Františka Š-e a Františka L-a, však plyne, že se obžalovaná vlastní vinou nijak nepostarala o to, by leták byl odevzdán úřadům jmenovaným v § 17 zák. o tisku, ve lhůtě tam uvedené. Neboť obžalovaná samá ani netvrdila, že jí nebylo lze zaraziti tisk, když viděla, že si Š. výtisky hned odebírá, by je (k rozšiřování) odnesl, a že jí ani nedovoľuje leták si přečísti; netvrdí ani, že jí nebylo lze vytisknouti a odevzdati povinné výtisky alespoň hned po odchodu Š-ově, ba rozsudek zjišťuje, a stížnost nenapadá toto zjištění, že obžalovaná neodevzdala za dobu asi tří neděl ani dodatečně nalezené dva výtisky, a že dokonce vůbec již nezamýšlela předložití je policejnímu ředitelství. Třebaže by takovým dodatečným předložením nebylo již plně vyhověno předpisu § 17 zák. o tisku, mohl z toho přece soud důvodně usouditi, hledě spolu ke zkušenostem obžalované, nabytým za dlouholetého samostatného vedení tiskárny, že obžalovaná vědomě zanedbala péči zákonem jí uloženou, jež připadajíc na ni samu, nedovoľovala jí, nanejmé za vzpomenuťého již chování se Š-ova, by se spokojila tvrzeným slibem Š-ovým, že si obstará censuru sám. Případný její omyl o tom, že může býti zproštěna povinnosti § 17 zák. o tisku jednaním Š-ovým, nemůže jí jakožto omyl právní zprostiti odpovědnosti (§§ 3, 233 tr. zák.). Právem jí tedy nalézající soud přičítel k vině, že nešetřila předpisu § 17 zák. o tisku, a shledal, an leták byl trestného obsahu, že obžalovaná odpovídá z přečinu nahoře uvedeného.

Čís. 4472.

Pojal-li pachatel — trestanec — odhodlavši se utéci z trestnice, též úmysl zabiti člověka, jest pro trestně-právní hodnocení jeho činu rozhodný především úmysl zabiti člověka, neboť život lidský jest trestními zákony chráněn nejintenzivněji.

Úmysl při zločinu vraždy podle § 278 tr. zák. vyžaduje pouze, aby pachatel zamýšlel zabiti člověka v dostatečném klidu předem rozvážil a aby se k němu pevně rozhodl; netřeba plánovitě přípravy činu a nevadí, provedl-li pachatel vraždu podle dispozic teprve v poslední chvíli se mu naskytnuvších a v určitém stupni duševního neklidu.

(Rozh. z 23. září 1932, Zm III 326/32.)

Obžalovaný F. Š. odpykával si v trestnici trest 15 roků těžkého žaláře, uložený mu pro zločin veřejného násilí vydíráním a pro zločin loupeže spojené s těžkým ublížením na těle. Po delší důkladné rozvaze a přípravách rozhodl se uprchnouti z trestnice, byl i měl odstraniti dozorce. O útěk se skutečně pokusil, ubiv dozorce V. Š. železnou tyčí. Mrtvému dozorce odňal služební pistoli s náboji, z níž pak vystřelil na skupinu stíhajících ho dozorců. Porotní soud odsoudil obžalovaného pro zločin vraždy podle § 278 tr. zák., pro pokus zločinu vraždy podle §§ 65, 278 tr. zák., pro přečin krádeže podle § 333 tr. zák. a pro přečin úmyslného poškození cizího majetku podle § 421 tr. zák. k trestu smrti.

Nejvyšší soud zmateční stížnosti obžalovaného a jeho obhájce jednak odmítl, jednak zamítl.

Z d ů v o d ů:

Důvodem zmatečnosti podle § 385 čis. 1 b) tr. ř. — jež obhájce nesprávně poznačuje podle čis. 1 a) cit. §, popírá se v obou zmatečných stížnostech úmysl usmrtiti dozorce Š., ve zmateční stížnosti obhájcově jeho rozvaha. Tu sluší nejprve vytknouti, že stěžovatelé nutně musí vycházeti jen ze skutečností, které v tomto směru zjistil podle výroku porotců jako pravdivé soud porotní (§ 33 III odst. nov. k tr. ř.). Je zjištěno, že nedlouho před provedením činu — jednoho dne koncem března — svěřil se obžalovaný trestanci J. P.-ovi, že se pokusí o útěk z trestnice za každou cenu, i kdyby měl odstranit dozorce. Již z tohoto zjištění je dovoditi, že plán k útěku zral v obžalovaném delší dobu před jeho provedením a že v plánu tom, jehož konečným cílem byl ovšem útěk z trestnice, bylo již tehdy i »odstranění« dozorce; tomu však nelze jinak rozuměti, než že obžalovaný zamýšlel zbaviti dozorce života, což jest nejbezpečnějším odstraněním hlavní překážky útěku. Obžalovanému, jenž byl s poměry v trestnici zřejmě velmi dobře obeznámen, byla neshodnost provedení útěku jistě dobře patrna; pouhé omráčení dozorce neskýtalo by mu záruku, že útěk nebude jím přece vyvrážen a překážen; proti tomu mohl se nejlépe zabezpečiti jen usmrcením dozorce, které tudíž již při osnování plánu útěku měl zřejmě na zřeteli. Stěžovatelé jsou na omylu, vyzdvihující úmysl obžalovaného utéci z trestnice jako hlavní a pro posuzování celé věci rozhodující; pojal-li obžalovaný při úmyslu utéci též úmysl usmrtiti člověka, trestně-právně relevantnější, přichází pro trestně-právní zhodnocení jeho činu v úvahu především tato jeho složka, byl i směřovala jen ku prostředku, kterým mělo býti dosaženo trestně méně závažného konečného cíle — útěku. K další námitce obhájcově, že z tohoto jaksi jen podmíněného vyjádření obžalovaného o »odstranění« dozorce lze souditi jen na nedostatečný dolus eventualis, nikoliv na praemeditaci rozhodného a pevného úmyslu usmrtiti dozorce, jest poukázati na další zjištěnou činnost obžalovaného, jak plán neshodného útěku skutečně prováděl; v tom směru jest zjištěno, že obžalovaný do uzamčené chodby, do níž z cely po vypáčení otvoru ve dveřích vlezl, dozorce lákal tím, že zhasil světla, strhav dráty elektrického vedení, že se ve tmě uschoval do rohu chodby s připravenou

silnou železnou tyčí, že tam asi hodinu číhal a pak vstoupivšího dozorce V. Š. znenadání železnou tyčí udeřil nesmírnou silou do levého spánku, až se skácel na zemi a tam ho ihned ještě několikrát udeřil velikou silou po hlavě, na níž mu takto zlomil a vpáčil levou spánkovou kost. Není pochyby, že tímto absolutně smrtícím způsobem prováděl k uskutečnění připravovaného útěku za každou cenu ono »odstranění« dozorce, o němž již před nějakou dobou P.-ovi vyprávěl a k němuž se tudíž pevně odhodlal zřejmě po dostatečně klidné úvaze. Tím však jest rozvážený úmysl v smyslu § 278 tr. zák. řádně opodstatněn, neboť třeba zdůrazniti, že úmysl při zločinu vraždy vyžaduje jen, aby pachatel zamýšlel usmrcení člověka v dostatečném klidu předem rozvážil a k němu se pevně rozhodl, a nevyžaduje se plánovitá příprava činu, jak předpokládá obhájce; nevádí zejména, že pachatel provedení vraždy, k níž se byl pevně a v klidu předem odhodlal, zařídil při činu samém podle dispozic v poslední chvíli se mu naskytnuvších. Požadavek klidné a odhodlané rozvahy nevyklučuje ani určitý stupeň duševního neklidu, ve zmateční stížnosti obhájcově vyzdvížený, jenž byl označen u obžalovaného soudními lékaři jako povahová dispozice ke kverulantství, jejíž charakteristickými znaky jsou snaha, aby pachatel měl vždy pravdu, citlivost, bezohlednost a přeceňování sebe. Podrážděnost obžalovaného proti jeho dozorcím okolí, která podle povahy věci vyplynula z toho, že jeho dozorcí okolí vystupovalo podle předpisů proti projevům této povahové dispozice obžalovaného, nemůže býti považována za tak intenzivní, by bránila obžalovanému při jeho rozmyšlení po delší dobu před činem v úvaze, že vraždy dozorce jako prostředku k úniku z domnělých křivd za žádných okolností použití nesmí; ostatně ani obžalovaný netvrdí, že by právě v té době, kdy svěřoval P.-ovi plán útěku za každou cenu, bylo proti němu správou trestnice nebo jejími orgány nějak tak zakročeno, že by jeho dráždivost byla tím nějak značně stupňována. Zejména nelze ani ve zjištěném skutku, že dne 21. dubna 1932 odešel jiti na povinnou procházku sám a prohlásil, že raději půjde do korekce, do níž byl pak i umístěn, shledati základ pro závěr o vyšší míře podrážděnosti, v klidné rozvaze mu bránící, ano jest z povahy věci a z provedení činu patrna, že tato, jinak nepochopitelná snaha trestancova, dostat se do korekce, byla již součástí připravovaného plánu k snadnějšímu útěku z té části trestnice, která je co nejvíce izolována. Pokud posléze obhájce má za to, že u trestance, člověka zbaveného osobní svobody, volného pohybu a též způsoblosti svojí vůlí volně rozhodovati, jest pojmově vyloučeno, aby měl volnost a způsoblost k chladnokrevnému rozvážení činu (způsoblost a volnost k jeho provedení nepřichází při posuzování úmyslu vůbec v úvahu), jest i tato námitka bezdůvodná, neboť jest zřejmo, že osobní svoboda a volnost trestancova jsou omezeny jen v určitých směrech, omezení to však nezasahuje nikterak volnost jeho představ a úvah, které naopak musí býti tím důkladnější a intenzivnější, čím je provedení činu jimi promyšleného obtížnější. Ani tato námitka nezvrátí tudíž správnost úsudku, že obžalovaný zabil dozorce Š. v úmyslu předem pevně rozváženém. Než ani ubitím dozorce Š. nebylo vyčerpáno odhodlání obžalovaného utéci z trestnice po odstranění kteréhokoliv dozorce, který by mu byl překážkou v útěku; obžalovaný přirozeně věděl, že na

další cestě trestnicí, při níž musil odstraňovati tolik překážek, může kdekoliv narazit na stráž, kterou rovněž musí s cesty svého útěku odstranit, musil tedy býti připraven, odhodlán a rozhodnut i k »odstranění« jiných dozorců. Proto ve zjištěném odebraní služební pistole s 8 náboji mrtvému dozorcí, kterou vzal s sebou i se železem, jímž ubil dozorce Š., jest viděti pro další činy jen nové osvědčení tohoto pevného, již dříve uváženého odhodlání k dalšímu nutnému snad vraždění dozorců. Když pak obžalovaný podle zjištění na pronásledující ho skupinu dozorců z nabitě pistole na vzdálenost asi 5 kroků skutečně vystřelil, jest i tento čin uskutečněným prováděním předem pojatého a rozváženého úmyslu usmrtiti dozorce, kteří by obžalovanému byli překážkou v útěku, a jest správně podřaděn skutkové podstatě zločinu vraždy, jež tu zůstala pokusem. Zmateční stížnosti, napadající tuto kvalifikaci, jsou tudíž bezdůvodny v případech obou útoků.

Další, v podstatě věci shodné námítky obou stěžovatelů, poznačené obhájem jako důvod zmatečnosti podle § 385 čís. 1 a) tr. ř., správně však podle čís. 1 b) tohoto §, že v těchto i v ostatních trestných činech (§§ 421, 333 tr. zák.) jde jen o jeden trestný čin v ideálním souběhu, pro něž prý jest rozhodný úmysl z trestnice utéci, jest jednak odkázati na to, co již shora bylo uvedeno o rozlišení jednotlivých složek celkového úmyslu podle toho, jak intenzivně mají býti porušeny právní statky trestními předpisy chráněné, z nichž život lidský jest chráněn nejintenzivněji, jednak zdůrazniti, že tvrzený společný konečný cíl jednání obžalovaného, útěk z trestnice, nepřichází vůbec k výrazu ve skutkové podstatě žádného trestného činu, pro něž je obžalovaný odsouzen, a nemůže tudíž býti důvodem jejich vzájemné konsumpce, zvláště ano jde o porušení právních statků od sebe naprosto odlišných (integrita života lidského, integrita majetkové držby a integrita majetku samého). Zvláště ještě třeba k námítce obžalovaného, v níž vytýká, že bez poškození cizího majetku nemohl provéstí útěk, poznamenati, že je pro posouzení poškozovacího úmyslu zcela nerozhodné, jakému účelu poškození mělo sloužiti, pokud jen není nezbytně zahrnuto ve skutkové podstatě jiného relevantnějšího trestného činu; toho tu však není. Zmateční stížnosti jsou tedy i v tomto směru bezpodstatné.

Čís. 4473.

Obvinění z přestupku správního (podle § 8 zák. čís. 37/1928 tvrzení, že kdo překotně drancoval a kácel zabraný les) spadá pod ustanovení § 488, nikoliv § 487 tr. zák.

Byla-li urážka spáchána tiskem, neplatí předpisy o důkazu pravděpodobnosti podle druhého odstavce § 490 tr. zák. (ve spojitosti s § 489 tr. zák.), nýbrž jen zvláštní předpisy tiskové novely (§ 4, 6 (4), 13).

(Rozh. ze dne 24. září 1932, Zm II 128/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně jako soudu kmetského ze dne 31. ledna 1931, pokud jím bylo ob-

žalovanému uloženo, by bezplatně a bez poznámky uveřejnil rozsudkový výrok v periodickém tiskopisu »L.« a zaplatil soukromým obžalobcům náklady zastupování a nahradil náklady trestního řízení, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost, napadající jen výrok o povinnosti stěžovatele, by otiskl rozsudkový výrok a nahradil náklady trestního řízení, uplatňuje důvody zmatečnosti čís. 5, 9 a), b), 10 § 281 tr. ř. Tvrzením, že nalézací soud měl uznati k vyvinění stěžovatele podle § 490 odst. 1 a § 489 tr. zák. za postačitelny důkaz pravděpodobnosti, a že proto neměl ho uznati povinným, by otiskl rozsudkový výrok a nahradil náklady trestního řízení, uplatňuje, třebaže tvrdí, že soud podřadil čin pod nesprávné ustanovení zákona (zmatek čís. 10), vlastně zmatek čís. 9 b) § 281 tr. ř. Nesprávný je výklad, který dává stížnost těmto zákonným ustanovením, míníc, že i při urážkách tiskem je beztrestným, kdo prokáže alespoň takové okolnosti, z nichž plynuly dostatečné důvody, by obvinění mohlo býti pokládáno za pravdivé, a že důsledkem toho nelze ho uznati povinným k otištění rozsudkového výroku a k náhradě útrat. Podle odst. 1 § 490 tr. zák. je třeba k beztrestnosti pachatele důkazu pravdy, stalo-li se obvinění způsobem v § 489 tr. zák. uvedeným, tedy ve všech případech, kde urážka spáchána v dílech tiskových, rozšiřovaných spisech nebo vyobrazeních, nebo kde se stala jiným způsobem veřejně, ledaže v tomto případě byl pachatel k tomu nucen zvláštními okolnostmi. Tuto větu »kdo nejso k tomu zvláštními okolnostmi nucen« je vztahovati, jak patrnó z doslovu zákona, jen na urážku spáchanou sice veřejně, ale jinak než v dílech tiskových, rozšiřovaných spisech nebo vyobrazeních, takže v těchto případech nelze dbáti oněch zvláštních okolností, jež nutily pachatele ke spáchání urážky. V případě, o něž jde, byla spáchána urážka tiskem a proto neplatí pro tento případ předpisy o důkazu pravděpodobnosti podle § 490 ve spojitosti s § 489 tr. zák., nýbrž zvláštní předpisy tiskové novely z roku 1924, a to § 4, 6/4 a § 13 tohoto zákona, podle nichž je obžalovaný beztrestný i tehdy, byly-li dokázány aspoň okolnosti, pro které tvrzení zprávy mohlo býti považováno důvodně za pravdivé, a je-li zřejmý úmysl chrániti veřejný zájem; ovšem třeba v takovémto případě vysloviti v rozsudku podle § 13, že nebyla prokázána pravdivost zprávy a naříditi odpovědnému redaktoru a vydavateli, by uveřejnili bezplatně a bez poznámek rozsudkový výrok a zaplatili útraty. Stěžovatel ve stížnosti ani nepopírá, že nedokázal pravdivost oněch míst článku, pro něž byl sice sprostěn, ale ohledně nichž bylo vysloveno, že nebyla prokázána pravdivost zprávy o překotném drancování a kácení na zabraných lesích velkostatku Th.; vyhovuje tedy rozsudkový výrok, pokud se opírá o předpisy § 4, 6/4 a 13 tisk. nov., zákonu. To, co uvádí stěžovatel o beztrestnosti soudu (soudce), jenž přednáší obžalobu, která se ukázala nepravdivou (a pod.), nedopadá na jeho případ již proto, že při něm šlo o projev tiskem. Tvrdí-li stěžovatel, že jako novinář měl povinnost referovati, jinak že časopis neobstojí, že referovati musí, že je to jeho existenční nutnost

a povinnosť, že tudíž mluvila pro otisknutí zprávy nutnosť povolání, neuplatňuje tím důvod trestnosť vylučující ve smyslu § 2 g) tr. zák., nýbrž; jak zřejmo z vývodů zmateční stížnosti, snaží se tím dokazovati ve smyslu § 489 odst. 1 tr. zák., že byl nucen k uveřejnění článku zvláštními okolnostmi. Zmateční stížnosť bylo proto zamítnouti, ana je zcela neodůvodněnou (§ 288 odst. 1).

V době, kdy byl závadný článek uveřejněn (18. dubna 1930), neplatil již zákon o prozatímní ochraně lesů čís. 82/1918 sb. z. a n., nýbrž zákon čís. 37/28 o zatímní ochraně lesů, vstoupivší v platnosť 6. dubna 1928; podle § 8 tohoto zákona trestá se majitel lesů jednající proti předpisům zákona, najmě při těžení dříví, nikoli soudem, nýbrž politickým úřadem, takže nejde již o přestupek soudní a nelze proto křivé obvinění z onoho nyní správního přestupku podřaditi pod ustanovení § 487 tr. zák. V obvinění, že soukromí obžalobci »překotně drancovali a káceli zabrané lesy«, že »je drancovali«, je však spatřovati vinění z určitého nečestného činu, že totiž proti zákonným předpisům hleděli ze zabraných lesů před jich převzetím vytěžiti protizákonně co nejvíce, a je tedy v něm zahrnuta skutková podstata přečinu § 488 tr. zák. Tato odchylka v podřadení výroku pod jiné ustanovení trestního zákona nepadá na váhu, poněvadž se tím kvalifikace činu jako přečinu nemění a pro napadený výrok je kvalifikace věcí vedlejší.

Čís. 4474.

Bol-li obžalovaný odsúdený pre trestný čin, spáchaný pred vynesením rozsudku povolivšieho mu podmienený odklad výkonu trestu, prislúcha rozhodnutie o tom, či má byť podmienené odložený trest súhrnný, ktorý treba podľa § 517 tr. por. ustanoviť, súdu označenému v § 518 (odst. 3, 4) tr. por.

(Rozh. z 24. septembra 1932, Zm III 321/32.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti G. K. pre zločin sprenevery na základe verejného pojednávania o zmatečnej sťažnosti obžalovaného G. K. zrušil z úradnej povinnosti z dôvodu zmatečnosti, uvedenej v § 384 č. 4 tr. p. rozsudky obidvoch nižších súdov vo výroku, ktorým nižšie súdy rozhodly dotyčne obžalovaného G. K. o podmienenom odklade výkonu trestu, tento výrok pominul a uložil súdu prvej stolice, aby spisový postup štátnemu zastupiteľstvu ku prípadnému podaniu návrhu podľa §§ 517 a 518 tr. p. Zmatečná sťažnosť obžalovaného G. K. bola poukázaná na toto rozhodnutie.

D ō v o d y:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil obžalovaný G. K. zmatečnú sťažnosť podľa bodu 2 § 385 tr. p. preto, lebo mu nebol povolený podmienený odklad výkonu trestu. Najvyšší súd pri preskúmaní veci zbadal toto: Trestný čin obžalovaného, ktorý je predmetom tohoto trestného pokračovania, bol spáchaný roku 1928. Podľa pripojených spisov

krajského súdu v Bratislave č. j. Tk XI a 197/30 bol obžalovaný G. K. odsúdený rozsudkom zo dňa 8. januára 1931 pre zločin sprenevery, spáchaný v mesiaci máji 1929, k trestu väzenia na 1 mesiac (v dôsledku čoho bol trestný čin kvalifikovaný ako prečin), a to podmienenčne na 1 rok. Skušobná lehota podľa ustanovenia § 18-I zák. číslo 562/1919 dosiaľ neuplynula. Obžalovaný bol tedy v tomto prípade odsúdený pre čin spáchaný pred vynesením rozsudku povolivšieho mu podmienený odklad výkonu trestu, v ktorom prípade má podľa ustanovenia § 6 čís. 4 zák. čís. 562/1919 rozhodnúť súd menovaný v § 518 tr. p., či má byť vykonaný trest súhrnný, ktorý má byť ustanovený podľa § 517 tr. p. Rozhodovanie o podmienenom odklade v súdenom prípade preto odpadá a nižšie súdy meritorným rozhodnutím pustily sa do riešenia veci, ktorá v terajšom stadiu nepatrí do oboru ich pôsobnosti, čím zaviniły zmatek podľa § 384 čís. 4 tr. p., ku ktorému podľa ustanovenia ostatného odseku § 384 tr. p. treba vždy hľadať z úradnej povinnosti. Preto bolo treba najvyššiemu súdu postupovať podľa § 34-I por. nov. a § 404-I tr. p., rozsudky oboch súdov nižších stolíc vo výroku, ktorým rozhodovaly o podmienenom odklade výkonu trestu, zrušiť a tento výrok pominuť.

Čís. 4475.

Radiotelefonným zariadením po rozumu § 24 zák. čís. 9/1924 nejsou jen úplné a k provozu schopné radiopřístroje (radiové aparáty), nýbrž i přístroje ve stavu nepoužitelném, jichž lze používatí po výměně některé součástky a po opravě (připojení součástek jiných), ba i takové součástky, jsou-li pro telefonní provoz podstatné.

Jde o právní omyl ve smyslu § 233 tr. zák., domníval-li se pachatel, že k přechovávání nepoužitelného přístroje není třeba koncese.

(Rozh. ze dne 27. září 1932, Zm I 95/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnosť obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chru-dimí ze dne 1. prosince 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečínem podle § 24 čís. 1 zákona čís. 9/1924 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosť, uplatňující důvody zmatečnosti čís. 9 a), 9 b) § 281 tr. ř., namítá, že napadený rozsudek odsuzuje stěžovatele pro přechovávání radiotelefonního zariadení, ač prý v pravdě o radiotelefonní zariadení nešlo, an aparát, přesněji, co stěžovatel pod názvem radiotelefonního aparátu přechovával a ve vlastnictví měl, nefungoval a fungovati nemohl; proto byl aparát ten (naprosto) nepoužitelný. Skutkový podklad této námítky (tvrzení stížnosti), že domnělý aparát nebyl než snůškou nějakých izolovaných drátů, spojovaného vedení, podstavců pro lampu a pod., nebo třeba, že to byl nepotřebný brak, netřeba přezkoumávatí v tom směru, zda je vzat ze skutkových zjištění rozsudku, a netřeba ani uváděti na pravou míru podrobným opaková-

ním znaleckého posudku, podle něhož byla v součástkách stěžovateli zabavených obzvláště i lampa normální funkce schopná, a podle něhož bylo lze přístroje používat po výměně otočného kondensátoru, odstranění jinak shledaných závad a doplnění antenou, uzemněním a baterií. Neboť námitka neobstojí ani jinak. Stížnost nerozlišuje mezi úplným (bezvadným) aparátem, jímž lze zachytit radiotelefonní zprávy (přijímací stanicí) a mezi radiotelefonními zařízeními, a neuvědomuje si, že radiotelefonními zařízeními je podle ustálené judikatury (srovnej rozhodnutí č. 4219, 3845 sb. n. s.) rozumět i součástky, jsou-li pro telefonní provoz podstatné, tím spíše dosud neúplné a k provozu prozatím nezpůsobilé přístroje (viz rozhodnutí č. 3500 sb. n. s. a j. a srovnej k tomu i sdělení ministerstva obchodu ve Věstníku ministerstva spravedlnosti ročník 1927 str. 144, podle něhož jsou radiotelefonním zařízením i elektronové lampy všeho druhu, ovšem nikoli i sluchátka). Judikatuře té nelze vytknouti, že je výsledkem příliš rozšiřujícího výkladu nebo dokonce jen obdobného použití dotčených zákonných norem, třebaže normy ty jsou — jak stížnost právem uplatňuje — výronem snahy zákonodárcovy zabrániti, by nepovolané, t. j. státní koncesí nezmocněné osoby nemohly zneužiti radiotelefonního zařízení. Bezprostředně hrozícímu nebezpečí, které tu je, má-li někdo ve své dispozici zařízení, správněji přístroj, jímž jest mu umožněno účastniti se telefonního styku, je čeleno již ustanovením § 18 zákona čis. 60/1923 o trestnosti zřízení nebo provozování telegrafu, tudíž — viz § 2 cit. zákona a § 3 provozovacího nařízení čis. 82 sb. z. a n. z roku 1925 — i radiotelefonní stanice bez povolení ministerstva pošt a telegrafů. Záruku tímto ustanovením zjednanou, že radiotelefonní zprávy mohou býti zachycovány jen osobami, jejichž spolehlivost byla zkoumána státní správou před udělením koncese, rozšířil zákon čis. 9/1924, který je v podstatě jen prováděním ustanovení § 5 zákona čis. 60/1923 a který ustanovením § 24 odstavec čis. 1 čelí vzdálenějšímu nebezpečí zneužití radiotelefonu, jaké hrozí i jen z přechovávání součástek radiotelefonních, ano z nich lze doplněním aneb opravou sestaviti celou stanici radiotelefonního provozu schopnou. Ustanovení § 24 zákona čis. 9/1924 nebylo by vedle ustanovení § 18 zákona čis. 60/1923 třeba, kdyby i radiotelefonním zařízením po rozumu onoho ustanovení byly, jak stížnost tomu chce, jen úplné a k provozu schopné radiopřístroje (radiové aparáty). Proto nelze shledati právní omyl v tom, že napadený rozsudek spatřuje radiotelefonní zařízení po rozumu § 24 odst. čis. 1 zákona čis. 9/1924 v přístroji, který byl sice ve stavu, ve kterém byl u stěžovatele zabaven, nepoužitelný, jehož by však bylo lze používat po výměně jedné součástky a po opravě, jakož i připojení jiných součástek, takže přístroj má (stěžovatel přechovával) i upotřebitelné součástky (zařízení) radiotelefonní.

Rozsudek uvádí, že se stěžovatel hájil tím, že se domníval, že nepotřebuje povolení. Netřeba zkoumati, zda je tím vysloveno, že byl vůbec obhajobou stěžovatelovou tvrzen omyl — stížností s hlediska čis. 9 b) § 281 tr. ř. uplatňovaný — totiž domněnka stěžovatelova, že věci u něho zabavené nejsou věcmi (nebezpečnými) zakázanými, nýbrž, že je to »nepotřebný brak«, t. j. aparát naprosto nepoužitelný, na který

není třeba koncese. Neboť stěžovatel doznal, že vyměnil věci u něho zabavené jakožto radiový přístroj, a stížnost nebere v pochybnost, že stěžovatel věděl, že jde ve věcech mu zabavených o věci určené k provozu radiotelefonnímu, o věci, tvořící součástky radiového přístroje, přesněji že věděl, že jde o radiový přístroj, ovšem nepoužitelný (k zachycení radiotelefonních zpráv nezpůsobilý). Domníval-li se stěžovatel, že k přechovávání nepoužitelného přístroje, k přechovávání věci, jejichž celek bez opravy a bez doplnění neumožňuje účast na radiotelefonním styku, není třeba koncese, předpokládal mylně, že není zakázáno a není trestno přechovávat věci ty nebo takový přístroj bez (úředního) povolení. Takový předpoklad není však než mylným výkladem pojmu radiotelefonního zařízení (rozsahu ustanovení § 24 zákona čis. 9/1924) a rovná se neznalosti dotčeného ustanovení trestního zákona, která stěžovatele podle jasných ustanovení §§ 3, 233 tr. zák. odpovědnosti nezproštuje. Ku připojenému tvrzení stížnosti, že ani předchůdce stěžovatelův v přechovávání zabaveného přístroje neměl koncese, budiž podotčeno, že svědek B., o nějž jde, podle svého nevyvráceného svědectví koncesi původně měl, avšak po spálení lampy, kterým se stal aparát nepoužitelným, koncesi odhlásil, čímž ovšem další přechovávání aparátu nestalo se v jeho osobě protiprávním a trestným (viz § 23 zákona čis. 9/1924 a rozh. čis. 3841 sb. n. s.).

Čís. 4476.

»Zadostiučinění« a »náhrada škody« po rozumu 2. věty § 4 zák. o podmíněném odsouzení přísluší jen osobě trestným činem poškozené (urazené), nikoliv porušenému právnímu řádu.

Z titulu »zadostiučinění« po rozumu 2. věty § 4 zák. čis. 562/1919 lze uložit i věnování ve prospěch třetích osob (chudých), avšak jen, je-li takové věnování zadostiučiněním poškozenému (urazenému); nežádal-li poškozený sám o zadostiučinění v této formě, jest ho vyslechnouti o tom, zda shledává v takovém věnování pro sebe zadostiučinění.

(Rozh. ze dne 27. září 1932, Zm I 394/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 26. listopadu 1931, a to výrokem, že se obžalovanému ukládá, »by zaplatil ve zkušební době jako zadostiučinění ve prospěch chudých u obecních úřadů v R. a v B. po 100 Kč«, a rozsudkem krajského soudu v Českých Budějovicích jako odvolacího soudu ve věcech přestupkových ze dne 17. prosince 1931, pokud jím bylo odvolání obžalovaného z onoho výroku zamítnuto, byl porušen zákon o podmíněném odsouzení čis. 562/1919 v ustanovení druhé věty § 4; výroky ty se zrušují a okresnímu soudu v Jindřichově Hradci se ukládá, by šetře zásady druhého odstavce § 293 tr. ř. v rozsahu zrušení znovu věc rozhodl.

Trestní rozhodnutí XIV.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 26. listopadu 1931 byl obžalovaný uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 496 tr. zák., spáchaným tím, že dne 13. srpna 1831 v R. a v B. nadával veřejně a před více lidmi soukromému obžalobci, a za to podle § 496 tr. zák. použitím § 261 tr. zák. odsouzen k peněžitému trestu 300 Kč, v případě nedobytnosti do vězení na 3 dny, a to podmíněně se zkušební dobou jednoho roku, při čemž mu bylo zároveň uloženo, »by zaplatil ve zkušební době jako zadostiučinění ve prospěch chudých u obecních úřadů v R. a v B. po 100 Kč.« Proti tomuto rozsudku podal odvolání jen obžalovaný, a to jen z výroku o trestu a z výroku, jímž mu bylo uloženo, by dal oním způsobem zadostiučinění. V provedení odvolání uvedl v tomto směru, že okresní soud nebyl oprávněn uložit mu z titulu »zadostiučinění« věnování ve prospěch osob třetích, an prý soukromý obžalobce podobný návrh neučinil a nebyl v tomto směru vůbec slyšen. Rozsudkem krajského soudu v Čes. Budějovicích jako odvolacího soudu ve věcech přestupkových ze dne 17. prosince 1931 bylo odvolání obžalovaného v obou směrech zamítnuto jako neodůvodněné, tak že rozsudek okresního soudu nabyt v celém rozsahu moci práva.

Podle ustanovení druhé věty § 4 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 562 Sb. z. a n., o podmíněném odsouzení a podmíněném propuštění má soud podmíněně odsouzenému zpravidla uložit, by podle svých sil nahradil škodu, kterou způsobil, »by dal zadostiučinění«. »Zadostiučinění« po rozumu tohoto ustanovení zákona, t. j. náhrada škody immateriální trestným činem způsobená náleží právě tak jako »náhrada škody« ve smyslu tohoto ustanovení zákona, t. j. náhrada skutečné škody materiální trestným činem způsobené, jen osobě trestným činem poškozené (poškozenému nebo uraženému), nikoli snad porušenému právnímu řádu. O tom, jakým způsobem (v jaké formě) má být toto zadostiučinění poškozenému (uraženému) dáno, se cit. ustanovení zákona nezmiňuje. Vzhledem k tomu nelze soudu upřít oprávnění, by uložil podmíněně odsouzenému z titulu »zadostiučinění« věnování ve prospěch osoby třetí neb osob třetích, na příklad ve prospěch chudých v místě, kde byl trestný čin spáchán, je-li takové věnování zadostiučiněním poškozenému (uraženému), o nějž jen jde. Hodlá-li tedy soud uložit obžalovanému v případě podmíněného odsouzení, by dal zadostiučinění ve formě věnování ve prospěch třetí osoby nebo třetích osob, jest na něm, by se obíral otázkou, zdali takové věnování jest zadostiučiněním tomu, kdo byl trestným činem poškozen. Nežádá-li v takovém případě poškozený (uražený) sám, by obžalovanému bylo v případě jeho podmíněného odsouzení uloženo, by dal zadostiučinění ve formě věnování ve prospěch určité třetí osoby nebo určitých třetích osob, je nezbytně třeba, by soud vyslechl poškozeného (uraženého) o tom, zda shledává v takovém věnování pro sebe zadostiučinění; neboť jinak mohlo by se státi, že by se takové věnování zvrhlo v pravý opak toho, co mu mělo být zadostiučiněním. V souzeném případě nebylo tu však těchto předpokladů pro určení, by obžalovaný dal zadostiučinění ve formě rozsudkem okresního soudu stanovené, ano ze spisů

souzené trestní věci nevyplývá, že soukromý obžalobce žádal, by obžalovanému bylo v případě podmíněného odsouzení uloženo, by dal zadostiučinění ve formě tu v úvahu přicházející, nebo že byl v tomto směru soudem slyšen a dal při tom na jevo, že shledává ve věnování ve prospěch třetí osoby nebo třetích osob, najmě ve věnování ve prospěch chudých v místech, kde byl trestný čin spáchán, pro sebe zadostiučinění. Z toho plyne, že výrokem rozsudku okresního soudu, jímž bylo obžalovanému uloženo, »by zaplatil ve zkušební době jako zadostiučinění ve prospěch chudých u obecních úřadů v R. a v B. po 100 Kč«, a výrokem rozsudku krajského soudu jako odvolacího soudu ve věcech přestupkových, pokud jím bylo odvolání obžalovaného z tohoto výroku okresního soudu zamítnuto jako bezdůvodné, byl porušen zákon, a to zákon ze dne 17. října 1919, čís. 562 Sb. z. a n., v ustanovení druhé věty § 4. Bylo proto ve smyslu §§ 33 a 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4477.

Subjektem trestných činov, uvedených v § 416 tr. zák., je len majetkový úpadca v smysle hmotného práva konkurzného, na majetok ktorého bol pravoplatným usnesením uvalený konkurz.

(Rozh. z 27. septembra 1932, Zm IV 248/32.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti J. W., obžalovanému z prečinu zavineného úpadku, na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti obžalovaného a jeho zvoleného obhájcu vyniesol rozsudok, ktorým vyhovel zmätočnej sťažnosti, z dôvodu zmätočnosti, uvedeného v § 385 č. 1 a) tr. p. zrušil rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa a obžalovaného oslobodil podľa bodu 1 § 326 tr. p. od obžaloby pre prečin zavineného úpadku podľa § 416 č. 4 tr. zák. naňho podanej.

D ō v o d y:

Proti rozsudku súdu odvolacieho ohlásil obžalovaný zvoleným obhájcom zmätočnú sťažnosť na základe bodu 9 § 384 a bodu 1 a) a 2 § 385 tr. p., ktorá bola i prevedená. Zmätočná sťažnosť uplatňovaná podľa bodu 1 a) § 385 tr. p. je oprávnená. Obžalovaný bol uznaný vinným z prečinu zavineného úpadku podľa § 416 č. 4 tr. zák. spáchaného tak, že ako obchodník v T., proti ktorému usnesením krajského súdu v R. zo dňa 10. novembra 1930 po neúspešnej nabídke na mimokonkurzné nútené vyrovnanie pod č. j. K 4/30-1 bol vyhlásený konkurz, — znajúc svoj neutušený finančný stav, nakoľko už v predošlej dobe asi 2 rokov mohol sa udržať iba tak, že si zaopatroval kapitál pôžičkami na zaokrývanie svojich obchodných dlžôb, — preca v poslednom štvrtročí roku 1929 objednal nepomerne veľké množstvo tovaru, ktoré nezaplatil, a v januári 1930 podal žiadosť o mimokonkurzné nútené vyrovnanie, ktoré však prijaté nebolo, tedy jako úpadca, ktorý vedel o svojej platebnej neschopnosti, robil nové dlhy. Zo skutkového stavu zisie-

ného súdmi nižších stolíc a z pripojených spisov ide na javo, že usnesením krajského súdu v R. zo dňa 22. II. 1930 bolo na žiadosť obžalovaného zavedené pokračovanie o mimokurzne nútené vyrovnanie, ktoré však bolo usnesením tohože súdu zo dňa 25. IV. 1930 podľa bodu 5 § 56 mín. nar. č. 4070/1915 M. E. zastavené a spisy po pravoplatnosti tohoto usnesenia boli postúpené konkurznému súdu, lebo väčšina veriteľov odmietla prijať vyrovnávaciu nabídku obžalovaného dlžníka. Potom bol usnesením krajského súdu v R. zo dňa 10. XI. 1930 proti obžalovanému vyhlásený konkurz. Toto usnesenie však nestalo sa pravoplatným, nakoľko obžalovaný ako aj správca konkurznej podstaty podali rekurz preto, lebo dlžník (obžalovaný) nemal nijakého majetku, na ktorý by mohol byť otvorený konkurz.

Vrchný súd v K. usnesením zo dňa 1. XII. 1930 rozviazal usnesenie prvej stolice a nariadil tomuto súdu, aby vypočítaním interesentov zistil podmienky povolenia konkurzu a potom vo veci samej znova rozhodol. Krajský súd v R. nato usnesením zo dňa 7. II. 1931 pomínul uvalenie konkurzu proti J. W., lebo mal za zistené, že obžalovaný nijakého majetku nemá a nie je obchodníkom a v smysle 3. odst. § 57 nar. čis. 4070/1915 M. E. v prípadoch tam uvedených len proti obchodníkovi možno uvaliť konkurz z úradnej moci. Toto usnesenie stalo sa pravoplatným. Z týchto okolností sťažovateľ v prevedení zmätočnej sťažnosti — uplatňovanej na základe zmätku podľa bodu 1 a) § 385 tr. p. — dovodzuje, že proti obžalovanému nelze ustáliť skutkovú podstatu prečinu zavineného úpadku podľa § 416 tr. zák. Podľa právneho stanoviska vrchného súdu obžalovaný tým, že bol proti nemu vyhlásený konkurz a vyhlásenie konkurzu bolo na súdnej doske vyvesené, v smysle § 1 zák. čl. XVII:1881 stal sa úpadcom a preto nie je rozhodujúca tá okolnosť, že proti obžalovanému bolo konkurz nariaďujúce usnesenie za konkurzného pokračovania zbavené platnosti, resp. že konkurz bol zastavený. Stanovisko vrchného súdu je však v tomto prípade mylné. Podľa § 416 tr. zák. spácha prečin zavineného úpadku majetkový úpadca. Pojem majetkového úpadcu je vymedzený v § 1 zák. čl. XVII:1881 (platného v dobe trestného činu) a majetkovým úpadcom je ten, na majetok ktorého bol konkurz uvalený a započne jeho právny účinok tým dňom, v ktorý konkurz nariaďujúce usnesenie bolo pri konkurznom súde vyvesené. Z toho plynie, že subjektom trestných činov v § 416 tr. zák. uvedených môže byť len majetkový úpadca, t. j. ten, proti komu bol konkurz otvorený. K trestnej zodpovednosti a k tomu, aby obžalovaný bol považovaný skutočne za úpadcu, predpokladá sa však, aby usnesenie, ktorým bol na dlžníka uvalený konkurz, bolo aj pravoplatné. Rozviazanie konkurzu nariaďujúceho usnesenie má ten právny význam, ako keby konkurz vôbec nebol vyhlásený, a preto s hľadiska trestateľnosti obžalovaného mohlo by byť základom len usnesenie konkurzného súdu, ktoré bolo po rozviazaní predošlého usnesenia vynesené. Podľa tohoto usnesenia však uvalenie konkurzu bolo pravoplatne pomínuté, čiastočne pre nedostatok majetku, čiastočne i preto, lebo hľadiac na ustanovenie § 57 nar. čis. 4070/1915 M. E. (platného v dobe trestného činu) uvalenie konkurzu na obžalovaného z úradnej moci bolo už ab ovo vylúčené. Ponevác usnesenie krajského súdu v R., otvárajúce proti obžalo-

vanému konkurznému pokračovanie, nikdy pravoplatnosti nenadobudlo, nemohlo, keďže bolo zrušené, zanechať právne účinky, rozhodné so stanoviska hmotného práva konkurzného. Pre posúdenie tejto veci je tedy bez významu ustanovenie, že právne účinky zahájeného konkurzu počínajú dňom jeho vyhlásenia na doske konkurzného súdu a že rekurz nemá odkladného účinku. Nebol preto na majetok obžalovaného pravoplatne vyhlásený konkurz a nelze ho vôbec považovať za úpadcu v smysle hmotného práva konkurzného. Tým však chýbi časť skutkovej podstaty prečinu zavineného úpadku podľa § 416 čis. 4 tr. zák. a nemožno ustáliť na základe skutkov obžalovaného — bárs ináč aj zistených — skutkovú podstatu tohoto prečinu. Ponevác nejde o skutky, uvedené v § 414 tr. zák., nie je daná ani skutková podstata trestného činu opísaného v § 387 tr. zák. Trpia tedy rozsudky nižších súdov zmätkom podľa § 385 čis. 1 a) tr. p. Najvyšší súd preto, vyhovujúc zmätočnej sťažnosti uplatňovanej z dôvodu § 385 1 a) tr. p., pokračoval podľa 1. odst. § 33 por. nov., zrušil rozsudky súdov nižších stolíc a obžalovaného na základe bodu 1 § 326 tr. p. od obžaloby oslobodil. Zmätočná sťažnosť vo zbývajúcej časti stala sa bezpredmetnou.

Čís. 4478.

I prítomnosť šiestich spoluúčinkujúcich ľudí naplňuje pojem »shluknutia« v smysle § 4 odst. I. zák. čl. XL:1914.

Skutková podstata prečinu podľa cit. miesta zákona nevyžaduje, aby výkon povolania úradného orgánu bol skutočne prekažený. Prečin je spáchaný už vtedy, stalo-li sa shluknutie k účelom v cit. ustanovení uvedeným, hoci aj proti predmetu relatívne nespôsobilému (shluknutie pred četníckou kasárnou, v ktorej niet četníkov).

(Rozh. z 1. októbra 1932, Zm IV 184/32.)

Šesť osôb, medzi nimi obžalovaní A. B., L. K. a F. B., shluklo sa pred četníckou stanicou v P. tým cieľom, aby vymohli prepustenie svojho druhu J. D., zadržaného četníckou hliadkou pre podozrenie z krádeže. Jeden z páchatel'ov rozbil vidlami okno v budove. Hore menovaní obžalovaní boli odvolacím súdom odsúdení pre prečin násilia proti orgánom úradu podľa § 4 odst. I. zák. čl. XL:1914.

Na j v y š š í s ú d zmätočnú sťažnosť obžalovaného F. B. jednak odmietol, jednak zamietol.

Z d ō v o d o v :

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil obžalovaný F. B. zmätočnú sťažnosť na základe bodu 1 a) § 385 tr. p. preto, že nespáchal trestný čin, lebo: a) k pojmu shluknutia v smysle § 4 odst. I. zák. čl. XL:1914 je vraj potrebné stretnutie aspoň 7 osôb, obžalovaných však bolo menej; b) ku skutkovej podstate trestného činu základ obžaloby tvoriaceho je vraj potrebné násilím, alebo nebezpečným vyhrožovaním prekážať úradnému orgánu vo výkone jeho povolania, ktorý prvok trestného činu

v tomto prípade chýba, lebo četnícka kasárňa — pred ktorou sa obžalovaní shlukli — bola prázdna, nikto sa tam nezdržoval a zvlášte neboli tam četníci, ktorí zadržali D., ktorého obžalovaní podľa obžaloby chceli vyslobodiť; obžalovaný teda ani nemohol zabrániť četníkom vo výkone ich povolania, ani nemohol ich k ničomu nútiť.

Podľa bodu 1 a) § 385 tr. p. ohlásená časť zmätočnej sťažnosti je bezzákladná. lebo podľa zistených skutočností bolo šesť obžalovaných, ktorí sa shlukli; tento počet shluknutejších sa ľudí v súdenom prípade vyčerpáva pojem shluknutia v smysle odst. I. § 4 zák. čl. XL:1914, lebo sila spoluúčinkujúcich 6 ľudí je za daných okolností, zvlášte v noci, vo zvýšenej miere spôsobilá, aby prekážala úradným orgánom vo výkone ich povolania, alebo, aby ich prinútila k nejakému opatreniu. Najvyšší súd nenašiel dôvodu, aby podľa odst. I. § 35 tr. p. nov. zrušil rozsudok vrchného súdu cieľom zistenia, či boli četníci prítomní v kasárni, alebo nie. Ku skutkovej podstate prečinu podľa odst. I. § 4 zák. čl. XL:1914 sa nevyžaduje, aby úradnému orgánu bolo skutočne prekážané vo výkone jeho povolania, alebo aby bol skutočne prinútený k nejakému opatreniu. Stačí shluknutie tým cieľom, aby bolo úradnému orgánu prekážané násilím, alebo nebezpečnou hrozbou v takom výkone jeho povolania, ktorý je po práve, alebo aby bol prinútený k nejakému opatreniu, alebo, aby mu bolo skutkom ublížené pri jednaní, ktoré plynie z jeho povolania, alebo zo msty za výkon jeho povolania. Podľa zistených skutočností obžalovaní sa shlukli pred budovou četníckej stanice, aby vynútili prepustenie četníckou hliadkou pre podozrenie z krádeže zadržaného J. D., domnievajúc sa, že tento je v četníckej kasárni zavretý, a pri tom obžalovaný F. B. železnými vidlami zúmyselne rozbil okno kasárne. Bez ohľadu na to, či boli četníci prítomní v kasárni, keď sa obžalovaní shlukli pred budovou, alebo nie, čin obžalovaných vyčerpáva skutkovú povahu prečinu podľa odst. I. § 4 cit. zák., lebo z tých zistených skutočností, že po zatknutí D. sa obžalovaní shromaždili pred kasárňou a jeden z nich aj rozbil železnými vidlami okná budovy, správne je možné vyvodiť záver, že účelom shluknutia obžalovaných bolo násilím vynútiť prepustenie J. D. na slobodu, teda násilím prekážať orgánom úradu vo výkone ich povolania. Preto nemýlil sa vrchný súd, keď za vinného uznal obžalovaného z prečinu podľa odst. I. § 4 cit. zák.

Čís. 4479.

I. Jestli bolo bez svolenia nadriadeného súdu (§ 41 odst. II. zák. č. 48/31 Sb. z. a n.) trestné pokračovanie proti mladistvému obžalovanému prevedené pred súdom príslušným pre spoluobžalovaného staršieho 18 rokov, bol tým zavinený formálny zmätok podľa § 384 č. 1 tr. p. Nedostatok tohoto svolenia nie je nahradený tým, že onen nadriadený súd, rozhodujúc vo veci ako súd odvolací, neučinil v tomto smere nijaké opatrenie.

II. V trestných veciach proti mladistvým treba so zreteľom na ustan. § 396 odst. I tr. p. predložiť spisy odvolaciemu súdu teprv po uplynutí lehôt k podaniu opravných prostriedkov tých osôb, ktoré sú uvedené v ustan. § 50 odst. I. zák. č. 48/31 Sb. z. a n.

III. Skutková podstata zločinu podľa § 6 odst. II zák. čl. XL:1914 nevyžaduje, aby sa páchatel' ozbrojil preto, aby zbrane použil proti úradnému orgánu. Stačí, jestli má pri spáchaní činu v e d o m e pri sebe takú zbraň, ktorá zvyšuje nebezpečenstvo užitého násillia alebo hrozby.

(Rozh. z 1. októbra 1932, Zm IV 225/32.)

Obžalovaní M. K., Z. K. a S. K., z ktorých dvaja posledne menovaní boli v dobe spáchania trestného činu mladiství a v dobe zahájenia trestného pokračovania nedosiahli devätnásteho roku, odcudzili v hore drevo v cene 120 Kč. Byvší pristihnutí prisažnými hájníkmi, ktorí im chceli drevo odobrať, dopustili sa na nich násillia a nebezpečných hrozieb, majúc v rukách sekery a kolíky. Sú d p r v e j stolice (riadny krajský súd) odsúdil všetkých troch obžalovaných pre prečin krádeže podľa § 333 tr. zák. a pre prečin násillia proti úradným orgánom podľa § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914. Odvolací súd potvrdil rozsudok prvého súdu, upustivši len u obžalovaného S. K. podľa § 6 (1) zák. č. 48/31 Sb. z. a n. od uloženia trestu.

N a j v y š š í s ú d po verejnom pojednávaní o zmätočnej sťažnosti verejného obžalobcu vyniesol r o z s u d o k, ktorým na základe dôvodu zmätočnosti uvedeného v bode 1. § 384 tr. p. z úradnej moci zrušil rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa aj s celým pokračovaním v čiastkach vzťahujúcich sa na obžalovaných mladistvých Z. K., S. K. a proti týmto obžalovaným nariadil nové pokračovanie pred senátom mládeže; čiastočne vyhovujúc zmätočnej sťažnosti z dôvodu zmätočnosti označeného v bode 1 b) § 385 tr. p. zrušil rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa, nakoľko čin obžalovaného M. K., spáchaný proti hájníkovi, nebol kvalifikovaný aj podľa odst. II. § 6 zák. čl. XL:1914, a tento čin obžalovaného kvalifikoval aj podľa citovaného ustanovenia zákona jako spáchaný so zbraňou a vyslovil, že tento čin obžalovaného M. K. je zločinom, ktorý sa kvalifikuje hľadiac na § 20 tr. zák. za prečin.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu podal zmätočnú sťažnosť verejný obžalobca na základe bodu 1 b) § 385 tr. p. z toho dôvodu, že čin obžalovaných M. K., Z. K. a S. K. — spáchaný proti hájníkovi — bol mylne kvalifikovaný len za prečin podľa odst. II. § 4 zák. čl. XL:1914 a nie jako zločin — resp. u mladistvých obžalovaných za previnenie — podľa § 4 odst. II a § 6 odst. II zák. čl. XL:1914 čiže u mladistvých podľa § 3 zák. č. 48/1931 Sb. z. a n.

Pri preskúmaní veci najvyšší súd zbadal toto: Zo spisov prípravného pokračovania a zo zápisnice o hlavnom pojednávaní je zrejmé, že nielen prípravné pokračovanie, ale aj hlavné pojednávanie proti všetkým trom obžalovaným — z ktorých obžalovaní Z. K. a S. K. boli v dobe činu mladiství a žiadny z nich v dobe zahájenia pokračovania nedosiahol devätnásteho roku svojho veku — bolo prevedené spoločne a že hlavné pojednávanie bolo konané pred krajským jako trestným súdom. Proti oboj uvedným mladistvým obžalovaným však malo byť hlavné po-

jednávanie konané v smysle § 30 a § 65 zákona o súdnictve nad mládežou pred senátom mládeže, lebo bolo konané po dni, ktorého tento zákon nadobudol účinnosti. Len so svolením nadriadeného súdu (tedy v tomto prípade vrchného súdu v Košiciach) podľa § 41-II cit. zákona mohlo by byť pokračovanie a tedy aj hlavné pojednávanie prevedené spoločne s pokračovaním a hlavným pojednávaním proti osobe staršej osemnásť rokov pred súdom príslušným pre túto osobu. Zo spisov však neplynie, že také svolenie bolo od nadriadeného súdu opatrené. Okolnosť, že nadriadený súd v odvolacom pokračovaní v tomto smere neučinil žiadne opatrenie, nemôže byť pokladaná za také včas udelené svolenie. Hľadiac k tomu, že sa hlavné pojednávanie pred súdom prvej stolice nekonalo pred senátom mládeže, složeným podľa § 30-III cit. zákona, a svolenie ku konaniu hlavného pojednávania pred riadnym trestným súdom od nadriadeného súdu v smysle § 41 cit. zák. nebolo opatrené, je zrejme, že rozhodujúci súdotyčne mladistvých obžalovaných Z. K. a S. K. nebol zostavený podľa zákona. Preto trpia rozsudky oboch nižších súdov v časti menovaných obžalovaných sa týkajúcej zmätkom podľa § 384 čis. 1 tr. p. K tomu treba vždy prihliadnúť z úradnej povinnosti (§ 384 posl. odst. tr. p.). Preto najvyšší súd pokračoval podľa § 34 tr. p. nov. a dotyčne mladistvých obžalovaných nariadil nové pokračovanie.

Porušením §§ 41/III a 50/II zák. o súd. nad mlád. rozsudok súdu prvej stolice nebol sdelený rodičom a zákonnému zástupcovi mladistvých; krajský súd tedy porušil § 396 tr. p. tým, že predčasne predostrel spisy vrchnému súdu, pretože podľa odst. 3 § 50 cit. zák. lehota k odvolaniu pre zákonného zástupcu mladistvých obžalovaných sa ešte ani nezačala. Vrchný súd však dopustil sa zmätku podľa bodu 4 § 384 tr. p., keď preskúmal vec dotyčne mladistvých obžalovaných, hoci lehota k odvolaniu pre všetkých oprávnených ešte nevypršala.

Zmätočná sťažnosť verejného obžalobcu ohlásená v neprospech obžalovaného M. K. je dôvodná. Vrchný súd zistil, že obžalovaní Z. K. a S. K. pri spáchaní činu proti hájnikom mali v rukách sekery a obžalovaný M. K. bič, ktoré neodložili, hoci k tomu boli hájníkmi vyzvaní. Odvolací súd nekvalifikoval čin obžalovaného M. K. podľa odst. II § 6 zák. čl. XL:1914 preto, lebo obžalovaní mali vraj hore uvedené predmety u seba pri práci, ktorú konali, a nechovali ich vraj u seba s tým úmyslom, aby ich prípadne užili jako zbrane, ktorými by prekážali úradným orgánom v ich zakročení, to je v zadržaní obžalovaných a zabavení nimi odcudzeného dreva.

Názor vrchného súdu je však mylný. Ku skutkovej podstate zločinu podľa odst. II § 6 zák. čl. XL:1914 sa nevyžaduje, aby sa páchatel' ozbrojil s úmyslom užít' zbraň proti úradnému orgánu. Stačí, keď páchatel' pri spáchaní činu má v e d o m e pri sebe takú zbraň, ktorá zvyšuje nebezpečenstvo užitého násillia alebo hrozby. V tomto prípade hájníci vyzvali obžalovaných, aby zbrane odložili, ale oni tejto výzve nevyhoveli. Preto obžalovaný M. K., ktorý mal v rukách bič — tedy zbraň — musel si byť vedomý toho, že je ozbrojený a že sa tým stáva odpor obžalovaných proti hájnikom nebezpečnejší, než keby boli zbrane na výzvu hájnikov odložili. Obžalovaný M. K. vykonal tedy svoj čin so

zbraňou v smysle odst. II § 6 zák. čl. XL:1914. Preto mýlili sa sudy nižších stolíc, keď pominuly kvalifikovať čin menovaného obžalovaného podľa práve citovaného ustanovenia. Je tu dôvod zmätočnosti uvedený v bode 1 b) § 385 tr. p. Najvyšší súd tedy vyhovel zmätočnej sťažnosti podanej v neprospech obžalovaného M. K. a pokračoval podľa odst. I § 33 tr. p. nov.

Čís. 4480.

Výkrik na verejnej schôdzi, že v republike Československej sú národnostné menšiny utlačované, je prečinom rušenia obecného pokoja; nezáleží na tom, či tvrdenie toto mohlo rozostvať práve tú spoločnosť, v ktorej bolo prednesené, vyžaduje sa však, aby páchatel' mal úmysel hanobiť republiku a aby si bol vedomý, že hanobenie je spôsobilé vyvolať následky vypočítané v § 14 č. 5 zák. na ochr. rep.

(Rozh. zo 4. októbra 1932, Zm III 350/32.)

Obžalovaný S. W. zúčastnil sa verejnej schôdze, na ktorej sa pojednávalo o utlačovaní slovenskej menšiny v Maďarsku. Za reči prednášajúceho zvolal: »Aj tu sú národnostné menšiny utlačované!« Oba sudy nižších stolíc uznaly ho vinným z prečinu rušenia obecného pokoja podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného zamietol.

D o v o d y:

Stážovateľ popiera v zmätočnej sťažnosti dôvodom zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. por. jednotlivé, ním tvrdené náležitosti skutkovej podstaty prečinu rušenia obecného mieru podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep., menovite úmysel k hanobeniu potrebný, surovosť a štvavosť hanobenia a konečne možnosť, aby bola jeho prejavom snižená vážnosť republiky, ohrozený obecný mier alebo jej medzinárodné vzťahy. Nižšie sudy neodôvodnily bližšie, na akom základe usudzujú na tieto složky inkriminovaného prečinu; treba sa nimi preto bližšie zaoberať.

Obžalovaný je uznaný vinným pre výkrik na verejnej schôdzi, kde sa pojednávalo o utlačovaní slovenskej menšiny v Maďarsku a kde obžalovaný k vývodom rečníkovým poznamenal: »Aj tu sú národnostné menšiny utlačované.« Prejav tento má na zreteli republiku a jeho smysl odôvodňuje záver, že je objektívne spôsobilý republiku hanobiť, to je, že ním môže byť v posluchačoch vzbudované o republike nepriaznivé smýšľanie preto, lebo sú v nej národnostné menšiny utlačované. Tento výraz môže byť totiž tak ponímaný, že sa menšinám v republike nedostáva práv, ktoré sú obecne uznávané ako práva národnostných menšín, a že sa im dokonca ubiera z týchto obecne uznávaných prirodzených práv menšinových. V terajšej dobe, kedy menšinové národnostné záujmy stoja v popredí nielen vnútroštátnej politiky, ale sú predmetom medzinárodných smlúv, je zrejme, že obecná vážnosť štátu je podmienená zachovávaním uznaných práv národnostných menšín. Keď sa tedy

na verejnej schôdzi, venovanej ochrane našej menšiny v cudzine, tvrdí o štáte, že národnostné menšiny aj on utlačuje, je toto upodozrievanie spôsobilé snížiť obecne vážnosť republiky. Tieto objektívne znaky skutkovej náležitosti hanobenia sú tedy dané; nie je pri tom rozhodujúce, či prejav mohol rozošávať práve tú spoločnosť, v ktorej bol prednesený, ako na to kladie dôraz zmätočná sťažnosť. Avšak niet pochybnosti o tom, že aj po subjektívnej stránke sú dané zákonom požadované náležitosti. Po stránke subjektívnej vyžaduje sa úmysel smerujúci k hanobeniu, pri čom si páchatel musí byť vedomý, že hanobenie je spôsobilé, aby vyvolalo nevážnosť a neúctu k republike a ohrozilo obecný mier v republike alebo jej medzinárodné vzťahy. Že úmysel obžalovaného smeroval k hanobeniu a že bol spojený s vedomím, že hanobenie toto je spôsobilé vyvolať nebezpečie v zákone označené, to zrejme plynie z tých skutočností nižšími súdmi ustálených, že obžalovaný použil inkriminované výrazy na takej verejnej schôdzi, na ktorej sa rokovalo o utlačovaní Slovákov v Maďarsku, že vykrikoval do shromaždenia ničím nedoloženú a nepodporovanú zpravu, že aj v našej republike sú národnostné menšiny utlačované, hoci z obsahu závadných výrokov, ktoré vo svojej všeobecnosti bez všetkého doloženia sú prehnané a nepravdivé a preto štvavé, ako človek školený bol si vedomý, že formou svojho prednesu, totiž výkrikom do shromaždenia a nepravdivým obsahom závadných výkrikov môže vzbudiť u poslucháčov nepriateľské smýšľanie a cítenie oproti republike a vyvolať tak ohrozenie v zákone uvedené. Ponevác sú tu náležitosti skutkovej podstaty tak po objektívnej ako aj po subjektívnej stránke prečinu, z ktorého bol obžalovaný uznáný vinným, bola zmätočná sťažnosť ako bezdôvodná podľa odst. 1 § 36 por. nov. zamietnutá.

Čís. 4481.

Výroky obžalovaného, smerujúce proti republike, vláde a štátnemu znaku a zakladajúce skutkovú podstatu prečinov podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep., §§ 2, 8 č. 2 zák. čl. XLI:1914 a § 20, 40 zák. na ochr. rep., tvoria materiálny súbeh trestných činov (§ 96 tr. zák.).

(Rozh. zo 4. októbra 1932, Zm IV 427/32.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti Š. R., obžalovanému z prečinov rušenia obecného mieru podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep., urážky na cti podľa §§ 2, 4 II. odst., 8 č. 2 zák. čl. XLI:1914 a prečinu hrubej neslušnosti podľa § 20 alin. 2 zák. na ochr. rep., na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti vrchného prokurátora vyniesol rozsudok, ktorým vyhovel zmätočnej sťažnosti vrchného prokurátora, zrušil rozsudok odvolacieho súdu z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 b) tr. por. vo výroku o kvalifikácii trestného činu len za prečin rušenia obecného mieru podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep.; kvalifikáciu tohoto trestného činu ponechal len za výrok »s . . . na republiku«; výrok »s . . . na vládu« kvalifikoval ako prečin urážky na cti podľa §§ 2, 4 II. odst. a § 8 č. 2 zák. čl. XLI:1914; výrok »i na toto sa v«, pri ktorom obžalovaný ukázal na štátny znak, kvalifikoval

za prečin hrubej neslušnosti podľa §§ 20 al. 2 a 40 odst. 1 zák. na ochr. rep.; dôsledkom toho zrušil rozsudok odvolacieho súdu aj vo výroku o treste a tento obžalovanému znova vymeral.

Z d ō v o d o v :

Vrchný prokurátor právom brojí dôvodom zmätočnosti podľa § 385 č. 1 b) tr. por. proti tomu, že odvolací súd kvalifikoval všetky tri výroky obžalovaného, smerujúce proti republike, vláde a štátnemu znaku, len za prečin rušenia obecného mieru podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. Kvalifikácia súdu prvej stolice, ktorý výroky tie kvalifikoval odlišne podľa urazeného, hanobeného a potupeného predmetu, bola správna; prečin v smysle § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. je z nich podľa trestnej sadzby len do 3 mesiacov väzenia najmiernejší a preto nemôže už z tohoto dôvodu zahrnovať v sebe v ideálnom súbehu (§ 95 tr. zák.) prečin urážky na cti vlády podľa §§ 2, 4 II. odst., 8 č. 2 zák. čl. XLI:1914, trestný väzením do 6 mesiacov a peňažitou pokutou a prečin hrubej neslušnosti podľa §§ 20, 40 zák. na ochr. rep., trestný väzením od 8 dní do 6 mesiacov. Ide o samostatné predmety právnej ochrany a keď urážlivé výroky jednotlivé proti nim smerovali, treba ich podľa zvláštnych zákonných ustanovení, tieto predmety samostatne chrániacich, samostatne kvalifikovať v smysle predpisov o súbehu reálnom (§ 96 tr. zák.). Podľa § 33 I. odst. nov. tr. por. bol tedy dotyčne kvalifikácie trestných činov vynesený nový rozsudok, shodný s rozsudkom súdu prvej stolice.

Čís. 4482.

Souběh přečinu § 283 tr. zák. s přest. §§ 3, 19 shrom. zák., nevzdálil-li se kdo při rozptylování hloučků po výzvě, by místo opustil, nýbrž obcházel jednotlivé hloučky a vyzýval je, by šly na jiné místo, kde se pak konal nedovolený tábor lidu.

S hlediska přest. §§ 3, 19 shrom. zák. nezáleží na tom, že pořadatel (svolavatel) nebyl shromáždění osobně přítomen.

(Rozh. ze dne 5. října 1932, Zm I 573/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. ledna 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem shluknutí podle § 283 tr. zák. a přestupkem podle §§ 3, 19 zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 135 ř. zák. o právu shromažďování, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Stížnost nesprávně směsuje hmotněprávní zmatek § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. s pojmem spisového rozporu (§ 281 čís. 5 tr. ř.) námitkou, že není podkladu ve spisech pro to, by stěžovatel byl uznán vinným přečinem podle § 283 tr. zák. a přestupkem podle §§ 3 a 19 shrom. zák.

Dostačujícím podkladem v tom i onom směru je tu skutkové zjištění, že se obžalovaný při rozptylování hlouček po výzvě četníka Š-y, by místo opustil, nevzdálil, naopak obcházel jednotlivé hloučky a vyzýval je, by šly do písničky, kdež se pak skutečně shromáždil větší počet lidí (asi 250), bylo řečeno a byl konán i nedovolený tábor lidu, jenž zavdal popud k novým zákrokům četnictva a k demonstracím; že se stěžovatel, nemaje úřední povolení, stal takto svolavatelem shromáždění pod širým nebem, jež bylo též konáno. Tato zjištění obsahují zákonné znaky oněch trestných činů, při čemž s hlediska subjektivní stránky přečinu § 283 tr. zák. nalézací soud větou, že strážmistr Š. několikrát silným hlasem vyzval shluklé hloučky k rozchodu, nepochybně projevil též skutkové zjištění, že obžalovaný tento rozkaz také zaslechl, neboť zjišťuje, že účastníci hlouček, mezi nimiž byl i stěžovatel, výzvě té vyhovovali jen potud, že, poodešedše, počali se shlukovati zase na jiném místě; podle svědectví Ludvíka Š-y, které soud vzal za základ svého zjištění, jednal tento svědek opětovně s obžalovaným a přímo mu nařídil, by odešel. S hlediska objektivní stránky přečinu shluknutí nedostačuje k vyvinění, jak se stížnost domnívá, že obžalovaný na výzvu k rozchodu odešel kousek dále a zůstal pak na náměstí, jaž bylo přece místem srocování se, a nemůže se stěžovatel odvolávat na nějaké právo procházení se po náměstí, jakmile se mu stala zjevnou vůle stráže, překaziti, by v místech těch docházelo ke shluknutím ohrožujícím veřejný klid a pořádek. Pokud se pak týče skutkové podstaty přestupku podle §§ 3 a 19 shromážd. zák., nevyžaduje tato, by pořadatel (svolvatel) nepovoleného shromáždění pod širým nebem byl osobně při něm přítomen. Nebylo tudíž třeba zjištění, že se obžalovaný pak osobně účastnil i onoho dalšího shromáždění a shluknutí v písničku. Rovněž jest bez významu, zda všechny osoby, které vybízel k účasti na projevu v písničku, skutečně se tam dostavily.

Čís. 4483.

Předpisy nařízení z 2. července 1877, čís. 68 ř. zák. (§ 109) nevztahují se na černý prach.

Obyčejný dělník (v kamenném lomu) není s hlediska § 335 tr. zák. po případě povinen přezkoumávat, nepřiči-li se způsob práce, jak byl o něm zodpovědným správcem poučen, předpisům v říšském zákoníku uveřejněným (nař. čís. 68/1877, 116/1908).

Převzal-li kdo místo zodpovědného dozorce, nevyvíňuje ho s hlediska § 335 tr. zák. ani nemožnost plnění povinnosti s tím spojené proto, že musel pracovat i jako dělník, ani nezákonný postup jiných podnikatelů, ani liknavost vrchnosti.

(Rozh. ze dne 5. října 1932, Zm II 79/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení I. vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného Adolfa R-e, zrušil napadený rozsudek, pokud jím byl tento obžalovaný uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák. a vrátil věc soudu první stolice, by o ní

v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl. II. Zamítl však zmáteční stížnost státního zastupitelství, pokud napadla rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný Rudolf R. zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Důvody:

I. Nalézací soud uznal obžalovaného Adolfa R-e vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., poněvadž se prý obžalovaný dopustil opomenutí, o němž podle předpisů zvláště vyhlášených a podle svého zaměstnání mohl seznati, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, z čehož povstala smrt Alfréda G-a a těžké poranění na těle Rudolfa R-e. Porušení předpisů zvláště vyhlášených spatřuje rozsudek v tom, že obžalovaný Adolf R. jako zodpovědný správce kamenného lomu nedbal předpisů § 109 nařízení ze dne 2. července 1877, čís. 68 ř. zák., podle něhož se mají trhací patrony do vyvrtaných děr přirážeti jen dřevěnými nabíjáky a bez velkého namáhání, a předpisu § 23 nařízení ze dne 29. května 1908, čís. 116 ř. zák., který stanoví, že k trhání nesmí býti užíváno volných trhadel, nýbrž trhadel patronových. Jest otázkou, zda se rozsudek právem dovolává těchto předpisů a zda se ony dva zvláštní předpisy vztahují na trhání černým prachem, jehož bylo v souzeném případě k trhání použito. K § 109 nař. čís. 68/1877 budiž připomenuto toto: Podle § 1 vztahuje se toto nařízení jen na trhadla, která nejsou státním monopolem. Paragraf 3 zmiňuje se v témže smyslu, že totiž zvláštní komise zkouškou vyšetří, zda se má naložiti s preparáty podle bezpečnostních předpisů vydaných ohledně černého prachu anebo podle tohoto nařízení. Stejně i § 7 rozeznává mezi bezpečnostními opatřeními podle tohoto nařízení, to jest čís. 68/1877, a těmi, která jsou vydána ohledně černého prachu. Z těchto předpisů vysvítá nade vší pochybnost, že se předpisy nařízení ze dne 2. července 1877, čís. 68 ř. zák. nemohou vztahovati na černý prach. Pokud se uvádí ve článku III. nařízení ze dne 9. října 1883, čís. 156 ř. zák., jímž byly změněny některé předpisy — nikoli ovšem § 109 — nařízení z 2. července 1877, čís. 68 ř. zák., že ustanovení v tomto nařízení obsažená mají platnost i o trhadlech, na která se podle § 7 odst. 2 vztahují bezpečnostní předpisy o černém prachu, jest na snadě, že tím mohou býti míněna jen trhadla, s nimiž jest nakládati podle pravidel o černém prachu, která však nespádají pod státní monopol (viz i rozhodnutí vid. čís. 3251). Předpisu § 109 nařízení čís. 68/1877 se tudíž rozsudek dovolává neprávem; jest podotknouti, že ani znalec ing. R. Š. se o tomto § nezmiňuje.

Zbývá tedy jen § 23 nařízení ze dne 29. května 1908, čís. 116 ř. zák., který stanoví, že k trhání nesmí se užívati volných trhadel, nýbrž trhadel patronových (s výjimkou komorových nábojů). Předpisu tohoto paragrafu se dovolává znalec ing. R. Š. Leč v rozsudku není zjištěno, že již porušení tohoto předpisu o sobě bylo v souzeném případě v příčinné souvislosti s úrazem, nýbrž rozsudek usuzuje na tuto souvislost jen z porušení obou předpisů: § 109 nařízení čís. 68/1877 a § 23 nařízení čís. 116/1908. Padá-li však jedna důležitá složka, na niž nalézací soud

zbudoval výrok odsuzující obžalovaného Adolfa R-e pro zanedbání předpisů zvláště vydaných, jest tento výrok neudržitelný a jest zkoumati, neobsahuje-li rozsudek ještě jiná zjištění, která by snad byla postačitelná pro odsuzující výrok, totiž hlavně pokud jde o neznalost provozního řádu nebo jinak o opomenutí, o němž obžalovaný podle svého zaměstnání nebo vůbec podle snadno poznatelných následků mohl postřici, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí. V tomto směru se rozsudek zmiňuje o provozním řádě, jenž má v § 7 ustanovení, že nasazovati rozbušné patrony ve vývrtech lze jen dřevěným nabíjákem a bez vynaložení zvláštní síly, a že připravené zapalovací patrony mají býti jen lehce přiloženy k rozbušným nábojům. Právním vytká zmateční stížnost, že soudem mělo býti uvažováno, zda se tento předpis vůbec vztahuje na trhání černým prachem, či snad spíše, jak vyplývá z jeho obsahu, pokud se v něm mluví o trhadlech obsahujících nitroglycerin a o zmrzlých patronách, na trhadla zcela jiného druhu. Při tom nelze pominouti důležitou okolnost vysvítající ze spisů okresního úřadu, že pro trhání černým prachem byly vydány zvláštní směrnice výnosem z 5. července 1900, při čemž bylo zdůrazněno, že pro případné trhání dynamitem platí zvláštní předpisy provozního řádu. Který provozní řád v kameném lomu v době neštěstí měl platnost, zda ten, jenž jest založen ve spisech, či snad jiný, rozsudek bezpečně vůbec nezjišťuje; ve spisech okresního úřadu jsou založeny dva různé provozní řády: jeden z 28. září 1891, vztahující se zřejmě jen na dynamit, a druhý z 23. ledna 1896, obsahující i předpisy o černém prachu (§ 15); podle údajů obžalovaných Adolfa a Rudolfa R-e se zdá, že v závodě visel jiný provozní řád než založený ve spisech. Zajímavé je posléze, že se znalecký posudek zřejmě opírá o předpisy provozního řádu, který se vůbec nevztahuje na podnik, v němž pracoval obžalovaný, nýbrž na podnik firmy zcela jiné. S ohledem na tyto závažné nedostatky a vady, neobstojí odsuzující výrok napadeného rozsudku ani, pokud se opírá o předpis § 7 provozního řádu, založeného ve spisech. Ve výroku rozsudkovém jest sice též uvedeno, že se obžalovaný Adolf R. dopustil opomenutí, o němž podle svého zaměstnání, tedy nehlédíc ke zvláštním předpisům vládních nařízení nebo provozního řádu vrchností schváleného, mohl seznati, že může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, leč v důvodech rozsudkových nejsou pro tento výrok příslušná zjištění. Musel proto býti rozsudek, pokud jde o obžalovaného Adolfa R-ho, pro tyto nedostatky jako zmatečný zrušen a věc vrácena soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí. K výtkám zmateční stížnosti tohoto obžalovaného, že se způsobem, jak bylo prováděno nabíjení vývrtní volným černým prachem, při němž k neštěstí došlo, dalo trhání již po dlouhá léta, a to nejen v kameném lomu patřícím zaměstnavateli obžalovaného, nýbrž i v jiných kamenných lomech v tomto obvodu, aniž živnostenské úřady, dohlížející na zachování předpisů platných pro toto odvětví, vytkly tento způsob trhání, a že obžalovaný Adolf R. musel pracovati i jako dělník v úkolu vedle toho, že byl zodpovědným správcem lomu, jest připomenouti, že případný nezákonný postup jiných podnikatelů neomlouvá obžalovaného právě tak, jako by ho nemohla vyvíňovati případná liknavost vrchnosti,

a že posléze obžalovaný, převzav místo zodpovědného dozorce, musil svědomitě i plniti povinnosti s touto funkcí spojené, a, pokud mu to bylo znemožňováno tím, že musel pracovati také jako kameník s jinými dělníky, neměl toto místo přijati nebo se ho měl vzdáti.

II.) Obžalovaný Rudolf R. jest podle obsahu spisů obyčejným dělníkem v kameném lomu, jenž byl povoláným činitelem, t. j. zodpovědným správcem lomu, svým otcem Adolfem R-em, v mladistvém věku asi 18 let vycvičen a poučen, jak se má trhání prováděti, a po více let bez nehody a bezvadně a prostředky mu k tomu danými trhání prováděl. Nelze žádati za těchto zjištěných okolností od něho jakožto obyčejného dělníka, by při provádění práce mu uložené vynakládal nadprůměrnou snáživost a opatrnost záležející v tom, že by měl povinnost, by přezkoumával, zda se snad způsob práce, o němž byl poučen svým představeným, nepříčí v říšském zákonníku uveřejněným předpisům nařízení ze dne 2. července 1877, čís. 68 a ze dne 29. května 1908, čís. 116, jichž se dovolává zmateční stížnost veřejného obžalobce, a tak kontroloval, zda byl správně poučen. Požadavek takové nadprůměrné opatrnosti nebyl by v souladu s předpisem § 335 tr. zák. Provozní řád mohl ovšem býti obžalovanému Rudolfu R-emu podnětem, by se přesvědčil o zákonnosti způsobu trhání, jak je prováděl a jak se mu naučil od otce. Leč v tomto směru není rozsudek stížností napaden. Bylo proto zmateční stížnost státního zastupitelství, opřenou o zmatek čís. 9a) § 281 tr. ř. zamítnouti jako neopodstatněnou.

Čís. 4484.

Ustanovenie § 387 odst. I. tr. p. vzťahuje sa len na rozsudok dotyčne onoho obžalovaného, ktorý sa odvolal, alebo dotyčne ktorého sa odvolal žalobca, a nedáva odvolaciemu súdu možnosť napraviť všetky vady rozsudku prvej stolice, ktoré zakladajú v neprospech ktoréhokoľvek obžalovaného niektorý dôvod zmätočnosti, ktorého treba dbať podľa §§ 384 odst. V., 385 odst. II. tr. p. z úradnej povinnosti, jestli okolnosť, tvoriaci dôvod zmätočnosti, nevyskytuje sa u žiadneho z obžalovaných, ktorí sa odvolali, alebo dotyčne ktorých sa odvolal žalobca.

(Rozh. z 5. októbra 1932, Zm III 365/32.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti J. K. a spol., obžalovaným pre zločin krádeže a j., na základe verejného pojednávania o opravnom prostriedku generálneho prokurátora podľa § 441 tr. p. takto sa usniesol: Opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti, podanému generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p., sa vyhovuje a vyslovuje sa, že pravoplatným rozsudkom vrchného súdu v Bratislave zo dňa 16. júna 1932, č. j. To I 149/32 — 90 — pokiaľ ním bol dotyčne obžalovaného O. D. z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 čís. 1 b) tr. p. zrušený rozsudok súdu prvej stolice čo do kvalifikácie trestného činu tohoto obžalovaného podľa § 338 tr. zák. a v dôsledku toho aj čo do trestu — bol porušený zákon v ustanovení § 387-I. a IV. odst. tr. p. Rozhodnutie toto nemá pre strany účinku.

D ō v o d y:

Rozsudkom krajského súdu v Ružomberku zo dňa 16. februára 1932 č. j. Tk V 262/31-75 bol obžalovaný O. D. uznaný vinným zločinom krádeže podľa §§ 333 a 338 tr. zák. a § 48 tr. nov. (v znení § 1 zák. čis. 31/1929 Sb. z. a n.) a odsúdený podľa 2. sadzby I. odseku § 49 tr. nov. (v znení § 1 zák. čis. 31/1929) s použitím § 92 tr. zák. do žalára na 10 mesiacov ako k trestu hlavnému a k príslušným trestom vedľajším. Po vynesení tohoto rozsudku osvedčil sa podľa zápisnice o hlavnom pojednávaní obžalovaný O. D., že »je spokojný« a štátny zástupca, že »ohľadne obžalovaného O. D. je s rozsudkom spokojný«. Týmto osvedčením vzdali sa tak verejný žalobca ako aj obžalovaný práva odvolania a krajský súd vyhlásil preto usnesenie, že rozsudok dotyčne obžalovaného O. D. je pravoplatný a vykonateľný (§ 494-II tr. p.). Spisy boli potom predložené vrchnému súdu v Bratislave ako odvolaciemu súdu následkom odvolaní, podaných obžalovanými J. K. a S. B. ako aj štátnym zástupcom v neprospech týchto dvoch obžalovaných. Po odvolacom hlavnom pojednávaní, vyniesol vrchný súd v Bratislave rozsudok, ktorým — okrem iných zmien — zrušil rozsudok prvej stolice z dôvodu vecnej zmätočnosti podľa § 385 čis. 1 b) tr. p. z úradnej povinnosti, čo do kvalifikácie trestného činu obžalovaného O. D. podľa § 338 tr. zák., túto kvalifikáciu pominul, zrušil následkom toho prvý rozsudok aj vo výroku o treste a odsúdil obžalovaného O. D. na základe § 49 odst. I. vety 1. tr. nov. s použitím § 91 tr. zák. do žalára v trvaní 8 mesiacov ako k trestu hlavnému a k príslušným trestom vedľajším. V dôvodoch svojho rozsudku zisťuje vrchný súd, že obžalovaný O. D. bol raz odsúdený pre prečin bezprávného privlastnenia podľa § 365 tr. zák. a iba raz pre prečin krádeže podľa § 333 tr. zák., takže kvalifikácia podľa § 338 tr. zák., nie je daná, a keď súd prvej stolice napriek tomu ju vyslovil, zavinil na škodu obžalovaného dôvod vecnej zmätočnosti podľa § 385 čis. I. b) tr. p., pre ktorý bolo treba z povinnosti úradnej rozsudok prvého súdu čo do tejto kvalifikácie zrušiť a ju pominúť.

Hoci toto rozhodnutie vrchného súdu neľze označiť za mylné čo do jeho merita, je mylné po formálnej stránke, lebo vrchný súd k takému rozhodnutiu nebol oprávnený a prekročil ním obor svojej pôsobnosti. Podľa ustanovenia § 387-I. tr. p. obmedzuje sa preskúmanie rozsudku prvej stolice odvolacím súdom len na to opatrenie rozsudku, ktoré bere odvolanie v odpor, vynímajúc prípady zmätočnosti, ktoré treba brať v úvahu z úradnej povinnosti (§ 384-V. a § 385-II. tr. p.). Toto ustanovenie neľze vykladať tak, ako by odvolací súd bol povinný — a oprávnený — z úradnej povinnosti napraviť všetky vady rozsudku prvej stolice, ktoré zakladajú v neprospech ktoréhokoľvek obžalovaného niektorý dôvod zmätočnosti, ktorého treba podľa § 384-V. a § 385-II. tr. p. dbať z úradnej povinnosti, ale vzťahuje sa len na rozsudok dotyčne toho obžalovaného, ktorý sa odvolal. Plynie to zrejme z ustanovenia § 387-IV. tr. p., podľa ktorého len na základe okolností, prospešnej pre obžalovaného, ktorý sa odvoláva, vyskytuje-li sa ona aj dotyčne iného obžalovaného, môže byť zrušený rozsudok aj v prospech onoho druhého obžalovaného, hoci tento odvolania nepoužil. Je-li preto rozsudok dotyčne

obžalovaného, ktorý sa vôbec neodvolal a dotyčne ktorého sa neodvolal ani žalobca (§ 387-II. tr. p.) postihnutý zmätočnosťou, ktorej treba ináč dbať z úradnej povinnosti, avšak okolnosť, ktorá túto zmätočnosť tvorí, nevyskytuje sa u žiadneho z obžalovaných, ktorí odvolanie podali, alebo dotyčne ktorých podal odvolanie žalobca, nemôže odvolací súd učiniť nápravu, lebo rozsudok ten je pravoplatný a prípad § 387-IV. tr. p. nie je daný. V prípadoch takých mohol by omyl súdu prvej stolice napraviť len najvyšší súd na základe zmätočnej sťažnosti pre zachovanie právnej jednotnosti, podanej podľa § 441 tr. p. generálnou prokuratúrou. V súdenom prípade sa dôvod zmätočnosti, zistený vrchným súdom dotyčne pravoplatne odsúdeného O. D., nevyskytol u žiadneho z obžalovaných, ktorí odvolanie podali, takže tu nebol prípad § 387-IV. tr. p. Zrušil-li teda vrchný súd rozsudok dotyčne O. D. z úradnej povinnosti, porušil zákon v ustanovení § 387-I. a IV. tr. p. Bolo preto treba vyhovieť oprávnenému prostriedku pre zachovanie zákona, podanému generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p. a vytykajúcemu toto porušenie zákona. Rozhodnutie toto nemá účinku pre strany, lebo porušenie zákona sa nestalo v neprospech obžalovaného.

Čís. 4485.

Oprava mylného označení a mylného právneho podřadění trestného činu, jímž obžalovaný uznán vinným, vybočuje z mezí § 270 posl. odst. tr. ř. a jest proto nepřipustná.

(Rozh. ze dne 7. října 1932, Zm I 701/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční sťažnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Postupem okresního soudu v Kaplici, jímž rozsudek ze dne 4. ledna 1932, vydaný proti Františku Sch-ovi pro přestupek podle § 32 zbroj. pat. byl opraven, byl porušen zákon v ustanovení § 270 tr. ř.; postup ten se zrušuje; zároveň se uznává, že oním rozsudkem v jeho původním doslovu, podle něhož byl František Sch. uznán vinným přestupkem podle § 32 zbr. pat. a odsouzen do vězení na 8 dní a zbraň byla prohlášena za propadlou, byl porušen zákon v ustanovení § 32 zbr. pat.; rozsudek se zrušuje v celém obsahu a nařizuje se odstoupení věci příslušnému politickému úřadu. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

U okresního soudu v Kaplici bylo podáno trestní oznámení na Františka Sch-a pro přestupek, jehož se prý dopustil tím, že nosil loveckou pušku, nemaje zbrojního pasu. Rozsudkem ze dne 4. ledna 1932, podle jeho původního doslovu byl odsouzen pro přestupek § 32 zbroj. patentu, spáchaný tím, že v čase před 28. listopadem 1931 měl loveckou pušku, tedy zbraň, aniž k tomu měl povolení, do vězení na 8 dnů bezpodmienečně; zbraň, lovecká puška, prohlášena za propadlou. V důvodech rozsudku jest uvedeno, že se rozsudek zakládá na trestním oznámení a na

doznání obviněného, který přiznal, že loveckou pušku — tedy zbraň ve smyslu § 32 zbroj. pat. — měl, a že k tomu neměl úředního povolení. Rozsudek nabyl moci práva. Státní zastupitelství v Českých Budějovicích upozornilo přípisem ze dne 18. března 1932, že podle trestního oznámení a doznání obviněného je dána skutková podstata přestupku podle § 36 zbroj. pat., že totiž obviněný, nemaje k tomu povolení, loveckou pušku nosil, a že patrně jen přepsáním zní rozsudek na přestupek § 32 zbroj. pat., který předpokládá, že jde o zbraň zakázanou, za niž však loveckou pušku považovati nelze, takže skutková podstata § 32 zbroj. pat. není dána. Okresní soud v Kaplici (podle spisového záznamu) provedl opravu rozsudku tím způsobem, že ve výroku slovo »měl« (gehabt) škrtl a nahradil slovem »nosil« (getragen), dále přepsal na dvou místech původní § 32 na 36 — opomenuv při výroku o propadnutí zbraně číslo paragrafu stejně opraviti — v důvodech rozhodovacích pak rovněž přepsal číslo paragrafu z 32 na 36, a za slovo »měl« (hatte) vepsal slova »a nosil« (und trug). Provedená oprava nejen nevyhovuje předepsané formě, nýbrž přiči se vůbec předpisu § 270 tr. ř. posl. odst., podle něhož jest oprava přípustna jen, jde-li o psací a početní chyby a o takové formální vady a opomenutí, které se netýkají bodů v § 260 čís. 1 až 3 tr. ř. zmíněných; všeliká dále sahající oprava nebo doplnění z mezí posledního odstavce § 270 tr. ř. vybočující jsou naprosto nepřipustny. V souzeném případě nejde o takovou přípustnou opravu, nýbrž o opravu v bodech 1 a 2 § 260 tr. ř., totiž o opravu mylného označení trestného činu, jímž byl obviněný uznán vinným, a o opravu mylného právního podřadění trestného činu, tedy o opravu z mezí posledního odstavce § 270 tr. ř. vybočující a proto nepřipustnou, takže nelze k ní vůbec přihlížeti.

Čís. 4486.

Rolník není živnostníkem po rozumu § 399 tr. zák.; prodal-li syrové maso z neohledaného telete, které při svém hospodářství porazil, nejde ani o trestný čin soudem stíhatelný s hlediska zákona čís. 177/1909 (§§ 64 až 67), a poněvadž tele patří k drobnému jatečnickému dobytku, ani o správní přestupek podle § 13 (§§ 68 a 63 č. 3) cit. zák.

Byl-li trestním příkazem uložen trest peněžitý, trestní příkaz pak jen k odporu obviněného zrušen a zavedeno řádné řízení, nesmí býti v rozsudku uložen trest na svobodě, a to ani, měl-li pro případ nedobytnosti onoho trestu nastoupiti náhradní trest vězení, ba ani, žádal-li obviněný sám o tuto změnu trestu.

(Rozh ze dne 7. října 1932, Zm II 349/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu ve Znojmě ze dne 9. února 1932, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 399 tr. zák. a odsouzen podle § 399 tr. zák. a § 260 a) tr. zák. do vězení na 48 hodin bezpodmínečně, při čemž bylo 368 Kč prohlášeno za propadlé, byl porušen zákon v ustanovení § 399 tr. zák.; rozsudek se zrušuje a obviněný se podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby zproštuje.

Důvody:

Obžalovaný rolník ve S., porazil dne 11. července 1931 ve své domácnosti tele ve váze asi 80 kg a maso pak rozprodal mezi místním obyvatelstvem, nedav tele před porážkou, nebo maso z něho po porážce prohlédnouti. Okresní soud ve Znojmě vydal proti obviněnému dne 4. září 1931 trestní příkaz, jímž mu byl pro přestupek podle § 399 tr. zák. spáchaný prodejem masa z neohledaného dobytka, uložen peněžitý trest 100 Kč, na jehož místo v případě nedobytnosti měl nastoupiti trest vězení 48 hodin. Obviněný podal proti trestnímu příkazu odpor a byl pak po hlavním přelíčení rozsudkem ze dne 9. února 1932 uznán vinným přestupkem podle § 399 tr. zák., spáchaným tím, že dne 11. července 1931 prodal syrové maso z telete, které téhož dne při svém hospodářství porazil a které podle předpisu nebylo ohledáno, mezi místním obyvatelstvem, a odsouzen podle § 399 tr. zák. použitím § 260 a) tr. zák. na 48 hodin vězení, dále byl peníz 368 Kč za prodané maso stržený prohlášen podle § 241 tr. zák. za propadlý ve prospěch chudinského fondu obce S.; podmíněný odklad výkonu trestu nebyl povolen. Rozsudek vešel v moc práva a obviněný trest na svobodě dne 14. února 1932 odpykal. Oním rozsudkem byl porušen zákon. Především budiž vytčeno, že se výrok, jímž se obviněnému ukládá trest vězení 48 hodin, přiči ustanovení § 14 posl. odst. zákona z 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n., neboť, byl-li uložen trestním příkazem trest peněžitý 100 Kč, trestní příkaz pak jen k odporu obviněného byl zrušen a zahájeno řádné řízení, nesmí býti v rozsudku uložen trest na svobodě, jenž jest přísnější než trest peněžitý, třeba že by pro případ nedobytnosti tohoto trestu měl nastoupiti náhradní trest vězení. Na tom nemůže nic měniti, že obviněný při hlavním přelíčení prohlásil, že mu nelze peněžitý trest zaplatiti, a sám žádal za změnu peněžitého trestu v trest náhradní. Nesprávné jest i, prohlásil-li soud za hlavního přelíčení před vynesením rozsudku, že se onomu návrhu obviněného vyhovuje.

Rozsudek jest i věcně právně mylný, zakládaje se na nesprávném právním výkladu ustanovení § 399 tr. zák. Pachatelem přestupku podle § 399 tr. zák. může býti jen živnostník, který jest oprávněn prodávati maso buď syrové nebo jakkoli připravované, a dále se vyžaduje, by se prodej stal živnostníkem při provozování živnosti ku prodeji masa opravňující. Rolník není živnostníkem, podle § 399 tr. zák., poněvadž jeho »živnost« (provozování rolnictví) neopravňuje ku prodeji masa po živnostensku. Není tu tedy skutkové podstaty přestupku podle § 399 tr. zák., než čin, který se obviněnému dává za vinu, nezakládá skutkovou podstatu trestného činu soudy stíhatelného ani s hlediska zákona ze 6. srpna 1909, čís. 177 ř. zák. (o zamezení a potlačení nakažlivých nemocí zvířecích). Z trestných činů, spadajících podle § 68 cit. zák. pod pravomoc soudů (§§ 64 až 67 cit. zák.) nepřichází v úvahu žádný. Případné jednání proti předpisu § 13 cit. zák. spadá do příslušnosti úřadů politických (§§ 68 a 63 č. 3 cit. zák.), než ani o překročení tohoto předpisu nejde, neboť podle tohoto § je nařizeno všeobecné provádění ohledání jen co do velkého dobytka jatečného, a nikoli co do drobného jatečného dobytka; co do tohoto je předepsáno ohledání jen v živnostenských

jatečných místnostech a pak při porážkách z nouze. Telata patří k drobnému dobytku jatečnému (rozh. býv. vídeň. nejv. soudu úř. sb. č. 473), a o žádný z případů v předchozí větě uvedených nejde. Není proto ani zapotřebí, by spisy byly postoupeny okresnímu úřadu politickému (srovnej rozh. nejv. soudu čís. 4224 sb. n. s.).

Čís. 4487.

Návrh súkromnej strany (§§ 112 tr. zák., 41 odst. I. tr. p.) možno i pri trestných činoch, stíhateľných na hlavnú súkromnú obžalobu a patriacich do oboru pôsobnosti okresného súdu, v zákonnej lehote platne podať aj u štátneho zastupiteľstva. Nevyžaduje sa, aby návrh bol štátnym zastupiteľstvom odovzdaný príslušnému súdu ešte v lehote § 112 tr. zák.

(Rozh. zo 7. októbra 1932, Zm IV 190/32.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti M. P., obžalovanému z prečinu urážky na cti, na základe verejného pojednávania o opravnom prostriedku generálneho prokurátora podľa § 441 tr. p. takto sa u s n i e s o l: Opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti, podaný generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p., uznáva sa dôvodným a vyslovuje sa, že pravoplatným rozsudkom krajského súdu v Košiciach zo dňa 6. októbra 1931 čís. To 583/31-25 bol porušený zákon v ustanoveniach § 112 tr. zák. a § 525-I. tr. p. Usnesenie toto nemá proti stránkam účinku.

D ô v o d y:

Školský inšpektor M. S. v M. podaním, došlým na štátne zastupiteľstvo v Košiciach dňa 24. novembra 1928, žiadal o zavedenie trestného pokračovania proti M. P. preto, že tento dňa 3. novembra 1928 v M. pred viac osobami preniesol o ňom výrok »S. je sprostý, blbec, somár«. Štátne zastupiteľstvo videlo vo výrokoch P-ových iba súkromožalobný prečin urážky na cti podľa § 2 zák. čl. XLI:1914 a odstúpilo oznámenie uraženého okresnému súdu v Michalovciach k príslušnému pokračovaniu. Oznámenie to došlo k menovanému okresnému súdu dňa 20. februára 1929. Okresný súd v Michalovciach po prevedenom pokračovaní uznal rozsudkom zo dňa 17. septembra 1930 M. P. vinným prečinom urážky na cti podľa § 2 zák. čl. XLI:1914 a odsúdil ho na peňažitý trest 100 Kč (v prípade nevymožiteľnosti tohoto trestu na 3 dni väzenia) podmienčne na 1 rok. Na odvolanie obžalovaného zmenil krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 6. októbra 1931 rozsudok súdu prvej stolice a obžalovaného M. P. podľa § 326 čís. 2 tr. p. od obžaloby osvobodil. Výrok svoj odôvodnil tým, že vraj súkromný návrh, v smysle § 6 zák. čl. XLI:1914 v tejto veci k stíhaniu potrebný, bol učinенý opoždene, nakoľko nebol u príslušného okresného súdu (t. j. u okresného súdu v Michalovciach) podaný v lehote stanovenej v § 112 tr. zák. Cit. rozsudok krajského súdu v Košiciach stal sa hľadiac na ustanovenie § 556 tr. p. pravoplatným. Krajský súd v Košiciach mal svoj osvobodzujúci výrok

založiť na ustanovení § 326 bodu 4 tr. p. a nie na bode 2 tohoto §, lebo podľa dôvodov jeho rozsudku ide o nedostatok súkromného návrhu k zákonnému podaniu obžaloby.

Podľa § 525-I. tr. p. tak trestné udania, ako aj návrhy obžaloby (§ 41-I. tr. p.) majú byť učinенé u príslušného okresného súdu. Ale v tom istom predpise je tiež ustanovené, že aj štátne zastupiteľstvá sú povinné ich prijať a odovzdať v smysle § 89 II. tr. p. príslušnému súdu. Z tohoto predpisu (menovite aj z citácie § 41 I. tr. p.) sa nepochybne podáva, že ku platnému podaniu súkromného návrhu stačí, a to aj pri trestných činoch stíhateľných na hlavnú súkromnú obžalobu a patriacich do oboru pôsobnosti okresných súdov, keď návrh — ovšem v predpísanej lehote — bol oprávnenou osobou podaný u štátneho zastupiteľstva. Nevyžaduje sa, aby návrh ten bol ešte v spomenutej lehote odovzdaný príslušnému súdu. Ako už bolo uvedené, žiadal hlavný súkromný žalobca M. S. o zavedenie trestného pokračovania proti M. P. pre prečin urážky na cti, spáchaný 3. novembra 1928, podaním, ktoré došlo ku štátnemu zastupiteľstvu v Košiciach dňa 24. novembra 1928. Bol tedy návrh hlavného súkromného žalobcu u štátneho zastupiteľstva nepochybne podaný pred uplynutím 3 mesiacov odo dňa, kedy sa žalobca o spáchanom čine, príp. jeho páchatel'ovi dozvedel, tedy v lehote, stanovenej v § 112 tr. zák. Keď krajský súd v Košiciach k tejto okolnosti nehľadel majúc za to, že súkromný návrh možno platne učiniť iba u príslušného súdu, a obžalovaného M. P. od obžaloby osvobodil práve pre nedostatok súkromného návrhu, porušil zákon v ustanoveniach § 112 tr. zák. a § 525 I. tr. p. V dôsledku toho bolo vyhoveť opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti, podanému generálnou prokuratúrou, a vysloviť, že v cit. ustanoveniach bol porušený zákon. Ponevác obžalovaný M. P. bol cit. pravoplatným rozsudkom krajského súdu v Košiciach oslobodený, nemôže mať toto rozhodnutie účinku voči stránkam.

Čís. 4488.

Vyhovuje ustanovení § 91 odst. I. tr. ř., odevzda-li nadřízený úřad písemně zmocnění, adresované uraženému, přímo uraženému a ten je sám předložil státnímu zastupitelství.

(Rozh. ze dne 7. října 1932, Zm IV 291/32.)

Obžalovaný I. V. tvrdil před okresním úřadem v S. o obecním starostovi I. T., že propil selské peníze. Okresní úřad v S. udělil podle § 9 odst. 6 zák. čl. XLI:1914 starostovi zmocnění k trestnímu stíhání I. V. Soud prvé stolice zprostil obžalovaného I. V. podle § 326 č. 2 tr. ř. z obžaloby, maje za to, že trestný čin nebyl dokázán po stránce subjektivní. Odvolací soud k odvolání veřejného žalobce zrušil rozsudek prvního soudu co do důvodu zprošťujícího výroku a opřel osvobozující rozsudek o ustanovení § 326 č. 4 tr. ř. V důvodech uvedl, že se zřetelem na výslovné znění § 2 odst. III. tr. ř. nemohlo býti zmocnění platně uděleno samému uraženému, nýbrž výlučně jen státnímu zastupitelství; poněvadž se tak nestalo, nebylo vyhověno zákonu.

Nejvyšší soud na základě veřejného líčení o zmateční stížnosti veřejného žalobce z povinnosti úřední podle § 35 odst. I. tr. ř. nov. zrušil rozsudek soudu odvolacího s celým řízením a soudu odvolacímu uložil, aby provedl nové odvolací hlavní přelíčení a ve věci rozhodl; zmateční stížnost poukázal na toto rozhodnutí.

Důvody:

Soud odvolací osvobodil obžalovaného podle § 326 č. 4 tr. ř. od obžaloby z těchto důvodů: Jde o trestný čin, stíhatelný na zmocnění. Toto zmocnění bylo uděleno nadřízeným úřadem přímo uraženému obecnímu starostovi a nikoli státnímu zastupitelství, jak se podle § 2 odst. III. tr. ř. mělo státi. Předepsané zmocnění nebylo tedy vůbec dáno.

Zmateční stížnosti veřejného žalobce, napadající rozsudek odvolacího soudu z důvodu zmatečnosti podle § 385 č. 1 c) tr. ř., nelze odeprítí oprávnění. Ustanovení § 2 odst. III. tr. ř., jehož se napadený rozsudek dovolává, jen předpisuje, že při trestných činech, stíhatelných na zmocnění, je k zastupování žaloby oprávněno výhradně státní zastupitelství. Formální náležitosti zmocnění obsahuje § 91 odst. I. tr. ř., který stanoví, že zmocnění může být dáno buď v úředním spise, podaném státnímu zastupitelství nebo ministru spravedlnosti, nebo ve zvláštním písemném vyjádření. Obsah tohoto písemného vyjádření a další jeho formu a postup zákon neurčuje, stačí tedy, když nadřízený úřad dá na jevo vůli, by čin, o který jde, byl trestně stíhán. V souzeném případě jest v písemném vyjádření nadřízeného úřadu výslovně uvedeno, že ve smyslu § 9 č. 6 zák. čl. XLI:1914 uděluje se uraženému zmocnění k trestnímu stíhání pachatele. Toto zmocnění bylo adresováno přímo uraženému a tento je sám předložil státnímu zastupitelství. Tím jest jednak prokázána vůle nadřízeného úřadu, by trestný čin byl trestně stíhán, jednak udělené zmocnění dostalo se do rukou státního zástupce právě tak, jako kdyby bylo adresováno přímo jemu. Podle stálé praxe nejvyššího soudu jest toto zmocnění pokládati za postačitelné (rozh. z 23. listopadu 1925 čís. Zm III 366/25, z 23. listopadu 1926 čís. Zm III 975/26 a j.). Rozsudek soudu odvolacího trpí tudíž zmatečností podle § 385 č. 1 c) tr. ř. Nejvyššímu soudu však nebylo lze rozhodnouti ve věci samé, poněvadž soud odvolací, omeziv se na rozhodnutí o správnosti zmocnění, neučinil skutková zjištění o předmětu obžaloby a nepřezkoumal rozsudek prvé stolice ve věci samé. Bylo tudíž postupováno podle § 35 odst. I. tr. ř. nov.

Čís. 4489.

Změnu názorů o politických nebo národních událostech nelze za všech okolností pokládati za čin nečestný nebo nemravný, nanejvýš ne, došlo-li k ní po náležité rozvaze z důvodů vážných, kotvících ve změnách politických nebo národních poměrech a z vnitřního přesvědčení.

Kritika, satira a ironie mohou býti nepřiznivé, nepřijemné, po případě i zesměšňující, nesmějí se však dotýkati osobní hodnoty, mravních kvalit napadeného a nesmějí svou formou nabývati takového rázu zesměšňujícího, že se tím napadený snižuje v úctě a vážnosti.

Nakolik výtka, že se čtenářům určitých novin zdvihá žaludek, není jen beztrestnou kritikou a satirou, nýbrž výtka opovržlivé vlastnosti po rozumu § 491 tr. zák.

(Rozh. ze dne 8. října 1932, Zm I 314/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako soudu kmetského ze dne 18. února 1931, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488 až 491 tr. zák. a § 1 zák. ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., po případě pro přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 téhož zákona, zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti soukromého obžalobce, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 9, přesněji 9 a) tr. ř., nelze upřítí oprávnění. Úkolem kmetského soudu bylo zjistiti smysl a dosah pozastavené stati a na tomto skutkovém podkladu se vysloviti o tom, zda a proč spatřuje v pozastavené stati projev urážlivý, čili nic. Soud uvažoval v souvislosti, v níž byl závadný projev uveřejněn, o smyslu a tendenci celé básně a dospěl ku přesvědčení, že autor měl článkem, básní, na mysl rozdílné ve způsobu psaní »Č. S.« dříve a v pozdější době, totiž v době pražských manifestací proti německým mluvčím filmům a docíliti pravého opaku, — rozuměj od nynějšího způsobu psaní »Č. S.« —, totiž odvésti čtenáře od národní vlažnosti a k této vzbuditi v něm odpor. To chtěl, jak rozsudek dále uvádí, pisatel vytýčiti a docíliti formou politické satiry, a to mimo jiné i závadným obratem »jen obrazně použitým«, v němž nespátřuje soud »hrubý útok na čest«, poněvadž celá báseň jako satira sledovala svou slovesnou formou jiný cíl. Tato poslední věta rozsudku je povahy právní, obsahuje právní podřadění zjištěného výroku a vyslovuje právní názor, že závadná věta jako politická satira nevykazuje skutkové znaky přečinu proti bezpečnosti cti. Tento právní výrok napadá zmateční stížnost různými obměnami, dovolávajíc se zmatku § 281 čís. 5 a 9, přesněji 9 a) tr. ř., a nelze jí upřítí oprávnění. Kritika, satira, ironie mohou býti nepřiznivé, nepřijemné, po případě i zesměšňující, nesmějí se však dotýkati osobní hodnoty, mravních kvalit napadeného a nesmějí svou formou nabývati takového rázu zesměšňujícího, že se tím napadený snižuje v úctě a vážnosti. Nestačí tedy pro zprošťující výrok, že soud vyslovuje, že pozastavené výroky jsou jen kritikou a satirou, jejímž cílem jest odstranění jistých vad, ani pokud způsobem dosti nejasným prohlašuje, že nejde o žádný hrubý útok na čest. Vždyť pro posuzování skutkové podstaty přečinu proti bezpečnosti cti nerozhoduje, zda útok byl více nebo méně hrubý, a není dále tím, že je onen útok označen jako satira, ještě řečeno, že není urážkou na cti podle XII. hlavy druhého dílu trestního zákona. Bylo naopak s právního hlediska vyjádřiti se přesně o tom, zda kritika nevybočuje z mezi zá-

konem vytyčených a zda se snad nedotýká svým obsahem hodnoty dotčeného způsobem přičítím se některé ze skutkových podstat v § 487 tr. zák. a násl. uvedených. Tomu skutečně tak jest, pokud jde o pozastavenou větu, že se čtenářům »Č. S.« zdvihá žaludek. Neboť tato věta, třebaže jí pisatel sledoval cíl rozsudkem blíže zjištěný, vyslovuje svým smyslem a dosahem úsudek, že způsob psaní »Č. S.« o manifestacích proti německým mluvícím filmům jest takový, že vyvolává u čtenáře zvracení, což znamená, že je hnusný, odporný a nízký. Neboť zvracení je reakcí po požití něčeho špatného, zkaženého, odporného, lidskému zdraví škodlivého. Vytyká-li se novinám, že způsob jejich psaní vyvolává takové účinky, tvrdí se implicite, že způsob psaní je odporný, ba duševní úrovni čtenářů škodlivý, a je tedy na snadě, že jde o výtku opovrhlivé vlastnosti, již se podle platných názorů společenských o pojmu ctí napadený list snižuje na vážnosti. Dotýká-li se však tato věta — ať již byla kritikou nebo satirou, ať sledovala cíle odstranění jisté vady — vážnosti a hodnoty napadeného listu, naplňuje skutkovou podstatu přečinu podle § 491 tr. zák., totiž výtku opovrhlivé vlastnosti.

Obžalovaný byl by tedy — předpokládaje, že budou zjištěny i subjektivní náležitosti zákonem vyhledávané — trestným, kdyby neprokázal takové zneuctvující činy haněného, z nichž vysvítá pravdivost jeho udání (§ 491, odst. 2 tr. zák.), tudíž že skutečně »Č. S.« píše nyní o národních manifestacích způsobem, který lze označiti tak, jak je v článku uvedeno. Rozsudek obsahuje v tomto směru jen zjištění, že soudu stačí kromě pozastavené básně články v témže listu uveřejněné, totiž »Praví původcové pražských nepokojů« a »Národní socialistické listy převzaly úlohu Bohemie.« Leč právem vytyká stížnost, že tu jde vesměs o články listu, jehož odpovědným redaktorem je obžalovaný, nikoliv o články napadeného listu »Č. S.«. Ony přečtené články nemohou býti podkladem pro posouzení způsobu psaní »Č. S.«, nanejmeně nemohou býti měřítkem pro posouzení rozdílu v psaní »Č. S.« v dřívějších dobách a v době poslední. Při správném výkladu zákona mohlo by jen na základě článků »Č. S.« býti bezpečně a řádně vysloveno, zda způsob psaní ospravedlňuje onen urážlivý útok. Při tom ovšem bude po případě třeba si uvědomiti, že změnu názorů o politických nebo národních událostech nelze za všech okolností pokládati za čin nečestný nebo nemravný, nanejmeně ne, došlo-li k ní po náležité rozvaze z důvodů vážných, kotvících ve změněných politických nebo národních poměrech a ve vnitřním přesvědčení. Jen k vůli úplnosti jest ještě připomenouti, že pro beztrestnost aspoň relativní s následky § 13 tiskové novely čís. 124/1924 sb. z. a n. může přijíti v úvahu i ustanovení §§ 4 a 6, odst. 4 tiskové novely.

Čís. 4490.

Skutková podstata § 83 příp. 2 tr. zák. nevyžaduje, by byl někdo pachatelovým jednáním ve strach uveden (by jím byla omezena vůle oprávněného nebo jeho domácích lidí svobodně se rozhodnouti a jednati).

(Rozh. ze dne 10. října 1932, Zm II 370/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 2. září 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §§ 83 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Názor stížností, že se vyžaduje ke skutkové podstatě zločinu veřejného násilí podle § 83 (příp. 2) tr. zák. zjištění, že pachatelovým jednáním byl někdo ve strach uveden a že jím byla omezena vůle jiných osob (oprávněného nebo jeho domácích lidí), svobodně se rozhodovati a jednati, nemá opory v ustanovení druhé věty § 83 tr. zák., upravující skutkovou podstatu zločinu rušení domovního míru. Vykonání násilí na osobě oprávněného nebo na jeho lidech domácích v této větě § 83 tr. zák. předpokládané může, avšak nemusí záležeti v omezení vůle těchto osob svobodně se rozhodovati a jednati. Tvrdí-li obhajoba opak, dovolávajíc se rozhodnutí zrušovacího soudu, nevystihuje správný obsah těchto rozhodnutí, jimiž ovšem bylo vysloveno, že násilí podle § 83 tr. zák. může spočívat v tom, že vůle oprávněné osoby, svobodně se rozhodovati měla býti omezena vnucenou jí cizí vůlí, nebylo však vysloveno, že násilím podle § 83 tr. zák. je jen takové působení. Naopak pojmu vykonání tohoto násilí odpovídá i vykonání násilí fyzického nebo násilí psychického, záležejícího ve vyhrůžkách (rozh. čís. 4017 a jiné sb. nejv. soudu). Rozsudek však zjišťuje, že obžalovaný vykonal v domě R-ově na R-ovi nejprve (po prvním vniknutí do jeho domu) násilí fyzické a pak (po druhém vniknutí) násilí psychické, záležející ve vyhrůžkách.

Čís. 4491.

K vyloučení nároku na náhradu za vyšetřovací vazbu po rozumu § 1 odst. 2 zák. ze dne 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák. je třeba jednak dostatečné podezření ke stíhání a k uvalení vazby, jednak, by podezření to nebylo napotom vyvráceno; nestačí podezření o sobě, nýbrž jest uvážiti a rozhodnouti (odůvodniti) i tuto okolnost.

Otázka, zda bylo podezření napotom vyvráceno (§ 1 odst. 2 zák. čís. 318/1918) jest skutkovým zjištěním; jest ji posuzovati podle stavu po skončeném vyšetřování (ex nunc), nikoliv podle stavu včas zahájení (trvání) vyšetřování (ex tunc).

(Rozh. ze dne 11. října 1932, Zm I 574/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozhodnutím vrchního soudu v Praze ze dne 19. února 1932, jímž byla zamítnuta stížnost Miroslava B-y, Miroslava V-y a Františka H-a do usnesení radní komory krajského soudu v Písku ze dne 1. února 1932, jímž odepřen nárok na odškodnění za majetkoprávní újmu utrpěnou

vazbou, byl porušen zákon v ustanovení zákona z 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák.; rozhodnutí to se zrušuje a vrchnímu soudu v Praze se ukládá, by ve věci znovu rozhodl.

Důvody:

Podle noty vyslanectví Československé republiky v Bukurešti ze dne 5. listopadu 1931 byli zatčeni dne 17. října 1931 v Rumunsku českoslovenští státní příslušníci Richard W., Miroslav Karel V. a František H., vstoupivší podloudně do Rumunska. Při jejich tělesné prohlídce byly nalezeny u nich tři tuby s ekrasitem po 100 g značky Dinamol, Explosie Semtín, cizí výroby, které smíchány a opatřeny doutnákem mají velkou výbušnou sílu. Zatčení prohlásili, že jejich posláním bylo páchatí atentáty na rumunské železnici v Bukovině. Atentáty měly prý býti spáchány podle instrukcí, jež jim dal Miroslav B. ze S., známý komunistický agitátor, načež prý chtěli přejíti podloudně přes rumunské hranice do Ruska. František H. prohlásil, že výbušný materiál byl jim dodán Miroslavem B-ou: Na základě obsahu této noty byl Miroslav B. četnictvem v S. zatčen dne 11. listopadu 1931 o 10. hod. a dodán do vazby okresního soudu ve Strakoněch; jak při svém zatčení tak i při prvním soudním výslechu popřel čin, z něhož byl viněn i jakékoliv styky s obviněnými v Rumunsku zatčenými. K návrhu státního zastupitelství v Písku bylo proti Miroslavu B-ovi zahájeno přípravné vyšetřování pro zločin podle § 5 tr. zák. a § 85 c) tr. zák. a podle § 5 zák. čís. 134/85, a uvalena na něho řádná vazba vyšetřovací z důvodu § 175 čís. 2 a 3 a § 180 tr. ř. Pokud jde o Richarda W-a, Miroslava Karla V-u a Františka H-a, byl vyšetřující soudce dožádán, by zjistil předpoklady pro žádost o vydání osob v Rumunsku zatčených ve smyslu čl. 3 písm. g) úmluvy o vydávání zločinců čís. 172/1926. Stížnost B-ova do uvalení řádné vazby vyšetřovací byla radní komorou krajského soudu v Písku a k další stížnosti B-ově i vrchním soudem v Praze zamítnuta. Proti Miroslavu V-ovi, Richardu W-ovi a Františku H-ovi bylo dne 9. prosince 1931 po případě 28. listopadu 1931 zahájeno přípravné vyšetřování pro zločiny podle §§ 5 a 85 c) tr. zák. a podle § 5 zák. čís. 131/1885 a vydán na ně zatykač. Vyšetřující soudce dožádal vyslanectví Československé republiky v Bukurešti o urychlené zjištění a sdělení jména soudu, kam byli Richard W., Miroslav Karel V. a František H. dodáni. Vyslanectví republiky Československé odpovědělo, že jméno soudu oznámí telegraficky. Když tak do 10. prosince 1931 neučinilo, žádal vyšetřující soudce znovu o urychlené vyřízení a sdělení, zda bylo u některého rumunského soudu proti osobám tam zatčeným zavedeno trestní řízení. Dne 5. prosince 1931 došla zpráva od okresního úřadu v Sevuši na Podkarpatské Rusi, že tam byli četnickou stanicí v Králově nad Tisou dne 21. listopadu 1931 předáni Miroslav Karel V., Richard W. a František H. Všichni byli potrestáni pro nedovolené přestoupení hranic a byli po odpykání trestu propuštěni na svobodu, an nebyl důvod k jejich zadržení. Vyslanectví republiky Československé v Bukurešti zaslalo výsledek pátrání generálního ředitelství policie a státní bezpečnosti v Bukurešti, jež sdělilo toto: »Přezkoušeli jsme znovu výpovědi Františka H-a, který při

svých prvních výsleších dosvědčil, že byl Miroslavem B-ou ze S. poslán do Rumunska, by tam páchal atentáty na železnici, a zjistili jsme, že tyto výpovědi neodpovídají skutečnosti. H. odvolal původní výpověď a tvrdil, že o původu ekrasitu neví. První výpověď prý učinil, poněvadž chtěl přejíti do Ruska a domníval se, že mu rumunské úřady usnadní přechod jeho a jeho soudruhů. Poněvadž jsme zjistili, že českoslovenští příslušníci Richard W., Miroslav Karel V. a František H. se provinili jen podloudným přechodem hranic a že jim výbušný materiál nepatří, vrátili jsme je dne 13. listopadu 1931 do Československa.« Tento přípis došel krajskému soudu v Písku dne 27. prosince 1931. Krajský soud doručil tento přípis i s trestními spisy dne 29. prosince 1931 k návrhu státnímu zastupitelství, které však spisy na žádost krajského soudu tomuto vrátilo dne 2. ledna 1932 bez návrhu. Zatím byli Miroslav V. dne 31. prosince 1931 a František H. dne 2. ledna 1932 policejním oddělením městského úřadu ve Strakoněch na základě onoho zatykače zatčeni a dne 4. ledna 1932 dodáni krajskému soudu v Písku. Při soudním výslechu oba popřeli všelikou vinu, zejména prohlásili, že s Miroslavem B-ou nebyli v žádném spojení, že je nenaváděl k žádnému útoku na železnice v Rumunsku, ani jim žádné třaskaviny nedal, a že ani nic takového při svých výsleších v Rumunsku neudal, ba ani nevěděl, co podpisovali; oba prohlašují, že po svém zadržení byli prohledávání nejprve četnictvem v Borsi, pak ve Valea Viseuluji, že při žádné z těchto prohlídek u nich nebylo nic nalezeno, až teprve, když byli dodáni do Marmarošské Sihoti, našel policejní kapitán v kapse kabátu W-ova ekrasitovou patronu. V. tvrdil, že má dojem, že tuto ekrasitovou patronu podstrčil W-ovi onen policejní důstojník, jenž je do Marmarošské Sihoti eskortoval, a také H. podporuje tuto domněnku. Nyní se vyšetřující soudce přípisem z 5. ledna 1932 znova obrátil na vyslanectví Československé republiky v Bukurešti, jemuž sdělil stručně, čím se obvinění obhajují a žádal o zaslání spisů rumunských úřadů. Vyslanectví odpovědělo dopisem z 12. ledna 1932, který došel krajskému soudu v Písku dne 16. ledna 1932, že policejní ředitelství v Bukurešti upustilo od zaslání spisů jako nyní již bezpředmětným a dodalo, že z písemného sdělení generálního policejního ředitelství, které praví: »zjistili jsme, že se provinili jen podloudným přechodem hranic a že jim výbušný materiál nepatří,« zjistilo, že jim výbušný materiál byl bez jejich vědomí vsunut. Státní zastupitelství v Písku prohlásilo dopisem z 25. ledna 1932, že neshledává důvodu k dalšímu stíhání obviněných, načež řízení bylo téhož dne zastaveno a obvinění byli téhož dne z vazby propuštěni. Radní komora vydala pak dne 1. února 1932 usnesení, že Miroslavu B-ovi nepřisluší za majetkovou újmu utrpěnou vyšetřovací vazbou nárok na odškodnění ve smyslu zákona ze dne 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák., a stejné usnesení vydáno dne 1. února 1932 i ohledně Františka H-a a Miroslava V-y. Odůvodnění usnesení týkajícího se Miroslava B-y uvádí (kromě stručného vyličení děje) jen, že mu nepřisluší nárok na odškodnění, poněvadž jak z toho, co výše uvedeno patrně, bylo proti němu podezření stíhání a vazbu dostatečně odůvodňující, které ani potom, když bylo trestní řízení zastaveno jen pro nedostatek důkazů, nebylo vyvráceno. V usnesení, týkajícím se H-a a V-y zní odůvodnění stejně s dodatkem »a poněvadž si oba obvi-

nění stíhání a vazbu sami zavinili hrubou nedbalostí, ježto hranice rumunské podloudně překročili (§ 1 odst. 2 zák. čís. 318/1918).

Stížnostem všech tří obviněných vrchní soud v Praze rozhodnutím ze dne 19. února 1932 nevyhověl z důvodů napadených usnesení, stížnostmi nevyvrácených a dodal toto: Nota generálního ředitelství policie v Bukurešti z 5. listopadu 1931 zněla tak určitě, že nebylo pochybnosti o tom, že je tu důvodné podezření trestného podniku velmi nebezpečného, na němž jsou zúčastnění všichni tři stěžovatelé. Proto bylo podezření ze zločinu podle §§ 5 a 85 c) tr. zák. a § 5 zák. čís. 134/1885 proti Miroslavu B-ovi zcela odůvodněno, tím více, ano bylo v notě výslovně uvedeno, že František H. prohlásil, že výbušný materiál jim dal B. Pro velikost trestu jemu hrozičího a pro snadnou možnost maření stop trestného činu a smluvení se bylo uvalení vazby podle § 175 čís. 2 a 3 tr. ř. zcela odůvodněno. Právě tak bylo odůvodněno podezření proti V-ovi a H-ovi. Podezření to nebylo v přípravném vyšetřování rozptýleno, nanejvýš neztratilo opodstatnění ani, když došel krajskému soudu dopis okresního úřadu v Sevljuši, že Richard W., Miroslav V. a František H. byli dne 21. listopadu 1931 tamnímu úřadu z Rumunska předáni a po odpykání trestu pro nezákonné přestoupení hranic na svobodu propuštěni, a když dne 27. prosince 1931 došel od čl. vyslanectví v Bukurešti dopis sdělující výsledek pátrání generálního policejního ředitelství v Bukurešti, podle něhož výpovědi Františka H-a (uvedené v prvním dopisu) neodpovídají skutečnosti a že jim výbušný materiál nepatří, neboť v přípisu bylo zároveň podotknuto, že H. učinil první výpověď, protože chtěl přejít do Ruska a domníval se, že mu rumunské úřady usnadní přechod jeho a jeho soudruhů. Pro tuto nejasnost bylo třeba dalšího zjišťování, a to tím spíše, any nebyly sděleny bližší okolnosti stavu proti notě z 5. listopadu změněného. Zodpovídání V-a a H-a nevedlo k žádnému vyjasnění. Teprve, když došel dopis čl. vyslanectví dne 16. ledna 1932, byl důvod, by se přípravné vyšetřování skončilo. V době tohoto zastavení nebyl původní obraz podezření úplně vyvrácen, neboť 1. původní nota z 5. listopadu 1931 byla určitá, kdežto další sdělení ze 27. prosince 1931 a ze 16. ledna 1932 neuváděla, jak se dospělo k jinému závěru a zbývala ještě potřeba s hlediska tuzemského podezření přezkoušeti; 2. za vyšetřování bylo zjištěno, že v tuzemsku na různých místech dynamon značky Semtín byl odcizen; 3. B. udal, že myslí, že H-a znal jen podle povědomého jména, kdežto V. udal, že H. měl B-ovu adresu ve svých zápiscích, a H. udal, že adresu tu měli ve společných zápiscích. 4. Podle dopisu okresního úřadu ve Strakoncích byly V-ovi a H-ovi vydány pasy do Maďarska, Jugoslavie a Rumunska, ani předstírali, že cestují do Jugoslavie k návštěvě příbuzných a jako turisté. Proti tomu jednali a do Rumunska vstoupili bez pohraničního visa, H. vůbec bez dokumentů, an prý je ztratil (při jízdě bárkou na Dunaji). Poněvadž takto bez náležitých výkazů vstoupili do cizí země, sami zavinili, co pak v tuzemsku následovalo; 5. zodpovídání H-ovo a V-ovo je nevěrohodné a nevysvětluje, proč do Rumunska vlastně jeli, neboť podepsali na okresním úřadě ve Strakoncích prohlášení, jímž vzali na vědomí upozornění, že práci v cizině musí mítí zajištěnou řádnou pracovní smlouvou, ověřenou zemským ústředním úřadem práce v Praze.

Tohoto prohlášení vůbec nedbali. Vazba nebyla u žádného ze stěžovatelů nad potřebu prodloužena a u V-a a H-a byla odůvodněna, poněvadž by mohli znovu přes hranice uprchnouti a také na svobodě mohli překážeti vyšetření pravdy (§ 175 čís. 2 a 3 tr. ř.).

Rozhodnutím vrchního soudu v Praze ze dne 19. února 1932 byl porušen zákon. Poněvadž stav věci, pokud jde o Miroslava B-u jest poněkud odlišný od stavu věci, pokud jde o Miroslava V-u a Františka H-a, buďž objasněno správné stanovisko ohledně každé z obou skupin zvláště. I. Proti Miroslavu B-ovi bylo zavedeno přípravné vyšetřování pro zločin podle §§ 5 a 85 c) tr. zák. a § 5 zák. čís. 134/1885 ř. zák. a byla naň uvalena řádná vazba vyšetřovací na základě noty generálního ředitelství policie v Bukurešti ze dne 5. listopadu 1931, z níž vycházelo na jevo určitě a jasně důvodné podezření, že Miroslav B. dal obviněným v Rumunsku zadrženým, Miroslavu V-ovi, Františku H-ovi a Richardu W-ovi instrukce ku páchání atentátů na rumunské železnice a že za tím účelem dodal jim — nebo některému z nich — třaskaviny. Zavedení přípravného vyšetřování i uvalení vyšetřovací vazby proti Miroslavu B-ovi bylo beze sporu vzhledem k obsahu této noty generálního ředitelství policie v Bukurešti odůvodněno; v tom směru jest dáti za pravdu jak usnesení radní komory, tak i rozhodnutí vrchního soudu v Praze. Avšak i když pro zavedení přípravného vyšetřování a pro uvalení vyšetřovací vazby bylo po ruce závažné podezření, nestačí tato okolnost ještě pro zamítnutí nároku na náhradu za utrpěnou vyšetřovací vazbu. Podle § 1 odst. 2 zákona z 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák. tento nárok nemá místa, bylo-li tu proti zatčenému podezření stíhání a vazbu dostatečně odůvodňující, jež nebylo napotom vyvráceno. Jinými slovy: bylo-li podezření, zavedení stíhání a uvalení vazby dostatečně odůvodňující, napotom vyvráceno, není nárok na náhradu vyloučen. K vyloučení nároku jest tedy zapotřebí dvou složek: jednak podezření dostatečné ke stíhání a uvalení vazby, jednak by podezření to nebylo napotom vyvráceno. A právě s touto druhou složkou se rozhodnutí vrchního soudu ohledně Miroslava B-y nezabývá, a v tom spočívá právní omyl rozhodnutí toho, že k odepření nároku pokládá za postačitelnou okolnost, že se zavedení vyšetřování a uvalení vyšetřovací vazby stalo právem, kdežto při správném výkladu onoho ustanovení § 1 odst. 2 cit. zákona měl uvažovati a rozhodnouti, — a ovšem i rozhodnutí to odůvodniti —, nebylo-li podezření původně dostatečně odůvodněné napotom vyvráceno. Rozhodnutí vrchního soudu ve výroku ovšem praví: »Stížnost všech tří obviněných B-y, V-y i H-a se zamítá a napadená usnesení se potvrzují z důvodu v nich uvedených a stížností nevyvrácených« a tím poukazuje rozhodnutí vrchního soudu na důvody usnesení radní komory. Tyto důvody (ohledně B-y), obmezují se sice na všeobecné rčení (srov. poslední odstavec), že »bylo tu proti B-ovi podezření stíhání a vazbu dostatečně zdůvodňující, které nebylo vyvráceno ani po tom, když trestní řízení bylo jen pro nedostatek důkazů zastaveno«; než tím, že rozhodnutí vrchního soudu na ně poukazuje, stávají se tyto důvody součástí rozhodnutí vrchního soudu. Otázka pak, bylo-li podezření napotom vyvráceno čili nic, jest skutkovým zjištěním, z něhož nejvyšší soud musí vycházeti při úvaze, zda byl zákon porušen, a jež jest tedy

pro nejvyšší soud závazné. Avšak k tomuto skutkovému zjištění došlo způsobem formálně vadným. Usnesení radní komory totiž uvádí k odůvodnění zjištění toho jen, že řízení bylo zastaveno jen pro nedostatek důkazů; to není správné a jest to do jisté míry v odporu se spisy, neboť zpráva generálního ředitelství policie v Bukurešti praví: »zjistili jsme, že se provinili (scil. V., H. a W.) jen podloudným přechodem hranic a že jim výbušný materiál nepatří.« Nelze přecházeti mlčením, že čl. vyslanectví v Bukurešti usuzuje, že výbušný materiál byl obviněným bez jejich vědomí vsunut (podstrčen) — což odpovídá výpovědím obviněných V-y a H-a — a že plyne ze zprávy generálního policejního ředitelství, že podezření z držení třaskaviny se ukázalo mylným, a dále, že »původní výpovědi zatčených neodpovídají skutečnosti.« Tato stylisace jest — jak vzhledem k výsledku celé akce pochopitelné — velice opatrná i víceznačná, připouštějíc jak výklad, že obvinění svoji původní výpověď změnili, tak i výklad, že se ukázalo, že to, co bylo považováno za jejich výpověď, neodpovídá skutečnosti. Ostatně ohledně B-y jest přihlížeti i ke zjištění pátracích orgánů, že k výbušným látkám neměl přístup a že podle konaných šetření jeho styky s ostatními obviněnými byly jen povrchní. Vrchní soud pak převzal ono zjištění radní komory, aniž je přezkoumal, ač stížnost B-ova vadnost tohoto zjištění výslovně vytýkala. Kdyby byl vrchní soud přihlížel ke všem těmto okolnostem, není vyloučeno, že by v rozhodující otázce, zda podezření z trestného činu proti B-ovi bylo napotom vyvráceno, dospěl k jinému, snad opačnému zjištění, neboť otázku vyvrácení podezření jest posuzovati nikoli ex tunc, totiž podle stavu věci v čas zahájení nebo trvání vyšetřování, nýbrž ex nunc, t. j. podle stavu, který se objevil po skončení vyšetřování.

II. Ohledně V-a a H-a má se věc poněkud jinak. Usnesení radní komory prohlašuje, že tu bylo podezření, jež stíhání a uvalení vazby dostatečně odůvodňovalo, že podezření to ani po zastavení nebylo úplně vyvráceno, a že obvinění stíhání i vazbu sami zavinili hrubou nedbalostí, ani rumunské hranice podloudně překročili. Rozhodnutí vrchního soudu přijímá toto odůvodnění, jež blíže rozvádí, uvádějíc zejména, že podezření (patrně spáchaného činu) neztratilo opodstatnění, když krajskému soudu došel první přípis československého vyslanectví, neboť tento přípis pro svou nejasnost vyžadoval dalšího zjišťování, poněvadž nebyly sděleny bližší okolnosti stavu proti notě ze dne 5. listopadu 1931 zmíněného, že ani výslechy obviněných nevedly k žádnému vyjasnění, a že teprve druhý dopis čl. vyslanectví byl důvodem, by se přípravné vyšetřování skončilo. Proti odůvodnění vrchního soudu jest vznésti námitky, jež správnost jeho uvádějí v pochybnost. I kdyby se mělo připustiti, že první přípis čl. vyslanectví nebyl tak jasný, jak by si bylo přáti, — odůvodňovala by tato nejasnost snad pokračování ve vyšetřování, ale zůstala by otevřena otázka, zda přes jeho obsah bylo odůvodněno uvaliti vyšetřovací vazbu na obviněné, když dopis ten došel soudu již dne 27. prosince 1931, kdežto obvinění byli policií zatčeni dne 31. prosince 1931 a 2. ledna 1932 a krajskému soudu dodáni dne 4. ledna 1932, a když z přípisu toho šlo již zřejmě na jevo, že skutkový podklad, na jehož základě bylo zavedeno vyšetřování a vydán zatykač,

jest valně ořesen a tedy původní podezření seslabeno na míru nejmenší, ne-li dokonce vyvráceno. K tomu přistupuje i to, že výslechem obviněných byl obsah tohoto přípisu podporován, a bylo proto povinností vyšetřujícího soudce, by po výslechu obviněných, znovu uvažoval, jsou-li tu důvody pro uvalení vyšetřovací vazby (§ 180 tr. ř.), neboť pro obligatorní vazbu, jež ostatně ani nebyla navržena, nebylo tu náznaků. Bližší odůvodnění vrchního soudu vztahuje se vlastně jen na pokračování ve vyšetřování, nikoli však na uvalení vazby vyšetřovací; tou se vrchní soud ani zvláště nezabývá a jest proto jeho odůvodnění neúplné a tedy formálně vadné, při čemž k jednotlivým bodům odůvodnění by bylo podotknouti: Okolnost, že za vyšetřování bylo zjištěno, že v tuzemsku na různých místech byl odcizen dynamon značky Semtin, pozbývá závažnosti, uváží-li se ze spisů jasná okolnost, že třaskavina, o níž původní nota tvrdila, že byla u jednoho z obviněných nalezena, žádnému z obviněných nepatřila, jak bylo řečeno; k této okolnosti vrchní soud při svých úvahách nepřihlédl. Že H. a V. překročili hranice, nedodrževše předpisy k přestupu opravňující, ospravedlňuje sice jejich zadržení a zatčení na cizí půdě, nemůže však ospravedlňovati uvalení vyšetřovací vazby po jejich návratu do tuzemska, když byli okresním úřadem v Sevljuši pro tento poklesek potrestáni a po propuštění na svobodu se v tuzemsku již déle než měsíc zdržovali; nelze proto nešetření předpisů o překročení hranic státu pokládati za hrubou nedbalost, jež by ospravedlňovala uvalení řádné vazby vyšetřovací. Jinak platí ohledně otázky, zda i ohledně H-a a V-y podezření původně odůvodněné zůstalo podle výsledků vyšetřování nevyvráceno, co shora řečeno pod I. ohledně B-y. Posléze budiž k I. i II. poukázáno k tomu, že ani vrchní soud ani radní komora nepřihlížely k tomu, že vyšetřování bylo skončeno dne 16. ledna 1932 a k propuštění obviněných z vazby došlo teprve dne 25. ledna 1932, a že je proto vratký i výrok vrchního soudu, že vazba u žádného z obviněných nebyla nad potřebu prodloužena.

Čís. 4492.

Strážník, čekající na chodbě soudu jako svědek, není ve výkonu služby (§ 68 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 11. října 1932, Zm I 616/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Jáchymově ze dne 1. dubna 1932 byl ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 312 tr. zák., porušen zákon v ustanovení § 312 tr. zák.; výrok ten se zrušuje a obžalovaný se podle § 259 čís. 2 tr. ř. (§ 4 zák. z 18. prosince 1931, čís. 209 Sb. z. a n.) zprošťuje z obžaloby pro onen přestupek.

Důvody:

Dne 24. února 1932 byl policejní strážník Pavel S. předvolán jako svědek k okresnímu soudu v Jáchymově, k němuž bylo předvoláno současně několik osob, mezi nimi Josef L., jehož se strážník S. na chodbě

soudu tázal, co tam dělá, načež mu L. pravil, že jest předvolán ve věci Roberta B-a, a že o ní velice málo ví. Do tohoto rozhovoru vmísil se obviněný a prohlásil k policejnímu strážníkovi S-ovi, že policejní strážníci měli B-a zatknouti, jak to učinili dříve již s jakýmsi P-em a Sch-em, a když policejní strážník S. obviněnému odvětil, že jest ve službě, týž mu znovu řekl, že to od něho nebyl řádný postup, že B-a nezatkl, že byl k tomu nucen, a že, kdyby to byl jiný, že by to byl strážník S. učinil. Na obviněného bylo proto podáno policejní správou trestní oznámení; soukromá obžaloba Pavlem S-em podána nebyla. Obviněný byl rozsudkem okresního soudu v Jáchymově ze dne 1. dubna 1932 uznán vinným přestupkem podle § 312 tr. zák., spáchaným tím, že dne 24. února 1932 policejního strážníka Pavla S-a při výkonu jeho služby slovy urazil, a to tím, že tomuto strážníkovi na chodbě soudu ve tvář vmetl, že měl jakéhosi B-a dáti zatknouti, jak se to již jednou s jakýmsi P-em a Sch-em stalo. Rozsudek nabyt právní moci zamítnutím odvolání obžalovaného podle § 469 tr. ř. Soud v důvodech rozsudku zjišťuje, že obviněný strážníkovi Pavlu S-ovi řekl na chodbě okresního soudu v J., když tam S. dlel za účelem svého svědeckého výslechu, že měl dáti jakéhosi B-a zatknouti, jako se to již stalo s jakýmsi P-em a Sch-em, opomíjí však zjistiti další výtka obviněného Pavlu S-ovi, že týž v případě B-ově službu řádně nekonal, tvrzením, že kdyby to byl někdo jiný, že by ho byl S. zatknul, čímž byl strážník S. před ostatními na chodbě soudu právě jsoucími lidmi snižován. Soud zjišťuje dále přes to, že v průvodním řízení policejní komisař Rudolf W. udal jako svědek, že strážník Pavel S. měl sice dne 24. února 1932 službu, kterou ráno nastoupil, a že na čas, kdy byl předvolán jako svědek k soudu, byl bezpečnostní služby zproštěn, že strážník S. byl ve službě v době, kdy obviněný závadně výroky pronesl, a odůvodňuje to rozhodnutím nejvyššího soudu sb. n. s. čís. 435/21 uváděje, že přechodné zproštění služby strážníka za účelem jeho pochůzky k soudu k výslechu jako svědek jest považovati za cestu do služby a ze služby ve smyslu tohoto rozhodnutí. Tento názor soudu jest však mylný, ano ze zjištěného stavu věci vyplývá, že strážník Pavel S., byv zproštěn bezpečnostní služby svým představeným, nebyl ani na cestě ze služby, ani na cestě do služby, když meškal na chodbě okresního soudu v J. ve své vlastnosti jako svědek, vykonáváje svou občanskou povinnost, a v této vlastnosti není bezpečnostní orgán ve výkonu služby (rozhodnutí nejv. soudu ze dne 27. května 1911, Kr II 67/11, čís. 3843 vid. sbírky). Spočívá tedy odsouzení obviněného pro přestupek podle § 312 tr. zák. na mylném výkladu ustanovení § 312 tr. zák. Bylo proto o zmateční stížnosti generální prokuratury podané podle § 33 tr. ř. uznati podle §§ 292 a 479 tr. ř. právem, jak se stalo.

Čís. 4493.

I. Při přečinu podle § 24 zák. čl. XLI:1914 jest na žalobci, aby dokázal, že skutková tvrzení, která jsou základem žaloby, jsou nepravdivá. Důkaz pravdy ve smyslu § 13 cit. zák. nemá tu místa.

Podle § 24 cit. zák. jest trestné jen konkrétní ohrožování úvěru nebo zmenšování schopnosti k úvěru; nestačí, že závadný výrok byl snad způsobilý vyvolati tyto výsledky.

II. Urážkou na cti podle § 2 zák. čl. XLI:1914 jsou jen útoky snižující mravní hodnotu postiženého v očích jeho spoluobčanů. Pouhá kritika literárních a pod. děl, neprojevuje-li se jí postiženému neváznost nebo opovržení, není trestná.

III. Zmateční stížnosti podle § 385 č. 2 tr. ř. nelze napadati výroky rozsudku, týkající se jiných opatření než výměry trestu. Odškodné podle § 17 zák. č. 124/24 Sb. z. a n. není trestem, nýbrž je zadostučiněním a rozhodnutí o něm nemůže býti napadáno zmateční stížností.

(Rozh. z 11. října 1932, Zm III. 142/32.)

Obžalovaný R. R. napsal do periodického časopisu, jehož zodpovědným redaktorem byl obžalovaný Š. G., posudek o sbírce básní L. T., vydaných knižně náhradní soukromou žalobkyní, firmou C. V posudku uvedl obžalovaný R. R.: »Veršový svázok vydal autor a obvykle zle vytlačila ho C. bratislavská.« Soud prvé stolice oba obžalované zprostil obžaloby. Odvolací soud k odvolání náhradní soukromé žalobkyně zrušil rozsudek prvé stolice a odsoudil obžalovaného R. R. pro přečin urážky na cti tiskem podle §§ 2, 3 odst. II. č. 1, 4 odst. II zák. čl. XLI:1914, obžalovaného Š. G. pro přestupek podle § 6 odst. 1 zák. č. 124/24 Sb. z. a n. Žádost náhradní soukromé žalobkyně o přiznání odškodného odvolací soud zamítl.

Nejvyšší soud na základě veřejného líčení o zmatečních stížnostech náhradní soukromé žalobkyně a obžalovaných R. R. a Š. G. všechny zmateční stížnosti jednak odmítl, jednak zamítl.

Z důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaných vytýká, že § 10 zák. č. 124/24 Sb. z. a n. nevylučuje, aby důkaz pravdy nebyl nabídnut teprve při odvolacím hlavním přelíčení. Soud odvolací přijal od náhradní soukromé žalobkyně výtisk knihy, na kterou se pozastavený výrok vztahoval, a odporovalo by prý zásadě rovnosti stran, kdyby totéž nebylo povoleno i straně druhé. Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Soud odvolací sice přehlédl, že při přečinu podle § 24 zák. čl. XLI:1914, na nějž se obžaloba vztahovala, nemá místo dokazování pravdy ve smyslu § 13 cit. zák., poněvadž v tomto případě musí žalobce dokázati, že skutkové tvrzení, které zakládá obžalobu, jest nepravdivé, obhajoba však přes to nebyla poškozena ve svých právech. Předmětem navrhovaného doplnění průvodního řízení byla okolnost, že tisk byl vadný. To však připouští i sama náhradní soukromá obžalobkyně, třeba s určitými výhradami. Předmětem obžaloby však není výrok, že tisk posuzované knihy byl vadný, nýbrž tvrzení, že knižtiskárna tuto knihu vytiskla »obvykle zle«. Tohoto tvrzení »obvykle zle« se navrhované důkazy nedotýkají, nemají tedy význam pro posouzení věci a soud odvolací nezavinil tvrzený zmatek, když důkazy ty nepřipustil. K další výtce zmateční stížnosti, že když soud odvolací připustil důkaz, vedený náhradní soukromou žalobkyní, podle zásady rovnosti stran měl povoliti nabízené důkazy i obžalovaným, jest podotknouti jen tolik, že soud odvolací nejednal proti ustanove-

vení § 24 zák. čl. XLI:1914, přípustiv důkaz předložením výtisku knihy, že však z toho nelze pro rozhodnutí o návrzích obžalovaných vyvozovati žádné důsledky, poněvadž návrhy tyto jest posuzovati úplně samostatně, nikoli tedy podle toho, jak bylo rozhodnuto o návrzích odpůrcových. Vycházejíc ze zjištěného skutkového stavu a provádějíc důvod zmatečnosti podle § 385 č. 1 a) tr. ř., tvrdí zmateční stížnost, že obžalovaný R. R. napsal jako kritik posudek o sbírce básní L. T. a že samozřejmě podle požadavků doby kromě obsahu kritisoval i zevnější úpravu knihy. Byl proto nucen upozorniti na špatnou úpravu knihy. O této úpravě zmateční stížnost jedná velmi zevrubně a dospívá k závěru, že je to práce diletantská, špatná. Poněvadž náhradní soukromá žalobkyně předložila knihu veřejnosti, musí trpěti kritiku, třeba i nepříznivou. Kritika musí býti posuzována subjektivně. Obžalovaný neměl úmysl urazit, závadná věta není pro náhradní soukromou žalobkyni ani ponižující, ani zahanbuující. Zmateční stížnost je bezpodstatná. Jest sice správné mínění zmateční stížnosti, že kritika jest dnes nezbytnou složkou veřejného života. Právo kritiky jest zaručeno ustanovením § 117 odst. 1 ústavní listiny (zák. č. 121/20 Sb. z. a n., které praví, že každý může v mezích zákona projevovali mínění slovem, písmem, tiskem, obrazem a pod. Proto každý, kdo vystupuje na veřejnost s jakýmkoli dílem literárním, uměleckým, musí se kritice podrobiti, i když snad je nepříznivá. Taková kritika může býti pro postiženého krajně nepřijemná, může se cítelně dotýkati jeho sebehodnocení, jeho osobní ješitnosti, po případě i jeho hmotných zájmů, tím však se ještě nestává útokem na čest. Úrážkou na cti jsou jen útoky, snižující mravní hodnotu postiženého v očích jeho spoluobčanů. S touto mravní hodnotou však nemá pouhá nepříznivá kritika literárního díla nic společného, ačli se nestala formou, již se projevuje postiženému nevážnost, opovržení. Nemůže býti každý vynikajícím ve svém oboru a též jednotlivec průměrný, ba i podprůměrný kvality může přes to požívatí plnou měrou vážnost u svých spoluobčanů. Z toho plyne, že posudky o dílech literárních a pod. stanou se jen tehdy trestnými, když jejich urážlivá povaha vyplývá z formy jejich pronesení anebo z okolností, za nichž byly proneseny. Tedy kdyby se byla kritika obžalovaného R. R. omezila na tvrzení, že náhradní soukromá žalobkyně knihu »zle« vytiskla, nebylo by lze v tomto výrazu shledati skutkovou podstatu trestného činu. Obžalovaný však napsal, že náhradní soukromá žalobkyně knihu vytiskla »obvykle zle«, okolnost tato soudem odvolacím byla zjištěna a soud odvolací po zákonu a stavu věci přiměřeně uznal, že výrok tento, vytykající paušálně povrchnost a nebdalost, jest povahy ponižující a zahanbuující a proto překročuje meze beztrestné kritiky. Tím tedy, že v činu obžalovaného R. R. byla shledána skutková podstata přečinu podle § 2 zák. čl. XLI:1914 a v činu obžalovaného Š. G. skutková podstata přestupku podle § 6 odst. 3 b) zák. č. 124/24 Sb. z. a n., nebyla zaviněna tvrzená zmatečnost. Bezdůvodná zmateční stížnost obžalovaných byla tudíž podle § 36 odst. I. tr. ř. nov. zamítnuta.

Zmateční stížnost náhradní soukromé žalobkyně, založená na § 385 č. 1 b) tr. ř., se domáhá, aby čin obou obžalovaných byl kvalifikován jako přečin podle § 24 zák. čl. XLI:1914, avšak neprávem. Zmateční

stížnost snaží se dokázati, že závadný výrok jest způsobilý, aby podnik náhradní soukromé žalobkyně byl poškozen a v existenci ohrožován. Přečinu podle § 24 cit. zák. se však dopouští, kdo něčí úvěr ohrožuje nebo zmenšuje jeho schopnost k úvěru. Soud odvolací právem uvedl, že závadný výrok se vůbec nevztahuje na úvěrové poměry žalující firmy a netýká se důvěry v její platební schopnost a pohotovost. Trestným ve smyslu § 24 cit. zák. jest jen konkrétní ohrožení úvěru nebo zmenšení schopnosti k úvěru, nestačí, že závadný výrok byl snad způsobilý, aby naznačené výsledky byly přivoděny. Zmateční stížnost se nesnaží dokázati ani po stránce objektivní, že úvěr náhradní soukromé žalobkyně byl ohrožen nebo jeho schopnost k úvěru zmenšena, tím méně lze po stránce subjektivní dojiti k závěru, že si obžalovaní byli vědomi toho, že výrok jejich ohrožuje úvěr žalující firmy nebo zmenšuje její schopnost k úvěru. Zmateční stížnost v této části byla tudíž jako bezdůvodná podle § 36 odst. I. tr. ř. nov. zamítnuta.

Zmateční stížností, založenou na § 385 č. 2 tr. ř., napadá náhradní soukromá žalobkyně rozsudek odvolacího soudu ve výroku, jímž jí nebylo přiznáno odškodné ve smyslu § 17 zák. č. 124/24 Sb. z. a n. Tato zmateční stížnost jest zákonem vyloučena. Odškodné není trestem, nýbrž zadostučiněním osobě napadené. Trestní řád uznává v § 385 č. 2 za věcný důvod zmatečnosti, když soud při vyměření trestu nezachoval trestní sazby, ustanovené v zákoně. Tento důvod zmatečnosti vztahuje se tedy na protizákonnosti při vyměření trestu, nikoli tedy při opatřeních jiných, jež povahu trestu nemají. První odstavec § 428 tr. ř. stanoví, že zmateční stížnost lze opřítí o veškeré důvody zmatečnosti, uvedené v §§ 384 a 385 tr. ř. Zmateční stížností lze tedy uplatňovati jen taková věcná porušení zákona, jež jsou zahrnuta pod důvody zmatečnosti podle § 385 tr. ř. Poněvadž odškodné ve smyslu § 17 zák. č. 124/24 Sb. z. a n. pod předpisy o trestech zahrnouti nelze a zákon č. 124/24 předpis § 428 tr. ř. nerozšířil i na odškodné, jak by byl musel učiniti, kdyby byl chtěl výrok o odškodném učiniti předmětem zmateční stížnosti, plyne z toho, že proti rozhodnutí odvolacího soudu o odškodném nemá místo zmateční stížnost, že tedy soud odvolací rozhoduje o něm s konečnou platností. Zmateční stížnost v této části byla tudíž podle § 434 odst. III tr. ř. odmítnuta.

Čís. 4494.

Výrok rozsudku, jímž byl podle § 518 odst. VII. tr. ř. místo dvou trestů na svobodě, připouštějících ještě dobrodiní podmíněného odkladu, z nichž jeden byl pravoplatně odložen na zkušební dobu, vyměřen úhrnný trest na svobodě delší jednoho roku a vysloveno, že se ostatní ustanovení původních rozsudků kromě výměry trestů ponechávají v platnosti, jest sice nepřesný, není však zmatečný ve smyslu § 384 č. 10 tr. ř.

(Rozh. z 11. října 1932, Zm IV 394/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti K. Š. pro zločin křivého obvinění a pro zločin krádeže, která byla u krajského soudu v Košicích zahájena a dne 22. června 1932 rozsudkem o úhrnném trestu vyřízena, usnesl se o zmatečných stížnostech obžalovaného a veřejného žalobce ve veřejném zasedání senátu takto: Zmateční stížnosti se zamítají.

D ů v o d y:

Napadeným rozsudkem byl obžalovanému vyměřen na místo trestů žaláře v trvání 1 roku a žaláře v trvání 4 měsíců, uložených mu dřívějšími samostatnými rozsudky krajského soudu v Košicích a krajského soudu v Jičíně, úhrnný trest žaláře 1 roku a 2 měsíců. Obžalovaný se domáhá jeho snížení na takovou míru, při níž by bylo lze trest podmíněně odložit, vycházející z předpokladu, že tento trest, hledíc k jeho trvání přes 1 rok, odložen nebyl; domáhá se pak v důsledku i tohoto odkladu samého; veřejný žalobce naproti tomu má za to, že je rozsudek v otázce odkladu výkonu trestu nesrozumitelný ve smyslu § 384 čis. 10 tr. ř., poněvadž uvedl, že ponechává jiná ustanovení původních rozsudků kromě výměry trestu nezměněná, tedy i ustanovení rozsudku krajského soudu v Jičíně, že se obžalovanému povoluje podmíněný odklad výkonu trestu 4 měsíců žaláře. Tomu odporuje výměra úhrnného trestu přes 1 rok, při níž jest podmíněný odklad trestu podle zákona vyloučen. Veřejný žalobce žádá proto zrušení rozsudku, po případě výslovný výrok, že úhrnný trest jest bezpodmínečný.

Zmateční stížnosti nejsou odůvodněny. Výměra úhrnného trestu, při níž obžalovanému z obou trestů v trvání dohromady 1 roku a 4 měsíců byly sleveny 2 měsíce, stala se správně podle zákona (§ 518 odst. 7 tr. ř.) na základě doby trvání trestů dřívějšími rozsudky uložených, odpovídá též poměru jejich těžkosti a nemohlo zejména býti uznáno na takový trest, při němž by podmíněný jeho odklad byl podle zákona přípustný, poněvadž by tak mohl býti uložen trest nejvýše 1 ročního žaláře, tudíž trest takový, jaký byl uznán přiměřeným za zločin křivého obvinění, kdežto těžký trest za zločin krádeže nedošel by v novém souhrnném trestu vůbec vyjádření. Souhrnný trest musil tudíž nutně jíti nad hranici, při které je podmíněný odklad výkonu trestu vyloučen; stěžovatel uznává sám, že trest v této výměře nelze podle zákona odložit; i bez zvláštního výroku soudu platí o tomto trestu již podle zákona, že jest jeho podmíněný odklad vyloučen. Ztráta tohoto dobrodiní zákona, které je možné při trestech rozdílných, jest důsledkem zákonných ustanovení § 6 čis. 4 zákona o podmíněném odsouzení ve spojitosti s ustanoveními o výměře souhrnného trestu; zákon žádá v prv citovaném ustanovení jednotný výrok o podmíněnosti úhrnného trestu, tento však nesmí býti podle § 1 zákona o podmíněném odsouzení odložen, jakmile převyšuje dobu 1 roku. Nevyňkli-li tudíž krajský soud odklad úhrnného trestu, ačkoliv jeden z původních trestů byl pravoplatně odložen, druhý pak byl nižšími soudy též odložen a teprve nejvyšším soudem byl tento výrok zrušen z formálního důvodu, nebyl zákon nijak porušen a zmateční stížnost obžalovaného musila býti zamítnuta. Z těchto důvodů vysvítá též bezpodstatnost zmateční stížnosti veřejného žalobce. Trest

úhrnný jest již podle jeho délky považovati po zákonu za bezpodmínečně uložený a netřeba o tom zvláštního výroku. Nesrozumitelnost jest jen zdánlivá; odložen byl v původním rozsudku trest, který je nyní rozsudkem o trestu úhrnném pozbaven platnosti; tím jest nutně pozbaven platnosti i výrok o jeho podmíněném odkladu, neboť ten trest, který byl podmíněně odložen, tu již není a nemůže býti pochybnosti, že rozhodnutí o odkladu, které se naň vztahovalo, nemůže dojíti samo sebou výrazu a projevu při trestu souhrnném, který jest trestem novým. Vyjádření rozsudku o souhrnném trestu jest ovšem poněkud nepřesné, zmatek ve smyslu § 384 čis. 10 tr. ř. však nezakládá. Zmateční stížnosti byly tudíž podle § 36 I. odst. nov. k tr. ř. zamítnuty v zasedání senátu (§ 518 posl. odst. tr. ř.).

Čís. 4495.

Jestli byly vopred určené a v smysle § 16 odst. II. č. 4 zák. čl. XIV:1914 príslušnému úradu ohlásené, a to označením určitých kalendárnych dní, obdobia, v ktorých bude periodický list vychádzať, vydavateľ je povinný ohlásiť úradu vždy aj zmenu týchto termínov.

(Rozh. z 12. októbra 1932, Zm IV 276/32.)

Na jvyšší soud v trestnej věci proti A. M., obžalovanej z priestupku podľa § 28 čis. 2 zák. čl. XIV:1914 na základe verejného pojednávania o opravnom prostriedku generálnej prokuratúry v záujme právnej jednotnosti takto sa usniesol:

Návrh generálnej prokuratúry, aby bolo podľa § 441 tr. p. vyslovené, že pravoplatným rozsudkom okresného súdu v Užhorode zo dňa 5. júna 1931, čiže rozsudkom krajského súdu v Užhorode ako odvolacieho trestného súdu zo dňa 10. februára 1932 bol porušený zákon v ustanovení bodu 2 § 28 so zreteľom na ustanovenie bodu 4 a posl. odst. § 16 zák. čl. XIV:1914, sa zamietá.

D ō v o d y:

Podľa trestných spisov okresný súd v Užhorode rozsudkom zo dňa 5. júna 1931 uznal na základe obžaloby zmocnenca štátneho zástupcu obžalovanú A. M. za vinnú, že ako vydavateľka periodického listu »Holos Žitja«, tlačeného v Užhorode, a) vydala 6. čislo tohoto listu 27. marca 1931 miesto dňa 25. marca 1931 a b) 7. čislo tohoto listu 11. apríla 1931 miesto dňa 10. apríla 1931, tedy v stanovenom čase neoznámila zmeny, nastalé v periodickom liste, ktoré jej § 16 posl. ods. zák. čl. XIV:1914 ukladá oznámiť, čím sa vraj dopustila dvojnásobného priestupku podľa § 28 čis. 2 zák. čl. XIV:1914 a bola odsúdená podľa § 28 cit. zák. so zreteľom na §§ 96, 97 tr. zák. a s použitím § 91 tr. zák. k peňažitému trestu 300 Kč a 100 Kč, ktorý sa má, bude-li nevyžiteľný, premeniť podľa § 8 zák. čis. 31/1929 Sb. z. a n. v trest uzamčenia na 3 dni. Výkon trestu obžalovanej odložený nebol. Podľa dôvodov rozsudku okresný súd neprijal za správnu obhajobu obžalovanej,

že slová v § 16 čís. 4 tlač. zákona: »lehoty, v ktorých bude vychádzať«, neznamenajú vraj presné datum, ale len obdobie, z čoho vraj plynie, že, jestli v súdenom prípade obžalovaná ako vydavateľka oznámila, že časopis bude vychádzať dva razy mesačne, a to 10. a 25., tým už aj splnila svoju povinnosť, jestliže list skutočne vyšiel len dva razy mesačne, keď aj nie podľa dát vopred ustanovených. Okresný súd proti tomuto názoru postavil sa na stanovisko, že obhajoba obžalovanej nemá zákonitého podkladu, lebo ustanovenie § 16 tlač. zák. je vraj svojim obsahom predpisom poriadkovým, ktorý zabezpečuje, aby časopis mohol byť podrobený riadne a pravidelne kontrole úradu, ktorú možno vykonávať len vtedy, je-li doba vydávania listu presne známa a nie je to datum ľubovoľné, a z týchto dôvodov uznal obžalovanú za vinnú.

Krajský súd v Užhorode na odvolanie obžalovanej rozsudkom zo dňa 10. februára 1932 rozsudok súdu prvej stolice potvrdil z dôvodov uvedených v rozsudku I. súdu, čím sa stal tento pravoplatným. Podľa názoru generálnej prokuratúry je ale právne hľadisko tohoto rozsudku a tak aj odsúdenie obžalovanej nesprávne a stalo sa porušením zákona v ustanovení bodu 2 § 28 a posl. odst. § 16 zák. čl. XIV:1914 so zreteľom na ustanovenie bodu 4 § 16 tohoto zákona. Bod 2 § 28 tlačového zákona totiž vyslovuje, že priestupku sa dopúšťa vydavateľ, ktorý v stanovenom čase neoznámí zmeny, nastalé v periodickom liste, ktoré mu zákon ukladá oznámiť, z ktorého ustanovenia je jasné, že je nemožno dopustiť sa tohoto priestupku opomenutím ohlásenia zmeny takej náležitosti, ohlásenie ktorej zákon nepredpisuje, tedy zmeny takých náležitostí, ktoré nie sú obsažené v bodoch 1—6 § 16 tlač. zákona, nakoľko podľa posl. ods. tohoto § len zmeny, ktoré nastanú v uvedených náležitostiach, má vydavateľ do dvoch dní oznámiť zemskému úradu. V súdenom prípade môže do úvahy prísť jedine ustanovenie bodu 4 § 16 tlač. zákona, podľa ktorého vydavateľ má písomne oznámiť názov a formu listu, miesto, kde bude vychádzať a, jestli by boly vopred ustanovené, aj obdobia (nie tedy lehoty, ako to nesprávny preklad zákona uvádza), v ktorých bude vychádzať. Ponevác tedy citovaný zákon predpisuje len ohlásenie období, v ktorých bude periodický list vychádzať, a zmeny, ktoré nastanú dotyčne týchto ohlásených období, a o ohlásení termínov vychádzania mlčí a nepožaduje ani ohlásenie zmeny nastalej v týchto termínoch, je zrejme, že sa obžalovaná vydavateľka nemohla dopustiť ustáleného priestupku, lebo v období vydávania dotyčného listu podľa zistenia súdu nestala sa žiadna zmena a len vychádzanie listu bolo dva razy oneskorené, ale len proti takému, vopred síce ohlásenému termínu, ohlásenie ktorého však zákon nepožaduje.

S právnym názorom generálnej prokuratúry nelze súhlasiť. V § 3 zák. čl. XIV:1914 sa prehlasuje, že periodickým listom sú noviny alebo časopis, vychádzajúci v období nepresahujúcom 1 mesiac. Pod pojmom obdobie treba rozumeť uplynutie určitej doby. V § 3 cit. zák. čl. nestanoví sa pojem obdobia a treba preto pojem tento vykladať tak, jako sa ho obvykle v jazykovom smysle užíva. Obdobia, v ktorých časopis vychádza, môžu byť stejné, ale tiež nestejné, lebo cit. § 3 v tom smere nijaké obmedzenie nestanovil. Pri ohláske, ktorú podľa § 16 odst. 2 zák. čl. XIV:1914 musí vydavateľ 15 dní pred tým, než započne vydávať

periodicky časopis, písomne učiniť u úradu príslušného podľa miesta vydania, treba podľa č. 4 tohoto § ohlásiť obdobia, v ktorých časopis bude vychádzať, jestli sú vopred určené. V tomto prípade podľa zistenia súdov bolo ohlásené, že časopis »Holos Žitja« bude vychádzať 10. a 25. každého mesiaca. Ponevác obdobie, v ktorom časopis »Holos Žitja« vychádzal, bolo v tomto prípade úradu ohlásené, bolo treba oznámiť úradu aj každú zmenu tohoto obdobia. Keď odsúdená vydanie časopisu oneskorila, bolo jej povinnosťou, aby zmenu vo vychádzaní časopisu príslušnému úradu oznámila. Jestli tak neučinila, spáchala priestupok podľa § 28 čís. 2 zák. čl. XIV:1914 a odpovedajú preto rozsudky skutočnému stavu veci a zákonu. Názor generálnej prokuratúry, že v § 16 čís. 4 predpisuje sa len ohlásenie období, v ktorých dotyčný periodický časopis bude vychádzať, nie však termínov vychádzania časopisu, a že preto v tomto prípade nebolo treba oznámiť úradu zmenu v termínoch vychádzania, nesrovnáva sa so zákonom ani v jeho slovnom znení, ani v jeho duchu. Preto bol návrh jako bezdôvodný zamietnutý.

Čís. 4496.

Při trestných činech stíhatelných jen na zmocnění zákon klade váhu na skutečnost, zda zmocnění bylo vůbec uděleno; nevyžaduje se, aby zmocnění bylo připojeno ke spisům; veřejný žalobce jest oprávněn předložití udělené zmocnění i dodatečně v odvolacím řízení.

(Rozh. z 12. října 1932, Zm IV 409/32.)

Soud první stolice uznal obžalovaného A. B. vinným přečinem utrhání na cíti podle §§ 1, 3 odst. II č. 1 zák. čl. XLI:1914, jehož se dopustil tím, že jako zodpovědný redaktor periodického časopisu napsal a pod názvem »Proti čechisaci a temnotě« uveřejnil článek, v němž tvrdil o správci státní obecné školy J. K., že místo školní a osvětovou práci zabývá se věcmi finančními, obchodováním a politikařením. Otázkou zmocnění ke stíhání tohoto trestného činu (§ 9 č. 6 zák. čl. XLI:1914) se nalézací soud nezabýval. Odvolací soud k odvolání obžalovaného zrušil tento rozsudek z důvodu zmatečnosti podle § 385 č. 1 c) tr. ř. a zprostil obžalovaného podle § 326 č. 4 tr. ř. z obžaloby pro nedostatek zmocnění ke stíhání trestného činu.

Nejvyšší soud vyhověl zmateční stížnosti veřejného žalobce, založené na § 384 č. 9 tr. ř., zrušil rozsudek odvolacího soudu z tohoto důvodu zmatečnosti v celém rozsahu a s celým řízením a uložil soudu odvolacímu, aby provedl nové odvolací hlavní přelíčení a ve věci rozhodl.

Z důvodů:

Podle protokolu o odvolacím hlavním přelíčení veřejný žalobce navrhl, aby dotazem u státního zastupitelství v Užhorodě bylo zjištěno, zda zmocnění ve smyslu § 9 č. 6 zák. čl. XLI:1914, které ve spisech není, nezůstalo u státního zastupitelství. Soud odvolací nevyhověl to-

muto návrhu v uvážení, že i kdyby bylo zmocnění skutečně zůstalo nedopatřením u státního zastupitelství a nebylo proto ke spisům připojeno, nedala by se tím odčinit skutečnost, že potřebné zmocnění nalézacímu soudu k dispozici dáno nebylo a nebylo při hlavním přelíčení přečteno, že tedy rozsudek soudu první stolice byl vnesen, ačkoli tu nebylo zmocnění potřebné k tomu, aby obžaloba mohla býti po zákonu vznesena.

Toto rozhodnutí napadá veřejný žalobce z důvodu zmatečnosti, uvedeného v § 384 č. 9 tr. ř., a poukazuje na to, že v § 4 tr. ř. klade se důraz na skutečnost, zda bylo zmocnění uděleno, nikoli na to, zda bylo udělené zmocnění připojeno ke spisům. Zmateční stížnosti nelze odepřít oprávnění. Jest zřejmé, že, kdyby obžalobní senát nebo soud nalézací byly zkoumaly otázku zmocnění, bylo by se prostým dotazem u státního zastupitelství zjistilo, zda zmocnění bylo dáno či ne. Ten stav nezměnil se ani u soudu odvolacího. Otázka, bylo-li zmocnění dáno, jest směrodatná pro posouzení, zda žaloba jest po právu podána či ne. Návrh veřejného žalobce směřoval k tomu, aby tato otázka byla vyřešena, jeho zamítnutím byla tudíž obžaloba poškozena ve svých právech. Okolnost, že soud nalézací se otázkou zmocnění nezabýval, nemůže veřejného žalobce zbaviti práva, dodatečně předložit udělené zmocnění. Mínení soudu odvolacího, že udělené zmocnění má jen tenkrát procesní význam, když bylo připojeno ke spisům, nemá opory v § 4 tr. ř. Bylo tedy rozhodnouti tak, jak uvedeno ve výrokové části usnesení.

Čís. 4497.

Třebaže obžalovaný ohlásil zmateční stížnost protokolárně u ředitelství věznice ve lhůtě § 284 tr. ř., jest opověď ta opožděná, byl-li protokol přinesen dozorcem vězňů do podatelny nalézacího soudu až po uplynutí oné lhůty.

(Rozh. ze dne 13. října 1932, Zm I 578/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského trestního jako porotního soudu v Praze ze dne 14. června 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vyhnání cizího plodu podle § 147, 148 tr. zák., zločinem podvodu podle § 197, 199 d), 200 tr. zák. a přestupky proti veřejným opatřením podle § 320 e) tr. zák. a zmrhání pod přípovědi manželství podle § 506 tr. zák.

D ů v o d y:

Napadený rozsudek porotního soudu byl vyhlášen dne 14. června 1932. Podle §§ 346, 284 tr. ř. bylo zmateční stížnost ohlásiti buď ještě v sedění soudu porotního nebo do tří dnů u sborového soudu první stolice. Obžalovaný prohlásil dne 17. června 1932, tudíž posledního dne řečené lhůty, nikoli před soudem, k němuž se mohl dáti předvésti, nýbrž protokolem sepsaným u ředitelství věznice krajského soudu trestního v Praze, že ohlašuje zmateční stížnost, a žádal zároveň o zřízení obhájce

chudých ku provedení zmateční stížnosti. Podle podacího záznamu došel tento protokol na krajský soud trestní v Praze dne 19. června 1932, tudíž po uplynutí oné lhůty. Jak bylo vyšetřeno, nedošel protokol poštou, nýbrž byl přinesen do podatelny dozorcem vězňů. Prohlášením obžalovaného u ředitelství věznice nebyl opravný prostředek ještě ohlášen u sborového soudu první stolice. Pro otázku včasnosti opovědi je, hledíc k ustanovením § 62 odst. první, nařízení z 5. května 1897, čís. 112 ř. zák. (jed. ř.) rozhodné, kdy onen protokol došel do podatelny krajského soudu trestního v Praze (viz rozh. čís. 2664 víd. n. s.). Ona třídní lhůta prodlužuje se podle § 6 odst. druhý tr. ř. jen o čas, po který je spis doručován poštou, nemůže však mimo tento případ býti prodloužena, a to ani opomenutím osob, jimž náleželo vypravit opověď zmateční stížnosti (viz. rozh. č. 3473 sb. n. s.). Podle toho, co bylo dovozeno, byla opověď zmateční stížnosti podána opožděně. Bylo proto zmateční stížnost podle § 4 čis. 1 a § 1 odst. 1 zákona z 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 ihned při neveřejné poradě zamítnouti, když se tak nestalo již sborovým soudem první stolice.

Čís. 4498.

Není podvodem, vylákal-li věřitel na dlužníku nebo na osobě za dlužníka jednající jen, čím mu byl dlužník povinen (o čem věřitel měl za to, že je mu tím dlužník povinen).

(Rozh. ze dne 14. října 1932, Zm I 937/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 27. června 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 a 201 a) tr. zák. a zločinem těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák., zrušil však podle § 290 tr. ř. rozsudek, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201 a) tr. zák., spáchaným na Robertu H-ovi, jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu tohoto zrušení znovu projednal a rozhodl, přihlížeje k zachované části odsuzujícího výroku. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e h:

Výrok o vině stěžovatele Sch-a je částečně stížen zmatkem stížnosti neuplatňovaným. Pokud jde o podvod spáchaný stěžovatelem na Robertu H-ovi, opakuje rozsudek doznání obžalovaného Sch-a, že ho spoluobžalovaný H. připravil o mnoho tisíc Kč a že se stěžovatel dal, by dostal své peníze zase zpět, pohnouti k jednání pak v rozsudku vylíčenému; připojené k tomu úvahy rozsudku končí závěrem, že tato obžaloba nemůže obžalovaného omluviti, poněvadž měřítko podvodu, uvedení v omyl a úmysl poškoditi, jsou prokázána a okolnost, že obžalovanému Sch-ovi přísluší proti H-ovi pohledávka ve výši škody, kterou mu způsobil, nemůže obžalovaného Sch-a zprostiti viny, i kdyby odpovi-

dala skutečnosti. Názor, jímž se rozsudek v těchto úvahách řídil, jest mylný. Škodou na majetku po rozumu § 197 tr. zák. jest ovšem jakékoliv zmenšení jmění dotčené osoby. Avšak zmenšení jmění nenastane, a dotčená osoba není na majetku a není ani jinak poškozena, je-li úbytek ze jmění nastavší tím, že v důsledku lstivého klamu byla ze jmění vybavena složka aktiv, vyvázena tím, že současně nastalo v témže rozsahu zmenšení pasiv zánikem závazku, čili byla-li osoba, z jejíhož jmění byla věc, najmě peněžítá částka důsledkem klamu jiné osobě vydána, povinna, by věc tu nebo věc téhož druhu a téže hodnoty, najmě tutěž částku peněz odevzdala osobě, do jejíhož jmění se věc ta dostala opatřením, k němuž přiměl pachatel dotčenou osobu klamem. Lstivé vylákání splnění platného závazku není podvodem podle § 197 tr. zák., najmě není podvodem, vyláká-li věřitel na dlužníku nebo třeba na osobě za dlužníka jednající jen, čím mu byl dlužník povinen, a odpovědnosti podle § 197 tr. zák. jest pachatel v důsledku ustanovení § 2 písm. e) tr. zák. prost i, předpokládal-li pro omyl skutkový, najmě pro mylný výklad ustanovení, jež nejsou z ustanovení trestního zákona (§ 3 tr. zák.), že mu jest osoba, na níž anebo v jejíž neprospěch určité splnění klamem vymohl, tímto plněním povinna (srov. rozh. čís. 3407, 3537, 3703 sb. nejv. s.). Uznal-li tudíž soud v napadeném rozsudku stěžovatele Sch-a v onom směru vinným, aniž zjistil, že Sch-ova obhajoba, že mu přísluší pohledávka ve výši »způsobené škody«, správně ve výši vylákaného ručení, není pravdivá, spočívá tato část rozsudku na nesprávném použití zákona, tak že jest rozsudek v ní stížen v neprospěch obžalovaného Sch-a zmatkem čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř., k němuž jest, ač není stížností uplatňován, přihlížeti z povinnosti úřední podle druhé věty § 290 tr. ř.

Čís. 4499.

Ustanovení § 250 tr. zák. lze použití jen pro okolnosti přitěžující (§ 265 posl. odst. tr. zák.).

Jde o zmatek čís. 11 § 281 tr. ř. (vykročením z trestní moci), zostril-li soud trest podle první sazby § 337 tr. z. k., ač tu nebylo okolností přitěžujících, a použito jen § 266 tr. zák., nikoli § 260 b) tr. zák.

(Rozh. ze dne 18. října 1932, Zm I 580/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 9. března 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., zamítl, pokud napadla výrok o vině. Vyhověl jí však, pokud napadla výrok o trestu a výrok ten zrušil, pokud uznal na zostrění uloženého trestu jedním postem měsíčně. Jinak zůstal výrok nedotčen. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodch:

Na přečin nedbalého těžkého uškození na těle, jímž byl stěžovatel uznán vinným, je v § 337 tr. zák. stanoven trest tuhého vězení od šesti měsíců až do dvou let bez zostrění. Arciť lze podle první věty § 250 tr.

zák. trest ten zostríti; než ustanovení § 250 tr. zák. má se, jak plyne z poslední věty § 265 tr. zák., použití jen pro okolnosti přitěžující. Toho předpokladu tu není. Uvádějíť rozhodovací důvody výslovně, že přitěžujícím nebylo shledáno nic, a toto stanovisko rozsudku je správné, an význam zvláště nebezpečných okolností, jež by jinak mohly opodstatnit přitěžující okolnost uvedenou v § 263 c) tr. zák., je vyčerpán podřaděním skutku pod ustanovení § 337 tr. zák. a jinak nejsou rozsudkem zjištěny skutečnosti s hlediska § 263 tr. zák. závažné. Rozsudek nepoužil ani práva zaměňovacího podle § 260 b) tr. zák., opravňujícího nebo třeba zavazujícího ke zostrění trestu, nýbrž jen práva zmírňovacího podle § 266 tr. zák., který takové oprávnění soudu nepropůjčuje. Zostril-li soud přes to v napadeném rozsudku trest stěžovateli uložený jedním postem měsíčně, vykročil tím ze své moci trestní a zatížil — jak stížnost právem vytýká — rozsudek zmatkem uvedeným v § 281 čís. 11 tr. ř. Proto bylo v tomto směru stížnosti vyhověti a uznati, jak se stalo.

Čís. 4500.

Přísada škrobu do uzenářských výrobků (kromě jaternic) podléhá deklaraci a musí býti v obchodech, kde se zboží prodává, učiněna obecněstvu patrnou.

Ochrany § 68 tr. zák. požívá i nepřisežný smluvní úředník městských jatek, vedoucí účetnictví podniku a vybírající obecní dávky a státní daň z masa; jde o vynucení výkonu jeho služby po rozumu § 81 tr. zák., byl-li donucen k odvážení a ke zdanění dobytka, přivezeného do jatek k porážce.

(Rozh. ze dne 18. října 1932, Zm II 281/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 20. května 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem podle § 11 čís. 1 a 2 zákona ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čís. 4, čís. 5 a čís. 9, správně 10 § 281 tr. ř., je však ve všech směrech neodůvodněna. Obhájce navrhl slyšení znalců z oboru uzenářství o tom, že se bramborová moučka musí dáti do salámů, by maso drželo pohromadě. Návrh byl srovnán sborem, jenž vynesl rozsudek, opomenut, a to právem. Podle druhého odstavce § 13 zákona o potravinách čís. 89/1897 není sice pokládati za zfalšování, přimísí-li se k potravíně neškodná látka nebo smísí-li se potravina s neškodnými prostředky, by potravina byla učiněna způsobilejší ke spotřebě; avšak přípustnost přísady je vázána podmínkou, že se postupem tím váha nebo míra potraviny nezvýší a menší jakost potraviny nezakryje za účelem klamání. Že z těchto mezi nebylo vykročeno, nebylo ani návrhem uplatňováno, ani — třebaže stěžovatel tvrdil, že přísady bylo tak málo, že salám tím nepozbyl na ceně, — ostatními výsledky hlavního přelíčení napovězeno, takže kladný výsledek výslechu znalců nemohl sloužiti k obhajobě stěžovatelově, najmě nemohl ho zprostiti odpovědnosti podle §§ 11 čís. 1

a 2 zákona o potravinách. A to tím méně, ano ministerstvo veřejného zdravotníctví a tělesné výchovy nařídilo výnosem ze dne 20. května 1922, čís. 10.558/11 — vyhlášeným zemskou správou politickou na Moravě dne 27. června 1922 pod čís. 58.522/XV —, že přísada škrobu do uzenářských výrobků (kromě jaternic) podléhá deklaraci a musí býti v obchodech, kde se zboží prodává, učiněna obecenstvu patrnou, což stěžovatel opomenul učiniti, jak bylo zjištěno při revisi jeho obchodu. Jelikož rozsudek vyslovuje, že stěžovatel klamal zákazníky, že prodává salám z čistého masa, je tím zjištěn i klamací úmysl stěžovatelův, jak jej vyžaduje skutková podstata přestupku podle § 11 čis. 1 zákona o potravinách.

Nebylo třeba zjistiti, zda byl A. vzat do přísahy. Ustanovení § 68 tr. zák. nečiní vrchnostenskou povahu a zvýšenou ochranu úředníků, zmocněnců, zřízenců a zaměstnanců státních a obecných úřadů — jako u úředníků a hajných lesní správy — závislou na tom, že byli vzati do přísahy, a ustanovení druhého odstavce § 101 tr. zák. uvádí výslovně, že je veřejným úředníkem, kdo obstarává záležitosti vlády, ať byl nebo nebyl vzat do přísahy (srovnej i rozh. čís. 3212 a 3414 sb. n. s.). V oněch ustanoveních zákona není opory ani pro názor, že vrchnostenská povaha a zvýšená ochrana nepřísluší úředníkům anebo zaměstnancům jen smluvním; naopak nasvědčuje nesprávnosti tohoto názoru to, že jsou v § 68 tr. zák. vedle úředníků a zaměstnanců jmenováni také zmocněnci a zřízenci. Proto je pochybena též námitka, že není dána skutková podstata § 81 tr. zák. z důvodu, že svědek A. je jen smluvním zaměstnancem. Dále nebylo třeba dalších zjištění umožňujících posouzení, zda a pokud, přesněji kterými úkony a kterých úředníků (zaměstnanců) jde v provozu jatek, v nichž působí také svědek A., o soukromý (výdělečný) podnik města H. či o veřejné zařízení, jehož provozováním plní město H. zdravotně-policejní úkoly, zajišťující řádnou prohlídku dobytka a masa. Podle zjištění rozsudku, jež hledí patrně i ke sdělení, že svědek A. vede účetnictví podniku (jatek) a vybírá příslušné obecní dávky a státní daň z masa, záležel stěžovatelovým násilím vynucovaný a vynucený úřední úkon svědka A-a v odvětví a zdanění telete. Zdanění (určení a vybírání státních daní a veřejných, najmě i obecních dávek) je — opírajíc se o předpisy veřejného, najmě mančního práva — úkonem vrchnostenským (srovnej rozhodnutí čís. 965 Sb. n. s.), takže nejen zdanění samo, nýbrž i veškeré úkony nutné k určení výše daně nebo dávky (srovnej rozh. čís. 2854 sb. n. s.), tedy také zjištění váhy předmětu zdanění (vážení zvířat přivezených do jatek) jsou výkonem úřadu ve smyslu §§ 68, 81 tr. zák. Proto se nepřičí správnému výkladu zákona názor nalézacího soudu, že stěžovatel vynutil výkon služby osoby jmenované v § 68 tr. zák., donutiv městského úředníka A-a ke zvážení dobytka v městských jatkách, ve kterých je A. službou pověřen, třebas jen jako smluvní úředník bez přísahy.

Čís. 4501.

Spáchal-li obvinený na území platnosti trestného práva drier rakúskeho zločin, patriaci do oboru pôsobnosti krajského súdu, a na území práva drier uhorského prečin, patriaci pred súd okresný, je príslušný

previesť trestné pokračovanie pre oba trestné činy krajský súd na území práva drier rakúskeho, hoci aj onen okresný súd ho predstihol (§§ 19 tr. p., 56 tr. ř.).

(Rozh. z 18. októbra 1932, Nd IV 19/32.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti J. D. a spol. pre zločin krádeže a iné trestné činy vo spore o príslušnosť medzi krajským súdom v Levoči a krajským súdom v Kutnej Hore v zasedaní senátu, konanom dňa 18. októbra 1932, po slyšaní generálneho prokurátora takto sa u s n i e s o l: K prejednaniu veci je príslušný krajský súd v Kutnej Hore, ktorému sa spisy zasielajú.

D ô v o d y:

Podľa oznámenia četníckej stanice v H. zo dňa 20. a 22. augusta 1932 sú J. D. (už viac ráz pre krádež trestaná) a Ž. N. podozrelé, že dňa 20. augusta 1932 v H. — tedy v obvode krajského súdu v Kutnej Hore — spoločne odcudzili B. M-ovi z jeho uzamknutého bytu čiastku 2100 Kč. Podľa oznámenia četníckej stanice v K. zo dňa 26. augusta 1931 je J. D. podozrelá, že spoločne s M. N. odcudzila dňa 25. augusta 1931 vo V. — tedy v obvode krajského súdu v Levoči — J. K-ovi z neuzamknutého bytu a neuzamknutej zásuvky nočného stolku čiastku 70 Kč. Ani krajský súd v Kutnej Hore, ani krajský súd v Levoči sa neuznávajú príslušnými k prevedeniu trestného pokračovania o uvedených trestných činoch. Ide o činy, z ktorých jeden bol spáchaný v oblasti, v ktorej platí trestný zákon zo dňa 27. mája 1852 čís. 117 r. z., a druhý v oblasti, v ktorej platí trestný zákon slovenský (zák. čl. V:1878). V dôsledku toho, hľadiac na ustanovenie § 16 posl. odst. tr. p. platného na Slovensku a úplne shodného s ním § 51 posl. odst. tr. ř. platného v českých zemiach, je treba obidva činy posudzovať podľa trestných zákonov platných na mieste činu, a to každý čin zvlášť. Zásadu sčítaciú, na ktorú sa odvoláva krajský súd v Kutnej Hore, práve preto, že ide o činy spáchané v obvodoch platnosti rôznych trestných zákonov, nelze užiť. Nie je preto ani možné obidva činy (aj časove a čo do osoby poškodeného rozdielne) kvalifikovať za jediný trestný čin. Podľa toho sú J. D. a Ž. N. podozrelé, že v obvode krajského súdu v Kutnej Hore spáchaly zločin krádeže podľa §§ 171, 173, 174-II. a), c) tr. zák. (J. D. aj podľa § 176-II. a) tr. zák.) platného v českých zemiach. Tento trestný čin patrí podľa § 13 tr. ř. platného v českých zemiach do oboru pôsobnosti krajského ako trestného súdu. Naproti tomu čin, ktorého sa podľa trestného oznámenia dopustily J. D. a M. N. v obvode krajského súdu v Levoči, je iba prečinom krádeže podľa § 333 tr. zák. platného na Slovensku, patriacim podľa § 18 zák. čl. XXXIV:1897 do oboru pôsobnosti okresného súdu. Podľa § 19 tr. p. platného na Slovensku má o slúčených veciach konať pokračovanie súd, ktorého obor pôsobnosti ani jeden z trestných činov ne-

presahuje. Taktiež podľa § 56 tr. ř. platného v českých zemiach riadi sa v prípade, že ide o viac trestných činov, príslušnosť súdu podľa zločinu, resp prečinu patriaceho pred súd sborový, bárs by aj okresný súd straniva činu, pred okresný súd patriaceho, predstihol. V súdnom prípade ide pri čine, spáchanom v obvode krajského súdu v Kutnej Hore, o zločin patriaci do oboru pôsobnosti krajského súdu, kdežto pri čine, spáchanom v obvode krajského súdu v Levoči, iba o prečin patriaci do oboru pôsobnosti okresného súdu. Niet preto pochybnosti, že pri slúčení obidvoch vecí je príslušný krajský súd v Kutnej Hore pre prevedenie celého pokračovania. Pri tom nebolo prihliadnuté k priestupkom túláctva a proti bezpečnosti tela, spáchaným podozrelými J. D. a Ž. N. podľa cit. oznámenia četníckej stanice v H. tiež v obvode krajského súdu v Kutnej Hore, lebo tieto priestupky nemajú vlivu na určenie príslušnosti v tejto veci.

Čís. 4502.

Podle § 188 tr. zák. jsou volnému ujednání účastněných osob zůstaveny jen doba a způsob, nikoliv i rozsah (úplnosť) náhrady.

Určení škody z podílnictví po rozumu 2. odst. § 187 tr. zák. přísluší jen nalézacímu soudu, aniž podílník může těžiti z omylu nebo z příznené poškozeného.

(Rozh. ze dne 19. října 1932, Zm I 103/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnii stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 21. října 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podílnictví na zpronevěře podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Nelze shledati důvodným ani poukaz na zmatek neúplnosti rozsudku podle čis. 5 § 281 tr. ř. ve výtce stížnosti, že měl být vzat náležitý zřetel na výpověď svědka K-a, že stěžovatel nahradil asi 1.200 Kč a že firma W. a Sch. nežádá od stěžovatele další náhradu. Lze ponechati stranou, nedospěla-li firma W. a Sch. k stanovení částky 1.215 Kč jako částky, již má stěžovatel zaplatiti, úvahami, že stěžovatel platil spoluobžalovanému C-ovi za prodané poukázky jen polovičku cen poukázek, a že mu zůstala druhá polovička cen jako osobní zisk, takže se zaplacením téže částky, již vyplatil C-ovi a sám určil na 1.215 Kč, firmě W. a Sch., vzdal se jen vlastního užitku ze souzeného skutku, nenahradiv zbytek škody. Neboť nemělo by právního významu ani, že si firma vypočetla škodu na 1.215 Kč, ani, že se spokojila náhradou v této výši. Podle druhého odstavce § 187 tr. zák. stačí ovšem k beztrestnosti účastníka, přes-

něji podílníka, napraví-li všechnu škodu, která vzešla z jeho účastenství (podílnictví), lze-li část tu vyšetřiti. Než určení této škody přísluší a náleží jako skutkové zjištění jen nalézacímu soudu, aniž může podílník těžiti z případného omylu nebo z případné příznené poškozené osoby. V souzené trestní věci jest napadeným rozsudkem zjištěno, že poukázky, které stěžovatel od C-y na škodu firmy W. a Sch. koupil, měly cenu nejméně 2.430 Kč, a že se této částí rovná škoda, kterou stěžovatel svým jednáním řečené firmě způsobil. Ježto stížností není ani výslovně ani zřetelným poukazem vytykána formální vadnost tohoto zjištění, mohla bez trestnosti stěžovatele nastati jen zaplacením (náhradou) celé částky 2.430 Kč poškozené firmě. Na požadavku tom neměnila by nic ani sleva (zřeknutí se a prominutí) částí náhrady poškozenou firmou, any jsou sice doba a způsob, nikoliv i rozsah (úplnosť) náhrady zůstaveny podle § 188 tr. zák. volnému ujednání účastněných osob. Okolnosti napovězené částí výpovědi svědka K-a, neměly tudíž rozhodný význam a mohly býti rozsudkem opomenuty bez následků zmatečnosti rozsudku podle čis. 5 § 281 tr. ř.

Čís. 4503.

»Zástupem« (§ 39 čis. 2 zák. na ochr. rep.) jest náhodné seskupení většího počtu lidí na určitém místě, aniž se vyžaduje, by tito lidé měli společný zájem pro to, co se děje (vztah k davovému citu); nezáleží na tom, zda pachatelův čin budil jejich pozornost (zájem).

Spadá sem větší počet lidí na pláži nebo v její blízkosti.

(Rozh. ze dne 19. října 1932, Zm I 992/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnii stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 8. října 1931, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem rušení obecného míru podle § 14 čis. 5 zákona ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatečnii stížnost namítá, že výroky, jež obžalovaná podle skutkového zjištění rozsudkového pronesla, nezakládají skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čis. 5 zákona na ochranu republiky, any prý nebyly proneseny »veřejně« po rozumu § 39, čis. 2 zák. na ochranu republiky. Rozsudek zaujímá prý sice stanovisko, že výroky, o něž jde, byly proneseny »před zástupem«, tedy »veřejně« ve smyslu posléze cit. ustanovení zákona, je prý však na omylu. Pláž — výroky obžalované za vinu davané byly podle skutkového zjištění rozsudkového proneseny na pláži v Portorose v Italii, pokud se týče v blízkosti této pláže — je prý mí-

stem zábavy a dovádění a lidé koupající se nebo ležící na pláži nemohou prý býti považováni za »zástup« ve smyslu § 39 čís. 2 zák. na ochranu republiky. Slovy »před zástupem« chce prý tento zákon naznačiti něco jiného než slovy »před více osobami« (»před více lidmi«); »zástup« musí prý míti »jakýsi společný zájem pro to, co se děje, a jakýsi vztah k davovému citu«. Stížnost má pravdu, tvrdíc, že se zákonný pojem »zástupu« nekryje se zákonným pojmem »více lidí«, vykládá však pojem »zástupu« mylně. Podle ustálené judikatury zrušovacího soudu je čin po stránce objektivní, kterou jen má stížnost na mysli, vykonán »před zástupem« po rozumu § 39 čís. 2 zák. na ochranu republiky, byl-li vykonán před větším počtem osob na určitém místě náhodou seskupených, a to před takovým počtem osob, že se počet ten nedá na první pohled ihned určití, a měly-li osoby zástup tvořící možnost čin pachatelův postřehnouti. Předpokládá-li takto pojem »zástupu« náhodné seskupení takového většího počtu lidí na určitém místě, je zřejmo, že se nevyžaduje k vykonání činu »před zástupem«, by onen větší počet lidí »měl jakýsi společný zájem pro to, co se děje, a jakýsi vztah k davovému citu«. Stížnost zaměňuje, tvrdíc, že zástup musí míti »jakýsi společný zájem pro to, co se děje«, zřejmě pojem »zástupu« s pojmem »shromáždění« v ustanovení § 39 čís. 2 zák. na ochranu republiky, jenž předpokládá seskupení většího počtu lidí, kteří se sešli na určitém místě k určitému cíli úmyslně. Z toho vysvítá též, že pojmu »zástupu« odpovídá i větší počet lidí na pláži nebo v její blízkosti seskupených, jsou-li jinak dány ony náležitosti tohoto pojmu. Při tom jest poznamenati, že rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že obžalovaná výroky, jež učinila v srpnu 1930 na řečené pláži, pronesla »v přítomnosti dvou rodin říšskoněmeckých Němců a kromě toho i v přítomnosti více jiných lázeňských hostů«, tedy zřejmě před větším počtem lidí, a to před takovým počtem osob, že počet těchto osob, jež měly podle zřejmého předpokladu rozsudkového možnost výroky obžalované slyšeti, nemohl býti na první pohled ihned zjištěn, a že dále v rozhodovacích důvodech zjišťuje, že výrok, jež obžalovaná pronesla dne 1. září 1930, byl jí pronesen v moři v blízkosti pláže, kde byl slyšen svědkem Karel G-em a mohl býti slyšen též jinými lázeňskými hosty na pláži seskupenými, jichž bylo asi 10, tedy zřejmě tolik, že jejich počet nemohl býti na první pohled ihned určen. Námitka stížnosti, že není prokázáno, že výroky obžalované v přítomnosti dvou říšskoněmeckých rodin a více jiných lázeňských hostů pronesené (t. j. výroky obžalované v srpnu 1930 pronesené) byly pozornost nebo zájem těchto osob, a že proto nelze míti za to, že byly proneseny »před zástupem«, je právně bezpodstatná; neboť s hlediska pojmu »zástupu« je lhostejno, budil-li pachatelův čin pozornost nebo zájem osob »zástup« tvořících, či nikoli. Tvrdí-li stížnost v této souvislosti, že svědek Karel G., jehož výpovědi se rozsudek dovolává, nepotvrdil, že mezi přítomnými hosty byli též Češi nebo Němci, kteří slovům obžalované rozuměli, stačí k tomu poznamenati, že svědek ten potvrdil, že obžalovaná pronesla své výroky i před Němci, t. j. před řečenými dvěma říšskoněmeckými rodinami, a před Čechy, totiž před svědkem a jeho manželkou.

Čís. 4504.

Zabranie predmetov podľa § 61 tr. zák. (§ 25 tr. zák. priest.) má povahu vedľajšieho trestu a neľže ho preto vysloviť u obžalovaného, ktorý bol obžaloby sprostý. Stalo-li sa tak preca, bol zavinený zmäťok podľa § 385 č. 2 tr. p.

(Rozh. z 20. októbra 1932, Zm IV 353/32.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti J. B., obžalovanému zo zločinu ťažkého ublíženia na tele na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti náhradného súkromného obžalobcu vyniesol r o z s u d o k, ktorým zmätočnú sťažnosť jednak odmietol, jednak zamietol, avšak z dôvodu zmätočnosti označeného v bode 2 § 385 tr. p. z úradnej moci zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc, nakoľko bola zabavená sekera jako trestný znak spravovaná, toto opatrenie pomínul a nariadil, aby sekera bola podľa § 187 tr. p. vydaná jej vlastníčkovi.

Z d ō v o d o v :

Pri preskúmaní veci najvyšší súd zbadal toto: Súdov nižších stolíc oslobodily obžalovaného od obžaloby, preca však nariadily zabavenie jednej sekery podľa § 61 tr. zák. Ponevác podľa § 61 tr. zák. a § 25 tr. zák. o priest. zabavenie treba považovať za vedľajší trest, neľže tento trest vyrubiť na oslobodeného obžalovaného. Preto mýlily sa súdy nižších stolíc, keď nariadily v tomto prípade zhabanie sekery. Je tu tedy dôvod zmätočnosti označený v bode 2 § 385 tr. p., na ktorý treba hľadať z povinnosti úradnej. Preto najvyšší súd pokračoval podľa odst. I. § 33 tr. p. nov. a pomínul uvedený vedľajší trest.

Čís. 4505.

Násilí stíhané druhou vetou § 83 tr. zák. není beztrestné ani, je-li jim odstraňován stav, na jehož odstranění si pachatel činí nárok, ani, je-li jim zjednáván stav, odpovídající právnímu nároku pachatelovu (na vystěhování nájemníka z bytu).

Odpovědnosti za takovou svémoc nezprošťuje pachatele ani mylný předpoklad, že je oprávněn odstraniti sám skutečný stav, který je v rozporu s jeho právem nebo s právním nárokem, který mu skutečně nebo domněle přísluší proti osobě dotčené násilím.

(Rozh. ze dne 21. října 1932, Zm I 116/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmäteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 14. listopadu 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 83 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Uplatňujíc důvody zmatečnosti podle čís. 4 a čís. 9 b) § 281 tr. ř. a poukazujíc k ustanovení § 2 e) tr. zák., domáhá se zmateční stížnost zproštění stěžovatele z obžaloby z důvodu, že zločin, jímž byl stěžovatel uznán vinným, nelze mu přičítati, an je zlý úmysl předpokládán v § 83 tr. zák. vyloučen pevným přesvědčením stěžovatele, že má právo vstoupiti do bytu deputátního dělníka a vystěhovati ho z bytu v případě neposlušnosti. S hlediska § 281 čís. 9 a) tr. ř. je tato námitka pochybena. Poslední věta § 83 tr. zák. stanoví jasně, že pohnutka jednání v předchozích větách naznačeného je lhostejna, nanejmé že nezáleží na tom, zda se tak stalo, by se provedlo právo, na které si činí pachatel nárok. Násilí stíhané druhou větou § 83 tr. zák. není tedy beztrestné ani, je-li jím odstraňován stav, na jehož odstranění si pachatel činí nárok, ani, je-li jím zjednáván stav, odpovídající právnímu nároku pachatelovu. Jelikož pak zákon nerozeznává, zda má právní nárok pachatelem uskutečňovaný neb uskutečněný v zákonech oporu či nikoliv, je násilné způsobení změny trestné, i když pachatel zjednává průchod skutečnému právu, tím spíše, jedná-li v omylu, že mu dotčené právo přísluší. Podstatou zločinu § 83 tr. zák. je tudíž svémoc spočívající v tom, že pachatel násilím, v případech druhé věty násilím spáchaným po vniknutí do cizího bytu nebo příbytku, zjednává skutečnému nebo domnělému právu průchod sám, místo aby mu dal zjednáti průchod vrchností k tomu povolnou. Odpovědnosti za takovouto svémoc nezprošřuje pachatele ani mylný předpoklad, že je oprávněn odstraniti sám skutečný stav, který je v rozporu s jeho právem nebo třeba s právním nárokem, který mu skutečně nebo domněle přísluší proti osobě násilím dotčené. Předpokládáť pachatel v takovém případě přípustnost svémoci trestným zákonem zakázané a jedná z mylného výkladu nebo třeba z neznalosti trestního zákona, kterou se podle ustanovení § 3 tr. zák. omlouvatí a hájiti nemůže. Proto nelze ani v souzené trestní věci vytýkati rozsudku právní mylnost z důvodu, že spatřoval v násilném vystěhování věci Marie J-ové z jejího bytu, do něhož stěžovatel vnikl se zbraní, zločin rušení míru domovního podle § 83 tr. zák., ačkoliv se stěžovatel hájil oním omylem (přesvědčením), to tím méně, že — jak rozsudek správně uvádí — nehodí se na Marii J-ovou hlavní opora onoho přesvědčení stěžovatelova — směrnice zemského úřadu —, ana nebyla deputátní dělnicí, nýbrž nájemnicí a neuzavřela se se stěžovatelem úmluvu, již mají směrnice na zřeteli. Rozsudečnému zjištění, že J-ová nebyla deputátní dělnicí, nýbrž užívala bytu na základě nájemní smlouvy za úplatu, nevytýká stížnost formální vadnost; pouhou výtkou nepravdivosti četnické zprávy neodstraní stížnost ono zjištění, jež se opírá o jiné výsledky hlavního přelíčení. Že J-ová neplnila své závazky, za které byl jí byt poskytován, že nedostála slibu, že se v určenou jí dobu vystěhuje, že jí stěžovatel opatřil a poukázal jiný byt zcela přiměřený a že J-ová měla kromě toho možnost bydleti v obci, jejíž porodní asistentkou byla, nemění nic na skutečnosti, že J-ová vykonávala práva nájemní v bytu, do něhož pachatel vnikl, aniž jí bylo před souzeným skutkem v tom bráněno jinak než dopisem s vyhrůžkou násilného vyklizení, již nedbala a již proto pokojně držby bytu nepozbyla. Ve příčině skutečnosti a neru-

šenosti této držby se stěžovatel omylem nehájil; rušil-li ji — jak rozsudkem zjištěno — svémocně vyklizením nábytku, vniknuv do bytu se zbraní, přes zákaz dcer, tedy zástupců J-ové, odpovídá za toto násilí podle § 83 tr. zák., třeba předpokládal, že J-ová nemá právo k dalšímu bydlení v tomto bytu a že je oprávněn ji z bytu vystěhovati. Neboť další námitka stížnosti, opřená o čís. 9 a) § 281 tr. ř., že stěžovatel zůstal státi u prahu dveří v síni, která je společná celému domku, je jen popřením opačného zjištění rozsudku, který — závazně podle § 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř. pro dolíčení hmotněprávních zmatků — bere za prokázáno, že stěžovatel, vypáčiv dveře, vstoupil se sekerou v ruce do světnice J-ové, a kterému stížnost, nanejmé v této části formální vadnost ani výslovně ani zřetelným poukazem nevytýká. Stížnost — jak dovozeno — neodůvodněnou bylo zamítnouti.

Čís. 4506.

Neodporoval-li obžalovaný příslušník národní menšiny doručení rozsudku jen ve státním jazyku v propadné třídenní lhůtě čl. 21 odst. 2 nař. čís. 17/1926, nemá nárok na doručení rozsudku i v jazyku menšiny a lhůty k opravným prostředkům počínají od onoho doručení ve státním jazyku.

(Rozh. ze dne 21. října 1932, Zm II 143/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl, pokud se týče odmítl v neveřejném zasedání odpor, zmateční stížnost a odvolání obžalovaného, do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 5. února 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák.

D ů v o d y:

Napadený rozsudek, vyhlášený dne 5. února 1932 v nepřítomnosti obžalovaného, byl mu i s poučením o opravných prostředcích doručen dne 19. února 1932 jen ve státním jazyku. Obžalovaný je podle spisů (podle četnického udání o trestném činu) národnosti německé, avšak protokol o jeho zodpovědném výslechu u okresního soudu v Zábřehu byl sepsán v jazyku státním, kdežto protokoly svědků Jana Sch-a a Magdaleny Sch-ové, vyslechnutých u téhož soudu a týmž soudcem, byly sepsány v jazyku německém. Dne 26. února 1932 došlo nalézacího soudu podání obžalovaného, na poštu odevzdané dne 25. února 1932, jímž obžalovaný žádal o doručení rozsudku a o poučení v německé řeči, an prý není mocen státního jazyka. Soud vyhověl této žádosti a rozsudek byl nyní i v německé řeči vydán a obžalovanému doručen dne 12. března 1932. Pak podal obžalovaný proti rozsudku odpor, zmateční stížnost a odvolání dne 15. března 1932. Netřeba v souzeném případě zkoumati, zda byl soud oprávněn vydati rozsudek jen ve státním jazyku hledě k tomu, že výslech obžalovaného v předběžném vyhledávání byl protokolován v jazyku státním, ani zkoumati, zda byl obžalovaný oprávněn, žá-

dati za vydání rozsudku v německé řeči i, když při svém výsledku skutečně učinil svoje prohlášení a jednal ve státním jazyku (viz čl. 18 odst. 1 písm. d) a čl. 24 nař. ze dne 3. února 1926, čís. 17 Sb. z. a n.); neboť z toho, co bylo řečeno, plyne, že obžalovaný jakožto příslušník jazykové menšiny, jemuž se dostalo vyřízení jen ve státním jazyku, nežádal o vyřízení i v německém jazyku v třídní lhůtě, určené v čl. 21 odst. 2 cit. nař. Prováděcí nařízení k jazykovému zákonu nestanovilo a nemohlo stanoviti, jaký účinek má na počátek lhůt k opravným prostředkům ve věci samé, bylo-li straně dodáno vyřízení jazykově vadné, a ponechalo judikatuře tuto otázku rozhodnouti (viz výnos min. sprav. z 10. února 1926, čís. 7478, čís. 6 Věstníku min. sprav. z roku 1926 str. 25), ale určilo tak krátkou lhůtu, vycházejíc zřejmě z úvahy, že nelze právní moc vyřízení ponechávati libovůli stran (viz rozhodnutí čís. 1886 sb. n. s. civ.). Vedlo by skutečně k povážlivým nepřístojnostem, kdyby strana mohla snad po letech žádati za vydání a doručení rozhodnutí v jazyku národní menšiny. Jeť ostatně v přirozeném a samozřejmém zájmu strany státní jazyk neovládající, by co nejdříve žádala a obdržela překlad (viz pozn. 4 k čl. 21 cit. nař. ve vydání Kompassu str. 189). Vysvítá tudíž nepochybně ze čl. 21 odst. 2 cit. nař., že po uplynutí řečené třídní lhůty jakožto lhůty propadné nemůže již strana odporovati dodanému jí vyřízení jako jazykovému zákonu nevyhovujícímu (viz také v tomto smyslu citovaný výnos min. sprav. věstník 1926, str. 25). Nemá-li však obžalovaný po uplynutí oné lhůty nárok na doručení rozsudku v jazyku menšiny, nelze pochybovati, že doručení jen ve státním jazyku jest pokládáti za platné a směrodatné, nanejvýš pokud se týče počátku lhůt pro opravné prostředky. Podle toho, co bylo dovedeno, byly všechny opravné prostředky, jež jest vesměs vznésti do tří dnů ode dne doručení opisu rozsudku, podány opožděně, pročež je bylo v neveřejném zasedání zamítnouti, pokud se týče odmítnutí (§§ 427 odst. 3, 284 odst. 1, 294 odst. 1, 296 tr. ř. a § 4 č. 1 a § 1 č. 1 zákona z 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878).

Čís. 4507.

Přechovávání nevybuchlého dělového šrapnelu, naplněného černým prachem, nespadá pod ustanovení § 3 zák. o třaskavinách (čís. 134/1885); spadá však pod ustanovení §§ 12, 32 zbroj. pat. a § 431 tr. zák.

S hlediska §§ 12, 32 zbroj. pat. nezáleží na tom, že jde o vojenskou municí vzoru rakouského, dnes již neužívaného; stačí, že jde o druh munice československou armádou po převratu převzaté.

(Rozh. ze dne 22. října 1932, Zm I 823/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. července 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 3 zákona ze dne 27. května, 1885, čís. 134 ř. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal stěžovatele vinným přestupky podle §§ 12, 32 zbrojního patentu ze dne 24. října 1852, čís. 223 ř. zák. a podle § 431 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění, pokud, uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř., namítá, že souzený skutek, přechovávání nevybuchlého dělového šrapnelu, nespadá pod ustanovení § 3 zákona o třaskavinách ze 27. května 1885, čís. 134 ř. zák., pod které jej podřaduje napadený rozsudek. Toto ustanovení zákona o třaskavinách má za předmět jednání, na která by bylo, kdyby nebyla spojena s nebezpečím tam uvedeným, použití ustanovení § 2 téhož zákona a jichž podstatou, jakž tam uvedeno, jest, že se příčí předpisu § 1 téhož zákona, přesněji předpisu prvního odstavce § 1. Tento předpis nevztahuje se však, jak vysloveno posledním odstavcem téhož §, na vojenskou správu a na třaskaviny státního monopolu. O monopolu výbušných látek vydán zákon ze dne 15. července 1919, čís. 414 sb. z. a n. a zákon ten byl na základě jeho § 7 proveden vládním nařízením z 8. listopadu 1920, čís. 615 sb. z. a n., podle jehož § 1 čís. 1 jest předmětem monopolu (rozuměj státního monopolu) výbušných látek obzvláště i černý prach ve všech svých podobách a k jakýmkoliv účelům. Podle těchto jasných ustanovení nebyl šrapnel, o který v souzené trestní věci jde, a jehož náplň pozůstávala podle rozsudečného zjištění z černého prachu, vůbec vhodným předmětem jednání upravených ustanovením prvního odstavce § 1 a stíhaných trestními normami §§ 2 a 3 zákona o třaskavinách, třebaže je, jak rozsudek uvádí, i černý prach třaskavinou a třebaže, jak dále rozsudkem uvedeno, není zákonem čís. 414/1919 upravena výroba, ani další upotřebování vojenských střel, k čemuž jest ostatně podotknouti, že se tato ustanovení zákona o třaskavinách podle předpisu posledního odstavce § 1 nevztahují na vojenskou správu, tudíž ani na výrobu a na další upotřebování vojenských střel. Podřadění souzeného skutku pod ustanovení § 3 zákona o třaskavinách příčí se, jak dovozeno, správnému použití zákona; i bylo proto napadený rozsudek z důvodu § 281 čís. 10 tr. ř. zrušiti, aniž třeba zabývati se vývody stížnosti o nedostatku subjektivní stránky přečinu, jímž byl stěžovatel v napadeném rozsudku uznán vinným. Souzeným činem jsou však splněny skutkové podstaty přestupků §§ 12, 32 zbrojního patentu ze dne 24. října 1852, čís. 223 ř. zák. a § 431 tr. zák. Stěžovatelem přechováváný šrapnel je dělovým nábojem, tudíž vojenskou municí a stěžovatel, udav, že věděl a poznal, že to je náboj, ale nevěděl, jaký a neuvědomil si následky případného výbuchu, nepopřel vědomí, že jde o vojenskou municí, takže netřeba zdůrazniti zásadu § 238 tr. zák.; že stěžovatel měl zvláštní povolení k přechovávání vojenské munice, nanejvýš šrapnelu, není rozsudkem zjištěno, nebylo stěžovatelem tvrzeno a není ani jinak spisy napovězeno. Nesejde na tom, že šlo podle znaleckého posudku o vojenskou municí vzoru rakouského, dnes už nepoužívaného, neboť rakouská munice není v tomto případě municí cizozemskou, ano jde o druh munice, československou armádou po převratu převzaté a bývalá rakouská munice se tím stala municí tuzemskou, což vysvítá i z posudku znalce. S dalšího hlediska § 431 tr. zák. pak nezáleží na tom, že si podle tvrzení stížnosti stěžovatel nebyl, což ostatně není rozsudkem vysloveno, vědom nebezpečí spojeného s přechováváním šrapnelu pod skříni na půdě a s přenesením šrapnelu

mladistvým synem stěžovatele do školy. K přičítání nebezpečí rozsudkem zjištěného stěžovateli stačí podle jasného doslovu §§ 335, 431 tr. zák. i nedbalost nevědomá a ta je zjištěna větami rozhodovacích důvodů, že stěžovateli mohla býti nebezpečnost šrapnelu známa, poněvadž bylo po válce všeobecně v úředních vyhláškách na nebezpečnost takových střel poukazováno, a z velice četných případů neštěstí, k nimž došlo z nebezpečné vlastnosti takových střel. Proto bylo stěžovatele uznati vinným oněmi přestupky, jejichž skutková podstata jest ve všech složkách naplněna tím, co rozsudkem zjištěno.

Čís. 4508.

Ustanovení (prvé věty) § 214 tr. zák. vztahují se i na zločince již odsouzeného, který si ještě trest neodpykal.

I pachatel hlavního činu může se dopustiti spoluviny (§ 5 tr. zák.) a nedokonaného svádění (§ 9 tr. zák.) ke zločinu nadřování zločincům podle § 214 tr. zák.

Rozh. ze dne 22. října 1932, Zm I 836/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 31. července 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného svádění ke zločinu nadřování zločincům ukrýváním podle §§ 9, 214 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost namítá, že podřadění souzeného skutku pod ustanovení (prvé věty) § 214 tr. zák. brání skutečnost, že stěžovatel byl před skutkem právoplatně uznán vinným zločinem, ke kterému hledělo zjednávané nadřování sváděné osoby, pročež nemůže prý býti řečí o zabraňování (ztěžování) odhalení něčeho, co již odhaleno jest. Námitka má sice jakousi oporu v doslovu zákona, který mluví o zatajování pŕtahů, které by mohly vésti k objevení zločinu nebo pachatele, a doslov zákona jest patrně také příčinou, že Lamnasch—Rittler (str.162) pokládá za povážlivé, podřaditi pod § 214 tr. zák. »preparování důkazu neviný« za účelem obnovy trestního řízení, skončeného právooplatným rozsudkem. Leč úzký výklad zákona stížností uplatňovaný nevyhovoval by smyslu a účelu dotčeného ustanovení. Zločincem není jen pachatel dosud nesouzený, nýbrž — což má důležitý význam pro souzený případ — i pachatel (srovnej § 225 tr. zák.), jenž byl uznán vinným, avšak nevytrpěl dosud trest mu uložený. Nelze za to míti, že zákonodárce chtěl sice potrestati nadřování pachateli, jenž má teprve býti usvědčen, avšak ponechati beztrestným nadřování pachateli, jehož vina jest již rozsudkem zjištěna. Zájem státu na stíhání a na potrestání pravého pachatele je zajisté stejný před tím, než vůbec byl odhalen, a pak, když se koná vyšetřování k jeho usvědčení, jakož i potom, když byl odsouzen a hrozí nebezpečí, že bude výkon trestu nadřováním zmařen. Tresce-li se na-

držování k útěku podle § 217 tr. zák., nelze seznati, proč by neměla býti trestnou i snaha, zmařiti tento výkon vůbec odstraněním jeho předpokladů, t. j. odsuzujícího rozsudku. Proto jest chrániti ustanovením § 214 tr. zák. konání spravedlnosti (trestní soudnictví) proti rušivým zásahům povahy tam naznačené v kterémkoliv úseku trestního řízení, tedy zajisté i tehdy, když se trest vykonává. I rozhodnutí bývalého vídeňského zrušovacího soudu čís. 4167 úř. sb. (srovnej i rozhodnutí čís. 1114, 1579, 4163 téže sbírky) dospěl již k zásadě, že se ustanovení (prvé věty) § 214 tr. zák. vztahují i na zločince již odsouzeného, který si trest ještě neodpykal. Pro správnost tohoto názoru lze nalézt oporu i v nauce (viz Finger: Strafrecht I. 559). Podřadění souzeného skutku pod ustanovení § 214 tr. zák. nepřekáželo tedy, že stěžovatel byl už právoplatně uznán vinným zločinem, k němuž hledělo nadřování jím zjednávané, a trest za zločin ten mu uložený v době souzeného skutku odpykával.

V druhé námitce, že nadřování předpokládá různost osob nadřovatele a zločince, jemuž se nadřuje, kdežto stěžovatel spáchal sám zločin, k němuž souzená činnost hledí, si stížnost patrně neuvědomila, že souzeným skutkem není nadřování, nýbrž svádění k nadřování, že se stěžovateli nedává za vinu, že sám zatajoval, nýbrž že působil na jinou osobu, by zatajovala pŕtahy stěžovatelova zločinu. Uvědomila-li si však stížnost tuto podstatu souzeného skutku a danou ji různost osob nadřovatele a zločince, jemuž mělo býti nadřováno, stačí k vyvrácení námitky poukaz na rozhodnutí čís. 2312 sb. n. s., v němž po zevrubném rozboru otázky, o kterou jde, vyslovena zásada, že i pachatel hlavního činu může se dopustiti spoluviny (§ 5 tr. zák.) a nedokonaného svádění (§ 9 tr. zák.) ke zločinu nadřování zločincům podle § 214 tr. zák.

Čís. 4509.

Učitel (učitelka) obecné školy jest veřejným úředníkem po rozumu §§ 101 odst. 2, 153 tr. zák. i osobou jmenovanou v § 68 tr. zák.

Ochranu požívá i na chodbě školy, kam vyšel, by napomenul rušitele vyučování ke klidu, nebo utekl, by ušel útoku pachatelovu ve třídě.

(Rozh. ze dne 22. října 1932, Zm I 1019/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 22. října 1932, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák., zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák. a přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po právní stránce namítá stížnost, že (učitelé) učitelky nejsou veřejnými úředníky ve smyslu § 68 tr. zák., nemajíce žádné, ať přímé nebo nepřímé (přenesené) pravomoci vrchnostenské. Pokud jde o zločin těžkého uškození na těle, jest námitka pochybena již proto, že ustanovení

§ 153 k ustanovení § 68 tr. zák. vůbec nepoukazuje a, že pojem veřejného úředníka jest vymezen druhým odstavcem § 101 tr. zák. Podle tohoto ustanovení, platného i pro dosah § 153 tr. zák., nemůže býti — jak podrobně dovozuje zrušovací soud v rozhodnutí č. 4193 sb. n. s. — pochybnosti o tom, že veřejnými úředníky jsou i učitelé (učitelky) obecných škol. Zdůrazňuje-li stížnost, že výchova dětí jest podle § 139 obč. zák. právem a povinností rodičů, po případě úkolem poručníka, bud' tež jí připomenuta ustanovení druhého odstavce § 120 ústavní listiny, § 1 zákona ze dne 14. května 1869, čís. 62 ř. zák. a § 1 zákona o správě školství z 9. dubna 1920, čís. 292 sb. z. a n., jimiž došla jasného výrazu zásada, že výchova dětí jest z podstatných úkolů státu, a že rodiče této své povinnosti v mnoha směrech z pravidla nemohou vyhověti jinak, než tím, že posílají děti do veřejných učilišť. Jsou-li tudíž učitelé (učitelky) obecné školy veřejnými úředníky po rozumu § 101 a tím i po rozumu § 153 tr. zák., jest je pokládati i za osoby jmenované v § 68 tr. zák. (viz i rozh. čís. 2268 sb. n. s.), to tím spíše, že i jim přísluší jakási vrchnostenská pravomoc, při nejmenším kárné právo nad školními dětmi k zachování kázně a pořádku. Proto neřídil se nalézací soud nesprávným výkladem zákona, přiznav svědkyni E-ové jako učitelce obecné školy zvýšenou — v poměru k § 411 tr. zák. — ochranu § 153 tr. zák., a z téhož důvodu E-ové i svědkyni W-ové zvýšenou — v poměru k ustanovením § 491 a § 496 tr. zák. — ochranu § 312 tr. zák.

Rozsudkem není zjištěno, že ublížení na těle bylo — jak zmateční stížnost předpokládá, svědkyni E-ové způsobeno v celku na chodbě školní budovy. Než, i kdyby tomu tak bylo, nebylo by to na závadu předpokladu, že stěžovatelka poškodila E-ovou na těle v době, kdy E-ová vykonávala své učitelské povolání. Zvláštní ochrana §§ 153, 312 tr. zák. nezaniká tím, že se veřejnému činiteli znemožňuje pokračovati v konkrétním úkonu (úředním anebo služebním), který právě vykonává, útokem, jemuž se nemůže vyhnouti jinak než přerušením konkrétního úkonu, po případě podstoupením z místa tohoto úkonu, jsa ochoten a povinen, by ihned v úkonu tom pokračoval, jakmile útok a tím překážka přestane. Předpokládajíť ona místa trestního zákona jen, že napadená osoba koná v době útoku neb urážky své povolání (úřad, službu), nikoliv i, že vykonává právě určitý úkon (povolání, úřadu, služby) — srovnej rozhodnutí čís. 976 a 435 sb. n. s. Proto nelze shledati právní omyl ani v tom, že rozsudek přiznal svědkyni E-ové zvláštní ochranu §§ 153 a 312 tr. zák. po dobu celého útoku stěžovatelčina, který počal v místnosti, v níž E-ová vyučovala, a ve kterém stěžovatelka pokračovala na chodbě, kam E-ová utekla, by ušla útoku, a odkud by se byla E-ová po skončení útoku stěžovatelčina vrátila do učebny, by tam dále plnila své povinnosti učitelské. I urážka svědkyně W-ové stala se podle rozsudečného zjištění na chodbě školní budovy. Tam ovšem W-ová nevyučovala. Než vykonáváním úřadu nejsou jen úkony, k nimž jest veřejný činitel hlavně a přímo povolán. Úřad svůj koná takový činitel i všim, co opatřuje nebo zařizuje k zabezpečení nerušeného a účelného konání oněch úkonů. Správně pokládá tudíž rozsudek za výkon úřadu svědkyně W-ové i, že vyšla z učebny, v níž vyučovala, na chodbu a napomínala stěžovatelku ke klidu, ana byla ve vyučování rušena hlukem tropeným stěžovatelkou na chodbě.

Čís. 4510.

V druhém případě § 81 tr. zák. se nevyžaduje, by vrchnostenská osoba konala skutečně svůj úřad (službu) v době, kdy pachatel předsezval jednání, směřující k vynucení úředního (služebního) úkonu; zákon stihá tu již každé násilí v předchozí větě blíže vyznačené, spáchané na vrchnostenské osobě v určitém vztahu k její úřední (služební) povinnosti.

(Rozh. ze dne 25. října 1932, Zm II 197/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 10. dubna 1931, napadající rozsudek, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem útisku podle § 2 zákona čís. 309/1921 sb. z. a n. a nikoliv zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., jak bylo žalováno, zrušil napadený rozsudek v tomto výroku, jakož i ve výroku o trestu a ve výrociích s tím souvisejících jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by o ni v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje hmotněprávní zmatek podle § 281 čís. 10 tr. ř. jen co do odsouzení obžalovaného pro přečin útisku. Jest odůvodněná. Obžaloba, kvalifikovavší trestnou činnost pachatelovu na Dr. Ladislava S-ém původně jako zločin veřejného násilí podle § 99 tr. zák., byla při hlavním přelíčení pozměněna na zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., spáchaný tím, že obžalovaný městskému zvěrolékaři, tedy osobě v § 68 tr. zák. uvedené, když konala službu, nebezpečnou pohrůžkou se zbrání v ruce se zprotivil, by na ní vynutil nějaké konání, totiž povolení k výseku masa. I bez této změny obžaloby veřejným obžalobcem byl nalézací soud podle § 262 tr. ř. oprávněn, a ovšem i povinen zažalovanou trestnou činnost pachatelovu právně zhodnotiti po případě i odlišně od obžaloby. Bylo mu tudíž uvažovati nejen o právním znaku nebezpečné pohrůžky, směřující k vynucení úředního konání, nýbrž i o skutečnostech napovídajících stav násilného vztázení ruky. Rozsudek vylučuje skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. zák. jen z toho důvodu, že prý tu není nezbytný předpoklad, totiž zprotivení se v době, kdy veřejný činitel vykonával svůj úřad a svoji službu. Toto právní hledisko je však v souzeném případě mylné. Zločin veřejného násilí »násilným vztážením ruky na osoby vrchnostenské nebo nebezpečným jim vyhrožováním ve věcech úředních« je v § 81 tr. zák. rozčleněn ve dvě hlavní skutkové podstaty: V prvé násilí za okolností v zákoně uvedených směřuje podle obmyslu pachatelova ke zmaření úředního výkonu, ve druhé k vynucení úředního jednání nebo konání služby. V tomto druhém případě zákon nevyžaduje, by vrchnostenská osoba konala skutečně svůj úřad (službu) právě v té době, kdy pachatel podnikne trestné jednání, směřující k vynucení určitého úředního (služebního) úkonu. Skutečnost, že povaha úřadu a služba ve mnohých od-

větvích veřejné administrativy je toho druhu, že výkon služby veřejného orgánu není co do své platnosti vázán na určitou dobu a na určité služební místo, a že kdykoliv, po případě i v místě od úředních místností odlišném (v souzeném případě ve vlastní domácnosti městského zvěrolékaře) může býti proveden jako úřední působnost vrchnostenské osoby, ať již z vlastního popudu nebo na zakročení stran neb osoby třetí, (činnost bezpečnostní stráže, lesního personálu, úředního lékaře, zvěrolékaře a pod.), vyžaduje ochrany veřejné moci před zevním nátlakem a před útoky, jež jsou vylíčeny v § 81 tr. zák. (a i v § 68 tr. zák.) i, jestliže úřední působnost vrchnostenské osoby ještě sice nezačala, podle úmyslu pachatele má však býti násilím vynuceno právě určité konání úřadu nebo služby náležející do jejího úředního působení. Doslov a větná úprava předpisu § 81 tr. zák. též dokazuje, že v druhém případě této normy stíhá zákon již každé násilí v předcházející větě bližšie vyznačené, spáchané na vrchnostenské osobě v určitém vzťahu k její úřední (služební) povinnosti. Pro správnost tohoto výkladu zákona mluví již odloučení druhé skutkové podstaty (vynucení) od prvé (zmaření) středníkem; rovněž doslov »některého z činů těchto se dopustí«, neboť pod »činem« jest tu vzhľadom k odlišnosti úmyslu rozuměti jen samotný zevní projev vůle pachatele, totiž »zprotivení se nebezpečnou pohružkou nebo skutečným násilným vztážením ruky, třebaže beze zbraně«, bez ohledu na další skutečnosti čin provázející. Také předpis § 153 tr. zák. podobně trestá uškození na těle spáchané na veřejném úředníku atd., nejen při vykonávání jeho povolání, nýbrž i pro toto vykonávání. Skutková zjištění, jež rozsudek učinil, podřazuje činnost pachatelovu pod § 2 zák. o útisku, neponechávají pochybnosti o tom, že správné hledisko prvního soudu na řešenou otázku mohlo vésti nalézací soud též k jinému právnímu zhodnocení zažalovaného skutku. Je proto zmatečnými stížnost státního zastupitelství, tuto vadnost uplatňující, odůvodněna; bylo proto rozsudek zrušiti jako zmatečný podle § 281 čís. 10 tr. ř. Poněvadž se pak první soud při svém mylném právním názoru vůbec nezabýval již dalšími zákonnými znaky zločinu podle § 81 tr. zák., otázkou, zda pohružky obžalovaného byly povahy nebezpečné, aniž, zda mávání holi proti Dr. S-ému již o sobě je násilným vztážením ruky, a nezjistil takto vše, co je nezbytné pro právní rozhodnutí, nemůže zrušovací soud podle § 288 čís. 3 tr. ř. rozhodnouti přímo ve věci samé, i bude úkolem prvního soudu při novém projednání věci a rozhodování učiniti další skutková zjištění též v tomto směru.

Čís. 4511.

Z ustanovenia § 8 odst. II. č. 3 zák. č. 533/19 Sb. z. a n. plynie, že len tí výrobcovia vína alebo iných, v § 1 č. 1 a 2 cit. zák. menovaných nápojov, sú oslobodení od povinnosti platiť všeobecnú daň nápojovú z množstva vyrobených nápojov neprevyšujúceho maximum vymedzené v prevádzacom nariadení, ktorí vyrábajú víno alebo vyššpomenuté nápoje pre vlastnú spotrebu, neobchodujú nimi, ani ich nečapujú.

(Rozh. z 25. októbra 1932, Zm IV 365/32.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti J. K., obžalovanému: z ťažkého dôchodkového priestupku, na základe verejného pojednávania o opravnom prostriedku generálneho prokurátora pre zachovanie právnej jednotnosti takto sa usniesol: Opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti, podaný generálnou prokuratúrou podľa § 3 nar. č. 800/916 min. sprav., vydaného na základe čl. XI:1909, a podľa § 441 tr. p. uznáva sa dôvodným a vyslovuje sa, že pravoplatným rozsudkom vrchného súdu v Košiciach, oddelenia pre Podkarpatskú Rus, jako odvolacieho súdu dôchodkového, zo dňa 13. apríla 1931 čís. To VII 667/30-11, bol porušený zákon v ustanovení § 8 odst. II. čís. 3 a §§ 10 a 26 zák. zo dňa 25. septembra 1919, čís. 533 a § 14 vlád. nar. čís. 666/1919, resp. čís. 679/1920 Sb. z. a n. Toto usnesenie ale v smysle posl. odst. § 442 tr. p. nemá účinku na shora označený oslobudzujúci rozsudok vrchného súdu.

D o v o d y:

Podľa pripojených správnych a súdnych spisov doznal J. K., že pri revízií, prevedenej dňa 9. augusta 1926 dozorciami orgány v jeho sklepe, bol zistený schodok 121 litrov vína. K. doznal tiež, že toto množstvo spotreboval vo svojej domácnosti a hájil sa tým, že jako veľkovýrobca má podľa zákona nárok na spotrebovanie vyrobeného vína do 200 litrov bez zapravenia spotrebnej dane za toto množstvo. Pri tom sa dovoľával ustanovenia § 8 odst. II. č. 3 zák. č. 533/1919 Sb. z. a n. a § 14 vlád. nar. č. 666/1919 Sb. z. a n. Podľa týchto predpisov vraj každý výrobca vína nie je povinný do 200 litrov vína svojej vlastnej výroby zdaníť a môže toto množstvo pre seba spotrebovať bez zapravenia dane. K r a j s k ý s ú d v Berehove jako dôchodkový trestný súd uznal však stranu vinnou ťažkým dôchodkovým priestupkom podľa § 8 odst. II. č. 3 a § 10 zák. č. 533/1919 Sb. z. a n. a odsúdil ju rozsudkom zo dňa 5. decembra 1930 č. Tf 588/28 podľa obžaloby finančného riaditeľstva v Berehove pre skrátenie všeobecnej dane nápojovej a paušalovanej dane z obratu v čiastke 145 Kč 20 hal. na jednonásobnú pokutu v čiastke 145 Kč 20 hal. V odôvodnení rozsudku vyslovil súd, že podľa § 8 odst. II. č. 3 cit. zák. je povinný platiť daň, kto vyrába víno pre spotrebu vlastnú, presahuje-li výroba určité množstvo vo vykonávacom nariadení stanovené. Toto množstvo činí podľa § 14 vlád. nar. č. 666/1919 Sb. z. a n. 100 litrov a bolo zvýšené vlád. nariadením číslo 679/1920 Sb. z. a n. na 200 litrov. Spomenutý § 14 hovorí: Najvyššie množstvo výroby pre vlastnú spotrebu, ktorá nepodlieha dani, stanoví sa pre kalendárny rok jedným stotým litrov pre domácnosť a druh nápoja. Zo znenia tohoto § — podľa názoru krajského súdu, — je zřejmé, že len ten výrobca vína, ktorý pre vlastnú spotrebu vyrába najviac 100, resp. 200 litrov, nie je povinný svoj výrobok zdaníť. Z toho vraj nelze však vyvoditi, že každý výrobca vína, trebárs i veľkovýrobca, ktorý vyrába o veľa viac než 200 litrov, má nárok na to, aby z vlastnej výroby, presahujúcej 200 litrov, mohol spotrebovať pre svoju domácnosť 200 litrov bez zaplataenia dane. Súd prvej stolice zastáva názor, že len malý výrobca vína, ktorý pestuje víno len pre vlastnú spotrebu a nevyrába celkom viac než 200 litrov,

je sprostý platenia dane nápojovej. To vysvitá podľa názoru súdu i z ustanovenia § 10 cit. zák., podľa ktorého vzniká povinnosť výrobcu nápojov zaplatiť daň dňom ukončenia výroby a daň je splatná najpozd-nejšie nasledujúceho všedného dňa, rozhodne však prv, než sa nápojov užije ku spotrebe.

Na odvolanie J. K. zrušil vrchný súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 13. apríla 1931 č. To VII 667/30 rozsudok prvej stolice a sprostil ho obžaloby pre ťažký dôchodkový priestupok z týchto dôvodov: Ponevác zo znenia zákona nie je zrejmé, že sa robí rozdiel medzi výrobcom, ktorý pestuje víno pre svoju vlastnú spotrebu, a medzi výrobcom, ktorý ho pestuje vo väčšom rozmere, tedy i pre obchod, a vrchný súd neshľadal, že by sa opak tohoto názoru dal vyvodit' z ustanovenia § 10 zák. č. 533/1919 Sb. z. a n., nedopustil sa obžalovaný, keď schodok vína per 121 litrov neohlásil, ťažkého dôchodkového priestupku podľa § 8 odst. II. č. 3 a § 10 zák. č. 533/1919 Sb. z. a n., ponevác bol oprávnený ponechať si ono množstvo pre vlastnú spotrebu.

Tento názor je však mylný. Z doslovu § 8 odst. II. č. 3 cit. zák. ide na javo, že tento predpis má na mysli len prípad, kedy niekto vyrába víno alebo iné nápoje v § 1 č. 1 a 2 uvedené len pre vlastnú spotrebu, bez toho, že by obchodoval s týmito nápojmi alebo ich čapoval. (Vid' rozh. najvyššieho správneho súdu zo dňa 11. mája 1928 č. 14.143/27 Bohuslavova sbierka č. 4259.) Sú tedy ten títo výrobcu uvedených nápojov oslobodení od povinnosti platiť všeobecnú daň nápojovú čo do množstva vyrobených nápojov, ktoré nepresahuje maximum stanovené v prevádzacom nariadení (200 litrov). Nesprávny je výklad týchto predpisov v tom smysle, že tiež tí výrobcu dotyčných nápojov, ktorí s nimi obchodujú alebo ich čapujú, sú oslobodení od povinnosti platiť všeobecnú daň nápojovú čo do onoho množstva vyrobených nápojov, nepresahujúceho ovšem maximum stanovené v prevádzacom nariadení, ktoré spotrebujú vo vlastnej domácnosti. Že tento výklad nie je správny, plynie z povahy cit. predpisu, ktorý — pokiaľ obsahuje ustanovenie o oslobodení od dane — je predpisom výnimečným a nepripúšťa tedy v tomto smere nejaký extenzívny výklad. Nesprávnosť tohoto výkladu plynie však tiež z pozitívneho ustanovenia § 11 cit. zákona, v ktorom sa stanoví, že minister financií je zmocnený . . . povoliť výrobcu vo veľkom a obchodníkom vo veľkom, aby za smluvený paušál smeli uživať zo svojich zásob pre vlastnú spotrebu. Z toho plynie, že nie je možné právom sa dovolávať ustanovenia § 8 odst. II. č. 3 cit. zákona pre nárok, aby nebolo podrobené všeobecnej dani nápojovej 200 litrov vína z výroby celkovej, trebárs výrobca tvrdí, že ich vyrobil výhradne pre spotrebu vo vlastnej domácnosti. Zo znenia § 14 vlád. nar. č. 679/1920 Sb. z. a n. ide na javo, že len ten výrobca vína, ktorý pre vlastnú spotrebu vyrobí najviac 200 litrov, nie je povinný svoj výrobok zdanit'. Z toho nelže však vyvodit', že každý výrobca vína, trebárs i veľkovýrobca, ktorý vyrába o mnoho viac než 200 litrov, má nárok na to, aby mohol z vlastnej výroby, presahujúcej 200 litrov, spotrebovať pre svoju domácnosť 200 litrov a nemusel za to daň nápojovú platiť. Jednotlivec môže tedy vyrobiť a spotrebovať vo vlastnej domácnosti bez dane 200 litrov vína. Vyrobí-li však viac než 200 litrov, musí zdanit' celkovú vý-

robu. Ustanovenie o oslobodení 200 litrov má účel, aby tí početní drobní výrobcu, u ktorých by sa vyberanie dane s celou príslušnou kontrolou nevyplácalo, boli vôbec vyňatí z ustanovení zákona, jako to vysvitá z bodu 6 záhlavia II. ministerského odôvodnenia zákona č. 533/1919 Sb. z. a n. Ponevác shora označené porušenie zákona je tedy zrejmé, bolo treba rozhodnúť v smysle tohoto usnesenia s dodatkom, že hľadiac na tú okolnosť, že toto porušenie zákona bolo v prospech oslobodeného obžalovaného, usnesenie najvyššieho súdu nemôže mať podľa posl. odst. § 442 tr. p. účinok na dotyčný rozsudok vrchného súdu.

Čís. 4512.

Zákon v § 303 tr. ř. nepředpisuje, by bylo obžalovanému oznámeno i, v jaké funkci se členové soudního sboru zúčastní hlavního přelíčení (kdo bude předsedou), ani, by mu byla ve třídenní lhůtě oznámena dodatečně nastavší změna soudního sboru.

(Rozh. ze dne 26. října 1932, Zm II 294/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Brně ze dne 18. května 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zabití podle § 140 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatek podle § 344 č. 4 tr. ř. shledává zmateční stížnost v tom, že sborovým soudem prvé stolice nebylo ani obžalovanému, ani jeho obhájčím nejpozději třetího dne před počtím hlavního přelíčení oznámeno, že místo vrchního soudního rady K-a, který byl v souzeném případě původně povolán k porotnímu soudu, bude zasedati při hlavním přelíčení jako člen soudního sboru porotního soudní rada Dr. T. O této změně v sestavení soudního sboru porotního dověděli prý se obžalovaný a jeho obhájcové teprve při hlavním přelíčení. V tom, že tato změna nebyla sborovým soudem prvé stolice obžalovanému nejpozději třetího dne před započtím hlavního přelíčení oznámena, jest prý spatřovati porušení předpisu § 303 tr. ř., působící zmatečnost podle § 344, č. 4 tr. ř. Opomenutí včasného oznámení této změny mělo prý v zápětí, že obžalovaný nemohl soudního radu Dr. T-u odmítnouti včas, t. j. podle § 73 tr. ř. nejpozději do 24 hodin před počtím hlavního přelíčení. Uváží-li se prý, že obžalovaný jest osobou pití oddanou a že soudní rada Dr. T. pohlíží jako přísný abstinent na delikty alkoholiků přísněji, než jiní soudcové krajského soudu trestního v Brně, nelze prý pochybovati o tom, že součinnost soudního rady Dr. T-y při rozhodování o trestu byla obžalovanému na újmu. Stížnosti nelze přiznati oprávnění. Předpis § 303 tr. ř. ustanovuje jen, že jména členů soudního sboru mají býti pod neplatností nejpozději třetího dne před počtím hlavního přelíčení oznámena obžalovanému (nikoli i obhájčím). Tento předpis byl zachován, neboť podle spisů byla, jak i stížnost sama připouští, jména členů soud-

ního sboru obžalovanému včas sdělena. Že by i dodatečná změna v sestavení soudního sboru musela býti ve lhůtě § 303 tr. ř. oznámena, tento § nenarizuje. Stejný případ byl již vyřešen zrušovacím soudem pod Kr I 758/23; tehdy vyslovil zrušovací soud, že § 303 tr. ř. neohrožuje zmatečností, nebyla-li změna členů porotního soudu oznámena třetí den před hlavním přelíčením, a stejně zní i uveřejněné rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 415 sb. n. s., jakož i čís. 2050 sb. bývalého vídeňského nejvyššího soudu. Zrušovací soud nemá příčiny, by se odchýlil od této ustálené praxe, že totiž povinnost dodržeti třídní lhůtu při dodatečně nastalé změně soudního sboru neplatí. Jelikož tu jde o zmatek procesuálně relativní (§ 344 předposl. odst. tr. ř.) jest ostatně připomenouti, že námitky v příčině zaujatosti jednoho soudce byly uplatněny teprve zmatečnými stížnostmi, kdežto prohlášení obhájce Dr. Sch-a při porotním líčení se o tuto námitku neopírá a omezuje se jen na odpor podle § 303 tr. ř. Pokud zmatečnými stížnostmi poukazuje na to, že obžalovanému nebyla oznámena včas ani změna v osobě předsedově, přehlíží, že zákon nepředpisuje, by bylo sděleno, v jaké funkci se členové soudního sboru zúčastní hlavního přelíčení, nýbrž nařizuje jen, že mají býti jejich jména vůbec obžalovanému sdělena.

Čís. 4513.

Skutková podstata přečinu podľa § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914 — bol-li přečin spáchaný násilím — vyžaduje, aby pachateľ použil fyzickej sily buď priamo proti osobe úradného orgánu, alebo proti veciam s jeho osobou súvisiacim.

(Rozh. z 26. októbra 1932, Zm IV 380/32.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. T., obžalovanému z přečinu násilia proti úradnému orgánu, na základe verejného pojednávania o zmatečnej sťažnosti obhájcu obžalovaného z úradnej moci podľa 1. odst. § 35 por. nov. zrušil rozsudky obidvoch nižších súdov a vrátil vec súdu prvej stolice k novému prejednávaniu a rozhodnutiu. Zmatečná sťažnosť bola poukázaná na toto rozhodnutie.

D ô v o d y:

Proti rozsudku odvolacieho súdu ohlásil obhájca obžalovaného zmatečnú sťažnosť na základe § 385 č. 2 a 3 tr. p. Najvyšší súd, majúc podľa posl. odstavca § 385 tr. p. z úradnej povinnosti zistiť, či sa tu nevyskytuje niektorý vecný dôvod zmatečnú, sa presvedčil, že nižšie súdy nezistily všetkých okolností rozhodných pre posúdenie, či je tu skutková povaha trestného činu a ktorého. Obidva nižšie súdy uznaly obžalovaného vinným z přečinu násilia proti úradnému orgánu podľa § 4 odst. 2 zák. čl. XL:1914. Vo výroku rozsudku prvého súdu nebolo ani uvedené, jakým spôsobom obžalovaný prekážal úradnému orgánu vo výkone jeho povolania, totiž či násilím, či nebezpečným vyhrožovaním; takže vo výroku rozsudkovom neboly uvedené všetky náležitosti skutkovej povahy

trestného činu, z ktorého obžalovaný bol uznaný vinným. Nižšie súdy zistily len toto: Keď obžalovaný, idúc s vozom, bol zastavený službu konajúcou četníckou hliadkou, ktorá chcela previesť prehliadku cieľom odobrania strelných zbraní, snažil sa prehliadke ujsť, v čom mu však bolo zabránené. Potom sa pokúsil znova ujsť hliadke tým, že začal biť svoje kone. V tom bolo mu znova zabránené tým, že člen četníckej hliadky zadržal kone a opraty. Avšak keď člen hliadky prikročil ku prevedeniu prehliadky, obžalovaný šľahnuť do koní bičom a ušiel, takže člen četníckej hliadky nemohol prehliadku vykonať. Z týchto zistení predovšetkým plynie, že nebolo zistené nebezpečné vyhrožovanie. Avšak neboly tiež zistené ani také skutočnosti, z ktorých by sa dalo uzatvárať, že obžalovaný bezprostredne alebo aspoň prostredečne upotrebil násilia proti orgánu vrchnosti, totiž že upotrebil fyzickej sily buď priamo proti osobe orgánu vrchnosti, alebo proti veciam, súvisiacim s osobou tohoto orgánu, tak že násilie pôsobilo prostredečne na túto osobu. Ku skutkovej povahe přečinu podľa § 4 odst. 2 zák. čl. XL:1914 však sa vyžaduje, aby násilie bolo použité jedným z týchto spôsobov a prostá neposlušnosť tu nestačí. Podľa trestného oznámenia obžalovaný udrel bičom do koní a ušiel drieb, než četnícky strážmajster D. pristúpil k vozu. Podľa výpovedi svedkov D. a Š. obžalovaný šibal kone bičom a utiekol prv, než by svedok D. kone chytil. Z týchto výpovedí nie je vidno, či upotrebené násilie aspoň prostredečne pôsobilo na úradný orgán, čo by bolo v takom prípade, keď by onen orgán držal kone, alebo voz a obžalovaný by bol bitím koní prostredečne použil fyzickej sily proti úradnému orgánu. Nižšie súdy nehodnotily však výpoveď svedka M., podľa ktorej obžalovaný T. bil kone vtedy, keď ich držal za uzdy četnícky strážm. Š. V tomto bode je síce rozpor medzi výpoveďou svedka M. a svedka Š., ktorý udal, že držal kone J. P-a. Avšak bolo vecou nižších súdov vysvetliť podrobnosti tohoto prípadu a zistiť skutkový stav tak zovrubne, aby mohlo byť riešené, či obžalovaný použil bezprostredne alebo aspoň prostredečne násilia proti úradnému orgánu. Vyskytuje sa tu tedy prípad 1. odst. § 35 por. nov. a preto bolo rozhodnuté jako hore vo výroku.

Čís. 4514.

Pouhou žadosťou o odklad trestu nevzdal se obžalovaný opravných prostředků.

(Rozh. ze dne 27. října 1932, Zm I 259/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání stížnosti obžalovaného do usnesení krajského soudu v Jičíně ze dne 8. února 1932, jímž byla zamítnuta jeho zmatečnými stížnostmi do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 18. ledna 1932, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., zrušil napadené usnesení a soudu první stolice uložil, by postupoval podle předpisů § 285 tr. ř., hledě k předpisům pátého odstavce § 2 zák. z 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878.

D ů v o d y :

Zmateční stížnosť opovčená obžalovaným byla soudem první stolice podle § 1 čis. 1 zákona z 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878 zamítnuta proto, že se prý obžalovaný při hlavním přelíčení vzdal opravných prostředků. Podle zápisu o hlavním přelíčení žádal však obžalovaný jen po vyhlášení rozsudku a poučení o opravných prostředcích za odklad trestu, který mu byl za souhlasu veřejného obžalobce na tři měsíce povolen. Stížnosť je sice na omylu, tvrdíc, že obžalovaný neměl při hlavním přelíčení obhájce; vychází z protokolu, že byl zastoupen obhájcem chudých Dr. H-ým, advokátem v J., a je dále na omylu, dovodujíc, že se obžalovaný může opravných prostředků jen písemně vzdáti, kterýžto názor nemá opory v zákoně. Leč stížnosti jest dáti za pravdu, pokud nepřimo vytýká, že se obžalovaný oním výrokem nevzdal opravných prostředků. Nevyžaduje se sice, by se stalo vzdání se opravných prostředků vždy určitými slovy a výslovným prohlášením, a stačí, stalo-li se konkludentním projevem vůle nebo činěním, nepřipouští-li, hledíc k veškerým okolnostem případu, pochybnosti, že vyjadřuje vážnou vůli strany, vzdáti se opravných prostředků. Tomu tak jest, pokud se týče zmateční stížnosti, prohlásí-li na příklad obžalovaný, že trest přijímá, po případě že trest nastoupí, nebo nastoupil-li jej již (rozhodnutí čis. 669, 2627, 3123, 4049 sb. n. s.) Když se však obžalovaný omezil na žádost o odklad trestu a soud se s tímto prohlášením spokojil, neplyne z toho s jistotou, že se obžalovaný chtěl tímto způsobem vzdáti opravných prostředků, nanejvýš zmateční stížnosti. Nedorozumění není tu vyloučeno. Je možné, že obžalovaný, chtěje si ještě vyhraditi rozhodnutí, zda ohlásí opravné prostředky, čili nic, žádal jen z opatrnosti a pro všechny případy o odklad trestu. Nejde tudíž o takový konkludentní výrok, jež nelze bez nepřipustného tu rozšiřujícího výkladu chápati jinak, než jako vzdání se opravných prostředků. Na tom nic nemění ani to, že byl přítomen obhájce stěžovatelův, ano záleží na tom, zda si obžalovaný sám uvědomil dosah svého výroku ve smyslu soudem první stolice předpokládaném, ani to, že podle doslovu protokolu došlo k onomu výroku obžalovaného po předchozí opovědi zmateční stížnosti obhájcem druhého obžalovaného, protože ani z toho nevysvítá nepochybně, že obžalovaný chtěl na rozdíl od spoluobžalovaného přijati rozsudek a vzdáti se zmateční stížnosti.

Čís. 4515.

Kvalifikačná zásada § 335 tr. zák. (sčítanie cien všetkých ukradených vecí) platí po účinnosti zák. č. 31/29 Sb. z. a n. aj pre prípady podľa §§ 336 č. 7 a 8, 338 tr. zák.

(Rozh. z 29. októbra 1932, Zm IV 410/32.)

Obžalovaný M. H., ktorý bol už dvakrát pre krádež trestaný a od výkonu posledného trestu neuplynulo 10 rokov, dopustil sa nových krádeží v 14 prípadoch; v žiadnom jednotlivom prípade hodnota ukradenej veci nepresahovala sumu 500 Kč, ich súhrn však túto hodnotu prevy-

šoval. Súd prvej stolice odsúdil obžalovaného pre 14násobný zločin krádeže podľa §§ 333, 335, 338 tr. zák. Odvolací súd na odvolanie oboch strán zrušil rozsudok prvého súdu vo výroku o kvalifikácii, kvalifikáciu podľa §§ 335 a 338 tr. zák. pomínil a trestné činy obžalovaného kvalifikoval za 14násobný prečin krádeže podľa § 333 tr. zák. a § 48 tr. nov.

Na jvyšší súd následkom zmatečnej sťažnosti verejného žalobcu vyniesol rozsudok, ktorým vyhovel zmatečnej sťažnosti verejného žalobcu, založenej na § 385 č. 1 b) tr. p., zrušil rozsudok vrchného súdu z tohto dôvodu zmatečnosti vo výroku o kvalifikácii trestného činu a kvalifikoval ho ako zločin krádeže podľa §§ 333, 335 a 338 tr. zák.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil verejný žalobca zmatečnú sťažnosť na základe bodu 1 b) § 385 tr. p. preto, že trestný čin obžalovaného bol kvalifikovaný 14násobným prečinom krádeže podľa § 333 tr. zák. a § 48 tr. zák. nov. na miesto jednonásobného zločinu krádeže podľa §§ 333, 335 a 338 tr. zák. Zmatečnej sťažnosti verejného žalobcu nelze odopreť oprávnenie. Vrchný súd zistil súhlasne ako súd prvej stolice, že se obžalovaný dopustil krádeže v 14 prípadoch a že bol už predtým dvakrát pre krádež trestaný, že od výkonu posledného trestu neuplynulo 10 rokov a že v žiadnom prípade hodnota ukradenej veci nepresahuje 500 Kč, že však v súhrnu cena vecí hodnotu 500 Kč presahuje. Preto je však vrchný súd toho názoru, že nelze cenu všetkých odcudzených vecí sčítať a kvalifikovať činy tieto ako jeden zločin krádeže podľa §§ 333, 335 a 338 tr. zák. v novom znení. Podľa dôvodov napadnutého rozsudku vrchného súdu shrnutie cien vecí, ktoré páchatel bárs pri niekoľkých zvláštnych krádežiach odcudzil, v smysle § 335 tr. zák. je prípustné len vtedy, ide-li o zistenie, či je krádež podľa ceny zločinom, nie však vtedy, rozhoduje-li o zločinnej kvalifikácii krádeže tá okolnosť, že páchatel už dvakrát bol potrestaný za zločin alebo prečin krádeže alebo iné majetkové delikty v § 338 tr. zák. uvedené. Nakoľko však v prípadoch krádeží, z ktorých obžalovaný bol uznaný vinným, hodnota odcudzených vecí ani v jednom prípade nepresahovala 500 Kč, má sa hľadať ku každému jednotlivému prípadu zvlášť.

Toto stanovisko odvolacieho súdu je mylné. Zločinná kvalifikácia podľa § 338 tr. zák. v znení § 3 zák. čis. 31/29 je daná, keď hodnota ukradených vecí je väčšia ako 500 Kč a krádež spáchal ten, ktorý už dva razy bol trestaný pre zločin alebo prečin uvedený v § 338 tr. zák. a od výkonu trestu neuplynulo ešte 10 rokov. Podľa § 335 tr. zák., aby sa zistilo, či krádež je zločinom alebo prečinom, má sa shrnúť dovedna hodnota všetkých vecí, ktoré ten istý páchatel, bárs aj pri viacerých osobitných krádežiach ukradol alebo ukrást sa pokúsil, alebo v krádeži ktorých bral účasť. Ustanovenie § 335 tr. zák. prichádzalo pred platnosťou zákona čis. 31/29 Sb. z. a n. v úvahu len vtedy, keď nebola daná žiadna iná skutočnosť, kvalifikujúca krádež ako zločin, lebo kvalifikácie činu za zločin, uvedené v §§ 336, 337 a 338 tr. zák. nastupovali vždy bez ohľadu na hodnotu ukradenej veci. Keď bola daná hoci ktorá kvalifikácia

podľa §§ 336, 337 a 338 tr. zák., nebolo už treba siahnuť k ustanoveniu § 335 tr. zák., lebo tu už nebolo treba určovať, či je krádež zločinom alebo prečinom podľa súčtu škôd jednotlivých krádeží. Vrchný súd tedy, keď sa dovoľáva pre svoj názor rozhodnutia najvyššieho súdu č. Zm III. 200/25 (ktoré sa ináč ani nevzťahuje na podobný prípad), prehliada, že v dobe, keď toto rozhodnutie bolo vydané, bola krádež kvalifikovaná podľa § 338 tr. zák. za zločin bez ohľadu na cenu ukradených vecí, je tedy samozrejme, že podľa tehďajšieho stavu zákonodarstva v prípade § 338 tr. zák. nemohlo prísť v úvahu použitie § 335 tr. zák. Za platnosti zákona č. 31/29 Sb. z. a n. je možnosť použitia § 335 tr. zák. rozšírená aj na tie prípady, ktoré sú kvalifikované ako zločin teprv pri hodnote vecí prez 500 Kč, tedy na prípady § 336 č. 7 a 8 a § 338 tr. zák.; lebo sú-li u viac krádeží skutočností, zakladajúce citované kvalifikácie, až na tú, že hodnota jednotlivéj krádeže neprevyšuje 500 Kč, — treba v smysle § 335 tr. zák. určiť, či snáď súhrnná hodnota všetkých tých vecí nezakladá kvalifikáciu činu za zločin, či totiž nedopĺňuje tú dosiaľ chybnú zložku kvalifikácie činu za zločin. Z týchto dôvodov trestné činy obžalovaného M. H., ktorý síce v 14 prípadoch odcudzil veci osobitne hodnotu 500 Kč neprevyšujúce, dovedna však hodnotu 500 Kč prevyšujúce, majú sa kvalifikovať za jednonásobný zločin krádeže podľa §§ 333, 335 a 338 tr. zák., keď bolo zistené, že obžalovaný bol už pred spáchaním týchto krádeží dva razy potrestaný pre prečin krádeže a od výkonu posledného predchádzajúceho trestu neuplynulo ešte 10 rokov. Preto najvyšší súd, vyhovujúc žiatočnej sťažnosti verejného žalobcu, pokračoval v smysle I. odst. § 33 por. nov., z dôvodu zmatku uvedeného v § 385 č. 1 b) tr. p. zrušil rozsudok vrchného súdu vo výroku o kvalifikácii trestného činu a v súvislosti s týmto aj vo výroku o hlavnom a vedľajšom treste, trestný čin obžalovaného kvalifikoval za jednonásobný zločin krádeže podľa §§ 333, 335 a 338 tr. zák. a znova vymeral obžalovanému trest.

Čís. 4516.

Lhúta k opoveďi zmatečnej stížnosti a k podaniu odporu počíná dňom, kedy manželka obžalovaného, jž byl doručen opis kontumačného rozsudku, jej obžalovanému (po jeho návratu s cesty) odevzdala.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1932, Zm I 1004/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání odporu obžalovaného proti rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 1. října 1931, a nařídil soudu prvě stolice, by o obžalobě konal nové hlavní přelíčení. Zmatečnej stížnost a odvolání odkázal na toto rozhodnutí. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

důvodech:

Podle zpátečného lístku byl kontumačnej rozsudek doručen 15. října 1931. Podle tvrzení obžalovaného, osvědčeného výpověďi jeho manželky, podepsala tato doručný lístek jménem obžalovaného, jenž tehdy

dlel mimo P. a vrátil se 17. října 1931, kdy mu teprve manželka odevzdala vyhotovení rozsudku. Poněvadž nic nevyšlo na jevo, co by správnost těchto údajů uvádělo v pochybnost, jest za to míti, že opis rozsudku byl obžalovanému do vlastních rukou doručen dne 17. října 1931. Staly se tudíž opověď zmatečnej stížnosti a současnej podání odporu dne 20. října 1931 ve třídenní zákonné lhůtě (§ 284, odst. 1, § 427, odst. 3 tr. ř.), tudíž včas.

Čís. 4517.

I dubiosnej pohľadky mají majetkovou hodnotu a jich vynechání ve výkazu majetku jest zatajením aktiv ve smyslu § 4 zák. čl. V:1916 (§ 414 čis. 1 tr. zák.). Škodu, způsobenou tím věřitelům, jest určití podle pravděpodobnej hodnoty těchto pohľadek; pro kvalifikaci trestného činu a pro výměru trestu stačí však zjistiti aspoň minimální hodnotu v částkách uvedených v § 383 tr. zák. ve znění nov. čis. 31/29 Sb. z. a n.

Zatajení aktiv jest trestným činem jen tehdy, stało-li se v úmyslu poškoditi věřitele.

Skutková podstata zločinu podle § 414 čis. 2 tr. zák. vyžaduje, aby pachatel pozitivním projevem uznal za pravý dluh, o němž ví, že jest nepravý.

Otázku, zda úpadce vědomě nesprávně vedl obchodní knihy, náleží rozhodnutí soudu, nikoli znalci. Vedl-li knihy někdo jiný než úpadce, nutno zjistiti, zda nesprávně jich vedení dělo se na přímý poukaz úpadcův.

(Rozh. ze 4. listopadu 1932, Zm IV 611/31.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestnej věc proti M. D. a spol., obžalovaným ze zločinu podvodu a j., na základě veřejného líčení o zmatečnej stížnostech obžalovaných vynesl rozsudek, jímž některé zmatečnej stížnosti odmítl a zamítl, jiným vyhověl, rozsudek odvolacého soudu zrušil a obžalované z obžaloby zprostil, v některých směrech však vrátil věc odvolacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Z důvodů:

Obžalovaní M. L., E. G. a F. D. byli odvolacím soudem uznáni vinnými zločinem podle § 4 zák. čl. V:1916 se zřetelem k § 414 čis. 2 tr. zák. a § 383 tr. zák., spáchaným tím, že uznali za pravé dluhy a závazky I-ské spořitelny jako její oprávnění a zodpovědní činitelé, jímž bylo svěfeno vedení obchodů této firmy v době od roku 1921 do roku 1926, tehdy, když se obchodnej firma stala neschopnou platiti, a to za tím účelem, aby při mimokonkursním řízení poškodili věřitele banky. Zmatečnej stížnost těchto obžalovaných s hlediska § 385 čis. 1 a) tr. ř. namítá, že nebylo zjištěno, kdy a jakým činem tito obžalovaní uznali dluhy spořitelny. V rozsudku odvolacého soudu skutečně není tohoto zjištění. Odvolací soud se obmezil na zjištění, že tito obžalovaní, — jak dokazuje výpis z firemního rejstříku — byli v rozhodnej době zodpověd-

nými členy ředitelství (správy) onoho peněžního ústavu a při všech jeho úkonech spolupůsobili. Tento všeobecný výrok nedává však dostatečný podklad pro posouzení tohoto trestního případu. Nejde o to, zda obžalovaní splnili povinnost, zúčastnit se schůzí ředitelství a obeznámit se se stavem podniku a jeho obchodů, či zda snad tuto povinnost zanedbali. Skutková podstata trestného činu podle § 414 čis. 2 tr. zák. vyžaduje pozitivní projev oprávněné osoby, že uznává příslušný dluh za pravý. Proto, by obžalovaní mohli býti pro tento trestný čin odsouzeni, bylo by zapotřebí zjistiti, že buď přímo před soudem učinili takový projev, anebo aspoň nějakou jinou činností, spadající pod ustanovení §§ 69 nebo 70 tr. zák., na př. v zasedání ředitelství spořitelny při hlasování o tom, zda ony dluhy mají býti uznány, zúčastnili se trestného činu. Než, i kdyby to bylo zjištěno, je třeba ještě zjistiti skutečnosti, z kterých by bylo možno usouditi, že obžalovaní věděli, že jde o nepravé dluhy a že jimi uznané nepravé pohledávky byly nebo měly býti v mimokonkursním vyrovnávacím řízení přihlášeny mezi passivvy spořitelny. Ani v tomto směru odvolací soud neučinil potřebná zjištění. Proto bylo co do tohoto bodu rozsudku odvolacího soudu jednati podle 1. odst. § 35 por. nov. a zmateční stížnost, pokud uplatňuje důvody zmatku podle § 385 čis. 1 a), b) tr. ř., poukázati na toto rozhodnutí.

K námitkám zmateční stížnosti obžalovaného M. D. s hlediska § 385 čis. 1 a) tr. ř. podotýká se především toto: Předložení falešné bilance v nuceném vyrovnávacím řízení nebylo nižšími soudy podřaděno pod ustanovení § 414 čis. 4 tr. zák., nýbrž pod ustanovení čis. 1 cit. zákona, proto je zbytečné zabývat se námitkou, že tato bilance není obchodní knihou ve smyslu § 414 čis. 4 tr. zák. Pod ustanovení tohoto předpisu zákona bylo podřaděno vedení jiných knih banky. K námitkám, týkajícím se zatajení směnečných pohledávek ve výši přes 300.000 Kč se podotýká, že obžalovaný v trestním řízení ani netvrdil, že šlo o směnky nedobytné, nýbrž uvedl, že to byly směnky dubiosní, jakž zjistily nižší soudy na základě znaleckého posudku. Obžalovaný při hlavním přelíčení u prvního soudu sám udal, že dubiosní pohledávky byly zažalovány, že však exekuce nebyla vedena; neudal však, jak bylo zjištěno, že jsou nedobytné. Nižší soudy vycházely ze správného názoru, že dubiosní pohledávky měly býti v mimokonkursním vyrovnávacím řízení uvedeny jako předmět majetku a že jejich vynechání ve výkazu majetku bylo zatajením aktiv ve smyslu § 4 zák. čl. V z r. 1916 se zřetelem k ustanovení § 414, čis. 1 tr. zák. Avšak pro kvalifikaci trestného činu a pro výměru trestu vzhledem k ustanovení § 383 tr. zák. bylo zapotřebí zjistiti výši škody, způsobené zatajením dubiosních pohledávek, neboť tato škoda nerovná se nominální výši pohledávek, nýbrž má býti určena podle jejich pravděpodobné hodnoty (srovnej § 199 čis. 5 obč. zák.). Pro kvalifikaci trestného činu a pro výměru trestu stačí zjistiti aspoň minimální hodnotu v částkách, uvedených v § 383 tr. zák. ve znění tr. nov. z r. 1929. Při tom se podotýká, že zatajení položek aktiv má býti s hlediska zločinu podle § 4 zák. čl. V:1916 vzhledem k ustanovení § 414 čis. 1 tr. zák. posuzováno jako trestný čin jen v souvislosti s poškozením věřitelů, nikoliv o sobě, a že proto rozhodné je nejen to, že položky aktiv byly vynechány, nýbrž i to, že se to stalo na škodu věřitelů. Ob-

žalovaný M. D. byl uznán vinným též zločinem podle § 4 zák. čl. V:1916 hledíc k ustanovení § 414 čis. 4 tr. zák., který spáchal tím, že nesprávně vedl, resp. dal vésti obchodní knihy tak, že z nich nelze seznati aktivní a pasivní stav spořitelny a způsob jejího obchodu. V důvodech rozsudku nebyly kromě skutečnosti, že nebyla zachována kontinuita, uvedeny konkrétní okolnosti, které by mohly býti podkladem pro posouzení, zda bylo tu vědomě nesprávně vedení knih a zda se stalo za účelem poškození věřitelů, nýbrž byly uvedeny jen právní pojmy. Proto tento výrok nemůže býti přezkoumán s hlediska věcných důvodů zmatku, k čemuž nejvyšší soud je povinen ve smyslu posled. odstavce § 385 tr. ř., i když výrok nebyl ve zmateční stížnosti zvláště napaden. O tom, zda knihy byly vědomě nesprávně vedeny, má rozhodnouti soud, nikoliv znalci. První soud zjistil při hlavním přelíčení, že v pokladním deníku bylo mazáno, nezjistil však, jakého druhu bylo toto mazání. V písemném posudku znalci uvedli, že v pokladní knize byly listy vytrženy. Soud nezjistil ani tuto skutečnost, ani že listy vytrhl obžalovaný M. D. Naopak nižší soudy nekladly obžalovanému M. D. za vinu, že knihy zničil nebo ukryl, nýbrž že je nesprávně vedl, aniž to podrobně doložily a aniž se obíraly obhajobou obžalovaného a vysvětlivkami znalců. Proto i v tomto bodě se vyskytuje potřeba jednati podle 1. odst. § 35 por. nov. Při tom se podotýká, že, pokud knihy byly vedeny jinými osobami, je třeba zjistiti, že se jejich nesprávně vedení dělo na základě přímého poukazu obžalovaného.

Čís. 4518.

Ani min. nař. z 20. května 1908, čis. 116 ř. zák. nežadá, by majitel závodu ukládaný mu dozor nad provozem kamenného lomu konal sám osobně; stačí, ustanovil-li k tomu způsobitou a spolehlivou osobu (§ 54 cit. min. nař.).

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1932, Zm II 144/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 4. března 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Zmateční stížnost, vytykající napadenému rozsudku zmatečnost podle čis. 5 a čis. 9, přesněji čis. 9 písm. a) § 281 tr. ř., není v právu, pokud, provádějíc hmotněprávní důvod zmatečnosti čis. 9 písm. a), odvozuje nedostatek trestné nedbalosti z nařízení stěžovatelova, by byla v místě, kde usmrcený pak T. pracoval, umístěna tabulka hlásající viditelně zákaz stěžovatelův, že se na dotčeném místě lámati nesmí. Lze sice souhlasiti s názorem stížnosti, že, nařídív S-ovi, by řečenou tabulku na dotčeném místě umístil, dal tím stěžovatel S-ovi i příkaz, by

obal nad tím, by bylo šetřeno zákazu tabulkou hlásaného. Avšak rozsudek zjišťuje dále, že stěžovatel neměl záruky, že bude jeho zákazu uposlechnuto, an věděl, že skalari lámou ve snaze, co nejvíce vydělají, tam, kde je k tomu dobrá příležitost, nedbajíce toho, že nad nimi visí výstražná tabulka. Pouhým tvrzením opaku neodstraní stížnost toto pro hmotněprávní přezkoumání rozsudku závazně zjištění, kterému není vytýkána formální vadnost. A není rozsudkem zjištěno, že, jak stížnost dále předpokládá, S. samostatně přijímal dělníky a stěžovatel mohl býti přesvědčen, že mu S. ohlásí neposlušnost T-ovu, by mohl užiti sankce propuštění z práce, kdyby neposlušného dělníka nepropustil ihned sám S. Z dosavadních úvah je zřejmo, že stížnost buduje námitku nedostatku nedbalosti, podstatné to složky trestného činu, jímž stěžovatel uznán vinným, na předpokladech, které jsou částečně v rozporu s rozsudečnými zjištěními a částečně nejsou ze zjištění těch vzaty, nýbrž samovolně sestrojeny, takže stížnost není po stránce hmotněprávní podle zákona, tudíž není po stránce té vůbec provedena. Avšak v právu je stížnost, pokud s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř. vytýká, že se rozsudek vůbec nezabývá obhajobou stěžovatele, že stěžovatel nařídil ve čtvrtek 11. června 1931 S-ovi, by obstaral lidi, by se odrumovala ona část, kde bylo T-ovi zakázáno lámati. S. že skutečně lidi obstaral a žádal kolečka, že S. měl v pondělí 15. června 1931 jeti do skály a zaříditi rumování, že S. sicé do skály jel, ale nechal rumovati na jiném místě, aniž dal napřed odstraniti hlínu z místa neštěstí, které se pak přihodilo v úterý 16. června 1931. Skutečností tvrzeným touto rozsudkem opomenutou částí obhajoby nelze upříti rozhodný význam. Rozsudek spatřuje příčinu souzené nehody v neodstranění povrchové vrstvy hlíny nad kompaktní skalou, na které usmrcený pak T. pracoval (způsobem tam naznačeným), a shledává nedbalé a trestné opomenutí stěžovatele v tom, že stěžovatel až do úrazu odstranění pokrývky nezařídil a o provedení svého rozkazu se nepostaral, nebo třeba — jak rozsudek před tímto konečným závěrem podrobněji uvádí — v tom, že stěžovatel, 1. přes občasná návštěvy lomu, dopustil, že se pracovalo v místě, kde pokrývka nebyla odstraněna; 2. nenařídil hned, by se tak stalo; 3. nepřesvědčil se každého následujícího dne po seznaném opomenutí, zda byl jeho rozkaz splněn; 4. omezil se na to, že, shledav nebezpečí plynoucí pro T-a z toho, že pracuje na neočištěném místě, poslal do lomu výstražnou tabulku po S-ovi; 5. nedal S-ovi rozkaz, co má dělat, když dělníci zákazu obžalovaného neuposlechnou, že má na př. dělníka ihned propustit. Předpoklad čís. 1 je v příkrém rozporu nejen s předpokladem čís. 4, nýbrž i s rozsudečným zjištěním, že stěžovatel, seznav při návštěvě lomu několik dní před souzenou nehodou — bylo to 10. června 1931 —, že T. pracuje v místě od pokrývky neočištěném, výslovně mu zakázal, že se v tom místě lámat nesmí, a poslal do lomu na místo staré tabulky, která zmizela, novou, která tento stavitelův zákaz viditelně hlásala. V třetím předpokladu neuvědomil si nalézací soud, že ani min. nařízení z 20. května 1908 čís. 116 ř. zák., jehož se rozsudek pro výtky nedbalosti stěžovateli dovolává, nežadá, by majitel závodu ukládaný mu dozor nad provozem kamenného lomu konal sám osobně; naopak ustanovuje § 54 cit. nařízení výslovně, že prohlídky a jinaké úkony tam nařízené mají se díti buď majetníkem

závodu neb osobou k tomu zřízenou, ovšem — viz i rozh. čís. 3577 sb. n. s. — osobou způsobilou a spolehlivou. O způsobilosti a spolehlivosti S-ově rozsudek neuvažuje, nanejvýš neprojevuje pochybnosti o tom, že S. byl, třebaže byl úřednickou silou technicky nekvalifikovanou, dosti vyškolený, zapracovaný a důvěryhodný, by mu mohlo býti uloženo dožírati na provedení toho kterého příkazu stěžovatelova, na př. příkazu, by byla způsobem hovícím onomu nařízení odstraněna povrchní pokrývka z určité části lomu, nebo zákazu, by na místě nebezpečném nebylo pracováno. Předpoklad 5. měl by s hlediska oné obhajoby pro úsudky o příčinné souvislosti nehody s nečinností stěžovatelovou a o nedbalosti stěžovatelově význam jen, kdyby bylo — o čemž rozsudek neuvažuje — zjištěno, že by T. nebyl od práce na dotčeném místě upustil ani v případě, že bylo s odstraňováním pokrývky nad místem tím započato, a že stěžovatel i takovou neopatrnost a odvážlivost T-ovu předpokládal, aneb alespoň předpokládati mohl. Předpokladům čís. 2 a čís. 4 — jež takto zbývají jako jediné závazné opory závěru o trestné nečinnosti a nedbalosti stěžovatele — mohlo po případě zabrániti právě řádné přihlížení k opomenuté části obhajoby, již byl uplatňován přímý opak toho, co pod čís. 2 a 4 předpokládáno, jež měla jakousi oporu v lístku z 13. června 1931 a jež nemusí býti nutně vyvrácena povšechným tvrzením svědka S-a, že neměl v případě T-ově žádných rozkazů, an onen lístek může svědčiti o opaku. Jelikož podle toho, co řečeno, případné zjištění příkazu tvrzeného opomenutou v rozsudku obhajobou ve spojení s dalším zjištěním, že šlo ve S-ovi o zástupce způsobilého a spolehlivého, bylo by na závadu závěru o trestné nečinnosti a nedbalosti stěžovatelově, týká se vyličená neúplnost rozsudku skutečností rozhodných a činí rozsudek zmatečným podle čís. 5 § 281 tr. ř. Proto bylo, aniž třeba zabývatí se ostatními formálními výtky stížnosti, podle § 288 čís. 1 tr. ř. a § 5 novely čís. 3 ř. zák. z roku 1878, vyhověti zmatečnii stížnosti hned v zasedání neveřejném a uznati, jak se stalo.

Čís. 4519.

Odvola-li obžalovaný při hlavním přelíčení před porotním soudem původní obhajobu a doznání z předběžného řízení, není třeba, aby soud okolností tvrzené v původním doznání obžalovaného dal zjišťovati v otázkách porotcům.

Místo trestu smrti lze při použití § 92 tr. zák. uložití jen trest káznice na 15 roků.

(Rozh. z 5. listopadu 1932, Zm III 352/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti M. S., obžalované ze zločinu vraždy a loupeže, po veřejném líčení o zmatečnii stížnosti obhájce, vynesl rozsudek, jímž zmatečnii stížnost, pokud věcným poukazem uplatňovala důvod zmatečnosti podle § 29 čís. 4 por. nov., zamítl, jinak ji odmítl. Z důvodu zmatečnosti uvedeného v § 385 čís. 2 tr. ř. zrušil nejvyšší soud z povinnosti úřední rozsudek porotního soudu ve výroku o hlavním trestu a odsoudil obžalovanou M. S. podle § 278 tr. zák. s použitím § 92 tr. zák. k trestu káznice na patnáct let.

Z d ů v o d ů:

Obhájce obžalované napadá rozsudek porotního soudu jednak z důvodu, že nebylo vyhověno jeho návrhu, aby porotcům byla dána právní otázka na zločin podle § 281 odst. 1 tr. zák., tedy z důvodu zmatečnosti podle § 29 čís. 4 por. nov., jednak z důvodu zmatečnosti podle § 385 čís. 1 b) tr. ř. Výtku formálního zmatku podle § 29 čís. 4 por. nov. odůvodňuje stěžovatel tím, že porotní soud neprávem odepřel dáti porotcům právní otázku ve smyslu prvního odstavce § 281 tr. zák. S poukazem k tomu, že při hlavním líčení bylo přečteno původní doznání obžalované, podle něhož spáchala čin v rozčilení z hádky s poškozeným, a že toto doznání bylo i opakováno vyslechnutými svědky četnickými strážmistry J. V. a V. Š., před nimiž obžalovaná totéž doznání učinila a že svědkyně J. B. potvrdila, že v kritické době slyšela křik z bytu poškozeného, a s poukazem na další okolnosti, že obžalovaná byla poškozeným přijata do služby s tím, že poškozený pro případ smrti učiní opatření ve prospěch obžalované tak, že jí buď odkáže dům anebo vkladní knížku, — že se pak poškozený zdráhal tento slib splniti a že proto povstala hádka mezi ním a obžalovanou; že poškozený byl skoupý a surový člověk, který se hněval s členy své rodiny; že stále vydržoval u sebe ženy, které ho právě pro tyto jeho špatné vlastnosti za krátký čas opouštěly — dovozuje, že tyto okolnosti byly příčinou hádky obžalované s poškozeným v kritické době a že tedy byl důvod, aby navrhovaná otázka byla porotcům dána. Zmateční stížnost jest bezpodstatná. Obžalovaná učinila sice v přípravném řízení doznání před četnickými strážmistry J. V. a V. Š., jak též při hlavním líčení potvrdila, a to v tom smyslu, že poškozeného v hádce s ním usmrtila. Toto doznání učinila obžalovaná i u vyšetřujícího soudece; při hlavním líčení před porotním soudem však doznání to úplně odvolala jako nepravdivé a hájila se zcela jiným způsobem, popírajíc úplně spáchání činu a tvrdíc, že poškozeného usmrtili dva neznámí muži, kteří vnikli do jeho bytu. Při této nové obhajobě setrvala i po konfrontaci s jmenovanými svědky. Při činu svědků nebylo. Svědkyně J. B. bydlící v sousedství poškozeného jen udala, že kritického dne po 4. hodině odpolední, když na půdě sušila prádlo, slyšela z domu poškozeného silné hlasy a v nich že poznala hlas obžalované. Co obžalovaná mluvila, svědkyně nemohla zjistiti. Hlas poškozeného svědkyně neslyšela. Jinak o činu samém nemohla svědkyně nic udati. Při tomto stavu věci, zvláště vzhledem k tomu, že obžalovaná změnila svoji původní obhajobu a doznání v předběžném řízení prohlásila za nepravdivé, nebylo důvodu, aby soud okolnosti tvrzené v původním doznání obžalované dal zjišťovati v skutkových otázkách porotcům, což ostatně ani obhájce nenavrhoval a také ani ve zmateční stížnosti nevytýká; tím méně bylo důvodu pro to, aby byla dána porotcům právní otázka ve smyslu § 281 tr. zák., pro niž jinak ani výsledky hlavního líčení, ani skutkový stav zjištěný kladnou odpovědí porotců na skutkové otázky nedávají podkladu. Porotní soud, odepřev dáti navrhovanou otázku, nijak neporušil předpis § 11 por. nov. Zmateční stížnost v té části bylo proto podle 1. odstavce § 30 por. nov. zamítnouti. Přezkoumaj věc shledal nejvyšší soud, že porotní soud vyměřil trest podle § 278 tr. zák. a, použiv ustanovení § 92 tr. zák. uložil

obžalované trest doživotní káznice, ač správně měl vysloviti trest káznice 15 roků, neboť podle § 91 věty druhé tr. zák. má býti trest smrti při použití tohoto místa zákona přeměněn v doživotní káznici a podle § 92 odst. II. tr. zák. nesmí při použití tohoto místa zákona býti při trestu smrti vysloven trest mírnější než patnáctiletá káznice. Poněvadž podle § 22 tr. zák. nejdelší trvání dočasného trestu káznice jest omezeno na 15 roků, plyne ze srovnání §§ 91 a 92 tr. zák., že na místě trestu smrti může býti při použití § 92 tr. zák. vysloven jen trest patnáctileté káznice. Porotní soud tedy při výměře hlavního trestu nezachoval trestní sazbu ustanovenou v zákoně, což se stalo v neprospěch obžalované. Proto nejvyšší soud vzhledem k předpisu posledního odstavce § 385 tr. ř. zrušil z povinnosti úřední rozsudek v té části jako zmatečný podle 2. bodu § 385 tr. ř. a vyslovil trest uvedený ve výrokové části tohoto rozsudku.

Čís. 4520.

Okolnosť, že náhradný súkromný žalobca prevzal zastúpenie obžaloby po uplynutí lehoty § 42 odst. I. tr. p., nezakladá dôvod zmatečnosti podľa § 385 čís. 1 c) tr. p., lež je len formálnym zmatkom podľa § 384 čís. 11 tr. p.; nelze k nemu hľadať z úradnej povinnosti, ak bol obžalovaný sprostý obžaloby.

(Rozh. z 5. novembra 1932, Zm III 391/32.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. S. a spol. pre zločin ťažkého ublíženia na tele vo verejnom zasedaní senátu zmatečnú sťažnosť náhradného súkromného obžalobcu odmietol.

Z d ō v o d o v:

Krajský súd oslobodil obžalovaných na základe bodu 2 § 326 tr. p., lebo nepovažoval za dokázané, že obžalovaní spáchali čin im za vinu kladený. Následkom odvolania náhradného súkromného obžalobcu čo do viny vrchný súd preskúmal rozsudok súdu prvej stolice a potvrdil ho s doplnením, že sa oslobodzujúci výrok zakladá aj na bode 4 § 326 tr. p. Toto doplnenie odôvodňuje odvolací súd tým, že je tu vraj dôvod zmatečnosti podľa bodu 1 c) § 385 tr. p., lebo náhradný súkromný obžalobca prevzal zastúpenie obžaloby po uplynutí 8 dňovej v § 42 tr. p. stanovenej lehoty, tedy opozdene.

Najvyšší súd považuje uvedené doplnenie rozsudku súdu prvej stolice za nezákonné. Dôvod zmatečnosti podľa bodu 1 c) § 385 tr. p. je tu, keď sa vyskytuje dôvod vylučujúci pričetnosť, trestnosť, alebo zavedenie trestného pokračovania, — stanovený v materiálnom trestnom zákone. Dôvod, na ktorý sa odvoláva vrchný súd, sem nepatrí. Uvedený dôvod zakladá ten dôvod formálnej zmatečnosti, stanovený v bode 11. § 384 tr. p., že rozsudok bol vynesený bez zákony obžaloby. Na tento dôvod zmatečnosti treba hľadať podľa posl. odst. § 384 tr. p. z povinnosti úradnej len vtedy, keď súd ustáli vinu obžalovaného bez zákony obžaloby. Ponevác však v tomto prípade krajský súd oslobodil obžalova-

ných, mýlil sa vrchný súd, keď z povinnosti úradnej hľadel na to, že obžaloba nebola zákonite zašúpená, a keď v tomto smere doplnil oslobodzujúci výrok rozsudku súdu prvej stolice. Uvedené doplnenie bolo tedy zbytočné, netýkalo sa však záujmov obžaloby, lebo obžalovaní boli oslobodení aj na inom základe. Z formálneho dôvodu podaná časť zmatečnej sťažnosti je tedy bezpredmetná a preto zákonom vylúčená. Bolo tedy treba zmatečnú sťažnosť podľa odst. 3 § 434 tr. p. odmietnuť.

Čís. 4521.

Skutková podstata padelání soukromé listiny podle § 403 čis. 1 tr. zák. jest dokonána i tehdy, odevzdal-li pachatel padelánými podpisy opatřený směnečný blankét, který není směnkou ve smyslu směnečného zákona, k dalšímu použití třetí osobě.

(Rozh. z 5. listopadu 1932, Zm IV 160/32.)

Obžalovaný J. G. dluhoval J. H-ovi za oblek 1.140 Kč. K zajištění této pohledávky odevzdal J. H-ovi dva nevyplněné směnečné blankety s dvěma padelánými podpisy. Za to byl obžalován pro zločin padelání směnek podle § 403 čis. 1 tr. zák. Soud prvé stolice odsoudil obžalovaného jen pro přečin úvěrového podvodu podle § 384 tr. zák., máje za to, že směnečné blankety s padelánými podpisy nejsou ještě směnkami ve smyslu směnečného zákona a že ani jich vlastníci (držitel), ježto mezi stranami nebylo o tom dohody, není oprávněn dodatečně je vyplniti. Odvolací soud k odvolání veřejného žalobce zrušil tento rozsudek ve výroku o kvalifikaci a kvalifikoval čin obžalovaného jako zločin padelání soukromých listin podle §§ 401, 403 čis. 1 tr. zák.

Nejvyšší soud zmateční stížnost obžalovaného zamítl.

Z důvodů:

Uplatňuje zmatek podle § 385 čis. 1 b) tr. ř. stěžovatel namítá, že odvolací soud mylně kvalifikoval jeho čin jako zločin podle §§ 401, 403 tr. zák., poněvadž na směncé (správně na směnkách) jest jen jediný podpis; že na směnkách není podepsán vydatel a proto že jsou směnky ty již tím neplatné a nehodí se podle směnečného zákona k eskomptování; kdo by chtěl směnky upotřebiti, musel by sám padělati na nich další podpis. Dále namítá, že poškozený při náležité opatrnosti mohl ihned zjistiti, že odevzdané mu směnečné blankety jsou úplně bezcenné. Stěžovatel z těchto důvodů má za to, že za správnou může býti považována jen kvalifikace, na kterou uznal soud první stolice. Tento názor stěžovatelův je mylný. Stěžovatel, opatřiv směnečné blankety padelánými podpisy a odevzdav je bez jakékoliv výhrady ohledně dalších jich vyplnění J. H-ovi k použití, dal zřejmě na jevo, že souhlasí, aby je tento podle předpisů směnečného zákona vyplnil, k čemuž J. H. jako majitel těchto biancosměnek byl vzhledem k předpisu (2) odst. § 6 z kóna z 13. prosince 1927, čis. 1 sb. z a. n. z roku 1928 oprávněn. Proto, i když J. H. ony směnečné blankety nevyplnil, tak že podle předpisů směnečného

zákona směnkami nejsou, jsou přece směnkami podle předpisu § 403 čis. 1 tr. zák., poněvadž obžalovaný činností shora uvedenou vykonal vše, co ke skutkové podstatě tohoto trestného činu náleží; a čin byl dokonán tím, že blankety s padelánými podpisy byly obžalovaným k dalšímu jich použití jako směnek třetí osobě odevzdány. Odvolací soud se tedy nemýlil, uznáv z důvodů uvedených v jeho rozsudku, že čin obžalovaného naplňuje skutkovou podstatu zločinu padelání soukromé listiny podle §§ 401, 403 čis. 1 tr. zák. Zmateční stížnost byla proto v této části jako bezpodstatná podle 1. odst. § 36 por. nov. zamítnuta.

Čís. 4522.

Nejde o porušení předpisu § 313 tr. ř., nebyla-li přísežní formule přizpůsobena tomu, že šlo o ženu porotkyni.

K otázce rozsahu zproštění úředníka od povinnosti zachovávatí úřední tajemství (§ 151 čis. 2 tr. ř.; § 23 služ. pragm.).

Státní úředník v činné službě u úřadu, kde se obžalovaný dopustil trestného činu (§ 101 tr. zák.), může býti slyšen jako znalec v otázkách úředních (o způsobu úřadování a postupu při rozhodování ve věcech daňových); nevdá, že byl za znalce navržen presidiem dotyčného úřadu, připojivším se k trestnímu řízení jako soukromý účastník.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1932, Zm I 577/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Praze ze dne 13. května 1932, jimž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zneužití moci úřední podle § 101 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska čis. 4 § 344 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost především porušení předpisu § 313 tr. ř. o přísaze porotců, tvrdíc, že doslov přísahy v odstavci druhém § 313 nevyhovuje, pokud jde o ženy porotkyně, ani smyslu ani duchu zákona, ani úmyslu zákonodárce, ano se tam mluví »o nestrannosti muže poctivého«, a že předseda porotního soudu měl pro ni doslov přísahy upravit tak, by bylo dosaženo účele zákonodárcem zamýšleného, jehož není dosaženo, může-li v ní doslov přísahy vzbuditi pochybnost, že jí není vzhledem k jejímu doslovu vázána. § 313 tr. ř. nařizuje pod neplatností přísahu porotců na počátku hlavního přelíčení. Způsob přísahy je předepsán v prvé a třetí odstavci § 313 tr. ř. Předseda promluví k porotcům tak, jak uvedeno v druhém odstavci, a porotci pak odpoví: »přisahám, tak mi dopomáhej Bůh«. Tyto předpisy byly přesně zachovány, a i žena, zasedající v porotní lavici, byla tak podle protokolu o porotním hlavním přelíčení vzata do přísahy; nelze tedy vážně tvrditi, že předpis § 313 tr. ř. byl porušen. Že ovšem v přísežné formuli je doposud věta, že »rozhodnou s nestranností a rázností poctivého muže«, ač zasedala i porotkyně, nemění nic na skutečnosti, že i tato porotkyně, podrobivši se bez námi-

tek doslovu přísahy, přísahu skutečně vykonala. Námitka, že se mohla domnívat, že jí přísaha tohoto zákonného doslovu nezavazuje nebo se jí netýče, nemá ve spisech opory.

Zmatečnost podle č. 4 § 344 tr. ř. a § 151 č. 2 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že státní úředníci ve zmateční stížnosti blíže uvedení byli slyšeni jako svědci, ač nebyli zbaveni povinnosti zachovati úřední tajemství ohledně určitých skutečností, o nichž vypovídali. Leč presidium zemského finančního ředitelství zprostito ve stížnosti ony svědky povinnosti, by »při svých svědeckých výpovědích v trestní věci proti obžalovanému zachovali úřední mlčenlivost«. Podle tohoto doslovu rozhodnutí prezidia finančního ředitelství bylo vyhověno předpisu § 23 služ. pragmatiky, »že výjimka z povinnosti mlčenlivosti nastává jen, pokud byl úředník pro určitý případ zproštěn této povinnosti«. Vždyť tento případ, trestní věc proti obžalovanému, byl přesně označen v onom rozhodnutí prezidia, což úplně stačí, to tím spíše, any byly prezidiu dobře známy i konkrétní skutečnosti, jichž se toto trestní řízení týkalo. Nalézací soud byl za tohoto stavu věci oprávněn svědky státní úředníky slyšet o všech na souzený trestní případ se vztahujících okolnostech, poněvadž podle doslovu rozhodnutí prezidia mohli volně vypovídati o všem, co souviselo s trestním případem stěžovatelovým. Že se tento úřad spokojil se všeobecným dožádáním soudu a že nepovažoval za potřebné informovati se předem o jednotlivostech a podrobnostech budoucích svědeckých výslechů, jest jen jeho vnitřní věc a nalézací soud není povolán, by s tohoto hlediska sám rozhodoval o tom, jsou-li tu podmínky § 151 č. 2 tr. ř. čili nic.

S hlediska zmatečnosti č. 5 § 344 tr. ř. výtýká stížnost, dovolávajíc se ustanovení § 118/1 tr. ř., že znalci mají býti přibráni jen, je-li při ohledání třeba odborné znalosti, a dovozuje dále, že přibrání jich podle § 118 tr. ř. je nutné, nemůže-li soud míti zvláštní znalosti, na příkl. technické, chemické, lékařské a pod., nelze je však přibírat pro řešení otázek právních, an soud je povinen znáti právo. Avšak trestní řád zásadně nevyklučuje znalecký důkaz tam, kde ohledání ani nebylo provedeno, buď že nebylo možné nebo že není potřebné. Ve stěžovatelově případě nešlo jen o řešení otázek právních, nýbrž vůbec o vysvětlení celého způsobu úřadování a postupu při rozhodování ve věcech daňových a dávkových u odvolací stolice, takže nebylo překážky, by si soud neopatřil potřebné informace od osob v tomto oboru zapracovaných jako znalců. Ostatně nelze zneuznati, že při rozsáhlosti a rozmanitosti vnitřních a prováděcích předpisů, upravujících úřadování v různých oborech státní správy, bude i ve směru právním někdy třeba slyšení odborníka, aniž by tomu byla na překážku jinak správná zásada, že jura novit curia. Pokud stížnost namítá, že znalci Jan P. a Dr. Stanislav Š. nejsou způsobilými znalci, poněvadž ve svém oboru nerozhodují ve věci samé, nýbrž rozhoduje laická komise, jejíž rozhodnutí jen připravují, a že rozhodnutí vypracovaná úředníky z jejich oboru z více než tří čtvrtin nejvyšší správní soud zrušuje, jest uvést, že tu předseda porotního soudu postupoval jistě správně a opatrně, vyžádal si od nejpovolnějšího místa, totiž od prezidia zemského finančního ředitelství vyjádření, kdo jest způsobilý podati odborný posudek v souzeném případě. Navrhla-li obhajoba zji-

štění, že nejvyšším správním soudem jsou více než tři čtvrtiny rozhodnutí ve věcech daňových zrušovány, netvrdí tím nic konkrétního, co by mohlo osvědčiti, že znalci nejsou odborníky v otázkách, o nichž měli býti slyšeni, a že právě jejich rozhodnutí byla zrušována.

Ani stížností tvrzená stranickost znalců tu není. Znalci jsou státními úředníky v činné službě u úřadů, kde se obžalovaný dopustil trestných činů. Okolnost ta jest však bez významu, neboť nelze pochybovati o jejich nezaujatosti jen z toho důvodu, že se jiný úředník téhož úřadu dopustil nesprávností. Rovněž nebylo závady, by presidium zemského finančního ředitelství, jež se připojilo k trestnímu řízení jako soukromý účastník, je nenavrholo jako znalce; nelze tu přece mluvit o nějaké škodě, stíhající finanční úřad, ano šlo o poškození státu, nikoliv úřadu, tím méně pak prezidia úřadu a úředníků. Okolnost, že se znalec Jan P. připojil v původním svém svědeckém výsledku jménem eráru k trestnímu řízení, nepadá na váhu; šlo tu zřejmě jen o formalitu, jež byla později napravena tím, že jako zástupce soukromého účastníka vystupoval zástupce finanční prokuratury. Třebaže úředník státu je povinen dbáti zájmu státu, nelze to vykládati tak, jak to činí stížnost, že státní úředník nemůže býti nepředpojatým znalcem v otázkách úředních; vždyť, třebaže státní úředník jest povinen dbáti zájmu státu, jest státním zájmem přece jen a především poctivé, spravedlivé a zákonitě odpovídající rozhodování ve věcech úředních. Že znalci měli osobní zájem na věci nebo presidium zemského finančního ředitelství mělo zvláštní zájem právě na výsledku těchto znalců, stěžovatel neprokázal. Nemůže míti význam ani, že Jan P. byl slyšen již v kárném řízení; vždyť právě z toho lze usuzovati na jeho informovanost a nevyklučuje to jeho objektivitu, tím méně, an nebyl ani vyšetřujícím orgánem ani kárným soudcem ve věci stěžovatelově.

Čís. 4523.

Za včas podaný opravný prostriedok treba považovať i taký, ktorý bol podaný pred počiatkom zákonnej lehoty, počítanej od správneho doručenia napadnutého rozsudku.

(Rozh. z 8. novembra 1932, Zm III 289/32.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti F. D., obžalovanému zo zločinu sprenevery v úrade, po verejnom pojednávaní o zmätočnej sťažnosti obžalovaného takto sa usniesol: Zmätočná sťažnosť, pokiaľ bola včas ohlásená a založená na dôvode zmätku podľa § 385 č. 3 tr. p.; sa odmieta, ináč sa zamieťa.

Z d ô v o d o v:

Ponevác obžalovaný nebol pri odvolacom hlavnom pojednávaní ani sám prítomný, ani zastúpený svojím obhájom, mal mu byť rozsudok odvolacieho súdu v smysle 2. odst. § 425 tr. p. doručený s poučením o opravnom prostriedku v smysle § 330 tr. p. Obžalovanému bol rozsud-

dok odvolacieho súdu doručený prvý raz 16. februára 1932, avšak bez poučenia o opravných prostriedkoch, preto najvyšší súd usnesením z 30. júna 1932 uznal toto doručenie za neplatné a nariadil súdu prvej stolice, aby dal rozsudok doručiť obžalovanému s poučením podľa § 330 tr. p., čo sa stalo dňa 21. júla 1932. Obžalovaný ešte pred tým, najmä 24. februára 1932, podal proti rozsudku odvolacieho súdu zmätočnú sťažnosť pre nepovolenie podmieneného odkladu trestu, potom dňa 23. júla 1932 podal na poštu ohlásenie zmätočnej sťažnosti bez udania dôvodov zmätku s tým, že zmätočnú sťažnosť za 8 dní prevedie. Dňa 27. júla 1932, tedy v lehote ku prevedeniu zmätočnej sťažnosti, bolo podané nové ohlásenie zmätočnej sťažnosti na základe § 385 čís. 3 tr. p. pre nepoužitie § 92 tr. zák. a ďalej preto, že obžalovanému nebol povolený podmienený odklad trestu, čím bolo poukázané na dôvod zmätku podľa § 385 čís. 2 tr. p. Ponevác správne doručenie rozsudku odvolacieho súdu obžalovanému stalo sa dňa 21. júla 1932, treba považovať za podané včas aj ohlásenie zmätočnej sťažnosti, ktoré sa stalo predtým dňa 24. februára 1932, aj ohlásenie z 23. júla 1932, jako podané v 3 dňovej lehote; ustanovenej v § 388 tr. p. k ohláseniu zmätočnej sťažnosti. Podľa práve citovaného ustanovenia zákona mala sa od 23. júla 1932 rátať ďalšia 8dňová lehota ku prevedeniu zmätočnej sťažnosti. Ponevác podanie zo dňa 27. júla 1932 padá do tejto lehoty, treba ho považovať za prevedenie zmätočnej sťažnosti, nehľadiac na to, že bolo podané jako jej ohlásenie.

Čís. 4524.

Dôkaz pravdy je zdarený (§ 16 zák. čl. XLI:1914), bola-li dokázaná podstata tvrdenia tak, že je rovnováha medzi skutočnosťami tvrdenými a dokázanými.

(Rozh. z 8. novembra 1932, Zm IV 339/32.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti R. K., obžalovanému z prečinu pomlavy, po verejnom pojednávaní o zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu zmätočnú sťažnosť zamietol.

D ô v o d y:

Proti rozsudku vrchného súdu podal verejný obžalobca zmätočnú sťažnosť podľa bodu 1 a) § 385 tr. p. preto, že vrchný súd sa mylil, keď oslobodil obžalovaného na tom základe, že dokázal pravdivosť svojich tvrdení, hoci zo zistených skutočností by plynulo vraj len toľko, že rozhodnutia napadnutého okresného úradu mohli byť v dvoch prípadoch nesprávne, obžalovaný však vraj nedokázal to tvrdenie, že úrad pokračoval pri udeľovaní živnostenských listov »s a m o v o ľ n e«, totiž vedome a zúmyselne nesprávne, a že keby pokračovanie úradu bolo bývalo revidované, musely by byť každá druhá koncesia, alebo živnostenský list zrušené.

Zmätočná sťažnosť nie je opodstatnená. Dôkaz pravdy treba považovať za zdarený, keď sa dokáže podstata tvrdenia. Nie je podmienkou,

aby každá časť a odtienok tvrdenia boli dokázané; stačí, keď je dosiahnutá rovnováha medzi skutočnosťami tvrdenými a dokázanými. Pri uvažovaní o tom, či bola v tomto prípade dosiahnutá horepomenutá rovnováha, treba mať na zreteli aj pohnútku činu. Obžalovaný chcel hájiť právo nim zastúpeného živnostenského spoločenstva: totiž vlivať na udeľovanie živnostenských oprávnení. Z tejto pohnútky napísal obžalovaný inkriminovaný dopis priemyselnej a obchodnej komore, kde žiadal zakročenie proti tomu pokračovaniu okresného úradu, že A. R-ovi bola udelená živnostenská koncesia bez toho, že by okresný úrad bol dal okresnému živnostenskému spoločenstvu príležitosť nahliadnuť do spisov a podať mienku. V tejto súvislosti tvrdil obžalovaný, že úrad pokračoval samovoľne, ktoré slovo v uvedenej súvislosti znamená, že okresný úrad pri udeľovaní živnostenských oprávnení pokračuje oproti výslovnému a jasnému nariadeniu zákona. Obžalovaný dokázal, že v prípade A. R. okresný úrad porušil právo živnostenského spoločenstva, lebo vydal koncesiu bez toho, že by bol podľa jasného nariadenia § 38 odst. 1 živn. zák. dal okresnému živnostenskému spoločenstvu príležitosť pred vydaním živnostenského listu nahliadnuť do spisov. Obžalovaný však tvrdil v podstate aj to, že okresný úrad pokračoval samovoľne vo viac prípadoch. Obžalovaný dokázal, že okresný úrad aj v prípade E. Z-ovej pokračoval nesprávne, lebo vydal menovanej koncesiu k výrobe sodovej vody, ačkoľvek vykázala len prax dvoch mesiacov a 24 dní, hoci podľa § 1 čl. XIV, odst. 1 vl. nar. čís. 10/25 Sb. z. a. n. mala preukázať dvojročnú prax. Obžalovaný tedy dokázal, že okresný úrad vo viac prípadoch porušil jasné nariadenia zákona; ponevác tým dokázal podstatu svojho tvrdenia, nemýlil sa vrchný súd, keď podľa § 16 zák. čl. XLI:1914 oslobodil obžalovaného od obžaloby. Bezpodstatná zmätočná sťažnosť bola podľa § 36 tr. p. nov. zamietnutá.

Čís. 4525.

Náhradný súkromný žalobca je oprávnený navrhovať dôkazy tiež o vine obžalovaného a použiť oprávneného prostriedku pre zamietnutie takého návrhu, a to aj vtedy, keď obžalobu zastupoval ešte verejný žalobca.

(Rozh. z 9. novembra 1932, Zm III 283/32.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti J. B., obžalovanému z prečinu podľa §§ 290 a 291 tr. zák., na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti poškodeného J. K. vyhovel zmätočnej sťažnosti uplatňovanej z dôvodu zmätočnosti podľa § 384 čís. 9 tr. p. pre zamietnutie návrhov na výsluch nových svedkov a miestnej ohliadky s rekonštrukciou činu na mieste samom, rozsudok vrchného súdu zrušil a toľto súdu uložil, aby znova vo veci jednal a rozhodol.

Z d ô v o d o v:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil poškodený ako náhradný súkromný žalobca pri hlavnom odvolacom pojednávaní zmätočnú sťažnosť podľa čís. 9 § 384 tr. p. a podľa čís. 1 a), c) § 385 tr. p., ktorú odôvodnil.

Z dôvodu zmätočnosti podľa čis. 9 § 384 tr. p. sťažuje si poškodený, že odvolací súd nenariadil doplnenie dokazovania, jako to pri hlavnom odvolacom pojednávaní poškodený navrhol. Vrchný súd sa týmito návrhmi zaoberal len z časti, pokiaľ išlo o návrh na výsluch nového znalca, ktorý návrh si verejný žalobca osvojil, a zamietol ho ako bezdôvodný. Ostatné dôkazy verejný žalobca neprevzal a vrchný súd sa nepovažoval za oprávneného s týmito ostatnými návrhmi sa vecne zaoberať. Postupom týmto zavínil vrchný súd zmätok podľa čis. 9 § 384 tr. p., lebo nerozhodol o návrhu učinennom na hlavnom odvolacom pojednávaní poškodeným a usnesením, ktoré proti návrhu poškodeného učinil, porušil zásadu zákona podstatnú s hľadiska obžaloby.

Najvyšší súd už vo svojom rozhodnutí z 8. novembra 1928, čis. Zm III 773/28, uverejnenom v Právnom Obzore, ročník XII., str. 163, vyslovil, že poškodený má právo samostatne navrhovať dokazovanie a pre zamietnutie takéhoto návrhu ohlásiť opravný prostriedok aj vtedy, keď obžalobu zastupoval ešte štátny zástupca. Podľa § 50 tr. p. je totiž poškodená strana oprávnená predkladať návrhy cieľom nariadenia dokazovania lebo cieľom doplnenia dokazovania v niektorom smere podrobne určenom. Podľa § 314 tr. p. povoľuje predseda hlavného pojednávania len vtedy konanie reči v spore, keď sa aj poškodený už vyjadril, že nemá ďalšieho návrhu na doplnenie dokazovania. Poškodená strana je teda oprávnená samostatne činiť návrhy cieľom ďalšieho dokazovania aj vtedy, keď obžalobu zastupuje štátny zástupca a toto právo poškodeného je obmedzené v bode 3 § 51 tr. p. len potiaľ, že poškodený môže predložiť len také návrhy, ktoré sú potrebné k uplatneniu súkromoprávneho nároku. Ponevác uplatnenie súkromného právneho nároku závisí predovšetkým na vyriešení viny obžalovaného, není pochybností o tom, že tieto návrhy môžu sa vzťahovať aj na dokazovanie viny obžalovaného. Keď tedy vrchný súd takéto návrhy zástupcu poškodeného zamietol, vzniklo právo k uplatneniu formálneho dôvodu zmätočnosti, uvedeného v čis. 9 § 384 tr. p., ktoré si zástupca poškodeného po vyhlásení usnesenia vrchného súdu hneď aj zabezpečil a v prevedení zmätočnej sťažnosti obžalovaného, keď už len sám obžalobu zastupoval, uplatnil proti samému rozsudku. Najvyšší súd preto preskúmal zmätočnú sťažnosť poškodeného žaloženú na dôvode zmätočnosti podľa čis. 9 § 384 tr. p.

Čís. 4526.

Vymáhanie útrat právneho zastupovania v exekučnom pokračovaní požadovaním ich zmenečného zaistenia od exekúta s vyhrážkou, že ináč bude prevedená exekucia, môže zakladať skutkovú podstatu útisku.

(Rozh. z 9. novembra 1932, Zm IV 350/32.)

Obžalovaný advokát dr. F. ako zástupca exekventa V. N., keď exekútor okresného súdu bol v dome exekúta P. J., aby previedol dražbu, a exekút preukázal, že exekvovanú pohľadávku vymáhajúcu mu veriteľovi už priamo zaplatil, hrozbami, že ináč bude prevedená dražba, pri-

nútil exekúta P. J., aby podpísal zmenku na 800 Kč k zaisteniu útrat pokračovania, ktoré neboly ešte súdom ustálené. Súd prvej stolice uznal obžalovaného vinným a odsúdil ho pre prečin vydieračstva podľa § 350 tr. zák., lebo mal za to, že obžalovaný mal nárok podľa exekučného zákona len na útraty nezbytné potrebné, a to v sume 171 Kč 30 h. Odvolací súd však sprostil obžalovaného podľa § 326 čis. 2 tr. p. obžaloby dospevši k presvedčeniu, že obžalovaný požadoval síce od poškodeného pomerne väčšiu sumu, že však nemožno zistiť a tvrdiť, že to urobil v presvedčení, že mu ona suma neprislúcha.

Na jvyšší súd na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti vrchného prokurátora z úradnej povinnosti na základe § 35 I. odst. nov. k tr. por. zrušil rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu a vrátil vec vrchnému súdu v Košiciach, aby o nej znova jednal a rozhodol; zmätočnú sťažnosť vrchného prokurátora poukázal na toto rozhodnutie.

Dôvody:

Generálny prokurátor udržal zmätočnú sťažnosť vrchného prokurátora, nakoľko sa v nej uplatňuje dôvod zmätočnosti podľa § 385 čis. 1 a) tr. por. Týmto dôvodom zmätočnosti domáha sa sťažnosť odsudzujúceho výroku pre prečin vydieračstva. V tomto rozsahu nie je zmätočná sťažnosť odôvodnená, lebo nemožno tvrdiť, že by spôsob, ktorým si obžalovaný hľadel zaistiť svoje nároky na náhradu exekučných útrat, bol bezprávny, ako to § 350 tr. zák. podľa stálej praxi vyžaduje. Exekúcia viedla sa pre peňažitú pohľadávku; hoci táto bola podľa zistenia nižších súdov vyrovnaná, neboly nahradené exekučné útraty, menovite už súdom čiastočne ustálené a ďalšími právnymi krokmi obžalovaného vzniklé útraty právneho zastupovania v exekúcii. Pre vydobytie týchto útrat mohlo byť v smysle § 27 a) ex. zák. v exekúcii pokračované, menovite mohla byť aj dražba prevedená, a to až do tej miery, ktorá bola potrebná k uhradeniu už ustálených a ešte aj tých útrat, ktoré až do úplného uspokojenia veriteľa pravdepodobne maly vzniknúť, tedy menovite aj útrat, ktoré by vznikly nastávajúcou dražbou. Keď obžalovaný trval v smysle tohoto svojho právneho nároku na prevedení exekúcie, dokiaľ nárok na útraty nebude mať aspoň zaistený vystavením zmenky, bol tento druhý spôsob úhrady exekučných útrat pre exekúta prípadne výhodnejší, než by bolo bezodkladné prevedenie exekučnej dražby, ktorú mohol obžalovaný ináč nechať uskutočniť podľa právnych predpisov o tom platných. Za tohoto stavu veci nemožno tvrdiť, že si obžalovaný chcel zaopatriť majetkový prospech bezprávnym spôsobom, tedy bezprávne v smysle § 350 tr. zák. Skutková podstata tohoto prečinu nie je daná už z tohoto dôvodu a netreba sa zaoberať otázkou, či vyhrážanie dosiahlo intenzity v tomto ustanovení zákona predpokladanej. Bezprávnosť samého nároku je pre tento trestný čin podľa stálej praxi bezvýznamná a nerozhodné sú pre prečin vydieračstva dôvody odvolacieho rozsudku, ktoré práve tejto okolnosti prikladaly rozhodujúci význam. Ponevác však aj zmätočná sťažnosť kladie

hlavný dôraz práve na tú okolnosť, že nárok obžalovaného na náhradu útrat bol premrštený, tedy, že majetkový prospech sám bol bezprávny, je zrejme, že sa domáha preskúmania rozsudku odvolacieho súdu vlastne v tom smere, či s tohoto hľadiska neprichádza v úvahu trestný čin útisku podľa § 1 zák. čís. 309/1921 Sb. z. a n. Práve pri tomto trestnom čine záleží totiž bezprávnosť vynútenia v tom, že vynucovaný nárok na dajaké konanie, opominutie, alebo znášanie je bezprávny, t. j. že nemá objektívneho právneho základu a že tiež páchatel' je si toho povedomý. Odvolací súd založil svoj oslobodzujúci výrok na tom, že nenadobudol presvedčenia o tom, že by bol obžalovaný požadoval pomerne väčšiu sumu na útratách vediac, že mu neprislúcha. Sťažovateľ napáda tento právny názor; najvyšší súd však nemôže preskúmať jeho správnosť, pretože odvolací súd neprijal určité skutkové zistenia krajského súdu o pravdepodobnej výške celkových exekučných útrat, ale ani sám nečinil nijaké zistenia, z ktorých by sa spoľahlive dalo preskúmať, až do akej miery mal obžalovaný primeraný nárok na exekučné útraty a či je podľa toho možné uznať jeho prospech, ktorý si dal zmenkou od exekúta zabezpečiť, za bezprávny do tej miery, že si obžalovaný prípadnej nepomernej premrštenosti a teda bezprávnosti svojho nároku bol (museť byť) povedomý. Nestačí v tomto ohľade len všeobecná úvaha vrchného súdu, že ustanovenie § 27 ex. zák. poskytuje súdu možnosť uvažovania o tom, aké útraty považuje za útraty nezbytné potrebné, a nemožno len z toho vo všeobecnosti priznať aj v subjektívnom smere obžalovanému úplnú voľnosť pri posudzovaní toho, koľko smie na útratách žiadať takým spôsobom, akým to učinil v tomto prípade. Tu totiž nešlo o likvidovanie útrat, ktoré by mal súd ustanoviť, ale o to, aby exekút sám uznal požadované útraty a zaistil ich zmenkovým záväzkom, lebo ináč bude prevedená ihneď exekúcia. Ponevác proti zmenkovému záväzku sú podľa § 87 zmenkového zákona prípustné námietky v miere len veľmi obmedzenej, teda ide o záväzok pomerne veľmi tiesnivý, na druhej strane aj tým, že obžalovaný ináč trval na prevedení exekúcie ihneď nastávajúcej, mohol byť za tohoto stavu exekút uvedený do položenia, ktoré možno uznať za bezprostredne hroziacu tieseň. Z tohoto stavu exekútovho treba tedy vychádzať pri posúdení, či obžalovaný uvedeným spôsobom tejto tiesne vedome využil k získaniu bezprávneho osohu. Týmto bezprávnym osohom boli by tu útraty v pomere ku všetkým okolnostiam konkrétneho prípadu nadmieru premrštené. Pre toto konkrétne posúdenie prípadnej bezprávnosti požadovaných útrat a vedomia obžalovaného o tom je potreba v prvom rade zistiť približnú výšku primeranej útratovej požiadavky obžalovaného; rozhodujúci význam v tom ohľade môžu mať pre trestnú vec ovšem prípadne aj iné než tarifné položky, pokiaľ byly k prevedeniu exekúcie účelné, a to preto, pretože išlo o istý spôsob narovnania medzi nárokom obžalovaného a povinnosťou exekúta. Len po ich zistení bude možno posúdiť bezprávnosť požadovaného osohu a vedomie obžalovaného o ňom. Najvyšší súd nemôže sám zistiť tieto okolnosti; preto treba pokračovať podľa § 35 I. odst. nov. k tr. por.

Čís. 4527.

Odmítnutí opravného prostriedku podľa čl. 4 odst. 3 nař. čís. 17/1926 jest věcí soudcovského rozhodování. Není platného předpisu, podle kterého by byl nejvyšší soud jako soud zrušovací vázán opačným názorem soudní správy, a není orgánu, který by mohl tento rozpor rozhodnutí způsobem závazným pro zrušovací soud. Nejvyšší soud nemůže onen odmítnutý opravný prostředek vyříditi znovu ani, bylo-li jeho rozhodnutí ministerstvem spravedlnosti zrušeno a uloženo mu, by o něm rozhodl nehlédě k oně jazykové závadě.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1932, Zm I 639/29-12.)

Do rozhodnutí nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 11. června 1930, Zm I 639/29-4, uveřejněného ve sb. n. s. tr. pod čís. 3893, podal obžalovaný stížnost, které však presidium nejvyššího soudu nevyhovělo z těchto důvodů: Stížnost, podaná u ministerstva spravedlnosti v Praze, směřuje proti usnesení nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 11. června 1930, č. j. Zm I 639/29-4, jímž bylo vysloveno, že nejvyšší soud jako soud zrušovací trvá na tom, že zmateční stížnost a odvolání obžalovaného byly vyřízeny odmítnutím dne 20. prosince 1929, č. j. Zm I 639/29-1 a že nemohou býti vyřízeny znovu. Ministerstvo spravedlnosti postoupilo stížnost presidiu nejvyššího soudu podle § 96 odst. 2 jaz. nař. Podle obsahu stížnosti a jejího konečného návrhu, aby bylo nejvyššímu soudu znovu přikázáno, by vyřídil zmateční stížnost a odvolání in merito, jde buď o jazykovou stížnost podle § 96 jaz. nař., nebo o stížnost dohlédací podle § 78 org. zák. ze dne 27. listopadu 1896, čís. 217 ř. zák.; nelze jí vyhověti. Jazykový spor byl ukončen rozhodnutím ministerstva spravedlnosti ze dne 19. února 1930, čís. 6464/30, jímž bylo stěžovateli přiznáno menšinové právo jazykové podle § 2 jaz. zák., a rozhodnutím téhož ministerstva čís. 10.154/30, jímž bylo odmítací usnesení nejvyššího soudu zrušeno a vysloveno, že nejvyšší soud jest povinen, zmateční stížnost a odvolání přijmouti a nehlédě k uplatněnému důvodu odmítnutí o nich po zákonu rozhodnouti. Rozhodující senát nejvyššího soudu vydal pak shora zmíněné usnesení ze dne 11. června 1930, č. j. Zm I 639/29-4, v němž vyslovil, že nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhoduje o zmatečních stížnostech a v případě § 296 tr. ř. také o odvolání v stolicích posledních s platností konečnou, ať opravné prostředky zamítné z důvodů meritorních, nebo odmítne z důvodů formálních, na př., že se podle čl. 4. odst. 3. nař. čís. 17/26 nehodí, aby o nich bylo po zákonu zahájeno jednání, ježto i v tom případě jde o výkon pravomoci soudcovské, to jest o akt judikatury. Presidium nejvyššího soudu nemá ani možnosti, aby nejvyšší soud, t. j. příslušný rozhodující senát, přesvědčilo o jiném názoru, ani moc, aby jej donutilo k opětovnému rozhodování o věci pro něj již rozhodnuté (§§ 96, 98 úst. list.). Nemohlo proto býti presidiem nejvyššího soudu učiněno žádné další opatření (čl. 96, odst. 3 jaz. nař.), a bylo tudíž stížnost zamítnouti.

Do tohoto rozhodnutí stěžoval si obžalovaný k ministerstvu spravedlnosti, jež výnosem čís. 33.125/30 stížnosti vyhovělo a změnilo napadené usnesení presidia nejvyššího soudu v ten rozum, že zrušilo usnesení nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 11. června 1930, č. j. Zm I 639/29-4 (sb. n. s. čís. 3893) a uložilo nejvyššímu soudu, by o zmateční stížnosti a odvolání obžalovaného rozhodl nehledě k uplatněnému důvodu odmítnutí pro jazykovou úpravu podání. **O d ů - v o d n ě n í:** Nejvyšší soud jako zrušovací odmítl usnesením ze dne 20. prosince 1929, č. j. Zm I 639/29-1 zmateční stížnost a odvolání stěžovatele do odsuzujícího rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 4. dubna 1929, č. j. Tk 2634/27-73 jen s odůvodněním, že německé podání stěžovatele, který nemá jako cizinec podle § 2 jaz. zák. menšinového práva jazykového, se nehodí, aby o něm bylo po zákonu zahájeno jednání (čl. 4., odst. 3 jaz. nař.). Proti tomuto usnesení podal stěžovatel včas stížnost podle § 7 jaz. zák. a čl. 96 jaz. nař., čímž vznikl spor o užití jazyka. Podle § 7 jaz. zák. přikázáno jest dohlédacím úřadům státní správy, aby o takových sporech pravoplatně rozhodly. Tím odňato jest rozhodování o jazykových otázkách i ve věcech, které se projednávají u soudů, ústavním zákonem soudům a proto, jakmile do usnesení soudu, třeba to jest nejvyšší soud, byla podána jazyková stížnost a vzešel spor jen o užití jazyka, nemůže nabýti a nenabývá usnesení právní moci, dokud příslušný dohlédací úřad pravoplatně o stížnosti nerozhodne. Ministerstvo spravedlnosti již výnosem ze dne 19. února 1930, čís. 6464 v jazykovém sporu shora uvedeném přiznalo stěžovateli, třeba se cizincem, právo zaručené příslušníkům menšinového jazyka podle § 2 jaz. zák. a uložilo zároveň presidiu nejvyššího soudu, aby o německé stížnosti stěžovatelově do usnesení nejvyššího soudu meritorně rozhodlo. Rozhodnutí pak zamítající stížnost změnilo výnosem ze dne 13. března 1930, čís. 10.154 v ten smysl, že se usnesení nejvyššího soudu ze dne 20. prosince 1929, č. j. Zm I 639/29-1 zrušuje a že nejvyšší soud je povinen zmateční stížnost a odvolání obžalovaného přijmouti a nehledě k uplatněnému důvodu odmítnutí o nich po zákonu rozhodnouti. Před to usnesl se nejvyšší soud jako soud zrušovací dne 11. června 1930 pod č. j. Zm I 639/29-4, a že trvá na tom, že zmateční stížnost a odvolání obžalovaného byly vyřízeny odmítnutím dne 20. prosince 1929, č. j. Zm I 639/29-1 a že nemohou býti vyřízeny znovu. Stížnosti podané do tohoto usnesení nevyhovělo presidium nejvyššího soudu rozhodnutím v odpor vzatým ze dne 11. července 1930, č. j. Pres. 765/30, uvádějíc, že jde buď o jazykovou stížnost podle § 96 jaz. nař., nebo o stížnost dohlédací podle § 78 zák. o soud. org., ale že jí nelze vyhověti. Jazykový spor, že byl ukončen rozhodnutím ministerstva spravedlnosti ze dne 19. února 1930, čís. 6464, a ze dne 13. března 1930, čís. 10.154, rozhodující senát v usnesení v odpor vzatém vyslovil, že jako nejvyšší soud a zrušovací rozhoduje o zmatečních stížnostech a odvolání v poslední stolici s konečnou platností, ať opravné prostředky zamítne z důvodů meritorních, či odmítne z důvodů formálních, na př. i podle čl. 4, odst. 3 jaz. nař., ano i v tomto případě jde o výkon soudcovské pravomoci, t. j. o akt judikatury. Presidium nemá prý ani možnosti, aby přesvědčilo rozhodující senát o jiném názoru, ani moci, aby jej donutilo k opětnému rozhodování o věci proň již rozhodnuté (§§ 96, 98 úst. list.). **Ť á k l a d n í o m y l**

v usnesení nejvyššího jako zrušovacího soudu a v rozhodnutí jeho presidia jest v tom, že považuje i rozhodování o jazykové otázce podání, po případě odmítnutí podání učiněného podle jeho náhledu v nepřipustném jazyku za výkon soudcovské pravomoci, t. j. akt judikatury. Přehlížejí tu, nebo nesprávně vykládají ustanovení § 7 jaz. zák. každému jinak zcela jasně. Uvedlať již důvodová zpráva k vládní osnově, že chyba soustavy rakouského jazykového práva spočívala v tom, že dohlédací orgány soudní správy odpíraly v případech, kde šlo o jazykové spory u soudů, užití dohlédacího práva, tvrdíce, že jde tu o neodvislé rozhodování soudcovské, ačkoliv slušelo spíše míti za to, že otázka užívání jazyků při soudech jest otázkou justiční správy a nikoliv otázkou jurisdikce. Zpráva ústavního výboru (tisk čís. 2442) pak praví k § 7: » . . . jest účelem tohoto článku osnovy, aby na příště, a sice nejen ve správě soudní, nýbrž i ve všech jiných oborech správy otázka jazyková oddělena byla od vlastního předmětu soudního, nebo administrativního projednávání a vyřízena samostatně instancemi dohlédacími. Bude to zajisté ku prospěchu nejen správy veřejné, nýbrž i obecní a zamezí to případy odpírání práva, jež se tak často z nicotných příčin jazykových vyskytovalo«. Ještě ve svých rozhodnutích ze dne 14. února 1922, R I 186/22 a ze dne 7. března 1922, R I 220/22 zastával nejvyšší soud názor, že jazyková otázka jest podle zákonných předpisů vůbec jen předmětem dohlédací stížnosti a rekurs neprávem podaný rekursní instancí jest postoupiti dohlédacímu orgánu příslušnému k vyřízení otázek správních. Na tom nezměnilo nic jazykové nařízení. Rozhodnutím ze dne 19. února 1930 čís. 6464 a ze dne 13. března 1930 čís. 10.154 přiznalo sice ministerstvo spravedlnosti jazykové právo podle § 2 jaz. zák., jednak uložilo nejvyššímu soudu, zrušivši jeho usnesení ze dne 20. prosince 1929, č. j. Zm I 639/29-1, aby rozhodl po zákonu nehledě k uplatněnému důvodu odmítnutí pro domnělou jazykovou závaďu. Tím však nebyl ještě skončen jazykový spor, neboť nejvyšší jako zrušovací soud vyslovil ve svém usnesení ze dne 11. června 1930, č. j. Zm I 639/29-4 jen, že trvá na svém usnesení ze dne 20. prosince 1929, kterým prý vyřídil zmateční stížnost a odvolání stěžovatele a nepodrobil je novému rozhodnutí bez ohledu na onen důvod. Jakkoli jinak jest správné, že rozhoduje jako poslední stolice s konečnou platností, nesprávné jest a přiči se ustanovení § 7 jaz. zák. jeho odůvodnění, že i při rozhodování o jazykových otázkách (na př. podle čl. 4 jaz. nař.) jde o výkon soudcovské pravomoci, t. j. o akt judikatury. Osobuje si tím nejvyšší jako zrušovací soud právo rozhodovati s konečnou platností i o jazykových otázkách, čímž překročil obor své působnosti. Trvá proto spor o užití jazyka dále, když nejvyšší jako zrušovací soud trvá na odmítnutí opravného prostředku jen z jazykového důvodu. Ale tím odpírá zároveň konati spravedlnost, což zameziti mělo právě podle zprávy ústavního výboru ustanovení § 7 jaz. zák. Nesprávně dovolává se presidiu nejvyššího soudu ustanovení §§ 96 a 98 úst. list. Jest sice podle § 96 úst. list. soudnictví odděleno ve všech stolicích od státní správy, ale § 7 jaz. zák. — ústavního to zákona, který jest součástí ústavní listiny (§ 129 úst. list.) přikázal právě rozhodování sporů o užití jazyka dohlédacím orgánům jako věc státní správy a vyloučil je z působnosti soudů, ze soudnictví. Rozhodlo-li pak ministerstvo

spravedlnosti jako příslušný orgán dohlédací, že se zrušuje usnesení v odpor vzaté a že jest nejvyšší soud povinen přijmouti zmateční stížnost a odvolání sepsané německým jazykem a je vyříditi nehledě k domnělé jazykové závadě, jest jeho rozhodnutí pravoplatné a závazné pro podřízený soud, třebaž jest to i nejvyšší soud, jak plyne z ústavní listiny a jazykového zákona. Proti usnesení odmítajícímu opravný prostředek jen z jazykových důvodů byla podána včas stížnost. Nenabylo a nemohlo tedy ani nabýti usnesení to právní moci a byvši zrušeno příslušným dohlédacím orgánem státní správy pozbylo všech účinků. Nemělo a nemá jich ani naproti obžalovanému ani proti soukromému účastníku. O zmateční stížnosti a odvolání nebylo dosud věcně po zákonu rozhodnuto v mezích příslušnosti nejvyššího jako zrušovacího soudu ani nebylo odmítnuto z jiných formálních důvodů, o kterých mu přísluší rozhodovati, kromě z formálních důvodů jazykového práva. Dokud však není takto vyřízena zmateční stížnost a odvolání, nenabyl rozsudek ze dne 4. dubna 1929 č. j. Tk 2634/27-73 právní moci a nesmí býti vykonán. Odpírá-li však nejvyšší soud konati právo, jest i stížnost podle §§ 78 a 97 zák. o soud. org. plně odůvodněna. Nevyhovělo-li presidium nejvyššího soudu, nesprávně se dovolávajíc ustanovení §§ 96 a 98 úst. list., oprávněné stížnosti, bylo nutno jeho rozhodnutí změnit a rozhodnouti podle § 7 jaz. zák., čl. 96 jaz. nař. a §§ 78 a 97 zák. o soud. org. Presidium nejvyššího soudu předalo věc senátu nejvyššího soudu k dalšímu opatření. Senát nejvyššího soudu se usnesl, že trvá na tom, že opravné prostředky obžalovaného byly vyřízeny odmítnutím, a že je nelze vyříditi znovu.

Odůvodnění:

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyslovil a zevrubně odůvodnil ve zrušeném usnesení, že pokládá odmítnutí opravných prostředků za věc soudcovského rozhodování. Není platného předpisu, podle něhož by byl nejvyšší soud jako soud zrušovací vázán opačným názorem soudní správy, a není orgánu, který by mohl tento rozpor rozhodnouti způsobem závazným pro nejvyšší jako zrušovací soud. Odvolává se na předpisy §§ 96, 98 ústavní listiny trvá tedy nejvyšší soud jako soud zrušovací na tom, že mu podle zákona nelze znova zabývat se věcí již vyřízenou. K tomu jest připomenouti toto: 1. Ve svém usnesení z 11. června 1930 č. j. Zm I 639/29-4 vyslovil nejvyšší soud jako soud zrušovací, že rozhoduje o zmatečních stížnostech a v případě § 296 tr. ř. i o odvolání v stolici poslední s platností konečnou, ať opravné prostředky zamítne z důvodů meritorních či odmítne z důvodů formálních, na př. že se podle čl. 4 odst. 3 nař. čís. 17/26 nehodějí, by o nich bylo po zákonu zahájeno jednání, a že i v tom případě jde o výkon soudcovské pravomoci, t. j. o akt judikatury, a dále, že nejde tu o spor o užití jazyka ve smyslu § 7 jaz. zák. a čl. 96 jaz. nař., který vzejde teprve podáním jazykové stížnosti, a posléze, že případná náprava podle čl. 96 odst. 3 jaz. nař. již podle povahy věci není možná. 2. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. února 1931 čís. 15449/30, zamítnuvším stížnost žalující strany o náhradu škody, vyslovil toto: »Výrok, obsažený v rozsudku nejvyš-

šího soudu, že se dovolací odpověď odmítá, jest judikátním výrokiem, jímž nejvyšší soud u výkonu své moci soudcovské ve smyslu civilního soudního řádu o odpovědi té rozhodl, uznav jí proto, že po stránce jazykové nevyhovuje zákonným předpisům, za nezpůsobilou, by k ní bylo věcně přihlíženo. Rozhodnutí to jest tedy aktem judikatury soudní a vyřídilo odpověď tu s hlediska civilního řádu soudního, odmítnuvši ji jako nezpůsobilou býti předmětem věcných úvah nejvyššího soudu. Proto nemohl nejvyšší správní soud shledati důvodným stanovisko stížnosti, že o odvolací odpovědi bylo rozhodnuto jen s hlediska správního, nikoli však s hlediska civilního řádu soudního.« 3. Ministerstvo spravedlnosti ve svém rozhodnutí ze dne 6. dubna 1932, čís. 4621/32, z části zamítnuvším jazykovou stížnost, praví toto: »... nelze zjednatí nápravu zrušením cit. usnesení. Výrok nejvyššího soudu je soudním judikátem. Soud musí zkoumati podání nejprve po stránce formální, najmě, bylo-li podáno včas a je-li formálně bezvadné. Dojde-li k názoru, že věcnému projednání jeho brání nějaká formální vada, odmítne podání, t. j. nehledí k němu věcně. I tato činnost je výkonem moci soudcovské a výrok o odmítnutí dovolání je aktem judikatury.... Výrok o odmítnutí je a zůstává judikátním výrokiem soudním, jehož důvodem je pro stranu nepřiznivě rozřešení prejudiciální otázky jejího jazykového práva. V tomto stadiu nejde ještě o řešení jazykového sporu, který v této době ještě vůbec nevznikl. Předmětem rozhodování soudního je tu právě jen otázka, má-li podání strany býti vyřízeno v meritu či má-li býti odmítnuto.... Příslušné orgány správní nemohou však přímo zrušiti nebo změnit soudní (judikátní) výrok, který s prejudiciálního řešení oné otázky jazykové vyvodil určité důsledky procesní. Toto stanovisko zaujal nejvyšší správní soud v nálezu ze dne 17. února 1931, č. j. 15449/30 (Boh. A 9075) — viz shora 2. — a stejně také senát pro řešení kompetenčních konfliktů v Praze v nálezech ze 7. prosince 1931, č. j. 929/31 a 966/31. Přihlížeje k zásadám těchto rozhodnutí a používajíc je na daný případ nemohlo ministerstvo spravedlnosti naříditi nejvyššímu soudu, by odmítnuté podání meritorně vyřídil.« Z toho, co tu uvedeno, plyne, že zásadní stanovisko nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího, nejvyššího správního soudu, senátu pro rozhodování kompetenčních konfliktů a ministerstva spravedlnosti jest úplně stejné.

Čís. 4528.

Podle § 134 tr. ř. jest dáti vyšetřiti duševní stav pachatele vraždy, který se sám v zápětí na to pokusil vážně o sebevraždu.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1932, Zm I 844/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Mostě ze dne 19. září 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák. a přestupkem podle § 36 zbroj. pat., zrušil napadený výrok porotců a rozsudek na něm spočívající jako zmatečné a věc odkázal do příštího zasedání porotního soudu při krajském soudě v Mostě k novému přelíčení a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost jest odůvodněna, pokud podle čís. 5 § 344 tr. ř. napadá rozsudek z důvodu, že porotní soud zamítl návrh obhajoby na provedení důkazu znalci lékaři o tom, že obžalovaný spáchal čin při úplném pomnutí smyslů. Podle § 134 tr. ř. jest vždy dáti vyšetřiti stav ducha a mysl obžalovaného, vzniknou-li pochybnosti o tom, má-li obžalovaný užívání rozumu nebo zda trpí poruchou duševní, již by mohla býti jeho přičetnost vyloučena. Takové pochybnosti byly tu již proto, že obžalovaný, střeliv svou bývalou milenku z revolveru do hlavy, v zápětí na to spáchal vážný pokus sebevraždy, střeliv se sám do pravého spánku. Okolnost ta nasvědčuje tomu, jak i věda lékařská o podobných případech učí (Krafft-Ebing, Hofmann, Berka), že stěžovatel mohl býti v době spáchání činu zbaven užívání svého rozumu nebo trpěti duševní poruchou, čímž mohla jeho přičetnost po případě býti i vyloučena. Neměl tudíž soud, i když sám nezpozoroval na obžalovaném duševní abnormality, v souzeném případě obejíti se bez odborného posudku o duševním stavu obžalovaného, nanejvýš an obhájce tvrdil, že otec obžalovaného jest a byl již ve svém mládí silným pijanem, a nabízel důkaz o chování se obžalovaného, které mohlo býti výronem melancholie, nýbrž měl po vyžádání si potřebných anemnestických dat a po vyšetření okolností, jež mohly míti význam pro otázku přičetnosti obžalovaného zaříditi přezkoumání jeho duševního stavu. Tak to v souzeném případě kázala zásada § 134 tr. ř., jejímž účelem jest zabezpečiti obhajobu. Zamítnutím příslušného návrhu obhájce zatížil tudíž porotní soud výrok poroty a rozsudek na něm spočívající zmatečností podle čís. 5 § 344 tr. ř., pročež bylo zmateční stížnosti podle § 5 zák. čís. 3/1878 ř. zák. za souhlasu generálního prokurátora ihned při neveřejné poradě vyhověti a uznati, jak se stalo.

Čís. 4529.

Za službu přísežného lesního personálu lze považovati jen službu k ochraně lesního majetku, za službu přísežného polního hlídače pak jen službu k ochraně polního majetku; nespadá sem služba, záležející v tom, že přísežný lesní a polní hlídač, dozírající na ledování na rybníku, patřícím k obvodu jeho dohledu svěřeném, zavíral za pachatelem, vykázaným z rybníka, vrata v ohradě a pak ho odváděl k četnictvu.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1932, Zm I 671/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 9. května 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., zrušil však rozsudek použív § 290 odst. 1 tr. ř. v celém rozsahu a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Nejvyšší soud jako soud zrušovací shledal, že nalézací soud, podřadiv zjištěné jednání obžalovaného pod ustanovení § 81 tr. zák., užil trestního zákona v neprospěch obžalovaného nesprávně a zatížil tím

rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 10 tr. ř., jehož se stížnost sice číselně dovolává, avšak vůbec neprovádí a v důsledku toho ve skutečnosti neuplatňuje. Nalézací soud zaujal podle rozhodovacích důvodů rozsudku stanovisko, že služba, kterou přísežný lesní a polní hlídač V. podle skutkového zjištění rozsudkového v souzeném případě na rybníku, patřícím k obvodu svěřeném jeho dohledu konal, t. j. služba záležející v tom, že tam dohlížel »při ledování«, t. j. že vykonával dozor nad dělníky, kteří tam rubali led, byla službou přísežného lesního a polního hlídače, chráněnou ustanovením § 68 tr. zák.; shledal v důsledku toho v tom, že V. zavíral při této příležitosti za obžalovaným, jež byl z rybníku vykázal, vrata v ohradě, a dále i v tom, že pak odváděl obžalovaného k četnictvu, služební výkony přísežného lesního a polního hlídače, předsevzaté při konání jeho služby, a kvalifikoval proto jednání obžalovaného záležející v tom, že V-u kopl v úmyslu, by tím zmařil zavření oněch vrat, a pak ho v obličejí poškrabal v úmyslu, by tím zmařil své odvedení k četnictvu, za zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák. S právním názorem rozsudku, že zjištěné jednání obžalovaného zakládá skutkovou podstatu tohoto zločinu, nelze však souhlasiti. Z poslední věty § 68 tr. zák. vyplývá, že přísežný lesní dohlédací personál požívá ochrany tohoto ustanovení zákona jen, pokud koná svou službu. Právě tak má se věc u přísežného polního hlídače; neboť ten požívá podle § 2 zák. ze dne 16. června 1872, čís. 84 ř. zák. práv vrchnostenské osoby, nanejvýš ochrany § 68 tr. zák. rovněž jen, jedná-li u výkonu své služby. Z ustanovení §§ 53—58 lesního zákona (cís. pat. ze dne 3. května 1852, čís. 250 ř. zák.) vysvítá, že za službu přísežného lesního personálu lze považovati jen službu sloužící k ochraně lesního majetku, a z ustanovení § 3 zák. ze dne 16. června 1872, čís. 84 ř. zák. plyne, že za službu přísežného polního hlídače lze pokládati jen službu směřující k ochraně polního majetku. Služba, již přísežný lesní a polní hlídač V. podle onoho skutkového zjištění rozsudkového v souzeném případě konal, nebyla službou přísežného lesního a polního hlídače, chráněnou ustanovením § 68 tr. zák., ano tu šlo o službu, jež neměla podle své povahy nic společného se službou sloužící k ochraně lesního nebo polního majetku. Řečené zavírání vrat a odvádění obžalovaného k četnictvu nebyly podle toho služebními výkony přísežného lesního a polního hlídače, které požívají ochrany § 68 tr. zák. Shledal-li nalézací soud zjištěným, že obžalovaný V-u kopl v úmyslu, by tím zmařil zavření vrat, a že ho pak poškrabal v obličejí v úmyslu, by zmařil své odvedení k četnictvu, měl zkoumati, zda jednání to nenaplnuje skutkovou podstatu jiného trestního činu, při čemž by mohl přijíti v úvahu, pokud by byla zjištěna menší intenzita použitých prostředků, než předpokládá zločin podle § 98 tr. zák., přešůpek § 1 zákona o útisku čís. 309/1921, po případě přešůpky podle § 431 nebo § 411 tr. zák. Zda se obžalovaný dopustil některého z těchto činů, nelze ovšem posouditi, an nalézací soud zkoumal jednání obžalovaného jen s hlediska § 81 tr. zák. a neučinil v důsledku toho v rozhodovacích důvodech skutková zjištění, jichž je třeba k posouzení, zda jednání obžalovaného nezakládá skutkovou podstatu jiného trestního činu. Z toho, co uvedeno, plyne, že nalézací soud, podřadiv jednání obžalova-

ného pod ustanovení § 81 tr. zák., užil trestního zákona na úkor obžalovaného nesprávně a zatížil tím svůj rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 10 tr. ř.

Čís. 4530.

Při přičítání eventuálního zlého úmyslu postihuje se trestností, po případě vyšší trestností, pachatelovo jednání, při němž pachatel počítal sice jen s možností určitého, trestnímu zákonu se přičítícího výsledku, je-li však zároveň jisto, že by nebyl od svého činu upustil, ani kdyby věděl, že onen výsledek určitě nastane.

(Rozh. z 11. listopadu 1932, Zm IV 462/32.)

Obžalovaný V. J., jemuž poškozený J. B. již dříve ubližoval na těle a úmyslně mu zasypal vykopanou stoku, se rozhodl, že ho postraší a zraní výstřelem pušky. Připlíživ se k oknu bytu poškozeného, vystřelil na něho; střela zasáhla srdce a plíce poškozeného J. B.-a, jenž tomuto zranění podlehl. Na V. J. byla podána obžaloba pro zločin zabití podle §§ 279, 281 tr. zák. Porotní soud ho však odsoudil pro zločin těžkého ublížení na těle podle §§ 306, 307 odst. I. tr. zák.

Nejvyšší soud zmateční stížnost státního zástupce zamítl.

Důvody:

Generální prokurátor podržel ze zmateční stížnosti veřejného žalobce jen tu část, v níž se brojí důvodem zmatečnosti podle § 385 čís. 1 b) tr. ř. proti kvalifikaci činu obžalovaného za zločin podle §§ 306, 307 I. odst. tr. zák. a žádá se odsouzení obžalovaného pro zločin zúmyslného zabití v silném rozčilení podle §§ 279, 281 I. odst. tr. zák. Rozsudek porotního soudu byl tudíž přezkoumán jen v tomto rozsahu. Stěžovatel pomíjí ve svých výtkách úplně tu část zjištění porotců v 5. skutkové otázce, že se obžalovaný dne 31. května 1927 večer kolem 21. hodiny rozhodl, že postraší a zraní I. B. výstřelem ze své namířené pušky. Poněvadž zjištění této okolnosti jest v podstatě základem pro právní posouzení úmyslu obžalovaného, vyjádřeného v 7. právní otázce, lze připustiti, že obsahuje již i právní složky k posouzení úmyslu se vztahující. Proto není nepřipustným brojením proti této zjištěné skutečnosti, když se stěžovatel snaží na základě dalších skutečností, jmenovitě ze způsobu provedení činu (výstřel na krátkou vzdálenost z namířené zbraně, jež je naprosto způsobilá usmrtiti člověka) dokázati, že se obžalovanému musí přičítati aspoň »eventuální« zlý úmysl, směřující k usmrcení I. B. Nutné a na prvním místě se ovšem musí bráti v úvahu i ona vytkaná okolnost, porotci zjištěná; třeba tudíž zkoumati, pokud i při tom, že se obžalovaný rozhodl postrašiti a zraniti I. B. výstřelem ze své namířené pušky, lze mu se zřetelem na způsob provedení činu a na výsledek přičítati podle zákona úmysl usmrtiti I. B., který stěžovatel poznačuje jako eventuální.

Při přičítání eventuálního zlého úmyslu postihuje se trestností, po případě vyšší trestností pachatelovo jednání, při němž pachatel počítal jen s možností, že by svým činem mohl přivoditi určitý, trestnímu zákonu se přičítící výsledek, je-li zároveň jisto, že by nebyl od svého činu upustil, ani kdyby byl věděl, že onen výsledek určitě nastane. Tuto formu zlého úmyslu, která má pro pachatele nepříznivější důsledky, než usvědčení z bezprostředního úmyslu přivoditi výsledek jím přímo zamýšlený, však stěžovatel obžalovanému nedokazuje, nýbrž snaží se jej podle způsobu provedení činu usvědčiti, že si musil vzhledem k nebezpečnému nástroji, jehož užil na tak malou vzdálenost, býti také vědom toho, že, zasáhne-li I. B., musí ho usmrtiti. Případy, kde je si pachatel určitě vědom (musí si býti vědom) těžšího výsledku, určitě očekávaného, nespádají již pod pojem úmyslu eventuálního; neboť při nich si pachatel těžší výsledek svého jednání nutně určitě představuje a přes tuto určitou představu těžšího výsledku nechá působiti svoji vůli na provedení činu, který tudíž cílevědomě vede právě k tomuto výsledku. V těchto případech nelze tedy logicky usouditi, že se pachatel rozhodl jen k lehčímu výsledku; jeho rozhodnutí směřuje rozhodně přímo k těžšímu výsledku. Naopak zase jest úsudek na takový přímý úmysl — tu na zabití — vyloučen tam, kde je určitě zjištěno rozhodnutí obžalovaného přivoditi jen výsledek méně závažný, I. B. výstřelem z namířené pušky jen postrašiti a zraniti. Poněvadž výstřelem z vojenské pušky lze i z blízka někdy jen zraniti, zejména a právě tehdy, když pachatel s tímto úmyslem pušku určitým způsobem k tomu směřujícím namíří, nelze při zjištění, že se obžalovaný rozhodl, že I. B. výstřelem z namířené pušky jen postraší a zraní, ze způsobu provedení činu usouditi, že si obžalovaný z něho musil uvědomiti, že těžší výsledek, totiž smrt I. B., určitě nastane. Nelze tudíž pachateli při tomto zjištění přičítati zlý úmysl směřující k zabití; nastala-li z výstřelu, vypáleného z namířené pušky s úmyslem jen poraniti, přece smrt poškozeného, je na tyto případy v zákoně dostatečně pamatováno těžší kvalifikací zločinu těžkého poškození na těle podle § 306 tr. zák., na který i v tomto případě bylo s přiznáním lehčí kvalifikace podle § 307 I. odst. tr. zák. uznáno. Na podkladě úsudku o pouhé možnosti těžšího výsledku, tudíž na podkladě pro obžalovaného nepříznivějším, nedovojuje ani stěžovatel úmysl zabití v smyslu § 279 tr. zák. a nemožno proto v neprospěch obžalovaného bez příslušného podkladu ve zmateční stížnosti žalobcově zkoumati jeho náležitosti s hlediska úmyslu eventuálního, jak jeho správné pojímání shora bylo výtčeno. Na podkladě bezprostředního přímého úmyslu, jak jej stěžovatel dovojuje, nelze však uznati, že právní posouzení porotců, přičítající obžalovanému jen objektivní ručení za smrt, nastalou ze zúmyslného těžkého uškození na těle v smyslu § 306 tr. zák. a v důsledku nenapadnuté lehčí kvalifikace silného rozčilení též podle § 307 I. odst. tr. zák., bylo tak vadné, že bezpochybně zakládá vytkaný zmatek podle § 385 čís. 1 b) tr. ř. Zmateční stížnost veřejného žalobce byla proto jako bezdůvodná zamítnuta podle § 36 I. odst. nov. k tr. ř.

Čís. 4531.

Omezování osobní svobody po rozumu § 93 tr. zák. lze spatřovati v uzamčení dveří a ve zhasnutí světla i tehdy, vedly-li sice z místnosti i jiné dveře neuzamčené, ale byl-li odchod uzavřených osob dveřmi těmi pro neznalost polohy a zařízení místností spojen s překážkami (s nebezpečím).

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1932, Zm II 45/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 3. prosince 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 93 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje zmatky podle § 281 čis. 4, 5, 9 a) tr. ř. Podle zjištění rozsudku dostavil se zvěrokleštěč Antonín S. 13. března 1930 k večeru ve shodě s obžalovaným do jeho porážky, by byl přítomen zabíjení vepře, o němž obžalovaný tvrdil Arnoštce H-ové, že jej S. špatně vykleštil. Obžalovaný se však zdráhal vepře porazit a vyzval S-a a jeho dva druhy, by se vzdálili z porážky. Když vyzvání nevyhověli, zhasl obžalovaný světlo v porážce a vzdálil se s učněm J-ou z porážky k večeri, zamknuv dveře z porážky do kůlny jakož i vrata z kůlny na ulici. Teprve asi za 10 minut propustil obžalovaný S-a a jeho společníky. Napadený rozsudek zjišťuje ovšem dále, že druhé dveře porážky do udírny nebyly uzamčeny, a že bylo lze odtud se dostatí udírnou do dílny a pak do kůlny, ze které pak vedou dveře zevnitř na závory zastrčené dveře na dvůr a do zahrady. Přes to však uznal obžalovaného vinným zločinem podle § 93 tr. zák., poněvadž uzavření v porážce pro tmu a, ježto nebyli s polohou a se zařízením porážky obeznámeni, nemohli věděti, kudy by se mohli dostatí na dvůr a do zahrady, nehledíc k tomu, že by byli nuceni přelézti více než půl metru vysoký plot, jímž jsou dům a zahrada obehnány. Po stránce právní nelze upříti správnost rozsudku, pokud byl tento skutkový děj podřaděn pod skutkovou podstatu § 93 tr. zák.; vždyť podle ustálené judikatury zrušovacího soudu jest tímto zločinem každé omezování napadené osoby v užívání svobody, t. j. ve volnosti pohybu a ve výkonu svobodné volby místa pobytu, ať se to děje násilím fysickým nebo psychickým nebo lstí, a jest proto zajisté omezování svobody spatřovati i v tom, pokud byl v souzeném případě volný pohyb znemožněn postíženým osobám jednak uzamčením dveří, jednak i zhasnutím světla, najmě, an byl pro neznalost polohy a zařízení porážky a vedlejších místností odchod neuzamčenými dveřmi pro uvězněné osoby spojen s překážkami nikoli beze všeho a kýmkoliv překonatelnými, ba dokonce podle pováhy místa — porážky a dílny — při naprosté tmě po případě i s nebezpečím pro jejich tělesnou bezpečnost. Byl tedy zhasnutím světla přivoděn týž účinek § 93 tr. zák. zapovězený, jakoby byly uzamčeny oboje dveře porážky. Při

tomto stavu věci jeví se pak býti zbytečným uvažovati o tom, zda by se snad uvěznění byli mohli vzdáliti oknem z udírny do zahrady, když i odchod z této místnosti a tímto způsobem by vyžadoval dokonalé znalosti místností a zařízení.

Čís. 4532.

Stav bídy (nouze) zakládá beztrestnost podle § 2 g) tr. zák., byla-li takové síly, že jí byl život pachatele neb osoby jemu blízké přímo a bezprostředně ohrožen, a nebylo-li jiného východiska k záchraně života, než spáchatí trestný čin, takže jedinou pohnutkou byl názor pachatele, že jinak zemře hladu.

Meze beztrestného přípravného jednání a trestného pokusu.

Společným uskutečňováním společného — z předchozí dohody nebo jinak navzájem povědomého — úmyslu opodstatněný předpoklad spolupachatelství činí i při zločinu vraždy i při zločinu zabití kteréhokoliv ze spolupachatelů odpovědným za celkový výsledek činnosti všech, třeba nejsou činnosti jednotlivých spolupachatelů stejnorodé a pro způsobení protiprávního účinku rovnocenné.

I kdyby jednání jednoho spolupachatele bylo s hlediska fysiologického a lékařského beze všeho významu pro příčinný vývin (postup) události vedšící ke smrti napadeného, odpovídá spolupachatel za jeho smrt podle ustanovení o vraždě, směřoval-li společný úmysl, po případě předchozí dohoda spolupachatelů k jeho usmrcení, nebo podle ustanovení o zabití, sjednotil-li je jinaký než vražedný úmysl nepřátelský beze záměru závažného s hlediska loupeže, nebo podle ustanovení o loupežném zabití, jednali-li ve společném úmyslu nebo třeba po předchozí dohodě zmocniti se násilím napadenému učiněným cizích věcí movitých.

Zákonný pojem spolupůsobení k usmrcení (§ 143 tr. zák.) nevyžaduje ani takového jednání, jež mělo v zápětí smrt napadené osoby, ba nevyžaduje ani vztahení ruky proti osobě, které se činí násilí v záměru loupežném, nýbrž stačí každá činnost, kterou jiná osoba při samotném vykonávání násilí hlavního pachatele (osoby nakládající s napadeným násilně) podporuje a posiluje, ať se činnost ta projevuje způsobem jakýmkoliv.

Pod ustanovení § 143 tr. zák. nelze podřaditi skutek několika osob, jež způsobem naznačeným v druhém odstavci § 143 tr. zák. a s účinkem tam uvedeným jednaly ve vzájemném dorozumění o způsobu jednání, najmě osob, jež nakládaly podle předchozí úmluvy ke zlému nakládání s ní směřující zle s osobou, jež byla zlým nakládáním tím usmrcena.

Rozlišení zločinu (prostého) zabití podle § 140 tr. zák. od zločinu loupežného zabití podle § 141 tr. zák.

Ustanovení § 141 (190) tr. zák. je k ustanovení § 140 tr. zák. v poměru zvláštního zákona k zákonu povšechnému; proto nelze podřaditi pod pojem prostého zabití jednání pachatele (pachatelů), záleževši ve zlém nakládání s určitou osobou, směřovalo-li ke zmocnění se cizí věci movité prostředkem zlého nakládání, a vedlo-li ke smrti napadené osoby.

Prostředkem zmocnění se cizí věci movité může býti zlé nakládání a podřadění ho pod ustanovení § 140 tr. zák. je vyloučeno i tehdy, když ke zmocnění se věci nemá a nemůže dojiti za a přímo na místě samot-

ného zlého nakládání, protože napadená osoba nemá podle předpokladu pachatelů nebo nemá skutečně v době útoku u sebe věc, o níž pachatelům jde.

Bezprostředně a okamžitě (jak předpokládá loupež na rozdíl od vydírání) odnímá se věc i tehdy, zmocňují-li se jí pachatelé v souvislosti se zlým nakládáním, třeba v jiné místnosti, nanejvýš zabezpečují-li si pachatelé přístup k věci a odněti jí tím, že zlým nakládáním zbavují napadenou osobu možnosti bránit jim v přístupu k věci a v odněti jejím.

Skutková podstata loupeže i loupežného zabití nerozeznává, zda jde ve věci, jejíž odněti jest účelem násilí, o věc osoby, které se činí násilí, či o věc osoby jiné; předpokládá se jen, že nejde o věc, která je vlastnictvím pachatele nebo třeba jednoho z více pachatelů.

Povinnosti dáti porotcům jako hlavní otázku přimykající se k obžalobě nezprošťuje porotní soudní dvůr ani předpoklad třeba důvodný a správný, že děj, jenž jest základem obžaloby, nenaplnňuje skutkovou podstatu vůbec žádného z trestných činů příslušejících k pravomoci soudu.

V § 318 tr. ř. nařízenou individualisací skutku má býti vyloučena změna souzeného skutku s obdobným skutkem téhož pachatele, který má býti takto chráněn proti nebezpečí opětného stíhání pro týž skutek již souzený. Pro účel ten stačí, bylo-li v hlavní otázce uvedeno jméno usmrčené osoby, doba kdy a místo kde byla osoba ta zbavena života; bližšího označení (konkretisování) skutku uváděním ještě dalších podrobností netřeba.

Nakolik nejde o porušení předpisu § 319 tr. ř., nepřipustil-li porotní soud otázku podle § 2 g) tr. zák.

Porotní soudní sbor je sice oprávněn přimět porotce vhodnou otázkou k výroku o jiné než obžalobou uplatňované kvalifikaci neb o důvodu beztrestnosti stíhaného skutku, není-li ona kvalifikace nebo třeba tento důvod výsledky hlavního přelíčení přímo vyloučen, avšak povinnost soudu dáti otázku nastává jen, jsou-li tu předpoklady §§ 320 (319) tr. ř., bylo-li totiž tvrzeno (napovězeno), t. j. průvodním prostředkem poukázáno k tomu, že tu jsou skutečnosti povahy v § 320, nebo že tu je skutečnost nebo stav povahy v § 319 tr. ř. vytyčené; zmatečnost rozsudku nepůsobí již nepoužití onoho práva, nýbrž jen nesplnění této povinnosti.

Porotcům předvedené opačné údaje v předběžném řízení pozbyly změnou jich při hlavním přelíčení významu pro dosah §§ 319, 320 tr. ř.

Předmětem otázek eventuálních nelze činiti o sobě některou ze složek celkového činu, s nímž i ona složka byla učiněna předmětem otázky hlavní.

Nakolik nejde o porušení ustanovení § 320 tr. ř.:

1. nebyly-li na místě otázek, jimiž bylo usmrcení napadeného přivedeno pod hledisko loupežného zabití neb alespoň vedle nich (pro případ záporných odpovědí na ony otázky) dány eventuální otázky na zločin prostého zabití podle § 140 tr. zák., a nebyly-li jako další eventuální otázky dány otázky na zločin podle § 143 (odst. 2) tr. zák., a

2. nebyla-li dána eventuální otázka podle § 93 tr. zák.

Nakolik nejde o zmatek čís. 5 § 344 tr. ř., zamítl-li porotní soud návrh obhájce, by bylo vyžádáno doplnění lékařského posudku novým posudkem soudní lékařské rady o tom, co bylo příčinou nastalé smrti napadeného, odůvodněný i poukazem na obtížnost a důležitost případu po rozumu 4. odst. § 126 tr. ř. (v doslovu čl. I čís. 3 zák. čís. 107/1927).

Zákonné doličování právní mylnosti rozsudku po rozumu § 344 čís. 10 tr. ř.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1932, Zm II 324/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Jihlavě jako soudu porotního ze dne 13. června 1932, jímž byli všichni stěžovatelé uznáni vinnými zločinem úkladné vraždy loupežné, dílem dokonané, dílem nedokonané podle §§ 8, 134, 135 čís. 1 a 2 tr. zák., zločinem nadřizování zločinu podle § 217 tr. zák. a přestupkem podle § 468 tr. zák., Josef H. mimo to přestupkem podle § 460 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost Leopolda L-y napadá rozsudek jen, pokud jím byl L. uznán vinným zločinem úkladné loupežné vraždy dílem dokonané, dílem nedokonané podle §§ 8, 134, 135 čís. 1, 2 tr. zák. Konečnými návrhy ostatních zmátečních stížností je prostě žádáno zrušení napadeného rozsudku a ani jinak není těmito stížnostmi vysloveno neb i jen naznačeno, že napadají rozsudek prvé stolice jen v určitých částech výroku o vině stěžovatelů. Avšak vývody i těchto stížností zabývají se napadeným rozsudkem, výrokem porotců a řízením trestním jen, pokud jsou nebo třeba byly předmětem jejich útoky obžalovaných na dozorce Josefa B-e a Jaroslava Š-u a krádež spáchaná stěžovatelem H-em v S. Pokud byli stěžovatelé B., H., K. a A. uznáni napadeným rozsudkem vinnými zločinem nadřizování zločincům podle § 217 a přestupkem proti bezpečnosti majetku podle § 468 tr. zák., nejsou stížnosti těchto stěžovatelů vůbec provedeny a bylo je v těchto směrech zamítnouti již z tohoto důvodu. Číselně je všemi stížnostmi uplatňován důvod zmatečnosti čís. 6, dále — všemi mimo stížnost K-ovu — i důvod zmatečnosti čís. 5 — a všemi kromě stížnosti L-ovu a K-ovu — i důvod zmatečnosti čís. 10 a posléze stížností H-ovou i zmáteční důvod čís. 12 § 344 tr. ř. Avšak stížnostmi B-ovou, L-ovou a A-ovou jest jako zmatek čís. 5 vytykáno jen zamítnutí návrhů na změnu a doplnění otázek porotcům a nastavší prý tím porušení předpisů §§ 318 až 323 tr. ř., jež jsou chráněny zvláštním ustanovením § 344 čís. 6 tr. ř. a jejichž porušení proto — viz rozhodnutí čís. 4043, 3426, 3371 sb. n. s. a j — se všeobecného podpůrného hlediska čís. 5 § 344 tr. ř. vytykáti nelze, tak že právě těmito stížnostmi zmatek čís. 5 věcně uplatňován vůbec není. Pokud stížnost H-ova s výtkou zmatečnosti podle § 344 čís. 10 a) tr. ř. spojuje výtku, že porotní soudní dvůr měl ve příčině výroku porotců o pokusu loupežné vraždy na dozorce Š-ovi postupovati podle § 332 tr. ř., připomíná se jí zákaz tam obsažený, že postup tam upravený nesmí býti stranami navrhován a že opomenutí takového postupu není z důvodů zmatečnosti zákonem stanovených. Než i jinak jsou stížnosti neodůvodněny.

Neúplnost řízení a zmatečnost rozsudku podle čis. 5 § 344 tr. ř. jest, a to stížností Josefa H-a vytýkána z důvodu, že porotní soudní dvůr zamítl návrh obhájce, by bylo vyžádáno doplnění lékařského posudku novým posudkem soudní lékařské rady o tom, co bylo příčinou smrti B-ovy a čím byla tato příčina smrti způsobena, najmě doplnění v tom směru, zda byla smrt vyvolána tím, že B-ovi bylo také pevně uvázáno na uzly prostěradlo přes hlavu a hozen na něho slavník, či zda smrt nastala také jiným zlým nakládáním ostatních obžalovaných, jak vyšlo najevo za vyšetřování a v průvodním řízení. Než zamítnutí návrhu stalo se právem, třebaže návrh byl návrhovatelem odůvodňován nejen poukazem na to, že se znalci v původním posudku nevypravili o roubících, ač o nich věděli, a proto jsou prý vážné obavy, je-li jejich posudek správný, nýbrž i poukazem na obtížnost a důležitost celého případu. Netřeba vyvracetí předpoklad obhájcův, že jde v souzené trestní věci skutečně o případ obtížný a důležitý po rozumu 4. odstavce § 126 tr. ř. (v doslovu čl. I. čis. 3 zák. čis. 107/1927), a netřeba proto zkoumati ani, zda bylo, či nebylo na místě přímo vyžádati si posudek soudní lékařské rady bez předchozího pokusu o nápravu případných vad posudku mezičlánkem stanoveným v druhém odstavci § 126 tr. ř., totiž posudkem stálých znalců-lékařů sborového soudu prvé stolice v sídle sborového soudu II. stolice, jejichž opomenutí pokládá zamítací usnesení porotního soudního sboru za nepřípustné. Právě tak lze ponechati stranou úvahy, zda je posudek soudních znalců-lékařů slyšených v hlavním přelíčení stížen — jak uplatňoval návrh a dokazuje stížnost — některou z vad uvedených v prvním odstavci § 126 tr. ř. — či zda je — jak dovozuje zamítací usnesení — ve všech dotčených směrech bezvadný nebo třeba jsou-li, či nejsou-li důvodny pochybnosti o správnosti posudku. Také není třeba bráti v pochybnost zřejmý předpoklad návrhu a stížnosti, že soudní lékařská rada bude s to, by objasnila zúplna i otázky, ke kterým se vztahují tvrzené vady posudku, a vyslovila se přesně a spolehlivě i o tom, čím byla způsobena smrt B-ova, a kdo ze stěžovatelů a čím ji způsobil. Neboť odpovědnosti za smrt B-ovu nemohlo stěžovatele H-a zprostiti ani zjištění, pro které byl by zjednán podklad posudkem soudní lékařské rady v nejpriznivějším pro stěžovatele případě, totiž projevem soudní lékařské rady, že jednání stěžovatelem doznané — najmě: škrcení B-e, silné škrcení ho oběma rukama, nebo třeba silné a pevné, jak jen měl sílu, škrcení B-e oběma rukama pod bradou na krku a ohryzku, pevné stisknutí krku, uvázání mu přes ústa pruhu mokrého prostěradla, silné utážení tohoto pruhu prostěradla kolem krku omotaného a zavázání ho na uzly — a jinak najevo vyšlé — najmě: škrcení jednou rukou, pevné škrcení, pevné omotání krku B-ova pruhem prostěradla (L.), zavázání pruhu z prostěradla B-ovi kolem úst a omotání mu celého prostěradla kolem hlavy (K.), silné škrcení, ovázání B-ovi celého prostěradla kolem krku (A.) — není, najmě není samo o sobě a jedinou příčinou (ve smyslu fyziologickém a lékařském) smrti B-ovy a že by smrt B-ova nebyla nastala, kdyby nebylo násilí učiněného B-ovi ostatními stěžovateli, po případě, že zranění způsobené B-ovi stěžovatelem nebylo smrtelné. Stížnost jest ovšem zřejmý opačného názoru, že by stěžovatel odpovídal za svou účast

v útoku, jímž přišel B. o život, nikoli podle § 134 neb i jen podle § 141 (190) tr. zák., nýbrž jen podle § 140 nebo dokonce jen podle § 143 tr. zák., kdyby bylo předpokládati, že smrt B-ova nastala z jednání stěžovatele, nýbrž z jednání některého z ostatních útočníků, po případě, že zranění způsobené stěžovatelem H-em nebylo smrtelné, neb alespoň, že nelze zjistiti, které jednání kterého z útočníků bylo příčinou smrti B-ovy nebo, že smrt nastala jen společným působením ran a zlého nakládání všech útočníků. Než názor stížnosti je mylný, ana nedbá toho, že jde v obžalovaných o několik osob, které byly v souzeném příběhu v tutéž dobu a na témže místě proti témuž předmětu (těže osobě) činnými a to — jak bude později v úvahách o eventuálních otázkách podrobně doloženo, a stížnost neběře v pochybnost — na základě předchozí dohody se stejným úmyslem, o jehož podstatě a rozsahu rozcházejí se arcit' jednak obžaloba, výrok porotců a rozsudek, jednak obhajoba a stížnosti obžalovaných, třebaže je shodně sledován konečný účel společného jednání (záměr obžalovaných) v tom, by jim nebylo B-em bráněno v útěku z trestní vazby. Společným uskutečňováním společného — z předchozí dohody nebo jinak navzájem povědomého — úmyslu opodstatněný předpoklad spolupachatelství činí — a to i při zločinu vraždy (viz rozh. čis. 3890 sb. n. s.) a i při zločinu zabití (viz rozh. čis. 1651 sb. n. s.) — kteréhokoliv ze spolupachatelů odpovědným za celkový výsledek činnosti všech, třebaž nejsou činnosti jednotlivých spolupachatelů stejnorodé a pro způsobení protiprávního účinku rovnocenné; toť nutný důsledek úvahy, že činná účast, po případě již i pouhá přítomnost osoby sledující týž protiprávní účel při samotném uskutečňování zlého úmyslu, při nejmenším utvrzuje ostatní osoby jednající v témže zlém úmyslu, a zásady § 5 tr. zák., že zločin páše nejen přímý pachatel, nýbrž i, kdo k bezpečnému vykonání jeho jakýmkoliv způsobem přispívá. Odpovídá-li podle toho spolupachatel za celkový výsledek činnosti všech spolupachatelů již z důvodu, že spolupůsobil při samotném uskutečňování u všech stejného (všem společného) úmyslu, rovná se předpokladu — nutnému pro přičítání škodného výsledku pachateli jednotlivci —, že výsledek je v příčinné souvislosti s jednáním pachatelovým, u spolupachatelů předpoklad, že výsledek má svoji příčinu v celku činnosti všech nebo třeba v jednání některého ze spolupachatelů (v některé ze složek, z nichž se onen celek skládá). Vznikl-li tudíž výsledek, o jehož přičítání jde, z uskutečnění společného úmyslu, t. j. nebylo-li některým spolupachatelem vykročeno z dosahu společného úmyslu a nebyl-li trestný výsledek způsoben právě takovým vykročením, musí býti odpovědnost všech spolupachatelů stejná a nemůže různost míry (stupně, povahy) odpovědnosti pro jednotlivé spolupachatele nastati z různosti míry jejich účasti v příčinách výsledku (význam či bezvýznamnost nebo třeba větší či menší význam jednání toho kterého spolupachatele pro přivodění výsledku), nýbrž — jde-li vůbec ve výsledku, jak tomu je v případech zničení lidského života, o škodu, jejíž způsobení hodnotí trestní zákon různé podle obsahu zlého úmyslu, jehož uskutečněním ke škodě došlo, může různost míry odpovědnosti — a to stejnoměrně pro všechny spolupachatele — nastati, to jest různé právní kvalifikace může skutek nabýti jen z různosti míry (stupně, povahy) zlého úmyslu spolu-

pachatele sjednotivšího a jimi uskutečněného. I za předpokladu — že s hlediska fyziologického a lékařského — bylo jednání stěžovatele H-a beze všeho významu pro příčinný vývin (postup) události vedších ke smrti B-ově, za předpokladu, že smrt B-ova nebyla by nastala, kdyby k jednání H-ovu nebylo přistoupiho jednání ostatních stěžovatelů, nebo třeba, že smrt B-ova byla by z jednání ostatních stěžovatelů nastala, i kdyby nebylo bývalo násilí učiněného B-ovi H-em, odpovídal by tento stěžovatel za smrt B-ovu podle ustanovení o vraždě, směřoval-li společný úmysl, po případě předchozí dohoda stěžovatelů k usmrcení B-e, nebo podle ustanovení o (prostém) zabití, sjednotil-li stěžovatele jinaký než vražedný úmysl nepřátelský beze záměru závažného s hlediska loupeže, nebo posléze podle ustanovení o loupežném zabití, jednali-li stěžovatelé ve společném úmyslu nebo třeba po předchozí dohodě zmocniteli se násilím učiněným B-ovi cizích věcí movitých, a to v poslední eventualitě tím spíše, že — jak podrobně dovedeno v rozh. čís. 4221 sb. n. s. (srov. i rozh. čís. 441, 899 sb. n. s.) — zákonný pojem spolupůsobení k usmrcení (§ 143 tr. zák.) ani nevyžaduje takového jednání, jež mělo v zápětí smrt napadené osoby, ba nevyžaduje ani — podle výsledků hlavního přelíčení u stěžovatele H-a nepochybně a jeho stížností nepopírané — vztažení ruky proti osobě, které se činí násilí v záměru loupežném, nýbrž stačí každá činnost, kterou jiná osoba při samotném vykonávání násilí hlavního pachatele (osoby nakládající s napadeným násilně) podporuje a posiluje, ať se činnost ta projevuje způsobem jakýmkoliv. Ze nedostatek příčinné souvislosti (ve smyslu fyziologickém a lékařském) mezi smrtí nastavší ze zlého nakládání několika osob a jednáním té které z osob těch nebrání použití druhého odst. § 143 tr. zák. na skutek této osoby, je již z doslovu této trestní normy nepochybné; přes to budiž ihned tu stížnosti připomenuta zásada vyslovená rozh. čís. 1651 sb. n. s., že, jednalo-li několik osob ve vzájemném porozumění, nanejvýš po úmluvě o zlém nakládání, nemá místa předpis 2. odst. § 143, nýbrž jde o spolupachatelství zločinu zabití podle §§ 5, 140 tr. zák. Z vylíčených úvah zřejmo, že ani příznivý pro stěžovatele H-a výsledek navrženého průvodu nebyl by ho zprostil odpovědnosti za souzený skutek s hlediska žádného z ustanovení trestního zákona, která se ke skutku mohou teoreticky vztahovati, a mezi nimiž mohl rozhodnouti jen obsah zlého úmyslu, jehož uskutečněním byl útok na usmrceného B-e. Okolnosti dotčené otázkami, o jejichž podrobnější a přesnější objasnění zamítnutý návrh žádal, nemohly tedy s hlediska správného pojetí právního sloužití k obhajobě stěžovatelově, takže zamítnutí návrhu neporušilo zásady § 3 tr. zák. a nemohlo účinkovati na výrok porotců a konečné rozhodnutí směrem stěžovatelů nepřiznivým, jak by toho bylo podle ustanovení předposledního odstavce tohoto § třeba k úspěšnosti výtky neúplnosti řízení a zmatečnosti podle čís. 5 § 344 tr. ř.

Pokud jde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., napadá úpravu hlavních otázek výslovně jen stížnost A-ova výtkami: 1. že neměla býti vůbec dána otázka na pokus vraždy, přesněji loupežné vraždy, podniknutý proti oběma dozorcům Š-ovi a Ch-ému, správně proti dozorcům Š-ovi (X. hlavní otázka, řadové číslo 42), ježto a) byl vražedný úmysl všemi obžalovanými souhlasně od samého počátku popírán a opak nebyl nikdy prokázán, b) přípravy proti řečeným dozorcům nedosáhly, i kdyby byl dán

úmysl vražedný, onoho období, které má v zápětí trestnost; 2. že hlavní otázky, rozuměj hlavní otázky o vraždě, t. j. ohledně stěžovatele A-e V. hlavní otázka čís. ř. 21 neuvedla — ač toho podle § 318 tr. ř. třeba — ani způsob jednání pachatelova, ani že smrt B-ova byla přivoděna rdousením a škrcením, čili zvláštním způsobem tohoto jednání. Výtky neobstojí. Výtku čís. 1, ve které stížnost ani neuvádí který z předpisů vypočtených v čís. 6 § 344 tr. ř. byl podle jejího názoru porušen, lze prostě odkázati na ustanovení § 318 tr. ř., že hlavní otázka směřuje k tomu, zda jest obžalovaný vinen, že se dopustil činu, který jest základem obžaloby, a na ustanovení § 317 tr. ř., v němž jsou vypočteny případy, kdy se nedávají porotcům otázky, v němž ale není zmínky o takovém případě, že bylo hlavním přelíčením vyvráceno podezření, jehož projevem a důsledkem byla obžaloba. Případnému přesvědčení, že se obžalovaný nedopustil skutku, z něhož jest obžalobou vinen, aneb alespoň ne v úmyslu, jež mu dává za vinu obžaloba, může porotní soudní dvůr dáti průchod teprve, když porotci k hlavní otázce přisvědčili, cestou určenou § 332 tr. ř., nikoliv již pouhým nekladením otázek, nebo třeba v případě, že je skutek trestným i bez úmyslu obžalobou tvrzeného, již při sestavení otázek připojením přiměřené náhradní otázky, nikoliv pouhým opomenutím otázky přimykající se k obžalobě. O právním významu děje pak, který je základem obžaloby, nanejvýš o trestnosti nebo beztrestnosti stíhaného skutku je porotnímu soudnímu dvoru uvažovati teprve po výroku porotců na podkladě skutečností jim zjištěných a zákonných známek, k nimž je v něm přisvědčeno, nebo třeba na podkladě nedostatku takových zjištění a projevů. Povinnosti dáti porotcům a to jako hlavní otázku, otázku přimykající se k obžalobě nezprošťuje porotní soudní dvůr ani předpoklad třebas důvodný a správný, že děj, jež jest základem obžaloby, nesplňuje skutkové podstaty vůbec žádného z trestných činů příslušejících k pravomoci soudu. Tomu nasvědčuje nejen rozsah cit. právě ustanovení § 317 tr. ř., který se stejně nezmiňuje o případech, kde by stíhaný skutek byl od původu beztrestný, nýbrž i ustanovení § 337 tr. ř., jež ukládá zcela povšechně, tudíž i pro případ, že se výrok porotců omezuje na kladnou odpověď k otázce hlavní, porotnímu soudnímu dvoru, by uznal na osvobození obžalovaného, má-li za to, že není v zákoně uložen trest na čin, jež obžalovaný podle výroku porotců spáchal. Proto byl i v souzené trestní věci soudní sbor povinen, by dal porotcům otázku na skutek stíhaný obžalobou jako pokus vraždy, by přizpůsobil obsah otázek právní kvalifikaci, jež uplatňovala obžaloba, a zůstavil rozhodování o tom, zda skutek ten naplňuje pojem nedokonané vraždy nebo jiného činu soudně trestného, době, až bude, stane-li se tak, výrokem porotců zjištěno, že obžalovaní skutek ten spáchali. Na dosavadní úvahy odkazují se i ostatní stížnosti, pokud chtějí rozvlácným dokazováním, že vražedný úmysl obžalovaných není nikterak prokázán a že děj, pokud jde o chystaný útok na dozorce Š-u, nevykročil z mezí beztrestného jednání přípravného, bráti v pochybnost, zda položení hlavních otázek o vraždě a pokusu vraždy vyhovovalo zákonným předpisům. Zejména však odkazuje se na tyto úvahy tvrzení stížností L-ovy, že v době, kdy měl býti Jaroslav Š. vlákán do kobky, L. o nějakém přepadení a svázání dozorce ještě vůbec nevěděl a nijak se

na tomto pokusu ani přímo, ani nepřímo nesúčastní. V této souvislosti podotýká se ještě, že nemohly — pod následkem zmatečnosti podle č. 7 § 344 tr. ř. — býti učiněny předmětem otázek úmysl a přípravy obžalovaných směřující k útoku na dozorce Ch-ého, třebaže dotčené jednání obžalovaných »kryje se navlas« (stížnost B-ova) s jejich jednáním oproti Š-ovi — což ovšem neodpovídá spisům —; nebylť případný útok stěžovatelů na Ch-ého ani předmětem původní obžaloby, aniž byla naň obžaloba při hlavním přelíčení veřejným obžalobcem rozšířena (§ 267 tr. ř.). Již proto jsou planými veškeré vývody stížnosti o podobnosti obojího jednání stěžovatelů a důsledky odvozené ze skutečnosti, že byl nedůsledně stíhán sice útok chystaný na Š-u, nikoli však i útok chystaný na dozorce Ch-ého.

K výtce č. 2 stačí stížnosti A-ově připomenouti ustálený v judikatuře — srov. obzvláště rozh. č. 3890, 4011 sb. n. s. — výklad § 318 tr. ř., že nařízenou tam individualisací skutku má býti vyloučena záměna souzeného skutku s obdobným skutkem téhož pachatele, který má býti taktó chráněn proti nebezpečí opětného stíhání pro týž skutek už souzený. Pro účel ten stačí však úplně, že byly v dotčených hlavních otázkách, najmě i V. hlavní otázce uvedeny jméno usmrcené osoby, jakož i doba kdy, a místo kde byla osoba ta zbavena života. Bližšího označení (konkretisování) skutku uváděním ještě dalších podrobností nebylo s hlediska § 318 tr. ř. třeba. Měl-li ten či onen stěžovatel (obhájce) za to, že rozsah a obsah společného úmyslu stěžovatelů, najmě to, na čem se dotčený stěžovatel s ostatními umluvil (dohodl), neopodstatňuje známku vzájemného, ku vraždě směřujícího dorozumění, nebo, že způsob, jakým se dotčený stěžovatel v souzeném příběhu zachoval, nenaplnuje zákonný znak jednání proti usmrcené osobě (vztažení ruky na ni, nebo činného spolupůsobení) ve smyslu § 134 (136) tr. zák., bylo mu volno žádati, by byla k dotčené hlavní otázce připojena dodatková (kontrolní — pomocná) otázka, již by byl zákonný znak rozveden ve skutečnosti s ním se srovnávající. Učiní-li tak bez žádosti stran nebyl soud povinen, jak plyne z jasného ustanovení § 323 tr. ř. K dalším vývodům o zmatku č. 6 § 344 tr. ř. připomíná se stížností povšechně, že — a jen to vyslovuje i stížnostmi B-ovou a H-ovou citované rozh. sb. n. s., č. 1437 sb. n. s. — porotní soudní sbor je sice oprávněn přiměti porotce vhodnou otázkou k výroku o jiné než obžalobou uplatňované kvalifikaci neb o důvodu beztrestnosti stíhaného skutku, není-li ona kvalifikace nebo třeba tento důvod výsledky hlavního přelíčení přímo vyloučen, že však povinnost soudu dáti otázku nastává jen, jsou-li tu předpoklady §§ 320 nebo třeba 319 tr. ř., čili bylo-li tvrzeno (napovězeno, t. j. průvodním prostředkem poukázáno k tomu), že tu jsou skutečnosti rázu v § 320 nebo, že tu je skutečnost nebo stav rázu v § 319 tr. ř. vytčeného, — a posléze, že zmatečnost rozsudku působí nikoliv už nepoužití onoho práva, nýbrž jen nesplnění této povinnosti.

Pokud jde o otázky eventuální (náhradní), je předem vytýkáno všemi stížnostmi, že bylo porušeno ustanovení § 320 tr. ř. tím, že 1. nebyly na místě otázek, jimiž bylo usmrcení Josefa B-e přivedeno pod hledisko loupežného zabití, čili na místě otázek č. ř. 3, 4, 8, 9, 13, 14, 18, 19, 23, 24 (1. až 5. otázka eventuální, 2, 5, 8, 9, 14 otázka dodatková) neb

alespoň vedle nich, správně pro případ záporných odpovědí na ony otázky eventuální, dány eventuální otázky na zločin prostého zabití podle § 140 tr. zák.; 2. že nebyly jako další eventuální otázky dány otázky na zločin podle § 143, přesněji podle 2. odst. § 143 tr. zák. Výtka neobstojí. Skutkové podstaty všech uvedených zločinů shodují se v předpokládaném výsledku (zničení lidského života) a i v tom, že pachatelé nejednají v úmyslu napadenou osobu usmrtiti, nýbrž — pokud přicházejí v úvahu eventuality tu možné — v úmyslu s napadeným zle nakládati (§ 143), kterýžto úmysl rovná se jako úmysl směřující proti nedotknutelnosti a neporušenosti cizího těla úmyslu nepřátelskému (§ 140) a i úmyslu učiniti někomu násilí urážkou, skutkem (§§ 190, 141 tr. zák.). Jinak liší se zločin zabití (§ 140) a i zločin loupežného zabití (§ 141 tr. zák.), byl-li spáchán několika osobami, od zločinu podle 2. odst. § 143 tr. zák. již tím, že tam spojil pachatele společný stejný úmysl nepřátelský nebo třeba loupežný, kdežto tu jednají pachatelé v nahodilém souběhu, aniž je sjednotil společný stejný úmysl; proto nelze — jak dovozuje nahoře citované rozh. č. 1651 sb. n. s. a dokazuje zvláště obdoba poměru mezi zločinem podle 2. odst. § 157 a zločinem podle § 155 d) tr. zák. — podřaditi pod ustanovení § 143 tr. zák. skutek několika osob, jež způsobem naznačeným v druhém odstavci § 143 tr. zák. a s účinkem tam uvedeným jednaly ve vzájemném dorozumění o způsobu jednání, najmě osob, jež nakládaly podle předchozí úmluvy ke zlému nakládání s ní směřující zle s osobou, jež byla zlým nakládáním tím usmrcena. A zločin (prostého) zabití podle § 140 tr. zák. liší se od zločinu loupežného zabití podle § 141 tr. zák. tím, že při zločinu loupežného zabití je zlé nakládání čili urážka skutkem (násilí) jen prostředkem k uskutečnění dalšího účelu, totiž záměru pachatelova, zmocnit se cizí věci movité, kdežto při zločinu (prostého) zabití není zlé nakládání čili uskutečňování nepřátelského úmyslu provázeno takovým záměrem. Ustanovení § 141 (190) tr. zák. je tedy k ustanovení § 140 tr. zák. v poměru zvláštního zákona k zákonu povšechnému a nelze proto podřaditi pod pojem prostého zabití (§ 140 tr. zák.) jednání pachatele nebo pachatelů, záleželo-li ve zlém nakládání s určitou osobou, směřovalo-li ke zmocnění se cizí věci movité prostředkem zlého nakládání, a vedlo-li ke smrti napadené osoby. Prostředkem zmocnění se cizí věci movité může býti zlé nakládání a podřadění ho pod ustanovení § 140 tr. zák. je vyloučeno i tehdy, když ke zmocnění se věci nemá a nemůže dojít za a přímo na místě samotného zlého nakládání, protože napadená osoba nemá podle předpokladu pachatelů nebo nemá skutečně v době útoku u sebe věc, o níž pachatelům jde. Bezprostředně a okamžitě, jak předpokládá loupež na rozdíl od vydírání (srov. rozh. č. 3571 sb. n. s.), odnímá se věc i tehdy, zmocňují-li se jí pachatelé v souvislosti se zlým nakládáním, třeba v jiné místnosti, najmě zabezpečují-li si pachatelé přístup k věci a odnětí jí tím, že zlým nakládáním zbavují napadenou osobu možnosti, brániti jim v přístupu k věci a v jejím odnětí. Skutková podstata loupeže, tudíž i loupežného zabití nerozeznává, zdali jde ve věci, jejíž odnětí jest účelem násilí, o věc osoby, které se činí násilí, či o věci osoby jiné; předpokládá se jen, že nejde o věc, která je vlastnictvím pachatele nebo třeba jednoho z více pachatelů. O tom pak, zda zmocněním

se věci po rozumu § 190 (141) tr. zák. jest i uchopení věci za účelem krátkodobého užívání, netřeba uvažovati, jelikož — jak bude dokázáno — nebylo tu tvrzení, které by loupežný záměr stěžovatelů omezovalo na odnětí takového rázu. Protože dání eventuální otázky na ten či onen trestný čin je podle § 320 tr. ř. podmíněno tím, že byly tvrzeny, t. j. výsledky hlavního přelíčení napovězeny skutkové okolnosti naplňující nejen objektivní, nýbrž i subjektivní skutkovou povahu dotčeného trestného činu, závisí rozhodování o správnosti nebo vadnosti postupu porotního soudního dvoru na tom, jaké výsledky mělo hlavní přelíčení v příčině skutečnosti, osobního rozsahu a věcného dosahu dohody (úmluvy stěžovatelů), při čemž ovšem — jelikož je rozhodna jen stejnost úmyslu v době páchaní trestného činu, nezáleží pro úvahy s hlediska § 320 tr. ř. nikterak na tom, zda se ten či onen stěžovatel přidal k dohodě dříve nebo později před samostatným skutkem a zda dal sám podnět k dohodě či připojil se k ní v důsledku svodů nebo pod nátlakem jiných. Přezkoumání výsledků hlavního přelíčení v těchto směrech lze omeziti na výpovědi učiněné obžalovanými přímo v hlavním přelíčení, protože svědků úmluvy a činu nebylo a případné opačné údaje stěžovatelů v předběžném řízení, jež ovšem byly porotcům také předvedeny, pozbyly změnou jich při hlavním přelíčení pro dosah §§ 319, 320 tr. ř. významu (srov. rozh. čís. 1723 sb. n. s. a j.).

Ačkoliv vyšlo při hlavním přelíčení najevo také to, že někteří ze stěžovatelů učinili před souzeným skutkem nebo i po něm výroky, jež by mohly po případě býti hodnoceny jako projevy nebo příznaky úmyslu vražedného, nepřipouštějí přece záznamy zápisu o hlavním přelíčení ani nejmenších pochybností, že — jak stížností právem uplatňují — všichni stěžovatelé popírali důsledně a rozhodně zlý úmysl usmrtiti dozorce, najmě i dozorce B-a. Než nesprávné je tvrzení stížnosti, že nevyšel najevo ani úmysl loupežný nebo dokonce, že i loupežný úmysl byl stěžovatelé popřeni; k tomuto popírání loupežného úmyslu mohou dospěti stížnosti jen, protože se neřídí nahoře vymezeným výkladem § 190 tr. zák. Udaliť stěžovatelé obzvláště: 1. stěžovatel B., že mu již 5. listopadu 1931 navrhl H., že sváží dozorce ruce a nohy, zacpou mu ústa roubíky, odejmou mu klíče, vezmou si ze skladiště civilní šaty a uprchnou; večer že vystoupil s tímž plánem podrobně opakovaným H. před B-em, K-ou a A-em; B. že podotkl, že při svázání nesmí dojíti ku krveproliti, ostatní že všichni s plánem souhlasili; v pátek se domluvili, že útěk bude proveden v neděli odpoledne, a plán na přepadení dozorce byl usnesen takto: Shasne se v kobce světlo, dozorce bude požádán, by směl jíti B. pro vodu se džbánem, B. zavře, jakmile dozorce do kobky vstoupí, dveře, K. a H. uchopí dozorce za ruce, A. odejme mu střelnou zbraň a dá mu do úst roubík, by nekřičel, B. má venku na chodbě dávatí pozor, by je druhý dozorce nepřekvapil, a měl to oznámiti ostatním v kobce, bud', by dozorce pustili nebo z kobky vyskočili a svázali také druhého dozorce; v neděli odpoledne asi o 2. hod. zasedl do plánu A., který byl losem určen za vůdce, i L-u a určil mu úlohu, by podával šle ku svázání rukou dozorce; při samotném skutku zachoval se B. podle vylíčené úmluvy, zavřel za B-em dveře kobky, zahákoval je a dával na chodbě pozor, zda nepřijde druhý dozorce; po skutku spěchali všichni

do skladiště a oblékli se do civilních šatů; 2. stěžovatel L., že mu A. v neděli odpoledne sdělil plán, že zavolají dozorce do kobky, že ho K. a H. sváží, že mu vezmou vše, co má u sebe, klíče i obušek, že si pak půjdou do strážnice pro klíče ke skladišti a vezmou si civilní šaty a to, nenajdou-li své, cizí; on (L.) výslovně zdůraznil, že se účastní, když se dozorce nic nestane, rozuměj, když dozorce nebude usmrcen; při samotném útoku držel a svázal B-ovi ruce a vzal si pak ve skladišti cizí šatstvo, nemoha najíti svůj oděv; 3. stěžovatel H.: Plán byl ujednan tak, že se shasne světlo, upozorní se na to dozorce, vláká se dozorce takto do kobky, srazí se k zemi, sváže se, vstří se mu roubík do úst, oni zmocní se klíčů, jeden vyjde z kobky a zavře dveře na petlici, ostatní dozorce oním způsobem v kobce sváží; ve skladišti převléknou se pak do cizích šatů a uprchnou branou; přepadenému dozorce měly se vzíti zbraň a klíče od vchodu u brány; L. byl zasedl do plánu v poslední chvíli a měl držeti dozorce nohy; při útoku škrtil H. B-e oběma rukama a uvázal mu pruh prostěradla přes ústa; po skutku převlékli se pachatelé ve skladišti do cizích šatů; 4. stěžovatel K.: Plán, ku kterému dal on konečně svolení, byl ten, že A. shasne světlo, B. půjde na chodbu pro vodu a šťouchne do dozorce, ostatní povalí dozorce k zemi, vstří mu roubík do úst, převážou jej ručníkem, sváží dozorce šlemi do kozla a dají ho mezi postele, ve skladišti vezmou si pak civilní šaty; bylo také ujednáno mezi H-em, B-em, A-em a K-ou, že si vezmou ze skladiště civilní šaty a na strážnici vše, čeho bude třeba, i hodinky a peníze; ve chvíli, kdy se šlo k večeri, byl do plánu ostatních stěžovatelů zasedl i L.; ještě jednou probrali pak do všech podrobností celý plán, že se večer podá do kobky naposled, A. shasne světlo a požádá dozorce, by vstoupil do kobky a rozsvítil, B. vyběhne se džbánem pro vodu a zavře dveře za dozorcem, H. a A. strhnou dozorce k zemi, po přepadení za pomoci K-y a L-y, odeberou se dozorce klíče a na strážnici se vezme vše, co tam bude, najmě pak zbraň a další klíče, zvláště klíč od skladiště, by si tam mohli obléci civilní šaty; při samotném skutku svázal K. B-ovi nohy a vzal si pak ze skladiště celý oblek kromě spodků. 5. Stěžovatel A.: Vykládaje způsob zamýšleného útěku, říkal mu B., že dozorce sváží, udělají si z prostěradel pruhy a roubíky, vrazí jeden roubík do úst dozorce, který by přišel do kobky; bylo smluveno i, že odejmou dozorce klíče a zbraň a všechny věci, které bude mít u sebe, i že se převléknou ve skladišti; L-a že do plánu zasedl on (A.) v neděli odpoledne; jako zvolený vůdce určil pak on (A.) jako úlohu B-ovi, že půjde na chodbu a zavře dveře kobky za vstoupivším do ní dozorcem, on (A.), H. a K. že dozorce sváží a L. že podá provazy ku svázání, že s tímto rozvrhem úloh všichni souhlasili; při samotném útoku podařilo se jemu a H-ovi strhnouti B-e na kolena, on mu klečel na levé ruce a pokoušel se mu vtlácti roubík do úst, pak on a H. svázali ještě jednou prostěradlo kolem hlavy B-ovy; všichni se usnesli, že na strážnici seberou všechny věci, hlavně ale zbraň a shodli se na tom, že B. má býti obrán o vše, co má u sebe; najmě o peníze; on že pak na strážnici sebral peníze, stříbrné hodinky a svítilnu a klíč od skladiště, z něhož si pak vzali ostatní cizí, on své šaty a cigarety.

Již z opakovaných částí výpovědi stěžovatelů je nade vše pochybnost zřejmo, že všichni stěžovatelé udali souhlasně, že se útok na dozorce B-e stal podle předchozí dohody směřující ku zlému nakládání s ním jakožto ku prostředku i k uskutečnění dalších smluvených záležitostí, nanejvýš záměru loupežného, a že tedy nebyly vůbec tvrzeny skutečnosti, jichž třeba k opodstatnění zločinu podle 2. odst. § 143 tr. zák., nýbrž že byla naopak výslovně popřena všemi stěžovateli jedna ze složek této skutkové podstaty, totiž nahodilost souběhu zlého nakládání několika pachatelů, takže tu nebylo podkladu pro eventuální otázku na onen zločin a opomenutím otázky té předpis § 320 tr. ř. porušen nebyl. Účelem smluveného útoku na dozorce B-e (záměrem spolčivších se k němu stěžovatelů) bylo podle souhlasných jejich údajů zmocnit se obzvláště i civilních šatů ve skladišti uložených. Arciř neudal — jak učinili H. a L. — též ostatní stěžovatelé výslovně, že měly býti ze skladiště odňaty šaty cizí; avšak žádný ze stěžovatelů netvrdil, ba ani nenaznačil, že bylo ujednáno, že smí a má každý ze stěžovatelů zmocnit se jen šatů svých, naopak bylo, jak obzvláště doplnil údaje o dohodě stěžovatel L., ujednáno, že si vezmou, nenajdou-li své, šaty cizí, takže ohledně civilních šatů nebyl žádným ze stěžovatelů popřen, nýbrž byl výslovně všemi doznán úmysl směřující alespoň in eventum ku zmocnění se cizích věcí movitých. Zůstalo-li takto i v obhajobě obžalovaných při předpokladu loupežného záměru smluveného útoku, nebyl by býval právní význam stěžovateli tvrzeného skutku v té podobě, již mu dávala jejich obhajoba, vyčerpán podřaděním ho pod ustanovení o (prostém) zabití, nýbrž mohlo — viz nahoře — v této podobě o skutku býti uvažováno jen s hlediska zločinu loupežného zabití, kdežto uvažování o něm s hlediska (prostého) zabití bylo přímo vyloučeno. Proto nebyl porotní soudní sbor ani oprávněn, tím méně byl — jak by předpokládalo porušení § 320 a zmatek čís. 6 § 344 tr. ř. — povinen dáti porotcům otázky přízpůsobené ustanovení § 140 tr. zák., nýbrž mohl arcíř i musel porotní sbor soudní podle § 320 tr. ř. učiniti za dosti obhajobě stěžovatelů, — již popřen úmysl vražedný a tvrzen jinaký úmysl nepřátelský nebo třeba úmysl směřující ku zlému nakládání a násilí, zbarvený arcíř záměrem loupežným, — takovými otázkami, jimiž by byl při záporných odpovědích na I. a V. otázku hlavní a při kladné odpovědi porotců na otázky další skutek přiveden pod hledisko zabití loupežného. To se vskutku stalo a to v té formě, že porotcům byly dány první až pátá otázka eventuální na skutkovou podstatu dokonané loupeže (§ 190 tr. zák.) a k nim 2, 5, 14, 19 a 24. otázka dodatková, zda při podniknuté loupeži bylo s Josefem B-em tak násilně jednáno, že z toho nastala jeho smrt a zda ten který z obžalovaných spolupůsobil k jeho usmrcení. Tento postup se nepřičil zákonu a hověl i zájmům stěžovatelů tím více, že by byl — rozkládaje otázku po účasti toho kterého stěžovatele na skutku v otázku po účasti jeho na vykonaném násilí a v otázku po jeho účasti na smrtelném výsledku násilí — nutil porotce účinněji než případná eventuální otázka znějící přímo na zločin podle § 141 tr. zák. k úvahám, a jejichž výsledku závisela odpověď na dodatkové otázky, totiž k úvahám, zda je fysická neb intelektuální účast — ovšem při každé z obou eventualit jen na místě a v době samotného skutku osvědčená účast — toho či

onoho stěžovatele z příčin (ve smyslu právním) smrti napadené osoby, naplňuje pojem spolupůsobení k usmrcení napadené osoby a činí dotčeného stěžovatele, jenž by odpovídal jinak pro kladnou odpověď na eventuální otázku jen za loupežný útok, odpovědným i za smrt z útoku nastalou. Právě oddělením otázek po účasti na smrti od otázek po účasti na násilí byla porotcům poskytnuta možnost, přihlížeti také k případnému vykročení ze společné, spolupachatelství na násilí zakládající dohody některým stěžovatelem a zprostiti — zápornou odpovědí na dotčenou dodatkovou otázku — stěžovatele, který podle jejich přesvědčení nevztáhl vůbec ruku na usmrceného nebo vztáhl by jen způsobem, jenž ve smyslu fyziologickém k usmrcení nepřispěl, odpovědnosti za smrt B-ovu, dospějí-li k dalšímu přesvědčení, že úmysl dotčeného stěžovatele nesměřoval vzhledem k obsahu dohody k posílení a podporování ostatních stěžovatelů v násilí, jimiž byla ve smyslu fyziologickém smrt B-ova způsobena. Ostatně bylo i tu stěžovatelům volno žádati, by další dodatkovou (kontrolní, pomocnou) otázkou byl zákonný znak spolupůsobení k usmrcení rozveden ve skutkové okolnosti s ním se srovnávající a zajistiti si tím možnost přezkoumání dotčené právní otázky v řízení zrušovací.

K vývodům jednotlivých stížností se dodává: Podle vytčených zásad odpovídá kterýkoliv spolupachatel za celkový výsledek činnosti všech spolupachatelů. Při napovězeném spolupachatelství směřujícím k loupeži nebylo dání otázek, o něž jde, co do stěžovatele B-e na závadu, že nevztáhl ruky na usmrceného B-e a že tudíž smrt ta měla svou (fyziologickou) příčinu v jednání jiných stěžovatelů; stačí, že při samotném páchaní loupeže podle úmluvy spolupůsobil, zavíraje za B-em dveře kobky a hlídaje na chodbě, by nebylo ostatním spolupachatelům překáženo ve zlém nakládání s B-em; neb i touto jeho činností může býti opodstatněna i zákonná známka spolupůsobení k usmrcení podle § 141 tr. zák., jak už nahoře bylo uvedeno. Totéž připomíná se i stížností H-ově k námitce, že nevyšlo prý — srovnej však posudek lékařů a údaje samotného H-a — najevo, že jeho činnost zavinila nebo spoluzavinila smrt B-ovu. Z těchž úvah nezáleželo by v příčině úpravy otázek ani na tom, že smrt B-ova nemohla nastati z toho, co vykonal stěžovatel L., čili ze svázání nohou B-ových; stačí, spolupůsobil-li L. svým jednáním v oném zlém nakládání, kterým došlo k usmrcení B-ovu, jsa si vědom tohoto směru svého jednání, třebaže si neuvědomil, že tím přispívá k usmrcení. Nezáleželo by dále na tom, že L. přímo svázanému dozorcovi nic nevzal; nehledě k tomu, že zločin loupeže je dokonán již výkonem násilí, stačí, že se L. po vykonaném násilí v mezích předchozí úmluvy zmocnil cizích šatů. Pochybena jest i námitka stížností K-ovy, že obžaloba nezněla na loupežné zabití; vždyť eventuální otázky hledí již pojmově k jiné právní kvalifikaci činu, než které se domáhá obžaloba, a zažalovaný skutek (loupežná vražda) nabyl popíráním vražedného úmyslu právě podoby loupežného zabití. Skutkovou podstatu zločinu podle § 217 tr. zák., který podle stížností K-ovy jedině měl prý býti shledán ve stíhaném skutku, převyšuje stíhaný skutek tím, že vykonané násilí jednak bylo prostředkem i k odnětí cizích věcí movitých, jednak způsobilo smrt osoby, již učiněno násilí; obě tyto složky nedošly by

právního hodnocení, kdyby nebylo o skutku vedle § 217 tr. zák. uvažováno také s hlediska loupežné vraždy nebo třeba s podpůrného hlediska loupežného zabití. Tvrzení téže stížnosti, že K. popíral úmysl dozorce B-e oloupiti a že také nic neoloupil, odkazuje se na hořejší vymezení pojmu odnětí cizích věcí movitých a na doznání samotného stěžovatele. Okolnosti ve stížnosti A-ově zdůrazňovanou, že svázání B-ovo, přesněji asi vpravení roubíku do úst B-ových nesměřovalo k tomu, by byl zavražděn, nýbrž jen a výlučně k tomu, by mu bylo bráněno v křiku, nepozbývá uvedená činnost povahy jednání nepřátelského a násilí čili urážky skutkem (§ 190 tr. zák.). Vývody téže stížnosti o nedostatku loupežného úmyslu nedbají ani toho, co stěžovatel ten sám při hlavním přelíčení v tomto směru doznal.

Lichou jest i další výtku stížnosti Františka B-e, že bylo porušeno ustanovení § 320 tr. ř. tím, že nebyla porotcům dána dodatková, správně eventuální otázka podle § 93 tr. zák. Ustanovení § 320 tr. ř. předpokládá ve směru výtkou dotčeném, že by tvrzenými skutečnostmi nabyl skutek obžalobou stíhaný jiné kvalifikace, než je obžalobou pro něj vymáhána. Vztahují-li se tvrzení jen k určité složce stíhaného činu, nelze učiniti předmětem otázky skutečnosti takto tvrzené samo o sobě, nýbrž je předmětem otázky jen celek tvrzení o skutku, tudíž ony skutečnosti ve spojení se skutečnostmi, jež byly tvrzeny současně, třebaž ve shodě s obžalobou, vzhledem na ostatní složky skutku (srov. rozh. čís. 3371). Nač se měla otázka eventuální vztahovati, byl jen určitý výsek ze závažné činnosti, nikoli stíhaný skutek ve své celosti. Předmětem otázek eventuálních nelze však činiti o sobě některou ze složek celkového činu, s nímž i ona složka byla učiněna předmětem otázky hlavní. Proto mohlo býti bez porušení předpisu § 320 tr. ř. opomenuto a vlastně vůbec nebylo lze učiniti podkladem otázky eventuální samo o sobě tvrzení stěžovatele B-e o jeho jednání při samotném příběhu (uzamčení dozorce B-e v kobce), kdyžté jednání to bylo podle údajů samotného stěžovatele jen složkou smluveného a z důvodu spolupachatelství stěžovatelů v celém rozsahu přičítatelného širšího skutku, jehož dalšími složkami bylo podle nahoře opakovaných výsledků hlavního přelíčení obzvláště i to, že byl dozorce B. povalen na zemi, svázán a vpraven mu do úst roubík a jehož účelem nebylo jen znemožniti B-ovi volný pohyb, nýbrž podle těchže poukazů a podle samotných údajů stěžovatele, jenž je z důvodů spolupachatelství i za tyto účely odpovědný, odebrati B-ovi různé věci, nanejvýš zmocniti se civilních obleků ve skladišti, takže tvrzený skutek jak rozsahem děje, tak i účelem svým zdaleka převýšil skutkovou povahu zločinu podle § 93 tr. zák.

Pokud jde o otázky dodatkové, vytýká stížnost Františka K-y, že odporuje předpisu § 320 tr. ř., správně § 319 tr. ř. rozhodnutí porotního soudního sboru, že se nepřipouští otázka podle § 2 písm. g) tr. zák., kterou žádal obhájce K-ův z důvodů, že při hlavním přelíčení udal spoluobžalovaný A., že se B. vyjádřil, že K-ovi nevěří, že ho svážou a nechají ho ležet a bude konec, dále že vyšlo při hlavním přelíčení najevo, že i na K-u byl připraven roubík pro případ, že by nechtěl na plán přistoupiti, a posléze, že mu B. řekl, že by ho »ti pacholci« zkopali a zbilí, tak ať raději s nimi uteče; takto zastrašován a donucen prohlásil prý, že

souhlasí. Výtku je lichá i za předpokladu, že hlavní přelíčení mělo výsledky stížností uplatňované. Stav neodolatelného donucení podle § 2 písm. g) tr. zák. je vyhrůžkami zjednan jen, byl-li vyhrůžkami vzbuzen v pachateli duševní stav, v němž pachatel nebyl schopen dáti své vůli jiný než vnucený mu protiprávní směr, nanejvýš proto, že neviděl jiného prostředku k zamezení opovězeného mu zla, jež důvodně pokládal za důležitější, než zlo, ku kterému směřuje vnucované mu jednání. Přirozeně může o tom, zda tento duševní stav byl vyhrůžkami vzbuzen, podati zprávu jen pachatel, neprojevila-li se jeho duševní tíseň na venek způsobem i pro třetí osoby postřehnutelným. Poukazy na projevy takové tísně nevyšly při hlavním přelíčení najevo a stěžovatel K. sám se o případném strachu ani podle tvrzení stížnosti při hlavním přelíčení nezmínil, nýbrž udal jen, že zpočátku nechtěl s ostatními stěžovateli uprchnouti, že mu B. nabízel 2.000 Kč, kdyby se dal spoutati a nic neprozradil, že nepřistoupil hned na tento návrh, ale posléze dal své svolení. Nebyl-li již proto případnými vyhrůžkami opodstatněn stav neodolatelného donucení a nebyl-li tu důsledkem toho zákonný předpoklad pro dotýčnou otázku dodatkovou, netřeba zkoumati ani, není-li předpoklad neodolatelného donucení vyloučen i tím, že mohl — jak uvádí porotní soudní dvůr v zamítacím usnesení — stěžovatel K. ujíti opovězenému zlu oznámením vyhrůžek vězeňským dozorcům, ani šlo-li ve stížnosti zdůrazňovaných výsledcích hlavního přelíčení skutečně o vyhrůžku zlem pro stěžovatele v jeho tehdejší situaci důležitým. Jako další porušení předpisu § 320 správně 319 tr. ř. a zmatek čís. 6 § 344 tr. ř. je stížností Josefa H-a vytýkáno, že nebyla porotcům dána k 21. hlavní otázce — jednající o krádeži litru mléka, krajíce chleba a nože — připojena dodatková otázka podle § 2 písm. g) tr. zák. I tato výtku je bezpodstatná. Ovšem zakládá beztrestnost podle § 2 písm. g) tr. zák. i stav bídy (nouze), byla-li té intensity, že jí byl život pachatele neb osoby jemu blízké přímo a bezprostředně ohrožen, a nebylo-li jiného východiska k zachráně životy, než spáchání dotčeného trestného činu, takže jedinou pohnutkou byl názor pachatele, že jinak zemře hladu. Než bídu, nouzi takové intensity stěžovatel H. nikdy netvrdil, doznáváje dotčenou krádež mléka a chleba s tím, že je ihned snědl, avšak bez jakéhokoliv poukazu na bídu neb i jen hlad a stížnost neuvádí, o který záznam protokolu o hlavním přelíčení opírá své tvrzení, že stěžovatel před tím po několik dnů nejedl a chtěl ukojiti svůj hlad. Obhájcem v návrhu na dotčenou otázku vyslovený předpoklad, že se stěžovatel H. dopustil této krádeže jen proto, poněvadž neměl už dva dny co jíst, nepřichází v úvahu. Tvrzením po rozumu §§ 319, 320 tr. ř. jsou jen takové výsledky hlavního přelíčení, na kterých mohou porotci založiti své přesvědčení (projevené pak odpovědí na dotýčnou otázku) čili — viz § 326 tr. ř. — jen průvodní prostředky a průvodními prostředky jsou sice výpovědi obžalovaných, nikoli však i pouhé projevy obhájců (srov. rozh. čís. 415 sb. n. s. a j.). Nebylo-li tu vůbec tvrzení zavazující k otázce, o níž jde, netřeba zkoumati, nebylo-li předpokladu neodolatelného donucení na závaždu, že se stěžovatel H. neomezil na doznané jím odnětí potravin, nýbrž ukradl i nůž.

Stížnosti Františka B-e, Josefa H-a a Herberta A-e vytýkají napadenému rozsudku i zmatečnost podle § 344 čis. 10 písm. a) tr. ř., pokud jim byli uznáni vinnými zločinem nedokonané loupežné vraždy na vězeňském dozorcí Š-ovi. Uplatňovaným zmatkem vytýkanou právní mylnost rozsudku lze dokázat jen srovnáváním dotyčných ustanovení trestního zákona nebo třeba zákonných známek deliktu se skutkovými okolnostmi, které tvoří podklad právního posouzení věci v rozsudku. Jelikož pak v řízení porotním jest — nejde-li o některou z výjimek, jež má § 317 tr. ř. na zřeteli, — úkolem výhradně porotců vysloviti, které skutečnosti jsou a které nejsou prokázány, a jelikož podkladem rozsudku je skutek, jež obžalovaný spáchal podle výroku porotců (srov. §§ 337, 338 tr. ř.), jest ono srovnávání a zkoumání, zda ten či onen zákonný znak je naplněn zjištěnými skutečnostmi, neboli řádné zákonné doličování právní mylnosti rozsudku a zmatečnosti jeho zvláště i podle čis. 10 písm. a) § 344 tr. ř. možno jen když a jen pokud porotci projevili také v té příčině své skutkové přesvědčení, neboli když a pokud jsou v otázkách, k nimž porotci přisvědčili, uvedeny také skutkové okolnosti té či oné zákonné známce odpovídající, takže kladnou odpovědí na tu kterou otázku jest vysloveno i, že porotci pokládají skutečnosti jí uvedené za prokázány a zjištěny. Takový projev skutkového přesvědčení porotců mohou strany, najmě i obžalovaný (obhájce), nejsou-li skutečnosti v dostatečné míře pojaty již soudem do otázek jim už daných, vyvolati podle § 323 tr. ř. žádosti pro soud závaznou, by dodatkovou (kontrolní, pomocnou) otázkou byl zákonný znak do některé otázky pojatý rozveden ve skutečnosti, které se ke znaku tomu vztahují a které podle výsledků hlavního přelíčení vezmou nebo mohou vzíti porotci za prokázány. Není-li však zákonný znak rozveden ani v otázce, v níž je uveden, ani připojenou k ní otázkou kontrolní, nelze poznati, ve kterých skutečnostech shledali jež porotci stělesněným, není tu tudíž skutkových zjištění, jež by bylo lze se zákonem porovnávat, a nezbude než setrvati na tom, že jsou dány zákonné známky, k nimž porotci přisvědčili, protože ani porotní soudní sbor ani zrušovací soud nemají — arcí s výhradou postupu podle §§ 332 nebo třeba 362 tr. ř. — práva zkoumati a vysloviti, které skutečnosti jsou a které nejsou výsledky hlavního přelíčení prokázány. Proto jest i skutkový podklad, na kterém může stížnosti srovnáváním ho se zákonem dokázati beztrestnost skutku, pro který byl obžalovaný uznán vinným, vymezen výlučně souhrnem skutečností obsažených v uvedených otázkách, ku kterým porotci přisvědčili, a stížnost nemůže tento skutkový podklad ani doplňovati dalšími skutečnostmi, ani — předpokládajíc opak toho, co v oněch otázkách uvedeno, — v té či oné složce měniti; zejména pak není stížnosti dovoleno, by budovala své právní úvahy na předpokladu, že nejsou prokázány skutečnosti, jichž bylo by třeba ku naplnění zákonné známky, ku které porotci přisvědčili, není-li v otázkách uvedeno, které skutečnosti známce té odpovídají. I v této trestní věci jsou tedy stížnosti na zcestí, dokazují-li beztrestnost onoho skutku a mylnost příslušné části rozsudku z nedostatku průkazů pro vražedný úmysl, který je kladnou odpovědí porotců na dotyčné otázky zjištěn, a z dobrovolnosti ústupu od pokusu, ačkoliv je — kladnou odpovědí na příslušnou otázku — porotci

vysloveno, že čin stěžovatelů jen pro překážku odjinud v to přišlou a náhodou dokonán nebyl a ač ani v oněch otázkách není uvedeno, ani přisvědčením porotců k případným otázkám kontrolním není zjištěno, že — jak stížnosti předpokládají — bylo stěžovatelům lze podniknouti útok na Š-u nebo dokonce (stížnost A-ova) usmrtiti ho, třebaže se nedal vlákati do kobky. Řádným doličením zmatku čis. 10 písm. a) jsou jen vývody stížnosti A-ovy, že činnost stěžovatelů (a jejich spolupachatelů) uvedená v otázkách, o nichž právě bylo se zmíněno, totiž činnost záležející v tom, že stěžovatelé opatření pomůckami k jeho přepadení snažili se přiměti Jaroslava Š-u ke vstupu do kobky, nedosáhla onoho období, které má v zápětí trestnost, že byla jen beztrestným přípravným jednáním, nikoliv jednáním vedoucím ke skutečnému provedení (rozuměj loupežné vraždy). Než ani s touto námitkou nelze souhlasiti. Z mezí beztrestného přípravného jednání vykročuje a vstupuje v dosah ustanovení o trestném pokusu — viz rozh. čis. 4131, 3182 sb. n. s. a j. — činnost pachatele, jakmile se jí pachatelův úmysl, přivoditi výsledek, jehož úmyslné způsobení trestní zákon tresce, projevili způsobem pro třetí osoby poznatelným, neboli takovým způsobem, že pozorovatel zevního děje může z něho poznati zlý úmysl pachatelův, třebaže nebyl naprosto vyloučen ani jinaký výklad, najmě výklad užší, než by odpovídal skutečnému úmyslu pachatelovu. Proto nezáleží na tom, že předměty, jež byly stěžovatelé připraveny k vykonání skutku, nebyly takové, že by bylo jejich použití bezpodmínečně muselo způsobiti smrt osoby, na niž by jimi bylo útočeno, ani na tom, že připravené pomůcky nepoukazovaly nezbytně na úmysl vražedný a loupežný. Stačí, že s druhé strany pomůcky ty svou povahou nevyklučovaly předem, že jich mohlo býti použito také k uskutečnění úmyslu uvedeného obsahu. Uchystání si jich mohlo tedy býti posouzeno za výraz takto seznatelně se projevivšího úmyslu pachatelů, směřujícího k protiprávnímu útoku na osobu do kobky vlákanou vůbec, a nebyl zejména vyloučen ani závěr na úmysl dozorce (Š-u) usmrtiti a zmocniti se násilím proti němu cizích věcí movitých. O tom pak, zda tento možný úsudek byl také v souzené trestní věci průvodní látkou odůvodněn, zda tedy připravení si takových pomůcek za okolností případu bylo jednáním vedoucím ku skutečnému vykonání činu v otázce uvedeného, přísluší rozhodovati porotcům, poněvadž tu jde o otázku průvodní a skutkovou. Ti k ní v souzeném případě přisvědčili a soudní výrok o vině obžalovaných zločinem nedokonané vraždy loupežné na dozorcí Š-ovi je jen právním zhodnocením dotyčného výroku porotců.

Čís. 4533.

Zabranie predmetov podľa § 61 tr. zák. možno vyslovit' len v prípade, jestli ich použil páchatel' ku spáchaniu trestného činu úmyselne; nelze tento vedľajší trest uložit' pri trestných činoch spáchaných z neopatrnosti; učinil-li tak súd preca, zavinił zmätok podľa § 385 čis. 2 tr. p.

(Rozh. z 16. novembra 1932, Zm III 359/32.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti J. L., obžalovanému zo zločinu úmyselného zabitia človeka, zmätočné sťažnosti obžalovaného a jeho obhájcu jednak odmietol, jednak zamietol; z dôvodu zmätku podľa § 385 čís. 2 tr. p. však z úradnej povinnosti zrušil rozsudok porotného súdu vo výroku, ktorým bolo vyslovené zhabanie guľovnice v smysle § 61 tr. zák. a jej zaslanie štátnemu zastupiteľstvu, tento výrok pomínul a uložil súdu prvej stolice, aby zabavenú guľovnicu (pušku) vydal obžalovanému.

Z d ô v o d o v:

Pri preskúmaní rozsudku porotného súdu najvyšší súd zbadal, že ačkoľvek obžalovaný bol uznaný vinným prečinom podľa § 290 tr. zák., tedy trestným činom spáchaným z neopatrnosti, porotný súd nariadil v smysle § 61 tr. zák. zhabanie guľovnice (pušky) a zaslanie tejto po nadobudnutí pravoplatnosti rozsudku štátnemu zastupiteľstvu. Podľa § 61 tr. zák. majú byť zhabané tie predmety, ktoré boli použité ku spáchaniu zločinu alebo prečinu. Slova tieto je treba vykladať tak, že ide o predmety, ktorých bolo ku spáchaniu úmyselne použité, ich zhabanie nemá tedy miesta, akonáhle tento úmysel nie je daný. Pokiaľ tedy v tomto prípade porotný súd vyslovil zhabanie uvedeného predmetu, nezachoval hľadiac k tomu, že zhabanie je vedľajším trestom, trestnej sadzby stanovenej v zákone a zaviniel zmätočnosť v smysle § 385 čís. 2 tr. p., ktorej je podľa posledného odstavca citovaného § treba dbať z úradnej povinnosti. Preto najvyšší súd pokračoval v smysle 1. odst. § 33 por. nov., zrušil dotýčny výrok, vyslovené zhabanie pomínul a podľa § 187 tr. p. uložil súdu prvej stolice, aby guľovnicu (pušku) vrátil obžalovanému.

Čís. 4534.

Miestom spáchania priestupku podľa § 8 zák. čís. 4/31 Sb. z. a n. (aliment. zák.) je miesto pobytu osoby povinnej poskytovať výživu alebo zaopatrenie.

Bol-li čin spáchaný v obvode viac okresných súdov, je miestne príslušný ten okresný súd, ktorý druhé predstihol (§ 16 odst. II. tr. por. drieb uhor., § 51 tr. ř. drieb rak.).

(Rozh. z 16. novembra 1932, Nd III 30/32.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti V. B. pre priestupok podľa § 8 zák. čís. 4/1931 sb. z. a n., zavedenej pred okresným súdom v Lucenci v rozpore o príslušnosť medzi týmto okresným súdom a okresným súdom trestným v Prahe v neverejnom zasedaní senátu takto sa usniesol: V smysle § 28 tr. p. sa vyslovuje, že v tejto trestnej veci je miestne príslušný okresný súd vo Zvolene.

Z d ô v o d o v:

Trestný čin bol spáchaný po nadobudnutí účinnosti zákona zo dňa 16. decembra 1930 čís. 4/1931 Sb. z. a n. do 15. apríla 1932 (deň trestného oznámenia). Jako zo spisov plynie, menil obvinený v tejto dobe

svoj pobyt a zdržoval sa trvale tak v obvode okresného súdu vo Zvolene, ako aj v obvode okresného súdu trestného v Prahe. Ponevác však miesto pobytu povinnej osoby treba považovať za miesto spáchania činu, trestného podľa § 8 zák. čís. 4/1931, bol trestný čin spáchaný v obvodoch viac okresných súdov a o miestnej príslušnosti rozhoduje predstihnutie (§ 16-II. tr. p. drieb uhorského a § 51 tr. ř. drieb rakúskeho). Okresný súd trestný v Prahe učinil len dotaz na políciu o pobyte obvineného, ktorý úkon — smerujúci iba k zisteniu miestnej príslušnosti — nesmeroval proti obvinenému a neľze ho preto dbať pri riešení otázky predstihnútia. Naproti tomu okresný súd vo Zvolene nariadil už pojednávanie vo veci samej a predvolal aj obvineného. Predstihnul tedy okresný súd vo Zvolene svojím opatrením zo dňa 10. augusta 1932 okresný súd trestný v Prahe a je preto miestne príslušný.

Čís. 4535.

Vedomí protiprávnosti jednání po rozumu § 93 tr. zák. tu není, považoval-li pachatel zadržného bezelstně za nebezpečného; tuto nebezpečnost nemusel spatřovati v trvalých vlastnostech zadržného, nýbrž mohl ji shledati i ve způsobu, jak se zadržný v rozhodné době choval, najmě v tom, že podnikal protiprávní útok na statky zákonem chráněné, i na jmění (pokusil se svémocně s opomenutím vrchnosti — § 19 obč. zák. — odnésti věci, o nichž se pachatel domníval, že jsou jeho).

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1932, Zm I 307/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 7. března 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí neoprávněným omezováním osobní svobody podle § 93 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Ve vývodech zmateční stížnosti, že obžalovaný chtěl jen odvrátiti násilné a svémocné odnesení svářecího přístroje, který byl jeho majetkem, a že uzamčení dílny bylo k dosažení tohoto účelu nevhodnějším prostředkem, dále, že ihned poslal L-e pro četníky a že několikrát prohlásil, jak dosvědčili svědkové P. a S., že K-a a T-a kdykoliv z dílny propustí, jakmile zanechají věci, které odnášeli, lze spatřovati uplatňování nejen právního omylu při řešení otázky subjektivní viny (čís. 9 a) § 281 tr. ř.), nýbrž i neúplnosti rozsudku (čís. 5 § 281 tr. ř.), spočívající v tom, že si soud nevšiml obhajoby obžalovaného, potvrzené ostatně i svědky P-em a S-ým, že obžalovaný poslal učně L-e pro četnictvo, pak údaje svědka P-a, že obžalovaný po celou dobu trval na tom, že K-a a T-a pustí, zanechají-li tam věci, které jsou jeho majetkem, jakož i údaje svědka S-ého, že obžalovaný několikrát řekl K-ovi, že má cestu volnou, zanechá-li tam ony věci, a že T-a ihned pustil, když T. položil

věci, jež držel. Tyto výsledky řízení nevystihl a nezhodnotil nalézací soud patrně proto, že neměl na zřeteli podstatný znak zločinu podle § 93 tr. zák., že si pachatel musí být vědomi protiprávnosti svého jednání a že tohoto vědomí tu není, považoval-li člověka, kterého zadržel, bezelstně za nebezpečného, při čemž nebezpečnost nemusí být spatřována v trvalých vlastnostech, nýbrž může být shledána i ve způsobu, jak se dotyčná osoba v rozhodné době chovala, najmě v tom, že podnikala protiprávní útok na statky zákonem chráněné, třeba na jmění (rozh. sb. n. s. čís. 2015, 2490, 2690). Uvěznil-li tedy obžalovaný Václava K-a a Josefa T-a jen proto, že se mu to jevílo být nutným obranným prostředkem k odvrácení svémocně a s opominutím vrchnosti (§ 19 obč. zák.) předsevzatého pokusu odnésti věci, o nichž se obžalovaný domníval, že jsou jeho, a nepřekročil-li při tom hranice nezbytné k dosažení tohoto účelu, nešlo o neoprávněné omezování svobody lidí, jak je má na mysli § 93 tr. zák. Zmateční stížnosti bylo tudíž podle § 5 zák. čís. 3/1878 ř. zák. za souhlasu generálního prokurátora ihned při neveřejné poradě vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a věc vrátiti první stolicí k novému projednání a rozhodnutí. Na nalézacím soudu bude, by náležitě zhodnotil všechny výsledky průvodního řízení, důležité z právních zásad tu vyslovených, najmě i ony výsledky neprávem pomínuté, a by podle toho vynesl nový rozsudek.

Čís. 4536.

Byl-li usmrčený pojištěn proti úrazu podle zákona ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888, nezávisí beztrestnost přečinu podle § 335 tr. zák. z důvodu promlčení na tom, zda byla škoda po rozumu § 531 b) tr. zák. nahrazena pozůstalým (matce), jímž úrazová pojišťovna škodu nahradila, nýbrž na tom, zda byla nahrazena této pojišťovně, třebaže jí po rozumu § 45 cit. zák. na obžalovaném nežádala.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1932, Zm II 88/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 19. ledna 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatek podle § 281 čís. 9 b) tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že nalézací soud řešil nesprávně (právně mylně) otázku, není-li trestný čin obžalovanému za vinu dávaný promlčen. V tomto směru uvádí napadený rozsudek v rozhodovacích důvodech toto: »Trestní řízení proti obžalovanému bylo usnesením okresního soudu v Hranicích ze dne 2. května 1929 podle § 90 tr. ř. zastaveno a bylo v něm zase pokračováno, když byla usnesením krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 3. července 1930,

a usnesením vrchního soudu v Brně ze dne 18. července 1930 povolena obnova trestního řízení. Mezitím uplynula sice jednorozční promlčecí lhůta § 532 tr. zák., promlčení však nenastalo, poněvadž obžalovaný škodu nenahradil (§ 531 b) tr. zák.), najmě nenahradil matce usmrčeného pohřební a jiné s tím spojené výdaje. Obžalovaný ani netvrdí, že někomu škodu nahradil. . . . V trestním řízení se nezjistilo, zda nebo v jaké míře byly matce usmrčeného ony výdaje uhrázeny Dělnickou úrazovou pojišťovnou. Zaplatila-li však ony výdaje Dělnická úrazová pojišťovna, utrpěla jednáním obžalovaného škodu tato pojišťovna, která má nárok na její náhradu podle § 45 zák. čís. 1/1888 ř. zák. Ze snad matka usmrčeného na obžalovaném náhradu škody nežádala, nepadá na váhu, poněvadž předpokladu § 531 b) tr. zák. nebylo by vyhověno ani, kdyby se byla nároků na náhradu škody vzdala (rozh. čís. 2400 sb. nejv. s.), a stačilo v té příčině již zahájení trestního řízení. Zmateční stížnosti nelze upřiti oprávněně, pokud s hlediska onoho důvodu zmatečnosti namítá, že rozsudek nezjišťuje, zda Dělnická úrazová pojišťovna nahradila matce usmrčeného vzhledem k tomu, že usmrčený byl podle zákona ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888 pojištěn proti úrazu, výdaje v rozsudku uvedené, ač zjištění, zda se tak stalo, či nikoli, jest důležité pro posouzení, zda je tu podmínka promlčení podle § 531 b) tr. zák. či nikoliv.

Zákon ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888 o pojišťování dělníků proti úrazu ustanovuje v § 46: »Pojištěnec neb osoby po něm pozůstalé mají právo uplatňovati proti podnikateli nárok na náhradu škody jen, byl-li úraz při práci úmyslně způsoben některé z osob v § 45 odst. 1 a 2 jmenovaných. V takovém případě jest nárok omezen na částku, o kterou náhrada oprávněnému podle platných předpisů náležející (§§ 1325 až 1327 obecného zákonníka občanského) převyšuje onu, na kterou má podle tohoto zákona nárok.« Uvážil-li se, že úraz, o němž tu jde, nebyl podle rozhodovacích důvodů rozsudku způsoben některou z osob v § 45 odst. 1 a 2 cit. zákona z roku 1888 jmenovaných úmyslně, nýbrž byl podle skutkových zjištění rozsudkových způsoben jen nedbalostí obžalovaného jako podnikatele, je zřejmo, že matce usmrčeného nepříslušel, byl-li usmrčený po rozumu cit. zákona proti úrazu pojištěn, proti obžalovanému jako podnikateli vůbec žádný nárok na náhradu škody. Nedal-li tedy obžalovaný vzhledem k tomu, že usmrčený byl podle zákona o pojišťování dělníků pojištěn proti úrazu, »podle svých sil« — toto v § 229 b) tr. zák. uvedené omezení platí i pro případy § 531 b) tr. zák. (rozh. čís. 2523 sb. nejv. s.) — matce usmrčeného náhradu, nelze z toho nikterak dovozovati, že nesplnil podmínku § 531 b) tr. zák., an nebyl vůbec povinen dáti jí náhradu po rozumu § 531 b) tr. zák., t. j. nahraditi jí »podle svých sil« škodu z trestného činu přímo plynoucí. Povinnost obžalovaného nahraditi matce usmrčeného tuto škodu přicházela by tu v úvahu jen, kdyby bylo zjištěno, že usmrčený nebyl podle zákona ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888 proti úrazu pojištěn. Otázkou, byl-li usmrčený podle tohoto zákona proti úrazu pojištěn či nikoli, však se rozsudek vůbec neobírá. Tento zákon má však ještě další ustanovení, jež je v souzeném případě důležité pro řešení otázky, zda obžalovaný splnil podmínku § 531 b) tr.

zák. či nikoli. Ustanovuje totiž v 1. odst. § 45: »Jestliže podnikatel . . . způsobil úraz úmyslně nebo hrubým zaviněním, je zavázán nahraditi pojišťovně veškeré odškodné, které pojišťovna bude podle tohoto zákona vypláceti.« Nahradila-li Dělnická úrazová pojišťovna vzhledem k tomu, že usmrčený byl podle citovaného zákona pojištěn proti úrazu, matce usmrčeného výdaje, o nichž se rozsudek zmiňuje, jest tuto pojišťovnu pokládati za trestným činem obžalovaného poškozenou. Obžalovaný, jenž způsobil podle rozsudkového zjištění smrtelný úraz usmrčeného nedbalostí podle § 335 tr. zák., byl za onoho předpokladu povinen dáti řečené pojišťovně náhradu podle citovaného ustanovení § 45 zák. ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888; neboť hrubé zavinění, o němž se toto ustanovení zákona zmiňuje, nepředpokládá hrubší zavinění než jest nedbalost podle § 335 tr. zák. (rozh. čís. 8415 Sb. n. s. a rozh. víd. nejv. s. ze dne 2. listopadu 1892, čís. 11.343). Nahradila-li tedy Dělnická úrazová pojišťovna matce usmrčeného výdaje v rozsudku uvedeného a nedal-li obžalovaný této pojišťovně podle svých sil náhradu po rozumu § 531 b) tr. zák., nenastalo promlčení trestného činu obžalovanému za vinu dávaného. Nežádala-li snad pojišťovna na obžalovaném náhradu, nemůže to nic měniti na tom, že podmínka promlčení podle § 531 b) tr. zák. nebyla obžalovaným splněna. Podmínkou promlčení je skutečná náhrada škody; nestačí, že se poškozený vzdal nároku na náhradu škody nebo jej dosud neuplatňoval (rozh. čís. 2400 sb. nejv. s. a rozh. čís. 2436 víd. sb.). Z toho, co uvedeno, plyne, že řešení otázky, zda je v souzeném případě splněna podmínka promlčení podle § 531 b) tr. zák., závisí v souzeném případě na zjištění, zda Dělnická úrazová pojišťovna nahradila matce usmrčeného vzhledem k tomu, že usmrčený byl podle zákona ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888 pojištěn proti úrazu, výdaje v rozsudku uvedené či nikoli. To však nebylo nalézacím soudem v rozhodovacích důvodech zjištěno.

Čís. 4537.

Při podvodu spáchaném zatajením neshořelých věcí za účelem vylákání pojistného i za ně nemusí hodnota věcí těch představovat škodu, která mohla a měla pojišťovně vzejítí.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1932, Zm II 189/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítnuv v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 10. března 1932, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ohledně všech obžalovaných ve výroku o vině jakož i v ostatních výrociích s ním souvisejících podle § 290 tr. ř. z moci úřední jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Zrušovací soud se přesvědčil při poradě o zmateční stížnosti, že bylo použito trestního zákona nesprávným jeho výkladem v neprospěch obžalovaných, an rozsudek, uznávaje všechny obžalované vinnými zloči-

nem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200 tr. zák., zjišťuje sice, že se obžalovaní domluvili, že před pojišťovnou zatají zachráněné věci, by dostali vyšší pojistné, a za tím účelem tvrdili četnictvu vědomě krivě, že jim shořelo všechno, ač věděli, že značnou část svršků v hodnotě přes 2000 Kč zachránili; opomenul však vůbec zjistiti náležitost nezbytnou pro kvalifikaci zločinného podvodu, třebaže nedokonaného, totiž to, že jednáním obžalovaných, kdyby bylo došlo k jeho dokonání, byla by vůbec a také podle úmyslu obžalovaných vzešla škoda převyšující 2000 Kč. Zjištění, že hodnota ukrytých věcí činila 2888 Kč a že si obžalovaní byli vědomi toho, že zachránili část svršků v ceně přes 2000 Kč, tuto nezbytnou skutkovou podstatu zločinného podvodu ještě nenahrazuje, ano listivé předstírání, že určitá vyšší škoda jim vzešla, vzhledem k obsahu pojišťovacích smluv a vzhledem ku pravidelnému způsobu výpočtu škody z požáru jen jako určité kvoty v poměru k celkovému rozsahu pojištění a výši pojištěné částky nemuselo ještě míti v zápětí, že by pojišťovna byla i tak povinna jim vyplatiti a že by jim skutečně též vyplatila náhradu v celé tvrzené výši, pokud se týče ve výši hodnoty ukrytých věcí. Rozsudek zřejmě zaměňuje a klade rovnítko mezi dva pojmy naprosto odlišné, mezi hodnotu věcí ukrytých a škodu, která objektivně ze listivého předstírání vůbec mohla a podle úmyslu pachatelů též měla vzejítí. Tento způsob výkladu a zhodnocení skutkového stavu je právně mylný.

Čís. 4538.

Orgánovia verejnej bezpečnosti sú v naliehavých prípadoch oprávnení a povinní zakročiť cieľom zistenia účastníkov trestného činu a zabezpečenia trestných znakov aj mimo služby; taký ich výkon je úradným výkonom, ktorý je po práve.

(Rozh. z 19. novembra 1932, Zm III 334/32.)

Obžalovaný F. B. odnášajúc ukradené drevo bol zastavený četníckym strážmajstrom, ktorý ho vyzval, aby zostal stať, a vyhlásil, že drevo je zabavené; obžalovaný uchopil sekeru a vrhol na na četníckeho strážmajstra. Oba súdy nižších stolíc uznaly obžalovaného vinným zo zločinu násillia proti úradnému orgánu podľa §§ 4 odst. II., 6 odst. II. zák. čl. XL:1914.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného zamietol.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu podal obžalovaný zmätočnú sťažnosť, ktorou žiada oslobodenie od obžaloby na tom základe, že vrchný súd vraj porušil právne pravidlo tým, že nehľadel na to, že poškodený četnícky strážmajster bol mimo služby. Z tohoto dôvodu uplatňovanú časť zmätočnej sťažnosti považoval najvyšší súd za založenú na bode 1 a) § 385 tr. p. Obžalovaný zrejme preto sa sťažuje, že jeho čin vraj nie je trestný, lebo poškodený četnícky strážmajster nebol v takom výkone

svojho povolania, ktorý je po práve, — ponevác vraj nebol vo službe. Táto časť zmätočnej sťažnosti je bezpodstatná. Vrchný súd za pravdivé prijal, že poškodený vyzval obžalovaného, aby zostal stáť, a vyhlásil, že obžalovaným ukradené drevo je zabavené, nato obžalovaný so sekerou sa vrhnul na poškodeného. Ponevác četnícky strážmajster v nebezpečení opozdenia aj mimo služby je povinný a oprávnený zakročiť cieľom zistenia účastníkov trestných činov a zabezpečenia trestných znakov a ponevác poškodený pokračoval v tomto obore svojej pôsobnosti, preto jeho úradný úkon bol po práve a obžalovaný spáchal zločin podľa §§ 4 a 6 zák. čl. XL:1914, keď poškodenému v tomto jeho úkone ozbrojene nebezpečným vyhrožovaním prekážal. Preto nemýlil sa vrchný súd, keď obžalovaného uznal za vinného.

Čís. 4539.

Padělání plomb, určených k zajištění výměry daně z lihu, způsobem označeným v § 1 zák. čl. XXXVII:1897, jest trestné podle ustanovení obecného trestního zákona bez ohledu na potrestání pachatele pro těžký důchodkový přestupek spáchaný zkrácením daně.

(Rozh. z 19. listopadu 1932, Zm IV 475/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti H. G. a spol., obžalovaným z přečinu padělání kolků podle § 1 zák. čl. XXXVII:1879, na základě veřejného líčení o zmateční stížnosti vrchního prokurátora usnesl se takto: Ke zmateční stížnosti vrchního prokurátora zrušuje se rozsudek odvolacího soudu v celém rozsahu z úřední moci na základě § 35 I. odst. nov. k tr. ř. a věc se vrací vrchnímu soudu v K., aby ji ohledně všech obžalovaných znovu projednal a rozhodl. Zmateční stížnost poukazuje se na toto rozhodnutí.

Důvody:

V prvé stolici byli obžalovaní odsouzeni proto, že kleštěmi, opatřenými falsifikáty úředních značek vyšší kontroly a důchodkové kontroly uzavírali kontrolní měřidlo, z něhož dříve odstranili úřední uzávěru za tím účelem, aby odstranili nezdaněný líh. Základem osvobozujícího rozsudku vrchního soudu jest jeho právní názor, jednak že předmětem nezákonné činnosti obžalovaných nebyly takové kolky, známky nebo pečeti, jež jsou uvedeny v § 1 zák. čl. XXXVII:1897, jednak, že jednání obžalovaných bylo jen prostředkem ke spáchání těžkého důchodkového přestupku ve smyslu § 104 zák. čl. XXVIII:1908, pro který bylo proti nim zahájeno důchodkové trestní řízení a který absorboval i přečin podle § 1 zák. čl. XXXVII:1897. Obojí tento právní názor jest důvodně napaden zmateční stížností vrchního prokurátora, založenou na důvodu zmatečnosti podle § 385 čis. 1 a) tr. ř. Právní názor odvolacího soudu na prvé místo uvedený není ani nijak blíže odůvodněn; poněvadž zákon v cit. §

všeobecně uvádí jako trestné napodobení nebo padělání známky nebo pečeti, určené k zajištění daní, a poněvadž v souzeném případě je nepochybné, že se plomby, o něž tu šlo, přitiskovaly na uzávěrky kontrolního měřidla pro zdanění výroby lihu, spadá napodobení a padělání těchto plomb pod ustanovení cit. zákona. Srovná-li se doslov a účel v úvahu přicházejících zákonných ustanovení, jimiž má být zajištěna měřidla k tomu určenými správná kontrola daně z lihu, s doslovem a účelem trestního předpisu § 1 zák. čl. XXXVII:1897, jest zřejmo, že oněmi zákonnými ustanoveními jest chráněno právě jen porušení úředních závěr; podle nich se trestá jen zúmyslné maření správného údaje kontrolního měřidla (§§ 93, 99, 104, 112 zák. čl. XXVIII:1908, § 83 zák. čl. XX:1899) těžké důchodkové přestupky v těchto ustanoveních vyčtené jsou dokonány, naplněny a vyčerpány již porušením úředních závěr, zmařením kontrolní činnosti měřidla; činnost, která jde nad to, falšování nových značek, jimiž má být zajištěno kontrolní měřidlo po jeho zneužití a tím vzbuzeno zdání jeho bezvadné funkce, jest však rázu mnohem trestnějšího než pouhé zkrácení daně, neboť vedle účelu, aby byly zahlazeny důkazy o zkrácení daně, jest naplněno v tomto jednání i porušení oprávnění státní správy k výlučnému užívání určitých značek, značek, pečeti a pod. k účelům jen státní správě vyhrazeným. Tím, že zákon zvláštním ustanovením podrobuje tuto činnost, ačkoliv svojí povahou směřuje a slouží k zatajení zkrácení daně, poplatků a pod., trestnosti podle obecného trestního zákona, vyznačuje zřetelně, že nepovažuje ji za konsumovanou v trestném činu důchodkovém, nýbrž že ji chce zvláště trestati podle obecných ustanovení trestního práva vedle případného potrestání za zkrácení daně podle trestních zákonů důchodkových. Tento trestný čin jest podle ustanovení § 1 zák. čl. XXXVII:1897 spáchán již napodobením nebo paděláním kolků a značek v zákoně blíže jmenovaných, tedy po případě i bez toho, že jich bylo ke zkrácení poplatků, daní a pod. skutečně použito, jest tudíž trestná již ta činnost, již se jejich použití ke zkrácení daně připravuje. Proto jest logicky nemyslitelné, že by zákonodárce tyto případy, kde známky, kolku a pečeti nebylo použito, stíhal podle přísnějšího obecného trestního zákona, ale případy, v nichž došlo tímto způsobem ke zkrácení poplatků, daní a pod. a použitím falšovaných značek, kolků a pečeti byly zahlazovány důkazy tohoto zkrácení, byly by vyřizeny jen důchodkovým trestem, který svojí povahou považuje se vždy za relativně mírnější než trest podle obecného trestního zákona. Osoby, které se na padělání plomb určených k zajištění výměry daně z lihu zúčastnily způsobem v § 1 zák. čl. XXXVII:1897 vyčteným, jest tudíž bez ohledu na důchodkové potrestání za zkrácení daně potrestati podle ustanovení trestního zákona.

Skutková zjištění soudů nižších stolic nejsou však ohledně všech tří obžalovaných do té míry určitá, aby bylo lze na podkladě vyčteného správného právního názoru rozhodnouti ve věci samé o jejich vině, po případě určití způsob jejich provinění. Bylo proto postupovati podle § 35 I. odst. nov. k tr. ř.

Čís. 4540.

Stavitel, nařídívší vyztužení jámy, je povinen (§ 335 tr. zák.) osobně se přesvědčiti, zda bylo příkazu ihned a řádně vyhověno, leč by poveril

práci tou osobu, o níž má záruku, že je způsobilá vykonati ji samostatně a odborně, i tak spolehlivá, že příkaz jí daný ihned splní.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1932, Zm II 74/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 11. prosince 1930, jimž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po právní stránce vytýká stížnost, že obžalovaný jako stavitel nebyl povinen a ani fysicky s to, by na všechny práce svých dělníků dohlížel osobně. Leč na témže stanovisku stojí i napadený rozsudek, který vyslovuje názor, že obžalovaný byl jen podle zvláštních okolností případu povinen postarati se osobně o to, by nařízené vyztužení bylo provedeno ihned a podle jeho pokynů. Jde o případ viny ve výběru a tu by obžalovaný byl prost zavinění, kdyby byl pověřil práci osobu, o níž měl záruku, že je způsobilá vykonati samostatně a odborně práci jí svěřenou, a že je i tak spolehlivá, že příkaz ihned splní. Pokud jde o první požadavek, udal obžalovaný, že se dozvěděl jen od R-a, že »S. se vyzná v práci, jež se koná při zřizování stok, a že ho proto při této práci ponechal.« Tvrdí-li stížnost, že se obžalovaný dozvěděl od stavebního asistenta R-a, že vyztužení v jámě II. provedl S. způsobem uspokojivým, nedrží se spisů; to mu R. neřekl, nýbrž pravil jen, že vyztužení jámy II. provedl dva dny před úrazem on sám se S-em. Z toho ještě nevysvítá, že S. byl schopen i samostatně takovou práci provésti včas a odborně. Pokud jde o druhý požadavek, obžalovaný vůbec netvrdil, že S-a znal jako spolehlivého dělníka, který příkaz mu daný také splní; ani se ho neptal, doveďe-li takovou práci, a netvrdí, že již při jiných příležitostech se přesvědčil o jeho spolehlivosti. Uváží-li se, že obžalovaný tehdy žádnou spolehlivou dozorcí sílu na staveništi neměl, poněvadž stavební asistent R. byl mimo Z., o čemž obžalovaný věděl; že S. jako jediný starší člověk byl prostým nádeníkem (jsa vyučeným krejčím); že obžalovaný sám připustil, že jáma byla v den úrazu již ráno 2.50—2.60 m hluboká, tak že nebezpečí úrazu bylo s ohledem na posudek znalců, připouštějících hranici do 2 m přímo hrozné a situace vyžadovala zvláštní opatrnosti stavitele a proto již ráno byl nejvyšší čas, by vyztužení bylo provedeno ihned, při čemž nestačilo přesunouti odpovědnost za včasné a odborně provedené vyztužení na prostého dělníka nádeníka; uváží-li se dále, že i zákon v § 1 min. nař. ze dne 7. února 1907, čís. 24 ř. zák. nařizuje, by při takových pozemních pracích byla vynaložena zvláštní péče na bezpečnou roubeninu, nelze odepřítí rozsudku souhlas, žádá-li za těchto konkrétních okolností na obžalovaném jako staviteli, by se osobně přesvědčil, že jeho příkazu bylo vyhověno ihned a řádně.

Čís. 4541.

Okolnost', že riaditeľ továrne nebol pri revíziach živnostenským inšpektorátom zvlášť upozornený na vadu bezpečnostného zariadenia, predpísaného administratívnymi nariadeniami, nezbavuje ho zodpoved-

nosti za úraz spôsobený zamestnancovi následkom onej vady, a to ani vtedy, keď dotýčnému zamestnancovi zakázal pracovať a zdržovať sa na mieste, kde sa úraz stal.

(Rozh. z 22. novembra 1932, Zm IV 446/32.)

Tehliarsky robotník J. A. utrpel pri práci u lisu ťažké poškodenie na tele. Riaditeľ tehelne Š. K. a dielovedúci R. K. boli obžalovaní z prečinu ťažkého poškodenia tela z nedbalosti podľa § 310 tr. zák. Súd prvej stolice obidvoch obžalovaných sprostil podľa § 326 č. 2 tr. p. obžaloby, dospevši k presvedčeniu, že si poškodený robotník privodil úraz sám, lebo k práci u lisu nebol určený, ale vymenil si ju svojmočne s druhým robotníkom, o čom obžalovaní nevedeli. Odvolací súd oslobodzujúci rozsudok dotyčne obžalovaného dielovedúceho potvrdil, obžalovaného riaditeľa tehelne však uznal vinným z prečinu podľa § 310 odst. II. tr. zák., ktorého sa dopustil tým, že ako riaditeľ podniku opominul učiniť ochranné opatrenie u tehliarskeho lisu, kde remenica transportného zariadenia na prístupnom mieste nebola zahradená.

Na jvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného Š. K. zamietol.

Dôvody:

Proti rozsudku vrchného súdu podal obžalovaný Š. K. zmätočnú sťažnosť na základe bodu 1 a § 385 tr. p. preto, že on vraj ani pri zariadení ni mspravovanej tehelne, ani pri konaní svojej riaditeľskej činnosti nedopustil sa žiadnej nedbalosti, preto mylne bol uznaný za vinného z prečinu podľa § 310 tr. zák. Zmätočná sťažnosť je bezzákladná. Vrchný súd preto uznal obžalovaného za vinného, leba ako riaditeľ továrne opominul zakryť, — totiž chrániť — remenicu transportného zariadenia, následkom čoho nahodile tam pracujúci robotník J. A. bol ťažko poranený. Podľa zistených skutočností poškodený nemal prácu na tom mieste, kde bol poranený, naopak bolo mu zakázané tam sa zdržovať a pri remenici pracovať a obžalovaný nevedel, že poškodený porušil tento zákaz. Preto je pri riešení otázky viny obžalovaného závažné, či obžalovaný bol povinný remenicu tak chrániť, aby poškodený ani vtedy nemohol byť remenicou poranený, keby proti zákazu chcel konať u nej jakú prácu. Obžalovaný je toho názoru, že takú povinnosť nemal, lebo živnostenský inšpektorát pri revíziach závodu nikdy nečinil námietky proti zariadeniu tej časti továrne, kde sa stal úraz, ďalej lebo podľa § 1 vlád. nar. č. 114/1925 prísne predpisy tohoto nariadenia sa nevzťahujú na jeho továrňu, ponevadž táto bola zariadená ešte pred platnosťou cit. nariadenia.

Neľze však súhlasit' s názorom sťažovateľovým. Obžalovaný jako riaditeľ továrne bol povinný podľa § 102 zák. č. 259/1924 Sb. z. a n. zriadiť a udržiavať u strojov všetky zariadenia potrebné na ochranu života a zdravia robotníkov. Túto povinnosť mal už podľa § 114 zák. čl. XVII:1884. Tá okolnosť, že zo strany živnostenskej inšpekcie nebol zvlášť upozornený na nejakú vadu bezpečnostných zariadení, nezbavuje obžalovaného jeho horeuvedenej povinnosti. Povinnosť chrániť transmisie až do tej výšky, do ktorej by sa jej mohly dotýkať zamestnanci továrne alebo iní tam chodiaci ľudia, nie je uložená len bodom 57 časti IV. § 1 nar. č. 114/1925 Sb. z. a n., ale tento predpis obsahoval už bod b)

§ 1 zák. čl. XXVIII:1893. Ponevác remenica — o ktorej je reč v tomto prípade — je pohyblivou čiastkou transmisie a je pre okolo sa pohybujúcich ľudí podobne nebezpečná ako kolá a hriedele, preto je bezpochybné, že obžalovaný bol povinný ju chrániť aj podľa predpisov, ktoré boli platné pred účinnosťou nariadenia č. 114/1925 Sb. z. a n. Tejto nebezpečnosti stroja bol si obžalovaný vedomý, čo vychádza z jeho vlastnej obrany, že zakazoval chlapcom priblížiť sa k stroju, o ktorý tu ide. Keby obžalovaný bol primerane chránil remenicu, poškodený nebol by sa mohol jej dotýkať na tom mieste, kde sa stal jeho úraz. Ťažký telesný úraz poškodeného je tedy v príčinnej súvislosti s opominutím obžalovaného. Preto nemýlil sa vrchný súd, keď obžalovaného za vinného uznal. Bezzákladná zmätočná sťažnosť bola podľa § 36 tr. p. nov. zamietnutá.

Čís. 4542.

Podle § 6 čís. 2 odst. 2 zák. na ochr. rep. jest trestná každá činnost směřující podle povšechné své povahy a podle úmyslu pachatelova k tomu, by mu zjednala znalost vojenského tajemství, jehož prozrazení cizí moci je jeho záměrem.

Dokonaným trestným činem jsou již přípravy k vojenské zradě, pouhé domáhání se zpráv o skutečnostech, opatřeních a předmětech chráněných proti vyzvídání; dokonaným trestným činem vyzvídání jest již pokus — třebaže bezvýsledný — opatřiti si zprávu onoho směru.

Nezáleží na tom, zda se činnost přiblížila více či méně k protiprávnímu výsledku, jež má ono ustanovení na zřeteli, ani na tom, zda je dosavadní činnost uskutečněno více nebo méně podmínek onoho výsledku. Stačí, že pachatel vykročil již z mezí pouhých betzrestných myšlenek způsobem, z něhož byl jeho úmysl přivoditi protiprávní výsledek na venek zřejmý a jiným osobám poznatelný, a že cestou, jejíž počátkem se dosavadní činnost pachatelova brala, lze povšechně dospěti k protiprávnímu výsledku, třebaže se v konkrétním případě prokázala neschůdnou.

Beztrestnost vojenské zrady z důvodu účinné lítosti podle § 27 čís. 1 zák. na ochr. rep. nastane jen, je-li ústup od protiprávní činnosti dobrovolný. O dobrovolnosti lze mluvit jen, zdrží-li se pachatel další činnosti směřující k určitému protiprávnímu výsledku, ač v době přerušení činnosti své má za to, že mu lze dosíci onoho výsledku cestou, kterou se jeho činnost dosud brala, nebo po případě cestou jinou.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1932, Zm I 800/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 19. srpna 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vojenské zrady podle § 6 čís. 2 odst. II. zákona na ochranu republiky, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Beztrestnost vojenské zrady z důvodu účinné lítosti podle odst. čís. 1 § 27 zák. na ochr. rep. nastane jen, je-li ústup od protiprávní činnosti dobrovolný; o dobrovolnosti lze mluvit jen, zdrží-li se pachatel další

činnosti směřující k určitému protiprávnímu výsledku, ač v době přerušení své činnosti má za to, že mu lze dosíci onoho výsledku cestou, kterou se jeho činnost dosud brala, nebo po případě cestou jinou. Že stěžovatel po odmítnutí jeho dotazu (žádosti) svědkem B-em předpokládal neb i jen mohl předpokládati, že přiměje dalším naléháním svědka B-a k vyhovění jeho žádosti, nebo že podobné žádosti vyhoví jiná osoba obeznámená s výrobou ve Š. závodech nebo se zaměstnanci závodů, že se mu dalším působením na svědka B-a nebo působením na někoho jiného podaří opatřiti si, oč B-a dosud marně žádal, nebylo ani výpovědí obžalovaného. aniž jiným výsledkem hlavního přeličení tvrzeno ba ani naznačeno, takže nebylo a nezbyvá než přirozený důsledek, že stěžovatel nepodnikl nic dalšího k opatření si nákresu (dat, o které jde), an z rozhodného, poukazem na vojenskou hodnost zdůrazněného odmítnutí svědka B-a poznal, že B. je a zůstane nepřístupným žádostem a svodům onoho směru, a protože neznal nikoho jiného, o němž mohl se nadíti, že má sám přístup do Š. závodů nebo zná zaměstnance závodů, takže může přímo neb oklikou opatřiti nákres, o který stěžovateli šlo. Nebylo-li podle toho ve výsledcích hlavního přeličení poukazů na dobrovolnost ústupu, nemohla napovězená další nečinnost stěžovatelova opodstatniti předpoklad účinné lítosti, takže nečinnost ta nebyla ze skutečnosti rozhodných a rozsudek mohl jí a úvahy s hlediska odst. čís. 1 § 27 zákona na ochr. rep. opomenouti, aniž stal se tím neúplným a zmátečným podle čís. 5 § 281 tr. ř.

Stížnost namítá s hlediska zmátečního důvodu čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř., že pouhý dotaz, přesněji žádost, by stěžovateli byla naznačena osoba, jež by mu ze Š. závodů — majíc k takovým předmětům přístup (jako zaměstnanec závodů) — opatřila nákres děla, o který stěžovateli šlo, nemůže býti dokonaným trestným činem, najmě — ve smyslu rozhodnutí nejvyššího soudu z 21. dubna 1925, č. j. Zm III 271/25 — odstraňováním překážek, bránících seznání vojenského tajemství, nýbrž, že je leda přípravným jednáním k trestnému činu, které zůstalo v údobí bez-trestných příprav, ana po něm nenásledovala další činnost, aniž jiný projev. Námitka neobstojí. Stanově zvláštním předpisem trest i na pouhé vyzvídání skutečností, opatření nebo předmětů, jež mají zůstati utajeny pro obranu republiky, vyzvídají-li se za účelem vyjazení cizí moci, stíhá zákon — srovnej rozh. čís. 3903 sb. n. s. — jakoukoliv činnost, která směřuje podle své povšechné povahy a podle úmyslu pachatelova k tomu, by mu zjednala znalost vojenského tajemství, jehož prozrazení cizí moci je jeho záměrem. Za dokonaný trestný čin kvalifikuje podle toho zákon — zřejmě pro důležitost chráněného zájmu a nutnost jeho ochrany i proti vzdálenému nebezpečí — již pouhé přípravy k vojenské zradě, pouhé domáhání se zpráv o skutečnostech, opatřeních a předmětech chráněných proti vyzvídání, a dokonaným trestným činem vyzvídání je již pouhý třebaže bezvýsledný pokus opatřiti si zprávu onoho směru. Důsledkem toho nezáleží — podle obecně uznaných zásad vymezujících hranici mezi trestným pokusem a beztrestným jednáním přípravným — na tom, zdali se činnost přiblížila více méně k protiprávnímu výsledku, jež má dotčené ustanovení trestního zákona na zřeteli, ani na tom, zda je dosavadní činnost uskutečněno více méně podmínek onoho výsledku. Stačí,

že pachatel vykročil již z mezí pouhých beztrestných myšlenek způsobem, z něhož byl jeho úmysl přivoditi protiprávní výsledek na venek zřejmý a jiným osobám poznatelný, a že cestou, jejíž počátkem se dosavadní činnost pachatelova brala, lze povšechně dospěti k protiprávnímu výsledku, třebaže se v konkrétním případě prokázala neschůdnou. Zjištěnou žádostí stěžovatelovou (jeho dotazem) projevila se na venek způsobem pro třetí osoby poznatelným snaha (úmysl) stěžovatele, zjednatí si za nekalým účelem prozrazení znalost dotčeného vojenského tajemství, a nelze důvodně popřít, že zprávy nebo třeba písemné nákresy obsahující zprávy tajemstvím dotčené mohla stěžovateli podati a znalost tajemství mu taktó sprostředkovatí osoba, se kterou měl podle žádosti své stěžovatel býti seznámen, ano šlo o osobu zaměstnanou v závodech, jejichž výrobek byl předmětem dotčeného vojenského tajemství. Žádosti o seznámení s takovou osobou stěžovatel odstraňoval, třebaže ještě neodstranil překážku, která mu bránila v seznámení dotčeného vojenského tajemství a spočívala v tom, že dílny, najmě však i konstrukční kancelář Š. závodů jsou osobám, jež nejsou v nich zaměstnány, nepřístupné a že ani jinak nemá osoba v závodech nezaměstnaná přímé možnosti dovědětí se o podrobnostech výroby. Dalším postupem na cestě té, seznámením se se zaměstnancem Š. a působením naň v onom směru mohlo za určitých okolností dojiti k seznámení vojenského tajemství stěžovatelem, aniž však uskutečnění tohoto výsledku bylo třeba k dokonání zločinu vojenské zrady vyzvídáním a aniž ústupem od další činnosti pozbývá protiprávní zločinné povahy to, co se již stalo. Proto nelze shledati právní omyl v tom, že nalézací soud podřadil pod ustanovení o vojenské zradě vyzvídáním dotaz obžalovaného, přesněji jím projevenou žádost onoho směru, zjistiv i vědomí stěžovatelovo, že vyzvídá něco, co je tajeno v zájmu obrany čsl. státu, a jeho úmysl opatřiti, t. j. vyzraditi to cizí moci.

Čís. 4543.

Důkaz pravdy jest podle § 15 čis. 2 zák. čl. XLI:1914 vyloučen i tehdy, byl-li vynesena pravoplatný zprošťující rozsudek nebo zastavující usnesení po spáchání pomluvy nebo urážky na cti.

(Rozh. z 23. listopadu 1932, Zm III 380/32.)

Obžalovaný J. Ch. napsal a obžalovaný J. S. jako zodpovědný redaktor periodického časopisu uveřejnil článek, jehož obsah tvoří skutkovou podstatu přečinu pomluvy hlavního soukromého žalobce dr. S-a. Oba soudy nižších stolic uznaly obžalované vinnými, prvého obžalovaného přečinem pomluvy tiskem podle §§ 1, 3 odst. 2 čis. 1 zák. čl. XLI:1914, druhého přestupkem opominutí povinné péče podle § 6 odst. 3 lit. b) zák. čis. 124/24 Sb. z. a n. Proti hlavnímu soukromému žalobci dr. S. bylo vedeno pro některé výroky, přiřítané mu i v závadném článku, trestní řízení; v době uveřejnění článku nebylo ještě skončeno, později však skončilo pravoplatným osvobozujícím rozsudkem podle § 326 č. 2 tr. ř. Soud své stolice zamítl z důvodu § 15

č. 2 zák. čl. XLI:1914 návrh obžalovaných na provedení důkazu pravdy trestními spisy proti hlavnímu soukromému žalobci. Odvolací soud zaujal v tomto směru totéž stanovisko.

Nejvyšší soud zmateční stížnost obžalovaných zamítl.

Z důvodů:

Věcný zmatek podle § 385 č. 1 a), c), správně jen podle č. 1 c) tr. ř., spatřují stěžovatelé v tom, že byl porušen zákon v ustanovení § 15 č. 2 zák. čl. XLI:1914 tím, že nabízený důkaz pravdy spisy Tk V 212/30 krajského soudu v Banské Bystrici a výslechem svědků v této věci slyšených nebyl připuštěn, ačkoli v době, kdy závadný článek byl uveřejněn, ono trestní řízení dosud nebylo skončeno. Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Soud odvolací zjistil, že trestní řízení, vedené proti hlavnímu soukromému žalobci u krajského soudu v Banské Bystrici pod číslem Tk V 212/30 pro přečin rušení občanského míru a mající za předmět některé výroky, pojaté i do závadného článku, bylo sice skončeno pravoplatným osvobozujícím rozsudkem, že však v době uveřejnění závadného článku toto trestní řízení dosud pravoplatně skončeno nebylo. Zmateční stížnost zastává zřejmě právní názor, který nejvyšší soud vyslovil v rozhodnutí Zm III 1167/26, totiž, že důkaz pravdy podle citovaného místa zákonného jest vyloučen jen tenkrát, když zastavující usnesení nebo osvobozující rozsudek byl vydán dříve, než se stala pomluva, kteráž podmínka v souzeném případě splněna není. Nejvyšší soud však odchýlně od tohoto právního názoru, založeného na výkladu slovního znění § 15 č. 2 (»týká se vydal«) dospívá k závěru, že důkaz pravdy je podle § 15 č. 2 vyloučen i v případě, když zastavující usnesení nebo osvobozující rozsudek byl vydán po spáchání pomluvy. Stalo se tak v této úvaze: Jak plyne ze srovnání § 27 a § 13 zák. čl. XLI:1914, jest důvodem přerušení trestního řízení, jež nařizuje § 27, aby o téže otázce nebyla vedena dvě samostatná trestní řízení. Jinak by se mohlo státi, že jeden soud zastaví trestní řízení neb osvobodí obžalovaného proto, že čin nespáchal, kdežto druhý soud, rozhodující o pomluvě, by mohl vyřknouti, že uražený onen čin spáchal. Zákon trvá na závazné moci rei iudicatae, ať rozhodnutí se stalo zastavujícím usnesením neb osvobozujícím rozsudkem, a nedovoluje předpisem § 15 č. 2 cit. zák., aby se soud rozhodující o pomluvě znova obíral věcí, kterou jiný soud věcně již pravoplatně rozhodl. Soud odvolací tedy správně přihlížel k závazné moci rei iudicatae a rozhodl po zákonu, že důkaz pravdy jest ve smyslu § 15 č. 2 zák. čl. XLI:1914 vyloučen i tenkrát, když pravoplatný osvobozující rozsudek byl vynesena po spáchání pomluvy.

Čís. 4544.

Zmateční stížnost musí býti opovězena ve třídenní lhůtě § 284 tr. ř.; přímé provedení zmateční stížnosti bez předchozího opovězení jest přípustné jen v této lhůtě.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1932, Zm II 424/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 21. října 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. republiky.

D ů v o d y:

Rozsudek vynesený v nepřítomnosti obžalovaného byl mu doručen dne 17. listopadu 1931. Obžalovaný podal proti tomuto rozsudku dne 25. listopadu 1931 přímo provedení zmáteční stížnosti, aniž ji dříve opověděl. Z doslovu § 284 tr. ř., najmě z kategorického příkazu prvé i druhé věty jeho prvého odstavce »zmáteční stížnost budiž ohlášena do tří dnů«, z doslovu § 285 tr. ř., najmě z ustanovení, že stěžovatel má právo do osmi dnů po ohlášení podati provedení důvodů své stížnosti, a z ustanovení § 1 čis. 1 nov. čis. 3/1878, že je zmáteční stížnost zamítnouti, byla-li opověď podána opožděně, nepochybně vyplývá, že zmáteční stížnost musí býti nejprve včas ohlášena. Správnosti tohoto stanoviska nasvědčuje i úvaha, že provedení zmáteční stížnosti není svébytným opravným prostředkem, nýbrž jen — podle okolností i vůbec postřadatelným — doplňkem opovězení zmáteční stížnosti; proto také novela čis. 3/1878 posuzuje podmínky pro zamítnutí zmáteční stížnosti již soudem prvé stolice podle náležitostí její opovědi. Jest ovšem přípustiti, že stěžovateli bylo volno zmáteční stížnost provésti i bez předchozího opovězení, ano její provedení obsahuje v sobě implicitě i její opověď, byl však povinen tak učiniti v téže lhůtě, která je stanovena v § 284 tr. ř. pro ohlášení zmáteční stížnosti. Jen, kdyby byl zmáteční stížnost v této lhůtě opověděl, měl by lhůtu dalších osmi dnů k jejímu provedení. Z těchto úvah vyplývá, že zmáteční stížnost musí býti v třídnenní lhůtě § 284 tr. ř. ohlášena; přímé provedení zmáteční stížnosti bez předchozího opovězení jest přípustné jen v této lhůtě. Poněvadž v souzeném případě nebyla zmáteční stížnost v této lhůtě, tedy nejpozději 20. listopadu 1931 ani opovězena ani přímo provedena, nelze přihlížeti k jejímu provedení, třebaže podanému osmý den po doručení kontumačního rozsudku (§ 284 odst. 1 věta 2, § 285 tr. ř.; § 1 č. 1 nov. čis. 3/1878).

Čís. 4545.

Oprávněnost postupu podle § 363 čis. 4 tr. ř. jest posuzovati podle stavu věci, kdy postup ten byl zahájen; nezáleží proto na tom, že to, co pak krajský soud vzal za prokázáno, nebylo zločinem.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1932, Zm II 429/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 10. listopadu 1931, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek zmátečním důvodem podle čis. 9 a 10, správně jen podle čis. 9 b) § 281 tr. ř., ana prý byla porušena zásada »ne bis in idem«. Skutkový podklad jest tento: Dne 12. září 1929

došlo na okresní soud v Moravské Ostravě trestní oznámení na Leopolda J-a pro přestupek krádeže a na stěžovatelku pro přestupek účastenství na krádeži. Podle tohoto oznámení ztracely se čalouniku Jindřichu K-ovi po delší dobu čalounické plyše. Jeho bývalý dělník Leopold J. byl v době, kdy byl u K-a zaměstnán, opětovně viděn, jak shodil z dílny balík, který pak stěžovatelka zvedla a odnesla do bytu. Při domovní prohlídce byly u J-a nalezeny věci v ceně 260 Kč, které K. poznal jako svůj majetek. Při hlavním přelíčení konaném dne 16. prosince 1929 před okresním soudem v Mor. Ostravě udal poškozený Jindřich K. jako svědek, že se mu v době, kdy u něho J. jako učeň a dělník byl zaměstnán, ztratily z půdy a z dílny čalounické potřeby v ceně 1.200 Kč až 1.400 Kč. Rozsudkem okresního soudu v Mor. Ostravě ze dne 5. května 1930 byli Leopold J. a stěžovatelka zproštěni podle § 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek § 460 tr. zák., poněvadž, jak zní záznam o rozsudku, průvodním řízením nebyl prokázán čin za vinu jim davaný. Odvolání podáno nebylo. Dne 20. května 1930 dožádalo státní zastupitelství v Mor. Ostravě tamní krajský soud o přípravné vyhledávání s poukazem na svědeckou výpověď poškozeného a dané tím podezření, že tu jde o zločin krádeže. Po jeho provedení navrhlo státní zastupitelství, by bylo vydáno usnesení podle §§ 363 čis. 4 a 357 tr. ř. Krajský soud v Mor. Ostravě povolil usnesením ze dne 24. února 1931 podle těchto §§ obnovu řízení, prohlásiv zároveň podle § 358 tr. ř. osvobozující rozsudek okresního soudu v Mor. Ostravě za zrušený. Stížnosti proti tomuto usnesení vrchní soud nevyhověl. Pak podalo státní zastupitelství na Leopolda J-a a na stěžovatelku — již opětovně pro krádež trestanou — obžalobu, že v době od ledna do srpna 1929 ve společnosti jako spoluzloději odňali ve více útocích Jindřichu K-ovi, zaměstnavateli J-ovu, čalounické potřeby v ceně 1.200 Kč až 1.400 Kč, a že se tím dopustili zločinu krádeže. Proti J-ovi, jehož pobyt nebylo lze vypátrati, bylo pak řízení vyloučeno a vydán byl na něho zatykač. Stěžovatelka byla napadeným rozsudkem uznána vinnou, že v době od ledna do srpna 1929 odňala společně s druhým pachatelem Jindřichu K-ovi movité věci v ceně nepřevyšující 500 Kč, a že tím spáchala přestupek krádeže podle § 460 tr. zák. Zmateční stížnost uplatňuje, že se v novém řízení ani na skutkovém ani na právním podkladě nic nezměnilo, pročež prý nalézací soud nesměl vynést odsuzující rozsudek pro přestupek krádeže, ana obžalovaná byla rozsudkem okresního soudu od obžaloby pro tento přestupek již právoplatně osvobozena. To se prý příčí ustanovením §§ 355, 356 tr. ř. Odsuzující výrok jest prý v odporu i s ustanovením § 363 čis. 4 tr. ř., ano se prý za řízení ukázalo, že skutkové okolnosti netvoří skutkovou podstatu zločinu, jak to § 363 čis. 4 tr. ř. předpokládá.

Stížnost není v právu. Podle § 363 čis. 4 tr. ř. může soud příslušné trestní řízení zahájit nebo v něm pokračovati nezávisle na podmínkách a formálnostech obnovy, když soud okresní, uživ nesprávně zákona, rozhodl o činu, který jest zločinem, jakoby mu bylo příslušelo o něm rozhodovati. Jediným předpokladem jest, že neuplynulo ještě více než šest nebo v případech porotních dvanáct měsíců. Zákon považuje tedy takový rozsudek okresního soudu za tak vadný, že jeho pravomoc pro onu dobu prostě neplatí. Nebylo tu tedy ani zapotřebí obnovy řízení a

předchozího zrušení rozsudku, a dovolávání se §§ 355 a 356 tr. ř. stěžovatelkou není vůbec na místě. Rozhodovalo tu jen, šlo-li o »zločin« a neminulo-li od rozhodnutí okresního soudu do doby, kdy krajský soud zahájil řízení, více než šest měsíců. Pokud se týče této podmínky, stačí poukázat k tomu, že krajský soud předsevzal první stíhací úkon již dne 27. května 1930. Ostatně nelze pochybovati o tom, že podle shora vyličeného stavu věci padalo na Leopolda J-a a na stěžovatelku podezření, že společně odcizili Jindřichu K-ovi všechny předměty, které se mu ztratily, v ceně 1.200 až 1.400 Kč. Tím však bylo proti nim dáno podezření ze zločinu krádeže podle §§ 171, 174 II a), u J-a též 176 II c), u stěžovatelky též 176 II a) tr. zák. Okresní soud byl tedy k vyřízení věci té předmětně nepřislušný. Rozhodl-li přes to, zřejmě uživ zákona nesprávně, zatížil tím rozsudek neplatností uvedenou v § 363 čis. 4 tr. ř., která mohla býti odstraněna jen uplynutím lhůty tam naznačené. Do té doby mohlo býti řízení věcně příslušným (krajským) soudem k návrhu veřejného obžalobce bez podmínek a formalit obnovy zahájeno a v něm pokračováno, a mohl býti také vynesena nový rozsudek. Nesejde na tom, že to, co pak krajský soud vzal za prokázáno, nebylo zločinem. Rozhoduje jen, že bylo zločinem to, co se obžalované původně dávalo za vinu, že v době zahájení řízení krajským soudem padalo na obžalovanou podezření z činu, který jest zločinem. Jest zdůrazniti, že stěžovatelka byla krajským soudem odsouzena pro krádež jen části věci, jichž odcizení jí podle obžaloby bylo dáváno za vinu. Ale, i kdyby šlo o úplnou totožnost skutku, neměnilo by to nic na věci, poněvadž oprávněnost postupu podle § 363 čis. 4 tr. ř. jest posuzovati podle stavu věci, kdy postup ten byl zahájen (viz rozh. sb. n. s. čis. 3378 a cit. tam místa ze Štorchova díla »Trestní řízení«). Neporušil tedy nalézací soud zákon výrokem, že zproštění stěžovatelky z obžaloby podle rozsudku okresního soudu v Mor. Ostravě z 5. května 1930 není okolností, pro kterou by nemohla býti stíhána. Bezdůvodnou zmatečnickou stížností bylo proto zamítnouti.

Čís. 4546.

Nežádal-li zmocněnec soukromého obžalobce, nebydlící v obvodu nalézacího soudu, již v telegrafické opovědi zmatečnické stížnosti za opis rozsudku, nýbrž až v písemném opakování opovědi té v dodatečně lhůtě třetího odstavce § 97 j. ř. (nař. min. spr. ze 17. srpna 1912, čis. 46 věst. min.), čítá se lhůta ku provedení zmatečnické stížnosti ode dne oné telegrafické opovědi, třebaže byl stěžovatel (soukromému obžalobci) opis rozsudku (neprávem) doručen.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1932, Zm II 41/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmatečnickou stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 23. listopadu 1931, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491, 493 tr. zák. a bylo vysloveno, že pravdivost zprávy nebyla prokázána a že obžalovaný je povinen hraditi náklady trestního řízení.

Důvody:

Podle §§ 6, 284, 285 tr. ř. jest zmatečnická stížnost opověděti do tří dnů po prohlášení rozsudku a provésti do osmi dnů po ohlášení opravného prostředku. Bylo-li však před ohlášením opravného prostředku neb při jeho ohlašování žádáno za opis rozsudku, běží ona lhůta od doručení rozsudku. Lhůty ty jsou nepřekročitelné. V souzeném případě byl rozsudek vynesena dne 23. listopadu 1931 a plnomocník soukromého obžalobce Dr. P. ohlásil odvolání a zmatečnickou stížnost — správně, ano šlo o osvobozující rozsudek, jen zmatečnickou stížnost — telegraficky dne 26. listopadu 1931, aniž si při opovědi zmatečnické stížnosti vyžádal opis rozsudku. Dne 27. listopadu 1931 podal substitut Dr. P-ého advokát Dr. Š. u krajského soudu v Mor. Ostravě osobně podání, v němž, označiv blíže věc, o kterou šlo, opakoval ohlášení odvolání a zmatečnickou stížnost — správně jen zmatečnickou stížnost — a žádal, by byl opis rozsudku doručen Dr. P-ému. To se skutečně stalo dne 17. prosince 1931, načež Dr. P. dne 25. prosince 1931 provedl jen zmatečnickou stížnost. Ježto soukromý obžalobce bydlí ve Sp. Sobotě a Dr. P. je advokátem v Košicích, bylo podle § 97 j. n. a nař. min. spr. č. 46 věstníku z roku 1912 přípustné, by podání bylo Dr. Š-ou doplněno co do jeho formalit, nebylo však přípustné měniti obsah telegrafického podání. Ježto za opis rozsudku v telegrafickém podání žádáno nebylo, nebylo lze v podání dne 27. listopadu 1931, tedy po uplynutí třídní lhůty k ohlášení zmatečnické stížnosti a k vyžádání si opisu rozsudku, doháněti to, co Dr. P. opomenul ve svém telegrafickém podání, totiž vyžádati si opis rozsudku. Soud neměl tento opis rozsudku doručovati a, učinil-li tak, nemohlo to nic změniti na lhůtě v cit. §§ uvedené. Bylo tedy provedení zmatečnické stížnosti opožděné a nebylo lze k němu přihlížeti.

Čís. 4547.

Ani předpisy §§ 45 a 46 min. nař. čis. 81/1910 ř. zák. ani ustanovení § 12 nyní platného vl. nař. čis. 107/1932 sb. z. a n. nevyčerpávají všechny případy opatrnosti, již jest použití, by se předešlo úrazu při řízení automobilu.

Zavinění (§ 335 tr. zák.), vyjel-li řidič automobilu svým autem ze slepé uličky na silnici, aniž se náležitě přesvědčil, že mu nic v jízdě nepřekáží (nevyslal před vyjížděním na silnici osobu výstražnou a dozorčí).

Pro pojem »okolností zvláště nebezpečných« po rozumu § 337 tr. zák. nerozhoduje tu jen rychlost auta pachatelem řízeného, nýbrž jest přihlížeti i k celkové situaci dané poměry na silnici a k nebezpečí, hrozícímu onou neopatrností ostatním vozidlům na silnici se pohybujícím.

Třebaže ona jízda nebyla rychlá, dala se za okolností zvláště nebezpečných (§ 337 tr. zák.), bylo-li nebezpečí jí oněm vozidlům beztak hrozící ještě zvýšeno tím, že silnice byla omrzlá a kluzká, takže se těžko brzdilo a snadno mohlo dojít ke smyku.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1932, Zm I 137/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 15. ledna 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335 a 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Napadajíc rozsudkový výrok, podle něhož záležela nedbalost stěžovatelova zejména v tom, že opomenul, než vyjížděl s autem ze slepé uličky na silnici, vyslati na silnici »osobu výstražnou a dozorčí«, za tím účelem, by ho zpravila, zda vyjetí jeho automobilu na silnici nic nepřekáží, po případě by ho a řidiče jiného přibližujícího se vozidla před hrozcím nebezpečím varovala, namítá stížnost, že v tomto opomenutí neze spatřovati nedbalost po rozumu § 335 tr. zák., protože prý §§ 45 a 46 min. nařízení ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. neukládají řidiči automobilu za povinnost, by učinil ona opatření. Této námítce nelze přiznati důvodnost. Ani předpisy §§ 45 a 46 cit. min. nařízení, jež platily v době souzeného skutku, ani ustanovení § 12 nyní platného vládního nařízení ze dne 30. června 1932, čís. 107 sb. z. a n., jímž byly předpisy 2. a 3. věty § 45 cit. min. nařízení a § 46 téhož nařízení zrušeny, pokud se týče nahrazeny, nevyčerpávají všechny případy opatrnosti, jichž jest použiti, by se předešlo úrazu při řízení automobilu. Vedle zvlášť vyhlášených bezpečnostních předpisů pro jízdu silostroji, zůstává v platnosti všeobecný předpis § 335 tr. zák., jenž ohrožuje trestem nejen každé opomenutí, o němž pachatel podle zvlášť vyhlášených předpisů, nýbrž i takové, o němž již podle přirozených jeho následků, které každý snadno poznati může, nebo podle svého povolání nebo vůbec podle zvláštních svých poměrů může postřici, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečství pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí. Bylo-li, jak rozsudek na základě posudku znalce T-e a na základě svědectví Karla G-eho předpokládá, za dané místní situace skutečně zapotřebí, by stěžovatel vyslal před vyjížděním autem z oné slepé uličky na silnici na ni za oním účelem »osobu výstražnou a dozorčí«, jest v tom, že stěžovatel této povinnosti nedostál, spatřovati nedbalost rázu v § 335 tr. zák. předpokládaného. Při tom jest vzhledem k vývodům stížnosti poznamenati, že rozsudek zaujímá podle rozhodovacích důvodů zřejmě stanovisko, že stěžovatel mohl o tomto opomenutí podle svého povolání seznati, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí pro právní statky v § 335 tr. zák. uvedené. Namítá-li dále stížnost, že rozsudek nezjišťuje po subjektivní stránce přečinu podle § 337 tr. zák., zda stěžovatel předvídal nebo zda mohl předvídati, že z jeho jednání neb opomenutí může nastati konkrétní stav, jenž pak vyvrcholil ve škodu v souzeném případě nastalou, t. j. že nezjišťuje, zda stěžovatel předvídal nebo mohl předvídati právě ten způsob neštěstí, který v souzeném případě nastal, jest tuto její námítka označiti jako právně bezpodstatnou, ano se ke skutkové podstatě přečinu podle § 337 tr. zák. po stránce subjektivní vyžaduje jen, by pachatel předvídal nebo mohl předvídati, že jeho jednáním neb opomenutím může vůbec býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečství pro právní statky § 335 tr. zák. chráněné.

Při veřejném roku navrhl zástupce generální prokuratury, by rozsudek nalézacího soudu byl zrušen podle § 290 odst. 1 tr. ř. ve výroku »že jednání a opomenutí byla předsevzata za zvlášť nebezpečných v §§ 85 c), 87 a 89 tr. zák. dotčených okolností«, a ve výroku, jímž byl skutek obžalovaného kvalifikován za přečin podle §§ 335 a 337 tr. zák. a v důsledku toho též ve výroku o trestu, a by obžalovaný byl ihned uznán vinným jen přestupkem podle § 335 první sazby trestního zákona a by mu byl vyměřen příslušný trest, neboť má generální prokuratura za to, že by okolnosti, v nichž rozsudek spatřuje okolnosti zvlášť nebezpečné, totiž, že silnice byla omrzlá a velmi kluzká, takže se na ní těžko brzdilo a mohlo snadno dojíti ke smyku, bylo lze pokládati za okolnost zvlášť nebezpečnou ve smyslu § 337 tr. zák. jen, kdyby bylo zjištěno, že stěžovatel jel autem jím řízeným rychle. To však soud nezjistil, nýbrž zaujímá podle rozhodovacích důvodů naopak zřejmě stanovisko, že stěžovatel jel pomalu. Nedbalost stěžovatelova záležela tedy podle skutkových zjištění rozsudkových jen v tom, že stěžovatel vyjel autem neopatrně ze slepé uličky na silnici, t. j. že vyjel na tuto silnici, aniž se náležitě přesvědčil, že mu nic v jízdě nepřekáží, a dále zejména v tom, že nevyslal před vyjížděním na silnici na ni osobu výstražnou a dozorčí. Za tohoto stavu věci nelze podle názoru generální prokuratury důvodně tvrditi, že nebezpečí s používáním auta stěžovatelova jako vozidla o sobě spojené bylo oněmi okolnostmi, totiž tím, že silnice byla omrzlá a velmi kluzká, zvýšeno. Shledal-li přes to nalézací soud v těchto okolnostech okolnosti zvlášť nebezpečné a podřadil-li v důsledku toho skutek stěžovatelův pod ustanovení § 337 tr. zák., ač skutek ten podle názoru generální prokuratury měl býti správně kvalifikován jen za přestupek podle § 335 tr. zák., zatížil prý rozsudek podle názoru generální prokuratury v neprospekch stěžovatelův zmatkem podle § 281 čís. 10 tr. ř., k němuž jest — třebaže není stížností uplatňován — podle § 290 odst. 1 tr. ř. přihlížeti z povinnosti úřední tak, jako kdyby byl stížností uplatňován.

S tímto názorem generální prokuratury nelze souhlasiti, neboť pro pojem »okolnosti zvlášť nebezpečné« nerozhoduje jen rychlost auta obžalovaným řízeného, nýbrž jest přihlížeti i k celkové situaci, dané poměry na silnici a k nebezpečí z neopatrnosti obžalovaného hrozcímu ostatním vozidlům na silnici se pohybujícím. Nebezpečí takové bývá vždy dosti značné, vyjíždí-li někdo neopatrně z vedlejší silnice (slepé uličky) na silnici hlavní. V souzeném případě bylo však nebezpečí to značně zvýšeno tím, že silnice byla omrzlá a velmi kluzká, takže se těžko brzdilo a snadno mohlo dojíti ke smyku, jak rozsudek výslovně zjišťuje. Zavinění lze ovšem obžalovanému přičítati jen, vjel-li — znaje toto nebezpečí, tedy jsa si vědom možných následků svého jednání — třebaže pomalu ale přece neopatrně, z vedlejší ulice na hlavní silnici. Tu však zjišťuje nalézací soud dále, že »vše to bylo obžalovanému známo a obžalovaný byl povinen na tyto okolnosti vzíti zřetel. Musil zejména počítati s tím, že silstroje přijíždějící po silnici, na níž vyjížděl, i kdyby jejich řidič jel opatrně a přiměřenou rychlostí, nemohou býti tak ovládnuty, nanejmeně zastaveny tak, jak by tomu bylo při normálním stavu jízdní dráhy a, že tehdy snadno ke srážce takového vozidla s vozidlem jeho

nebo k jinému úrazu dojíti mohlo.« Musil-li si tedy obžalovaný uvědomiti, že jiná vozidla na silnici se pohybující nebudou moci tak pravidelně brzditi na omrzlé a velmi kluzké silnici, je na snadě, že se jeho jízda, třebaže nebyla rychlá, přes to děla za poměrů zvláště nebezpečných. Lze proto souhlasiti s názorem nalézacího soudu, že se jízda obžalovaného děla za okolností, jež značně zvyšovaly nebezpečí s použitím automobilu o sobě spojené, tedy za okolností zvláště nebezpečných a, any byly nalézacím soudem jak v objektivním tak v subjektivním směru veškeré složky skutkové podstaty § 337 tr. zák. náležitě zjištěny, nebylo lze návrhu generální prokuratury na zrušení rozsudku ohledně kvalifikace trestného činu ve smyslu § 290 odst. 1 tr. ř. vyhověti.

Čís. 4548.

Rozšiřovaným spisom v smysle § 39 č. 2 zák. na ochr. rep. je každý spis či ručne písany, či mechanicky zhotovený — teda i tlačivo — ktorý je prístupný väčšiemu počtu osôb individuálne určitému alebo čo do množstva neurčitému. Rozširovaním v tomto smysle je také jednanie, ktorým sa podľa pravidelného vývoja udalostí spis dostane k vedomiu väčšieho počtu ľudí; netreba však, aby spis skutočne vošiel v známosť viac ľudí.

(Rozh. z 30. novembra 1932, Zm III 346/32.)

Obžalovaný L. Š. odovzdal J. D-ovi k rozširovaniu balík letákov, ktorých obsah zakladal skutkovú podstatu trojnásobného prečinu podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep., dvojnásobného zločinu podľa § 15 č. 3 zák. na ochr. rep., prečinu podľa § 15 č. 2 cit. zák., dvojnásobného priestupku podľa § 24 č. 3 zák. čl. XIV:1914. Súd prvej stolice uznal obžalovaného vinným len z priestupku podľa § 29 č. 3 zák. čl. XIV:1914 spáchaného tým, že odovzdal letáky k rozširovaniu osobe, ktorá k tomu nemala policajného povolenia, sprostil ho však podľa § 326 čís. 2 tr. p. obžaloby pre hore cit. trestné činy spáchané obsahom letákov, lebo nemal za dokázané, že obžalovaný obsah letákov znal a vedel, že nemajú označenie vlastníka tlačiarne. Odvolací súd čiastočne zmenil rozsudok prvého súdu, pokiaľ ním bol obžalovaný sprostý obžaloby, a uznal ho vinným tiež z dvojnásobného zločinu výzvy k trestným činom podľa § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. a z dvojnásobného priestupku podľa § 15 čís. 4 cit. zák.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného zamietol.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil a previedol obžalovaný L. Š. zmätočnú sťažnosť podľa čís. 1 a) § 385 tr. p. Zmätočná sťažnosť nie je oprávnená. Obžalovaný namieta, že není dokázané, že byly rozširované letáky z inkriminovaného balíku, najmä, že letáky v kasárňach rozširované pochádzaly z tohoto balíku a že spoluobžalovaný J. D. rozširoval odovzdané mu letáky. Odovzdanie balíku letákov vraj nestačí k pod-

necovaniu. Touto námietkou vytyka sťažovateľ zrejme vzhľadom k tomu, že nebol prevedený dôkaz o tom, že letáky v balíku obžalovaným D-ovi odovzdané byly rozširované, že obžalovaný nepopudzoval rozširovaním letákov, čiže verejne nepodnecoval. Námietka táto neobstojí. Pojem verejnosti je pre obor zákona na ochranu republiky zvlášte a odchylné od platného práva vymedzený v § 39 zák. na ochr. rep., ktorý ustanovuje, že čin je vykonaný verejne, bol-li spáchaný v tiskopise alebo v rozširovanom spise, v shromaždení alebo pred zástupom. Z týchto taxatívne vypočítaných spôsobov prichádza v súdenom prípade v úvahu spáchanie činu v rozširovanom spise. Pre pojem rozširovaného spisu není tu smerodajný predpis § 8 tlač. zák. o rozširovaní tlačív, lež treba ním podľa ustálenej praxi najvyššieho súdu rozumieť každý spis, či ručne písaný či mechanicky zhotovený — tedy i tlačivo — ktorý je prístupný väčšiemu počtu osôb, či už individuálne určitému, či čo do množstva neurčitému. Pojem rozširovaného spisu je tedy po stránke objektívnej naplnený i takým konaním, ktorým sa podľa pravidelného vývoja udalostí v onom prípade dostane spis k vedomosti väčšieho počtu osôb individuálne určitých, alebo čo do množstva neurčitých. Obžalovaný, ktorý odovzdal spoluobžalovanému J. D-ovi balík inkriminovaných letákov, aby ich rozšíril, učinil všetko, aby sa obsah letákov stal prístupný neurčitému množstvu osôb, a spáchal tedy čin v rozširovanom spise. Aby spis skutočne vošiel v známosť viac ľudí, netreba a nie je preto rozhodné, či letáky v kasárňach rozširované pochádzaly z balíku letákov, ktoré obžalovaný D-ovi k rozširovaniu odovzdal. Zmätočná sťažnosť bola ako v celom obsahu bezpodstatná podľa odst. 1 § 36 por. nov. zamietnutá.

Čís. 4549.

Při přečinu podle § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. úmysl pachatelův musí směřovati proti republice. Hanobí-li sice pachatel úřady republiky, avšak je-li při tom zřejmé, že se domáhá nápravy na příslušných činitelích (na př. na vládě), není dána skutková podstata přečinu po stránce subjektivní.

(Rozh. z 1. prosince 1932, Zm IV 472/32.)

Obžalovaný A. Z. jako zodpovědný redaktor časopisu napsal a uveřejnil článek, v němž ostře tepal a kritisoval postup finančních úřadů při vymáhání daní a při ukládání pokut na Podkarpatské Rusi. Soud první stolice ho uznal za to vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. Odvolací soud zprostil obžalovaného podle § 326 č. 1 a 4 tr. ř. z obžaloby, uznáv, že obžalovaný nejednal v úmyslu hanobiti republiku Československou.

Nejvyšší soud zamítl zmáteční stížnost vrchního prokurátora.

Důvody:

Proti rozsudku vrchního soudu ohlásil a provedl vrchní prokurátor zmáteční stížnost podle č. 1 a) § 385 tr. ř. Zmateční stížnost dovozuje, že není správný závěr vrchního soudu, že obžalovaný nejednal v úmyslu

hanobiti Československou republiku, neboť z obsahu článku je prý patrné, že jde o jednostrannou a přehnanou kritiku veřejných úřadů a tudíž o kritiku poměrů ve státě takového způsobu, že určité výrazy jsou způsobilé snížit vážnost a vyvolat nepřátelskou náladu proti hanobeným a tím i proti republice. Zmateční stížnost není oprávněna. I když se má za to, že kritika finančních úřadů, kterých se závadný článek dotýká, je přehnaná, nepravdivá a zřejmě urážlivá a jest způsobilá snížit vážnost finančních úřadů a tím i vážnost republiky, nelze prohlásiti závěr vrchního soudu o nedostatku úmyslu, potřebného ke skutkové podstatě inkriminovaného přečinu, za mylný.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. se vyžaduje po subjektivní stránce úmysl hanobiti republiku, při čemž si pachatel musí býti vědom, že hanobení je způsobilé, by vyvolalo pohrdání republikou a ohrozilo právní statky v tomto § uvedené. Než vrchní soud správně poukázal k tomu, že se závadný článek dovolává dobré vůle vlády a rozvahy zemského presidenta Podkarpatoruské země proti postupu finančních úřadů, z čehož jest zřejmé, že jeho úmysl nesměřoval proti Československé republice, nýbrž proti finančním úřadům. Tomuto závěru nasvědčují i další věty závadného článku, v nichž se prohlašuje, že živnostníci a obchodníci čekají pomoc jen od vlády republiky a že pisatel chce, aby živnostníci a obchodníci republiku milovali a že finanční úřady nejsou ještě republikou. Obžalovaný tedy výslovně rozlišoval finanční úřady od republiky jako nadřazeného zařízení a zřejmě svoje výpady nemířil na republiku, od které očekával pomoc a jejíž pomoci se dovolával. Nejvyšší soud má tedy za to, že se vrchní soud nemýlil dovodiv, že obžalovanému nešlo o úmyslné snížení vážnosti republiky, a proto zmateční stížnost jako bezdůvodnou podle odst. 1 § 36 por. nov. zamítl.

Čís. 4550.

Pro zločinnou kvalifikaci podílnictví na krádeži po rozumu § 186 b) tr. zák. nezáleží při hodnotě ukradených věcí nad 2000 Kč na tom, zda podílník věci ukrýl, na sebe převedl nebo prošantročil najednou či postupně (na vícekráte).

K pojmu »ukrývání« stačí, dovolil-li přechovávav, by byly věci uloženy v jeho bytě.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1932, Zm I 687/30.)

Důvody:

Důvody k prvnímu odstavci právní věty poukazují na rozhodnutí sb. n. s. tr. č. 738, 1485, 3051, 3398 a na rozh. víd. sb. č. 3783, 4419; důvody k druhému odstavci právní věty pak na rozh. sb. n. s. tr. č. 3493, 4049.

Čís. 4551.

Účel ustanovení první věty § 32 (1) tisk. nov.; porušení předpisu toho není zmatkem čís. 3 § 281 tr. ř.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1932, Zm II 67/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost soukromého obžalobce proti rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 15. prosince 1931, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 491 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje jen zmateční důvod podle § 281 čís. 3 tr. ř., an prý byl tím, že obsílka k hlavnímu přelíčení byla doručena soukromému obžalobci a jeho zástupci teprve 3. prosince 1931, porušen předpis § 32 zák. čís. 124/24 sb. z. a n., který nařizuje, by líčení byla ustanovována tak, by obsílky k nim byly doručovány aspoň čtrnáct dní před hlavním přelíčením. Nedodržením této lhůty bylo prý zaviněno i to, že se zástupce soukromých obžalobců k přelíčení nedostavil. Stížnost je v právu, pokud uvádí, že ustanovení to bylo vydáno proto, by si strany nejpozději do osmi dnů před hlavním přelíčením mohly zvoliti ze seznamu kmetů, který se jim doručuje zároveň s obsílkou, každá jednoho kmeta a jednoho náhradníka a je soudu oznámiti, není však v právu, pokud se domnívá, že tato lhůta je dána stranám proto, by konaly šetření o tom, zda se ten který kmet chce či nechce k hlavnímu přelíčení dostaviti, nýbrž lhůta má dále za účel, by soud mohl — jakž vyplývá z § 32 odst. 2 a 3 tr. ř. — kmety včas k líčení obeslati. Při tom se podotýká, že soukromí obžalobci v souzeném případě, ač jim byla obsílka doručena o dva dny později, než měla býti doručena, své jmenovací právo podle čl. 17 vykonali včas podáním, které k soudu došlo 7. prosince 1931, a že tudíž zmeškání hlavního přelíčení opožděným dodáním obsílky ospravedlněno není. Stížnost se však mýlí, že porušení předpisu § 32 cit. zák. soudem jest obdobně jako ustanovení § 221 tr. ř. ohroženo zmatečností, a to pro obě strany, tedy i pro soukromého obžalobce. Pro projednávání žalob pro delikty v § 1 cit. zák. uvedené a pro řízení o nich před kmetským soudem platí veškerá ustanovení tr. ř. čís. 119 ř. zák. pro rok 1873, pokud v citovaném zákoně nebyly uvedeny odchylky od pravidel tr. ř. a pokud § 40 cit. zák. nebyla ustanovení tr. ř. zrušena. Citovaným zákonem zrušena byla jen ustanovení § 484 II. věta tr. ř. a čl. VI. A uvozoovacího zákona k trestnímu řádu, pokud ustanovovala příslušnost soudů porotních ku projednávání žalob pro delikty uvedené v § 1 zák. čís. 124/24 sb. z. a n. Avšak ustanovení § 281 tr. ř. nebyla cit. zákonem ani doplněna, nanejvýš nebylo ustanoveno, že ustanovení § 32 cit. zák. jest ohroženo zmatečností podle § 281 čís. 3 tr. ř.

Čís. 4552.

Zákon nerozlišuje medzi rozdielnou intenzitou pomoci, ale prehlasuje za trestnú každú pomoc poskytnutú väzňovi, aby utiekol z väzby alebo z úradného streženia.

Disciplinárne potrestanie za pokus vlastného útoku nevyklučuje trestnosť za pomoc poskytnutú inému väzňovi. Taktiež predchádzajúce vedomie dozorcích orgánov o pláne útoku a opominutie ich povinnosti zamedziť ho ešte pred jeho prevedením nečiní skutok páchatel'ov beztrestným.

(Rozh. z 2. decembra 1932, Zm III 368/32.)

Obžalovaní trestanci J. L. a spol., väznení v spoločnej cele, sa dohodli, že sa pokusia o útek z trestnice. Kým dvaja z nich odvracali pozornosť dozorcov hlasitým čítaním a spievaním, tretí vydlabal dlátom otvor na povale cely. Útek sa však nezdaril. Obžaloba kvalifikovala čin obžalovaných len ako pokus. Súd prvej stolice sprostil obžalovaných obžaloby zaujaviš stanovisko, že konanie obžalovaných nemalo znaky trestného činu, keďže dozorčí personál trestnice nepokračoval korektne, lebo neznemožnil čin trestancov, hoci sa o ňom včas dozvedel. Odvolací súd na odvolanie verejného žalobcu zmenil rozsudok prvého súdu a uznal všetkých obžalovaných vinnými z dokonaného zločinu podľa § 447 odst. I. tr. zák. preto, lebo podľa zákona už púhe poskytnutie pomoci k úteku väzňom je dokonaným trestným činom bez ohľadu, či sa útek zdaril alebo nie.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného P. L. zamietol.

Z dôvodov:

Obžalovaný P. L. previedol ešte pred vyhlásením rozsudku zmätočnú sťažnosť — mylne nazvanú odvolaním do viny a trestu — v ktorej zreteľne a po zákone uplatňuje dôvod zmätočnosti podľa § 385 čis. 1 a) tr. por. tvrdením, že niet pomáhania väzňom k úteku od tej doby, čo zamýšľaný útek bol prezradený dozorčím orgánom v trestnici, ktorí nemali dopustiť, aby sa vec započala, tým menej mali hovoriť väzňovi, ktorý vec prezradil, aby ich od zamýšľaného podniku neodvracal, ale aby im ešte pomáhal. Nejde vraj o trestný čin, ale o prečin disciplinárny, za ktorý bol obžalovaný už potrestaný. Jeho čin, že totiž čítal hlasite knižku a chodil po izbe, nie je pomáhaním. Spôsobená škoda bola úplne nahradená.

Tieto námietky sú bezzákladné. Vrchný súd uznal, že sťažovateľ chodil pred dverami cely a hlasite spieval, aby pozornosť stráže bola odvrátená a aby stráž nepočula hrmot, pôsobený búraním povaly. Poneváž zákon nerozlišuje medzi pomocou rozdielnej intenzity, ale za trestnú prehlasuje každú pomoc, poskytnutú väzňovi, aby utiekol z väzby, nemýlil sa odvolací súd, keď prechádzanie obžalovaného pred dverami cely a hlasite spievanie cieľom odvrátenia pozornosti stráže od priprav k úteku uznal za poskytnutie pomoci, lebo išlo o prostriedok spô-

sobilý aspoň k usnadneniu útoku väzňa, čo je v smysle zákona dostačujúce. Náhrada spôsobenej škody je pri tomto trestnom čine vôbec bezvýznamná. Disciplinárny trest za pokus vlastného útoku nevyčerpáva trestnosť za pomoc, poskytnutú iným väzňom. Avšak ani predchádzajúce vedomie dozorcích orgánov o pláne útoku a opominutie ich povinnosti zamedziť ho ešte pred jeho prevádzaním nemôže prívodiť beztrestnosť páchatel'ov, lebo zákon ani v tom smere nerozlišuje, do akej miery bolo skutočné prevedenie útoku možné; rozhodný je úmysel páchatel'a k úteku z väzby dopomôcť, ktorý tu bol správne dovodený, a ďalej, aby páchatel' za týmto účelom podniknul čin, ktorý je poskytnutím pomoci, čo už vyše bolo dovodené. Ani tá okolnosť, ktorú zistil súd prvej stolice a nepodvrátil súd odvolací, že inšpektor D. nariadil trestancovi R., aby sa aj sám pokusu o útek zúčastnil, nemôže ospravedlniť jednanie druhých páchatel'ov, ktoré sa musí posudzovať len z ich jednaní a ich úmyselnosti; toto je však v smysle zákonom vyžadovanom dané, ako práve bolo dovodené. V týchto bezdôvodných námietkach bola tedy zmätočná sťažnosť obžalovaného P. L. podľa § 36 I. odst. nov. k tr. por. zamietnutá.

Čís. 4553.

Prehlásenie četníctva o zatknutí páchatel'a bez skutočného jeho uväznenia nelze považovať za zatýmne zadržanie v smysle § 94 tr. zák. Četníctvo nie je oprávnené predžiť zatýmne zadržanie.

(Rozh. z 2. decembra 1932, Zm IV 498/32.)

Najvyšší súd v trestnej veci, zavedenej pred krajským súdom v Košiciach jako porotným súdom proti P. P., obžalovanému zo zločinu podpaľačstva, po verejnom pojednávaní zmätočnú sťažnosť obhájcu obžalovaného zamietol a odmietol, zmätočnú sťažnosť štátneho zastupiteľstva zamietol.

Z dôvodov:

Neprávom bol uplatňovaný dôvod zmätku podľa § 385 č. 2 tr. p. preto, že porotný súd nezarátal obžalovanému väzbu od 16. do 30. mája 1932. Podľa obsahu trestných spisov obžalovaný, ktorý bol poranený, bol hneď po čine dopravený do krajskej nemocnice v M. Tam ho četnícka hliadka vypočúvala jako podozrelého zo spáchania trestného činu a 16. mája 1932 prehlásila, že ho zatýka, ponechala ho však jako nemocného v tejto nemocnici a požiadala četnícku stanicu v Michalovciach, aby ho po jeho prepustení z nemocnice odovzdala do väzby okresnému súdu v M. Obžalovaný bol potom dňa 1. júna 1932 z nemocničného ošetrovania prepustený a súčasne zadržaný četníctvom a odovzdaný okresnému súdu. Z toho plynie, že obžalovaný pred dňom 1. júna 1932 nebol v moci četníctva. Samo prehlásenie četníctva o zatknutí obžalovaného bez skutočného jeho uväznenia nemôže sa však považovať za zatýmne zadržanie v smysle § 94 tr. zák. Okrem toho pri-

chádza tu do úvahy aj to, že četnictvo nebolo by oprávnené predĺžiť zatýmne zadržanie od 16. mája až do 1. júna 1932 (viď § 145 tr. p.). Súd však len usnesením zo dňa 31. mája 1932 nariadil uvaliť na obžalovaného vyšetrovaciu väzbu. Z toho plynie, že pri započítaní predbežnej väzby nebol porušený zákon v smysle uplatňovaného dôvodu zmätku podľa § 385 č. 2 tr. p. Zmätočná sťažnosť štátneho zastupiteľstva je tedy v celku bezzákladná a preto bola zamietnutá podľa 1. odst. § 36 por. nov.

Čís. 4554.

Pojem a mériťko nedbalosti pri prečinu podľa § 486 tr. zák. jsou tytéž jako při přečinu podle § 335 tr. zák.; na dlužníkovi žádá se všeobecně, by jednal s péčí rozumného, průměrného člověka, a, je-li obchodníkem, kromě toho individuálně podle zásad řádného obchodování.

Nedbalost při lehkomyšlném nebo nepřiměřeném používání úvěru po rozumu § 486 čis. 1 tr. zák. záleží v tom, že dlužník neuvažuje s povinnou péčí o tom, bude-li mu lze splatiti dluhy v čas (bude-li schopen platiti), v případě § 486 čis. 2 tr. zák. pak v tom, že dlužník, uvědomiv si svou neschopnost platiti, neuváží, že konáním platů a uzavíráním nových obchodů zmenšuje podstatu, ze které mohou věřitelé, kteří tu již jsou, býti uspokojeni, a že noví věřitelé nedostanou to, co by dostati měli.

Nedbalost ta může býti vědomá i nevědomá; v případě § 486 čis. 2 tr. zák. žádá se pozitivní vědomost o neschopnosti platiti.

Na obchodníku a průmyslníku lze požadovati jen takovou opatrnost, která počítá s normálními poměry; nemůže se na něm požadovati, by počítal s okolnostmi mimořádnými, těžko předvídatelnými (při používání úvěru v roce 1928 a v první polovici roku 1929 s nynější světovou krizí).

Při posuzování neschopnosti platiti nelze vycházeti z bilance likvidační.

(Rozh. ze dne 3. prosince 1932, Zm II 27/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 13. srpna 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti majetku podle § 486 čis. 1 a 2 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil témuž soudu nalézacímu; by o ní znovu jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Napadený rozsudek neuvádí v rozsudečném výroku, v čem spatřuje nedbalost obžalovaného, již přivodil v polovici roku 1929 svou neschopnost platiti, avšak z důvodů vyplývá, že soud shledal tuto nedbalost v lehkomyšlném a nepřiměřeném používání úvěru. Co do odst. 2 § 486 tr. zák. zjišťuje soud v důvodech, že si byl obžalovaný své předluženosti

vědom již v listopadu 1929, avšak ve výroku rozsudečném vytýká obžalovanému jen, že, znaje tuto neschopnost, platil a nové dluhy dělal od konce roku 1929 do 19. března 1930, kdy zažádal o vyrovnací řízení. Zmateční stížnost napadá rozsudek zmatečnými důvody podle § 281 čis. 4, 5 tr. ř. provádí však i zmateční důvod podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. Pojem a mériťko nedbalosti při přečinu podle § 486 tr. zák. jsou tytéž jako při přečinu podle § 335 tr. zák.; na dlužníkovi se žádá všeobecně, by jednal s péčí rozumného průměrného člověka, a, je-li obchodníkem, kromě toho individuálně podle zásad řádného obchodování. Nedbalost při lehkomyšlném nebo nepřiměřeném používání úvěru po rozumu § 486 čis. 1 tr. zák. záleží v tom, že dlužník neuvažuje s povinnou péčí o tom, zda mu bude lze splatiti dluhy včas (bude-li schopen platiti), v případě § 486 čis. 2 tr. zák. pak v tom, že dlužník, uvědomiv si svou neschopnost platiti, neuváží, že konáním platů a uzavíráním nových obchodů zmenšuje podstatu, ze které mohou věřitelé, kteří tu již jsou, býti uspokojeni a že noví věřitelé nedostanou to, co by dostati měli. Nedbalost ta může býti vědomá i nevědomá, ovšem v případě § 486 čis. 2 tr. zák. žádá se pozitivní vědomost o neschopnosti platiti.

Co se dotýče míry individuální opatrnosti požadované na obchodníku nebo průmyslníku, lze požadovati jen takovou opatrnost, která počítá s normálními poměry. I obchod i průmysl musí počítati s úvěrem; výše a dražota tohoto úvěru však musí odpovídati při saisonní průmyslové výrobě množství zakázek jednak již učiněných, jednak takových, s jichž dojitím průmyslník při pravidelném chodu svého podniku důvodně může počítati, dále výši zisku, kterého při prodeji výrobků podle předem správně vykalkulovaných nákladů výrobních lze docílit, a konečně zvyklostem, podle kterých se v té které branchi dodané výrobky platí. Obchodník i průmyslník musí nadto při kalkulaci vzíti zřetel i na ztráty, které při každém odvětví průmyslu neb obchodu insolventci, poklesem cen atd. pravidelně nastávají, nemůže se však požadovati na obchodníku nebo průmyslníku, by počítal s okolnostmi mimořádnými, těžko předvídatelnými. Podle rozsudečných důvodů měl prý stěžovatel, používaje úvěru v roce 1928 a v první polovici 1929, počítati s krizí, která v srpnu 1929 v obchodu a průmyslu zavládla. Tomuto nazírání vytýká stížnost zřejmým poukazem právní mylnost a je, hledíc k tomu, co uvedeno, odůvodněna. Vždyť od srpna roku 1929 počala se teprve krize objeovati a tehdy ještě nebylo lze její dosah předvídati. Ovšem nyní, kdy tato krize trvá již po delší dobu, musí opatrný obchodník s touto teď světovou krizí počítati. S těchto hledisek měl soud vycházeti, uvažuje o tom, zda obžalovaný při nákupu surovin a strojů, jakož i při rozšiřování svého podniku jednal nedbale, zda totiž používal úvěru lehkomyšlně a nepřiměřeně; nečiniv tak, zatížil rozsudek zmatekem podle § 281 čis. 9 a) tr. ř.

Stížnost uplatňuje i zmateční důvod podle § 281 čis. 4 tr. ř., který spatřuje v tom, že nebylo vyhověno jeho návrhu na slyšení znalců o tom, že je zvykem sestavovati bilanci tak, jak to učinil obžalovaný k 31. prosinci 1929, a že není zvykem sestavovati bilanci likvidační, a ředitele L. banky Jiřího H-a o tom, že považoval obžalovaného ještě v polovici března 1930 za solventního. Jest podotknouti, že podle zji-

štění rozsudku L. banka obžalovaného financovala, a že za tím účelem kontrolovala bilanci a knihy obžalovaného. Stížnost je v právu, neboť, kdyby byly nabízené důkazy provedeny, byl by soud snad dospěl k jinému názoru o tom, kdy si obžalovaný uvědomil, že je insolventní, t. j. neschopen platit, nanejvýš, an soud při posuzování neschopnosti obžalovaného platit vycházel, co se jeho aktiv dotýče, z bilance jím ve vyrovnávacím řízení předložené, tedy z bilance likvidační, kde se uvádějí ceny podle toho, co by bylo lze docílit za stroje, zásoby atd. při likvidaci podniku, tedy zajisté ceny menší, nežli jsou ceny skutečné, se kterými obchodník při pravidelné bilanci počítá.

Čís. 4555.

Přečin nadřování věřiteli podle § 485 tr. zák. náleží k deliktům, k jichž promlčení se nevyžaduje, by byla splněna podmínka § 531 b) tr. zák.

(Rozh. ze dne 3. prosince 1932, Zm II 211/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací ke zmatečné stížnosti obžalovaného zrušil z moci a povinnosti úřední použitím § 290 tr. ř. rozsudek krapského soudu v Novém Jičíně ze dne 27. dubna 1932, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 485 tr. zák., jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Vyřizuje zmatečnou stížnost přesvědčil se zrušovací soud, že bylo trestního zákona nesprávně použito v neprospěch obžalovaného a že je rozsudek v odsuzující části stížen zmatkem podle § 281 čis. 9 b) tr. ř. potud, že se nalézací soud nezabýval otázkou promlčení souzeného přečinu, ačkoli výsledky průvodního řízení poukazovaly k beztrestnosti činu promlčením. Otázku tu jest zkoumati z moci úřední v každém období trestního řízení a nevádí, že se obžalovaný nehájil promlčením, ani, že rozsudek neobsahuje v tomto směru výslovný výrok (rozh. čis. 2198 sb. n. s.). Promlčecí lhůta činí při přečinu § 485 tr. zák., stíhaném trestem tuhého vězení, jeden rok. Od doby spáchaného činu (23. července 1928) uplynula do dne, kdy byl proti obžalovanému proveden první stíhací úkon, totiž kdy byl obžalovaný pro souzený přečin vyslechnut a vzat tím do vyšetřování (4. února 1930) doba delší než promlčecí lhůta. Co se týče dalších předpokladů promlčení, vytčených v § 531 a—c) tr. zák., nebylo především tvrzeno, že má obžalovaný ze svého činu užitek v rukou. Podmínka nahrazení škody podle rozsudkových zjištění věřitelům skutečně způsobené platí však podle výslovného doslovu § 531 b) tr. zák. jen, pokud to dopouští povaha trestného činu, tudíž jen pro delikty, při kterých lze se nadíti toho, že škoda bude nahrazena v promlčecí lhůtě. Nejvyšší soud vyslovil v různých rozhodnutích, že k těmto deliktům nepatří přečin úpadku z nedbalosti podle § 486 čis. 2

tr. zák., protože vyvěrá z platební neschopnosti, a opačný názor vedl by k tomu, že by bylo pro úpadce promlčení zpravidla prakticky vyloučeno (rozh. čis. 2198, 2523 sb. n. s.; viz též Löffler v komentáři Bartsche-Polaka str. 550). Totéž musí však platit i pro skutkovou podstatu přečinu § 485 tr. zák., protože i povaha tohoto přečinu kotví v platební neschopnosti pachatelově, a přečin nadřování věřiteli podle § 485 tr. zák. a přečin úpadku z nedbalosti podle § 486 čis. 2 tr. zák. v případě splácení dluhů se liší jen po stránce subjektivní, pokud ona skutková podstata vyžaduje úmysl, by byli jiní věřitelé poškozeni, tento delikt však jen nedbalost s týmž účinkem, kdežto společná jest oběma přečinům zásada, že nemá býti porušena stejnoměrnost uspokojení věřitelů v případě, že dlužník je neschopen platit ve smyslu řečených míst zákona. Proto tu ani zákon ani povaha věci nepřipouští, by použitím ustanovení § 531 b) tr. zák. bylo žádáno na pachateli, by nahradil škodu v promlčecí lhůtě, což by zpravidla předpokládalo, by uspokojil věřitele zase porušením zásady stejnoměrného uspokojení věřitelů ve smyslu předpisů o vyrovnacím neb úpadkovém řízení. Vyjimečné okolnosti, jež by snad dovoľovaly obžalovanému, by nahradil, a to všem věřitelům stejnoměrně, škodu činem způsobenou z majetku k volné dispozici mu jsoucího, nebyly tvrzeny. Zda je splněna třetí podmínka (§ 531 c) tr. zák.), podle níž se vyžaduje, by se pachatel ve lhůtě promlčecí nedopustil soudně trestného činu, nelze zrušovacímu soudu rozhodnouti. Nestačí tu jen výpis z trestního rejstříku, nýbrž bude třeba, by bylo ještě jiným vhodným způsobem zjištěno, nespáchal-li obžalovaný v promlčecí době soudně trestný čin. Podle toho, co bylo uvedeno, nelze nejvyššímu jako zrušovacímu soudu ve věci samé rozhodnouti, zda jsou tu veškeré podmínky promlčení. Nežbylo proto, než pro zmatek rozsudku podle § 281 čis. 9 b) tr. ř., k němuž měl nalézací soud ve prospěch obžalovaného z moci úřední podle § 290 tr. ř. přihlídnouti, za předpokladů § 5 zákona z 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878 při neveřejné poradě uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4556.

Ustanovenie § 7 odst. I. zák. čl. XXIII:1913 má význam aj za platnosti tajného hlasovacieho práva. Netreba, aby pôsobenie na voliča malo skutočný výsledok; nevyžaduje sa, aby bolo vyhrožované ublížením alebo škodou, ktorú môže vyhrážajúci sám priamo spôsobiť; stačí už obava, že vyhrážajúca osoba môže podľa svojich pomerov vykonať vliv na iné osoby, aby uskutočnily zlo, ktorým sa vyhrožuje.

(Rozh. z 3. decembra 1932, Zm III 294/32.)

Oba súdy nižších stolíc uznaly obžalovaného P. S., nájomcu veľkostatku, vinným z přečinu podľa § 7 zák. čl. XXIII:1913, ktorý spáchal tým, že pred voľbami do obcí, pre ktoré komunistická strana vydala samostatnú kandidátku pod názvom: »Jednotná fronta robotníkov, maloroľníkov a maloživnostníkov«, hovoril pred obecným domom k viac ľudom, medzi ktorými boli aj príslušníci strany komunisti-

ckej, aby si prítomný P. M. dal pozor, že stratí trafiku a príde aj o invalidné, že ženy nedostanú podporu a robotníci v papierni budú prepustení, ak budú voliť robotnícku stranu.

Na jvyšší súd zamietol zmatečnú sťažnosť obžalovaného.

Z dôvodov:

Skutkovú podstatu trestného činu podľa § 7 zák. čl. XXIII/1913 popiera sťažovateľ dôvodom zmatečnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. p. námietkami, že zavedením tajného hlasovacieho práva pozbudol cit. zákonný článok predmetu ochrany, lebo vyhrážky nemôžu pri tajnosti hlasovania vyvolať u voličov strach a nemôžu ich preto pohnúť ani k tomu, aby sa hlasovania zdržali ani k tomu, aby určitým spôsobom hlasovali; ďalej, že vyhrážky neboly spôsobilé vyvolať strach u voličov preto, lebo obžalovaný nemá osobnej možnosti priamo spôsobiť zlo, ktorým vyhrážal. Tieto námietky v podstate správne vyvrátil už odvolací súd; k jeho vývodom sa dodáva toto: Aby sa oprávnený volič zdržal hlasovania vôbec, to je možné aj pri tajnom hlasovacom práve, ba aj pri stanovenej povinnosti voličskej; v tomto smere je preto aj teraz bezpochybné možno na voliča vykonávať vplyv. Ani pri tajných voľbách nie je však vylúčená obava voličova, že by sa pri tajnom hlasovaní dalo aspoň usudzovať na to, ako on hlasoval; volič môže byť v obave, že ten, kto naň pôsobí, má dajakú možnosť dozvedieť sa o jeho hlasovaní. Z týchto dôvodov má zákon o ochrane volebného práva, dosiaľ nezrušený ani nezmenený, svoj význam aj za platnosti tajného hlasovacieho práva. Ponevác sa v zákone nevyžaduje, aby pôsobenie na voliča malo skutočný výsledok, nemožno dovodzovať beztrestnosť činu obžalovaného ani na tomto základe. § 7 zák. čl. XXIII/1913 nevyžaduje ani to, aby bolo vyhrožované ublížením alebo škodou, ktorú môže vyhrážajúci sám priamo spôsobiť. Vyhrážka musí ovšem svojou podstatou byť spôsobilá, aby na vôľu voličovu účinkovala vo smere zákonom požadovanom; avšak k tomu stačí aj obava z vplyvu, ktorým môže vyhrážajúca osoba podľa svojich pomerov pôsobiť na iné osoby, aby uskutočnily zlo, ktorým sa vyhrožuje. Spôsobilosť vyhrážok k vyvolaniu takej obavy však súdy nižšieho stupňa dovodily správne z osobných pomerov obžalovaného. V bezdôvodných námietkach bola zmatečná sťažnosť obžalovaného podľa § 36 I. odst. nov. k tr. por. zamietnutá.

Čís. 4557.

Kněžství jest zařízením církevním; požívá ochrany § 303 tr. zák., bylo-li zlehčováno nebo sesměšňováno ve funkci nábožensko-církevní.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1932, Zm I 930/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. října 1930, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými ja-

roslav R. a František M. přečinem urážky církve zákonem uznané podle § 303 tr. zák. a Josef P. pro spoluvinu na tomto přečinu podle §§ 5, 239, 303 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Z hmotněprávních důvodů zmatečnosti podle čís. 9 a), b), 10 § 281 tr. ř., jež jsou ve zmatečné stížnosti citovány, jest po zákonu proveden částečně jen zmatek podle čís. 9 a) cit. §, a to především v námitce, že kněžství jako určité povolání představuje s hlediska politického a sociologického určité společenské zařízení a proto prý nelze tvrditi, že jest součástí náboženského vyznání. Tím se věcně namítá, že kněžství není zařízením církevním, chráněným v § 303 tr. zák.; mohlo by prý jíti nejvýše o ochranu podle § 302 tr. zák., který však jest již zrušen. Jest podotknouti, že tato námitka, kterou stěžovatelé číselně zařazují pod zmatek podle § 281 čís. 10 tr. ř., jest ve skutečnosti jen uplatněním zmatku podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., ano se tu tvrdí, že čin podle platných ustanovení není trestný. Námitka ta jest bezdůvodná. Jest pravda, že kněžstvo určité církve má v lidské společnosti též určité postavení společenské, hospodářské, sociální, politické a pod.; kdyby bylo napadeno způsobem v § 303 tr. zák. uvedeným v některé této své vlastnosti, nepožívalo by ochrany podle tohoto zákonného ustanovení, neboť povaha tohoto ustanovení, které má chrániti učení, obyčeje a zařízení církví ve státě uznaných, po případě služebníky církví při výkonu bohoslužeb a veřejné úkony náboženské, dokazuje, že se jeho ochrana vztahuje, pokud jde o církevní instituce, právě jen na jejich funkce nábožensko-církevní. Pokud jest určité zařízení církevní zlehčováno nebo sesměšňováno v této své funkci, přísluší mu ochrana podle ustanovení § 303 tr. zák. i, jeví-li se v jiných svých funkcích jako zařízení společenské, hospodářské a pod. Že instituce kněžství církve římsko-katolické jest zařízením nábožensko-církevním, pokud se projevuje v základní funkci kněží jako sprostředkovatelů mezi Bohem a věřícími, jako vykonavatelů bohoslužebných úkonů a jako orgánů, pověřených podle církevního zařízení správou církevních věcí, jest jistě bezesporo. Nalézací při výkonu církví ve státě zdůrazněním vnější i vnitřní souvislosti mezi karikaturou kněze církve římsko-katolické a mezi standardou s protináboženským nápisem vyjádřil jasně, že se urážka kněžské instituce týkala v souzeném případě právě nábožensko-církevní funkce kněžstva, které bylo poznačeno jako zástupce »firmy«, jež byla na standardě blíže naznačena způsobem čelícím zřetelně proti náboženství. Na tomto základě došel tudíž nalézací soud ke správnému závěru, že bylo sesměšňováno a zlehčováno zařízení církve římsko-katolické ve smyslu § 303 tr. zák. Že karikatura kněze nebyla oblečena v bohoslužebné mešní roucho, jest bezvýznamné, ano bylo na nábožensko-církevní funkci kněžstva, která má širší obor než výkon bohoslužeb, poukázáno jiným zřetelným způsobem. Pokud se ve zmatečné stížnosti tvrdí, že zákon chrání kněze před verbálními a reálnými urážkami jen podle druhého odstavce § 303 tr. zák., kdežto mimo kněžův úřad jsou prý urážky ty beztrestny, jest stěžovatele k vyvrácení této další právní námítky poukázati na rozdíl v předmětu ochrany podle obo-

jeho ustanovení § 303 tr. zák.: kdežto podle první věty tohoto § je jím určité církevní zařízení, v souzeném případě kněžská instituce bez ohledu na určitou osobu, jest ve druhé větě chráněna za určitých v zákoně vyloučených okolností určitá osoba k této instituci příslušející. Obě ustanovení jsou tudíž v předmětu ochrany do té míry rozdílná, že je nelze ve spolek srovnávat ani z nich navzájem nic dovozovati.

Čís. 4558.

Odvážným obchodem po rozumu § 486 čis. 1 tr. zák. není jen obchod diferenční, nýbrž každý obchod, při němž jest počítati s větší pravděpodobností s možností ztráty, než u jiných obchodů, a k jehož podniknutí je proto potřebí kapitálu, jímž může býti uhrazena případná ztráta z takového obchodu.

Nakolik sem spadá koupě většího množství obilí mlynářem na plodinové burse.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1932, Zm I 170/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 29. ledna 1931, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin úpadku z nedbalosti podle § 486 čis. 1 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, dovolávajíc se důvodů zmatečnosti čis. 5, 9 a) § 281 tr. ř., napadá rozsudek nalézacího soudu jen, pokud jím byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čis. tr. ř. z obžaloby pro přečin úpadku z nedbalosti podle § 486 čis. 1 tr. zák., spáchaný prý tím, že jako dlužník několika věřitelů uzavřel odvážný obchod, který nenáležel k řádnému vedení jeho obchodu a který byl s jeho majetkovými poměry v nápadném rozporu. Stížnost jest s hlediska obou uplatňovaných důvodů zmatečnosti oprávněná. Nalézací soud opřel napadený zprošťující výrok o úvahu, že objednávka, o kterou jde, byla podle údajů Dr. Ž-a dobrou spekulací a úměrná rozsahu mlýna obžalovaného, dále o údaj Ladislava L-y, že mlýny daleko menší než mlýn obžalovaného objednal si někdy i více obilí, než obžalovaný, jehož objednávku považoval za úměrnou, a posléze o úvahu, že objednávka ta nebyla obchodem diferenčním, nýbrž fixním, tudíž že nebyla obchodem odvážným. Nehledíc k tomu, že jsou nerozhodné pro věc subjektivní názory osob, neznajících konkrétní poměry u obžalovaného ani poměry v jiných mlýnech, vytýká zmateční stížnost právem, — jak z celého jejího obsahu vysvítá, s hlediska hmotněprávního zmatku čis. 9 a) § 281 tr. ř. — rozsudku právní mylnost, pokud vyslovil, že obchod, který obžalovaný uzavřel s L-ou, nebyl obchodem odvážným, poněvadž nebyl obchodem diferenčním. Vyloučením pojmu diferenčního obchodu nebyla však věc

právně bezvadně vyřízena, neboť s hlediska § 486 čis. 1 tr. zák. jest podle judikatury nejvyššího soudu (sb. čis. 2023, 2924, 3082) odvážným obchodem každý obchod, — tedy nejen diferenční, — při němž jest počítati s větší pravděpodobností s možností ztráty než u jiných obchodů a k jehož podniknutí je proto potřebí kapitálu, jímž může býti uhrazena případná ztráta z takového obchodu. Není proto vyloučeno, že smlouva obžalovaného s L-ou ze dne 3. července 1928 na dodávku 18 vagonů obilí za pevnou cenu 205 Kč za jeden metrický cent, kterážto dodávka měla se státi v době od listopadu 1928 do dubna 1929 vždy měsíčně po 300 q obilí, mohla po případě býti obchodem odvážným, i když to nebyl obchod diferenční. Vždyť se sám vyrovnací správce vyjádřil o tom, že uzávěrka byla dobrou spekulací, která se však obrátila v opak a, třebaže obžalovaný podnikl obchod s nadějí na zisk, musil si stejně uvědomiti i možnost značné ztráty, jež je tu pravděpodobnější, než u jiných obchodů. Jest známou skutečností v obchodních kruzích, tedy zajiště i obžalovanému, s nímž se L. na plodinové burse seznámil, že se při dnešní povaze bursovních obchodů s plodinami neřídí zvestup a pokles cen obilí jen všeobecnými hospodářskými zákony, nýbrž že bývá cena zhusta odvislá od spekulativního zasahování finančních skupin bursovních, spojeného s pečlivě organisovanou pomocí zpravodajskou, kapitálovou, bursovní, žurnalistickou a pod. Rozhodnutí o tom, zda obžalovaný uzavřel obchod odvážný, či nikoliv, záleží proto jen na tom, za jakých okolností onen obchod uzavřel, jež si nalézací soud, omeziv se jen na zjištění, že diferenční obchod není obchodem odvážným, nezjistil, po případě je nezhodnotil.

Stížnost právem vytýká s hlediska důvodu zmatečnosti čis. 5 § 281 tr. ř., že nalézací soud neuvážil závažné skutečnosti, vyšlé na jevo při hlavním přelíčení, které by snad mohly poukazovati na odvážný obchod obžalovaného vzhledem k jeho majetkovým poměrům a ke skutečné jeho živnosti. V dopise ze dne 7. února 1929 obžalovaný sám píše, že nemá obchod s obilím, nýbrž mlýn; majetkové poměry, jakož i vůbec celkové hospodářské poměry podniku obžalovaného rovněž neměly býti pomínuty při posouzení, zda u obžalovaného jde o obchod odvážný, či nikoliv. Vždyť třebaže nelze brániti mlynáři a vůbec obchodníku, by si včas nezajistil a neopatřil zásoby k řádnému provozování podniku potřebné, nelze přehlížeti, že obžalovaný sám vylíčil stav mlýna způsobem, který vzbuzuje pochybnost o možnosti a vážnosti jeho úmyslu zpracovati skutečně veškeré toto obilí, ano šlo o mlýn zařízený jen na vodní turbínu, třebaže snad o mlecí kapacitě 12 vagonů obilí měsíčně, v němž však nebylo lze po dlouhou dobu roční pracovati, v létě pro sucho, v zimě pro mrazy. Okolnosti ty musely býti obžalovanému známy a musil s nimi též počítati v době uzavření obchodu s L-ou. Vzhledem k vlastnímu udání obžalovaného, že se po smrti své matky dne 15. června 1927 ocitl v dosti tísnivé situaci finanční a že L-ovi sám oznámil, že má mnoho zboží na skladě, bude se nalézacímu soudu vyjádřiti, jak na to též částečně již poukazuje stížnost vývody k uplatňovanému zmatku čis. 5 § 281 tr. ř., zda obchod ten nebyl též v nápadném rozporu s majetkovými poměry obžalovaného v době uzavření a zda obchod takového rozsahu vůbec náležel k řádnému vedení závodu obžalovaného. Naléza-

címu soudu bude se zabývat i s tím, zda obžalovaný měl kapitál potřebný k úhradě případné ztráty z takového obchodu nebo zda si jej mohl opatřit, po případě bylo by též zjistiti, zda platební nezpůsobilost obžalovaného jest též v příčinné souvislosti se ztrátami, z obchodu toho mu vzniklými. Tím vším se nalézací soud nezabýval, vycházeje z právně mylného hlediska, že schází tu skutková složka »odvážného obchodu«, an obchod, o který jde, není obchodem diferenčním. Důvodné zmateční stížnosti bylo proto vyhověno a rozsudek v napadené části byl zrušen.

Čís. 4559.

Výpočet děl požívajících ochrany zákona původcovského je v zákoně čís. 197/1895 (§ 4) i v zákoně čís. 218/1926 (§ 4 odst. 2) uveden jen příkladmo; je zůstaveno praxi, by pod pojem děl literárních nebo uměleckých zahrnula i jiné výtvořiny než tam vypočtené.

Literárním dílem ve smyslu zákona původcovského je i vojenská mapa zeměpisného ústavu v Praze (v měřítku 1:200.000); třebaže byla zhotovena na základě generální mapy rakouské, byl jí tím, že byla opatřena českým názvoslovím, vtisknut ráz originálu; vydání turistické mapky (ve formě pohlednic) podle ní je zásahem trestným podle § 51 zák. čís. 197/1895; v subjektivním směru stačí k »vědomosti« o zásahu dolus eventualis.

Propadnutí rozmnoženin a nápodobenin jakož i učinění neupotřebitelnými zařízení výhradně určených k rozmnožování nebo napodobování (§ 56 odst. 1 zák. čís. 197/1895; § 52 odst. 1 zák. čís. 218/1926) sledují též účel preventivní: by bylo zamezeno po případě stíženo další opakování bezprávného činu; nemají však povahu trestu (vedlejšího) nebo pokuty; nelze je proto od sebe oddělit ani při rozhodování otázky, má-li býti výkon těchto preventivních opatření podmíněně odložen.

Oprávnění soukromého obžalobce po rozumu § 58 zák. čís. 197/1895 uveřejnění na útraty obžalovaného rozsudek je v podstatě zadostiučiněním, nikoli vedlejším trestem nebo zabezpečovacím opatřením; proto soud není povinen vysloviti, zda se podmíněně odsouzení vztahuje též na ono oprávnění; postačí ustanovení § 5 odst. 1 zák. čís. 562/1919.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1932, Zm II 161/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 31. prosince 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 51 zákona o právu původském ze dne 26. prosince 1895, čís. 197 ř. zák., vyhověl však v zasedání neveřejném odvolání soukromého obžalobce z toho, že napadeným rozsudkem nebylo vyřčeno, zda se odkládá výkon výroku o propadnutí všech bezprávně pořízených výtisků kopie mapy československého generálního štábu, určených k odbytu, nechť jsou u kohokoliv, a obroušení litografických kamenů určených výhradně k protiprávnímu rozmnožování těchto kopií, a věc

vrátil soudu první stolice, by po případném jednání rozhodl, zda se odkládá výkon těchto výroků. Žádosti odvolání, by bylo vyřčeno, zda se podmíněně odsouzení vztahuje i na oprávnění československého státu, uveřejnění rozsudek bez důvodů na útraty obžalovaného, nevyhověl.

Důvody:

I.

Zmateční stížnosti, uplatňující číselně důvody zmatečnosti čís. 4, 5, 9 a), b) § 281 tr. ř., nelze přiznati oprávněnost. Nalézací soud zjistil, že mapky obžalovaného (ve formě pohlednic) byly pořízeny fotolitografickou cestou z generální mapy vydané v měřítku 1:200.000 vojenským zeměpisným ústavem v Praze, že tato mapa byla obžalovanému jediným pramenem k této reprodukci a že změny jím provedené nejsou ani v nejmenším takového rázu, že by mohly vtisknouti těmto mapkám znak originálu a odstraniti výtoku úplné reprodukce. Tato zjištění nejsou ve zmateční stížnosti napadena. Dále dospěl soud k závěru, že generální mapě vojenského zeměpisného ústavu v Praze nelze upřiti originalnosti, i kdyby byla zhotovena na základě generální mapy rakouské, poněvadž byly do ní zakresleny vesměs názvy české, což dostačuje k tomu, by jí zbavilo charakteru napodobeniny, když již, jak před tím uvedeno, i pouhé vyznačení turistických cest, cest automobilových a pro cyklisty nebo lyžaře stačí, by mapě byl vtisknut ráz originálu. Ani tento závěr učiněný za oněch předpokladů není stěžovatelem výslovně napaden. Stěžovatel vytýká s hlediska zmatku podle § 281 čís. 5 tr. ř., že rozsudek nevyřešil zásadní otázku, zda mapy v měřítku 1:200.000 požívají ochrany původcovského práva a zda není pravdivá obrana obžalovaného, že mapy zmíněného měřítku vůbec nepožívají této ochrany. Soud zabýval se obhajobou obžalovaného, pokud tvrdí, odvolávaje se na rozhodnutí konference velvyslanců z roku 1922, že Československo má výhradně právo zhotovovati mapy (vztahující se na jeho území), které mají větší měřítko než 1:200.000, kdežto původcovské právo ohledně map s tímto a menším měřítkem na Československou republiku ani na ostatní nástupnické státy nepřešlo. Než soud k vyvrácení této námitky pokládal za postačitelé poukázati na zjištění, že nebyla reprodukována (obžalovaným) mapa rakouského generálního štábu (v měřítku 1:200.000), nýbrž mapa vydaná (v měřítku 1:200.000) vojenským zeměpisným ústavem v Praze, která je sama originálem, a k níž tudíž má Československý stát právo původcovské. Stěžovatel vytýká, že se tím nedá vyvrátiti jeho obrana, nýbrž že musí býti podán jasný důkaz o tom, že čsl. zeměpisný vojenský ústav sám vlastními prostředky originál této mapy vytvořil a že by vůbec nestačilo pro vznik díla chráněného okopírování mapy starého generálního štábu rakouského, neboť původcovské právo k této mapě na československý stát vůbec nepřešlo. Není napadeno zjištění, že do mapy vojenského zeměpisného ústavu v Praze (v měřítku 1:200.000), reprodukováné obžalovaným, byly zakresleny české názvy, tudíž že byla opatřena českou nomenklaturou. I když tedy tato mapa byla zhotovena na základě generální mapy ra-

kouské (což ostatně je uvedeno i na mapě samé, která je opatřena zá-
znamem: »Dle mapy býv. voj. zeměp. ústavu ve Vídni. — Vojenský ze-
měpisný ústav. — Rozmnožování vyhrazeno.«), byla zakreslením čes-
kých názvů na určitá místa tak, by tím netrpělo znázornění terénu, zřej-
mě přetvořena zevní forma mapy samostatnou duševní produkcí. Tato
změna již stačila, by této mapě byl vtisknut ráz originálu, jak správně
má za to nalézací soud, poněvadž nomenklatura, jakožto pomůcka
orientační, je podstatnou součástí mapy a přichází tu po stránce právní
k významu i ustanovení § 3 zákona o právu původcovském, podle ně-
hož se právo původcovské vztahuje k dílu jako celku i k jeho částem.
Při tom je nerozhodno, zda čl. stát má původcovské právo k mapě bý-
valého rakouského generálního štábu, podle níž čl. vojenský země-
pisný ústav zhotovil svoji mapu, po případě zda původcovské právo
k mapám v měřítku 1:200.000, do vlastnictví čl. státu konferencí vel-
vyslanců neodevzdaným, již je promlčeno uplynutím 30 let po vyjití
(§ 46 zák. čís. 197/1895 ř. zák.). Proto právem zamítnul soud jako ne-
rozhodné důkazy zaznamenané v protokolu o hlavním přelíčení pod
čís. 1—3, v čemž stěžovatelka spatřuje neúplnost řízení ve smyslu
§ 281 čís. 4 tr. ř., nehledě ani k tomu, že návrhy pod čís. 2 a 3 nejsou
povahy skutkové, nýbrž právní a návrh pod čís. 2 spočívá nad to na
zřejmém nepochopení § 2 odst. 2 zák. čís. 197/1895.

Důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. shledává stěžovatel
v tom, že nalézací soud přiznal vůbec mapkám, o něž jde, povahu map-
pek sloužících literárním účelům, jak toho vyžaduje § 4 čís. 3 zák. čís.
197/1895 ř. zák. Výtka ta není dosti přesně upravena. Nejde tu snad
o mapky vydané obžalovaným, nýbrž o mapu vydanou vojenským ze-
měpisným ústavem v Praze, kterou obžalovaný reprodukoval a která je
předmětem trestného zásahu do práva původcovského. Tuto mapu měl
stěžovatel patrně též na zřeteli, uváděje v dalším odstavci, že mapy ge-
nerálních štábů nemají vlastnosti map sloužících literárním účelům, ný-
brž že jsou to mapy vypracované k účelům vojenským. Nalézací soud
vzal za svůj názor znalců profesora Š-y a plukovníka inž. M-a, kteří
prohlásili ku konci svého posudku, že dnes všichni odborně pracující
geografové na celém světě pokládají právě vojenské mapy za svůj hlavní
a nepostradatelný pramen. Stěžovatel ani se nepokusil vyvrátiti sprá-
vnost tohoto názoru. Tím méně snažil se pak blíže dovoditi, že je právně
mylný názor soudu, jak vykládá omezení § 4 čís. 3 zák. čís. 197/1895
ř. zák., že chráněné mapy musí sloužiti účelům literárním. K úplnosti
jest uvésti toto: Předpisem § 4 zák. čís. 197/1895 ř. zák. neměl býti
stanoven pojem děl literárních a uměleckých, kterým přísluší právo na
ochranu, nýbrž mělo i v budoucnosti býti ponecháno praxi, hodlá-li ně-
kterému dílu přiřknouti vlastnosti, které odůvodňují jeho ochranu. Vý-
počet děl ochrany požívajících je tedy v zákoně uveden jen příkladmo,
třebaže výpočet ten je velice podrobný (srv. Dr. Pospíšil: Výklad zá-
kona o právu autorském, str. 26). Ani v novém zákoně o právu původ-
covském ze dne 24. listopadu 1926, čís. 218 Sb. z. a n., výpočet děl
chráněných (v § 4 odst. 2), přes to, že je velmi podrobný a podstatně
širší než v dosavadním zákoně čís. 197/1895, rovněž není výčetný. Je
tudíž i tu zůstaveno praxi, by pod pojem děl literárních neb uměleckých

zahrnula i výtvary jiné, jež zákon výslovně nevypočítává (srv. Dr. Lö-
wenbach, Právo autorské, str. 33). Úmluva bernská o ochraně děl lite-
rárních a uměleckých, uveřejněná pod čís. 401 Sbírký zákonů a naří-
zení z roku 1921, výslovně stanoví pak v čl. 2 odst. 1, že výraz »lite-
rární a umělecká díla« zahrnuje všechny tvorby oboru literárního, vě-
deckého nebo uměleckého, nehledě k tomu, jakým způsobem nebo
v jaké formě byly reprodukovány. V dalším pak výpočtu děl (příklad-
mo) uvádí též zeměpisné mapy. V odstavci pak třetím tohoto článku je
stanovena povinnost smluvních států zajistiti ochranu oněch děl. Co
právě bylo uvedeno, již plně postačuje k odůvodnění správnosti názoru
nalézacího soudu, že ona mapa, vydaná vojenským zeměpisným ústa-
vem v Praze, požívá ochrany podle zákona o právu původcovském (čís.
197/1895).

Pokud pak vývody stížnosti se uplatňují, že jsou u obžalovaného
okolnosti, o nichž mluví § 281 čís. 9 b) tr. ř., když prý po stránce sub-
jektivní nelze mu přičítati vědomost o bezprávném počínání a že tudíž
po stránce subjektivní neměl býti uznán vinným, jest uvésti toto: Po
stránce subjektivní stačí k »vědomosti« zásahu ve smyslu § 51 podle
ustálené praxe dolus eventualis. Nežádá se totiž, by na straně pachate-
lově bylo vždy plné vědomí o všech známkách rušebního činu, tedy
přímé přesvědčení o tom, že svým jednáním porušuje práva jiné osoby,
nýbrž stačí, zjistí-li se, že obžalovanému vzešly aspoň pochybnosti
o případné jsoucnosti cizího práva původcovského, že však obžalovaný
přes to jednal, nezjednav si jistoty, takže by ho od jednání nebyla od-
vrátila ani jistota o cizím právu (srv. r. čís. 1945, 2056, 2383, 2813,
2920 Sb. n. s.). Nalézací soud zjistil, že obžalovaný podle vlastního do-
znání měl pochybnost, zda takové jednání (vydání turistické mapky ve
formě pohlednic podle mapy generálního štábu) je dovoleno, a že, in-
formuje se u inspektora obchodní komory Richarda K-e, tomuto tvrdil,
že jde o kopii mapy rakouského generálního štábu, a že též k dotazu
Čeňka B-a, u něhož dal mapky zhotoviti, má-li povolení k vydávání
těchto map, ujistil ho, že ano, ačkoliv to nebylo pravda. Na základě
těchto zjištění, která nejsou stěžovatelem napadena, dospěl soud ku
přesvědčení, že obžalovaný, dav si zhotoviti své mapky z mapy česko-
slovenského generálního štábu, byl si vědom a musel si býti vědom, že
vědomě zasahuje do původcovských práv československého státu. Po-
chybnosti, které obžalovaný měl o oprávnění k reprodukcí mapy, hle-
děl si sice rozptýliti zejména informací u Richarda K-e, avšak jen ohledně
mapy generálního štábu rakouského, nikoliv ohledně mapy vydané čl.
vojenským zeměpisným ústavem, na něhož jako vydavatele, tedy či-
nítele nejpožávanějšího, se o radu a o poučení neobrátil. Stěžovatel
opomíjeje tato zjištění, snaží se dovoditi, že jednal bezelstně, nejsa-
si vědom zásahu do práva původcovského. Při tom poukazuje k tomu, že
mapy generálního štábu rakouského z roku 1880 pozbyly již u nás
ochrany práva původcovského a že podle rozhodnutí konference velvy-
slanců nepřešlo na čl. stát původcovské právo k mapám v měřítku
1:200.000, takže předpokládal, že staré právo zaniklo a nového práva
tu není. Než tyto vývody pro posouzení subjektivního zavinění nepadají
na váhu, ano je zjištěno, že obžalovaný nereprodukoval mapu bývalého

rakouského generálního štábu, nýbrž mapu vydanou čsl. vojenským zeměpisným ústavem s českou nomenklaturou. Totéž platí o dalším jeho ostatně neprokázaném tvrzení, že k vydání mapek bylo mu uděleno právo policejními úřady a i ministerstvem vnitra, když obžalovaný ani netvrdil, tím méně pak prokázal, že těmto úřadům bylo známo, že při vydání mapek jde o reprodukci mapy čsl. vojenského zeměpisného ústavu. Z téhož důvodu je pak nerozhodná námitka, že obžalovaný předpokládal, že právo původcovské k mapám generálního štábu rakouského zaniklo (promlčením), i kdyby bylo lze v ní spatřovati uplatňování důvodu trestnost vylučujícího podle § 2 e) tr. zák., ježto v souzeném případě nešlo o reprodukci takové mapy. Těmito nenapadenými zjištěními nalézacího soudu ve spojení s předchozími vývody je odůvodněn při nejmenším alespoň dolus eventualis, který, jak shora doloženo, stačí k trestnosti zásahu po stránce subjektivní, i když by se zvláště nepřihlíželo též k tomu, že mapa čsl. vojenského zeměpisného ústavu v Praze, o níž tu jde, byla opatřena výslovnou doložkou »Rozmnožování vyhrazeno«. Vzhledem k hořejším vývodům nebylo pak třeba blíže zabývatí se otázkou, zda a pokud má čsl. vojenský zeměpisný ústav vlastní originální měření a zákresy map generálních v měřítku 1:200.000, ani další tvrzenou okolností, že mapy bývalého rakouského generálního štábu v měřítku 1:200.000 byly dosud bez závady otiskovány a vydávány. Zmateční stížnost bylo proto jako bezdůvodnou zamítnouti.

II.

Odvolání finanční prokuratury bylo vyhověti v tom bodě, že rozsudek nevyřkl, zda se odkládá výkon výroku o propadnutí všech bezprávně pořízených výtisků kopie mapy čsl. generálního štábu určených k odbytu, nechť jsou u kohokoliv, a o obroušení litografických kamenů určených výhradně k protiprávnímu rozmnožování těchto kopií, a nalézacím soudu bylo uloženo, by po případném jednání ve smyslu § 5 odst. 2 zák. čís. 562/19 a § 5 vl. nař. čís. 598/19 rozhodl, zda se odkládá výkon těchto výroků čili nic. Citované zákonné předpisy ukládají soudu, by při přiznání podmíněného odsouzení, kde bylo zároveň vyřknuto propadnutí věcí, bylo v rozsudku výslovně stanoveno, odkládá-li se výkon tohoto výroku čili nic. Propadnutí rozmnožením a nápodobením jakož i učinění neupotřebitelnými zařízení výhradně určených k rozmnožování nebo k napodobování (§ 56 odst. 1 zák. čís. 197/95 příp. § 52 odst. 1 zák. čís. 218/26) sledují zřejmě též účel preventivní, by totiž bylo zamezeno, po případě stíženo další opakování bezprávného činu, nemají však ráz trestu (vedlejšího) nebo pokuty (srov. Dr. Pospíšil str. 272, 273 a Dr. Löwenbach, str. 223). Nelze je tedy od sebe oddělit ani při rozhodnutí otázky, má-li býti výkon těchto preventivních opatření odložen.

Naproti tomu nebyl však soud povinen, by dále též vyřkl, zda je odloženo také oprávnění přiznané čsl. státu uveřejnění na útraty obžalovaného rozsudek (§ 58 zák. čís. 197/95). K vyřešení této otázky postačí ustanovení § 5 odst. 1 zák. čís. 562/19. Soukromému obžalobci při-

znané oprávnění k uveřejnění rozsudku je v podstatě zadostiučiněním (srov. obdobná ustanovení § 27 odst. 2 zák. o ochraně známek, § 104 patent. zák., § 40 zák. proti nekalé soutěži a § 14 odst. 2 tiskové novely), nikoli vedlejším trestem nebo zabezpečovacím opatřením (srovnej Liszt-Schmidt, Lehrbuch des deutschen Strafrechtes z r. 1932, str. 368, Altmann I. sv. str. 103, rozh. 2932 víd. sbírky, 2. poznámka k tomu — částečně jinak Altmann II. svazek str. 1451). Soukromému obžalobci je ponecháno na vůli, zda oprávnění k uveřejnění rozsudku použije ve lhůtě rozsudkem stanovené. Nejde tu o případ, kdy soud z úřadu nařizuje uveřejnění rozsudku (na př. podle § 23 zák. čís. 568/19 a § 21 zák. o potravinách). Nesrovnává se s povahou trestu (ani vedlejšího), uloženého soudem, by jeho výkon závisel na vůli soukromého obžalobce, pokud zákon tak výslovně nepřipouští. Proto odvolání v tomto směru nemohlo míti úspěch.

Čís. 4560.

Návrh na potrestání pro přečin podle § 27 zák. čís. 111/27 Sb. z. a n. nezahrnuje v sobě pro případ, že by nebyla dána skutková podstata tohoto přečinu, návrh na potrestání pro pomluvu.

(Rozh. ze 7. prosince 1932, Zm III 269/32.)

Obžalovaní J. P. a Š. H., oba hostinští, oznámili 4. listopadu 1930 písemně posádkovému velitelství v N., že se v krčmě H. K-ové provádí tajná prostituce a že je v zájmu mravnosti vojínů, aby jim byla návštěva krčmy takové pochybné pověsti zakázána. Obžalovaný Š. H. mimo to dne 5. listopadu 1930 osobně potvrdil generálu G-ovi, že se ve zmíněné krčmě provádí tajná prostituce. K návrhu H. K-ové jako hlavní soukromé žalobkyně odsoudil soud první stolice oba obžalované za tyto činy pro přečin zlehčování podle § 27 zák. o nek. soutěži, neboť zjistil, že údaje obžalovaných byly nepravdivé. Odvolací soud k odvolání obou obžalovaných po doplnění řízení zrušil odsuzující rozsudek prvního soudu z důvodu zmatečnosti podle § 385 č. 1 a) tr. ř., pokud šlo o čin spáchaný dne 4. listopadu 1930, a oba obžalované podle § 326 č. 1 tr. ř. zprostil z obžaloby; dále zrušil odvolací soud napadený rozsudek pro zmatečnost podle § 385 č. 1 b) tr. ř., pokud šlo o čin obžalovaného Š. H., spáchaný dne 5. listopadu 1930, a uznal tohoto obžalovaného vinným přečinem pomluvy podle § 1 zák. č. XLI: 1914. Osvobozující část rozsudku opřel odvolací soud o zjištění, že krčma hlavní soukromé žalobkyně jest skutečně pochybné pověsti, neboť tam docházejí prostitutky a nemravně se baví s vojáky; odsuzující část rozsudku, týkající se obžalovaného Š. H., založil odvolací soud na úvaze, že sice skutková podstata přečinu zlehčování není dána, čin obžalovaného Š. H. však naplňuje skutkovou podstatu přečinu pomluvy.

Nejvyšší soud zamítl zmateční stížnost hlavní soukromé žalobkyně H. K-ové, z úřední povinnosti pro zmatečnost podle § 385 č. 1 a) tr. ř. zrušil rozsudky nižších soudů, pokud jimi byl obžalovaný

Š. H. uznán vinným a odsouzen pro čin spáchaný dne 5. listopadu 1930, a podle § 326 č. 1 tr. ř. tohoto obžalovaného osvobodil; jeho zmateční stížnost byla poukázána na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost hlavní soukromé žalobkyně, založená na § 385 č. 1 a) tr. ř., napadá především onu část rozsudku soudu druhé stolice, kterou byli oba obžalovaní osvobozeni od obžaloby pro přečin podle § 27 zák. č. 111/27 Sb. z. a n., a označuje nesprávným závěr soudu odvolacího, že si obžalovaní nebyli vědomi, že udávají nepravdu. Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Soud odvolací zjistil, že do hostince hlavní soukromé žalobkyně docházejí prostitutky, které se tam baví s vojáky, a že v jednom případě bylo četnickým poručíkem, konajícím tam přehlídku, shledáno, že v tmavé místnosti vedle lokálu seděli vojáci s prostitutkami, z nichž jedna byla pro nemravné chování předvedena. Zmateční stížnost sice tvrdí, že šlo o případ ojedinělý z doby předchozí, který neměl nic společného se stavem, jenž zde byl v době odeslání závadného dopisu, okolnost tato však nemůže nic změnit na správnosti závěru soudu odvolacího, že si obžalovaní nebyli vědomi, že jejich údaje jsou nepravdivé, tím spíše, že podle skutkových zjištění soudu odvolacího do hostince hlavní soukromé žalobkyně prostitutky dosud docházejí. Pro případ, že by v činu obou obžalovaných ze dne 4. listopadu 1930 nebyla shledána skutková podstata přečinu podle § 27 zák. č. 111/27 Sb. z. a n., žádá zmateční stížnost, aby oba obžalovaní byli uznáni vinnými aspoň přečinem pomluvy, poukazujíc k tomu, že obžalovaní nejsou oprávněni hlavní soukromé žalobkyni dále vyčítati jediný případ z roku 1926 nebo 1927 a jí proto napadati. Soud odvolací sice o podřadění tohoto činu obou obžalovaných pod ustanovení zákona o ochraně cti neuvažoval, přes to však ani tuto část zmateční stížnosti nelze uznati opodstatněnou. V obžalovacím spisu žádala hlavní soukromá žalobkyně, by oba obžalovaní byli odsouzeni pro čin, spáchaný dne 4. listopadu 1930, omezivši výslovně kvalifikaci tohoto činu na přečin podle § 27 cit. zák. Ustanovení tohoto místa zákonného a předpisy zákona o ochraně cti, jichž použití se stěžovatelka ve zmateční stížnosti domáhá, chrání však právní statky podstatou i povahou tak rozdílné, že nelze mezi nimi seznati totožnost činu. Navrhovala-li tedy hlavní soukromá žalobkyně potrestání obou obžalovaných pro přečin podle § 27 zák. č. 111/27 Sb. z. a n., nemohl soud posuzovati čin s hlediska jiného oboru chráněných statků, než jak to navrhovala hlavní soukromá žalobkyně. Vždyť jí mohlo záležeti na tom, aby čin jí pozastavený byl posuzován výhradně s hlediska právního statku, jehož ochrany se ve své žalobě dovolává, a posuzování s hlediska jiného právního statku mohlo jí býti nevíтанé, ba snad si je vůbec nepřála. Jestliže tedy hlavní soukromá žalobkyně v případě, o němž jde, stíhala jen porušení právního statku, chráněného zákonem proti nekalé soutěži, nikoli také porušení své osobní cti, jestliže za celého řízení až do vynesení rozsudku soudu první stolice nepociťovala a neuplatňovala porušení své osobní cti, nýbrž stále jen poukazovala na porušení dobrých

mravů při soutěži, není tu potřebného návrhu (žaloby), jež by mohla býti podkladem pro odsuzující výrok pro přečin pomluvy. Čin obžalovaného Š. H., spáchaný dne 5. listopadu 1930, byl hlavní soukromou žalobkyní stíhán rovněž jen jako přečin podle § 27 zák. č. 111/27 Sb. z. a n. a žaloba tato nebyla na přečin pomluvy rozšířena. Soud první stolice uznal obžalovaného vinným přečinem podle § 27 zák. č. 111/27 Sb. z. a n. Soud odvolací zrušil tento rozsudek z důvodu zmatečnosti podle § 385 č. 1 b) tr. ř. a kvalifikoval čin tento jako přečin pomluvy podle § 1 zák. čl. XLI:1914, maje zřejmě za to, že skutková podstata přečinu podle § 27 zák. č. 111/27 Sb. z. a n. není sice dána, že však návrh žalobcův na potrestání pro tento přečin obsahuje v sobě i návrh na potrestání pro přečin pomluvy. Hlavní soukromá žalobkyně napadá odvolací rozsudek z důvodu zmatečnosti podle § 385 č. 1 b) tr. ř. domáhajíc se toho, aby čin obžalovaného Š. H. byl kvalifikován podle § 27 zák. č. 111/27 Sb. z. a n. Obžalovaný Š. H. žádá zmateční stížností, uplatňující zmatek podle § 385 č. 1 c) tr. ř., aby bylo uznáno na beztrestnost podle § 17 odst. 1 zák. čl. XLI:1914. Zmateční stížnost hlavní soukromé žalobkyně tvrdí, že čin obžalovaného Š. H., spáchaný dne 5. listopadu 1930, těsně souvisí s dopisem ze dne 4. listopadu 1930 a není než konkretisováním obsahu dopisu. Toto konkretisování stalo se prý zřejmě zlomyslně a nepravdivě a čin tento byl právě tak jako předchozí dopis předsevzat za účelem soutěže. Všecky tyto úvahy zmateční stížností musí však ztroskotati vzhledem ke skutkovým zjištěním, uvedeným shora ohledně činu ze dne 4. listopadu 1930, na správnosti závěru soudu odvolacího, že si obžalovaný Š. H. nebyl vědom, že tvrzené okolnosti nejsou pravdivé. Tato zmateční stížnost hlavní soukromé žalobkyně jest tedy bezdůvodná. Zmateční stížnost hlavní soukromé žalobkyně byla tudíž v celém rozsahu podle § 36 odst. I tr. ř. nov. zamítnuta.

Pokud jde o zmateční stížnost obžalovaného Š. H., jest především uvážiti, že hlavní soukromá žalobkyně nepodala obžalobu pro přečin podle § 1 zák. čl. XLI:1914, jak shora bylo již k tomu poukázáno. Odsuzující rozsudek soudu odvolacího byl tedy vydán bez zákonné obžaloby a tím byl zaviněn zmatek podle § 384 č. 11 tr. ř. Rozsudek soudu první stolice, jenž v činu obžalovaného Š. H. ze dne 5. listopadu 1930 shledal skutkovou podstatu přečinu podle § 27 zák. č. 111/27 Sb. z. a n., trpí zmatečností podle § 385 č. 1 a) tr. ř. z důvodů, uvedených shora ke zmateční stížnosti hlavní soukromé žalobkyně. Poněvadž k těmto zmatkům jest podle § 384 posl. odst. a § 385 odst. II. tr. ř. hleděti z povinnosti úřední, byly rozsudky obou soudů nižších stolic z těchto důvodů zmatečnosti zrušeny v uvedených výrocích, obžalovaný Š. H. podle § 326 č. 1 tr. ř. osvobozen od obžaloby pro tento čin trestný a jeho zmateční stížnost poukázána na toto rozhodnutí.

Čís. 4561.

Lhůta podle 2. odst. § 112 tr. ř. je propadná; prodloužití jí z jiného důvodu než § 112 odst. 3 tr. ř. (na př. z důvodu složitosti věci nebo pro změnu právního zástupce) je nepřipustné.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1932, Zm II 285/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 7. ledna 1931, jímž byli obžalovaní podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro přečin zásahu do původcovského práva podle §§ 44, 45 zákona ze dne 24. prosince 1926, čís. 218 Sb. z. a n.

Důvody:

Soukromého obžalobce jest podle druhého odstavce § 112 tr. ř. vyzkoumání o zakončení přípravného vyšetřování s výzvou, by do čtrnácti dnů podal spis obžalovací a s poučením, že se nedodržení této lhůty pokládá za ustoupení od obžaloby. Podle § 6 tr. ř., který platí i pro tuto zákonnou lhůtu, jest tato lhůta propadná, neboť první odstavec téhož § nařizuje, že tuto lhůtu lze prodloužit jen v případech zákonem výslovně uvedených. Prodloužení je možné podle odst. 3 § 112 tr. ř. jen a výlučně v jediném případě, když totiž soukromý obžalobce ve lhůtě určené k podání obžalovacího spisu činí návrh na doplnění přípravného vyšetřování. Takový návrh musí býti opřen o věcně konkrétně uvedené skutečnosti. Zamítne-li se tento návrh, běží od vyhlášení dotyčného usnesení radní komory ihned nová čtrnáctidenní lhůta k podání obžalovacího spisu. Ze všech těchto předpisů vysvitá, že prodloužení lhůty druhého odst. § 112 tr. ř. z jiného důvodu (na příklad z důvodu složitosti věci nebo pro změnu právního zástupce a pod.) je nepřipustné, a že ani soud s ohledem na jasny předpis druhého odst. § 112 tr. ř. ve spojitosti s § 6 tr. ř. nemůže, vyjma případ třetího odst. § 112 tr. ř., povolit prodloužení této lhůty. V souzeném případě bylo usnesením ze dne 25. března 1930 trestní řízení — správně přípravné vyšetřování — prohlášeno za skončené a soukromý obžalobce vyzván, by podal obžalobu nebo nové návrhy do 14 dnů, jinak že se bude předpokládati, že upustil od dalšího stíhání; usnesení to bylo doručeno dne 24. dubna 1930 jeho zástupci vykázanému plnou mocí. Podle spisů byla lhůta ta, jež končila dnem 8. května 1930, znovu prodloužena usnesením ze dne 24. dubna 1930, 14. května 1930 a 4. června 1930, a to jednou »pro objemnost spisů«, po druhé pro »změnu právního zástupce« a to až do 30. června 1930, načež pak 28. června t. r. byla podána obžaloba. Tento postup přiči se zákonu; toto prodloužení lhůty nebylo přípustné a vzhledem k doslovu § 112 tr. ř. neměl ani právní zástupce soukromého obžalobce o takové prodloužení žádati ani soud je povolovati. Pro zrušovací soud není rozhodné, že vrchní soud, jenž rozhodoval o námitkách proti obžalovacímu spisu, nedbal při tom ustanovení § 213 odst. 1 čís. 3 tr. ř. a obžalobu připustil. Lhůta § 112 odst. 2 tr. ř. uplynula dnem 8. května 1930, aniž byla obžaloba podána nebo učiněn návrh na doplnění podle 3. odst. § 112 tr. ř. Tím nastal předpoklad druhého odst. § 112 tr. ř., totiž že je za to míti, že soukromý obžalobce ustoupil od obžaloby, a že tedy žalobní právo soukromého obžalobce zaniklo. K tomuto důvodu vylučujícímu trestní stíhání musil zrušovací soud podle prvního odst. § 290 tr. ř. se zřetelem k ustanovení čís. 9 b) § 281 tr. ř. přihlížeti z moci úřední a bylo proto zmáteční stížnost soukromého obžalobce zamítnouti, aniž bylo se zabývati s jejími dalšími vývody.

Čís. 4562.

Skutková podstata zločinu padělání veřejné listiny podle § 391 tr. zák. vyžaduje nejen padělání, nýbrž i možnost právní újmy.

(Rozh. z 9. prosince 1932, Zm IV 461/32.)

Nejvyšší soud přezkoumal trestní věc proti J. A., obžalovanému pro zločin podle § 391 tr. zák. a j., a na základě veřejného líčení o zmáteční stížnosti obžalovaného vynesl rozsudek, jímž zmáteční stížnost odmítl, avšak z povinnosti úřední z důvodu zmátečnosti uvedeného v § 385 č. 1 b) tr. ř. zrušil rozsudky obou soudů nižších stolic, pokud činy obžalovaného byly kvalifikovány též jako dvojnásobný přečin podle § 400 odst. I. tr. zák., a kvalifikaci tuto pominul.

Z důvodů:

Přezkoumáváje spisy shledal nejvyšší soud toto: Obžalovaný byl uznán vinným, že jako majitel dvou koní, nekrytých dobytčími pasy, a) přepsal na dobytčím pase č. 49 obce N. S. dobu jeho vystavení z roku 1927 na den 22. května 1929, b) opatřiv si jiný dobytčí pas přepsal na jeho rubopise dobu přepisu z roku 1928 na den 26. října 1929 a na místě jména skutečného kupitele vepsal svoje jméno, c) na základě obou zfalšovaných dobytčích pasů dal si vystaviti na notářském úřadě v Š. nové dobytčí pasy na oba své koně. Soudy nižších stolic kvalifikovaly tyto činy obžalovaného jako dvojnásobný zločin podle § 391 tr. zák. a dvojnásobný přečin podle § 400 odst. I. tr. zák. Kvalifikace tato neodpovídá zákonu. Skutková podstata zločinu padělání veřejné listiny podle § 391 tr. zák. vyžaduje nejen falšování, nýbrž i možnost právní újmy. Právní újma záležela v souzeném případě v tom, že si obžalovaný dal na základě falšovaných dobytčích pasů vystaviti pasy nové. Poněvadž však falšování bylo předsevzato za tím účelem, aby obžalovaný získal pasy nové, tvoří jeho jednání jeden celek, založený na jednotném úmyslu, a poněvadž v podstatě byl porušen toliko jediný právní statek, není zde hmotný souběh ve smyslu § 96 tr. zák., nýbrž jde o souběh ideální podle § 95 tr. zák. Důsledkem toho bylo činy obžalovaného kvalifikovati jako dvojnásobný zločin (se zřetelem na § 20 tr. zák. dvojnásobný přečin) padělání veřejné listiny podle § 391 tr. zák. Poněvadž se tak nestalo, byl zaviněn zmatek podle § 385 č. 1 b) tr. ř., k němuž podle posledního odstavce téhož paragrafu hleděti jest z povinnosti úřední. Bylo tudíž rozhodnuto, jak uvedeno ve výrokové části rozsudku.

Čís. 4563.

Zamestnávanie mladistvej osoby, u ktorej, hľadiac k jej veku, nelze vôbec predpokladať dostatočnú mieru skúsenosti a pozornosti, pri obsluhu nebezpečného zariadenia stroja hnaného motorickou silou, je nedbalosťou v smysle § 290 tr. zák.

Takú skúsenosť a pozornosť nelze prepokladať u osôb vo veku okolo 14 rokov.

(Rozh. z 10. decembra 1932, Zm IV 387/32.)

Na jvyšší soud v trestnej věci proti A. P. a spol., obžalovaným z prečinu usmrtenia človeka z neopatrnosti, na základe verejného pojednávania zmätočné sťažnosti obžalovaných A. P. a J. B. odmietol a zamietol.

Z dôvodov:

Dôvody zmätku podľa § 385 čis. 1 a), b) tr. p. sa tu nevyskytujú. Odvolací súd správne spoznal neopatrnosť obžalovaných v tom, že jako spolumajitelia benzínovej mláťačky, ktorí u nej viedli prácu sami, dopustili, že A. M.-ová, ktorá nebola ešte ani 14ročná, pracovala na benzínovej mláťačke pri obsluhovaní bubna. Zmätočná sťažnosť sa mylí, pokiaľ namieta, že je podstatný rozdiel v tom, keď odvolací súd na jednom mieste rozsudku upotrebil výrazu »dopustili«, na druhom mieste však výrazu »nezabránil«; ani jeden ani druhý výraz neoznačuje pozitívny čin, ale opominutie, ktoré však stačí k skutkovej povahe prečinu podľa § 290 tr. zák. Tá okolnosť, že poškodená nebola výslovne určená k takejto práci, je nerozhodná, lebo trestné opominutie obžalovaných je už v tom, že poškodená po dlhšiu dobu skutočne pracovala u bubna a že obžalovaní, ačkoľvek bolo ich povinnosťou rozdeliť prácu a na ňu dozerať a mohli sa ľahko presvedčiť o tom, že poškodená koná práve prácu na nebezpečnom mieste, nespĺnili svoju povinnosť dohliadky na riadne rozdelenie práce. Nie je preto rozhodné ani to, že odvolací súd nezistil, že obžalovaní videli poškodenú pri práci u bubna, ani to, že odvolací súd uviedol, že poškodená zanechala pridelenú inú prácu a vyliezla na stroj, keďže bolo zistené, že poškodená prácu na stroji, tedy na nebezpečnom mieste, vykonávala dlhšiu dobu. Obžalovaní nemôžu svoju zodpovednosť za nehodu preniesť výlučne na A. D., ktorý bol poverený obsluhovaním bubna, lebo rozdelenie práce patrilo obžalovaným a oni mali určovať, ktoré osoby majú byť pri práci zamestnané. Ani to, že A. D. v rozhodnom okamihu nezakryl otvor bubna, nevylučuje vinu obžalovaných, lebo prípadné spoluzavinenie D-ovo nie je výlučné; vina obžalovaných je založená už v nesprávnom rozdelení práce, pri ktorom mohlo k úrazu u bubna zamestnanej nedospeljej poškodenej dojsť prípadne aj bez zavinenia A. D.

Pokiaľ sťažovatelia namietajú že, hľadiac k tej okolnosti, že poškodenej chýbaly len 3 týždne do jej 14. roku veku, nie je možné len z toho, že obžalovaní porušili výslovný zákaz § 7 zák. čis. 420/1919 Sb. z. a n., dovodiť príčinnú súvislosť so smrťou poškodenej, nemá táto námietka významu. Najvyšší súd nedovodzuje vinu obžalovaných výlučne len zo zákazu cit. ustanovenia § 7 zák. čis. 420/1919 Sb. z. a n., ale berie za základ právneho posudzovania nedbalosti obžalovaných a jej príčinnej súvislosti s úrazom poškodenej práve len skutkové okolnosti, ktoré sú rozhodné pre posúdenie otázky, či poškodená pri náležitej opatrnosti obžalovaných, ako osôb za rozdelenie práce zodpovedných, mohla byť aj len s ohľadom na jej približný vek asi 14 rokov zamestnaná pri obsluhu stroja motorom hnaného na tak nebezpečnom mieste, ako je práve okolie bubna mláťačky. Táto súčasť strojového zariadenia mláťačky je svojou povahou z celého tohoto zariadenia podľa obecne známej skú-

senosti práve najnebezpečnejšia. Pre túto jej tak nebezpečnú povahu treba vyžadovať pri priemernej miere opatrnosti, aby k akejkolvek obsluhu mláťačky v blízkosti tejto najnebezpečnejšej súčiastky stroja byly zamestnané len osoby celkom dospelé, ktoré majú dostatočnú mieru skúsenosti a pojmu o nadmiernej nebezpečnosti tejto časti strojového zariadenia a od ktorých možno preto očakávať aj náležitú mieru pozornosti a opatrnosti pri práci a pohybu v blízkosti bubna mláťačky. Od osôb vo veku okolo 14 rokov nemožno však dostatočnú mieru takej pozornosti a opatrnosti vôbec predpokladať a očakávať a káže preto prirodzená miera zodpovednosti, aby aj bez ohľadu na ustanovenia citovaného zákona také osoby neboly zamestnané pri obsluhu strojovej mláťačky v blízkosti jej najnebezpečnejšej súčiastky — bubna. Kdežto pri rozumných osobách dospelých môže sa predpokladať, že pri riadnej obsluhu stroja k úrazu neprídu, je také nebezpečenstvo v značnej miere u osôb mladých, súcich asi v takom veku, ako bola poškodená. V tom tedy, že obžalovaní nedbali tohoto zvýšeného nebezpečenstva pre osobu mladistvého veku u bubna zamestnanú, ktorú tam bez zvýšeného ohrozenia jej života alebo telesnej bezpečnosti v takom veku nesmeli zamestnať vôbec, spočíva ich vina; je však tiež príčinná súvislosť medzi týmto ich zavinením a nastalým úrazom, lebo tento sa nedal pri priemernej opatrnosti čakať, keď by u bubna bola zamestnaná dostatočne skúsená a rozumná dospeljšia osoba, ale mohol ľahko nastať, keď tam bola zamestnaná mladá, neskúsená poškodená. Nemôže preto ani námietka, že obžalovaní nevedeli, že poškodená nebola ešte 14 ročná, vytvoriť ich trestnú zodpovednosť v smysle § 290 tr. zák., lebo tá okolnosť, či poškodená 14. rok veku už dokončila alebo nie, nie je pri právnom pojmání práve vytknutom rozhodujúca; rozhoduje, že bola vo veku, v ktorom nemožno vôbec predpokladať dostatočnú mieru pozornosti, potrebnú ku práci na mieste tak nebezpečnom. Z toho, čo bolo uvedené, plynie, že sú dané všetky náležitosti skutkovej povahy prečinu podľa § 290 tr. zák., pre ktorý boli obžalovaní odvolacím súdom odsúdení; preto sa tu nevyskytuje dôvod zmätku ani podľa § 385 čis. 1 a) tr. p., ani podľa bodu 1 b) cit. §, lebo keď je daná skutková povaha prečinu podľa § 290 tr. zák., nemôže byť reč o podriadení trestného činu pod miernejšie ustanovenia § 14 zák. čis. 420 z roku 1919 Sb. z. a n., ako sa toho zmätočná sťažnosť domáha.

Čís. 4564.

Ustanovení § 219 tr. ř. o příslušnosti založené spisem obžalovacím týká se jen trestných činů, pro něž byla podána obžaloba.

Zásada, že se příslušnost ke stíhání těchto pachatele pro několik majetkových deliktů, spáchaných v obvodech různých soudů, řídí ustanovením 2. odst. § 51 tr. ř., nikoliv ustanovením § 56 tr. ř., takže ani vyloučením řízení ohledně některého ze zločinných útoků obviněného z řízení dotud společně vedeného nemůže dojít k účinkům § 58 tr. ř., — neplatí, byl-li celý soubor majetkových deliktů proti některým obviněným vyloučen a jen ohledně spoluobviněného byla podána odděleně obžaloba.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1932, Nd I 545/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodl v záporném sporu o příslušnost mezi krajskými soudy v Liberci a v Jihlavě, že příslušným je tento krajský soud.

Důvody:

V trestní věci proti Václavu E-ovi a spol. vedené u krajského soudu v Liberci pod Tk 143/31 podalo státní zastupitelství obžalobu na Čeňka H-a pro zločin podvodu spáchaný ve společnosti Václava E-a a Rudolfa P-a. Obžaloba ta nabyla právní moci; řízení proti E-ovi a P-ovi bylo usnesením radní komory v Liberci ze dne 13. ledna 1932 vyloučeno k samostatnému projednání a postoupil dne 5. listopadu 1932 krajský soud v Liberci spisy krajskému soudu v Jihlavě k příslušnému jednání, jelikož podle obsahu spisu T 483/29, týkajícího se trestní věci proti E-ovi a spol. pro přestupek podvodu, okresní soud v Telči — obvod krajského soudu v Jihlavě — předstíhl ostatní soudy. Krajský soud v Jihlavě však neuznává svou příslušnost, dovolává se jednak předpisu § 219 tr. ř., podle něhož nelze odporovati příslušnosti soudu, který jest podle obžalovaného spisu povolán k hlavnímu přelíčení, jednak předpisu § 51 odst. 2 tr. ř., podle něhož nelze při sčítacích deliktech odstupovati vyloučenou věc na soudy, v jichž obvodu byla jednotlivá fakta spáchána. Leč ustanovení § 219 tr. ř. o příslušnosti založené spisem obžalovacím týká se jen trestných činů, pro něž byla podána obžaloba (sb. č. 2254), a ta byla podána jen na Čeňka H-a a nikoliv na Václava E-a a další spol. A pokud jde o ustanovení § 51 odst. 2 tr. ř. o jednotnosti trestného činu při deliktech, u nichž platí zásada § 173 tr. zák. o sčítání (sb. č. 241, 2838, 3228, 3913), řídí se ovšem příslušnost ke stíhání téhož pachatele pro několik majetkových deliktů, spáchaných v obvodech různých soudů, ustanovením druhého odstavce § 51 tr. ř., nikoliv ustanovením § 56 tr. ř., takže ani vyloučením řízení ohledně některého ze zločinných útoků obviněného z řízení dotud společně vedeného nemůže dojíti k účinkům § 58 tr. ř. Avšak tato zásada neplatí pro souzený případ, an tu byl vyloučen celý soubor majetkových deliktů obviněným E-ovi a P-ovi za vinu dávaných a jen ohledně spoluobviněného H-a byla podána odděleně obžaloba. Za tohoto stavu věci nebylo překážky, by vyloučená trestní věc proti E-ovi a spol. nebyla v základě § 51 odst. 2 tr. ř. následkem předstížení postoupena místně příslušnému krajskému soudu v Jihlavě (§§ 57 a 58 tr. ř.). Odpírá tedy tento krajský soud neprávem svoji příslušnost k rozhodnutí o této trestní věci.

Čís. 4565.

Zákon o lichvě chrání bez ohledu na povolání, vzdělání, sociální postavení a životní zkušenosti každého, kdo, ocitnuv se v tísní, je nucen dožadovati se úvěru nebo pro nedostatek zběhlosti v obchodech nepozná nepoměrnost vzájemného plnění.

Spoluvina na lichvě předpokládá ve směru subjektivním kromě vědomí spoluvinníka o stavu dlužníkově, naznačeném v § 2 lich. zák., a o nápadné nepoměrnosti obapolných plnění též úmyslnou činnost spoluvinníka, podporující hlavního pachatele ve vykořisťování dlužníkovy situace.

Pojmy: »tíseň«, »lehkomyšlnost«, »nezkušenost« a »nápadná nepoměrnost«.

§ 2 lich. zák. tresce nejen poskytování úvěru, nýbrž i jeho prodloužení (prolongování směnek).

(Rozh. ze dne 13. prosince 1932, Zm I 624/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 9. května 1930, jímž byli obžalováni František S. a Marie S-ová podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštění z obžaloby pro zločin podle § 3 čís. 4 čís. nař. čís. 275/1914 ř. zák. a pro zločin podle §§ 197, 199 a) tr. zák., zamítl, pokud čelila proti výroku, jímž zproštění Marie S-ová z obžaloby vůbec, a František S. z obžaloby pro zločin lichvy podle § 3 čís. 4 zákona z 12. října 1914, čís. 275 ř. zák., spáchaný v případech Jana Š-a a Ervína M-ho a z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák. Naproti tomu vyhověl zmateční stížnosti a napadený rozsudek zrušil jako zmatečný, pokud byl obžalovaný František S. zproštěn z obžaloby pro zločin lichvy podle § 3 čís. 4 uv. zákona v případech pod body 1—6, 8—12, 14 a 19 až 21 rozsudkových důvodů; věc vrátil soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Pokud jde o obžalovanou Marii S-ovou, nelze zmateční stížnosti přiznati oprávnění. Spolupachatelem je, kdo je společník při provedení trestného činu vědomě spolupůsobí s jiným v témže zlém úmyslu způsobem v § 5 tr. zák. uvedeným. Zmateční stížnost odvozuje součinnost obžalované Marie S-ové se spoluobžalovaným Františkem S-em z její výpovědi na policii, kde udala, že »její manžel František S. půjčuje, pokud ví, na vysoký úrok po dobu asi jednoho roku, ačkoliv před tím také v ojedinělých případech půjčil peníze na vysoký úrok jako v případě mž. M-a. Lichvu prováděl proti její vůli a přes její časté domluvy, neboť s jeho jednáním nesouhlasila, vedla sice záznamy, avšak jen z obavy, že by ji jinak její manžel ztrýznil, kdyby mu odepřela poslušnost. Počítá, že od roku 1895 vydělal tímto způsobem asi 500.000 Kč. Dnes mají všechno jmění uloženo ve směnkách a asi 100.000 Kč na vkladních knížkách.« Tyto údaje jsou však příliš povšechné a neurčité, než by se z nich mohlo usuzovati, že se obžalovaná zúčastnila buď jako spolupachatelka buď jinou v § 5 tr. zák. naznačenou formou spoluviny na činnosti Františka S-a, směřující k využitkování jiných osob. Vždyť nelze pominouti, že spoluvina na lichvě předpokládá ve směru subjektivním kromě vědomí spoluvinníka o stavu dlužníkově, naznačeném v § 2 lich. zák., a o nápadné nepoměrnosti obapolných plnění též úmyslnou činnost spoluvinníka, podporující hlavního pachatele ve vykořisťování dlužníkovy situace; leč na takovou úmyslnou součinnost nepoukazuje povšechný údaj S-ové, že »věděla, že manžel půjčuje na vysoký úrok«, a že »mu vedle záznamy«, ani jinak obsah policejního protokolu, z něhož nevyhází na jeho okolnosti, dopouštějící závěr, že znala i tíseň, lehkomyšlnost atd. vykořisťovaných osob, a že přes to k jejich vyko-

řisťování úmyslně přispěla způsobem uvedeným v § 5 tr. zák., po případě, že se již napřed s pachatelem o podílu na zisku a užítku srozuměla. Nelze proto spatřovati neúplnost, podmiňující zmatek podle čis. 5 § 281 tr. ř., v tom, že se soud nezabýval obsahem onoho policejního protokolu a bylo proto zmateční stížnost, pokud jde o zprošťující výrok ohledně Marie S-ové, zamítnouti jako nedůvodnou.

Pokud jde o obžalovaného Františka S-a, nelze upříti oprávněnost zmateční stížnosti, pokud uplatňuje v případech v rozsudku pod čis. 1 až 6, 8 až 12, 14, 19 až 21 uvedených zmatečnost rozsudku z důvodu čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. V těchto bodech je rozsudek nalézacího soudu stížen základní vadou právní, jež již sama o sobě postačuje ke zrušení napadeného rozsudku z důvodu zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. Nehledíc k tomu, že tíseň a lehkomyšlnost vykořisťovaných osob jsou složkami objektivní podstaty přečinu a zločinu lichvy, a, že podstatou subjektivní stránky je pachatelovo vědomí o tomto stavu poškozeného — což soud, jak z důvodů vysvítá, řádně nevystihl, je prvním a nezbytným předpokladem správného posuzování a řešení případu, o němž jde, by si nalézací soud náležitě uvědomil význam zákonných pojmů »tíseň«, »lehkomyslnosti« a »nezkušenosti«. Podle správného výkladu lichevního zákona znamená: »Tíseň« — na rozdíl od nouze — naléhavou, třebaš jen pomíjející vážnou nesnáš peněžitou, nutící dožadovati se úvěru; nelze ovšem méně příznivé majetkové poměry stotožňovati již s pojmem tíseň; jsou-li však tyto poměry takového rázu, že nutí dožadovati se úvěru za podmínek obzvláště těžkých, jde o tíseň ve smyslu zákona; není třeba, by situace byla tak hroživá, že by bez úvěru nastalo ohrožení dlužníkovy existence (viz rozh. n. s. čis. 1054, 1904, 2112, 2946 sb. n. s.). »Lehkomyšlnosti« je nerozvážené počínání si při uzavírání peněžních obchodů, nasvědčující tomu, že ten, kdo se zavazuje, nestará se o následky, ačkoliv si jich musí býti vědom (viz rozh. n. s. čis. 2112 sb. n. s.). »Nezkušenosti« rozumí zákon nepoznání nepoměrnosti vzájemného plnění pro nedostatek zběhlosti v obchodech podobného rázu. Z napadeného rozsudku nelze seznati, zda si soud tento správný význam oněch právních pojmů uvědomil; ač rozsudek stále operuje s pojmem tíseň, a ji v jednotlivých konkrétních případech nevyklučuje, nevyslovuje se soud nikde o tom, co si pod pojmem tíseň vlastně představuje, ani neuvádí jasně důvody, proč v tom kterém případě tíseň vylučuje. Podle celé výstavby rozsudku, ba i podle celého způsobu výsledku svědků při hlavním přeličení se zdá, že nalézací soud vychází při výkladu pojmu »tíseň« ze staršího zákona lichevního z 28. května 1881, čis. 47 ř. zák., jenž používal v § 1 slova »nouze«, kdežto nový zákon pojem ten rozšířil a použil i jiného slovního výrazu (tíseň), chtěje chrániti větší okruh osob a nevyžaduje, by dotyčná osoba byla vnějšími okolnostmi snad přímo nucena dožadovati se úvěru. Je nápadné, že četní svědci udali v přípravném vyšetřování, že byli v tísní, po případě uvedli takové konkrétní okolnosti o svých majetkových poměrech, které přímo poukazují na stav tíseň nahoře blíže vyložené, kdežto při hlavním přeličení prohlásili, že v tísní nebyli, aniž se nalézací soud pokusil důkladným výsledkem svědků tento rozpor vysvětliti, a aniž se vyjádřil v rozsudku o tom, proč nespátřuje tíseň v majetkové situaci, jak byla

líčena svědky v přípravném vyšetřování. Již tento postup nasvědčuje tomu, že nalézací soud vycházel při výsledku svědků, poškozených, spíše z pojmu »tíseň« podle užšího pojmu »nouze« podle staršího zákona z roku 1881. Obdobně je tomu i při výkladu pojmu lehkomyšlnosti, o jehož významu v onom smyslu se soud v rozsudku nikterak po stránce právní nevysslovil.

V této spojitosti jest na právní námitky zmateční stížnosti připomenouti ještě toto: § 2 cit. nař. tresce nejen poskytování úvěru, nýbrž i jeho prodloužení. I o to v souzeném případě šlo a mohlo by proto za podmínek § 2 cit. zákona i prodlužování úvěru býti trestné, avšak rozsudek o této okolnosti vůbec neuvažoval. Bude proto na nalézacím soudu, by i prolongování smének, pokud se týče úvěru poskytovaného osobám, s nimiž byl obžalovaný v obchodním styku, vzal v okruh svých úvah při novém projednání a rozhodnutí věci a při tom nepominul, že zákonnou složkou zločinu lichvy podle § 3 čis. 4 cit. nař. je mimo jiné i, že jednáním obžalovaného byl těžce poškozen větší počet osob. Obhajoba při ústním provedení odvodu na zmateční stížnost namítala, že ve většině případů, o něž v souzené věci jde, šlo o ryze spekulacní obchody, při nichž osoby, jež úvěru obžalovaného používaly, vydělaly s vypůjčenou částkou mnohonásobky vypůjček, tak že je jen spravedlivé, když osoba, jež na takový obchod kapitál zapůjčila, dostane pak zpět částku, která sice v poměru k zápůjčce je nepoměrně vysoká, ale ve skutečnosti je jen nepatrným zlomkem výdělku ze spekulacního obchodu, uskutečněného vypůjčeným kapitálem. Zrušovací soud nemůže se s touto námitkou, pokud jde o její skutkový přednes, v řízení zrušovacím zabývati a bude na nalézacím soudu, by po případě i s tohoto hlediska věc zkoumal a při tom si po stránce právní uvědomil jednak, zda tu byla vykořisťována tíseň nebo jinak stav v § 2 zákona lich. uvedený, jednak, že pojem nápadné »nepoměrnosti« je pojmem relativním a že jest míti na zřeteli i, kdo nese risiko spekulacního obchodu, najmě zda i v souzených případech bylo risiko spekulacního obchodu i na straně obžalovaného. Pokud obhajoba v některých případech poukazuje na vzdělání poškozeného neb na jeho povolání — na příklad jako advokáta — dovozovala nedostatek skutkové podstaty lichvy, jest zdůrazniti, že zákon o lichvě chrání bez ohledu na povolání, vzdělání a sociální postavení a životní zkušenosti každého, kdo, ocitnuv se v tísní, je nucen dožadovati se úvěru nebo pro nedostatek zběhlosti v obchodech nepozná nepoměrnost vzájemného plnění. Posléze se podotýká, že při skutkové podstatě lichvy je možný i pokus, při čemž se ovšem upozorňuje, že se dopouští dokonané lichvy i ten, kdo si dá jen slíbiti vzájemné plnění, které je v nápadném nepoměru atd.

Čís. 4566.

Ak ide o vzájomnú bitku medzi páchatelom a poškodeným, v ktorej obe strany používaly pomerne rovnakého spôsobu vzájomného útocienia, nemôže žiadna z nich tvrdiť, že jej útok bol oprávnenou obranou proti útoku druhej strany.

Prekročení medzi oprávnenej obrany predpokladá vždycky, že obrana sama je podstatne odôvodnená a že jej bolo použité len vo väč-

šej miere, než bolo potrebné. Ak vôbec niet predpokladov pre priznanie oprávnenej obrany, nemôže sa páchatel' dožadovať, aby bolo uznané na jej beztrebné prekročenie.

(Rozh. zo 14. decembra 1932, Zm III 393/32.)

Obžalovaný J. Š., poranivši pri tanečnej zábave jedného z cudzích účastníkov, bol za to zbitý jeho spoločníkmi; prenasledoval ich preto a dostihnuvši svojho nepriateľa J. P-a, pobodal ho nožom, takže poranený za niekoľko minút vykrvácaním zomrel. Oba s údy nižších stolíc uznaly obžalovaného-vinným zo zločinu smrteľného poškodenia na tele podľa §§ 301, 306, 307 odst. I. tr. zák. V celom pokračovaní sa obžalovaný hájil tvrdením, že jeho činnosť bola len oprávnenou obranou proti útoku poškodeného.

Na jvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného a jeho obhájcu odmietol a zamietol.

Z dôvodov:

V dôvodoch zmätočnosti podľa § 385 č. 1 c), 2 tr. por. je zmätočná sťažnosť bezzákladná a bola preto podľa § 36 I. nov. k tr. por. zamietnutá v podstate s poukazom na správne dôvody odvolacieho rozsudku, ku ktorým sa so zreteľom na dôvody zmätočnej sťažnosti podotýka ešte toto: Pri posudzovaní podmienok oprávnenej obrany treba brať v úvahu celý skutkový dej, pri ktorom obžalovaný smrteľne bodnul poškodeného, a nie len tú chvíľočku pred bodnutím, v ktorej, ako obžalovaný tvrdí, mu hrozilo nebezpečenstvo zastrelenia so strany poškodeného. V tom smere je však zistené z celého priebehu opätovných útokov obžalovaného proti iným osobám, pre ktoré došlo potom k srážke medzi obžalovaným a poškodeným, že obžalovaný bol sám tiež útočníkom; preto keď obidve strany útočili, išlo o vzájomnú bitku, v ktorej oba útočníci proti sebe používali rovnakých nástrojov — nožov. Keď ide o taký pomerne rovnomerný spôsob vzájomného útočenia, nemôže žiaden z útočníkov tvrdiť, že jeho útok bol takou obranou, ktorej bolo treba, aby bol odstránený neoprávnený a priamy útok proti nemu smerujúci; hoci je jeho násilný čin proti protivníkovi azda súčasne obranou proti útokom druhej strany, nepozbýva svojho pre trestnosť význačnejšieho charakteru útoku, ktorý vylučuje, aby mohlo byť uznané na jeho oprávnenú obranu. Obžalovaný pokračoval v svojom útoku ešte aj vtedy, keď už veľmi nebezpečným spôsobom bodnul svojho protivníka do brucha a keď tento ustúpil a obžalovaného v skutočnosti nijak ďalej neohrozoval; preto je zrejmé, že sa za týchto okolností nedá dovodzovať ani oprávnenosť dajakej obrany od obžalovaného iba predpokladanej vraj preto, že sa bál napadnutia revolverom so strany poškodeného. Prekročenie medzi oprávnenej obrany predpokladá vždy, že je obrana sama podstatne odôvodnená a že bola použitá len v intenzívnejšej miere než ako bola potrebná; keď je dovodené, že niet vôbec predpokladov pre priznanie oprávnenej obrany, sú bezvýznamné námietky dožadajúce sa toho, aby bolo uznané na jej beztrebné prekročenie. Celkom irrelevantnou okolnosťou je pri tom, či bolo pri čine tma. Správne dôvody, ktoré uviedol odvolací súd proti podmienenému odkladu výkonu trestu, nepokusili sa sťažovatelia vecne vôbec vyvrátiť.

Čís. 4567.

Operujúci lekár je trestne zodpovedný za zanedbanie takých opatrení pri operácii, ktoré sú svojou povahou určené k tomu, aby nebezpečenstvo pre život alebo zdravie operovanej osoby pri lekárskom zákroku alebo vôbec nemohlo vzniknúť, alebo aby bolo čo najviac obmedzené.

Otázku, či ide o nedbalosť v smysle trestného zákona, posudzuje súd samostatne a neodvisle od posudku znalcov.

(Rozh. zo 14. decembra 1932, Zm III 407/32.)

Chirurg dr. T. S. previedol na poškodenej J. B. bruchorez. Po šiestich mesiacoch bol z konečníku operovanej vyťahovaný tampon, ktorý bol pri operácii zabudnutý v jej vnútornostiach; tento tampon bol príčinou choroby poškodenej, ktorá trvala vyše 8 dní. Obžaloba kladla chirurgovi dr. T. S. za vinu prečin podľa § 310 tr. zák. Oba s údy nižších stolíc sprostily obžalovaného podľa § 326 č. 2 tr. p. obžaloby.

Na jvyšší súd po verejnom pojednávaní o zmätočnej sťažnosti náhradnej súkromnej žalobkyni J. B. z úradnej povinnosti na základe § 35 I. odst. nov. k tr. por. zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vrátil vec vrchnému súdu v B., aby o nej znova pojednal a rozhodol; zmätočnú sťažnosť náhradnej súkromnej žalobkyni poukázal na toto rozhodnutie.

Dôvody:

Odvolací súd zistil zo skutkových náležitostí zažalovaného prečinu podľa § 310 II. tr. zák., že pri operácii, ktorú previedol obžalovaný ako chirurg na náhradnej súkromnej žalobkyni J. B., bol zanechaný v jej vnútornostiach tampon a že táto okolnosť bola príčinou chorobného stavu poškodenej, ktorý trval vyše 8 dní. Pri riešení otázky, či ponechanie tamponu v tele operovanej osoby je nedbalosťou (nezbehlosťou) v povolani, aké má na mysli § 310 tr. zák., vychádzal odvolací súd z mienky podanej súdnou lekárskou radou v Prahe; táto, opierajúc sa o skúsenosti lekárskej vedy, dospela k záveru, že, keď bolo šetrené pri operácii obvyklých kautiel, nie je možné pokladať ponechanie tamponu v tele za nedbalosť lekára, ale len za náhodu, ktorá sa prihádza aj svedomitému lekárovi, a že najmä pri bruchoreze, kedy musí byť pracované čo najrychlejšie, môže byť ľahko tampon v brušnej dutine prehliadnutý. Ponevác podľa názoru vrchného súdu nebolo v tomto prípade ničím dokázané, že by boly potrebné kautely pri prevádzaní operácie opominuté, nenastal prípad, v ktorom by daktorého z lekárov činných pri operácii stihala nedbalosť, za ktorú by bol tento trestne zodpovedný. Vrchný súd je toho názoru, že ani vtedy, keď by nebolo pri operácii šetrené patričných kautiel a keď by tak bolo preukázané, že pri operácii bolo postupované s nedbalosťou, za ktorú je ten, kto ju zavinił, trestne zodpovedný, nemohla by byť ustálená vina obžalovaného, lebo obžalovanému, ktorý v tomto prípade prevádzal chirurgický výkon, ktorému bola venovaná celá jeho pozornosť, nemôže byť vraj ukladaná

ešte povinnosť, aby sa presvedčil, či počet tamponov vložených do tela operovanej osoby súhlasí s počtom vytiahnutých tamponov; táto povinnosť zrejme prislúcha lekárovi, ktorý ako inštrumentár je pomocníkom operujúceho lekára. Zmätočná sťažnosť náhradnej súkromnej žalobkyne napáda tieto právne názory vrchného súdu dôvodom zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. por., dovodzujúc, že tu išlo o nedbalosť obžalovaného v tom, že porušil pravidlá svojho povolania a že je za riadne prevedenie operácie zodpovedný práve obžalovaný, ktorého si poškodená k tomu zvolila. K jej výtkam uvážil najvyšší súd toto:

Trestný zákon na Slovensku platný nemá, pokiaľ ide o trestnú zodpovednosť lekárov za poškodenie života alebo zdravia z nedbalosti pri ošetrovaní nemocných, špeciálneho ustanovenia, aké má na pr. trestný zákon platný v českých zemiach v § 356. Sú preto pri riešení otázky ich trestného zavinenia rozhodujúce všeobecné ustanovenia §§ 290, 291, prípadne 310 I. a II. odst. tr. zák. Veliké a prirodzené riziko priaznivého výsledku lekárskeho zákroku, ba často priame nebezpečenstvo, ktoré je spojené menovite s chirurgickými zákrokmi pre telesnú bezpečnosť ošetrovaného, má ovšem za prirodzený následok, že trestnú zodpovednosť lekárovi je treba obmedziť na prípady jeho nedbalosti pri takých úkonoch, ktoré pri dostatočnej pozornosti sú podľa lekárskej vedy za všetkých okolností v moci lekárovej, aby nimi nebezpečenstvo pre život alebo zdravie ošetrovaného nevzniklo, prípadne aby nebolo zvýšené nad prirodzenú jeho mieru. Treba tedy vziať lekára na trestnú zodpovednosť, keď by zanedbal také opatrenia, ktoré sú svojou povahou určené priamo práve k tomu, aby nebezpečenstvo pre život alebo zdravie ošetrovanej osoby pri lekárskom zákroku alebo vôbec vzniknúť nemohlo, alebo aby bolo čo najviac obmedzené. Práve toto sú tie kautely, na ktoré kladie dôraz súdna lekárska rada v Prahe, keď vo všeobecnosti správne vylučuje, aby sa mohla pričítať nedbalosť lekárovi, ktorý šetril týchto kautiel. Ponechanie tamponu v brušnej dutine je vec pre zdravie operovaného tak zrejme nebezpečná, že musia byť pri každej operácii iste vždy učinené opatrenia, aby tampon v brušnej dutine nemohol byť zanechaný; kontrola toho nie je nemožná, ani nie je podľa povahy veci tak nesnadná, že by nemohla byť požadovaná v každom prípade jako opatrenie, ktoré je treba vždy previesť s náležitou mierou opatrnosti. Pri zachovaní tejto opatrnosti je tento pomerne ľahko prevediteľný výkon kontroly použitých tamponov iste pravidelne v moci lekárovej; preto sa opominutie dostatočnej opatrnosti v tom smere všeobecne za nešťastnú náhodu alebo za nezodpovedné riziko operácie posudzovať nemôže. Správne posúdenie otázky, či tu bolo trestné zavinenie, závisí tedy v prvom rade od zistenia, aké boly v súdenom prípade učinené opatrenia pre kontrolu tamponov pri operácii použitých. Vrchný súd v tomto smere len uviedol, že nebolo ničím dokázané, že by boly potrebné kautely pri prevádzaní operácie opomínuté. Toto negatívne zistenie však nestačí k správne mu posúdeniu veci. Aby mohol prísť k tomuto záveru, mal odvolací súd pozitívne zistiť, aký bol postup pre zabezpečenie kontroly tamponov v tomto prípade a či bolo toto zabezpečenie dostatočné v srovnaní s obvyklým postupom pri operáciách tohoto druhu; tento obvyklý postup treba preto tiež zistiť, menovite ako sú obvykle

rozdelené úlohy medzi osoby pri operácii spoluúčinkujúce, a len potom možno srovnáť, či tomu bolo tak aj v tomto prípade, menovite či bol k rýchlej operácii privzatý dostatočný počet spôsobilých osôb, pre rýchlu a bezpečnú kontrolu tamponov potrebný. Je treba zistiť obvyklý spôsob, ako sa kontrola počtu tamponov pravidelne zaisťuje a srovnávať, ako bola zaistená v tomto prípade. Len po zistení týchto skutočností bude možné posúdiť, nakoľko by vina za prípadné opominutie v týchto smeroch stihala obžalovaného ako lekára operujúceho na tom základe, že jemu prislúchalo, aby v obvyklých medziach zariadil podľa možnosti všetko potrebné k bezpečnému výkonu operácie, prevedenie ktorej prevzal. Hoci však je zistené, že k operácii bol privzatý inštrumentár, je aj pre ten prípad, že za kontrolu tamponov bol azda on priamo zodpovedný, treba konkrétne zistiť, či má operujúci lekár obvykle povinnosť v tom ohľade inštrumentára dajako kontrolovať a či obžalovaný túto prípadnú povinnosť splnil; lebo aj v tomto opominutí by mohlo byť prípadne sľadené jeho zavinenie. Podotýka sa, že len k odbornému zisteniu a posúdeniu týchto skutočností možno sa dovoliť posudku súdnej lekárskej rady alebo iných dôkazov; či však ide o nedbalosť v smysle trestného zákona, má posúdiť na základe zistených skutočností neodvisle od náhľadu súdnych lekárskech rád samostatne súd; pri tom nie je rozhodujúce, či sa snáď inokedy také prípady staly aj lekárovi ináč svedomitému. Je vecou konkrétneho posúdenia, pokiaľ podľa skutočného priebehu operácie bolo v tomto prípade z obvyklých, riadne prevedenie operácie zabezpečujúcich kautiel dačo opomínuté a či sa tak stalo opominutím povinnosti; prislúchajúcich obžalovanému. K posúdeniu týchto otázok nemá najvyšší súd zistené hore uvedené okolnosti; preto musel pokračovať podľa § 35 I. odst. nov. k tr. por.

Čís. 4568.

I hůl jest zbraní ve smyslu § 82 tr. zák., avšak jen, byla-li v konkrétním případě způsobila sesíliti útok proti vrchnostenské osobě a ohroziti její tělesnou bezpečnost, a byla-li jí vůlí útočníka způsobem jejího použití jako prostředku k útoku propůjčena ona vlastnost zbraně.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1932, Zm II 237/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 14. dubna 1932, pokud čelila proti výroku rozsudku, že se odpor stal se zbraní, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný v tomto výroku a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Výroku o kvalifikaci podle § 82 tr. zák. vytýká stížnost s hlediska zmatku podle § 281 č. 11 tr. ř., že nalézací soud nezjišťoval, zda hůl byla v souzeném případě předmětem způsobilým sesíliti útok proti

vrchnostenské osobě a ohroziti její tělesnou bezpečnost, a zda jí byla vůlí útočnicka propůjčena vlastnost zbraně v naznačeném smyslu. Stížnost jest oprávněna. Napadený rozsudek nepraví výslovně, že byl trest vyměřen podle druhé trestní sazby § 82 tr. zák., není však pochybnosti, že se tak stalo, ano se praví v rozsudečném výroku, že se odpor stal se zbraní a že obžalovaný spáchal zločin veřejného násilí podle §§ 81, 82 tr. zák. Ohledně této kvalifikace zjistil však soud jen, že obžalovaný udeřil nadstrážníka Františka K-a pěstí do prsou, při čemž měl v ruce hůl. O vyhrožování hůlí podle rozsudkových zjištění nejde. Podle stálé judikatury je zbraní ve smyslu § 82 tr. zák. jakýkoliv předmět, způsobil zesílení útoku proti vrchnostenské osobě nad míru pouhých tělesných sil pachatelových a ohroziti tělesnou bezpečnost této osoby, tudíž i hůl (viz na př. rozh. č. 4217 sb. n. s.). Avšak právě proto, že netřeba k naplnění skutkového znaku »odporu se zbraní« zbraně v technickém smyslu, vyžaduje se, by byl předmět v konkrétním případě způsobil zesílení útoku proti vrchnostenské osobě a ohroziti její tělesnou bezpečnost oním způsobem, a by mu byla vůlí útočnicka v konkrétním případě, tudíž způsobem jeho použití jako prostředku k útoku propůjčena vlastnost zbraně v naznačeném smyslu (rozh. č. 2994 sb. n. s.). Těmito právními hledisky neřídil se nalézací soud, z jehož zjištění nevychází ani najevo, že měl obžalovaný hůl v pěstí, již udeřil. Avšak, i kdyby tomu tak bylo, — přečtené trestní oznámení uvádí, že obžalovaný udeřil nadstrážníka pěstmi do prsou, při čemž držel v ruce silnou hůl — bylo by při zjištěné okolnosti, že obžalovaný udeřil pěstí, nikoli tudíž přímo hůlí, uvažovati o tom a zjistiti, zda hůl sloužila podle vůle obžalovaného k sesílení útoku či zda obžalovaný neměl hůl v ruce jen nahodile, aniž tato okolnost přispěla a měla přispěti k sesílení útoku a k ohrožení tělesné bezpečnosti vrchnostenské osoby. An soud, vycházeje patrně z mylného právního názoru, jako by již stačilo, že je pachatel opatřen zbraní, nezjistil okolnosti svrchu naznačené a přes to vyměřil trest, jak řečeno, podle druhé trestní sazby § 82 tr. zák., vykročil z mezí zákonné sazby trestní a zatížil rozsudek vytykaným zmatkem podle § 281 čís. 11 tr. ř.

Čís. 4569.

S hlediska zanedbání povinné péče podle § 6 tisk. nov., nepřichází v úvahu po subjektivní stránce, zda si pachatel (odpovědný redaktor) uvědomil urážlivou povahu projevu, nýbrž třeba výroku o tom, zda si při náležitě pozornosti a opatrnosti měl a mohl uvědomiti obsah článku a zda to z nedbalosti opomenul.

Z toho, že urážlivý protest byl přednesen ve schůzi obecního zastupitelstva, nelze beze všeho souditi, že šlo o věc veřejného zájmu (o hájení veřejného zájmu) po rozumu § 4 tisk. nov.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1932, Zm I 797/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 27. dubna 1931, jímž byl obžalovaný podle § 259

čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin urážky na cti podle §§ 487, 488, 491 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prv. stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Předmětem soukromé obžaloby je článek, v němž je doslovně uveřejněn protest členů několika politických stran obecního zastupitelstva v Ř., jenž byl ve schůzi tohoto zastupitelstva přečten a v němž se starostovi obce, soukromému obžalobci, činí různé výtky. Obsahem těchto výtek je podle skutkového zjištění rozsudku vinění soukromého obžalobce z nepravdomluvnosti, z teroru a z neslušného chování, a jest předestati s ohledem na obsah rozsudku, jakož i zmateční stížnosti soukromého obžalobce v zájmu správného právního posouzení věci, že výtky zjištěného rázu nemožou spadatí pod pojem uvádění ve veřejný posměch, nýbrž že s ohledem na jejich konkrétní význam, vycházející z určitých událostí v obecním zastupitelstvu, mohou naplniti skutkovou podstatu hanění, totiž vinění z opovrhlivých vlastností podle § 491 tr. zák., po případě z určitých nepočetných činů podle § 488 tr. zák., takže důkaz pravdy ohledně těchto výtek je přípustný, což stížnost mylně popírá, a že pro důkaz pravdy není rozhodné jen to, zda byl protest skutečně v doslovu, jak byl uveřejněn ve článku, přednesen ve schůzi obecního zastupitelstva, nýbrž že hledíc na předpis § 493 tr. zák., podle něhož ručí za trestný čin nejen první původce, nýbrž i rozšiřovatel urážky, je pro beztrestnost obžalovaného zapotřebí důkazu, že výtky v onom protestu vyslovené a ve veřejném tisku rozšiřované skutečně jsou pravdivé. Rozsudek se omezuje co do smyslu oněch výtek na kusé zjištění, že: článek obsahuje vinění z nepravdomluvnosti, z teroru a z neslušného chování a ve příčině důkazu pravdy na zjištění, že »okolnosti v článku uvedené jsou pravdivé«. Právním vytýká zmateční stížnost v první své části tomuto výroku vadnost s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř. v obojím směru; neboť pokud jde o zjištění smyslu, dosahu a významu jednotlivých výtek jako takových musel si soud především uvědomiti, z čeho vyvozuje, že se soukromému obžalobci vytýká »nepravdomluvnost«, ve které části článku spatřuje tuto výtku opodstatněnou a co rozumí výtkou »nepravdomluvnosti« — lež? —, dále co se slovem »teror« vlastně soukromému obžalobci vytýká, a v jakém smyslu jest tuto výtku podle celé souvislosti článku pojímati; právě tak se mělo státi co do výtky »neslušného chování« a posléze soud vůbec neuvažoval a opomenul zjistiti význam a smysl výtky, že »nemají k starostovi žádné úcty, nýbrž že mají k němu jen nedůvěru a že úcta se získává slušným chováním a ne úřadem«. Prvním předpokladem správného řešení případu bylo proto zjistiti význam, smysl a dosah jednotlivých výtek starostovi po stránce objektivní ve směru skutkovém, a vyjádřiti se pak o tom, kterým skutkovým podstatám § 487 a násl. tr. zák. se podřadují tyto výtky ve směru právním. Teprve na tomto podkladě lze pak přikročiti k řešení otázky důkazu pravdy a i tu jest povinností nalézacího soudu, by se přesně vyjádřil, na základě kterých rozsudkem zjištěných skutečností pokládá ohledně té které výtky důkaz pravdy za zdařený, neboť důkaz pravdy musí se kryti

s obsahem jednotlivých výtek, a kromě toho musí býti i tento výrok s hlediska formálního náležitě odůvodněn způsobem v § 270 čis. 5 tr. ř. předepsaným. Že těmto požadavkům neodpovídá povšechná poznámka rozsudku, že soud má za zjištěno, že i okolnosti ve článku uvedené jsou pravdivé, je na snadě a jest proto stížnosti přisvědčiti, pokud i tuto vadu vytýká, doličujíc, že »nelze na základě protestu politických odpůrců míti za prokázáno, že se soukromý žalobce dopustil teroru tím, že odepřel dáti hlasovati o bezvýznamných návrzích; že nelze usuzovati na správnost výtky, že ke starostovi nemají účtu, když sami političtí odpůrci prohlásili, že ho nemohou vinití z ničeho nečestného, a pokud poukazuje na »nesprávnost« výtky »neslušného chování«.

Leč rozsudek je vadný i v dalším svém obsahu. Ke skutkové podstatě přečinu proti bezpečnosti cti stačí ve směru subjektivním »vědomí urážlivé povahy závadného projevu«; leč rozsudek tím, co uvádí v dalších svých úvahách, směšuje subjektivní stránku s veřejným zájmem, a nerozeznává přesně mezi zaviněním přímého pachatele a zanedbáním povinné péče redaktorské, nemůže obstáti před zákonem. Především není z těchto úvah jasno, zda soud pokládá obžalovaného za původce podle § 1 (2) tisk. nov., či zda mu lze dávatí za vinu jen činnost, naplňující skutkovou podstatu přestupku podle § 6 tisk. nov. (nikoli čl. III. zák. čis. 142/1868). Rozsudek musel se přesně vysloviti, zda uvěřil obhajobě obžalovaného, že článek vůbec nečetl, nepsal a do tisku nedal, či zda a proč této obhajobě neuvěřil, a zda má za prokázáno, že obžalovaný obsah článku znal a přes to do tisku dal. Jenom kdyby taková činnost rovnající se zavinění podle § 1 (2) tisk. nov. byla prokázána, mělo by smysl další uvažování po stránce subjektivní, zda si obžalovaný byl též urážlivé povahy článku vědom — poukaz rozsudku na »animus iniuriandi« je pochybený. Nepsal-li a nečetl-li obžalovaný článek, opomenul-li se přisvědčiti, než byl článek dán do tisku, o tom, zda článek je bezvadný s hlediska II. dílu 12. hlavy trestního zákona, může jeho zavinění přijíti v úvahu jen jako zanedbání povinné péče podle § 6 tisk. nov. a pak nemá smyslu uvažovati, zda si obžalovaný uvědomil urážlivou povahu projevu, an přece projev ani neznal, nýbrž jest třeba po stránce subjektivní zjistiti jen, zda si obžalovaný jako odpovědný redaktor při náležitě pozornosti a opatrnosti obsah článků uvědomiti měl a mohl, zda to však z nedbalosti opomenul. Je proto nemístná i úvaha soudu, že obžalovaný jednal bezelstně, ano není ani zjištěno, zda přichází v úvahu to či ono zavinění obžalovaného.

A co se posléze týče otázky hájení veřejných zájmů podle § 4 tisk. nov., jest připomenouti toto: Pokud by byl správný výrok, že »byla prokázána pravdivost v článku tvrzených výtek«, bylo by vůbec zbytečně uvažovati o t. zv. důkazu pravděpodobnosti podle § 4 tisk. nov. Vždyť, je-li důkaz pravdy přípustný a podařilo-li se prokázati pravdivost té které výtky, nastane beztrestnost obžalovaného ať je původcem článku ať zodpovědným redaktorem, který svou redaktorskou povinnost jen zanedbal ohledně onoho článku. Za takového stavu věci by nebylo uvažovati dále o vyvíňujícím důvodu podle § 4, tím méně, ano důsledkem výroku zprošťujícího podle § 4 je, že soud ve smyslu § 13 musí vysloviti, že se nepodařilo prokázati pravdivost zprávy, a uložití odpovědnému

redaktoru a vydavateli, by rozsudek bezplatně uveřejnili a soukromému obžalobci nahradili náklady na řízení, což si ovšem soud zřejmě — podle obsahu rozsudku — neuvědomil. Pokud by však soud dospěl k přesvědčení, že se nepodařil důkaz pravdy, pak by teprve musel přikročiti k řešení otázky případné relativní beztrestnosti podle § 4 — s důsledky § 13 tisk. nov. — a tu by ovšem zase nestačilo říci, jak učinil napadený rozsudek, že, jak obžalovaný sám uvádí a soud bere za zjištěno, uveřejnil článek v zájmu veřejném; vždyť nelze již z toho důvodu, že uveřejněný protest byl přednesen ve schůzi obecního zastupitelstva, beze všeho tvrditi, že šlo o věc veřejného zájmu a o hájení veřejných zájmů podle § 4 tisk. nov. Immunitu, jakou zákon na příklad propůjčuje věrně podle pravdy učiněným sdělením o veřejném rokování sněmu, zprávy o rokování obecního zastupitelstva nemají. Beztrestnost obžalovaného při uveřejnění takovýchto zpráv — nehledíc k případu, že by pravdivost obsahu takovéto zprávy byla prokázána — bylo by lze přiznati podle § 4 ovšem, pokud by bylo zjištěno, že zprávou měl býti hájen v prvé řadě veřejný zájem, což ovšem nelze tvrditi o všech zprávách týkajících se záležitostí přivedených na přetřes ve schůzi obecního zastupitelstva, nýbrž jen o takových záležitostech, které svou povahou mohou prospívati celku a na nichž má celek zájem, při čemž pak obzvláště i podle povahy a obsahu uveřejněné zprávy bude třeba pečlivě zkoumati, zda nešlo jen o projev stranické nevraživosti, jímž mělo býti spíláno nepohodlnému soupeři politickému. Vše to by muselo býti zjištěno rozsudkem, jakož i dále, zda tu byly dokázány okolnosti, pro které tvrzení zprávy mohlo býti důvodně považováno za pravdivé, a pak by muselo ještě dojítí k výroku podle § 13 tisk. nov. Bylo proto vyhověti zmatečnì stížnosti, zrušiti napadený rozsudek jako zmatečný a uznati dále, jak se stalo.

Čís. 4570.

Trestné predpisy §§ 2, 3 zák. z 27. mája 1885 č. 134 r. z. nevz'ahujú sa na traskaviny štátneho monopolu.

(Rozh. z 16. decembra 1932, Zm-IV 395/32.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti Š. G., obžalovanému z přečinu podľa §§ 2 a 3 zák. z 27. mája 1885 č. 134 r. z., po verejnom pojednávaní o zmätočnej sťažnosti verejného obhájcu a obžalovaného takto sa usniesol: Na základe 1. odst. § 35 por. nov. z úradnej povinnosti zrušuje sa rozsudok odvolacieho súdu a vec sa vracia tomuto súdu k novému prejednaniu a rozhodnutiu. Zmätočná sťažnosť verejného obhájcu a obžalovaného poukazuje sa na toto rozhodnutie.

Z dôvodov:

Najvyšší súd, preskúmajúc túto trestnú vec shľadal, že neboly zistené všetky skutočnosti, rozhodné pre posúdenie, či je tu daná skutková povaha přečinu podľa §§ 2 odst. 2 a § 3 odst. 1 zák. z 27. mája

1885, č. 134 r. z. Odvolací súd potvrdil odsudzujúci rozsudok prvostupňového súdu, podľa ktorého obžalovaný bol uznaný vinným z prečinu podľa horeuvedených ustanovení zákona, ktorý spáchal tým, že koženú tašku, v ktorej mal 2½ kg dynamitu s rozbuškami a zápalnou šnúrou, hodil o stôl, takže taška aj s obsahom spadla na zem a že takto jednajúc proti bezpečnostným policajným predpisom o traskavinách mohol ohroziť majetok, zdravie a život iných osôb.

Podľa posledného odstavca § 1 cit. zák. o traskavinách nevzťahuje sa ustanovenie 1. odst. tohto § na traskaviny štátneho monopolu. V dôsledku toho nevzťahujú sa ani trestné normy §§ 2 a 3 tohto istého zákona na traskaviny štátneho monopolu, lebo predpokladom upotrebenia týchto trestných noriem je porušenie zákazu ustanoveného v § 1. Štátny monopol výbušných látok bol upravený zákonom z 15. apríla 1919 č. 414 Sb. z. a n. a podľa jeho § 1 predmetom monopolu sú látky, ktoré budú jako také nariadením prehlásené. Tieto prehlásenia stali sa vládnymi nariadeniami z 8. novembra 1920 č. 615 Sb. z. a n. a z 30. mája 1922 č. 166 Sb. z. a n. a prípadnými ďalšími nariadeniami, na ktoré poukazuje § 1 bod 8 odst. 1 nariadenia č. 615 z roku 1920. Týmito nariadeniami bol rozsah ustanovení §§ 1, 2, 3 zákona o traskavinách (č. 134 z roku 1885 r. z. a § 43 zák. na ochr. rep.) obmedzený na tie látky výbušné, ktoré nie sú ani podľa uvedených vládných nariadení predmetom štátneho monopolu. Preto bolo povinnosťou odvolacieho súdu zistiť, či tu išlo o výbušné látky, ktoré nie sú predmetom štátneho monopolu. Odvolací súd sice uviedol, že išlo tu o dynamit, ktorý jako látka obsahujúca nitroglycerin spadá pod ustanovenie § 1 č. 3 vlád. nar. z 8. novembra 1920 č. 615 Sb. z. a n. a je predmetom štátneho monopolu. Pokiaľ by tedy išlo len o dynamit, jednanie obžalovaného nezakladalo by skutkovej povahy prečinu podľa §§ 2 a 3 hore citovaného zákona o traskavinách. Avšak obžalovaný tým istým neopatrným spôsobom zachádzal tiež s rozbuškami a so zápalnou šnúrou. Odvolací súd neskúmal, či ide o výbušnú látku (najmä u zápalnej šnúry), jakého druhu byly tieto práve uvedené látky, a najmä, či sú predmetom štátneho monopolu. Bude preto treba o všetkých týchto okolnostiach vypočut znalca, najmä tiež o tom, ktoré bezpečnostné predpisy a v ktorom smere byly obžalovaným v tomto prípade porušené. Zistenie týchto okolností je potrebné pre posúdenie tohoto prípadu. Keď rozbušky a zapalovacia šnúra spadajú svojím složením pod ustanovenia o štátnom monopole, jednanie obžalovaného nebolo by možno podriaďiť pod skutkovú podstatu prečinu podľa §§ 2 a 3 zák. o traskavinách. Keď by však rozbušky a zapalovacia šnúra nespádaly pod ustanovenia o štátnom monopole, prišli by v úvahu ustanovenia §§ 2 a 3 zák. o traskavinách, a to aj vtedy, keby prípadné bezpečnostné predpisy čo do týchto predmetov maly vzťah k traskavinám podliehajúcim štátnemu monopole. Ponevác však takéto zistenie chýba, najvyšší súd pokračujúc podľa 1. odst. § 35 por. nov. zrušil rozsudok odvolacieho súdu a trestnú vec vrátil tomuto súdu k novému pojednaniu a rozhodnutiu po doplnení skutkových zistení. Týmto rozhodnutím stala sa zmätočná sťažnosť verejného obhájcu a obžalovaného bezpredmetnou.

Čís. 4571.

So stanoviska užívania trestných zákonov lesní hájníci považujú sa za úradných orgánov len vtedy, jestli vykonali v smysle § 38 zák. čl. XXXI:1879 u príslušného okresného úradu služebnú prísahu.

(Rozh. z 16. decembra 1932, Zm IV 442/32.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti P. M. a spol., obžalovaným z prečinu násilia proti orgánu vrchnosti, po verejnom pojednávaní o zmätočnej sťažnosti obžalovaných a zvoleného obhájcu na základe I. odst. § 35 por. nov. zrušil z úradnej povinnosti rozsudky oboch súdov nižších stolíc a prvostupňovému súdu uložil, aby znova vo veci jednal a rozhodol; zmätočné sťažnosti poukázal na toto rozhodnutie.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci z úradnej moci presvedčil sa najvyšší súd, že súdy nižších stolíc nezistily dostatočne okolnosti, od ktorých závisí možnosť použitia príslušného ustanovenia zákona. Obžalovaní boli uznaní vinnými prečinom násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 4 odst. 2 zák. čl. XL:1914, ktorý tak spáchali, že dňa 8. januára 1929 v N. S. mimo prípad shluknutia skutkom ublížili štátnemu hájnému I. M. — tedy orgánu vrchnosti — tak, že ho zbili a spôsobili mu ľahké, menej ako 8 dní trvajúce zranenie, a to z pomsty za výkon jeho povolania, ktorý bol po práve. Odvolací súd s týmto v súvislosti zistil, že obžalovaní bili poškodeného I. M. pre jeho úradnú činnosť, a to preto, že obžalovaného P. M. pristihol v lese, keď rúbal dranie, pri čom mu povedal, že ho naučí, a ďalej preto, že v novembri 1928 pristihol otca I. K. (spolovník obžalovaných) O. K-a pášľ 6 kusov dobytka v štátnej kultúre.

Podľa § 5 zák. čl. XL:1914 so stanoviska užívania trestných zákonov považujú sa za úradných orgánov lesní hájníci, keď sú úradom do prísahy vzatí. V smysle § 38 zák. čl. XXXI. z r. 1879 a nariadenia býv. min. zemedelstva a obchodu zo dňa 8. X. 1880 čis. 30686 (Rendeletek tára: II. sväzok strana 1161) lesní hájníci sú povinní složiť tam predpísanú služebnú prísahu u príslušného okresného úradu, o čom sa má vystaviť aj vysvedčenie a vedie sa evidencia zápisnicou o složení prísahy. Z toho plynie, že skutkové náležitosti prečinu násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914 sú dané len vtedy, keď by bolo zistené, že poškodený I. M. bol do prísahy vzatý lesný hájník, že predpísanú hájnícku prísahu složil u príslušného okresného úradu a že prípady, za ktoré obžalovaní mu skutkom ublížili zo msty, staly sa vo výkone jeho povolania v takej dobe, keď mu ako úradom do prísahy vzatému lesnému hájnému prislúchala ochrana orgánu vrchnosti podľa vyše uvedeného ustanovenia zákona. Vrchný súd na základe prípisu správy štátnych lesov v S. P. len ustálil, že poškodený I. M. je strážcom štátnych lesov a je od októbra 1925 prísazným lesným hájnym. Správa štátnych lesov v S. P. oznámila, že nebolo možno zistiť, či I. M. složil prísahu. I. M. sám vo svojej výpovedi udal, že je prísazným hájnikom od októbra

roku 1926, avšak 3. februára 1927 bol zo služby prepustený a zas nastúpil službu až 1. januára 1928, ale znova do prisahy vzatý nebol. Horárska služobná knižka je síce vydaná správou štátnych lesov v S. P. dňom 30. apríla 1928 pre I. M. ako hájneho, avšak nie je tam uvedené, že by menovaný složil služobnú prisahu. Naproti tomu odvolací súd nevzal v úvahu obsah prípisov okresného úradu vo V., v ktorých bolo súdu oznámené, že I. M. u tamojšieho úradu v evidencii prisazných hájníkov neprichádza a že ako lesný hájník (do dňa 18. apríla 1932) nebol vzatý do prisahy. Nehľadiac tedy k tomu, že ustálenie odvolacieho súdu sa nekryje s obsahom trestných spisov, ani vrchný súd ani prvostupňový súd sa skutočne nezaoberal otázkou, či lesný hájník I. M. podľa predpisu obsaženého v § 38 zák. č. XXXI:1879 predpísanú prisahu pred príslušným okresným úradom složil alebo nie. Táto okolnosť je však závažná pre posudzovanie otázky, že trestný čin obžalovaných podľa akých ustanovení trestného zákona sa má kvalifikovať a súdy nižších stolíc, keď uvedenú skutočnosť nezistili, nehľadeli na takú okolnosť, od ktorej závisí možnosť použitia príslušného ustanovenia trestného zákona. Ponevác najvyšší súd v dôsledku zásady 3. odst. § 33 por. nov. túto skutočnosť sám zistiť nemôže, lebo je povinný vziať za základ svojho rozhodnutia skutočnosti, ktoré vrchný súd uznal za pravdivé, preto pokračoval z úradnej moci podľa 1. odst. § 35 por. nov., zrušil rozsudky oboch nižších stolíc a uložil súdu prvej stolice, aby znova vo veci jednal a rozhodol. Zmätočné sťažnosti obžalovaných staly sa zrušením rozsudkov bezpredmetnými a byly poukázané na toto rozhodnutie.

Čís. 4572.

Polehčujúcim dôvodom pro zmírnění trestu (pro urážku na cti) po rozumu § 410 tr. ř., jest i odpuštění uraženého (smírem) po pravoplatnosti rozsudku.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1932, Zm I 713/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením okresního soudu v Aši ze dne 14. března 1932, jímž byla zamítnuta žádost Josefa S-a o zahájení řízení podle § 410 tr. ř., byl porušen zákon v ustanovení § 410 tr. ř.; usnesení to se zrušuje a okresnímu soudu v Aši se ukládá, by o žádosti té ve smyslu ustanovení § 410 tr. ř. znovu jednal.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Aši ze dne 22. prosince 1931 byl Josef S. uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a odsouzen ke trestu vězení pětidenního podmíněně s osvědčovací lhůtou jednoho roku s podmínkou, že do 14 dnů dá jako zadostiučinění 100 Kč ve prospěch péče o mládež v A. Rozsudek vešel v moc práva, ano odvolání obviněného z výroku o trestu bylo odvolacím soudem za-

mítnuto. Podáním ze dne 12. března 1932 zažádal obviněný za zmírnění (změnu) trestu na přiměřený trest peněžitý podle ustanovení § 410 tr. ř., uváděje spolu se soukromou obžalobkyní Marií P-ovou, která podání vlastnoručně podepsala, že se po rozhodnutí odvolacího soudu smířili a soukromá obžalobkyně obviněnému odpustila. Okresní soud v Aši usnesením ze dne 14. března 1932 žádost tu zamítl s odůvodněním, že pro zmírnění trestu nejsou žádné důležité důvody a odsouzený ani takové důležité důvody netvrdil; okolnost, že se po pravomoci rozsudku se soukromou obžalobkyní smířil, nelze pokládati za důležitý důvod ke zmírnění trestu.

Usnesení to porušuje zákon v ustanovení § 410 tr. ř., spočívajíc na mylném názoru, že smíření se soukromé obžalobkyně s obviněným a odpuštění, jehož se obviněnému od soukromé obžalobkyně dostalo, nejsou takovou okolností polehčující, vyšlou najevo po pravoplatnosti odsuzujícího rozsudku, pro kterou by se byl patrně vyměřil mírnější trest. Otázka, zda lze ustanovení § 410 tr. ř. použít, když v případech §§ 419 a 530 tr. zák. soud se dozví po pravomoci trestního rozsudku o odpuštění uraženého (poškozeného) anebo o zpětvzetí návrhu na potrestání, byla praxí soudů rozřešena kladně přes námitky, které proti tomu vznesl Waser v Ger. Zeitg. 1881 č. 17 str. 65. Námitkám Waserovým správně čelil již článek »zur Anwendung des § 410 St. P. O.« uveřejněný v Ger. Zeitung 1881 č. 20 str. 77 poukazem k tomu, že vzhledem k ustanovení § 530 tr. zák. lze zajisté užít § 410 tr. ř. ku prospěchu obviněného dedukcí a minori ad majus. Také Mayer v komentáři k trest. řádu díl III. str. 564 pozn. 12 hájí správnost názoru, že dodatečné odpuštění je dojísta tak závažnou okolností polehčující, že opravňuje použití § 410 tr. ř. (Stejně Lohsing, komentář k tr. ř. z r. 1932, str. 562.) Téhož názoru jest i rozhodnutí býv. vídeň. nejv. soudu úř. sb. č. 1474; třeba toto rozhodnutí mluví o zpětvzetí návrhu na potrestání, v souzeném případě pak takového výslovného odvolání žádosti za potrestání není, nýbrž jen ono prohlášení, že se strany po vydání odvolacího rozsudku smířily a soukromá obžalobkyně obviněnému odpustila, má prohlášení to svým smyslem též význam, jako výslovné zpětvzetí návrhu na potrestání. Bylo proto k návrhu generální prokuratury podle §§ 33, 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4573.

Bylo-li v závadném podání uvedeno, že se úřad vyhýbá vlastní odpovědnosti a nutí nemožným způsobem obžalovaného prokázati jsoucnost určitých okolností, a že jednání úřadu je tvrdošíjné a nesprávné, nejde o tvrzení určitých konkrétních skutečností, nýbrž o projev úsudků (odsudků), které mohou nabýti povahy obviňování z určitého (nečestného) skutku po rozumu § 488 tr. zák. jen souvislosti s výslovnými tvrzeními nebo náznaky vyhocenými ve směr na určité skutky nebo úkony dotčeného úřadu.

Nalézací soud je oprávněn k opětnému projednání a rozhodnutí věci výlučně jen v rozsahu, v jakém mu bylo uloženo rozhodnutím zrušovacího soudu.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1932, Zm I 847/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu trestního v Praze ze dne 30. prosince 1931, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 488 tr. zák. a článku V. zákona čis. 8/1863, a rozsudkem krajského soudu trestního jako soudu odvolacího v Praze ze dne 26. února 1932, pokud jím bylo odvolání obžalovaného z oné části výroku o vině zamítnuto, byl porušen zákon v ustanovení § 270 čis. 5 tr. ř. (v doslovu zákona čis. 1/1920); po případě i v ustanovení § 488 tr. zák. (čl. V. zákona čis. 8/1863), a rozsudkem okresního soudu trestního i v ustanovení § 267 tr. ř.; rozsudky ty se v oněch částech výroků o vině a ve výrocích o náhradě nákladů trestního řízení, rozsudek odvolacího soudu i ve výroku o trestu a podmíněnosti odsouzení, zrušují; okresnímu soudu trestnímu v Praze se ukládá, by znova jednal o návrhu státního zastupitelství v Praze na potrestání obviněného pro přestupek § 488 tr. zák. a čl. V. zákona čis. 3/1863, spáchaný podáním, jež došlo k ministerstvu spravedlnosti dne 26. listopadu 1929.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu trestního v Praze ze dne 3. prosince 1930, č. j. T VI 778/30, byl obviněný uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 488 tr. zák. a čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čis. 8 ř. zák. na rok 1863 a přestupkem útisku podle § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čis. 309 Sb. z. a n., aniž mu však byl uložen trest, ano bylo podle § 265 tr. ř. přihlíženo k rozsudku okresního soudu trestního v Praze ze dne 30. listopadu 1929 č. j. T VI 790/29-26. Ve výroku o trestu byl onen rozsudek k odvolání veřejného obžalobce rozsudkem krajského soudu trestního v Praze jako soudu odvolacího ze dne 7. února 1931, č. j. To IV 151/31-1 změněn a obžalovaný podle § 493 tr. zák. se zřetelem na ustanovení § 267 tr. zák. a § 265 tr. ř. za použití §§ 266, 261 tr. zák. odsouzen ku dalšímu trestu peněžitému 100 Kč, při nedobytnosti tohoto trestu do vězení na 24 hodiny. Ku zmateční stížnosti na záštitu zákona zrušil nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodnutím ze dne 7. listopadu 1931, č. j. Zm I 877/31-4 ony rozsudky první a druhé stolice a uložil okresnímu soudu trestnímu v Praze, by znova jednal a rozhodl o návrhu státního zastupitelství v Praze na potrestání obviněného pro přestupek § 488 tr. zák. a čl. V. zákona čis. 3/1863 a přestupek útisku podle § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čis. 309 Sb. z. a n., spáchané podáním, jež došlo k ministerstvu spravedlnosti dne 26. listopadu 1929. Po provedení nového hlavního přelíčení byl obviněný rozsudkem okresního soudu trestního v Praze ze dne 30. prosince 1931, č. j. T VI 2373/31-39 uznán vinným, že v podáních z 25. listopadu 1929 a 12. prosince 1929 v Praze odeslaných na ministerstvo spravedlnosti vyjevováním smyšlených a převrácených skutečností státního zastupitelství v Praze, tedy veřejný úřad křivě vinil z určitého nepočetného činu, který by je mohl v obecném mínění v opovržení uvést nebo snížit, a v podání z 25. listopadu 1929 ministerstvu spravedlnosti v Praze újmou na cti pohrozil, chtěje tím bezprávně na něm vynutiti, by zakročilo proti státnímu zastupitelství v Praze v určité trestní věci, a že tím spáchal přestupek proti bezpečnosti cti podle § 488 tr. zák. a čl. V.

zákona ze dne 17. prosince 1862, čis. 8 ř. zák. z roku 1863 a přestupek útisku naznačený v § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čis. 309 Sb. z. a n.; podle § 493 tr. zák. byl obviněný s použitím ustanovení §§ 266, 261 tr. zák. a se zřetelem na § 267 tr. zák. a § 265 tr. ř. odsouzen k trestu na penězích 50 Kč, v případě nedobytnosti do vězení v trvání jednoho dne a dále podle § 389 tr. ř. odsouzen k náhradě nákladů trestního řízení; výkon trestu byl obžalovanému podle §§ 1, 3 zákona ze dne 17. října 1919, čis. 562 sb. z. a n. podmíněčně odložen a zkušební doba určena na jeden rok. Rozsudkem krajského soudu trestního jako soudu odvolacího v Praze ze dne 26. února 1932, č. j. To III 173/32-3 bylo odvolání veřejného obžalobce z výše trestu a přiznání podmíněného odkladu trestu, jakož i odvolání obžalovaného, pokud se v otázce viny týkalo odsuzujícího výroku pro přestupek proti bezpečnosti cti podle § 488 tr. zák. a čl. V. zákona čis. 8 ř. zák. 1863 — za potvrzení rozsudku první stolice v tomto výroku — zamítnuto, jinak ale odvolání obžalovaného vyhověno, napadený rozsudek první stolice ve výroku o vině, pokud se týkal odsuzujícího výroku pro přestupek útisku, změněn a obžalovaný z dotčené části obžaloby podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn; vzhledem ku změněnému základu odsuzujícímu bylo vysloveno, že se obžalovanému se zřetelem na § 265 tr. ř. žádný další trest nevyměřuje; dále byla vyslovena podmíněnost odsouzení a obžalovaný uznán vinným podle § 390 tr. ř., by nesl náklady odvolání.

Těmito rozsudky první a druhé stolice byl v zachované části výroku soudu první stolice o vině obžalovaného znova porušen zákon. Lze předem ponechat stranou úvahy, bylo-li podkladem obžaloby a trestního řízení původně jen podání z 25. listopadu 1929, či i podání z 12. prosince 1929, ač jest poukázati k tomu, že zrušený rozsudek T VI 778/30 hleděl výlučně k obsahu prvního podání a odsoudil obžalovaného jen pro obsah tohoto podání a že veřejný obžalobce nečinil případnou neúplnost vyřízení obžaloby předmětem odvolání jím podané, nevytýkáje v něm rozsudku zmatečnost podle §§ 281 čis. 7, 464 čis. 1 tr. ř. Neboť nálezem zrušovacího soudu ze dne 7. listopadu 1931, č. j. Zm I 877/31 bylo soudu první stolice uloženo nové projednání a rozhodnutí věci jen, pokud bylo jejím podkladem podání z 25. listopadu 1929, došlo k ministerstvu spravedlnosti 26. listopadu 1929. Jen v tomto rozsahu oživila obžaloba, byť snad původně rozsáhlejší, a výlučně v tomto rozsahu byl okresní soud podle § 2 tr. ř. (srovnej první odstavec § 293 tr. ř.) oprávněn k opětovnému projednání a rozhodnutí věci. Pojal-li okresní soud v opětovném projednání věci i skutečnost a obsah podání z 12. prosince 1929 a uznal-li dokonce obžalovaného vinným i, že spáchal přestupek § 488 tr. zák. (čl. V. zákona čis. 8/1863) též obsahem právě uvedeného podání, vykročil tím z obžaloby, najmě když ani v opětovném hlavním přelíčení nebyla rozšířena a porušil zákon v ustanovení § 267 (447) tr. ř. Vykročení z obžaloby nebylo odvoláním vytýkáno a nemohlo proto, jelikož nejde v něm o žádný z hmotněprávních zmatků § 281 čis. 9—11 tr. ř., k nimž výlučně hledí první část druhé věty § 477 tr. ř. býti napraveno odvolacím soudem, třebaže se s věcí zabýval k odvolání obou stran.

Již nálezem zrušovacího soudu Zm I 877/31-4 bylo v této trestní věci okresnímu soudu trestnímu připomenuto, že je podle § 270 čis. 5

tr. ř. (v doslovu zákona čís. 1/1920) nalézací soud — tudíž i okresní soud (viz druhou větu § 447 tr. ř.) — povinen uvést v rozhodovacích důvodech stručně, avšak určitě, které skutečnosti a ze kterých důvodů považoval soud za prokázány nebo neprokázány; že při deliktech verbálních padá do oboru této skutkově zjišťovací činnosti nalézacích soudů nejen zjištění doslovu (slovného znění, textu) souzeného projevu, nýbrž i jeho výklad, určení, jaký byl smysl, význam, dosah, směr a účel projevu; že to jsou vesměs složky skutkového podkladu výroku o vině, nezbytně nutné ke hmotněprávnímu přezkoumání rozsudku, a že proto i v této trestní věci náleželo okresnímu soudu trestnímu podání podrobný, ovšem i k obhajobě obviněného hledící a řádně odůvodněný výklad, zvláště tedy po té stránce, které nečestné jednání rázu předpokládaného v § 488 tr. zák. je státnímu zastupitelství v Praze vytykáno, stalo-li se tak způsobem uvedeným v § 488 tr. zák. a byl-li sobě obžalovaný vědom, že se zjištěnou výtkou dotýká vážnosti státního zastupitelství v Praze. Těchto připomínek se okresní soud trestní ani v novém rozsudku nepřidržel. Rozsudek nezjišťuje ani příčinu, z níž, ani záměr, za němž obžalovaný učinil dotčené podání z 25. listopadu 1929 — druhé z 12. prosince 1929 nepřichází podle toho, co nahoře uvedeno, v úvahu; nezjišťuje ani text, ani celkový obsah podání a nečiní projev takto zjištěný předmětem výkladu čili nerozebírá jej v uvedených směrech. Nedbaje zásady, že smysl, význam, směr a účel souzeného projevu lze správně posuzovati jen z celé jeho souvislosti, nikoliv z ojedinelých vytržených vět, třebaže mají znění zvláště útočné nebo jinak výstižné, zjišťuje rozsudek jen — opakuje tím některé věty podání —, že obžalovaný v něm napsal, že státní zastupitelství vyhýbá se vlastní odpovědnosti a že nutí nemožným způsobem obžalovaného prokázati jsoucnost okolností uvedených v dřívější stížnosti a že jednání státního zastupitelství je tvrdošíjně (a) nesprávné. Než těmito větami nejsou tvrzeny určité a konkrétní skutečnosti (skutky, úkony státního zastupitelství); věty jsou spíše projevy úsudků (nebo třeba přesněji odsudků), jež podkládají snad určité pohutky (snaha vyhýbat se vlastní odpovědnosti, tvrdošíjnost) nebo snad rozpor s platnými pro dotčený úřad předpisy a zásadami (nemožné nucení obžalovaného k průkazům, nesprávnost jednání) — určitým skutkům aneb úkonům dotčeného úřadu — jež jsou buď v pozastaveném projevu výslovně na jiných místech tvrzeny nebo jinak podáním (jeho příčinou a konečným účelem) naznačeny; úsudky ty mohou nabýti povahy obviňování z určitého (nečestného) skutku jen souvislostí s takovými výslovnými tvrzeními nebo náznaky vyhocenými ve směr na určité skutky neb úkony dotčeného úřadu. Je zřejmo, že jen zjištění takových tvrzení nebo náznaků — a rozsudek jich nezjišťuje — umožňuje srovnání jednak se skutečným jednáním (postupem) dotčeného úřadu, jednak s předpisy a zásadami proň platnými a jen touto cestou jsou umožněny spolehlivé úvahy a úsudky (závěry) o tom, zda byly — třeba souvislostí tvrzení nebo náznaku s uvedenými odsudky — skutečnosti vymyšleny nebo třeba převráceny, zda nabyly skutková tvrzení nebo náznaky připojením uvedených odsudků povahy obviňování z určitých nečestných skutků a zda si byl obžalovaný tohoto směru svých projevů

vědom; neboť přiměřenost (s hlediska předpisů nebo zásad) odsudku ku tvrzeným nebo naznačeným skutečnostem pravdivým — nevymyšleným a nepřevráceným — zbavovala by odsudek povahy vinění z nečestného skutku sdělením, jaké předpokládá § 488 tr. zák. a bránila by závěru, že si byl obžalovaný urážlivé povahy svého podání vědom. Přirozeně pak nemůže obžalovaný prokázati — jak rozsudek patrně na něm chce — pravdivost odsudků, nýbrž jen pravdivost skutkových tvrzení nebo náznaků. Pro naprostý nedostatek oněch zjištění nutných k opodstatnění objektivní skutkové podstaty nelze rozsudek z 30. prosince 1931, č. j. T VI 2373/31 po stráce hmotněprávní nikterak přezkoumati a nelze vyloučiti možnost, že se v souzeném projevu nedostává skutkového opodstatnění pro tu či onu objektivní známku přestupku proti bezpečnosti cti podle § 488 tr. zák. a čl. V. zákona čís. 8/1863, jakož i že závěr o vědomí obžalovaného byl získán z právně pochybeného podkladu objektivního. Vylíčený nedostatek rozsudku okresního soudu trestního nebyl napraven ani rozsudkem odvolacího soudu, jenž — ačkoliv obžalovaný podal odvolání i co do viny a odvolací soud zabýval se důsledkem toho i výrokem o vině — skutkových zjištění okresním soudem opomenutých neučinil a přes to v tomto směru odvolání zamítl a napadený rozsudek potvrdil, dodávaje k důvodům okresního soudu jen, že obžalovaný překročil meze kritiky a vinil zjištěnými »výroky« státního zastupitelství z činů nepočestných v trestní věci svého otce, najmě z vyhýbání se odpovědnosti a z tvrdošíjného a nesprávného postupu. Bylo proto k návrhu generální prokuratury podle §§ 33, 292, 479 tr. ř. nznati právem, jak se stalo.

Čís. 4574.

Předchozí odsouzení pro čin rázu uvedeného v § 2 zák. čís. 562/1919 vylučuje v mezích tam stanovených podmíněně odsouzení i, byl-li trest prominut rozhodnutím presidenta republiky z 19. října 1928; bylo-li prominutí to vázáno podmínkou (že odsouzený nahradí škodu nebo dá zadostiučinění), čítá se doba stanovená v druhém odstavci § 2 cit. zák. ode dne, kdy byla ona podmínka splněna.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1932, Zm II 322/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Novém Jičíně ze dne 15. ledna 1932, pokud jím bylo odvolání Marie F-ové z výroku o podmíněném odkladu výkonu trestu, jí rozsudkem okresního soudu v Novém Jičíně z 2. října 1931 bezpodmínečně uloženého, vyhověno, byl porušen zákon v ustanovení § 2 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 Sb. z. a n.

Důvody:

V trestní věci proti Marii F-ové a spol. pro přestupek podvodu podle § 461 tr. zák. uznal okresní soud v Novém Jičíně rozsudkem z 2. října 1931, obžalovanou Marii F-ovou vinnou přestupkem podvodu podle § 461 tr. zák. a odsoudil ji za to podle § 460 tr. zák. použitím

§ 260 b) tr. zák. k trestu vězení v trvání tří dnů, zostřeného jedním postem, nepodmíněně, vysloviv i ztrátu volebního práva. Odsouzení bylo nepodmíněně, poněvadž obžalovaná podle zjištění okresního soudu trestný čin houževnatě popírala a nebylo polehčujících okolností, při čemž se okresní soud nezabýval otázkou, zda podmíněně odsouzení bylo vůbec podle zákona přípustné. K tomu jest podotknouti, že obžalovaná byla před tím odsouzena rozsudkem okresního soudu v Šumperku z 19. ledna 1928 pro přestupek krádeže, podvodu a nesprávného hlášení podle § 460 tr. zák. použitím § 267 tr. zák. do vězení na deset dnů podmíněně na dva roky s podmínkou náhrady škody podle sil, při čemž byla vyslovena ztráta volebního práva, an soud nabyt přesvědčení, že čin byl spáchán z pohnutky nízkých a nečestných, ze ziskuchtivosti, dále že tento rozsudek nabyt moci práva a že tento trest byl obžalované prominut podle amnestie z 19. října 1928 pod podmínkou náhrady škody podle sil do 8. února 1930, kteréžto podmínce obžalovaná též vyhověla. K odvolání obžalované krajský soud v Novém Jičíně jako soud odvolací rozsudkem z 15. ledna 1932 zamítl odvolání obžalované co do viny jako bezdůvodné a co do trestu jako nepřipustné, vyhověl však jejímu odvolání z výroku o nepodmíněném odsouzení a povolil podmíněný odklad trestu se zkušební dobou jednoho roku s podmínkou náhrady škody podle sil. V otázce povolení podmíněného odkladu výkonu trestu zaujal odvolací soud stanovisko, že dřívější odsouzení, jež bylo amnestováno rozhodnutím presidenta republiky z 19. října 1928, nevylučuje podle § 2 zákona o podm. odsouzení podmíněný odklad výkonu trestu. Toto právní stanovisko je mylné.

Podle čl. II. amnestie z 19. října 1928 byl osobám, odsouzeným před 28. říjnem 1928 pravoplatně o podmíněně k trestu na svobodě ne delšímu než jeden měsíc, prominut trest s účinky § 1 zákona o podmíněném odsouzení, avšak jen pod podmínkou, že odsouzený, jak mu bylo soudem uloženo, nahradil podle svých sil škodu nebo dal zadostiučinění, nebo učinil tak nejpozději ve lhůtě, která mu k tomu byla soudem ustanovena. Účinek této amnestie vyčerpává se tedy, jak zrušovací soud vyslovil již v rozhodnutí čís. 3570 sb. n. s., v prominutí zkušební doby nebo zbytku zkušební doby, pokud by ještě běžela po náhradě škody nebo zadostiučinění, a v tom, že již okamžikem této náhrady škody nebo tohoto zadostiučinění nastává účinek (stanovený § 1 zák. o podm. ods. jinak teprve pro dobu po uplynutí zkušební doby), že jest pokládati za to, že vinník nebyl odsouzen. Tento účinek není však totožný s naprostým odstraněním rozsudku a s navrácením vinníka ve stav soudní bezúhonnosti, naopak soudní bezúhonnost a tudíž i nepřipustnost přihlížení k zmíněnému rozsudku nastala by jen zahlazením trestu podle §§ 5 a 6 zák. čís. 111 Sb. z. a n. z roku 1928; takové zahlazení odsouzení — ovšem i cestou milosti možné (§ 12 cit. zák.) — nebylo však rozhodnutím presidenta republiky ze dne 19. října 1928 nařízeno. I když proto o obžalované, jež nahradivši škodu, vyhověla podmínce článku II. amnestie presidenta republiky, jest za to míti, že se v době zkušební osvědčila a že v důsledku toho jest podle druhého odstavce § 1 zák. o podm. odsouzení pokládati za to, že nebyla odsouzena, nelze tomuto účinku přikládati ten dosah, že jí bylo vůbec vyloučeno přihlí-

žeti ke skutečnosti, že obžalovaná spáchala trestný čin v dotyčném rozsudku uvedený a že se ho dopustila z pohnutek nízkých a nečestných, i s hlediska otázky zákonné přípustnosti podmíněného odsouzení za delikt pozdější. To plyne ze zákona samého, jež v druhém odstavci § 2 zák. omezuje dosah zásady vyslovené v druhém odstavci § 1 zákona. Stanoví zákon v § 2, že podmíněně odsouzení je vyloučeno, byl-li vinník již dříve odsouzen pro zločin na dobu delší tří měsíců nebo vůbec pro čin spáchaný z pohnutky nízké a nečestné a neuplynulo-li do dne, kdy spáchal nový trestný čin, pět, pokud se týče deset let ode dne, kdy byl trest vykonán, kdy byl trest pravoplatně prominut nebo kdy bylo podle tohoto zákona vysloveno, že se podmíněně odsouzený osvědčil. Zákon tedy sám přes zásadní domněnku druhého odstavce § 1 zák. o podm. ods. bere do ohledu v určitých mezích předmětných a časových skutečnost předchozího odsouzení vinníka a spojuje s ním způsobem preceptivním určitý důsledek, který by arci v rámci oprávnění poskytnutých presidentu republiky podle § 64 čís. 11 a § 103 ústavní listiny mohl, ale pro jednostranný výron tohoto oprávnění musil býti výslovně teprve odstraněn, by bylo lze vyvozovati pro ten který případ stanovisko zaujaté soudem odvolacím (srovnej sb. n. s. č. 1284).

Vzhledem k tomu, že i přes amnestii jest přihlížeti ke skutečnosti, že obžalovaná spáchala trestný čin (přestupek) z pohnutky nízké a nečestné a že neuplynula doba pěti let, co jí byl trest pravoplatně prominut, bylo podmíněně odsouzení obžalované v souzeném případě podle § 2 zák. o podm. ods. vyloučeno. Pokud odvolací soud poukazuje k rozhodnutím nejvyššího soudu, z nichž hledí dovoditi správnost svého názoru, jest uvést, že poukaz na rozhodnutí čís. 345 a 1284 sb. n. s. není případný, poněvadž v případě čís. 345, jež ostatně spadá do doby, kdy zákon o podmíněném odsouzení ještě nebyl v platnosti, nebylo tu podmínky pravoplatného odsouzení a také rozsah amnestie byl širší než amnestie z r. 1928, v případě čís. 1284 pak rovněž amnestie byla širší založena. Judikaturu nejvyššího soudu v otázce, zda dřívější odsouzení, jež bylo amnestováno rozhodnutím presidenta republiky z 19. října 1928, může vyloučiti podle § 2 zákona o podm. ods. podmíněný odklad výkonu trestu, jest pokládati vzhledem k rozhodnutím čís. 3534, 3570 a 3839 sb. n. s. za ustálenou; na tom nic nemění rozhodnutí čís. 3596 sb. n. s., jež se od praxe té uchyluje jen zdánlivě podle věty v nadpisu uvedené, nikoli však podle svého odůvodnění. Posléze neobstojí ani poukaz odvolacího soudu k tomu, že by nebylo lze při názoru tu zastávaném stanovití den, od něhož se čítá lhůta podle § 2 odst. 2 zák. o podm. ods. Odvolací soud přehlíží, že podle čl. II. amnestie je trest prominut s účinky § 1 zák. o podm. ods., t. j. má se za to, že osoba účastná milosti nebyla odsouzena. Bylo již nahoře vyloženo, že se účinek této amnestie vyčerpává prominutím zkušební doby nebo zbytku zkušební doby, pokud by ještě běžela po náhradě škody nebo zadostiučinění, a v tom, že již okamžikem této náhrady škody nebo tohoto zadostiučinění nastává účinek, že je pokládati za to, že vinník nebyl odsouzen. Z toho plyne zároveň, že již zmíněným okamžikem, kdy byla splněna podmínka, stanovená v čl. II. amnestie, jest považovati trest za pravoplatně

prominutý. Tím je dána odpověď na otázku odvolacím soudem nadhobenou. Bylo proto k návrhu generální prokuratury podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4575.

K § 410 tr. ř. a k §§ 33, 292 tr. ř.

Odpuštění rodičů zneužitých děvčat pachateli odsouzenému pro zločin podle § 132 tr. zák. nemusí ještě znamenati, že se poškozeným dostalo od pachatele zadostiučinění, a proto byti důvodem ke zmírnění trestu po rozumu § 410 tr. ř.

Neuznal-li vrchní soud ono odpuštění za polehčující okolnost ve smyslu § 410 tr. ř., jde o výrok ryze arbitrární, který nemůže býti podkladem kladného výroku podle §§ 33 a 292 tr. ř.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1932, Zm II 429/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnou stížnost generální prokuratury na záštitu zákona do usnesení vrchního soudu v Brně ze dne 22. července 1932, jímž byl zamítnut návrh státního zastupitelství podle § 410 tr. ř. na mimořádné snížení trestu uloženého Františku R.-ovi rozsudkem krajského soudu v Olomouci ze dne 4. prosince 1930.

D ů v o d y:

Rozsudkem krajského soudu v Olomouci ze dne 4. prosince 1930 byl František R. uznán vinným zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 III tr. zák. a přestupkem podle § 516 tr. zák., jichž se dopustil tím, že v letech 1926 až 1929 opětovně osoby jeho vyučování svěřené přiměl k vykonání, pokud se týče k dopuštění smilných činů a že smilnými činy těmi, pokud se staly v přítomnosti školní mládeže, mravopochestnost a stydlivost urazil hrubě a způsobem budícím veřejné pohoršení; byl za to odsouzen ke trestu žaláře na šest týdnů, doplněného jedním postem 14denně, výkon trestu byl pak podle §§ 1 a 3 zákona čís. 562/1919 podmíněčně odložen s osvědčovací lhůtou tříletou. Zmatečnou stížností obviněného byla rozhodnutím nejvyššího soudu ze dne 24. dubna 1931, č. j. Zm II 64/31 zamítnuta, ale k odvolání státního zastupitelství byl vyslovený trest prohlášen za nepodmíněný. Odsouzený podal ministerstvu spravedlnosti žádost o milost, v níž žádá, by mu byl trest prominut neb aspoň zmírněn změnou na podmíněný s kratší lhůtou osvědčovací. Po šetření, která byla o této žádosti konána, podalo státní zastupitelství v Olomouci dne 14. července 1932 návrh krajskému soudu v Olomouci, by o žádosti té jednal s hlediska § 410 tr. ř. K odůvodnění návrhu uvádí státní zastupitelství, že rodiče postižených děvčat prohlašují, že si nepřáli, by proti obviněnému bylo zavedeno trestní řízení, že se vyjadřují o něm příznivě a výslovně mu odpouštějí, připojují se k jeho žádosti za milost; dále, že různé kulturní korporace, v nichž odsouzený byl činný, potvrzují jeho záslužnou činnost. Státní zastupitelství

je názoru, že — ano odpuštění poškozeného pachateli při deliktu z moci úřední stíhaném lze vykládati jako vyrovnání mezi pachatelem a poškozeným, k němuž došlo jistě k žádosti pachatelově, čímž pachatel projevil lítost nad činem, neb aspoň uznal křivdu spáchanou pokud se týče vyrovnání případných soukromoprávních nároků, tedy jakýsi druh náhrady škody — byla by tu dána nová okolnost polehčující, jež se přibližuje oné uvedené v § 47 c) tr. zák. a která by mohla odůvodniti návrh na postup podle § 410 tr. ř. Krajský soud v Olomouci usnesením z 15. července 1932, připojiv se k oněm vývodům státního zastupitelství, předložil spisy vrchnímu soudu v Brně s návrhem, by podle § 410 tr. ř. byl trest zmírněn povolením podmíněného odkladu výkonu trestu. Vrchní soud usnesením ze dne 22. července 1932 návrhu nevyhověl z těchto důvodů: Okolnost, že rodiče postižených děvčat prohlásili dodatečně, že si nepřáli, by proti odsouzenému bylo zahájeno trestní řízení, že mu výslovně odpouštějí a připojují se k žádosti za milost, nelze při deliktu veřejnoprávním pokládati za okolnost polehčující. Rovněž nemá tohoto významu ani záslužná činnost odsouzeného v různých kulturních korporacích. To jsou všecko okolnosti, které mohou padati na váhu jen při rozhodování o podání žádosti za udělení milosti, nestačí však soudu k tomu, by trest právoplatně uložený dodatečně zmínil. Rozhodnutí nejv. soudu čís. 2445 sb. n. s. na tento případ nedopadá, ježto v případě, který byl předmětem citovaného rozhodnutí, odsouzená po rozsudku se všemožně přičinila, by napravila škodlivé následky trestním činem vzniklé, o čemž v souzeném případě nemůže býti řeči.

Majíc za to, že tímto usnesením byl porušen zákon, podala do něho generální prokuratura zmatečnou stížnost na záštitu zákona, kterou odůvodnila takto: Je-li souhlasiti s názorem usnesení, že prohlášení rodičů postižených děvčat, že si nepřáli, by proti odsouzenému bylo zavedeno trestní řízení, není okolností polehčující, a že významu polehčující okolností s hlediska § 410 tr. ř. nemá ani tvrzená záslužná činnost odsouzeného v různých korporacích, nelze s usnesením souhlasiti v tom, že ani prohlášení rodičů postižených děvčat, že odsouzenému výslovně odpouštějí, nepokládá za okolnost polehčující. Polehčujícími důvody ve smyslu § 410 tr. ř. rozumí se nesporně polehčující okolnosti uvedené v §§ 46, 47 a 264 tr. zák.; odpuštění se strany poškozeného není v těchto §§ uvedeno, než jest uznati, že polehčující okolnosti ve zmíněných místech zákona jsou uvedeny jen příkladmo. Odpuštění poškozeného jest zajisté bezpečným výrazem toho, že mezi obviněným a poškozeným došlo k něčemu, v čem aspoň poškozený spatřuje zahlazení právní poruchy činem trestným způsobeně, jinými slovy, že se dostalo poškozenému, pokud se týče trestným činem postiženému od pachatele zadostiučinění. Jest tedy odpuštění postiženého (jeho rodičů) polehčující okolností ve smyslu § 47 c) tr. zák., a poněvadž tato okolnost vyšla na jevo, vlastně nastala teprve po právoplatnosti odsuzujícího rozsudku, jest takovou, která podle § 410 tr. ř. ospravedlňuje mimořádné zmírnění trestu. Generální prokuratura navrhla, by se podle §§ 33 a 292 tr. ř. uznalo právem: Usnesením vrchního soudu v Brně ze dne 22. července 1932, jímž byl návrh státního zastupitelství na mimořádné snížení trestu, Františku R.-ovi rozsudkem krajského soudu v Olomouci ze dne 4. prosince

1930 přisouzeného, ve smyslu § 410 tr. ř. zamítnut, byl porušen zákon v ustanovení § 410 tr. ř.; usnesení to se zrušuje a vrchnímu soudu v Brně se ukládá, by, řídě se právním názorem shora vyčteným podle § 410 tr. ř. znovu rozhodl, při čemž se podotýká, že podle třetího odstavce tohoto § povolení zmírnění trestu přísluší nejvyššímu soudu, poněvadž trest vyměřil nejvyšší soud.

Nejvyšší soud shledal, že této zmateční stížnosti vyhověti nelze. Předpokladem kladného výroku podle § 292 tr. ř. je, že bylo shledáno, že byl zákon porušen nebo že bylo zákona nesprávně užito. Této základní podmínky tu není. Porušení zákona nelze shledati v tom, že vrchní soud neuznal za polehčující okolnost, že rodiče poškozených děvčat výslovně obžalovanému odpustili, neboť odpuštění není v zákoně uvedeno jako okolnost polehčující. Výpočet okolností polehčujících v §§ 46—47 a 264 tr. zák. není sice výčetný, ale uzná-li nebo neuzná-li se za polehčující ta která okolnost v zákoně za takovou neuvedená, spočívá takový výrok na ryze arbitrním uvážení zvláštních, ba začasť mimořádných okolností konkrétního případu a nemůže proto býti podkladem kladného výroku podle §§ 33 a 292 tr. ř. Porušení zákona, nanejvýš § 410 tr. ř. nelze shledati ani v tom, že vrchní soud nezkoumal, zda v tvrzeném odpuštění rodičů — jediné to okolnosti v návrhu generální prokuratury uplatňované — nespočívá důkaz nebo doklad zadostiučinění daného obžalovaným, protože zákon nezavazuje vrchní soud k takovému zkoumání; výsledek takového zkoumání by nad to nespočíval na užití zákona, nýbrž zase jen na volné úvaze. Nelze ostatně souhlasiti ani s náhledem generální prokuratury, že »odpuštění poškozeného je bezpečným důkazem toho, že mezi obžalovaným a poškozeným došlo k něčemu, v čem aspoň poškozený spatřuje zahlazení právní poruchy trestným činem způsobené«, jinými slovy, že se dostalo poškozenému od pachatele »zadostiučinění«. Skutečné zadostiučinění po rozumu § 47 c) tr. zák., ačli je při zločinu podle § 132 III a přestupku § 516 tr. zák. vůbec myslitelné, nebylo obžalovaným ani tvrzeno, natož prokázáno. Odpuštění rodičů poškozených děvčat může však býti mnohem věrojatněji neb alespoň stejně »bezpečně« vykládáno za projev dobroty srdce, nebo resignace, nanejvýš však za projev slitování s obžalovaným, po případě s jeho rodinou, jak také docela zřejmě vyplývá v souzeném případě z doslovu některých prohlášení, jež odsouzený předložil. Rozhodně není ani tu měřítkem předpis pozitivního práva. Že se vrchní soud v té příčině nepustil do výkladu ve zmateční stížnosti zastávaného a jak ukázáno nikterak přesvědčivého, nelze mu tedy s hlediska žádného zákonného předpisu vytýkati za jeho porušení. Byla proto zmateční stížnost generální prokuratury, podaná podle §§ 33 a 292 tr. ř., zamítnuta jako neodůvodněná.

Čís. 4576.

Ošetřování nemocných ve veřejných nemocnicích je záležitostí veřejnou; lékaři těchto nemocnic, konající lékařské práce, k nimž patří i udržování pořádku při léčení, obstarávají veřejné záležitosti.

Ochrany §§ 68, 81 tr. zák. požívá lékař (asistent) veřejné nemocnice, nařizující při výkomu lékařské služby po uplynutí doby pro návštěvy, aby se hosté vzdělali z místnosti, poněvadž přijde visita.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1932, Zm II 454/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 27. srpna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce právní, s hlediska důvodu zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., dovolává se písemná zmateční stížnost celé řady zákonných ustanovení, z nichž se snaží vyvoditi, že nešlo o úřední úkon osoby v §§ 68 a 81 tr. zák. naznačené; leč stížnost cituje z části zákony, které se na souzený případ vůbec nevztahují, z části nevyvozuje z citovaných zákonů správné závěry právní. Napadený rozsudek dovolává se prvního odstavce § 210 platového zákona ze dne 24. června 1926, čis. 103 sb. z. a n. a §§ 2 a 49 vládního nařízení ze dne 17. března 1927, čis. 21 sb. z. a n., jakož i zákona ze dne 14. července 1927, čis. 125 sb. z. a n., jímž byl dualismus správy (státu a země) odstraněn, a přiznává na tomto podkladě Dr. B-ovi vlastnost veřejného úředníka; leč ani této argumentaci nelze plně přisvědčiti. Podle statutu moravské zemské nemocnice v Brně, uveřejněného vyhláškou místodržitele ze dne 13. března 1870 pod čis. 26 zem. zák. mor., jest nemocnice, o níž jde, ústavem zemským, jehož správa je svěřena zemskému výboru a jehož personál včetně primářů a sekundárních lékařů, k nimž patří i asistent Dr. B., je zemským výborem ustanoven a podléhá jeho doзору. Na tyto zaměstnance vztahuje se platový zákon ze dne 24. června 1926, čis. 103 sb. z. a n., jehož se dovolává rozsudek, jen pokud § 212 tohoto zákona nařizuje, že služební požitky a právní nároky zaměstnanců veřejnoprávních korporací a ústavů v § 19 zák. ze dne 20. prosince 1922, čis. 394 sb. z. a n. uvedených, t. j. zaměstnanců země a jimi spravovaných ústavů — k nimž právě patří zemská nemocnice — nesmějí přesahovati míru jednotlivých platových druhů a služebních nároků a práv státních zaměstnanců stejné kategorie a stejných služebních poměrů. Zákon ze dne 14. července 1927, čis. 125 sb. z. a n., o němž se v rozsudku pak uvádí, že jím byl odstraněn dualismus v politické správě státu a země, stanoví v § 10 ohledně těchto zaměstnanců země, kteří byli dne 1. července 1927 zaměstnání ve správě zvláštních zařízení, ústavů, tedy nemocnic, že zůstávají zaměstnanci té korporace, v jejíž správě je dotčené zařízení. Podle § 53 téhož zákona upravuje služební a platové poměry těchto zaměstnanců zemské zastupitelstvo a jsou podle odst. 1 a 3 téhož § 53 tyto zaměstnanci služebně podřízeni zemskému presidentu a přísluší zemskému výboru se schválením zemského presidenta ustanoviti tyto zaměstnance a propůjčiti jim služební místo. Tim je rozřešena otázka, jakým

zaměstnancem je Dr. B., totiž, že je zaměstnancem zemským, jmenován zemským výborem a to se schválením zemského presidenta, který jeho jmenovací dekret podepsal. Tím však ještě není řečeno, že v konkrétním případě šlo o osobu v § 68 tr. zák. jmenovanou při vykonávání úkonu § 81 tr. zák. To má asi na mysli i obhájce, pokud poukazuje na otázku, zda osoba ta má »imperium«. Podle zákona a judikatury je vrchnostenskou osobou ve smyslu §§ 68 a 81 tr. zák., kdož mocí svého úřadu nebo veřejného příkazu jest povolán obstarávat veřejné záležitosti. Nesejde tedy tolik na tom, kým byl Dr. B. jmenován a kým placen, nýbrž zda je ve svém postavení, propůjčeném mu zemským výborem se schválením zemského presidenta, povolán obstarávat veřejné záležitosti.

Nelze pochybovat o tom, že péče o zdravotnictví jest veřejnou záležitostí; vždyť tu jde o blaho obyvatelstva státu a v důsledku toho i o blaho státu samého; zdravý občan je produktivní a má proto stát vrcholný zájem na duševním a tělesném zdraví obyvatelstva s nejrůznějších veřejnoprávních hledisek, jako s hlediska hospodářského, finančního, branného atd. Proto bylo již říšským zákonem ze dne 30. dubna 1870, čís. 68 ř. zák. nařízeno, že nejvyšší dohled k veškerému zdravotnictví přísluší státní správě a to podle § 2 b) tohoto zákona i vrchní dozor nad nemocnicemi a podobnými ústavami. Proto bylo také československým zákonodárstvím, a to zákonem ze dne 2. listopadu 1918, čís. 2 sb. z. a n. pro veřejné zdravotnictví a tělesnou výchovu zřízeno příslušné ministerstvo jako nejvyšší úřad správní ve státě v tomto oboru. Proto stát zákonem ze dne 15. dubna 1920, čís. 332 sb. z. a n. převzal i výkony zdravotně-policejní a s téhož hlediska jest pak posuzovati jako zařízení sloužící této péči státu o zdravotnictví i veřejné nemocnice, an i tu byl zákonem ze dne 9. dubna 1920, čís. 242 sb. z. a n. státní správě vyhrazen dozor na všechny veřejné ústavy léčebné po stránce lékařské i správní a bylo ministerstvo veřejného zdravotnictví podle § 3 téhož zákona pověřeno vrchním dozorem. Pokud v této souvislosti obhajoba dovozuje, že si přece stát vyhradil i schválení stanov spolků a dozor nad spolky a že přes to nelze tvrdit, že by záležitosti spolků byly záležitostmi veřejnými a že by činitelé spolků byli osobami v § 68 tr. zák. jmenovanými, nevystihuje stížnost rozdíl v tom i onom směru. Vždyť státní dozor nad spolky je zaveden z důvodů bezpečnostních, by nebyly meze ve spolkovém zákoně vytýčené spolky překračovány; naproti tomu byl státní správě přikázán zákonem dozor nad veřejnými nemocnicemi proto, že prostřednictvím těchto veřejných nemocnic stát vykonává svou péči o zdravotnictví, — tudíž záležitost veřejnou — a byl vládě vyhrazen dozor nad veřejnými nemocnicemi za účelem účinnějšího výkonu této péče o zdravotnictví. Právě s hledisek veřejných platí pro veřejné nemocnice, a to podle § 19 statutu z roku 1870 i pro zemskou nemocnici v Brně předpis, že žádnému nemocnému nelze odepřítí přijetí do ústavu proto, že »nemá průkaz o příslušnosti nebo způsobilosti ku placení«. Pokud ošetrovací útraty nemohou hradit nemocné osoby samy, slouží pro podporu veřejných nemocnic fond utvořený podle zákona ze dne 21. prosince 1921, čís. 477 přírážkami ke všem přímým daním státním, podléhajícím přírážkám, po případě musí přispívati na ošetrovací útraty obce, a to podle § 21 zák. ze

27. listopadu 1930, čís. 170 sb. z. a n. 20%. Je tedy jisto, že ošetřování nemocných ve veřejných nemocnicích je záležitostí veřejnou, že tedy i lékaři těchto nemocnic, konající lékařské práce, k nimž patří i udržování pořádku při léčení v těchto nemocnicích, obstarávají veřejné záležitosti, a to jednak primáři, jednak podle § 10 i sekundární lékaři, jejichž úkolem je podle tohoto předpisu podporovati při vykonávání prací lékařských lékaře primáře. Nelze pochybovat, že podle tohoto doslovu statutu k vykonávání lékařské služby náleží nejen »lékařské« úkony v nejužším slova smyslu, nýbrž že je právě tak úkonem služebním a tudíž úkonem veřejným, pokud lékař primář a v jeho zastoupení sekundární lékaři — zařizují potřebné, by mohli tyto lékařské úkony též nerušeně prováděti. S tohoto hlediska patřilo ke služebním úkonům podle §§ 68 a 81 tr. zák. i opatření Dr. B-a, by návštěvníci opustili nemocniční sál, by nerušeně mohla býti provedena prohlídka (visita) nemocných. Je-li pak rozsudkem zjištěno, že v souzeném případě Dr. B. při výkonu této lékařské služby nařídil, ana doba pro návštěvy již minula, by se hosté vzdálili z místnosti, poněvadž přijde visita, a že obžalovaný, pojav úmysl přes příkaz mu udělený vstoupiti znovu do sálu, Dr. B-ovi, když mu vstup do nemocniční síně zakázal a bránil mu v něm, se zprotivil násilným skutkem v rozsudku zjištěným, by zmařil jeho služební výkon směřující k tomu, by mu vstup do nemocniční síně byl zamčen, je nasnadě, že tu šlo o činnost, která vykazuje veškeré složky § 81 tr. zák.

Čís. 4577.

Zodpovedný redaktor, obžalovaný z prečinu utrhania na cti podľa § 1 zák. čl. XLI:1914, spáchaného uverejnením referátu o verejnom súdnom pojednávaní, nemôže byť odsúdený pre zanedbanie povinnej pečlivosti podľa § 6 zák. č. 124/24 Sb. z. a n., vyskytuje-li sa v jeho prospech dôvod vylučujúci trestnosť podľa § 44 zák. čl. XIV:1914.

»Verné a pravdivé« sdelenie v smysle § 44 zák. čl. XIV:1914 nevyžaduje, aby uverejnená zpráva obsahovala doslovne, čo bolo predmetom úradného pojednávania; stačí, shoduje-li sa zpráva v podstate s tým, o čom bolo pojednávane; len tendenčné a jednostranné sdelenie o úradnom jednaní nepoživa beztrestnosti.

(Rozh. z 20. decembra 1932, Zm III 413/32.)

Obžalovaný J. L., zodpovedný redaktor periodického časopisu uverejnil dodaný mu referát o priebehu odvolacieho pojednávania v spore o rozluku medzi manželmi A-ovými. V článku bolo uvedené, že B. A-ová preto sa neodváža dostaviť sa pred československé súdy, lebo štátne zastupiteľstvo v P. vydalo proti nej zatykač pre zločin padelania listiny a pre krivé svedectvo. B. A-ová podala ako súkromná žalobkyňa proti J. L. obžalobu pre prečin pomluvy tlačou podľa §§ 1, 3 odst. II. č. 1 zák. čl. XLI:1914. Súdy nižších stolíc obžalovaného sprostily podľa § 326 č. 1 tr. p. obžaloby.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť hlavnej súkromnej žalobkyne B. A-ovej zamietol.

Z dôvodov:

V smysle bodov 1a), c) § 385 tr. p. napáda sťažovateľka rozsudok vrchného súdu preto, že súd vraj omylne aplikoval zákon, zvlášť §§ 13 a 16 zák. čl. XLI:1914 a § 53 zák. čl. XIV:1914, keď vyriekol, že inkriminovaný článok netvorí trestný čin. Vrchný súd nezaložil svoj oslobodzujúci výrok na §§ 13 a 16 zák. čl. XLI:1914, nepoužil tedy ani § 53 zák. čl. XIV:1914, avšak oslobodil obžalovaného na základe bodu 1 § 326 tr. p. z toho dôvodu, že inkriminovaný passus závadného novinárskeho článku je len referátom o priebehu verejného odvolacieho pojednávania pred vrchným súdom v B. v spore o rozluku medzi manželmi A-ovými, ďalej lebo článok bol uverejnený len cieľom prostého sdelenia o priebehu pojednávania a nebolo jeho účelom rozchyrovať, že súkromná obžalobkyňa sa dopustila trestných činov. Vrchný súd sa síce neodvolával na § 44 zák. čl. XIV:1914, odôvodnenie rozsudku však zodpovedá v podstate nariadeniu citovaného §-u, že trestné pokračovanie je vylúčené, ide-li o obsah takého výroku, ktorý verne podľa smyslu a pravdive sdeľuje verejnú pojednávajúcu úradu. Tento dôvod vylučuje trestnosť činu, preto oslobodzujúci výrok vrchného súdu bol by mal byť založený na bode 3 § 326 a nie na bode 1 § 326 tr. p. Najvyšší súd tedy považuje z dôvodu materiálneho uplatnenú časť zmätočnej sťažnosti za založenú len na bode 1c) § 385 tr. p., a uplatnenú v podstate preto, že § 44 zák. čl. XIV:1914 mylne bol použitý.

Zmätočná sťažnosť je bezzákladná. Mylný je názor sťažovateľkyne, že by sa obžalovaný preto nemohol odvolávať na to, že verne sdelil priebeh verejného pojednávania, lebo článok nečítal a o jeho pravdivosti sa neprevedčil. Keby sa obžalovaný nemohol odvolávať na § 44 zák. čl. XIV:1914, mohol by byť odsúdený ako zodpovedný redaktor len pre priestupok podľa § 6 zák. č. 124/1924 Sb. z. a nar. Tento priestupok patrí síce medzi trestné činy spáchané z nedbalosti, je však len rázu subsidiárneho, lebo môže byť aplikovaný proti zodpovednému redaktorovi len vtedy, keď podľa § 1 citovaného zákona nelze mu trestný čin, spáchaný obsahom tlačiva, pričítať podľa ustanovení trestného zákona, totiž keď neuverejnil článok úmyselne. Ponevác zodpovedný redaktor, ktorý je obžalovaný na základe § 1 citovaného zákona pre čin spáchaný úmyselne, nemôže byť odsúdený, keď sa v jeho prospech vyskytuje dôvod trestnosti vylučujúci podľa § 44 zák. čl. XIV:1914, preto nelze trestať ani za nedbalosť v tom istom prípade. Najvyšší súd nesúhlasí ani s tým názorom sťažovateľkyne, že obžalovaný bol mylne oslobodený: 1. lebo inkriminovaný článok nie je vraj púhym referátom o priebehu pojednávania pred súdom konaného, naopak nadpis a obsah článku poukazuje vraj na to, že úmysel pôvodcu smeroval k senzácii a k zahanbeniu obžalobkyne, 2. lebo podľa zistených skutočností na pojednávaní konanom v spomenutom spore o rozluku nebolo prednesené, pre jaké trestné činy bol údajne vydaný zatykač proti obžalobkyňi, sdelenie zprávy nebolo tedy ani verné ani pravdivé. Inkriminovaný článok obsahuje síce aj

privátne poznámky pôvodcu, avšak len v odstavciach 2. a 3. Prvý odstavec článku, — ktorý obsahuje aj inkriminovaný výrok — je podľa jeho stilizácie referátom o priebehu pojednávania pred súdom v spore o rozluku a inkriminovaný výrok je v článku uvedený ako časť prednesu advokáta jednej spornej strany. Čo sa však týče otázky, či bola zpráva verná, najvyšší súd vychádza z týchto úvah: Verné a pravdivé sdelenie v smysle § 44 zák. čl. XIV:1914 nevyžaduje nezbytné, aby uverejnená zpráva obsahovala doslovne to, čo bolo predmetom úradného jednania. Doslovne reprodukovať prednášku stránok jednajúcich pred súdom je pre novinára takmer nemožné. Zpráva je verná a pravdivá, keď v podstate odpovedá tomu, o čom bolo jednané. Len tendenčné a jednostranné sdelenie úradného jednania nepožíva beztrestnosti; sama tá okolnosť však, že zpráva bola dajako obarvená, nevylučuje použitie § 44 zák. čl. XIV:1914. V tomto prípade — podľa zistených skutočností — zpráva o pojednávaní sa odchyľuje od prednášky stránky len v tom, že na pojednávaní stránka alebo jej zástupca tvrdil o obžalobkyňi len to, že zatykač bol vydaný zatykač, naproti tomu zpráva obsahuje aj to, že zatykač bol vydaný pre zločiny falšovania listiny a falšného svedectva. Hľadiac k tomu, že zatykač sa vydáva pre zločiny, rozdiel medzi skutočnou prednáškou na pojednávaní a medzi zpravou o nej je nepatrný. Preto nelze ustáliť, že uvedeným doplnkom pôvodca článku by bol chcel tendenčne na farchu obžalobkyne zmeniť to, čo bolo prednesené na pojednávaní, a to tým menej, lebo privátne poznámky pôvodcu, obsažené v 2. a 3. odstavci inkriminovaného článku, nie sú podľa smyslu celého článku v súvislosti s inkriminovaným výrokom. Nelze tedy ustáliť, že sdelenie by nebolo verné a pravdivé. Ponevác je tu dôvod vylučujúci trestnosť podľa § 44 zák. čl. XIV:1914, preto sa nemýlil vrchný súd, keď oslobodil obžalovaného od obžaloby. Bezzákladná zmätočná sťažnosť bola v smysle § 36 tr. p. nov. zamietnutá.

Čís. 4578.

Je prípustné uložiť záväzok svedčiť takému svedkovi, ktorý je k jednému alebo k jednotlivým zmedzi niekoľko spoluobvinených (spoluobžalovaných) v pomere uvedenom v § 205 č. 1 tr. p., ak je svedecká výpoveď oddeliteľná a možno-li výsluch zariadiť tak, aby svedok nebol vôbec privedený do postavenia, v ktorom by musel odopreť výpoveď z obavy, aby nepriťažil osobám v § 205 č. 1 tr. p. označeným.

Podľa § 66 odst. III. tr. zák. pokusy zločinov, za ktoré je na dokonaný čin stanovený trest smrti, nesmú byť trestané miernejšie než káznico v trvaní päť rokov; použitie mimoriadneho zmierňovacieho práva (§ 92 tr. zák.) je v týchto prípadoch zákonom vylúčené.

(Rozh. z 20. decembra 1932, Zm IV 528/32.)

J. J., navrátiť sa z Ameriky, vytykal svojej manželke M. J-ovej jej marnotratný život za dobu, kým on bol v Amerike. Z tej príčiny boli medzi manželmi J-ovými časté výstupy a hádky. M. J-ová z pomsty sa rozhodla,

že sa zbaví svojho manžela. Tým cieľom sa spojila s viac spoločníkmi, ktorým oznámila svoj plán a sľúbila odmenu za usmrtenie manžela. Títo spoločníci sa s M. J-ovou o vraždu J. J-a skutočne pokusili, čin však nedokonali, lebo po prvej bezvýslednej rane do hlavy J. J-a zlomilo sa pri druhej rane toporisko sekery a J. J-ovi sa podarilo utiecť. Porotný súd odsúdil M. J-ovú a jedného z jej spoločníkov pre pokus zločinu vraždy do káznice na šesť a desať rokov, ostatných spoluobžalovaných sprostil obžaloby.

Nejvyšší súd zmätočnú sťažnosť, pokiaľ v prospech obžalovanej M. J-ovej uplatňovala dôvody zmätočnosti podľa § 384 č. 5 a ďalej podľa § 385 č. 3 tr. por. preto, že nebol použitý § 92 tr. zák., zamietol, ináč ju odmietol.

Z dôvodov:

Dôvod zmätočnosti podľa § 384 č. 5 tr. p. je uplatnený preto, že bol vypočutý ako svedok manžel obžalovanej M. J-ovej, ktorý podľa § 205 č. 1 tr. por. bol sprostý povinnosti svedčiť a nemohol byť proti svojej vôli vypočutý ani len proti ostatným obžalovaným, lebo jeho výpoveď oproti týmto bola v logickej a kauzálnej súvislosti tiež s obžalobou proti jeho manželke M. J-ovej, obvinenej z návodu ostatných spoluobžalovaných k vražde manžela. Zmätočná sťažnosť nie je dôvodná. Svedok bol podľa § 206 tr. por. upozornený, že nie je povinný svedčiť a uplatnil svoje právo na sprostie svedeckej povinnosti; avšak súd sa na návrh štátneho zástupcu usniesol, že svedok bude vypočutý podľa § 207 tr. por. oddelene len o činnosti ostatných obžalovaných, ku ktorým nie je v pomere podľa § 205 č. 1 tr. por. V tomto prípade zákon dovoľuje svedkovi odopreť svedectvo čo do ostatných obžalovaných už len vtedy, keď by nebolo možné výpoveď oddeliť. Výsluch svedkov bol však prevedený takým spôsobom, že sa vôbec nedotknul spoluúčinkovania svedkovej manželky, obžalovanej M. J-ovej, pri trestnom čine druhých obžalovaných a svedok preto nemal ani dôvodu, aby svoje oprávnenie odopreť svedectvo v smysle § 207 tr. por. uplatnil. Ponevác zákon dovoľuje vypočuť svedka, ináč v smysle § 205 tr. por. svedeckej povinnosti sprostého, za podmienok § 207 tr. por., ktorým tu bolo vyhovené, nie je postup porotného súdu zmätočný v smysle § 206 tr. por., lebo všetky formálne náležitosti, predpísané v zákone pre možnosť oddeleného výsluchu svedka v smysle § 207 tr. por., boli tu splnené. Nakoľko sa však tvrdí vo zmätočnej sťažnosti vecná nemožnosť oddelenej výpovedi svedkovej, uplatňuje sa tým skôr obecnější dôvod zmätočnosti podľa § 384 č. 9. tr. por., že boly nariadením oddeleného výsluchu proti odporu sťažovateľov porušené ustanovenia zákona, podstatné s hľadiska obhajoby. Ani v tomto smere nie je zmätočná sťažnosť dôvodná, lebo tá okolnosť, že svedok ani len slovom nepotreboval sa zmieniť o spoluúčinkovaní svojej manželky na vražednom útoku ostatnými obžalovanými proti nemu prevedenom, dokazuje zreteľne, že oddelenie bolo tu celkom možné bez porušenia záujmov obhajoby obžalovanej. Práve tie okolnosti, že útok aspoň jedného z ostatných páchatel'ov bol osvedčený jeho vlast-

ným doznanim a že spoluúčinkovanie obžalovanej bolo viacej intelektuálne, kdežto svedok vypovedal o fyzickom účinkovaní ostatných obžalovaných, na ktorom sa obžalovaná zúčastnila len vzdialeným a zreteľne oddeliteľným spôsobom, umožnily taký spôsob výsluchu manžela obžalovanej, pri ktorom vôbec nebol privedený do situácie, aby musel výpoveď odopreť z obavy, aby manželke nepriťažil. Preto nebolo zmätočné ani pokračovanie porotného súdu, že nariadil výsluch svedkov podľa § 207 tr. por.

V ohlásení zmätočnej sťažnosti citované ďalšie dôvody zmätočnosti podľa § 385 č. 2 a 3 tr. por. sú prevedené v tom smere, že mal byť aj pri výmere trestu s použitím II. odst. § 66 tr. zák. použitý § 92 tr. zák., keď tu boly také poľahčujúce okolnosti, ktoré jeho použitie odôvodňujú, pri najmenšom však sa sťažovatelia dožadujú najnižšej výmery trestu podľa § 66 II. odst. tr. zák. V prvom smere je zmätočná sťažnosť bezzákladná, ponevác § 66 II. odst. tr. zák. v tých prípadoch, v ktorých zákon ukladá na dokonaný zločin trest smrti, — ako v tomto prípade § 278 tr. zák. pri inkriminovanom zločine vraždy stanovi, aby pokus bol potrestaný káznicom v určitej dĺžke; táto však nesmie byť pri zločine smrťou trestanom kratšia ako 5 rokov. Len v hraniciach v tomto zákonom ustanovení určite vymedzených — od 5 do 15 rokov káznice — smie sa tedy v takýchto prípadoch trest vymerať; možnosť tejto výmery je však daná už samým predpisom § 66 II. odst. tr. zák. a keď na jeho základe bol trest v týchto medziach vymeraný, nie je možné domáhať sa jeho sníženia pod najnižšiu hranicu zákonom pripustenú. Poľahčujúce okolnosti možno tu oceniť len primeranou výmerou trestu v hraniciach v § 66 II. odst. tr. zák. pripustených; pod dolnú hranicu 5 rokov káznice však sostúpiť nemožno. Nakoľko sa toho sťažovatelia domáhajú poukazom na obecný predpis § 92 tr. zák., ktorý je tu vylúčený špeciálnym ustanovením § 66 II. odst. tr. zák., je ich zmätočná sťažnosť bezzákladná a bola zamietnutá.

Čís. 4579.

Beztrestným lze uznati pisatele, referujícího o veřejném soudním líčení, jen potud, pokud v rozsahu soudního rozhodnutí, třeba i nepravoplatného, referoval pravdivě a věrně o skutečnostech bez samovolných závěrů.

(Rozh. z 22. prosince 1932, Zm IV 519/32.)

Redaktor A. S. napsal a E. H., zodpovědný redaktor periodického časopisu uveřejnil článek, referující o soudním rozsudku — ještě nepravoplatném — jímž byl jiný redaktor, J. V., zproštěn obžaloby pro přečin pomluvy tiskem, spáchané na V. K. a S. D. Redaktor J. V. totiž obvinil V. K-a a S. D-e z účasti na krádeži dřeva; soud odůvodnil zprošťující rozsudek tím, že se obžalovanému podařil důkaz pravdy. K referátu o tomto osvobozujícím rozsudku připojil redaktor A. S. své poznámky v tom smyslu, že V. K. je nyní jako předseda náboženské obce nadále nemožný a že jest třeba jednati o očistu v močálu m-ské náboženské obce. V. K. jako soukromý žalobce podal pro onen článek na pisatele, redaktora A. S., ob-

žalobu pro přečin pomluvy podle §§ 1, 3-II. č. 1 zák. čl. XLI:1914, na zodpovědného redaktora E. H. pro přešůpek zanedbání povinné péče podle § 6 zák. č. 124/24 Sb. z. a n. Soud první stolice zprostil oba obžalované podle § 326 č. 3 tr. ř. obžaloby uznáv, že závadný článek jest jen referátem o veřejném soudním přelíčení a připojené k němu poznámky, ač jinak dosti ostré a neopatrné, nepřekročují meze dovolené kritiky. O d v o l a c í s o u d k odvolání soukromého žalobce V. K-a změnil rozsudek prvního soudu a uznal oba obžalované vinnými podle žaloby.

Nejvyšší soud zmateční stížnost obžalovaného A. S. zamítl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného A. S., uplatňující důvody zmatečnosti podle § 385 čis. 1 c), 3 tr. ř., jest bezdůvodná. Prv uvedeným důvodem zmatečnosti dožaduje se obžalovaný osvobození na základě § 4 zák. č. 124/24 Sb. z. a n., poněvadž prý jednal, kritizuje činnost předsedy náboženské společnosti, především ve veřejném zájmu a rozsudky krajského soudu v Užhorodě č. Tl 36/27 a Tk 905/26 dokázal okolnosti, pro které tvrzení zprávy mohlo býti v době jejího uveřejnění považováno důvodně za pravdivé; okolnost, že prý rozsudek byl později změněn, není podle jeho názoru rozhodujícího významu, ale rozhoduje ten stav, který tu byl v době uveřejnění zprávy. Výtky obžalovaného byly by plně oprávněny, kdyby se byl ve svém článku obmezil na referát o rozsudku krajského soudu v Užhorodě ze dne 22. dubna 1930 č. Tl VI 36/27-31, v němž bylo skutečně přijato za pravdivé tvrzení novinářského článku tehdy inkriminovaného, že soukromý žalobce spolu se S. D. vykáceli v zakoupeném lese více dříví než koupili a že, když pro to bylo učiněno oznámení pro krádež, přepsali koupí dříví na H. J., jenž byl za to odsouzen pro krádež na 5 měsíců vězení — podle tvrzení článku jako jejich »Strohmann«. I když rozsudek, o němž bylo referováno, nebyl pravoplatný, byl by případně směl obžalovaný beztrestně v jeho rozsahu věcně poukázati ve veřejném zájmu na pochybnosti, smí-li obžalovaný, o němž kmetský soud přijal za pravdivá taková tvrzení, zastávat veřejnou funkci předsedy náboženské společnosti. Bez ohledu na to, jak o oné obžalobě bylo později rozhodnuto vyššími soudy, mohlo by se při takovém obsahu a formě referátu o veřejném soudním líčení uznati, že je z referátu zřejmý úmysl chrániti především veřejný zájem a že byly dokázány okolnosti, pro které tvrzení zprávy mohlo býti považováno důvodně za pravdivé, jsouc osvědčeno soudním rozsudkem, byť i nepravoplatným; obžalovaný byl by směl o něm v jeho rozsahu pravdivě a věrně referovati a na jeho základě poukazovati na potřebu změny ve vedení náboženské společnosti, tudíž chrániti zájem veřejný. Obžalovaný však se nedržel v mezích práve vytčených: obvinil soukromého žalobce paušálně z velké účasti na škandálech, pro které prý celý svět poznal mukačevské židovstvo; o tomto paušálním obvinění z účasti na škandálech však důkazu pravdy ani pravděpodobnosti vůbec nenabídl. Tvrdil přímo, že soukromý žalobce byl dán rozsudkem užhorodského krajského soudu do rejstříku zlodějů a že z grófského lesa odcizil dřevo, ač-

koliv si musil uvědomiti, že tento význam by mohl míti jen pravoplatný odsuzující rozsudek proti V. K. jako obžalovanému z krádeže dřeva, že ho však nemá a nemůže míti rozsudek dokonce pravoplatný, v němž na jeho obžalobu pro ono obvinění bylo jen ve prospěch obviňovatele uznáno, že se mu o jeho obvinění podařil důkaz pravdy. O takovém rozsudku lze beztrestně referovati jen tyto prosté skutečnosti, nelze však z něho samovolně vyvozovati dedukce v něm neobsažené, jak byly v inkriminovaném článku tvrzeny. Že takový — dokonce nepravoplatný — rozsudek nestačí k důkazu pravdy o tom, že soukromý žalobce spáchal krádež, uznává jistě sám obžalovaný, když se ho dovolal jen na důkaz okolností, pro které tvrzení zprávy o samém pachatelství krádeže mohlo býti důvodně považováno za pravdivé. Poněvadž však to byl rozsudek nepravoplatný a posuzoval především vinu tehdejšího pisatele obvinění proti soukromému žalobci a jen nepřímo soudil o činech tohoto, nemohl býti považován za důvodný a bezpečný podklad pro tak určitá pozitivní tvrzení obžalovaného, že soukromý žalobce ukradl dřevo a že je zlodějem. Mluví-li se konečně na konci článku o tom, že následkem rozsudku začne se v krátké době již dávno čekané jednání o očištění v m o č á l u mukačevské náboženské obce, je i tu ještě soukromý žalobce jako předseda náboženské obce mimo rámec onoho obvinění, jež se dovozovalo z rozsudku, viněn z dalších, blíže nepoznačených skutečností, které by odůvodnily proti němu jistě veřejné pohrdání, když stav jimi způsobený může býti hanlivě nazván »močálem«. O tomto obvinění neprovedl obžalovaný ani důkaz pravdy ani důkaz ve smyslu § 4 zák. č. 124/1924 sb. z. a n. Poněvadž tedy obžalovaný, ač tvrdil o soukromém žalobci takové skutečnosti, pro které by proti tomuto, kdyby byly pravdivé, mohlo býti zahájeno trestní řízení, anebo pro které by mohl býti vydán veřejnému pohrdání, důkazy k beztrestnosti potřebné částečně vůbec neprovedl, částečně pak provedené důkazy nemohly mu býti základem, aby svoje, z nich samovolně dedukované tvrzení o zlodějství a krádeži dřeva, mohl považovati důvodně za pravdivá, nebylo zákonného podkladu pro přiznání beztrestnosti ani podle § 13 zák. čl. XLI:1914, ani podle § 4 zák. čis. 124/1924 sb. z. a n. Důvod zmatečnosti podle § 385 čis. 1 c) tr. ř. jest tudíž uplatněn bezdůvodně a zmateční stížnost byla v tomto bodě podle § 36 I. nov. k tr. ř. zamítnuta.

Čís. 4580.

Přečin podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. patří k deliktům ohrožovacím. Jsou-li dány náležitosti skutkové podstaty podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., je tím zjištěno, že jednáním pachatelovým byl skutečně ohrožen obecný mír, aniž je třeba tuto okolnost v rozsudku zvláště vyslovovati nebo odůvodňovati.

K subjektivní skutkové podstatě přečinu podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. se vyžaduje jen úmysl pachatelův pobuřovati veřejně nebo před více lidmi proti některému z právních statků v tomto ustanovení zákona uvedených, nikoliv i vědomí pachatelovo, že ohrožuje svým jednáním obecný mír neb úmysl k tomu směřující; nevyžaduje se t. zv. »dolus coloratus«.

Nejde o delikt pokračovací, — jehož pojem předpokládá, že několikere přestoupení trestních zákazů tvoří jednotný právní celek, — nýbrž o sbíhající se delikty po rozumu § 265 tr. ř., uznal-li napadený rozsudek obžalovaného vinným samostatným trestným činem, jímž byl jen opakovan stejnorodý trestný čin, jímž ho uznal vinným dřívější rozsudek.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1932, Zm I 818/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných Václava P-a a Anny P-ové do rozsudku krajského soudu v Klatovech ze dne 31. července 1931, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že rozsudek zaujímá stanovisko, že ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. stačí abstraktní ohrožení právního statku, proti němuž je tento přečin namířen. Tento právní názor je prý mylný. Ke skutkové podstatě tak zvaných deliktů ohrožovacích, k nimž prý náleží i přečin podle § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky, vyhledává prý se po stránce objektivní, by došlo v konkrétním případě ke skutečnému ohrožení právního statku, proti němuž delikt směřuje, a by toto konkrétní ohrožení právního statku bylo v přičinné souvislosti s jednáním pachatelovým. Právním statkem ustanovením § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky chráněným je prý, jak vysvětluje z nadpisu § 14 zákona, obecný mír. Podle toho bylo by prý lze spatřovati v jednání obžalovaných objektivní skutkovou podstatu přečinu, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými, jen, kdyby bylo zjištěno, že jednáním obžalovaných bylo přivoděno skutečné ohrožení obecného míru. Tato náležitost objektivní skutkové podstaty přečinu obžalovaným za vinu dávaného není prý rozsudkem zjištěna. Stížnosti nelze přiznati oprávnění. Stížnost má sice pravdu, pokud tvrdí, že přečin podle § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky patří k tak zvaným deliktům ohrožovacím a že skutková podstata těchto deliktů předpokládá po stránce objektivní přivodění konkrétního ohrožení právního statku, proti němuž je delikt namířen, je však na omylu, pokud namítá, že rozsudek zaujímá stanovisko, že ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky stačí po stránce objektivní abstraktní ohrožení právního statku, proti němuž tento delikt směřuje, a pokud má za to, že skutečné ohrožení právního statku obecného míru není v tomto případě rozsudkem zjištěno. Nadpis § 14 zák. na ochranu republiky »Rušení obecného míru« vyjadřuje povšechnou povahu trestných činností v tomto § vytčených. Z tohoto nadpisu vysvětluje, že zákon na ochranu republiky stojí na stanovisku, že již v každé jednotlivé trestné činnosti v tomto § uvedené, tedy i v činnosti pod čis. 1 tohoto § vyznačené, spočívá vzhledem k povaze této činnosti rušení obecného míru, t. j. skutečné ohrožení tohoto právního statku. Z toho

plyne, že, jsou-li dány náležitosti skutkové podstaty podle § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky, je tím také zároveň zjištěno, že jednáním pachatelovým byl skutečně ohrožen obecný mír, aniž bylo třeba tuto okolnost v rozsudku zvláště vyslovovati nebo odůvodňovati. Další námitka stížnosti s hlediska zmatku podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., že se vyžaduje ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky t. zv. »dolus coloratus«, který není rozsudkem zjištěn, není rovněž odůvodněna. Stížnost je zřejmě toho názoru, že k subjektivní skutkové podstatě onoho přečinu nestačí pachatelův úmysl pobuřovati veřejně nebo před více lidmi proti některému z právních statků v § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky uvedených, nýbrž že se k ní vyhledává i vědomí pachatele, že ohrožuje svým jednáním obecný mír, a má zřejmě vzhledem k této další jí předpokládané náležitosti subjektivní stránky onoho přečinu za to, že se vyžaduje ke skutkové podstatě tohoto přečinu tak zvaný »dolus coloratus«. Zákon na ochranu republiky zaujímá sice, jak bylo již podotčeno, stanovisko, že již v každé jednotlivé trestné činnosti v § 14 tohoto zákona uvedené spočívá vzhledem k její povaze rušení, tedy skutečné ohrožení obecného míru, nevymezuje však trestnost činností v tomto § vytčených předpokladem, že si byl pachatel vědom toho, že ohrožuje svým jednáním obecný mír. V důsledku toho vyžaduje se ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky po stránce subjektivní jen pachatelův úmysl pobuřovati veřejně nebo před více lidmi proti některému z právních statků v tomto ustanovení zákona uvedených — že tento zlý úmysl obžalovaných je v rozhodovacích důvodech zjištěn, stížnost nepopírá —, nikoli však i vědomí pachatele, že ohrožuje svým jednáním obecný mír, nebo úmysl k tomu směřující. Právní názor stížnosti, že se vyhledává ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky t. zv. »dolus coloratus«, t. j. vedle úmyslnosti (»Vorsätzlichkeit«) ještě další obmysl (»Absicht«), je podle toho, co uvedeno, mylný.

Obžalovaný Václav P. byl rozsudkem krajského soudu v Plzni ze dne 31. března 1931, jehož obsah byl při hlavním přelíčení zjištěn, uznán vinným přečinem podle § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky, spáchaným tím, že pobuřoval dne 2. listopadu 1930 v N. veřejně proti demokraticko-republikánské formě československé republiky, a dále přečiny podle §§ 14 čis. 5 a 18 čis. 2 téhož zákona a za to odsouzen podle § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky se zřetelem k ustanovení § 267 tr. zák. a za použití §§ 266 a 260 b) tr. zák. do tuhého vězení na 3 týdny, zostřeného 3 posty. Tento trest byl rozsudkem vrchního soudu v Praze ze dne 19. května 1931 s vyloučením použití § 266 tr. zák. zvýšen na tuhé vězení v trvání 6 týdnů, zostřené každý týden postem. Napadeným rozsudkem byl obžalovanému P-ovi za přečin podle § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky, spáchaný tím, že pobuřoval dne 7. listopadu 1930 v K. veřejně a před více lidmi proti státu pro jeho vznik a proti jeho ústavní jednotnosti a demokraticko-republikánské formě, vyměřen jako trest dodatkový trest tuhého vězení v trvání 1 týdne, zostřený 1 postem, a to podle § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky za použití § 260 b) tr. zák. a se zřetelem k ustanovení § 265 tr. ř., k němuž bylo přihlíženo vzhledem k onomu trestu uloženému právoplatně

tomuto obžalovanému dřívějším rozsudkem. Zmateční stížnost napadá tento výrok rozsudku o trestu obžalovaného P-a zmatkem podle § 281 čís. 11 tr. ř., namítajíc, že přečin, jímž byl tento obžalovaný uznán vinným napařeným rozsudkem, tvoří s přečinem podle § 14 čís. 1 zák. na ochranu republiky, jímž byl též obžalovaný uznán vinným citovaným rozsudkem krajského soudu v Plzni, t. zv. »delikt pokračovací« (»fortgesetztes Delikt«), že tu tedy nejde o sbíhající se delikty, jak prý je má na mysli ustanovení § 265 tr. ř., že nalézací soud, vyměřiv obžalovanému P-ovi použitím § 265 tr. ř. dodatkový trest, porušil zásadu »ne bis in idem« a vykročil takto ze své moci trestní. Stížnost je zřejmě bezdůvodná. Nehledíc k tomu, že přečin podle § 14 čís. 1 zák. na ochranu republiky, spáchaný obžalovaným P-em tím, že pobuřoval dne 7. listopadu 1930 v K. veřejně a před více lidmi proti demokraticko-republikánské formě státu, netvořil s přečinem podle § 14 čís. 1 zák. na ochranu republiky, jímž byl tento obžalovaný uznán vinným oním rozsudkem krajského soudu v Plzni, jednotný právní celek, jak jej předpokládá pojem deliktu pokračovacího (Altmann, Kommentar zum österr. Strafgesetz, str. 122 a násl., Finger, Das Strafrecht, 3. vydání, I. díl, str. 573 a násl., Liszt, Lehrbuch des deutschen Strafrechtes, 26. vydání, str. 352, Milota, Trestní právo hmotné, str. 72), nýbrž byl samostatným trestným činem, jímž byl stejnorodý trestný čin, jehož se obžalovaný P. dopustil podle onoho rozsudku krajského soudu v Plzni, opakován, přehlíží stížnost, že dodatkový trest, o nějž tu jde, byl nalézacím soudem obžalovanému P-ovi uložen pro přečin podle § 14 čís. 1 zák. na ochranu republiky, spáchaný nejen tím, že pobuřoval před více lidmi a veřejně proti demokraticko-republikánské formě státu, t. j. že se dopustil znovu téže trestné činnosti jako v případě, jehož se týká řečený rozsudek krajského soudu v Plzni, nýbrž též tím, že pobuřoval kromě toho před více lidmi a veřejně též proti státu pro jeho vznik a proti jeho ústavní jednotnosti. Vyměřil-li nalézací soud za tohoto stavu věci obžalovanému P-ovi se zřetelem k ustanovení § 265 tr. ř. onen dodatkový trest, nevykročil tím nikterak ze své moci trestní a nezatížil tím rozsudek zmatkem podle § 281 čís. 11 tr. ř., stížností uplatňovaným. Bylo tudíž zmateční stížnost zamítnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 4581.

Předpis § 68 ve spojení s § 281 čís. 1 tr. ř. je právem formálním; nevědomění si jeho významu jde na vrub obžalovaného.

Práva uplatňovati jako zmatek čís. 1 § 281 tr. ř., že se rozhodování zúčastnil soudce podle poslední věty § 68 tr. ř. vyloučený, pozbyl podle poslední věty § 281 čís. 1 tr. ř. po případě obžalovaný, opomenuvší okolnost tu uplatňovati, ač byl přítomen líčením, jichž se soudce ten zúčastnil.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1932, Zm I 913/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 2. září 1931, pokud jim byli stěžovatelé vzhledem k tomu, že byli

rozsudkem ze dne 14. září 1929, potvrzeným rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 15. října 1930, č. j. Zm I 768/29, uznání vinnými zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. republiky a přestupkem podle § 23 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863, odsouzení, a to Jaroslav K. do žaláře na čtyři měsíce, Hermína R-ová do žaláře na čtyři měsíce doplněného jedním postem, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatek podle § 281 čís. 1 tr. ř. spatřuje zmateční stížnost v tom, že se rozhodování zúčastnil jako soudce přisedící soudní rada Dr. D., který prý byl ze součinnosti a z rozhodování při hlavním přelíčení podle poslední věty § 68 tr. ř. vyloučen, zúčastniv se jako soudce hlavních přelíčení dne 7. září 1929 a dne 14. září 1929, která předcházela vynesení prvního rozsudku soudu prvé stolice v souzené věci, t. j. rozsudku ze dne 14. září 1929, který byl z části zrušen rozsudkem nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 15. října 1930, Zm I 768/29, jímž byla zároveň věc vrácena soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl. Stížnosti nelze přiznati oprávněnost. Řečený soudce byl sice z důvodu stížnosti uvedeného podle poslední věty § 68 tr. ř. z nového hlavního přelíčení vyloučen, ale obžalovaní pozbyli podle poslední věty § 281 čís. 1 tr. ř. práva uplatňovati v tomto směru zmatek podle § 281 čís. 1 tr. ř. Tvrzení stížnosti, že se obžalovaní a jejich obhájce dověděli o oné skutečnosti zakládající neplatnost teprve po posledním hlavním přelíčení dne 2. září 1931 — toto hlavní přelíčení konalo se před tímž senátem jako hlavní přelíčení ze dne 12. srpna 1931 a bylo pokračováním v tomto hlavním přelíčení —, a to na základě dodatečného studia spisů, odporuje obsahu spisů. Uváží-li se, že ze spisů vyplývá, že obžalovaní byli přítomni shora řečeným hlavním přelíčením ze dne 7. září 1929 a ze dne 14. září 1929, jichž se onen soudce zúčastnil jako přisedící, že obžalovaný K. byl přítomen též celému novému hlavnímu přelíčení ze dne 12. srpna 1931, jehož se onen soudce znovu zúčastnil jako přisedící, a že se k tomuto hlavnímu přelíčení dostavila po přečtení obžalovacího spisu a před výslechem obžalovaných ve věci i obžalovaná R-ová, nelze pochybovati o tom, že obžalovaní zvěděli o stížnosti uplatňované, zmatek podle § 281, čís. 1 tr. ř. zakládající skutečnosti při posléze zmíněném hlavním přelíčení, a to obžalovaný K. hned po jeho zahájení, obžalovaná R-ová po svém dostavení se k němu. Za tohoto stavu věci bylo na nich, by onu neplatnost zakládající skutečnost při hlavním přelíčení dne 12. srpna 1931 ihned, jak se o ní dověděli, uplatňovali a to buď osobně neb prostřednictvím svého obhájce, který byl rovněž přítomen všem shora uvedeným hlavním přelíčením. Ona neplatnost zakládající skutečnost nebyla však při hlavním přelíčení dne 12. srpna 1931 ani obžalovanými ani jejich obhájcem uplatňována. Nebyla uplatňována ani při posledním hlavním přelíčení dne 2. září 1931. Ostatně bylo by uplatňování této skutečnosti při tomto hlavním přelíčení, jež bylo pokračováním v hlavním pře-

líčení ze dne 12. srpna 1931, podle toho, co řečeno, opozdění. Předpis § 68 ve spojení s § 281 čís. 1 tr. ř. jest právem formálním a neuvědomění si jeho významu jde na vrub obžalovaného. Lze si sice představit případy, že se obžalovaný, ač byl přítomen při líčení, jehož se zúčastnil soudce vyloučený podle § 68 tr. ř. o této neplatnosti nedozvěděl ve smyslu zákona, jako na příklad, změnil-li soudce v mezičase k nepoznání svou podobu, nebylo-li lze pro přítomí v jednacím síni soudce poznati, nebo vadil-li špatný zrak nebo dokonce slepota obžalovanému soudce rozpoznati. Obžalovaný netvrdí, že jim nějaká taková okolnost zabránila, by se nedozvěděli, že v trestním senátě zasedá soudce podle § 68 tr. ř. vyloučený a bylo proto zbytečné, slyšeti dodatečně obhájce jako svědka o tom, že si nevšiml, že s. r. Dr. D. byl při obou líčeních přítomen.

Dodatek.

Rozhodnutí nejvyššího soudu jako kárného soudu odvolacího v kárných věcech soudců, advokátů a notářů.

Čís. 142 dis.

»Trestním soudním vyšetřováním« (straßgerichtliche Untersuchung) ve smyslu § 17 kárného statutu advok. jest rozuměti každé trestní řízení od jeho počátku až do pravoplatného skončení, nikoliv jen přípravné vyšetřování podle desáté hlavy trestního řádu.

Jest proto opatření zastavením výkonu advokacie podle § 17 statutu přípustné i za přípravného vyhledávání právě tak jako bylo-li přípravné vyšetřování ukončeno a na obviněného podána obžaloba.

(Rozh. ze dne 17. února 1932, Ds I 6/32.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl v neveřejném zasedání, slyšev generálního prokurátora, stížnosti obviněného do usnesení kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 21. prosince 1931, jimž mu byl podle § 17 kárného statutu zastaven výkon advokacie až do pravoplatného skončení trestního řízení proti němu zahájeného.

O d ů v o d ň ě n í:

Stížnosti nelze přiznati oprávněnost. Učiniti opatření zastavením výkonu advokacie podle § 17 kárného statutu jest kárná rada oprávněna za těchto předpokladů: 1. že bylo proti advokátovi zahájeno trestní soudní vyšetřování nebo že naň byla uvalena vyšetřovací vazba, a 2. že jde o nutný případ. Účelem tohoto opatření jest předběžná a dočasná ochrana proti újmám, jež hrozí zájmům advokátního stavu a zájmům klientů z toho, že advokát dal dojíti až k tomu, že bylo proti němu zahájeno trestní řízení. »Trestním soudním vyšetřováním« (straßgerichtliche Untersuchung) ve smyslu § 17 kárného statutu jest rozuměti každé trestní řízení od jeho počátku až do pravoplatného skončení, nikoliv jen přípravné vyšetřování podle desáté hlavy trestního řádu, jak se domnívá stěžovatel. Není přece myslitelné, že by opatření podle § 17 kárného statutu bylo přípustné jen po dobu, co je trestní řízení v období přípravného vyšetřování, že by však bylo vyloučeno, bylo-li přípravné vyšetřování ukončeno a na obviněného podána obžaloba. Kárný statut ze dne 1. dubna 1872, čís. 40 ř. zák. byl ostatně vydán dříve,

než trestní řád ze dne 23. května 1873, čís. 119 ř. zák., takže ani nemohl mít na zřeteli předpisy §§ 91 a násl. tr. ř. o přípravném vyšetřování. Proti stěžovateli bylo na návrh státního zastupitelství ze dne 30. března 1931 zahájeno přípravné vyhledávání za účelem zjištění skutkové podstaty trestného činu. Toto přípravné vyhledávání, jež vede krajský soud, není dosud ukončeno a z trestních spisů, do nichž nejvyšší soud nahlédl, najmě z návrhu státního zastupitelství na doplnění ze dne 26. listopadu 1931 jest patrné, že se vyhledávání vede proti obviněnému pro zločin zpronevěry. První předpoklad pro opatření podle § 17 kárného statutu je tudíž splněn. Jest ještě přezkoumati, zda jde o případ nutný, to jest, zda vyžadují okolnosti případu rychlého zakročení na ochranu zájmů advokátského stavu a klientů. Toto posouzení jest věci volné úvahy. Nejvyšší soud, přihlédnuv ke zjištěné skutečnosti, že obviněný byl již kárně potrestán právě proto, že zadržoval svým klientům vydobyté a svěřené peníze, a uváživ, že přes to dal zase dojití až k tomu, že bylo proti němu na základě trestních oznámení zahájeno pro podobná jednání trestní řízení pro zpronevěru, schvaluje názor kárné rady, že tu jde o případ, který nutně vyžadoval ochranného opatření podle § 17 kárného statutu. Pokud se stěžovatel obírá ve stížnosti podstatou trestních případů, jež jsou předmětem neukončeného přípravného vyhledávání, pokud dále líčí své majetkové poměry a pokud tvrdí, že jeho finanční rovnováha byla porušena příliš horlivým vymáháním státních daní a poplatků, není třeba s jeho vývody se blíže obírat, protože nemají význam pro rozhodnutí, zda bylo napadené usnesení kárné rady vydáno za zákonných předpokladů. Stížnosti bylo proto odepřítí úspěch.

Čís. 143 dis.

Jde o služební přečin, neuposlechl-li soudce příkazu, by nastoupil místo u soudu, k němuž byl přeložen, poněvadž kárný soud uznal na jeho přeložení na jiné služební místo; nevádí, že mu ještě nebyl doručen ministerský dekret o přeložení a nebyly ještě oznámeny požitky s novým služebním místem spojené.

Z rozhodování v kárném řízení není vyloučen soudce, který jen zařídil, by byl obviněný vyslechnut dožádaným soudcem o zahájení kárného vyšetřování.

Nepříčí se § 10 kár. zák., že byl obviněnému sdělen seznam všech členů kárného senátu, nikoli seznam členů k rozhodování již určených.

Příležitost k obhajobě po rozumu § 13 kár. zák. musí býti obviněnému dána po souzeném provinění; nestačí příležitost poskytnutá před ním (v kárném řízení, jehož předmětem bylo mimo jiné vzdalování se služby u téhož soudu po jinou dobu); avšak porušení předpisu § 13 kár. zák. pozbylo významu, byla-li ještě před odkazovacím usnesením dána obviněnému jinak možnost uplatnití, co pokládá za nutné neb vhodné k obhajobě.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1932, Ds I 21/31.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech soudců nevyhověl odvolání obviněného z kárného nálezu vrchního soudu v Praze ze dne 6. června 1931, jimž byl odvolatel uznán vinným služebním přečinem podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.

Důvody:

Odvolání, které obviněný provedl teprve při odvolacím líčení, není opodstatněno. Domnělé vady správního řízení při přeložení obviněného na jiné služební místo a při provedení dalšího kárného nálezu dáním na odpočinek, za něž obviněný považuje zejména, že mu nebyl doručen dekret ministerstva spravedlnosti, že se překládá k okresnímu soudu ve V. a že mu zároveň nebyly vyměřeny požitky s tímto služebním místem spojené, a že při provedení nálezu o přeložení na dočasný odpočinek nebylo postupováno správně, neomlouvají neuposlechnutí příkazu, by obviněný nastoupil službu u okresního soudu ve V. Jednak týkají se domnělé závady z doby po 26. květnu 1924, t. j. po rozhodnutí o přeložení obviněného v kárné cestě nejvyšším soudem a jednak je nelze vůbec pokládati za omluvný důvod. Vysloviti přeložení soudce na jiné služební místo byl oprávněn kárný soud. Ministerstvo spravedlnosti a presidium vrchního soudu bylo povoláno jen provésti onen náleze, nikoli vysloviti přeložení na jiné služební místo formálním dekretem. Byl-li tedy obviněný vyzván, by nastoupil službu k okresnímu soudu ve V. bez formálního dekretu ministerstva spravedlnosti o jeho přeložení na toto služební místo, stalo se tak právem. Že mu hned s výzvou nebyly oznámeny požitky, spojené s novým služebním místem, rovněž ho nemůže omluviti v tom, že se služby vzdaloval. Vždyť mu bylo při tom sděleno, že se mu požitky poukáží. Pro vinu na vzdalování se služby je nerozhodné, že ministerstvo spravedlnosti pokládalo obviněného za zproštěna služby dnem 31. května 1924 a zda se tak stalo právem. Ani výtka, že se rozhodnutí o kárném potrestání obviněného zúčastnil vrchní soudní rada D., ač prý byl z rozhodování vyloučen, an vedl vyhledávání proti obviněnému pro souzený kárný čin, není opodstatněna. Kárným soudem nebylo usneseno, že se vyhledávání zahajuje. Vyhledávání nebylo ani prováděno, nýbrž bylo zařízeno jen doručení usnesení o zahájení kárného řízení a výslech obviněného o tomto usnesení, by mu byla poskytnuta možnost se vyjádřiti, ale nebylo nic ohledně skutkové podstaty zjišťováno ani opatřeno bližší vysvětlení věci, ani nebyly prováděny důkazy. Z toho, že bylo vydáno nejprve usnesení o zahájení kárného vyšetřování a teprve pak bylo vydáno odkazovací usnesení, nemůže býti dovozováno, že se vyhledávání dalo. Naopak vrchní soudní rada D. zařídil jen, by obviněný byl vyslechnut dožádaným soudem o zahájení kárného vyšetřování a to se mohlo státi mimo rámec vyhledávání. Proto vrchní soudní rada D. nebyl z rozhodování vyloučen. Ani postup kárného soudu, že obviněnému byl sdělen seznam všech členů kárného senátu a nikoli seznam členů, kteří byli již k rozhodování určeni, nepřičí se § 10 kár. zák. Právo odmítnouti dva členy řádného senátu přísluší obviněnému z počtu všech jeho členů, nikoli z počtu těch, kteří byli již k rozhodování určeni. Takové určení předpokládá právě předchozí výkon práva k odmítnutí nebo k upuštění od něho.

Ani výtky, že obviněný nebyl vyslechnut před zahájením kárného vyšetřování, nepoukazuje na nezákonnost rozhodnutí. Kárné řízení, jehož předmětem jest vzdalování se obviněného z úřadu v době od 22. prosince 1923 po dobu od 23. prosince 1923 do 31. května 1924, bylo arcíř usnesením ze dne 23. ledna 1923 zahájeno bez předchozího výsledku obviněného, ač jest předchozí výsledek nařízen ustanovením § 13 kár. zákona č. 46/1868. Splnění tohoto zákonného příkazu, který zaručuje obviněnému právo obhajoby a výslechu (srov. rozh. čís. 55 dis. sb. n. s.) nelze, jak to činí napadený nález, spatřovati v tom, že obviněný byl vyslechnut dne 29. září 1923 a při ústním líčení dne 22. prosince 1923, tedy před dobou, do které spadá provinění nyní souzené, v kárném řízení, jehož předmětem bylo mezi jiným vzdalování se obviněného služby u téhož úřadu po jinou dobu, než byla uvedena v usnesení, o které jde, třebaže by obhajoba obviněného mohla se pohybovati ve směrech, ve kterých se pohybovala obhajoba při výslechu dne 29. září 1923 a při ústním líčení dne 22. prosince 1923; neboť příležitost k obhajobě musí přirozeně býti poskytnuta po provinění a nemůže býti dána před ním. Avšak porušení předpisu § 13 kár. zákona pozbylo významu tím, že byla, třebaže teprve po vydání řečeného usnesení, ale ještě před odkazovacím usnesením, dána obviněnému opětovně možnost, by ústně při výsleších, k nimž byl obeslán, nebo písemně podáními, k nimž mu byly dány lhůty jím žádané, uplatňoval, co by byl pokládal za nutné nebo za vhodné k obhajobě. Tím byl zabezpečen onen účel porušeného zákonného ustanovení, jehož porušení pro to nebránilo obviněnému v obhajobě, neznemožnilo mu ji, nýbrž jeho vlastní chování, an se zdráhal uvésti to, co by mu snad mohlo sloužiti k obhajobě, a nedostavil se ke kárnému jednání za tím účelem. Proto ona závada nečiní kárný nález tak vadným, by bylo jej zrušiti a zaříditi opakování kárného řízení soudem první stolice, ana ani v trestním řízení nemůže býti uplatněna ve prospěch obžalovaného zmatečnost rozsudku, je-li zřejmo, že porušení formálního předpisu nemělo pro obžalovaného škodlivý účinek na rozsudek. Byl-li obviněný odkázán k ústnímu líčení a při něm souzen a odsouzen, aniž byl věcně slyšen a případná jeho obhajoba vzata v úvahu, není toho příčinou porušení (nešetření) dotčeného předpisu § 13 kár. zákona, nýbrž skutečnost, že obviněný nepoužil žádné z poskytnutých mu příležitostí k obhajobě, odpíral stále výpověď ve věci samé a nedostavil se, ač řádně obeslán, ani k ústnímu líčení.

Ono usnesení vyslovuje, že se vrchní soud jako kárný soud pro soudce usnesl, by bylo proti obviněnému zahájeno kárné vyšetřování pro služební přečin podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, č. 46 ř. zák., spáchaný porušením služební povinnosti v § 46 soudní instrukce mu uložené tím, že po vydání kárného nálezu vrchního soudu v Praze jako soudu kárného pro soudcovské úředníky z 22. prosince 1923 a přes toto své odsouzení pro porušení služební povinnosti, že se v době od 23. dubna do 14. července 1923 a dále od 1. září do 22. prosince 1923 vzdaloval ze svých úřadů, i nadále vzdaloval se bezdůvodně příkazaného mu soudcovského úřadu při okresním soudě ve V. Tím bylo jednání nebo třeba opomenutí, které se dávalo obviněnému za vinu, určitě označeno a předpisu druhého odstavce

§ 13 kár. zákona vyhověno, takže není jasno, kam míří výtky v podání obviněného z 30. dubna 1931, že usnesení neuvádí povšechné platné normy zákonné, ani to které zvláštní ustanovení, o něž se opírá. Ovšem usnesení dovolává se ustanovení § 46 na místě správného § 47 soudní instrukce, označuje obviněného jako soudního radu v. v. na místě správně (přesněji) soudního radu na dočasném odpočinku, a neuvádí, do které doby se dává obviněnému nepřítomnost v úřadě za vinu. Než tyto nesprávnosti, spočívající jen na nedopatření, jež bylo kárným nálezem a částečně již odkazovacím usnesením napraveno, jsou malicherné a nedotýkají se podstaty věci, takže ani v nich nejde o závažnou vadu po rozumu § 26 kár. zákona, nehledíc k tomu, že ani tyto vady, ani vada, o níž jednáno v předchozím odstavci, nejsou vadami ústního líčení, nýbrž vadami předběžného řízení.

Čís. 144 dis.

V disciplinárních věcech proti advokátům jest přípustná žádost o milost.

(Rozh. z 9. května 1932, Ds III 41/30.)

Dr. E. G., advokátní koncipient v M., byl pravoplatným rozsudkem disciplinárního soudu pro věci advokátů odsouzen k trestu prodloužení advokátní praxe o půl roku. Odsouzený si podal žádost o prominutí disciplinárního trestu milostí presidenta republiky.

Nejvyšší soud nedoporučil, aby žadateli byla milost udělena.

Z důvodů:

Podle obdoby ustanovení § 514 odst. 3 tr. ř. lze žádost o milost doporučiti, jsou-li dány důležité důvody, aby trest byl zmírněn nebo prominut. U žadatele však není podstatných a závažných okolností, které by odůvodňovaly prominutí neb zmírnění disciplinárního trestu. Ani poukaz na četnou rodinu, uvedený v žádosti o milost, není v tomto případě rozhodný, neboť prodloužením přípravné praxe advokátní se u žadatele na dosavadním stavu jeho schopnosti k podpoře rodiny nic nezmění. Pokud správní výbor advokátní komory v Turč. Sv. Martině, který doporučuje odmítnutí žádosti o milost, vychází snad z názoru, že udělení milostí presidentem republiky ve věcech disciplinárních je nepřipustné, nejvyšší soud nesouhlasí s tímto názorem a poukazuje na dobrozdání ze dne 12. XI. 1923 v disciplinární věci Ds II 6/20 (viz též pojednání prof. Dra Františka Weyra »O rozsahu práva presidenta republiky čsl. uděleti amnestií a abolicí podle § 64 a § 103 ústavní listiny«, uveřejněné v »Časopise pro právní a státní vědu«, roč. V., str. 145, a stať Dr. O. Scholze v »Slovníku veřejného práva československého« str. 4).

Čís. 145 dis.

Porušení povinností povolání, trpěl-li advokát svému koncipientovi, by provozoval praxi jako samostatný obhájce ve věcech trestních, ač mu to bylo výborem advokátní komory zakázáno.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1932, Ds II 14/31.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací vyhověl po ústním neveřejném líčení odvolání zástupce advokátní komory ze zprošťujícího nálezu kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 20. června 1931, a uznal obviněného Jana S-a vinným kárným přečinem porušení povinnosti povolání, jehož se dopustil tím, že svému koncipientovi Dr. Aloisu L-ovi trpěl, že provozoval praxi jako samostatný obhájce ve věcech trestních, ač mu to bylo výborem advokátní komory zakázáno. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Pokud jde o obviněného Jana S-a, napadá odvolání právem výrok kárného nálezu, jímž byl tento obviněný zproštěn z obžaloby, že svému koncipientu Dr. L-ovi trpěl provozování praxe samostatného obhájce ve věcech trestních, ač to bylo výborem advokátní komory zakázáno. S hlediska povinností, uložených příslušníkům stavu advokátského jich stavem, bylo již v základě pochybeno, že obviněný, přijav do své praxe Dr. L-a jako kandidáta advokacie, dovolil mu, by současně provozoval praxi jako samostatný obhájce ve věcech trestních, k čemuž byl L. ovšem jinak vzhledem k dekretu presidia vrchního zemského soudu v Brně ze dne 4. července 1927 oprávněn. Zakázal-li proto výbor moravské advokátní komory přípisem ze dne 26. srpna 1927 obviněnému za účelem odstranění onoho nepřipustného stavu vysílati Dr. L-a k trestním přelíčením u okresního soudu v B. s výjimkami v usnesení tím obsaženými, byl obviněný povinen příkazu toho poslechnouti a Dr. L-ovi jeho činnost, pokud se nesrovnávala s oním přípisem, nejen okamžitě zakázati, jak za to má napadený kárný nález, nýbrž i postarati se o skutečné provedení zákazu a případně jeho neuposlechnutí Dr. L-em ohlásiti výboru advokátní komory za účelem případných dalších kroků. To se však nestalo. Vždyť podle kárného nálezu se obviněný nejen nepostaral, ba ani nepokusil o to, by Dr. L. onoho zákazu uposlechl, nýbrž dokonce podle svého vyjádření ze dne 23. září 1927 sto-tožnil se se stanoviskem Dr. L-a a praxí samostatného obhájce mu nadále trpěl. To ostatně vyplývá i z jeho odvolání ze dne 7. července 1927, kde obviněný výslovně uvádí, že Dr. L-ovi přikázal likvidovati kancelář a, že Dr. L. vystupoval u okresního soudu v B. ve věcech, jež jemu byly svěřeny jako obhájci, až do 23. listopadu 1927. Z toho jest tedy patrné, že obviněný výbec ani nezakázal s okamžitým účinkem Dr. L-ovi další samostatné zastupování v trestních věcech u okresního soudu v B., jak to kárný nález předpokládal. Tím ovšem nesplnil obviněný příkaz výboru advokátní komory ze dne 26. srpna 1927, čímž byl zmařen účel přípisu toho, t. j. okamžitě zastavení činnosti Dr. L-a jako samostatného obhájce, pokud byl též koncipientem obviněného. Právem spatřuje odvolání v tomto jednání provinění se proti povinnostem povolání a bylo mu proto v tomto směru vyhověti.

Čís. 146 dis.

Čest a vážnost stavu advokátního ukládá advokátu za povinnost, by se vystříhal všeho, co by mohlo vrhnouti na jeho osobu podezření nebo dojem nereelního jednání nebo dokonce účasti na trestném činu jiné osoby.

Poškození cti a vážnosti stavu, nešetřil-li advokát, přijímaje částečné placení svého zažalovaného palmáru od klienta jím a jinými věřiteli exekvovaného, náležitě opatrnosti, čímž vzbudil dojem, jakoby sám měl účast na maření exekuce, jehož se klient dopustil.

Kárná rada může se odchýliti od odkazovacího usnesení ve zjištění způsobu a míry účasti obviněného co do předmětu obvinění a v právním posouzení jeho jednání.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1932, Ds I 21/32.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl v neveřejném zasedání odvolání obviněného z nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie z 1. června 1931, pokud jím byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem poškození cti a vážnosti stavu, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Bezpodstatná jest výtka zmatečnosti nálezu, že obviněný byl v odkazovacím usnesení žalován pro jiný čin, než byl odsouzen, že kárný skutek pod 1. v odkazovacím usnesení uvedený nebyl vůbec vyřízen výrokem zprošťujícím, a že čin uvedený v odstavci 2. odkazovacího usnesení byl jiným způsobem kvalifikován, při čemž se kárná rada prý neoprávněně uchýlila od obžaloby. Nehledíc k tomu, že nevyřízení odkazovacího usnesení v určitém směru rovnalo by se, jak odvolatel na jiném místě sám naznačuje, zprošťujícímu výroku, proti němuž by obviněnému nepřislušelo odvolání (§ 47 čis. 1 kárn. stat.), a překročením obžaloby (uchýlením se od obžaloby) bylo by jen, kdyby byl obviněný odsouzen pro jiné činy, než pro které bylo podle § 29 kárn. stát. usneseno provésti kárné řízení, a které mu byly podle § 33 druhý odstavec kár. stat. oznámeny jako důvody obvinění, přehlíží odvolatel, že se kárná rada odchýlila od odkazovacího usnesení jen ve zjištění způsobu a míry účasti obviněného co do předmětů obvinění, uvedených v odkazovacím usnesení pod 1. a 2. a v právním posouzení jeho jednání. K takovému odchýlnému zjištění a k právnímu posouzení byla kárná rada podle § 39 druhý odstavec kárn. stat. oprávněna. Odsuzující výrok napadeného nálezu nešel přes obvinění vytčená v odkazovacím usnesení, o nichž se obviněný obšírně vyjádřil. Bylo proto zamítnouti odvolací návrh na doplnění napadeného nálezu v tom směru, že se obviněný zprošťuje z kárného přečinu, naznačeného v odst. 1 odkazovacího usnesení ze dne 7. dubna 1930.

Právem vyslovila kárná rada, že čest a vážnost advokátního stavu ukládá advokátu za povinnost, by se vystříhal všeho, co by mohlo vrhnouti na jeho osobu podezření nebo dojem nereelního jednání, tím spíše podezření nebo dojem z účasti na trestném činu jiné osoby. Přijal-li obviněný, jak zjištěno, od Marie V-ové 2.500 Kč, ačkoliv, jak sám jako svědek potvrdil, věděl o tom, že proti V-ové byly vedeny exekuce na nábytek a že mu V-ová 2.500 Kč zaplatila z peněz stržených za nábytek, stačilo, jak kárná

rada právem usoudila, šetření nejmenší opatrnosti s jeho strany, by si uvědomil, že z takového zdroje nesmí se dáti uspokojiti a že by mohlo vzniknouti podezření, že má na tomto nedovoleném jednání V-ově účast. Při tom je se stanoviska kárného lhostejno, že zákon nezná kulposní účastenství na trestném činu ve smyslu § 5 tr. zák. Ze jednání obviněného, příjem (a ponechání si) peněz za zjištěných okolností vzbudilo skutečně onen dojem u soudu a pohoršení proti advokátu u osob při líčení přítomných, napadený nález zjišťuje. Za zjištěných okolností byl by advokát dbalý cti a vážnosti stavu šetřil náležitě opatrnosti a nebyl by převzal a si ponechal peníze mu zasláné, by nevzniklo ani zdání, že jednání to není bezvadné. Neučiniv tak, prohřešil se obviněný proti své povinnosti stanovené v § 10 odst. druhý adv. ř.

Čís. 147 dis.

I pouhé udělení rady je úkonem zastoupení ve smyslu §§ 9 odst. 1 a 10 odst. 1 adv. ř.

Porušení povinnosti povolání může se advokát dopustiti též z nedbalosti (zanedbáním povinné péče), najmě podpisem podání sepsaného jeho kanceláří beze zkoumání jeho obsahu; toto porušení povinnosti povolání může se sbíhat i s poškozením cti a vážnosti stavu.

Porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, spolupůsobil-li advokát za úplatu při směnečné transakci za podezřelých okolností, a dopustil-li, aby jeho kancelář podala trestní oznámení (jež sám podepsal) proti osobě, které v téže věci dříve udělil radu a ač byl přesvědčen, že se osoba ta žádného trestného činu nedopustila.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1932, Ds I 23/32.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl v zasedání neveřejném, slyšev generálního prokurátora, odvolání obviněného z výroku o vině z nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách ze dne 25. února 1932, pokud jim byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem porušení povolání a poškození cti a vážnosti stavu.

D ů v o d y:

Odvolání směřující proti výroku o vině není opodstatněno. Pokud jde o čin uvedený v napadeném nálezu pod a), vytýká odvolání neprávem, že kárná rada vychází z nesprávného předpokladu skutkového. Kárná rada zjistila na základě výsledků průvodního řízení právem, že Zikmund G., kterého obviněný znal jako osobu nemajetnou, nevalné pověsti a pochybné povahy, přivedl Františka K-a, jenž měl G-ovi, klientovi obviněného, podepsati několik směnek, do kanceláře obviněného, že se K. ptal obviněného v nepřítomnosti G-a, jaké následky mohou nastati, podepíše-li G-ovi směnky, ačkoliv mu nic nedluhuje, že obviněný jednal s K-em jako se svým klientem a jako jeho rádce a K-ovi na jeho dotaz odpověděl, že v nej-

horším případě bude žalován a bude proti němu vedena exekuce, a dodal, že kdyby tyto směnky byly zažalovány, G. vyplatí je za pár dní. K. pak podepsal na základě rady, udělené mu obviněným, směnky, z nichž jedna přišla do oběhu, byla proti K-ovi zažalována a bylo, an nezaplatil, naň učiněno trestní oznámení. Není tudíž správné tvrzení odvolatelovo, že mu byla K-em kladena jediná otázka, zda jest trestné, podepíše-li někdo pro druhého směnku bez věcného obchodu, najmě není-li podepisující druhému nic dlužen. Další tvrzení odvolatele, že K. znal G-a co do majetkových a morálních poměrů mnohem lépe než obviněný, nemá ve spisech opory. Ze však obviněný znal tyto poměry dobře, jde najevo ze svědecké výpovědi Dr. L-e, dřívějšího koncipienta obviněného. Co pak K. prohlásil L-ovi při identifikování směnky, jest nerozhodné. Ostatně L. nepotvrdil jako svědek, že K. prohlásil že koupil od G-a koberce pro svoji sestru. Pro závěr, že obviněný neměl spolupůsobiti při peněžní transakci, jejíž povážlivost bylo lze předpokládati předem již vzhledem k účasti G-ově, měla kárná rada dostatečný podklad. Obviněný znal dobře majetkové poměry G-a i jeho závadnou povahu a věděl, že K. má G-ovi podepsati směnky, ačkoliv mu nic nedluhuje. Nebylo-li obviněnému oznámeno, k čemu a pro koho má býti těchto směnek použito, nemluví to nijak pro obviněného, nýbrž spíše proti němu. Právem shledala kárná rada ve zjištěném jednání obviněného porušení cti a vážnosti advokátního stavu. Obviněný ohrozil důvěru, které advokátní stav požívá ve veřejnosti, tím, že dal svému klientovi za zjištěných okolností radu ryze formální, ačkoliv věděl, že v tomto případě lze předpokládati u jednoho z účastníků nekalé úmysly, a uspokojil proti vlastnímu přesvědčení K-a, pokud šlo o platební schopnosti G-ovy a spolupůsobil tak, obdržev při poradě od G-a 500 Kč, při peněžité transakci, jejíž povážlivost bylo lze předpokládati již vzhledem k účasti G--a, tedy za podezřelých okolností. Činem jeho byla ztenčena čest a vážnost advokátního stavu. Ostatně se obviněný poradou, danou svému klientovi, — i pouhé udělení rady je považovati za úkon zastoupení ve smyslu §§ 9 odst. 1 a 10 odst. 1 adv. řádu —, provinil též proti povinnosti povolání, neboť § 9 adv. řádu zavazuje advokáty, by věci jim svěřené prováděli podle zákona a hájili právo své strany proti každému pilně, věrně a svědomitě. Nebyl-li obviněný odsouzen i v tomto směru, může se tím méně považovati za stížena.

Pokud jde o čin uvedený v napadeném nálezu pod b), namítá odvolatel, že se nemohl dopustiti kárného zavinění, an neměl vědomosti o tom, že trestní oznámení proti K-ovi bylo sepsáno, a že doplnění trestního oznámení učinil již po oznámení K-a naň u advokátní komory a u soudu teprve po zjištění, že K., kterého nezastupoval v žádné konkrétní věci, nýbrž udělil mu jen povšechnou teoretickou radu, vědomě obelhal L-a, vyličiv mu, že od G-a koupil koberce a že mu je za koberce ty dlužen, a že oznámení bylo nutné zejména pro jeho vlastní obhajobu. Odvolatel přehlíží, že kárná rada mu uvěřila, že prvé trestní oznámení z 25. ledna 1930 podepsal, aniž je četl, že však v tomto jeho počínání spatřila zanedbání povinné péče, ano v tomto případě nemohlo býti pochybností, že jde o téhož K-a, kterému obviněný uděloval radu dne 20. června 1928,

a že obviněný, i když nabyt vědomosti o této okolnosti, zastupování L-a se nevzdal, nýbrž dne 4. března 1930 podal v této věci další oznámení, které sám koncipoval a vlastnoručně podepsal. Porušení povinnosti povolání může se advokát dopustiti též z nedbalosti, zanedbáním povinné péče, najmě podpisem podání sepsaného jeho kanceláří beze zkoumání jeho obsahu a může se toto porušení povinnosti povolání sbíhati i s poškozením cti a vážnosti stavu. Při podepsání trestního oznámení z 25. ledna 1930, podaného v zastoupení Julia L-a, musilo obviněnému přímo do očí bít, že jde o trestní oznámení na Františka K-a, o němž, jak v odvolání sám udává, několikrát před tím mluvil s L-em, jemuž prý několikrát odmítl sepsati trestní oznámení proti K-ovi proto, že nespátroval v jednání K-ově trestný čin. Nečetl-li obviněný přes to trestní oznámení, jde o hrubou nedbalost, kterou nelze omluviti ani velmi rozsáhlou agendou kanceláře. Trestní podání z 25. ledna 1930 obviněný však přímo schválil, podav další oznámení v zastoupení Julia L-a dne 4. března 1930, jím samým koncipované a podepsané, v němž se odvolává na trestní věc proti Františku K-ovi, ke které došlo na základě trestního oznámení z 25. ledna 1930 jím podepsaného, a činí další oznámení proti K-ovi, jemuž poskytl poradu, jak sám uvádí. Okolnost, že obviněný doplnění oznámení učinil zejména k vlastní obhajobě již po oznámení K-a naň u advokátní komory a u soudu a prý teprve po zjištění, že K. vědomě L-a obelhal, vylíčil mu, že od G-a koupil koberce a že mu je za koberce ty dlužen, nemůže obviněného omluviti. Obviněný sám udal, i jako svědek u soudu, že byl přesvědčen, že se K. nedopustil trestného činu, any mu byly směnky odevzdány ke krytí starého dluhu G-a, tedy na jich základě nebylo vylákáno zboží od L-a. Toto přesvědčení obviněného nemohlo býti vyvráceno ani tvrzeným prohlášením L-a, že K. po odevzdání směnek udal, že směnky dal za koberce, které od G-a dostal a že je G-ovi dlužen, neboť ani tímto udáním nemohlo býti vylákáno nějaké zboží, any směnky byly odevzdány ke krytí starého dluhu G-ova. Ostatně L. nepotvrdil toto prohlášení K-ovo. Jednal tudíž obviněný, podav trestní oznámení, jednak proti svému přesvědčení, jednak v zastoupení svého klienta L-a proti svému dřívějšímu klientovi K-ovi, jemuž právě k podpisu směnek udělil radu a tím předsevzal úkon zastoupení podle §§ 9 odst. 1 a 10 odst. 1 adv. ř. Svým jednáním zavinil obžalovaný též, že proti němu bylo zahájeno trestní řízení. Chtěl-li se obviněný hájiti proti oznámení naň učiněnému, nesměl tak učiniti způsobem jím voleným. V jednání obviněného spatřuje napadený náleze právem porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu. Obviněný zastupoval proti předpisu § 10 odst. 1 adv. ř. v téže neb aspoň v související věci svého klienta Julia L-a proti Františku K-ovi, jemuž udělil radu a jenž tudíž byl jeho dřívějším klientem, podal proti vlastnímu svědomí v zastoupení svého klienta L-a proti svému dřívějšímu klientovi K-ovi trestní oznámení a zavinil tím též, že proti němu bylo zahájeno trestní řízení. Tím se provinil proti ustanovení § 9 odst. 1 adv. ř., jež zavazuje advokáty, by hájili právo strany pilně, věrně a svědomitě a přednesli bez okolků vše, co podle zákona k zastoupení své strany mají za příhodné, pokud to není jejich svědomí na odpor, proti ustanovení § 10 odst. 1 adv. ř., jež zakazuje podvojně zastupování,

a proti ustanovení § 10 odst. 2 adv. ř., jež ukládá advokátům za povinnost, by bezelstností a poctivostí ve svém chování zachovali čest a vážnost stavu svého, nevystříhav se toho, co by mohlo vrhnouti na jeho osobu podezření nebo dojem nereelního jednání i proti vlastnímu klientovi, čímž dokonce zavinil zahájení trestního řízení proti sobě. Bylo proto rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 148 dis.

Příkaz mlčelivosti podle § 9 odst. 2 adv. ř. vztahuje se ke všemu, co souvisí s vedením věci advokátovi svěřené bez rozdílu, zda jsou to projevy a postřehy klienta, advokáta či osob třetích.

Povinnost mlčelivosti přetrvává poměr zástupčí.

Příkaz věrnosti zakazuje advokátovi i po zrušení smlouvy zmocňovací podnikati proti dřívějšímu klientovi zákroky, jež by ho poškozovaly nebo ohrožovaly.

Poškození cti a vážnosti stavu, použil-li advokát v soudní síni urážlivých výroků proti dřívějšímu klientovi, a musel-li výroky ty odvolati.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1932, Ds I 26/32.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl v zasedání neveřejném po slyšení generálního prokurátora odvolání obviněného z nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách, pokud jím byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu.

D ů v o d y:

Odvolání směřující proti výroku o vině není odůvodněno. Pokud jde o kárný přečin v nálezu pod 2 a) uvedený, vzala kárná rada za prokázáno, že obviněný ve své žalobě (proti Marii Č-ové) uvedl okolnosti v napadeném nálezu blíže uvedené a že při smírném jednání v tomto sporu o palmár, vedeném obviněným proti jeho bývalé klientce (dne 29. listopadu 1929), uvedl, že kdyby byla paní Č-ová poslechla jeho rad ohledně pana Sch-a, nikdy by neměl Dr. Z. úspěch v rozepři o rozvod, že však paní Č-ová těchto jeho rad neuposlechla a že ještě včera viděl paní Č-ovou na Příkopech s panem Sch-em a že pan Sch. byl s paní Č-ovou zavěšen. Zjištění to má plnou oporu ve spisech, najmě v obsahu žaloby obviněného proti Marii Č-ové o palmár a v doznání se obviněného v jeho vyjádření o oznámení Dr. Karla E-a, podaném dne 27. srpna 1930 výboru advokátní komory v Praze. Marně se snaží odvolatel dokazovati, že nejde o doznání, nýbrž o vyvrácení tvrzení odpůrcových, které nebyly předmětem soukromé obžaloby paní Č-ové, za účelem ospravedlnění a obrany. Ve svém vyjádření doznal obviněný výslovně, co při smírném jednání prohlásil. Že tak učinil ke svému ospravedlnění a ke své obraně, jež právě tak nerozhodné, jako okolnost, že v soukromé žalobě paní Č-ové nebyly obviněným doznané okolnosti doslova uvedeny, nýbrž jen v podstatě.

Odvolateli nelze přiznati úspěch ani pokud napadá právní závěry ze zjištěných skutečností. Příkaz mlčelivosti podle § 9 odst. druhý adv. ř. vztahuje se ke všemu, co souvisí s vedením věci advokátovi svěřené bez rozdílu, zda jsou to projevy a postřehy klienta, advokáta či osob třetích (srov. rozh. č. 103 dis. sb. z. a n.) a povinnost mlčelivosti přetrvává poměr zástupčí. Podle § 9 odst. první adv. ř. je důležitou povinností povolání advokáta věrnost při vedení věci. Příkaz věrnosti zakazuje advokátovi, by ani po zrušení smlouvy zmocňovací nepodnikal proti dřívějšímu klientovi zákroky, které by ho poškozovaly nebo ohrožovaly (srov. Lohsing, Oesterr. Anwaltsrecht str. 109). I když odvolatel okolnost, že paní Č-ová byla na Příkopech s panem Sch-em a že pan Sch. by s pí. Č-ovou zavěšen, postřehl teprve po zániku smlouvy zmocňovací, nesměl okolnost tu jako bývalý zástupce Č-ové v jejím sporu o rozvod přednésti v palmárním sporu proti ní, a to ještě v soudní síni a v přítomnosti právního zástupce pana Č-ova a většího počtu lidí, u nichž podle nepopřehého zjištění napadeného nálezu vzbudil tím pohoršení, ježto si musel býti vědom, že jeho výrok právě tak jak ostatní výroky, jimiž porušil úřední mlčelivost, uloženou advokátu v § 9 adv. ř., mohou býti využity v neprospěch jeho bývalé klientky v dosud neskončeném sporu o rozvod. K odůvodnění nároku odvolatelova na palmár nebylo těchto výroků jednak třeba, jednak nesměl obviněný ani v domnělém vlastním zájmu porušiti povinnosti mlčelivosti a věrnosti. Právem proto shledala kárná rada v tomto jednání obviněného kárný přečin proti povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu.

Pokud jde o kárný přečin v nálezu pod 2 b) uvedený, vzala kárná rada na základě spisů okresního soudu trestního v Praze právem za prokázáno, že obviněný při smírném jednání v onom palmárním sporu použil urážlivých výroků proti své bývalé klientce a třetí osobě (Sch-ovi), že pro tyto výroky byl sílán pro urážku na cti a že uzavřel smír, podle něhož své výroky odvolal. Při tomto zjištění neposoudila kárná rada důkazy obsažené v trestních spisech nesprávně, neboť výpověď svědka Dr. Jiřího P-ého, jenž udal více, než v odvolání uvedeno, a výpovědi Dr. Lubora Z-a a Dr. Františka M-a opravňovaly ke zjištění, že svědci, i když neuvedli přesné znění závadných výroků, vypovídali shodně v ten smysl, že výroky ty měly doslov shodující se s tím, jak byly soukromými obžalobci zažalovány. Obsah smíru uzavřeného obviněným v trestní věci pro urážku na cti nerozhoduje, a nerozhoduje, že tento smír byl uzavřen obhájcem obviněného v jeho nepřítomnosti. Rozhoduje, že obviněný použil urážlivých výroků proti své bývalé klientce v palmárním sporu proti ní v soudní síni a že pak svým obhájcem tyto výroky odvolal. Dr. O. nepotvrdil ostatně jako svědek, že soudní smír uzavřel bez vědomí a svolení obviněného a že měl od obviněného mandát k uzavření smíru toho obsahu, že obviněný ona tvrzení přednášel ve sporu s odvoláním na § 9 adv. ř. jakožto přednes stran, nýbrž potvrdil, že sdělil obviněnému, že se v tomto případě soukromý obžalobce nespokojí s pouhým prohlášením a že ohledně stylisace prohlášení s obviněným nejednal. Věděl tudíž obviněný, že jen prohlášením ujde potrestání za urážky, a nesejde na tom, že smír byl obhájcem obviněného uzavřen ve formě, ke které obviněný nedal příkaz. V tom, že obviněný použil urážli-

vých výroků proti své dřívější klientce v soudní síni a že tyto výroky musil odvolat, spatřila kárná rada právem poškození cti a vážnosti stavu (§ 10 adv. ř. odst. 2).

Čís. 149 dis.

Zlehčení cti a vážnosti stavu a porušení povinnosti povolání, dal-li se advokát — ač si při povinné pečlivosti musel býti vědom, že spor jeho klientů nemůže míti úspěch, a přes to, že znal jejich ruzné poměry, jimž na základě vysvědčení chudoby vymohl pro spor právo chudých — zavazati k osobnímu zastupování a zastupování to podržel, a ač mohl v místě procesního i odvolacího soudu bez újmy jejich práv dáti jim ustanoviti zástupce chudých, sám ke všem sporným jednáním osobně dojížděl a tak zbytečně jim způsobil velké útraty, pro něž byli těžce majetkově poškozeni.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1932, Ds II 3/32.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl v zasedání neveřejném, slyšev generálního prokurátora odvolání obviněného z nálezu kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 19. března 1932, jímž byl odvolatel uznán viným kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu a porušení povinnosti povolání.

Důvody:

Odvolání směřující proti výroku o vině není odůvodněno. Odvolatel se marně snaží dokázati svou nevinu opakováním obsahu žaloby manželů Františka a Marie B-ých proti V-ckému hornímu a hutnímu těžířstvu ve V. a firmě B. a K. o 36.000 Kč, poukazem na dopisy Dr. Eugena P-y Františku B-ému, že může žalovati jednu z firem nebo obě dvě u krajského soudu v Mor. Ostravě, a na výslovnou žádost manželů B-ých, kteří si nepřáli ustanovení zástupce chudých, by při všech jednáních a rocích sám osobně intervenoval. K obsahu žaloby kárná rada přihlížela a vyvozovala hlavně z něho, že věc manželů B-ých byla nejen nejistá, jak odvolatel sám připouští, nýbrž od počátku ztracená a že za takovou ji musel také obviněný pokládati, kdyby si byl uvědomil ustanovení §§ 11, 45, 46 a 47 úř. zák. Ani úsudek kárné rady, že obviněný podle doslovu prvního odstavce žaloby věděl, správně vědět měl, že podnikatelem lomu bylo V-cké těžířstvo, není nesprávný, ano v tomto odstavci je též uvedeno, že firma B. a K. prováděla v pískovém lomu žalovaného V-ckého horního a hutního těžířstva pro citované těžířstvo dobývání hlíny atd. Ostatně přehlíží odvolatel, že kárná rada nepokládá převzetí zastupování v této věci za kárné jednání, poněvadž skutkový děj mohl snad přece jen obviněnému při podávání žaloby býti ne úplně jasný a vzhledem k tomu, že se tento děj vyjasnil teprve za řízení v prvé stolici, nýbrž že spatřuje kárné zavinění v tom, že obviněný za těchto okolností, t. j. ačkoliv si při povinné pečlivosti musel

býti vědom, že spor manželů B-ých nemůže míti úspěch, přes to, že znal nutné poměry manželů B-ých, jimž na základě vysvědčení chudoby vy-mohl pro spor právo chudých, dal se zavázati k osobnímu zastupování a zastupování to podržel, a ač mohl v místě procesního i odvolacího soudu bez újmy práv svých mandantů dáti jim ustanoviti zástupce chudých, sám ke všm sporným jednáním osobně dojížděl a tak jim zbytečně způsobil velké útraty, pro něž byli manželé B-ých těžce majetkově poškozeni. Nemají proto význam pro kárné zavinění obviněného ani dopisy Dr. Eugena P-y a P-ckých občanů, ani poukaz obviněného na výslovná přání manželů B-ých. Nestačí s hlediska kárného tvrzení odvolatelovo, že měl právo vyhověti manželům B-ým, ježto nejde o to, zda obviněný byl oprávněn k vedení sporu podle přání manželů B-ých, nýbrž o to, jakým způsobem si obviněný počínal při zastupování manželů B-ých ve sporu. Odvolatel ne-napadá zjištění kárné rady, že mu podle dotazníku k žalobě připojeného bylo známo, že majetkové poměry manželů B-ých, kteří se mají starati o tři děti, jsou bez zaměstnání a pobírají válečnou podporu 54 Kč měsíčně, jsou velmi nepříznivé, a že jejich domek v ceně asi 15.000 Kč byl zatížen dluhy 9.000 Kč, a zdůrazňuje sám v odvolání, že radil manželům B-ým důtklivě, by se do sporu nepouštěli, že je spor nejistý a spojen s velkými výlohami, a že jim pak radil, by nepodávali odvolání k odvolacímu soudu, ano neslibuje úspěchu. Převzal-li obviněný, ačkoliv mu tyto okolnosti byly známy a ačkoliv si při povinné pečlivosti musil býti vědom ne-úspěchu sporu, zastupování manželů B-ých, bylo, jak právem usuzuje kárná rada, jeho bezpodmínečnou povinností, aspoň když viděl, že žalovaně firmy proces vedou, věc zaříditi tak, by byla spojena s výlohami co nejmenšími, a měl tudíž, když již manželé B-ých na dalším vedení sporu trvali, za každou cenu zastupování se vzdáti a opatřiti jim zástupce chudých. Dal-li se obviněný za těchto okolností zavázati k osobnímu zastupování, dal-li si dříve, než žalobu podal, zajistiti na domku manželů B-ých na základě dlužního úpisu částku 5.000 Kč jako zálohu k vedení sporu a po vynesení rozsudku první stolice k těmž účelu další částku 2.000 Kč pro Albinu G-ovou, intervenoval-li u všech jednání osobně a započítal-li veškeré výlohy s cestou atd. spojené žalobcům, takže manželům B-ým způsobil zcela zbytečně škodu několika tisíc Kč, kterou si dal vyplatiti, čímž manželé B-ých přišli o celé jmění, je plně oprávněn závěr kárné rady, že jednání obviněného vyplývalo jen z nepřiměřené ziskovosti a že obviněný nesvědomitě postupoval při zastupování strany. Tím obviněný porušil povinnost čestnosti, již byl podle § 10 odst. druhý adv. ř. povinen, a povinnost povolání, an se provinil i proti ustanovení § 9 adv. ř., jež zavazuje advokáty, by věci jim svěřené prováděli svědomitě, a byl proto právem uznán vinným v tom i v onom směru.

Čís. 150 dis.

Jde o porušení povinnosti povolání i o poškození cti a vážnosti stavu, nesplnil-li advokát smluvní závazek, že bude předkládati pololetně palmární účty, nýbrž až po rozvázání smluvního poměru předložil za několik

let přemrštěný palmární účet, a když nebyl uznán, sám jej snížil o více než polovinu.

Nejde o poměr substituční, nýbrž o jednání poškozující čest a vážnost stavu, dal-li si advokát vyplatiti peněžitou odměnu od advokáta za to, že ho doporučil klientovi.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1932, Ds I 26/30-1.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl v neveřejném zasedání, slyšev generálního prokurátora, odvolání obviněného z nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 16. června 1930, pokud jím byl odvolátel uznán vinným kárnými přečinými porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, mimo jiné z těchto

důvodů:

Kárná rada uznala obviněného vinným především v tom směru, že uzavřel s Eugenem Cz-em smlouvu, kterou přijal funkci administrátora za paušál, že však nesplnil podstatné ustanovení této smlouvy, předkládati Eugenu Cz-ovi pololetně palmární účty za práce advokátní, a že teprve po uplynutí téměř tří let a po rozvázání smluvního poměru předložil přemrštěné palmární účty ve výši přes 7.000.000 Kč, které pak, když nebyly uznány, sám snížil více než o polovinu. V tomto jednání obviněného shledala kárná rada jednak kárný přečin porušení povinnosti povolání, jednak i kárný přečin poškození cti a vážnosti stavu. Jak plyne z odůvodnění nálezu, vidí kárná rada onen kárný přečin — porušení povinnosti povolání — v tom, že obviněný porušil výslovně převzatý smluvní závazek, který sloužil k ochraně zájmu jeho klienta. V napadeném nálezu se případně dovozuje, že smluvní ustanovení o pololetním předkládání palmárních účtů ke schválení sledovalo zřejmě účel, by Eugenu Cz-ovi byla umožněna kontrola činnosti obviněného také po stránce palmární, že však obviněný tím, že po celou dobu trvání smluvního poměru nedal Eugenu Cz-ovi ani jediný palmární účet, zbavil svého klienta možnosti této kontroly a že toto protismluvní jednání obviněnému umožnilo, že po zrušení smluvního poměru mohl svému klientovi předložiti ve třech měsících 122 palmárních účtů na více než 7.000.000 Kč. Jest souhlasiti s názorem kárné rady, že by byl klient neposkytl obviněnému příležitost, by mu mohl takto naučtovati práce za několik let, kdyby mu byl obviněný za trvání smluvního poměru předložil v ujednaných pololetních obdobích takové účty, jaké mu poslal, když se s ním rozešel. Kárná rada právem uznala, že obviněný takto porušil povinnosti advokátského povolání. Podle § 9 adv. řádu jest čelnou povinností advokátovou, by svou stranu zastupoval bedlivě, věrně a svědomitě. Ze se vylíčené chování se obviněného k jeho klientovi nerosnovává s bedlivostí, věrností a svědomitostí, jakou zákon advokátovi ukládá, o tom nelze pochybovati. Odvolátel mylně vykládá § 9 adv. řádu

v ten smysl, že v něm nejde o povinnosti plynoucí z převzatého závazku smluvního, nýbrž jen o povinnosti uložené advokátovi zákonem. Takový rozdíl onen předpis nečiní. Nezáleží na tom, že povinnost k předkládání palmárních účtů každého půl roku převzal obviněný dobrovolně a — jak praví — jen mimochodem, neboť stačí, že na sebe tento závazek skutečně vzal, ale pak jej porušil. Zbytečně dovozuje odvolatel, že porušení převzatého závazku nemohlo pro něho mít následky civilněprávní, ano tu jde o posouzení jeho počínání jen po stránce kárné. Obviněný nemůže se omluviti ani technickou nemožností, která prý mu zabránila ve splnění smluvní povinnosti. Tuto jeho omluvu vyvrátila již kárná rada, poukávavši správně na to, že podle okolností, najmě se zřetelem na poměr důvěry Eugena Cz-a k obviněnému, bylo pro obviněného bezpodmínečnou povinností, by dodržel smlouvené pololetní lhůty, i kdyby byl musel k sestavování účtů najmouti zvláštní místnost a zaměstnávat zvláštní sílu. Není ostatně ani uvěřitelné, že by obviněnému nebylo lze sestaviti palmární účty po dobu několika let, když jich dovedl později poslati 122 za pouhé tři měsíce.

Kárný přečin poškození cti a vážnosti stavu spatřuje kárná rada v tom, že obviněný poslal Eugenu Cz-ovi teprve po rozvázání smluvního poměru přemrštěné palmární účty na více než 7,000.000 Kč, že však, když nebyly uznány, snížil je sám o více než o polovici. Toto nápadné a neobyčejné snížení palmárního účtu o několik milionů Kč nutně budí dojem, že obviněný sám považoval své účty za zřejmě přemrštěné a že je proto tak nápadně snížil. Odvolatel marně vysvětluje, že prý byl sám překvapen jen úhrnem účtů, nikoli výší jednotlivých účtů, neboť na tom vůbec nezáleží, čím byl obviněný překvapen, nýbrž rozhodné jest, že svým jednáním poškodil čest a vážnost advokátního stavu. Uváděné jím pohnutky pro slevu účtů nic nemění na jeho provinění, ano nejde jen o tuto slevu, nýbrž o celkové chování se obviněného, které nelze srovnati s ustanovením § 10 odst. 2 adv. řádu, jak bylo správně vyloženo v napadeném nálezu. Obviněný byl dále uznán vinným kárným přečinem poškození cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že, odporučiv Dr. Antonína Sch-a Eugenu Cz-ovi k vypracování příznání k dávce z majetku, dal si od Dr. Sch-a za toto doporučení vyplatiti 25.000 Kč. Odvolatel nepopírá, že Dr. Sch-a Cz-ovi doporučil a že oněch 25.000 Kč obdržel, snaží se však doličiti, že mezi ním a Dr. Sch-em šlo o materiální poměr substituční a že částka 25.000 Kč byla obvyklou substituční bonifikací. Leč tuto jeho obhajobu výstižně vyvrátila již kárná rada. Dá-li si advokát zaplatiti od kolegy advokáta tak značnou peněžitou částku za to, že ho doporučil klientovi, nelze v tom spatřovati substituční poměr, nýbrž jde o jednání, jež se přiči poctivosti a čestností, které jest advokát povinen dbáti v zájmu cti a vážnosti stavu (§ 10 odst. 2 adv. řádu).

Čís. 151. dis.

Advokátní řád ani kárný statut neobsahují přesně formulované skutkové podstaty kárných přečinů advokátů a kandidátů advokacie; spadají sem veškerá jednání, jimiž advokát nebo kandidát advokacie poruší po-

vinností povolání, nebo která jsou na újmu cti a vážnosti stavu advokátského.

Dospěl-li určitý konkrétní případ k projednávání před kárnou radou, jest jejím úkolem zkonstatovati veškeré jeho podstatné okolnosti s hlediska, zda se obviněný nějak v onom směru neprovinil; předmětem řízení a rozhodování není určitá slovní formulace provinění, jak je vymezena v odkazovacím usnesení, nýbrž vždy jen sám čin, jež odkazovací usnesení dle obžalovací věty nebo dle svých důvodů vzneslo na kárnou radu k posouzení a k rozhodnutí.

Návladní komory není do té míry dominus litis, že by způsobem kárnou radu a odvolací soud omezujícím určoval stupeň a slovně vyjádření projednávaného provinění.

Advokát může sice míti bydliště odlišné od sídla advokátní kanceláře, bydliště nesmí však býti voleno tak, by vzhledem k okolnostem případu přímo znemožňovalo stálou a povinnou účast advokáta na právním zastupování věcí, jež podle svého povolání převzal, a činilo ilusorním dozor nad odborným výcvikem kandidáta advokacie, jež přijal do svých služeb.

Porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, nepřevzal-li advokát — přesídliv kancelář do města, ve kterém se sám neusadil ani nezdržoval — osobně její vedení, nýbrž přenechal výkon advokacie v podstatném rozsahu svému koncipientovi a tím vzbudil dojem, že kryje svým jménem provozování advokacie touto osobou k tomu neoprávněnou a nezpůsobilou.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1932, Ds I 12/31.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie částečně vyhověl po ústním neveřejném líčení odvolání zástupce advokátní komory z nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 30. března 1931, a napadený kárný nález změnil tak, že uznal obviněného Františka V-a vinným kárnými přečiny porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, jichž se dopustil tím, že, přesídliv dne 1. ledna 1930 svoji advokátní kancelář z P. do Ú., nepřevzal osobně její vedení, a aniž se do dne 30. března 1931 trvale v sídle své advokátní kanceláře usadil neb trvale se tam zdržoval, přenechal výkon advokacie v podstatném rozsahu svému koncipientovi Dr. Rudolfu Č-ovi a tím vzbudil dojem, že kryje svým jménem provozování advokacie tímto kandidátem advokacie, tedy osobou k tomu neoprávněnou a nezpůsobilou. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

důvodech:

Odkazovací usnesení vinilo advokáta Františka V-a z kárného provinění, spáchaného tím, že poskytl kandidátu advokacie Dr. Rudolfu Č-ovi ke krytí své jméno jako advokát, tohoto pak, že s Františkem V-em toto krytí sjednal. Kárný nález, napadený nyní odvoláním návladního komory, zprostil oba obviněné. Zjistil, že advokát František V. provedl přesídlení své advokátní kanceláře z P. do Ú. dnem 1. ledna 1930, že kandidát advokacie Dr.

Rudolf Č. vykonával přípravnou advokátní praxi od 1. ledna 1930 u Františka V-a, advokáta v Ú., že nájemcem místností, v nichž se advokátní kancelář provozuje, je Dr. Č., na jehož jméno je též přihlášena telefonní linka; Dr. Č. společně s Františkem V-em má dispoziční právo nad účtem u poštovní spořitelny, kancelářské zařízení objednali po částech oba řečení, kancelářská síla Jindřiška R-á byla přijata Dr. Č-ou pro advokáta V-a. Zjistil dále, že advokát František V. byl v roce 1930 64letý, nedoslýchá, trpí revmatismem a má na noze defekt, v Ú. byl jen dvakrát a bydlí v P. Ač má kárná rada za to, že advokát František V. vzbudil jistě důvodné podezření, že advokacii osobně nehodlal a nehodlá provozovati, ba ani nemůže, a že Dr. Č. byl jen jeho formálním koncipientem a V. jeho formálním zaměstnavatelem, přes to vzhledem ke zjištění, že Dr. Č. je k Františku V-ovi v poměru služebním, jakož i vzhledem k projevenému právnímu hledisku o pojmu krytí, že totiž o krytí kandidáta advokacie advokátem může se jednati jen, kdyby kandidát advokacie provozoval samostatně advokacii na své vlastní nebezpečí i účet pod jménem a se svolením advokátovým, tedy na účet a nebezpečí osoby nekvalifikované pod jménem a za souhlasu osoby kvalifikované, dospěla kárná rada k závěru, že takový poměr mezi oběma nebyl prokázán, pokud se týče že nebyla zjištěna úmluva obou k tomu směřující. Odvolání návladního advokátní komory však právem vytyká, že tímto úzkým pojetím případu nebyla kárná rada zbavena povinnosti posouditi jej ze všech kárných hledisek, a že pojem »krytí« jest vykládati širše. Advokátní řád, po případě advokátní kárný statut neobsahují přesně formulované skutkové podstaty kárných přečinů advokátů a kandidátů advokacie. Podle §§ 2 a 39 kár. stat. (zák. z 1. dubna 1872, čís. 40 ř. zák.) vzhledem na části II. advok. řádu ze dne 6. července 1868, čís. 96 ř. zák. jsou kárnými přečiny veškerá jednání, jimiž advokát, po případě kandidát advokacie (§ 3 kár. stat.) poruší povinnosti svého povolání, neb která jsou na újmu cti a vážnosti stavu advokátského. Dospěl-li určitý konkrétní případ k projednávání před kárnou radou, jest vždy jejím úkolem zkoumati veškeré jeho podstatné okolnosti s hlediska, zda se dotyčná osoba v onom směru nějak neprovinila. Jest míti na zřeteli i, že předmětem rozhodování není určitá slovní formulace provinění, jak je vymezena v odkazovacím usnesení, a že návladní komory není do té míry dominus litis, že by způsobem kárnou radu a odvolací soud omezujícím určoval stupeň a slovně vyjádření projednávaného provinění. Předmětem řízení a posouzení je vždy jen sám čin, jež odkazovací usnesení, ať již podle obžalovací věty nebo podle svých důvodů vneslo na kárnou radu k posouzení a rozhodnutí.

I když z dodatečně předložené korespondence mezi advokátem Františkem V-em a jeho koncipientem Dr. Č-ou je patrné — a v úvahu tu přichází jen korespondence do dne napadeného nálezu, t. j. do 30. března 1931 — že mezi oběma byl poměr skutečného advokátního koncipienta k advokátu šefovi, a i když dodatečný výslech svědků potvrdil častější pobyt advokáta V-a v Ú., než jak zjistil nálezný kárné rady, přes to zůstává nepochybně, že advokát František V. byl jen velmi řídkým hostem ve své kanceláři i ve městě, kdež advokacii podle jména vykonával, a že skutečně

vedení celé kanceláře trvale přenechával Dr. Č-ovi. Svědkyně Jaroslava Č-ová může potvrditi, že advokát V. byl v Ú. od 1. ledna 1930 do 9. listopadu 1931 nejméně dvacetkrát, Marie Š-ová ví, že v roce 1930 a 1931 dojížděl do Ú. dvakrát nebo třikrát za měsíc, obyčejně v sobotu na neděli, Marie V-ová pak uvádí, že její manžel dojíždívá do Ú. poslední dobou (byla vyslechnuta 10. prosince 1931) skoro každý týden, před tím však dojížděl tam řidčeji. V prvých čtyřech měsících roku 1930 byl tam alespoň jedenkrát za měsíc. František V. sám ve svém vyjádření na kárnou radu ze dne 19. března 1932 přiznává, že dojíždí do Ú. jen dvakrát až třikrát za měsíc, obyčejně na neděli. Údaje svědkyně Svatoslavy B-ové nepřicházejí v úvahu, any se vztahují na dobu po nálezu kárné rady, jež jest předmětem odvolacího řízení. S názorem zástupce komory, v odvolání projeveným, po případě nepřímo aspoň napovězeným, že advokát musí míti jen bydliště jediné, a to v sídle své advokátní kanceláře, nelze bez výhrady souhlasiti. Doslov §§ 5 a 21 adv. ř. nečiní takový výklad nutným a při rozvoji dopravních a dorozumivacích prostředků dnešní doby by byli takovým stanoviskem bezdůvodně zbytečně omezováni členové určitého stavu ve volbě a v úpravě svého soukromého života (srov. též rozh. nejv. s. sb. čís. 27/27 dis.). Leč bydliště odlišné od sídla advokátní kanceláře nesmí býti při zřeteli k okolnostem konkrétního případu voleno tak, by přímo znemožňovalo stálou a povinnou účast advokáta na právním zastupování věcí, jež převzal podle svého povolání, a nesmí činiti ilusorním dozor nad odborným výcvikem kandidáta advokacie, jež advokát přijal do svých služeb a jemuž je povinen dotvrditi, že řádně a plně konal u něho praxi potřebnou do započetí přípravné praktické právní služby a k výcviku k advokátskému povolání (§ 5 zák. ze dne 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n.). Jest proto přisvědčiti odvolání zástupce advokátní komory, že advokát František V. tím, že i po přesídlení své advokátní kanceláře z P. do Ú. trvale dále bydlel v P. a do Ú. dojížděl jen občasně, nepřevzal osobně vedení a řízení své kanceláře a přenechal ji zcela neb aspoň v podstatném jejím rozsahu svému koncipientu Dr. Č-ovi, ku provozování advokacie ještě nezpůsobilému, aniž při tomto trvalém stavu zařídil potřebné ve smyslu § 14 adv. ř., zanedbal povinnosti svého povolání i ke stranám, jež se staly jeho klienty, i ke svému koncipientu. Zjišťuje-li pak napadený nálezný kárné rady, že advokát František V. svým jednáním vzbudil jistě důvodné podezření, že advokacii osobně nehodlal a nehodlá provozovati, ba ani nemůže, a že Dr. Č. byl jen jeho formálním koncipientem a V. jeho formálním zaměstnavatelem, bylo ono jeho jednání i na újmu cti a vážnosti stavu advokátského, poněvadž tím vyvolal ve veřejnosti dojem, že k vedení advokacie není třeba způsobilosti zákonem předepsané a že úpravou, odporující bezelstnosti a poctivosti (§ 10 adv. ř.) lze ocházeti ustanovení zákona o povinném praktickém výcviku kandidátů advokacie. Jako bývalý soudce a nyní advokát byl si vědom svých povinností a dosahu svého jednání. Bylo proto v tomto směru vyhověti odvolání zástupce advokátní komory a uznati právem, jak se stalo.

Čís. 152 dis.

V disciplinárnych veciach proti advokátom niet samostatného opravného prostriedku len proti odôvodneniu rozhodnutia disciplinárneho súdu prvej stolice.

(Rozh. z 21. novembra 1932, Ds III 1/32.)

Disciplinárny súd advokátskej komory, pominuvši nariadiť disciplinárne pokračovanie proti advokátovi dr. M., bývalému sudcovi, uviedol o ňom v odôvodnení svojho usnesenia: »...patričný zo sudcovskej funkcie preto sa vzdialil, lebo už nebol súci a spôsobilý ani len sudcovské funkcie vykonávať.« Štátny zástupca, považujúc túto vetu za urážlivú pre stav sudcovský, podaním žiadal, aby závadná veta bola z dôvodov usnesenia vypustená. Disciplinárny súd považoval toto podanie za odvolanie a predložil spisy najvyššiemu súdu.

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov podanie odmietol,

lebo

najvyšší súd, ktorému dozor nad advokátskymi komorami podľa § 64 zák. čl. XXXIV:1874 neprislúcha, môže vo veciach disciplinárnych zakročiť len na základe opravných prostriedkov, ktoré sú podľa zák. čl. XXXIV:1874 prípustné; v tomto zákone nie je však ustanovenie, podľa ktorého je prípustné podať riadny opravný prostriedok proti dôvodom usnesenia, správnosť ktorého vo veci samej nie je napadnutá. Z týchto dôvodov bolo podanie štátneho zástupcu odmietnuté.

Čís. 153 dis.

Porušenie povinností, uložených advokátovi v § 49 adv. zák., je disciplinárnym prečinom v smysle § 68 bodu a) adv. zák. len vtedy, keď sa stalo zavinením advokátovým.

(Rozh. z 21. novembra 1932, Ds III 24/32.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti dr. J. L., advokátovi v P., následkom odvolania, podaného Š. D-om proti usneseniu disciplinárneho súdu advokátskej komory v T. Sv. M. zo dňa 27. februára 1932 po preskúmaní spisov v zasadnutí, konanom dňa 21. novembra 1932 takto sa usniesol:

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov napadnuté usnesenie disciplinárneho súdu prvej stolice potvrdzuje.

Dôvody:

Odvolateľ žiadal vo svojom oznámení, adresovanom advokátskej komore, aby proti obvinenému advokátovi bolo zavedené disciplinárne pokračovanie preto, že obvinený v spore, v ktorom zastupoval oznamovateľa, nedostavil sa k vyhláseniu rozsudku a nepodal odvolanie.

V odvolaní proti zastavovaciemu usneseniu vytýka odvolateľ: 1. že obvinený advokát nedostavil sa k vyhláseniu rozsudku, 2. že stranu o rozsudku neupovedomil a tým jej zabránil podať odvolanie, eventuálne prostredníctvom iného advokáta. Okolnosť uvedená pod 2., že totiž obvinený advokát neupovedomil stranu o nepriaznivom rozsudku, nebola predmetom oznámenia, disciplinárny výbor sa ňou nezaoberal; prichádza teprv v odvolaní a nemožno teraz uvažovať ani o nej, ani o dôsledku vyplývajúcom z nej podľa obsahu odvolania, že totiž tým bolo strane zabránené podať odvolanie prostredníctvom iného advokáta. Pokiaľ ide o to, že obvinený advokát nedostavil sa k vyhláseniu rozsudku, treba síce pripustiť, že v tomto po prípade možno spatrovať porušenie povinností, uložených mu v § 49 zák. čl. XXXIV:1874, odvolateľ však neuviedol nijaké skutočnosti, z ktorých by bolo možno odvodiť podozrenie, že ony povinnosti porušil a v inením, ktoré má na mysli § 68 bod a) cit. zák. čl. Bez dôkazu o tomto zavinení nelze o spomenutom disciplinárnom prečine hovoriť.

Čís. 154 dis.

Disciplinárneho prečinu podľa § 68 b) zák. čl. XXXIV:1874 dopúšťa sa advokát, ktorý zaviazal sa vykonať určité práce, dá si vopred za nezaplatiť, nevykoná ich však a prez to uistí klienta, že »je všetko v poriadku«.

(Rozh. z 21. novembra 1932, Ds III 28/32.)

Disciplinárny súd prvej stolice uznal advokáta dr. O. vinným z disciplinárneho previnenia, kvalifikovaného podľa § 68 lit. b) zák. čl. XXXIV:1874, ktoré spáchal tým, že medzi dlžníkmi P. S. a spol. a veriteľom A. S. vystavil úpis na 52.000 Kč pôžičky a mal vykonať všetky advokátske práce s tým súvisiace, i intabuláciu v to rátajúc, ale okrem vystavenia úpisu inšie neurobil, útraty však si poráтал tak, ako by aj intabuláciu bol spravil, a útraty tieto od dlžníkov vybral.

Obvinený advokát sa odvolal proti tomuto rozsudku.

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov potvrdil napadnutý rozsudok.

Dôvody:

Odvolateľ označuje za nesprávne zistenie napadnutého rozsudku, že dostal odmenu od S., a záver, že stojí v nejakom právnom pomere s S., a snaží sa vyvodiť z toho svoju nevinu. Odvolaniu nelze priznať oprávnenie. Odvolateľ si nevšimá, že bol uznaný vinným, že, vypracovavši úpis o pôžičke 52.000 Kč medzi P. S. a spol. a A. S., zaviazal sa vykonať všetky ďalšie práce s tým súvisiace, rátajúc k tomu aj intabuláciu, že si dal zaplatiť útraty týchto ďalších prác, že však ich nevykoná. Disciplinárny súd kvalifikoval tento čin obvineného za disciplinárny prečin podľa § 68 lit. b) zák. čl. XXXIV:1874, súc zrejme tej mienky, že obvinený týmto svojim chovaním poškodil česť a dôstojnosť advokátskeho sboru a tým sa stal nehodným úcty a dôvery.

Pri uvažovaní, či ide o tento prečin, je ľahostajné, v akom pomere bol obvinený advokát k jednotlivým stranám. Poškodenie cti a dôstojnosti advokátskeho sboru mohlo iste nastať za bársakého jeho pomeru k stranám. Netreba tedy preskúmať, či shora uvedené stanovisko odvolateľovo srovnáva sa so skutočnosťou. Uváži-li sa, že disciplinárny súd výslovne zistil, že, keď veriteľ S. dochádzal k obvinenému sa informovať a súriť intabulačné usnesenie, obvinený ho proti pravde uisťoval, že je všetko v poriadku, netreba ďalšieho dokazovania o tom, že obvinený, dávši si vopred zaplatiť práce, ktoré nevykonal, a falošne informujúc stranu, ktorej poverenie ani sa nepokúša odtajiť, preto, aby zakryl svoje konanie, previnil sa týmto postupom tak, ako ustanovuje § 68 lit. b) cit. zák. čl. Disciplinárny súd ho tedy právom uznal vinným z tohoto disciplinárneho prečinu.

Čís. 155 dis.

Obvinenie pojednávajúceho sudcu zo zúmyselného pokračovania na úkor strany alebo advokáta a vyhrážka oznámením u nadriadenej vrchnosti, prehlásená advokátom v súdnej sieni, je verejným obvinením sudcu z vedomej nesprávnosti a zakladá skutkovú podstatu disciplinárneho prečinu podľa § 68 lit. b) adv. zák.

(Rozh. z 21. novembra 1932, Ds III 32/32.)

Obvinený advokát dr. T. vykrikol v pojednávacej sieni na sudcu dr. R., keď tento začal pojednávať istý civilný spor: »Vy zúmyselne moju vec od-alujete, ja vás oznámim predsedovi sedrie alebo súdnej tabule.« Za tento výrok bol menovaný advokát posúdený trestným súdom pre priestupok podľa § 46 tr. zák. o priest. Disciplinárny súd prvej stolice sprostil obvineného advokáta disciplinárnej obžaloby v podstate preto, že zistený čin advokátov v danej situácii nebol urážkou pre sudcu a ak by bol, vzťahujú sa naň ustanovenie § 2 zák. čl. XXVIII:1887, a že použitie § 46 tr. zák. o priest. bolo tu vylúčené.

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov zmenil rozsudok disciplinárneho súdu prvej stolice a uznal obvineného advokáta dr. T. vinným z disciplinárneho prečinu podľa § 68 lit. b) zák. čl. XXXIV:1874.

Z dôvodov:

Trestnými spismi okresného súdu v Ž. je preukázané a tiež disciplinárnym súdom prijaté, že obvinený advokát sa dopustil skutku vo výroku tohoto rozsudku uvedeného. Otázka je, či v tomto čine obvineného sú obsažené znaky prečinu podľa § 68 b) zák. čl. XXXIV:1874. Túto otázku treba v disciplinárnom pokračovaní riešiť celkom samostatne a nezáleží na tom, či obvinený bol právom alebo neprávom odsúdený trestným súdom pre priestupok podľa § 46 tr. zák. o priest. Rozhodné je len, či čin vyčerpáva skutkovú podstatu disciplinárneho prečinu; odpoveď znie kladne. Obvinenie pojednávajúceho sudcu zo zúmyselného pokračovania na úkor strany alebo

advokáta a s ním spojená vyhrážka oznámením u nadriadenej vrchnosti prehlásená v súdnej sieni, je verejným obvinením sudcu z vedomej nesprávnosti, akého sa advokát za všetkých okolností má vyvarovať; je vzájomnou povinnosťou osôb účinkujúcich pri výkone spravodlivosti, aby sa chovaly tak, aby česť a vážnosť druhého netrpela a či sudca, či advokát, ktorý túto povinnosť porušuje, hreší proti cti a dôstojnosti svojho stavu a podkopáva tak úctu i dôveru k vlastnej osobe. Aj keď je treba pripustiť, že pokračovanie pojednávajúceho sudcu uviedlo obvineného v pochopiteľné rozčulenie, nie sú tým smazané znaky disciplinárneho činu, lež je iba daný základ pre mierny trest; preto a pokiaľ obvinený ešte dosiaľ disciplinárne trestaný nebol, uznal najvyšší súd trest písomnej výtky za primeraný previneniu obvineného. Tým je výrok tohoto rozsudku odôvodnený.

Čís. 156 dis.

Požiadavku, vyslovenú v ustanovení § 104 odst. IV adv. zák., že totiž súkromná strana v disciplinárnej veci proti advokátovi môže svoje práva uplatniť len prostredníctvom advokáta, nie je vyhovené, žiada-li súkromná strana v odvolaní samom, aby jej bol na kontrasignovanie alebo prevedenie odvolania ustanovený advokát z povinnosti úradnej.

(Rozh. z 21. novembra 1932, Ds III 47/32, 63/32.)

V disciplinárnych veciach č. Ds III 47/32 a 63/32 disciplinárny súd prvej stolice pomínul nariadiť disciplinárne pokračovanie proti obvineným advokátom, oznámeným advokátskej komore súkromnými stránkami. Proti týmto usneseniam podali sťažovatelia ako súkromné strany odvolanie bez zastúpenia advokátom a žiadali v odvolaní samom, aby advokátska komora ustanovila na kontrasignovanie, resp. prevedenie odvolania advokáta.

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov odmietol odvolania.

Dôvody:

Podľa § 101 odst. IV zák. čl. XXXIV:1874 môže súkromná strana v disciplinárnej veci proti advokátovi svoje práva uplatniť len prostredníctvom advokáta, môže tedy aj odvolanie proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu podať len prostredníctvom advokáta. Keďže sa tak nestalo, nebolo možno hľadať na odvolanie, podané stranou samou. Tento nedostatok nie je odstránený tým, že odvolateľ v odvolaní samom podal žiadosť, aby advokátska komora ustanovila na prevedenie, resp. na kontrasignovanie tohoto odvolania advokáta.

Čís. 157 dis.

Porušení povinností povolání, přijal-li a schválil-li advokát substitutem provedený postup pohledávky, svěřené k vymáhání, a hleděl-li na klientovi docílení zálohy poukazem (v dopise) na to, že — nedostane-li zálohu —

bude mít za to, že si klient provedení opravného prostředku nepřeje a že v důsledku toho bude klient muset trest bezodkladně nastoupiti.

Poškození cti a vážnosti stavu, spolupůsobil-li advokát vědomě za účelem nepřipustné reklamy pro sebe při uveřejňování časopiseckých zpráv, v nichž byla jeho činnost jako advokáta nemírně vynášena, a to i ve věcech rázu soukromého a rodinného, bez povinného šetření důvěrnosti.

Poškození povinností povolání i poškození cti a vážnosti stavu, hleděl-li advokát v dopise matku klientky přiměti ke složení zálohy na opravný prostředek poukazem na to, že by jinak její dcera musela trest odpykati; spolupůsobil-li — nešetře povinností mlčenlivosti — za účelem své reklamy při rozšiřování zprávy, jakoby se jeho klienti pokoušeli za veliký honorář získati ho za obhájce pro osobu obviněnou z trestných činů proti československému státu.

Nejde o poškození cti a vážnosti stavu, pozval-li advokát v ojedinelém případě tazatele v bezplatné poradní rubrice časopisu k bezplatné poradě do své kanceláře.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1932, Ds I 6/31.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie v neveřejném zasedání — slyšev generálního prokurátora — odvolání obviněného z nálezu kárné rady advokátní komory z Praze ze dne 20. října 1930, pokud jím byl odvolatel uznán vinným kárnými přechyby porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu, částečně vyhověl a napadený náleze v odstavci 2. změnil tak, že obviněného zprostil z obvinění z kárného přechyby poškození cti a vážnosti stavu, jehož se prý dopustil tím, že v poradně časopisu »Soudní síň« ze dne 18. června 1927 pozval tazatele do své kanceláře a uveřejnil tam svoji adresu. Jinak odvolání nevyhověl.

D ů v o d y:

Odvolání je oprávněno jen v jediném bodě. Obviněný byl totiž mimo jiné uznán vinným kárným přechybem poškození cti a vážnosti stavu, jehož prý se dopustil tím, že v poradní rubrice časopisu »Soudní síň« ze dne 18. června 1927 pozval tazatele do své kanceláře a uveřejnil tam svou adresu. Avšak, uváží-li se, že podle nadpisu rubriky »Právní porady v časopisu »Soudní síň« šlo o bezplatné udělení právních porad, a že nebylo nijak vyvráceno tvrzení obviněného, že i v tomto případě šlo o bezplatnou poradou, která ovšem měla být udělena ústně v kanceláři obviněného, a na odpověď v časopisu nebyla v rámci poradní rubriky pro svůj rozsah dobře možná, nelze z tohoto ojedinelého případu bezpečně vyvozovati, že obviněný použil této příležitosti jen k upozornění na svou advokátní kancelář, a že se nabízel k zastupování jako advokát způsobem, jež nelze srovnati se ctí a důstojností advokátského stavu. Oznamení adresy kanceláře obviněného v odpovědi na dotaz nepadá tu na váhu, neboť adresu tu bylo lze snadno seznati již z adresy poradcovy, uvedené v záhlaví rubriky »Poradna

vojensko-právní«, a tento údaj nepovažovala kárná rada za závadný a nestíhala jej. V tomto směru bylo tedy důvodnému odvolání vyhověti a změnou napadeného nálezu obviněného zprostiti.

Jinak není odvolání z výroku o vině opodstatněno a k jednotlivým případům jest uvést toto: Kárná rada uznala obviněného vinným, že přijal a schválil substitutem Dr. S-em provedený postup pohledávky Albína L-a proti Richardu K-ovi v částce 7.500 Kč, svěřené mu k vymáhání, a že tak porušil povinnosti povolání. Odvolatel brojí především proti zjištění kárné rady, že mu Dr. S. tento postup pohledávky dodatečně hlásil a že obviněný s postupem souhlasil, vytýkáje mu rozpor se spisy a uváděje, že se o postupu provedeném Dr. S-em dověděl teprve, když věc byla předmětem kárného řízení, tedy v době, kdy prý postup byl již »automaticky zrušen«. Ale v rozporu se spisy se ocitá sám odvolatel, přehlížeje, že podle protokolu u kárném ústním jednání ze dne 20. října 1930 výslovně dozna, že se o postupu L-ovy pohledávky dověděl po jeho provedení ze zprávy Dr. S-a, který mu sdělil, z jakých důvodů na postup přistoupil, a že se zřetelem k důvodům Dr. S-em mu sděleným s postupem dodatečně souhlasil. Napadené zjištění kárného nálezu je tudíž v souhlasu se spisy. Odvolatellovo tvrzení, že se dověděl o postupu teprve, když věc byla předmětem kárného řízení a když postup byl zrušen, nejen nemá oporu ve výsledcích jednání, nýbrž odporuje jednak řečenému doznání obviněného, jednak i doznává jím skutečnosti, že podepsal dopisy zaslané jeho jménem, Ablínu L-ovi ze dne 26. dubna 1927, 29. dubna 1927 a 2. září 1927, jež se týkaly právě postupu oné pohledávky Albínem L-em obviněnému. Zjišťovati přesně dobu, kdy se obviněný o postupu dověděl, nebylo nutné, ano k rozhodnutí kárné rady postačilo, co bylo zjištěno z vlastního doznání obviněného. K úsudku, že postup pohledávky byl míněn vážně, že byl efektivní a že byl za takový považován i obviněným, dospěla kárná rada prozkoumáním obsahu korespondence, totiž oněch dopisů, takže jest bezpodstatná odvolatellova výtka, že kárný náleze neobsahuje v tomto směru ani náznaků důkazových. Zbytečně dovozuje odvolatel, že nikdo nemůže být stíhán pro to, co si myslil, a že v myšlenkách není nic kárně trestného, neboť nebyl odsouzen pro to, že si myslil, že postup je správný, nýbrž proto, že vzal na vědomí a schválil provedený postup, který se přičil předpisu § 16 adv. řádu a ustanovení § 879 čís. 2 obč. zák. Bylo-li v nálezu kárné rady vysloveno, že i Dr. S. nese za své jednání plnou odpovědnost po stránce kárné, není tím nijak vyloučeno, že i odvolatel jest kárně odpověden za své vlastní jednání, jež záleželo v tom, že vzal na vědomí a schválil zákonu odporující a nicotné jednání svého substituta, ač bylo jeho povinností jako advokáta, by protizákonně provedený postup zrušil, jakmile o něm zvěděl. Neprávem tedy odvolatel vytýká, že napadený náleze v tomto směru odporuje sám sobě. Nezáleží na tom, že se odvolatel nezúčastnil přímo na vyjednávání o postup s Albínem L-em, neboť i v jeho dodatečném schválení tohoto postupu jest spatřovati činné spolupůsobení při nezákonném jednání. Podle protokolu o kárném ústním jednání ze dne 20. října 1930 uvedl obviněný, že »causa L.« patřila jemu. Z toho právem usoudila kárná rada, že postup ujednaný Dr. S-em se stal v případný prospěch obvině-

ného. Pro posouzení kárné trestnosti jednání obviněného nemá význam, zda mohl realizaci postupu pro něho vyplynouti také nějaký zisk čili nic v kárném nálezu byl onen případ i po právní stránce posouzen správně a odvolání bylo v tomto bodě odepřítí úspěch.

Další kárný přečin porušení povinnosti povolání spatřovala kárná rada v tom, že obviněný hleděl docílit složení zálohy 2.000 Kč na provedení opravného prostředku tím, že v dopise ze dne 10. srpna 1927, jež zaslal svému klientovi Josefu V-ovi, uvedl, že nesložil-li Josef V. do dne 13. srpna 1927 2.000 Kč, bude obviněný míti za to, že si V. provedení opravných prostředků nepřeje, že jich neprovede a že v důsledku toho bude Josef V. nucen trest bezodkladně nastoupiti. Odvolatel neprávem vytýká, že výrok nálezu odporuje zjištěnému stavu věci, protože prý z jeho doslovu by se zdálo, že dopis ten neobsahoval nic jiného, než výzvu k zaplacení 2.000 Kč s pohrůžkou, že, nebudou-li složeny peníze, nebudou provedeny opravné prostředky. Kárná rada uvážila v důvodech nálezu celý obsah dopisu ze dne 10. srpna 1927 a zjistila i jeho podstatný doslov, ale pro odsuzující výrok stačilo vytknouti z něho jen to, co zakládá skutkovou povahu kárného přečinu porušení povinnosti povolání. Rozhodné tu jest, že v dopisu tom vyzval obviněný advokát svého klienta, by složil do určeného dne v jeho kanceláři 2.000 Kč za provedení opravných prostředků proti odsuzujícímu trestnímu rozsudku a zároveň mu oznámil, že opravné prostředky neprovede, neobdrží-li peníze, a že v důsledku toho bude klient nucen bezodkladně nastoupiti přisouzený mu trest (těžkého žaláře v trvání dvou let). Onen dopis jest kárně závadný proto, že v něm advokát svému klientovi zřetelně pohrozil, že bude nucen bezodkladně nastoupiti trest dvouletého těžkého žaláře, nezplatí-li mu do určeného dne 2.000 Kč za provedení opravných prostředků. S hlediska kárného nemá ostatní obsah dopisu rozhodující váhu a, obírá-li se jím odvolatel, činí tak marně, neboť tím se mu nepodaří odvrátiti pozornost od vlastní podstaty této kárné věci. Jednáním obviněného, jak tu bylo vytčeno, byla porušena povinnost uložená mu v § 9 a 11 odst. 1 adv. řádu, by jako advokát zastupoval práva své strany pilně, věrně a svědomitě, a by svěřenou mu věc obstarával, pokud příkaz trvá. Jak bylo zjištěno, dal Josef V. obviněnému plnou moc jako svému obhájci; proto byl rozsudek doručen jen k rukám obhájcovým a obviněný ani netvrdí, že Josefu V. vypověděl zastupování, naopak plyne z jeho dopisu ze dne 10. srpna 1927, že se mu v něm nabízel provésti v jeho zastoupení opovězené již opravné prostředky, avšak s podmínkou zaplacení 2.000 Kč předem. Podle toho nepřichází tu ustanovení druhého odstavce § 11 adv. řádu ani v úvahu a nemají proto význam odvolatelovy vývody o tom, že prý lhůta čtrnácti dnů k výpovědi plné moci je stanovena jen civilním řádem soudním a neplatí pro věci trestní. Uvádí-li odvolatel, že není porušením povinnosti věrnosti ke klientovi, dá-li mu advokát právní poučení, upozorní-li ho na lhůtu ku provedení opravných prostředků a požádá-li ho, by přišel prostudovat rozsudek, jest mu připomenouti, že v tom nebylo ani kárnou radou spatřováno porušení povinnosti povolání a že z důvodů kárného nálezu lze jasně seznati, v čem toto porušení bylo shledáno. To, zda bylo ku provedení opravných prostředků potřebí konference

s klientem, či zda je mohl obviněný provésti i bez ní na základě dřívější informace a se zřetelem k tomu, že koncipient obviněného intervenoval u hlavního přelíčení, nepadá při posouzení viny obviněného v souzeném případě na váhu. Rovněž nezáleží na tom, zda byla částka 2.000 Kč, obviněným požadovaná, v poměru k rozsahu věci značná čili nic. Kárné provinění obviněného není v tom, že se dožadoval na klientovi složení zálohy, neboť k tomu byl oprávněn, nýbrž jen v tom, že na požadované výplatě peněz učinil závislým provedení opravných prostředků a použil při tom proti klientovi nedovoleného nátlaku tím, že mu výslovně připomenul, že by jinak musil bezodkladně nastoupiti trest. Že byl obviněný povinen provésti práci zadarmo, nebylo v kárném nálezu vůbec řečeno, takže se o tom odvolatel šíří zbytečně. Odvolání není ani v tomto případě opodstatněno.

Odvolatel byl dále uznán vinným, že v dopisu ze dne 6. prosince 1927, zasláném Anně Ch-ové, hleděl ji jako matku své klientky přiměti ke složení 1.000 Kč poukazem na to, že by si jinak její dcera musila odpykati tříletý žalář. Jde tu o podobný případ, jako v předchozí věci. Kárná rada spatřovala v jednání obviněného nejen kárný přečin porušení povinnosti povolání, nýbrž zároveň i kárný přečin poškození cti a vážnosti stavu. Odvolatel se ve svých vývodech v tomto případě vyhýbá vlastní podstatě kárné věci a zdůrazňuje nerozhodné vedlejší okolnosti, že adresoval závadný dopis správně matce klientčině, nikoli klientce samé, že byl oprávněn požadovati zálohu a že provedl opravný prostředek přes to, že žádná záloha nebyla složena. Jest proto k jeho vývodům připomenouti — podobně jako v předchozím případě —, že porušení povinnosti povolání není v tom, že požadoval zálohu, nýbrž v tom, že k požadavku složení peněz připojil ve svém dopisu zřetelnou pohrůžku, že by jinak dcera adresátčina musila si odpykati celý tříletý žalář, protože jí neprovede zmatečň stížnost. Nezáleží na tom, zda byl dopis správně řízen na matku klientky, ana klientka byla ve vazbě a honorář se zavázali zaplatiti její rodiče, a své kárné provinění obviněný neodčinil tím, že opravný prostředek přece jen provedl, ač nebylo vyhověno jeho výzvě ke složení peněz, neboť kárný přečin byl dokonán již zasláním závadného dopisu. Vytčeným jednáním porušil obviněný i v tomto případě povinnosti povolání, uložené mu v §§ 9 a 11 adv. řádu, a stačí tu odkázati na důvody uvedené při rozboru odvolání v předchozí věci. Poškození cti a vážnosti stavu spatřuje nálež kárné rady v tom, že obviněný musil svým jednáním u Anny Ch-ové vzbuditi dojem, že mu nezáleží na ochraně svěřených mu statků, nýbrž na osobní finanční stránce věci, na zajištění útrat zastoupení. Nejvyšší soud souhlasí s názorem kárné rady, že jednání obviněného bylo skutečně způsobilé, by tento dojem vzbudilo, a že nelze srovnati se ctí a vážností advokátského stavu, projeví-li advokát takovým způsobem, jako se stalo v tomto případě, že mu při výkonu jeho činnosti jako obhájce nejde ani tak o obhájení zájmů klientových, jako spíše o to, by dostal peníze. Nelze proto ani v tomto směru odvolání přiznati úspěch. Pokud se odvolatel obírá i onou částí kárného nálezu, kde byl viny zproštěn, jest jeho vývody ponechati bez povšimnutí, ano obviněnému nepřisluší, by brojil proti důvodům zprošťujícího výroku.

Odvolatel byl dále uznán vinným, že vědomě spolupůsobil za účelem nepřipustné reklamy pro sebe při uveřejňování časopiseckých zpráv, ve kterých byla jeho činnost jako advokáta nesmírně vynášena, a že tak činil i ve věcech rázu soukromého a rodinného bez povinného šetření důvěrnosti. V tomto jeho jednání spatřovala kárná rada kárný přečin poškození cti a vážnosti stavu. Odvolatel napadá i tuto část kárného nálezu a snaží se dovodit, že v případech, jež byly podkladem odsuzujícího výroku, nešlo o takovou reklamu, jakou mělo na zřeteli kárnou radou citované rozhodnutí sb. n. s. čís. 122 dis., nýbrž jen o zjištění pravdy. K jeho vývodům jest uvést, že se cti a vážnosti advokátského stavu jest neslučitelné nejen použití obchodních prostředků reklamních, jež vypočítává odvolání, nýbrž i opěťované uveřejňování časopiseckých zpráv, ve kterých jest advokátova činnost v jeho povolání nemírně vychvalována se zřejmým úmyslem, by mu byla dělána ve veřejnosti reklama a by mu byli nadháněni klienti. I to jest advokáta nedůstojné, ana důvěra, na níž se zakládá advokátovo postavení v povolání, nesmí býti získávána uměle novinářským upozorňováním a vychvalováním jeho zvláštních schopností a úspěchů; kdyby se to připustilo, mohlo by to vésti k nezřízenému konkurenčnímu zápasu mezi advokáty, jehož jest se v zájmu cti a vážnosti stavu přísně vystríhati. Není tu rozhodné, zda bylo v časopiseckých článcích referováno o jednotlivých případech podle pravdy a podle skutečného výsledku soudního řízení, nýbrž rozhodné je, že při té příležitosti byla činnost obviněného jako advokáta nemírně vychvalována za účelem reklamy. Nedůstojnost takového postupu by byla ovšem ještě zvýšena, kdyby bylo k reklamě použito dokonce nepravdivých zpráv, ale o to v souzené věci nejde, neboť napadený nálezu nevychází z tohoto předpokladu. Odvolatel proto zbytečně dovozuje o každé jednotlivé časopisecké zprávě, že se shoduje se skutečností. Otázku, jaký byl záměr časopiseckých zpráv, o něž tu jde, a zda jest v nich spatřovati nepřipustný způsob reklamy, posuzovala kárná rada správně v ten způsob, že hodnotila všechny články v jejich souvislosti; tím právě vynikla závažná okolnost, že jim bylo společné, že zásluhou obviněného strana jím zastoupená byla osvobozena nebo docílila úspěchu, z čehož bylo pak logicky usouzeno na reklamní účel zpráv. Pokud se v odvolání vytýká, že si kárný nálezu vybral za dobu od 2. června 1926 do 8. března 1929 jen 17 případů, v nichž byl uveden odvolatelův úspěch, že však nebylo hleděno k tomu, že v jiných případech byl prý zjištěn jeho neúspěch, jest k tomu připomenouti, že kárná rada soudila a mohla souditi jen o tom, co jí bylo oznámeno, a že se obviněný nedovolával časopiseckých zpráv, v nichž bylo referováno o jeho neúspěchu. Výtka nedostatku objektivnosti kárného nálezu je tudíž bezpodstatná. Po stránce subjektivní se dává v kárném nálezu obviněnému za vinu, že při uveřejňování časopiseckých zpráv vědomě spolupůsobil za účelem nepřipustné reklamy pro sebe. Odvolatel tedy zbytečně dovozuje, že nešlo o jeho vlastní »fabrikaci«, neboť to mu nebylo dáváno za vinu. Nálezu kárné rady se zakládá, pokud jde o subjektivní stránku, na vlastním doznání obviněného, že veden touhou po slávě využil svého styku se žurnalisty, že je žádal, by naň v listech upozorňovali, a předpokládal, že v referátech budou uvedeny případy, ve kterých měl

úspěch, dodával jim materiál, rozsudky, obžaloby (ty byly v některých případech opisovány až patnáctkrát v jeho kanceláři), po případě i informace k referátům, někdy i článek napsal, a že některé z článků byly tak, jak byly ve spěchu napsány, doslova otištěny. Tvrdí-li nyní odvolatel, že se takto nedoznal, přehlídí, že řečený obsah jeho doznání byl do kárného nálezu doslovně převzat z protokolu o kárném ústním jednání ze dne 20. října 1930 a že podle zápisu v tomto protokolu i sám připustil, že pochybil. Otázku, zda věci, o nichž bylo referováno v časopisech, byly všední a nezajímavé, byla kárná rada oprávněna posuzovati samostatně, pokud toho potřebovala k rozhodnutí po stránce kárné. Odvolatel brojí i proti názoru kárné rady, že v některých případech bylo referováno způsobem, který nešetří důvěrnosti, najmě ve věcech rázu soukromého a rodinného, namítaje proti tomu, že v žádném článku nebyla uvedena jména ani znamení, jež by dopadala na osoby v těch věcech vystupující. Avšak nešetření důvěrnosti jest spatřovati ve vylíčení události rázu soukromého a rodinného i, nejsou-li zúčastněné osoby pojmenovány nebo naznačeny, a s důstojností advokáta se nesrovnává, by při časopiseckých zprávách tohoto rázu spolupůsobil. Odvolání není ani v tomto případě oprávněno.

Odvolatel byl uznán vinným, že, nešetřě povinnosti mlčelivosti, spolupůsobil za účelem své reklamy při rozšiřování zprávy, jakoby se jeho klienti pokoušeli za veliký honorář získati ho za obhájce pro osobu obviněnou z trestného činu proti československému státu. V tom spatřuje napadený nálezu jednak kárný přečin porušení povinnosti povolání, jednak i kárný přečin poškození cti a vážnosti stavu. Povinnost mlčelivosti ve svěřených mu věcech porušil obviněný zejména tím, že poskytnul redakci časopisu »V.« informaci ke článku uveřejněnému dne 5. června 1929 pod nadpisem »Co říká Dr. X. o cizí nabídce půl milionu Kč za hájení kap. F-a: Jako justiční důstojník nemohu velezrádce hájit.« Že tak skutečně učinil, doznal obviněný nejen ve svém vyjádření na výzvu kárné rady ze dne 15. června 1929, nýbrž i při kárném ústním jednání podle protokolu ze dne 20. října 1930, kde výslovně prohlásil, že článek ve »V.« se zakládá na jeho informaci — a to od slov »Dotázali jsme se...« až do slov »jinak ne!«, jakož i že se v případě F-ově cítí vinným, že měl zachovati povinnost mlčelivosti naprosto a odepřiti časopisům jakoukoliv informaci. Kromě toho bylo zjištěno a odvolání to ani nenapadá, že obviněný o tom, co mu bylo jako advokátovi svěřeno Jindřichem F-em při vyjednávání v trestní věci proti kapitánu F-ovi pro vyzvědačství, učinil sdělení i úředníkům na policejním ředitelství. Kárná rada proto právem uznala, že obviněný porušil svým jednáním stěžejní povinnost mlčelivosti, uloženou mu v § 9 adv. řádu, a že se tak dopustil kárného přečinu porušení povinnosti povolání. Obviněný se nemůže omluviti tvrzením, že skutečností, jež oznámil redakci časopisu »V.« a policejním úředníkům, byly již obecně známy a nebyly tedy »tajemstvím«, neboť jeho povinnost zachovati mlčelivost o věcech svěřených mu jako advokátovi byla bezvýhradná a nepominula ani tím, že některé noviny referovaly o návštěvě F-ově u obviněného. Že by obviněný jednal »v nutné sebeobraně«, o tom tu nelze vůbec mluvit. Poškození cti a vážnosti stavu spatřuje kárný nálezu v tom, že obviněný za účelem své reklamy

spolupůsobil při rozšiřování zpráv, že se jeho klienti pokoušeli za veliký honorář získati ho za obhájce pro osobu obviněnou z trestného činu proti československému státu. Odvolatel nenapadá zjištění skutečností, z nichž kárná rada dospěla k úsudku, že se ono spolupůsobení obviněného stalo za účelem nedůstojné reklamy a nekalé soutěže, nýbrž poukazuje k tomu, že prý jest cíl pro celý advokátský stav, odmítl-li převzít obhajobu vojenské zrady, nabízenou mu za skvělých finančních podmínek, a že není reklamou, potvrdí-li advokát k dotazu žurnalistů, že z národních důvodů odepřel hájiti špiona. Ale těmito vývody se odvolatel jen marně pokouší odvrátiti pozornost od podstaty kárné věci, která byla v napadeném nálezu správně vystižena. Odvolání není tudíž ani v tomto bodě opodstatněno.

Čís. 158 dis.

Příčí se ustanovením §§ 9 a 10 adv. ř. (porušuje povinnosti povolání), zastupoval-li advokát ve vyrovnacím řízení dlužníka i věřitele, třebaže Tito souhlasili s nabízenou kvotou a vyrovnací řízení skončilo zpětvzetím vyrovnacího návrhu.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1932, Ds I 28/32.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl, slyšev generálního prokurátora, v neveřejném zasedání odvolání obviněného z nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách ze 14. dubna 1932, pokud jím byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem porušení povinnosti povolání.

D ů v o d y:

Odvolání nebylo shledáno opodstatněným. Odvolatel napadá nález, pokud jím byl uznán vinným přečinem porušení povinnosti povolání, pro nesprávné právní posouzení, ano prý čin, z něhož je viněn, nelze podřaditi pod ustanovení § 10 adv. řádu o rozporu zájmů. Obviněný dopustil se onoho kárného přečinu podle výroku nálezu tím, že při vyrovnacím řízení zastupoval dlužníka a celou řadu věřitelů. V důvodech nálezu je zjištěno, že obviněný doznal skutkovou podstatu za vinu mu dávanou, že však uvedl ke své obhajobě ve vyjádření z 30. října 1930, že pro vyrovnacího dlužníka vyhotovil jen vyrovnací návrh, že pak ho již nezastupoval, že, když převzal zastoupení věřitelů, nebyl již zástupcem dlužníka, a že při ústním líčení obhájce obviněného k tomu dodal, že v souzeném případě k vyrovnání nedošlo a žádný rozpor ani nevznikl. Tato zjištění nejsou napadena. Podal-li obviněný v dlužníkově zastoupení návrh na zahájení vyrovnacího řízení, který byl, jak ze spisů o vyrovnacím řízení vidno, podle § 2 vyr. řádu řádně sepsán a doložen, a zastupoval-li pak v témže vyrovnacím řízení celou řadu věřitelů, příčí se tento jeho postup nepochybně ustanovením §§ 9 a 10 adv. řádu. Hledíc k řádnému vyhotovení a doložení návrhu na zahájení vyrovnacího řízení, jest předpokládati, že dlužník před tím zpravil obviněného o svém majetkovém stavu a že na podkladě této zprávy byl pak

obviněným sepsán onen návrh, by odpovídal zájmům dlužníkovým. I kdyby bylo správně tvrzení obviněného, že nebyl již zástupcem dlužníkovým, když převzal zastupování věřitelů, nelze tento jeho postup uvésti v soulad s povinnostmi uloženými advokátu v § 9 odst. 1 první věta, § 10 odst. 1 adv. řádu. Zájmy dlužníka a věřitelů, i když hodlají ujednatí poctivé vyrovnání, se přece jen nekryjí. Je na snadě, že snaha věřitelů směřuje k tomu, by došli vyrovnací kvoty pokud lze zvýšenou nad nejnižší zákonnou kvotu, po případě i splatnou v kratší době, než zákon připouští. Snaha dlužníkova má pochopitelně směr opačný. I kdyby tedy bylo správně tvrzení obviněného, že zastupoval ve vyrovnacím řízení věřitele, kteří vesměs souhlasili s přijetím nabízené 35% kvoty, nebyl tím ještě vyloučen rozpor zájmů. Vždyť za vyrovnacího řízení mohli věřitelé obviněným nezastoupení namítati, že stav aktiv a pasiv dlužníkem udaný neodpovídá skutečnému stavu a v důsledku toho požadovati zvýšení kvoty, která by pak musila ovšem platiti pro všechny věřitele. Tu by pak zřejmě mohl nastati rozpor mezi zájmy dlužníka, kterého odvolatel zastupoval při zahájení vyrovnacího řízení, a zájmy věřitelů, jichž zastupování převzal později.

Okolnost odvolatelem uplatňovaná, že rozpor zájmů vůbec nenastal, ano vyrovnací řízení skončilo zpětvzetím vyrovnacího návrhu (podle § 37 vyr. ř.), je nerozhodná, jak již v kárném nálezu bylo správně dovedeno, neboť k naplnění skutkové povahy podvojného zastupování ve smyslu § 10 adv. řádu stačí již možnost vzniku onoho rozporu zájmů. Nerozhodné je i, z jaké pohnutky obviněný převzal sepsání vyrovnacího návrhu. Ostatně plyne ze spisů o vyrovnacím řízení, že obviněný podal v zastoupení dlužníka návrh na zahájení vyrovnacího řízení dne 11. července 1930, že podáním ze dne 15. července 1930 doplňoval tento návrh a že podáním z 5. srpna 1930 doplňoval a opravoval adresy věřitelů. Teprve podáním z 1. října 1930 oznámil zároveň s dlužníkem okresnímu soudu, že ho dlužník pověřil jen vypracováním návrhu na zahájení řízení vyrovnacího a jeho podáním k soudu, že však dlužníka nezastupuje v dalším řízení na to následujícím a že mu vypovídá plnou moc založenou ve vyrovnacích spisech. Obviněný podal v tomto vyrovnacím řízení v zastoupení věřitelů od 17. do 30. července 1930 řadu přihlášek, připojiv k nim příslušné plné moci, a v době od 6. do 14. srpna 1930 znovu řadu dalších přihlášek věřitelských, doložených plnou mocí. Alespoň první skupina přihlášek stala se tedy v době, kdy obviněný podle spisů ještě zastupoval dlužníka, čímž jeho jménem další podání na soud. Proto se závadný postup obviněného tím více příčí ustanovením §§ 9 a 10 adv. řádu, takže odsuzující výrok je plně ospravedlněn. Neodůvodněné odvolání nemohlo proto míti úspěch.

Čís. 159 dis.

Proti usneseníu disciplinárního soudu advokátskej komory, ktorým bolo pomínuté nariadiť disciplinárne pokračovanie proti advokátskemu osnovníkovi, odvolanie nie je prípustné.

(Rozh. z 19. decembra 1932, Ds III 6/32.)

R. K. ako súkromná strana oznámil advokátskej komore advokátskeho osnovníka Dr. A. B. preto, lebo oznamovateľ pred rokami odovzdal kancelárii advokáta Dr. R. pravotu na 39.000 Kč, Dr. R. poveril vedením tejto veci svojho osnovníka Dr. B., ktorý však vraj nič nerobil a zavádzal oznamovateľa. Výbor advokátskej komory ako disciplinárny súd pominul nariadiť disciplinárne pokračovanie proti oznámenému osnovníkovi, lebo za chod kancelárie voči stránkam je zodpovedný len advokát, nie však osnovník. Proti tomuto usneseniu sa odvolal R. K.

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov odmietol odvolanie.

Dôvody:

Podľa §§ 107 a 108 zák. čl. XXXIV/1874 vzhľadom k § 16 zák. čl. LIII/1913 je vo veciach disciplinárneho pokračovania proti kandidátom advokácie prípustné odvolanie k najvyššiemu súdu len vtedy, jestli disciplinárny súd komory, vykonávajúc disciplinárnu pravomoc, nariadil predĺženie doby praxi na dlhší než zákonný čas, alebo jestli bol vyriešený výmaz zo zoznamu kandidátov advokácie. Z tohoto ustanovenia plynie a contrario, že v žiadnom inom prípade odvolanie nie je prípustné, a tak nie je prípustné odvolanie ani proti rozhodnutiu, ktorým bolo pominuté nariadiť proti advokátskemu osnovníkovi Dr. A. B. disciplinárne pokračovanie. Odvolanie bolo preto ako zákonom vylúčené odmietnuté.

Čís. 160 dis.

Jestli advokát, poverený svojim substituentom vykonaním exekúcie, proti ustanoveniu § 48 adv. por. alebo proti úprave substituentom mu danep neupovedomí substituenta, že peniaze inkasoval, ani mu ich ihneď neodvedie ani s ním nevyúčtuje, dopúšťa sa disciplinárneho prečinu podľa § 68 lit. a) adv. por.

(Rozh. z 19. decembra 1932, Ds III 11/32.)

Disciplinárny súd advokátskej komory uznal obvineného advokáta Dr. N. vinným z disciplinárneho previnenia podľa § 68 lit. b) a § 69 lit. c) zák. čl. XXXIV:1874, ktoré spáchal tým, že súc poverený sťažovateľom Dr. B., advokátom v P., aby previedol exekúciu vo veci jeho mandantky, na viaceré súrenie nepodal podrobnej zprávy o výsledku exekúcie; nezúčtoval a inkasované peniaze neodviedol.

Najvyšší súd po preskúmaní spisov následkom odvolania obvineného advokáta Dr. N. potvrdil rozsudok prvostupňového disciplinárneho súdu s tou zmenou, že ustálený čin bolo treba správne kvalifikovať ako prečin podľa § 68 lit. a) zák. čl. XXXIV:1874.

Z dôvodov:

Najvyšší súd sa presvedčil, že zistený čin obvineného bol mylne kvalifikovaný. Obvinený týmto činom porušil povinnosti spojené s jeho povolaním a uložené mu v § 48 adv. por., totiž že o inkasovaní peňazí Dr. B-a

naskutku neuvedomil, inkasované peniaze na jeho žiadosť a podľa jeho úpravy ihneď neodviedol a s ním nevyúčtoval. Toto zistené jednanie nelže podriaďiť pod lit. b) § 68 adv. por., ktorý má za predpoklad tam zmienené chovanie advokáta, ani pod lit. c) § 69 adv. por., ktorý zrejme čelí proti spozdilosťi vo vybavovaní sverených vecí, lebo opozdené vydanie inkasovaných peňazí padá už pod porušenie ustanovenia § 48 adv. por. vo spojení s § 69 a) tohoto zák. Preto bola kvalifikácia zisteného činu zmenená na prečin podľa § 69 a) adv. por.

Čís. 161 dis.

Nejde o z n a č n ú liknavosť v smysle § 69 lit. c) zák. čl. XXXIV:1874, podal-li advokát z územia platnosti práva kedysi uhorského opravný prostriedok v oblasti práva kedysi rakúskeho u nepatričného súdu, takže opravný prostriedok došiel k príslušnému súdu opozdene.

(Rozh. z 19. decembra 1932, Ds III 15/32.)

Obvinený advokát Dr. M. zo Slovenska podal v civilnom spore, vedenom v Čechách, dovoláciu žiadosť mylne u vrchného súdu, hoci mala byť podaná u sborového súdu prvej stolice. Následkom toho došla dovolacia žiadosť k príslušnému súdu po uplynutí zákonnej lehoty a bola ako opozdená odmietnutá.

Disciplinárny súd uznal za to obvineného advokáta vinným z disciplinárneho previnenia podľa § 69 lit. c) zák. čl. XXXIV:1874, zastávajúc názor, že advokát nesmie sa podjať zastupovania takej veci, v ktorej mu chýbajú znalosti či materiálneho alebo formálneho práva podľa zákonov platných v oblasti príslušného súdu.

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov vyhovel odvolaniu, rozsudok prvostupňového disciplinárneho súdu zmenil a obvineného Dr. M. sprostil obžaloby pre disciplinárne previnenie podľa § 69 lit. c) zák. čl. XXXIV:1874 naň podanej.

Dôvody:

Niet pochybnosti, že obvinený advokát chybil, podal-li v spore, označenom v rozsudku disciplinárneho súdu prvej stolice, dovolanie u nepatričného súdu, totiž u vrchného ako odvolacieho súdu v Prahe, hoci ho mal podať u súdu prvej stolice, t. j. u krajského súdu v Moste. Sporné je len to, či je možno považovať toto pochybenie obvineného za z n a č n ú liknavosť v smysle § 69 lit. c) zák. čl. XXXIV:1874.

V tomto smere dospel najvyšší súd k opačnému názoru než disciplinárny súd prvej stolice. Skutečnosť, že obvinený advokát pôsobí na území platnosti práva kedysi uhorského, kde podľa predpisov občianskeho súdneho poriadku treba dovolanie podať u súdu odvolacieho, spôsobuje prirodzene, že jeho vystupovanie a účinkovanie pred súdmi na území platnosti práva kedysi rakúskeho, kde podľa predpisov c. ř. s. dovoláciu žia-

dosť treba podať u súdu prvej stolice, je len zriedkavou výnimkou. Mohol sa preto obvinený advokát, navyklý praxi odpovedajúcej zákonným predpisom, platným v oblasti jeho pôsobiska, ľahko myliť pri tomto jednotlivom, výnimečnom úkone; tento omyl obvineného je však len culpa levis a nemožno ho ešte kvalifikovať za značnú líknivosť, akú vyžaduje skutková podstata disciplinárneho previnenia podľa § 69 lit. c) adv. por. Mylil sa tedy disciplinárny súd prvej stolice, keď uznal obvineného vinným z cit. disc. prečinu a bolo preto treba vyhovieť odvolaniu obvineného, rozsudok prvého súdu zmeniť a obvineného sprostíť obžaloby.

Čís. 162 dis.

V disciplinárnych veciach proti advokátom súd nemá právo odvolať sa proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu prvej stolice.

(Rozh. z 19. decembra 1932, Ds III 16/32.)

Súdny radca J. K., prednosta okresného súdu v P., oznámil advokáta dr. S. advokátskej komore preto, že menovaný advokát v exekučnej veci u okresného súdu v P. vedenej uplatňoval proti nemu vylučujúcu námietku na tom základe, že J. K. stojí s Dr. S., zástupcom exekventov, v civilných a trestných sporoch a je s ním v ťažkom, neslúčitelnom osobnom nepriateľstve, čo ho činí vo veci závadným.

Disciplinárny súd prvej stolice pominul nariadiť disciplinárne pokračovanie, lebo advokát ako zástupca stránok môže použiť všetky práva, ktoré zákon dáva stránke, tedy aj vylučujúcu námietku. Keď Dr. S. tohoto práva použil, nedopustil sa nijakej nezákonnosti. Proti tomuto usneseniu sa odvolal súdny radca J. K.

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov odmietol odvolanie.

D ô v o d y:

Podľa odst. 4 § 101 adv. por. môže súkromná strana uplatňovať odvolanie len prostredníctvom advokáta, ktorého je povinná opatriť zvláštnym plnomocenstvom k tomuto cieľu a ohlásiť disciplinárnemu súdu. Ponevác sťažovateľ J. K. sa cíti konaním obvineného osobne urazeným, vystupuje tedy ako súkromná stránka, odvolanie však podal sám bez prostredníctva advokáta, a § 101 adv. por. ohľadom osôb náležajúcich k sudcovskému stavu žiadnych výnimiek nečiní, takéto výnimky ani inak nie sú stanovené; bolo odvolanie ako zákonom vylúčené odmietnuté. Keby sa však malo za to, že J. K. učinil oznámenie v zastúpení okresného súdu v P., lebo odvolanie je opatrené spisovou značkou okresného súdu, ktorého prednostom bol, a že i odvolanie podal v zastúpení okresného súdu, treba považovať

odvolanie ako podané osobou neoprávnenou. Podľa § 79 zák. čl. XXXIV: 1874 môže byť disciplinárne pokračovanie nariadené alebo na žiadosť zástupcu komory alebo následkom sťažnosti súkromných osôb, alebo na oznámenie niektorého súdu, štátneho zástupcu, alebo inej vrchnosti. Medzi oprávnenými k sťažnosti označuje zákon súkromnú stranu a súd samostatne a oddelene. Podľa § 101 cit. zák. súkromná strana môže podať aj súkromnú žalobu, súdu však, ktorý podal disciplinárne oznámenie, zákon neudeľuje toto právo. Podľa toho súkromná strana a súd nemajú rovných práv pred disciplinárnym súdom. Ponevác podľa § 79 cit. zák. rozhodnutie disciplinárneho súdu treba doručiť zástupcovi komory, štátnemu zástupcovi, obžalovanému advokátovi a tam, kde si sťažuje súkromná strana, aj tejto a odvolanie môžu podať interesované strany hore menované, medzi ktorými urazený súd nie je uvedený, ponevác ďalej aj nariadenia §§ 84 a 95 cit. zák., vzťahujúce sa na právo k odvolaniu, sú v shode s § 79 cit. zák., konečne ponevác podľa §§ 79, 84, 95 a 100 cit. zák. štátny zástupca má zastupovať verejný záujem, tedy on má hájiť aj autoritu súdu, a cieľom chránenia verejného záujmu on má právo k odvolaniu, preto urazený súd v P. nemal právo k odvolaniu proti konečnému rozhodnutiu disciplinárneho súdu.

Čís. 163 dis.

Nedokončený civilný spor, zahájený po pravoplatnosti rozhodnutia disciplinárneho súdu pre veci advokátov, taktiež rozhodnutie najvyššieho súdu v inej veci vynesené nie sú novými dôkazmi v smysle § 99 zák. čl. XXXIV:1874.

(Rozh. z 19. decembra 1932, Ds III 66/32.)

Advokát Dr. G. bol pravoplatne posúdený pre disciplinárny prečin podľa §§ 48 a), 68 a), 69 c) adv. por. Proti rozsudku podal žiadosť o obnovu veci, ktorú však disciplinárny súd prvej stolice odmietol s odôvodnením, že žiadateľ nepodáva nové dôkazy, lež len polemizuje s právnym stanoviskom, ktoré zaujal súd v základnom spore.

Najvyšší súd k odvolaniu Dr. G. napadnuté usnesenie disciplinárneho súdu prvej stolice potvrdil.

Z d ô v o d o v:

Čo sa týka merita veci, bezzákladné je tvrdenie sťažovateľa, že sa odvolal pred súdom prvej stolice na nové dôkazy v smysle § 99 adv. zák. Vo svojej žiadosti o obnovu za nové dôkazy označil odsúdený: 1. spisy civilného sporu, ktorý zahájil dňa 26. júla 1932, — tedy po vynesení pravoplatného odsudzujúceho rozsudku — proti poškodenému A. M. a jeho zástupcovi Dr. E. B. o 1103 a 245 Kč, — ktorá pravota vraj dokáže, že trovy prislúchajúce odsúdenému Dr. G. prevyšovali ním inkasovaných 100 Kč, z ktorých poukázal Dr. B-ovi 500 Kč; 2. spisy krajského súdu v Nitre

č. Nc III 84/31 cieľom dokázania toho, že najvyšší súd vyslovil, že advokát môže si preddavok na útraty zdržať do tej doby, dokiaľ otázka útratová nie je vyriešená, čo sa deje sporom alebo v pokračovaní podľa § 18 zák. čl. LIV:1912.

Týmto však odsúdený neodvolal sa na nové dôkazy v smysle § 99 adv. zák., lebo ani nedokončený civilný spor ani jedno rozhodnutie najvyššieho súdu nelze považovať za nové dôkazy, ktorými by bolo možno vrátiť skutkové zistenia, na ktorých je založený pravoplatný odsudzujúci rozsudok. Ostatné vývody odsúdeného však obsahujú len polemizovanie s právnym stanoviskom, ktoré zaujal súd v základnom spore. Preto nemýlil sa súd prvej stolice, keď zamietnul návrh na obnovu vecí. Bolo tedy potvrdiť napadnuté usnesenie.

Čís. 164 dis.

Aj verejný notár, jestli podáva odvolanie proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu pre veci advokátov, musí byť zastúpený advokátom.

(Rozh. z 19. decembra 1932, Ds III 73/32.)

Dr. M. T., bývalý advokát, teraz verejný notár, podal disciplinárne oznámenie proti advokátovi Dr. M. W. preto, že obvinený advokát podal proti nemu u okresného súdu v G. bez akéhokoľvek predbežného upozornenia žalobu o zaplataenie 478 Kč, v čom vidí nekolegiálnosť. Disciplinárny súd prvej stolice pominul nariadiť disciplinárne pokračovanie proti Dr. M. W-ovi. Proti tomuto usneseniu sa odvolal oznamovateľ Dr. M. T.

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov odmietol odvolanie.

Dôvody:

Podľa odst. 4 § 101 adv. por. môže súkromná strana uplatňovať odvolanie len prostredníctvom advokáta, ktorého je povinná opatriť zvláštnym plnomocenstvom k tomuto cieľu a ohlásiť disciplinárnemu súdu. Ponevác sťažovateľ takto neučinil a odvolanie podal sám bez prostredníctva advokáta a okolnosť, že sťažovateľ je verejným notárom, tento striktný zákonný požiadavok nenahrádza, bolo odvolanie ako podľa zákona neprípustné odmietnuté.

Čís. 165 dis.

Aj kandidát advokácie, jestli podáva ako súkromná strana odvolanie proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu prvej stolice, musí byť zastúpený advokátom.

(Rozh. z 19. decembra 1932, Ds III 82/32.)

Advokátsky osnovník Dr. B. R. sťažoval si na advokáta Dr. V. S. preto, že obvinený advokát proti svojmu lepšiemu presvedčeniu podal v zastúpení matky sťažovateľa proti otcovi sťažovateľa žalobu pre vydanie vena. Disciplinárny súd advokátskej komory sprostil obvineného advokáta obžaloby.

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov odmietol odvolanie advokátskeho osnovníka Dr. B. R.

Dôvody:

Podľa § 101 odst. 4 adv. por. súkromná strana môže proti usneseniu disciplinárneho súdu prvej stolice odvolanie podať len prostredníctvom advokáta. Ponevác Dr. B. R., kandidát advokátstva, podal svoje odvolanie ako súkromná strana bez zastúpenia advokátom, je jeho odvolanie zákonom vylúčené a bolo ho treba odmietnuť.

Čís. 166 dis.

Kárné řízení zahájené podle I. hlavy nelze za žádných okolností převést v řízení podle III. hlavy zák. čís. 46/1868, nýbrž jest je provésti a skončiti samostatně a bez ohledu na předpisy této hlavy.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1932, Ds II 9/32.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací nevyhověl po ústním neveřejném líčení odvolání obviněného z nálezů vrchního soudu v Brně jako kárného soudu pro soudcovské úředníky ze dne 26. září 1932, jimž byl odvolatel uznán vinným služebním přečinem podle § 2 zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 říš. zák. a §§ 45, 47 a 48 patentu ze dne 3. května 1853, čís. 81 říš. zák., mimo jiné z těchto

důvody:

Pokud odvolání, dovolávajíc se obsahu znaleckého posudku, po případě navrhuje při odvolacím kárném líčení doplnění tohoto posudku opětým výslechem znalců psychiatrů, spatřuje vadnost v tom, že kárný soud první stolice nevyhověl návrhu, by vydal usnesení, že nastal případ § 50 zák. čís. 46/1868, že totiž byla zjištěna u obviněného duševní choroba, pro kterou má býti přeložen na nucený odpočinek, nelze nejvyššímu soudu sdíletí názor, že kárný senát, zjistiť v kárném řízení podle hlavy I. cit. zákona jsoucnost vady ve smyslu § 50, mohl vydati usnesení, že nastal případ

tohoto předpisu, a že v důsledku toho mohl přerušit kárné řízení až do skončení řízení podle § 51 a násl. téhož zákona. Kárné řízení, zahájené podle I. hlavy nelze za žádných okolností převést v řízení podle III. hlavy tohoto zákona, nýbrž jest je provést a skončit samostatně a bez ohledu na předpisy III. hlavy. To vysvětluje již z doslovu zákona, v jehož I. hlavě je vysloveno, že pokud je podezření z trestného činu, nelze pokračovat v řízení kárném. V témže poměru však je řízení podle hlavy III. ke kárnému řízení podle hlavy I. zákona čís. 46 z roku 1868. I tu jest vyčkatí výsledku kárného řízení a teprve po jeho skončení lze zahájit řízení podle III. hlavy, po případě pokračovat v tomto řízení, ačli se nejvíce řízení to s ohledem na vyslovené snad tresty podle bodu b) a c) § 6 cit. zák. vůbec bezpředmětným pokud se týče nepřipustným, poněvadž výsledkem řízení podle hlavy III. nemůže býtí mařeno ve svých účincích kárné odsouzení podle hlavy I. Nelze tu pominouti, že předpokladem řízení podle III. hlavy je, že soudce byl svým představeným marně vyzván, by podal žádost o přeložení do výslužby. Ani tento předpoklad nebyl v souzeném případě splněn a nemohl by se kárný soud, u něhož je v proudu řízení podle hlavy I, přenést přes tento závazný předpis, jakož s druhé strany není v jeho moci a ani mu nepřísluší vyvolávat takové opatření přednosti soudu. Nepochybil tedy kárný soud své stolice, pokud příslušný návrh obviněného zamítl.

Seznamy vypracovali
Dr. JAN BOLOMSKÝ,
vrchní sekretář nejvyššího soudu

a
Dr. JOSEF DUŠEK,
sekretář nejvyššího soudu.

Věcný seznam abecední.

- Advokát (obhájce):** i pouhé udělení rady je úkonem zastoupení ve smyslu §§ 9 odst. 1 a 10 odst. 1 adv. ř. čís. 147 dis.
- ide o zmátok podľa § 384 č. 6 tr. p., nebo-li v pokračování podľa § 518 tr. p. odsúdenému v prípadoch, označených v § 518 odst. II. tr. p., ustanovený obhájca z úradnej povinnosti čís. 4438.
 - **disciplinárni:** »trestním soudním vyšetřováním« (strafgerichtliche Untersuchung) ve smyslu § 17 kárného statutu advok. jest rozuměti každé trestní řízení od jeho počátku až do pravoplatného skončení, nikoliv jen přípravné vyšetřování podle desáté hlavy trestního řádu čís. 142 dis.
 - jest proto opatření zastavením výkonu advokacie podle § 17 statutu přípustné i za přípravného vyhledávání právě tak jako bylo-li přípravné vyšetřování ukončeno a na obviněného podána obžaloba čís. 142 dis.
 - -- porušení povinnosti povolání, trpěl-li advokát svému koncipientovi, by provozoval praxi jako samostatný obhájce ve věcech trestních, ač mu to bylo výborem advokátní komory zakázáno čís. 145 dis.
 - -- poškození cti a vážnosti stavu, nešetřil-li advokát, přijímaje částečné placení svého zažalovaného palmáru od klienta jím a jinými věřiteli exekvovaného, náležité opatrnosti, čímž vzbudil dojem, jakoby sám měl účast na maření exekuce, jehož se klient dopustil čís. 146 dis.
 - -- čest a vážnost stavu advokátního ukládá advokátu za povinnost, by se vystříhal všeho, co by mohlo vrhnouti na jeho osobu podezření nebo dojem nerealního jednání nebo dokonce účasti na trestném činu jiné osoby čís. 146 dis.
 - -- i pouhé udělení rady je úkonem zastoupení ve smyslu §§ 9 odst. 1 a 10 odst. 1 adv. ř. čís. 147 dis.
 - -- porušení povinnosti povolání může se advokát dopustiti též z nedbalosti (zanedbáním povinné péče), najmě podpisem podání sepsaného jeho kanceláří beze zkoumání jeho obsahu; toto porušení povinnosti povolání může se sbíhati i s poškozením cti a vážnosti stavu čís. 147 dis.
 - -- porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, spolupůsobil-li advokát za úplatu při směnečné transakci za podezřelých okolností, a dopustil-li, aby jeho kancelář podala trestní oznámení (jež sám podepsal) proti osobě, které v téže věci dříve udělil radu a ač byl přesvědčen, že se osoba ta žádného trestného činu nedopustila čís. 147 dis.
 - -- příkaz mlčelivosti podle § 9 odst. 2 adv. ř. vztahuje se ke všemu, co souvisí s vedením věci advokátovi svěřené bez rozdílu, zda jsou to projevy a postřehy klienta, advokáta či osob třetích čís. 148 dis.
 - -- povinnost mlčelivosti přetrvává poměr zástupčí čís. 148 dis.
 - -- příkaz věrnosti zakazuje advokátovi i po zrušení smlouvy zmocňovací podnikati proti dřívějšímu klientovi zákroky, jež by ho poškozovaly nebo ohrožovaly čís. 148 dis.
 - -- poškození cti a vážnosti stavu, použil-li advokát v soudní síni urážlivých výroků proti dřívějšímu klientovi, a musel-li výroky ty odvolati čís. 148 dis.

- — zlehčení cti a vážnosti stavu a porušení povinností povolání, dal-li se advokát — ač si při povinné pečlivosti musel být vědom, že spor jeho klientů nemůže mít úspěch, a přes to, že znal jejich nutné poměry, jimž na základě vysvědčení chudoby vymohl pro spor právo chudých — zavázati k osobnímu zastupování a zastupování to podržel, a ač mohl v místě procesního i odvolacího soudu bez újmy jejich práv dáti jim ustanoviti zástupce chudých, sám ke všem sporným jednáním osobně dojížděl a tak zbytečně jim způsobil velké útraty, pro něž byli těžce majetkově poškozeni č. 149 dis.
- — jde o porušení povinností povolání i o poškození cti a vážnosti stavu, nesplnil-li advokát smluvní závazek, že bude předkládati pololetně palmární účty, nýbrž až po rozvázání smluvního poměru předložil za několik let přemrštěný palmární účet, a když nebyl uznán, sám jej snížil o více než polovinu č. 150 dis.
- — nejde o poměr substituční, nýbrž o jednání poškozující čest a vážnost stavu, dal-li si advokát vyplatiti peněžitou odměnu od advokáta za to, že ho doporučil klientovi č. 150 dis.
- — advokátní řád ani kárný statut neobsahují přesně formulované skutkové podstaty kárných přečinů advokátů a kandidátů advokacie; spadají sem veškerá jednání, jimiž advokát nebo kandidát advokacie poruší povinnosti povolání, nebo která jsou na újmu cti a vážnosti stavu advokátského č. 151 dis.
- — advokát může sice mít bydliště odlišné od sídla advokátní kanceláře, bydliště nesmí však být voleno tak, by vzhledem k okolnostem případu přímo znemožňovalo stálou a povinnou účast advokáta na právním zastupování věci, jež podle svého povolání převzal, a činilo ilusorním dozor nad odborným výcvikem kandidáta advokacie, jež přijal do svých služeb č. 151 dis.
- — porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, nepřevzal-li advokát — přesídliv kancelář do města, ve kterém se sám neusadil ani nezdržoval — osobně její vedení, nýbrž přenechal výkon advokacie v podstatném rozsahu svému koncipientovi a tím vzbudil dojem, že kryje svým jménem provozování advokacie touto osobou k tomu neoprávněnou a nezpůsobilou č. 151 dis.
- — porušení povinností povolání, přijal-li a schválil-li advokát substitutem provedení postup pohledávky, svěřené k vymáhání, a hleděl-li na klientovi docílití zálohy poukazem (v dopise) na to, že — nedostane-li zálohu — bude mít za to, že si klient provedení opravného prostředku nepřeje a že v důsledku toho bude klient muset trest bezodkladně nastoupiti č. 157 dis.
- — poškození cti a vážnosti stavu, spolupůsobil-li advokát vědomě za účelem nepřipustné reklamy pro sebe při uveřejňování časopiseckých zpráv, v nichž byla jeho činnost jako advokáta nemírně vynášena, a to i ve věcech rázu soukromého a rodinného, bez povinného šetření důvěrností č. 157 dis.
- — poškození povinností povolání i poškození cti a vážnosti stavu, hleděl-li advokát v dopise matku klientky přiměti ke složení zálohy na opravný prostředek poukazem na to, že by jinak její dcera musela trest odpykat; spolupůsobil-li — nešetře povinnosti mlčivosti — za účelem své reklamy při rozšiřování zprávy, jakoby se jeho klienti pokoušeli za veliký honorář získati ho za obhájce pro osobu obviněnou z trestných činů proti československému státu č. 157 dis.
- — nejde o poškození cti a vážnosti stavu, pozval-li advokát v ojedinelém případě tazatele v bezplatné poradní rubrice časopisu k bezplatné poradě do své kanceláře č. 157 dis.
- — přiči se ustanovením §§ 9 a 10 adv. ř. (porušuje povinnosti povolání), zastupoval-li advokát ve vyrovnacím řízení dlužníka i věřitele, třebaže tyto souhlasili s nabízenou kvotou a vyrovnací řízení skončilo zpětvzetím vyrovnacího návrhu č. 158 dis.

Advokátsky poriadok: aj kandidát advokácie, jestli podáva ako súkromná strana odvolanie proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu prvej stolice, musí byť zastúpený advokátom č. 165 dis.

- — aj verejný notár, jestli podáva odvolanie proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu pre veci advokátov, musí byť zastúpený advokátom č. 164 dis.
- — disciplinárneho prečinu podľa § 68 b) zák. čl. XXXIV:1874 dopúšťa sa advokát, ktorý zaviaže sa vykonať určité práce, dá si vopred za ne zaplatiť, nevykoná ich však a prez to uistí klienta, že »je všetko v poriadku« č. 154 dis.
- — jestli advokát, poverený svojím substituentom vykonaním exekúcie, proti ustanoveniu § 48 adv. por. alebo proti úprave substituentom mu danej neupovedomí substituenta, že peniaze inkasoval, ani mu ich ihneď neodvedie ani s ním nevyúčtuje, dopúšťa sa disciplinárneho prečinu podľa § 68 lit. a) adv. por. č. 160 dis.
- — nedokončený civilný spor, zahájený po pravoplatnosti rozhodnutia disciplinárneho súdu pre veci advokátov, taktiež rozhodnutie najvyššieho súdu v inej veci vynesené nie sú novými dôkazmi v smysle § 99 zák. čl. XXXIV:1874 č. 163 dis.
- — nejde o značnú liknavosť v smysle § 69 lit. c) zák. čl. XXXIV:1874, podal-li advokát z územia platnosti práva kedysi uhorského opravný prostriedok v oblasti práva kedysi rakúskeho u nepatričného súdu, takže opravný prostriedok došiel k príslušnému súdu opoždene č. 161 dis.
- — obvinenie pojednávajúceho sudcu zo zúmyselného pokračovania na úkor strany alebo advokáta a vyhrážka oznámením u nadriadenej vrchnosti, prehlásená advokátom v súdnej sieni, je verejným obvinením sudcu z vedomej nesprávnosti a zakladá skutkovú podstatu disciplinárneho prečinu podľa § 68 lit. b) adv. zák. č. 155 dis.
- — porušenie povinností, uložených advokátovi v § 49 adv. zák., je disciplinárnym prečinom v smysle § 68 bodu a) adv. zák. len vtedy, jestli sa stalo zavinením advokátovým č. 153 dis.
- — požiadavku, vyslovenému v ustanovení § 101 odst. IV adv. zák., že totiž súkromná strana v disciplinárnej veci proti advokátovi môže svoje práva uplatniť len prostredníctvom advokáta, nie je vyhovené, žiada-li súkromná strana v odvolaní samom, aby jej bol na kontrasignovanie alebo prevedenie odvolania ustanovený advokát z povinnosti úradnej č. 156 dis.
- — proti usneseniu disciplinárneho súdu advokátskej komory, ktorým bolo pominuté nariadiť disciplinárne pokračovanie proti advokátskemu osnovníkovi, odvolanie nie je prípustné č. 159 dis.
- — v disciplinárnych veciach proti advokátom jest prípustná žiadosť o milosť č. 154 dis.
- — v disciplinárnych veciach proti advokátom niet samostatného opravného prostriedku len proti odôvodneniu rozhodnutia disciplinárneho súdu prvej stolice č. 152 dis.
- — v disciplinárnych veciach proti advokátom súd nemá právo odvolať sa proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu prvej stolice č. 162 dis.

Automobily (§§ 335, 337 tr. zák.; min. nař. čís. 81/1910; vl. nař. čís. 107/1932):

- — není povšechného zákazu ponechatí vozidla všeho druhu na ulici; zákaz § 8 sil. ř. (čís. 47/1866 z. zák. pro Čechy) neplatí pro silostroje č. 4367.
- — kdo nejedná ani proti platným předpisům, ani takovým způsobem, že jeho jednání již o sobě — přímo a bezprostředně — směřuje k poškození (ohrožení) právních statků zákonem chráněných, nemusí — vzhledem ra trestnost i pouhého zvětšení nebezpečí (§ 335 tr. zák. — zpravidla počítati s tím, že stav věci, který svým jednáním vytvořil, může nabýti směru k nebezpečí onoho rázu přístupem zlomyslného nebo nedbalého jednatí jiné osoby č. 4367.
- — řidič automobilu má (§ 335 tr. zák.) zmírniti světla i při jízdě mimo osady po městsku zastavěné (§ 10 min. nař. čís. 81/1910), vidí-li člo-

věka v jízdní dráze proti sobě jdoucího; brání-li mu počasí při stlumených světlech v další jízdě, má rychlost zmírnit tak, by byl jejím pánelem a mohl vůz okamžitě zastavit, byla-li by bezpečnost oné osoby ohrožena (§ 45 cit. min. nař.) čís. 4461.

- — ani předpisy §§ 45 a 46 min. nař. čís. 81/1910 ř. zák. ani ustanovení § 12 nyní platného vl. nař. čís. 107/1932 sb. z. a n. nevyčerpávají všechny případy opatrnosti, již jest použití, by se předešlo úrazu při řízení automobilu čís. 4547.
- — zavínění (§ 335 tr. zák.), vyjel-li řidič automobilu svým autem ze slepé uličky na silnici, aniž se náležitě přesvědčil, že mu nic v jízdě nepřekáží (nevyslal před vyjížděním na silnici osobu výstražnou a dozorcí) čís. 4547.
- — pro pojem »okolností zvláště nebezpečných« po rozumu § 337 tr. zák. nerozhoduje tu jen rychlost auta pachatelem řízeného, nýbrž jest přihlížeti i k celkové situaci dané poměry na silnici a k nebezpečí, hrozcímu onou neopatrností ostatním vozidlům na silnici se pohybujícím čís. 4547.
- — třebaže ona jízda nebyla rychlá, dala se za okolností zvláště nebezpečných (§ 337 tr. zák.), bylo-li nebezpečí jí oněm vozidlům beztak hrozcí ještě zvýšeno tím, že silnice byla omrzlá a kluzká, takže se těžko brzdilo a snadno mohlo dojít ke smyku čís. 4547.

Autor viz původce.

Autorské právo viz původcovské právo.

Berní vykonavatel viz výkonný orgán.

Bezprávnost' přivlastnění vid' krádež.

- — viz též odňatie držby.

Beztrestnost: dle § 2 e) tr. zák.: omyl o povaze a funkci obalu (o označení zboží) není omylem skutkovým, nýbrž omylem co do práva trestního čís. 4409.

- — není podvodem, vylákal-li věřitel na dlužníku nebo na osobě za dlužníka jednající jen, čím mu byl dlužník povinen (o čem věřitel měl za to, že je mu tím dlužník povinen) čís. 4408.
- — odpovědnosti za svémoc (§ 83 tr. zák.) nezprošťuje pachatele ani mylný předpoklad, že je oprávněn odstraniti sám skutečný stav, který je v rozporu s jeho právem nebo s právním nárokem, který mu skutečně nebo domněle přísluší proti osobě dotčené násilím čís. 4505.
- **dle § 2 g) tr. zák.:** nakolik nejde o porušení předpisu § 319 tr. ř., nepřipustil-li porotní soud otázku podle § 2 g) tr. zák. čís. 4532.
- — neodolatelné donucení (stav nouze): stav bídy (nouze) zakládá beztrestnost podle § 2 g) tr. zák., byla-li takové síly, že jí byl život pachatele neb osoby jemu blízké přímo a bezprostředně ohrožen, a nebylo-li jiného východiska k záchraně života, než spáchatí trestný čin, takže jedinou pohnutkou byl názor pachatele, že jinak zemře hladu čís. 4532.
- — **nutná obrana:** nakolik nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyly-li dány ke hlavní otázce na zločin zabíjení dodatková otázka na sebeobranu podle § 2 g) zák., po případě další otázka (eventuální) na vykročení z mezí nutné obrany podle § 335 tr. zák. čís. 4403.
- — viz též obrana oprávněná.

Beztrestnost vojenské zrahy: z důvodu účinné litosti podle § 27 čís. 1 zák. na ochr. rep. nastane jen, je-li ústup od protiprávní činnosti dobrovolný čís. 4542.

Bída (nouze): zakládá beztrestnost podle § 2 g) tr. zák., byla-li takové síly, že jí byl život pachatele neb osoby jemu blízké přímo a bezprostředně ohrožen, a nebylo-li jiného východiska k záchraně života, než spáchatí trestný čin, takže jedinou pohnutkou byl názor pachatele, že jinak zemře hladu čís. 4532.

Bitka vzájomná vid' obrana oprávněná.

Blanket zmenkový vid' padelanie súkromnej listiny.

Causalita viz příčinná spojitost.

Censura viz tiskový zákon (§ 17).

Cizina: trestné činy spáchané československým příslušníkem v cizině jest posuzovati podle hmotného práva platného v oblasti, do níž obviněný přísluší domovským právem čís. 4450.

Cudzozemský rozsudok vid' rozsudok.

Cyklostil viz tiskovina.

Časopis: nakolik výtka, že se čtenářům určitých novin zdvihá žaludek, není jen beztrestnou kritikou a satírou, nýbrž výtka opovrživé vlastností po rozumu § 491 tr. zák. čís. 4489.

Černý prach: předpisy nařízení ze dne 2. července 1877, čís. 68 ř. zák. nemohou se vztahovati na černý prach čís. 4483.

- — šrapnel, jehož náplň pozůstávala z černého prachu, není vhodným předmětem jednání upravených ustanovením prvního odstavce § 1 a stíhaných trestními normami §§ 2 a 3 zákona o třaskavinách čís. 4507.

Červenka viz potraviny.

Četnictvo: orgánovia verejnej bezpečnosti sú v naliehavých prípadoch oprávnení a povinní zakročiť cieľom zistenia účastníkov trestného činu a zabezpečenia trestných znakov aj mimo služby; taký ich výkon je úradným výkonom, ktorý je po práve čís. 4538.

- — prehlásenie četníctva o zatknutí páchatel'a bez skutočného jeho uväznenia neľže považovať za zatýmne zadržanie v smysle § 94 tr. zák.; četníctvo nie je oprávnené predžiť zatýmne zadržanie čís. 4553.

Činiteľ verejný viz veřejný činitel.

Daň nápojová všeobecná: z ustanovenia § 8 odst. II. č. 3 zák. č. 533/19 Sb. z. a n. plynie, že len tí výrobcovia vína alebo iných, v § 1 č. 1 a 2 cit. zák. menovaných nápojov, sú oslobodení od povinnosti platiť všeobecnú daň nápojovú z množstva vyrobených nápojov neprevyšujúceho maximum vymedzené v prevádzacom nariadení, ktorí vyrábajú víno alebo vyššpomenuté nápoje pre vlastnú spotrebu, neobchodujú nimi, ani ich nečapajú čís. 4511.

Delikty majetkové: při podvodu spáchaném zatajením neshořelých věcí za účelem vylákání pojistného i za ně nemusí hodnota věcí těch představovati škodu, která mohla a měla pojistovně vzejíti čís. 4537.

- — zásada, že se příslušnost ke stíhání téhož pachatele pro několik majetkových deliktů, spáchaných v obvodech různých soudů, řídí ustanovením § 56 tr. ř., takže ani vyloučením řízení ohledně některého ze zločinůch útoků obviněného z řízení dotud společně vedeného nemůže dojít k účinkům § 58 tr. ř., — neplatí, byl-li celý soubor majetkových deliktů proti některým obviněným vyloučen a jen ohledně spoluobviněného byla podána odděleně obžaloba čís. 4564.
- **ohrožovací:** přečin podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. patří k deliktům ohrožovacím čís. 4580.
- **pokračovací:** pojem předpokládá, že několikrát přestoupení trestních zákazů tvoří jednotný právní celek čís. 4580.
- — jde o sbíhající se delikty po rozumu § 265 tr. ř., nikoliv o delikty pokračovací, uznal-li napadený rozsudek obžalovaného vinným samostatným trestným činem, jímž byl jen opakovan stejnorodý trestný čin, jímž ho uznal vinným dřívější rozsudek čís. 4580.
- **soukromožalobní:** zásady § 262 tr. ř., že nalézací soud není vázán označením činu v obžalovacím spise, nelze do všech důsledků a bez výhrady použítí i na delikty soukromožalobní čís. 4397.

Dělový šrapnel viz třaskaviny.

Diferenční obchod viz úpadek (§ 486 čís. 1).

Disciplinárne pokračovanie proti advokátom vid' advokátsky poriadok.

Disciplinárna rada viz kárná rada.

— **řízení** viz řízení kárné.

Dobyťčí pasy viz padělání veřejných listin.

Dodatková otázka viz otázka dodatková.

Dohled na děti (§ 376 tr. zák.): opomenutí povinného dozoru podle § 376 tr. zák. lze stíhat jen, vzešla-li z něho smrt nebo těžké uškození na těle osoby svěřené k dozoru (dítěte); mělo-li opomenutí to v zápětí jen lehké uškození na těle neb ohrožení tělesné bezpečnosti bez následků, nelze je ani podpůrně podřadit pod ustanovení § 431 tr. zák. čís. 4457.

Důkaz pravdy vid' ochrana cti.

Dolus eventualis: při přičítání eventuálního zlého úmyslu postihuje se trestností, po případě vyšší trestností, pachatelovo jednání, při němž pachatel počítal sice jen s možností určitého, trestnímu zákonu se přičítícího výsledku, je-li však zároveň jisto, že by nebyl od svého činu upustil, ani kdyby věděl, že onen výsledek určité nastane čís. 4530.

Domovník: není nádeníkem ve smyslu § 176 II c) tr. zák., ovšem ale osobou služebnou po rozumu § 176 II b) tr. zák. čís. 4361.

Dopis viz krádež.

Doprava viz přeprava.

Doručení: neodporoval-li obžalovaný příslušník národní menšiny doručení rozsudku jen ve státním jazyku v propadně třídní lhůtě čl. 21 odst. 2 nař. čís. 17/1926, nemá nárok na doručení rozsudku i v jazyku menšiny a lhůty k opravným prostředkům počínají od onoho doručení ve státním jazyku čís. 4506.

— v řízení podle § 425 odst. II tr. ř. jest rozsudek vrchního soudu vyhlásiti obžalovanému a není nutno, aby byl vyhlášen nebo doručen ještě zvlášť jeho zvolenému obhájci čís. 4399.

Dubiosa vid' úpadek podvodný.

Důkaz pravděpodobnosti viz urážka na cti (§ 490).

— viz též urážka tiskem (§ 4).

— viz též nekalá soutěž (§ 27).

— **pravdy** viz urážka na cti (§ 490).

— — viz též důkaz pravdy.

Duševní stav: podle § 134 tr. ř. jest dáti vyšetřiti duševní stav pachatele vraždy, který se sám v zápětí na to pokusil vážně o sebevraždu čís. 4528.

Dvůr věznice viz ochrana domácího pokoje.

Eventuální otázka viz otázka eventuální.

— **zlý úmysl** viz dolus eventualis.

Exekuční úkon viz ochrana úřadov (§ 4).

Falšování potravin viz potraviny.

Hájení veřejného zájmu viz urážka tiskem (§ 4).

Hájník lesný vid' ochrana úřadov (§ 5).

Hajný: zajal-li lesní v lese jeho dozoru svěřeném dobytek tam se pasoucí a hnal jej do vsi, by tak zjistil majitele, požívá při tomto úkonu ochrany § 68 tr. zák. i mimo obvod onoho lesa čís. 4353.

— ani u hajných myslivosti není zvláštní ochrana §§ 68, 81, 312 tr. zák. závislá na nosení předepsaného služebního šatu neb odznaku; stačí, ví-li pachatel odjinud, že jde o osobu vzatou do přísahy jako hajný myslivosti a ustanovenou ke službě ochrany myslivosti v revíru, v němž se čin stal 4363.

— přísaha a ustanovení pro lesní strážní službu nezahrnuje však v sobě i přísahu a ustanovení pro službu ochrany myslivosti, do jejíhož oboru spadá zabavení a odnětí pušky čís. 4363.

— za službu přísežného lesního personálu lze považovati jen službu k ochraně lesního majetku, za službu přísežného poľního hlídače pak jen službu k ochraně poľního majetku; nespadá sem služba, záležející v tom, že přísežný lesní a poľní hlídač, dozírající na ledování na rybníku, patřícím k obvodu jeho dohledu svěřeném, zavíral za pachatelem, vykázaným z rybníka, vrata v ohradě a pak ho odváděl k četnictvu čís. 4529.

Hanobenie republiky vid' ochrana republiky (§ 14 č. 5).

Hlavní přelíčení: urážka při něm pronesená čís. 4370.

Hlinišťe (nař. čís. 116/1908): předpisy nařízení z 2. července 1877, čís. 68 ř. zák. (§ 109) nevztahují se na černý prach čís. 4483.

— obyčejný dělník (v kamenném lomu) není s hlediska § 335 tr. zák. po případě povinen přezkoumávati, nepřičí-li se způsob práce, jak byl o něm zodpovědným správcem poučen, předpisům v říšském zákoníku uveřejněným (nař. čís. 68/1877, 116/1908) čís. 4483.

— převzal-li kdo místo zodpovědného dozorce, nevyvíňuje ho s hlediska § 335 tr. zák. ani nemožnost plnění povinností s tím spojené proto, že musel pracovati i jako dělník, ani nezákonný postup jiných podnikatelů, ani líknavost vrchností čís. 4483.

— ani min. nař. z 20. května 1908, čís. 116 ř. zák. nežadá, by majitel závodu ukládaný mu dozor nad provozem kamenného lomu konal sám osobně; stačí, ustanovil-li k tomu způsobitou a spolehlivou osobu (§ 54 cit. min. nař.) čís. 4518.

Hospodářský podnik: oprávnění k obžalobě pro zlehčování čís. 4350.

— — viz též nekalá soutěž (§ 34 odst. 3).

Hromadění zbraní a střeliva viz ochrana republiky (§ 13).

Hrubší nemravnosti (§ 525 tr. zák.): výjimečné předpisy §§ 189, 463, 525 tr. zák. jest vykládati přísně, najmě, pokud jde o okruh osob, na něž se vzta-hují, a vyloučiti z okruhu toho příbuzné vzdálenějšího stupně a sešvagrené vůbec, třebaže žili s poškozeným ve společné domácnosti čís. 4456.

Hůl: jest zbraní ve smyslu § 82 tr. zák., avšak jen, byla-li v konkrétním případě způsobila sesílení útoku proti vrchnostenské osobě a ohroziti její tělesnou bezpečnost, a byla-li jí vůlí útočníka způsobem jejího použití jako prostředku k útoku propůjčena ona vlastnost zbraně čís. 4568.

Chudá strana: zlehčení cti a vážnosti stavu a porušení povinností povolání, dal-li se advokát — ač si při povinné pečlivosti musel býti vědom, že spor jeho klientů nemůže míti úspěch, a přes to, že znal jejich nutné poměry, jimž na základě vysvědčení chudoby vymohl pro spor právo chudých — zavázati k osobnímu zastupování a zastupování to podržel, a ač mohl v místě procesního i odvolacího soudu bez újmy jejich práv dáti jim ustanoviti zástupce chudých, sám ke všem sporným jednáním osobně dojížděl a tak zbytečně jim způsobil velké útraty, pro něž byli těžce majetkově poškozeni čís. 149. dis.

Ideální souběh viz souběh ideální.

Imunita vecná: beztrestným lze uznati pisatele, referujícího o veřejném soudním líčení, jen potud, pokud v rozsahu soudního rozhodnutí, třeba i neprá-voplatného, referoval pravdivě a věrně o skutečnostech bez samovol-ných závěrů čís. 4579.

— — zodpovědný redaktor, obžalovaný z přečinu utrhaní na cti podľa § 1 zák. čl. XLI:1914, spáchaného uverejnením referátu o veřejnom súdnom pojednávaní, nemôže byť odsúdený pre zanedbanie povinnej pečlivosti podľa § 6 zák. č. 124/24 Sb. z. a n., vyskytuje-li sa v jeho prospech dôvod vylučujúci trestnosť podľa § 44 zák. čl. XIV:1914; »věrně a pravdivě« sdělení v smysle § 44 zák. čl. XIV:1914 nevyžaduje, aby uverejnená zpráva obsahovala doslovně, čo bolo predmetom úradného pojednávania; stačí, shoduje-li sa zpráva v podstate s tým, o čom bolo pojednávane; len tendenčné a jednostranné sdelenie o úradnom jednaní nepožíva beztrestnosti čís. 4577.

Individualisující zařízení podniku (jeho zneužití) viz nekalá soutěž (§ 29).

Ironie viz satira.

Jatky: ochrany § 68 tr. zák. požívá i nepřisežný smluvní úředník městských jatek, vedoucí účetnictví podniku a vybírající obecní dávky a státní daň z masa; jde o vynucení výkonu jeho služby po rozumu § 81 tr. zák., byl-li donucen k odvážení a ke zdanění dobytka, přivezeného do jatek k porážce čís. 4500.

Jazykové právo: neodporoval-li obžalovaný příslušník národní menšiny doručení rozsudku jen ve státním jazyku v propadné třídenní lhůtě čl. 21 odst. 2 nař. čís. 17/1926, nemá nárok na doručení rozsudku i v jazyku menšiny a lhůty k opravným prostředkům počínají od onoho doručení ve státním jazyku čís. 4506.

— — odmítnutí opravného prostředku podle čl. 4 odst. 3 nař. čís. 17/1926 jest věcí soudcovského rozhodování. Není platného předpisu, podle kterého by byl nejvyšší soud jako soud zrušovací vázán opačným názorem soudní správy, a není orgánu, který by mohl tento rozpor rozhodnouti způsobem závazným pro zrušovací soud. Nejvyšší soud nemůže onen odmítnutý opravný prostředek vyříditi znovu ani, bylo-li jeho rozhodnutí ministerstvem spravedlnosti zrušeno a uloženo mu, by o něm rozhodl nehlédě k oné jazykové závadě čís. 4527.

— — požiadavku, vyslovenému v § 4 odst. I. vl. nar. č. 17/26 Sb. z. a n., že podanie v štátnom jazyku má byť »vecne nezmenené«, — jestli ide o opravný prostriedok — je rozumieť tak, že má byť verným prekladom pôvodného podania, v inom než štátnom jazyku učinенého čís. 4458.

— — pre jazykovú otázku u súdu príslušného k vybaveniu trestnej veci preto, že jeho pôsobnosť sa vzťahuje na okres miesta spáchaného činu (§ 16 odst. I tr. por.), je jedine rozhodné, či v okrese miesta spáchaného činu je kvalifikovaná jazyková menšina podľa čl. 15 vlád. nariadenia čís. 17/1926 Sb. z. a n., a nezáleží na tom, či je taká menšina v okrese, v ktorom je bydlisko obžalovaného čís. 4364.

Jednání přípravné viz přípravné jednání.

Kamenné lomy viz hliniště.

Kandidát advokácie vid' advokátsky poriadok.

Kárná rada: může se odchýlit od odkazovacího usnesení ve zjištění způsobu a míry účasti obviněného co do předmětu obvinění a v právním posouzení jeho jednání čís. 146 dis.

— — dospěl-li určitý konkrétní případ k projednávání před kárnou radou, jest vždy jejím úkolem zkoumati veškeré jeho podstatné okolnosti s hlediska, zda se dotýčná osoba v onom směru nějak neprovinila čís. 151 dis.

Káznice: při výměre súhrnného trestu je treba dbať predpisu § 22 odst. 2 tr. z., že najdlhšia doba dočasného trestu káznice činí 15 rokov čís. 4448.

Kněžství: jest zařízení církevním; požívá ochrany § 303 tr. zák., bylo-li zlehčováno nebo sesměšňováno ve funkcí nábožensko-církevní čís. 4557.

Konání shromáždění: pojem čís. 4381.

— — viz též shromáždění.

Kontrolní lékař okresní nemocenské pojišťovny: je veřejným úředníkem po rozumu § 101 odst. 2 tr. zák. a v důsledku toho též po rozumu § 153 tr. zák. čís. 4416.

Krádež: § 171 tr. zák.: úmysl, skoliti zvěř a přísvojit si ji beze svolení majitele myslivosti je zřejmý, stojí-li někdo v cizím lese a revíru za stromem s puškou připravenou k výstřelu, třebaže se ještě v dosahu střely neobjevuje zajíc nebo jiná zvěř čís. 4363.

— § 176 II b) tr. zák.: »osobami služebními« ve smyslu § 176 II b) tr. zák. není jen čeledí, nýbrž i jiné osoby, pověřené služebními výkony, které nejsou převahou rázu intelektuelního a nepředpokládají vyšší, nanej-

vědecké průpravy, ať přísluší k domácnosti zaměstnavatele čili nic čís. 4361.

— — domovník není nádeníkem ve smyslu § 176 II c) tr. zák., ovšem ale osobou služebnou po rozumu § 176 II b) tr. zák. čís. 4361.

— **v rodině (§§ 189, 463 tr. zák.):** výjimečné předpisy §§ 189, 463, 525 tr. zák. jest vykládati přísně, nanejškoli jde o okruh osob, na něž se vztahují, a vyloučiti z okruhu toho příbuzné vzdálenějšího stupně a sešvagřené vůbec, třebaže žili s poškozeným ve společné domácnosti čís. 4456.

— — krádež spáchaná zetím na tchyni ve společné domácnosti není krádeží v rodině po rozumu §§ 189, 463 tr. zák. čís. 4456.

— **§ 333 tr. zák. slov.:** v § 333 tr. z. vyslovený požiadavok »bezprávnosti« privlastnenia nevzťahuje sa na spôsob spáchania činu, ani nepredpokladá úmysel obohatiť sa; znamená však, že úmysel páchatel'ov musí smerovať k privlastneniu si movitej veci, ktorú z cudzej držby alebo detencie odníma, bez právneho dôvodu, spôsobilého k nadobudnutiu vlastníctva, a že je si toho páchatel' aj povedomý čís. 4401.

— — při krádeži se vyžaduje, aby odcizená věc měla skutečnou, byť i nepatrnou obecnou hodnotu majetkovou. Obvyčejné dopisy o sobě této hodnoty nemají; odcizil-li pachatel dopisy, v nichž podle notorické známosti bývají peníze, v úmyslu, peníze v nich snad uložené vybrati, jest jeho čin pokusem krádeže, i když nebylo zjištěno, zda v dopisech peníze skutečně byly čís. 4408.

— **§ 336 č. 3 tr. zák. slov.:** kvalifikační moment podle § 336 č. 3 tr. zák. jest dán jen tehdy, musel-li pachatel zdolatí mechanické překážky, aby se dostal k předmětu krádeže čís. 4464.

— **§§ 336 č. 7, 8, 338 tr. zák. slov.:** kvalifikačná zásada § 336 tr. zák. (sčítanie cien všetkých ukradených vecí) platí po účinnosti zák. č. 31/29 Sb. z. a n. aj pre prípady podľa §§ 336 č. 7 a 8, 338 tr. zák. čís. 4515.

Krise: a úpadek z nedbalosti čís. 4554.

Kritika, satira a ironie: mohou být nepřívětivé, nepřijemné, po případě i zesměšňující, nesmějí se však dotýkati osobní hodnoty, mravních kvalit napadeného a nesmějí svou formou nabývatí takového rázu zesměšňujícího, že se tím napadený snižuje v účtě a vážnosti čís. 4489.

— — — urážkou na cti podle § 2 zák. č. XLI:1914 jsou jen útoky snižující mravní hodnotu postiženého v očích jeho spoluobčanů; pouhá kritika literárních a pod. děl, neprojevuje-li se jí postiženému neváženost nebo opovržení, není trestná čís. 4493.

Kuplířství: ideální souběh přestupku podle § 512 a) tr. zák. s přestupkem podle § 515 tr. zák. je vyloučen čís. 4425.

— rozdíl té i oné skutkové podstaty čís. 4425.

— pojem »nevěstky« po rozumu § 512 tr. zák. čís. 4425.

Kvalifikovaná krádež viz krádež.

Legitimace k obžalobě viz obžaloba soukromá — legitimace.

Lehkomyšlnost: pojem čís. 4565.

— viz též lichva.

Lehota viz lhůta.

Lékař: operující lékař je trestně zodpovědný za zanedbanie takých opatrení pri operácii, ktoré sú svojou povahou určené k tomu, aby nebezpečenstvo pre život alebo zdravie operovanej osoby pri lekárskom zákroku alebo vôbec nemohlo vzniknúť, alebo aby bolo čo najviac obmedzené; otázku, či ide o nedbalosť v smysle trestného zákona, posudzuje súd samostatne a neodvisle od posudku znalcov čís. 4567.

Lékařské rady: nakoľik nejde o zmatek čís. 5 § 344 tr. ř., zamítl-li porotní soud návrh obhájce, by bylo vyžádáno doplnění lékařského posudku novým posudkem soudní lékařské rady o tom, co bylo příčinou nastalé smrti napadeného, odůvodněný i poukazem na obtížnost a důležitost případu

po rozumu 4. odst. § 126 tr. ř. (v doslovu čl. I čis. 3 zák. čis. 107/1927) čis. 4532.

Lesní (personál) viz hajný a hájník.

Leták urážlivý: jeho rozšiřování z nedbalosti čis. 4391.
— viz též urážka tiskem (§ 6).

Lhůta: neodporoval-li obžalovaný příslušník národní menšiny doručení rozsudku jen ve státním jazyku v propadné třídenní lhůtě čl. 21 odst. 2 nař. čis. 17/1926, nemá nárok na doručení rozsudku i v jazyku menšiny a lhůty k opravným prostředkům počínají od onoho doručení ve státním jazyku čis. 4506.

— § 112 odst. 2 tr. ř.: lhůta podle 2. odst. § 112 tr. ř. je propadná; prodloužití jí z jiného důvodu než § 112 odst. 3 tr. ř. (na př. z důvodu složitosti věci nebo pro změnu právního zástupce) je nepřipustné čis. 4561.

— §§ 284, 285 tr. ř.: třebaže obžalovaný ohlásil zmáteční stížnost protokolárně u ředitelství věznic ve lhůtě § 284 tr. ř., jest opověď ta opožděná, byl-li protokol přinesen dozorcem vězňů do podatelny nalézacího soudu až po uplynutí oné lhůty čis. 4497.

— lhůta k opovědi zmáteční stížnosti a k podání odporu počíná dnem, kdy manželka obžalovaného, již byl doručen opis kontumačního rozsudku, jej obžalovanému (po jeho návratu s cesty) odevzdala čis. 4516.

— nežádal-li zmocněnec soukromého obžalobce, nebydlicí v obvodu nalézacího soudu, již v telegrafické opovědi zmáteční stížnosti za opis rozsudku, nýbrž až v písemném opakování opovědi té v dodatečné lhůtě třetího odstavce § 97 j. ř. (nař. min. spr. ze 17. srpna 1912, čis. 46 věst. min.), čítá se lhůta ku provedení zmáteční stížnosti ode dne oné telegrafické opovědi, třebaže byl stěžovateli (soukromému obžalobci) opis rozsudku (neprávem) doručen čis. 4576.

— **dle práva slovenského:** návrh súkromnej strany (§§ 112 tr. zák., 41 odst. I. tr. p.) možno i pri trestných činoch, stíhateľných na hlavnú súkromnú obžalobu a patriacich do oboru pôsobnosti okresného súdu, v zákonnej lehote platne podať aj u štátneho zastupiteľstva; nevyžaduje sa, aby návrh bol štátnym zastupiteľstvom odovzdaný príslušnému súdu ešte v lehote § 112 tr. zák. čis. 4487.

— — súd, dožiadaný v pokračovaní podľa § 425 odst. II. tr. p. o vyhlásenie rozsudku, je tiež zmocnený prijať ohlásenie a prevedenie zmätočnej sťažnosti, pokiaľ sa stalo hneď po vyhlásení rozsudku čis. 4427.

— — v trestných veciach proti mladistvým treba so zreteľom na ustan. § 396 odst. I tr. p. predložiť spisy odvolaciemu súdu teprv po uplynutí lehôt k podaniu opravných prostriedkov tých osôb, ktoré sú uvedené v ustan. § 50 odst. I. zák. č. 48/31 Sb. z. a n. čis. 4479.

— — z nezákonného doručení rozsudku obhájci nemohou obžalovanému vzniknouti nové lhůty k podání opravných prostředků čis. 4399.

— — začas podaný opravný prostriedok treba považovať i taký, ktorý bol podaný pred počiatkom zákonnej lehoty, počítanej od správneho doručenia napadnutého rozsudku čis. 4523.

Lichva (cis. nař. čis. 275/1914): zákon o lichvě chrání bez ohledu na povolání, vzdělání, sociální postavení a životní zkušenosti každého, kdo, ocitnuv se v tísní, je nucen dožadovati se úvěru nebo pro nedostatek zběhlosti v obchodech nepozná nepoměrnost vzájemného plnění čis. 4565.

— — spoluvina na lichvě předpokládá ve směru subjektivním kromě vědomí spoluvinníka o stavu dlužníkově, naznačeném v § 2 lich. zák., a o nápadné nepoměrnosti obapólných plnění též úmyslnou činnost spoluvinníka, podporující hlavního pachatele ve vykořisťování dlužníkovy situace čis. 4565.

— — pojmy »tíseň«, »lehkomyslnost«, »nezkušenost« a »nápadná nepoměrnost« čis. 4565.

— — § 2 lich. zák. tresce nejen poskytování úvěru, nýbrž i jeho prodloužení (prolongování směnek) čis. 4565.

— z. čl. XXV:1883: tísní ve smyslu § 1 zák. čl. XXV:1883 jest takový hospodářský stav dlužníkův, který ho nutí, aby pro dosažení úvěru neb odkladu placení učinil krok, který by při náležitém rozvážení neuznal za vhodný; skutková podstata trestného činu podle cit. zákonného ustanovení vyžaduje, aby dlužník byl v tísní již při poskytnutí úvěru neb odkladu placení čis. 4460.

Literární dílo — jeho ochrana viz původcovské právo.

Lítost účinná (§§ 187, 188 tr. zák.): podle § 188 tr. zák. jsou volnému ujednání súčastněných osob zůstaveny jen doba a způsob, nikoliv i rozsah (úplnost) náhrady čis. 4502.

— — určení škody z podílnictví po rozumu 2. odst. § 187 tr. zák. přísluší jen nalézacímu soudu, aniž podílník může těžit z omylu nebo z přízně poškozeného čis. 4502.

— — podle § 27 zák. na ochr. rep. viz tamže.

Lomy viz hliniště.

Loupež: bezprostředně a okamžitě (jak předpokládá loupež na rozdíl od vydírání) odnímá se věc i tehdy, zmocňují-li se jí pachatelé v souvislosti se zlým nakládáním, třebaž v jiné místnosti, najmě zabezpečují-li si pachatelé přístup k věci a odněti jí tím, že zlým nakládáním zbavují napadenou osobu možnosti bránit jim v přístupu k věci a v odnětí jejím čis. 4532.

— skutková podstata loupeže i loupežného zabití nerozpoznává, zda jde ve věci, jejíž odnětí jest účelem násilí, o věc osoby, které se činí násilí, či o věc osoby jiné; předpokládá se jen, že nejde o věc, která je vlastnictvím pachatele nebo třeba jednoho z více pachatelů čis. 4532.

— ustanovení § 141 (190) tr. zák. je k ustanovení § 140 tr. zák. v poměru zvláštního zákona k zákonu povšechnému; proto nelze podřadit pod pojem prostého zabití jednání pachatele (pachatelů), záleževší ve zlém nakládání s určitou osobou, směřovalo-li ke zmocnění se cizí věci movité prostředkem zlého nakládání, a vedlo-li ke smrti napadené osoby čis. 4532.

— prostředkem zmocnění se cizí věci movité může býti zlé nakládání a podřadění ho pod ustanovení § 140 tr. zák. je vyloučeno i tehdy, když ke zmocnění se věci nemá a nemůže dojít za a přímo na místě samotného zlého nakládání, protože napadená osoba nemá podle předpokladu pachatelů nebo nemá skutečně v době útoku u sebe věc, o niž pachatelům jde čis. 4532.

— viz též spolupachatelství při loupeži.

Majetkový úpadca vid' úpadok zavinený.

Manželství: okolnost, která jest důvodem pro rozvod manželství, může býti důvodem i pro nesplnění slibu uzavřítí manželství (§ 506 tr. zák.); na trestní posouzení nesplnění tohoto slibu nelze však použítí ustanovení občanského práva o tom, že se odpuštěním vzdává účastněný práva uplatňovati určité okolnosti jako důvod rozvodu čis. 4392.

— odsouzením svedené pro zločin stal se manželský slib nezávazným, třebaže svůdce výslovně neprohlašil, že slib zrušuje (nečítá se jím vázán); nezáležiti ani na tom, že pak v poměru se svedenou pokračoval čis. 4392.

Manželstvo dvojnásobné: nebola-li otázka platnosti manželstva predmetom pokračovania pred civilnym súdom, ustanovenie § 7 odst. IV. tr. p. nebrání, aby o nej trestný súd samostatne nerozhodol čis. 4375.

Maření exekuce: poškozování cti a vážnosti stavu, nešetřil-li advokát, přijímaje částečné placení svého zažalovaného palmáru od klienta jím a jinými věřiteli exekvovaného, náležitě opatrnosti, čímž vzbudil dojem, jako by sám měl účast na maření exekuce, jehož se klient dopustil čis. 146 dis.
— viz též ochrana úradov.

Maso neohledané (§ 399 tr. zák.): rolník není živnostníkem po rozumu § 399 tr. zák.; prodal-li syrové maso z neohledané telete, které při svém hospodářství pcrázil, nejde ani o trestný čin soudem stíhateľný s hlediska zákona čis. 177/1909 (§§ 64 až 67), a poněvadž tele patří k drobnému jatečnickému dobytku, ani o správní přestupek podle § 13 (§§ 68 a 63 č. 3) cit. zák. čis. 4486.

Menšinový jazyk viz jazykové právo.

Míchání se do úředního výkonu (§ 314 tr. zák.): »mícháním se« do úředního (služebního) výkonu po rozumu § 314 tr. zák. jest i činnost směřující jen nepřímo proti vrchnostenské osobě (na př. vybízeli-li kdo osobu oním výkonem dotčenou k neposlušnosti nebo k odporu) čís. 4466.

Mimoriadne zmierňovacie právo viz zmírnění trestu.

Minister s plnou mocou pre správu Slovenska: bolo-li nariadenie ministra s plnou mocou pre správu Slovenska, obsahujúce zákaz podľa § 10 č. 3 zák. čl. XIV:1914, uverejnené v prílohe Úradných novin, neodporuje to predpisu § 1 zák. č. 139/19 Sb. z. a n.; platnosti nariadenia není na ujmu, že bolo podpísané plnomocníkom ministrovým čís. 4387.

— — — minister s plnou mocou pre správu Slovenska bol oprávnený vydať zákaz rozširovania tlačív podľa § 10 odst. 3 zák. čl. XIV:1914; zrušením ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska nestaly sa výnosy a nariadenia ním vydané neplatnými čís. 4382.

Míra: její padělání viz podvod (§ 199 c).

Mírové smlouvy viz Podkarpatská Rus.

Mladiství provinilci (zák. čís. 48/31): zákon čís. 48/1931 nestaví přisedící senátu mládeže na roveň porotcům; i pro tento senát platí předpis § 270 tr. ř. čís. 4389.

— — — vyhnání vlastního plodu není činem menšího významu, pro který by bylo podle § 6 (1) odst. 1 zák. čís. 48/31 upuštěno od uložení trestu a podle § 7 čís. 4 nevysloviti, že se mladistvý dává pod ochranný dozor čís. 4469.

— — — jestli bylo bez svolení nadriadeného soudu (§ 41 odst. II. zák. č. 48/31 Sb. z. a n.) trestně pokračování proti mladistvému obžalovanému provedené před soudem příslušným pro spoluobžalovaného staršího 18 roků, byl tím zavinený formální zmatek podle § 384 č. 1 tr. p.; nedostatek tohoto svolení nie je nahrazený tím, že onen nadriadený soud, rozhodující vo věci ako súd odvolací, neučinil v tomto smere nijaké opatrenie čís. 4479.

— — — v trestných veciach proti mladistvým treba so zreteľom na ustan. § 396 odst. I. tr. p. predložiť spisy odvolaciemu súdu teprv po uplynutí lehôt k podaniu opravných prostriedkov tých osôb, ktoré sú uvedené v ustan. § 50 odst. I. zák. č. 48/31 Sb. z. a n. čís. 4479.

Mlčelivost (§ 9 odst. 2 adv. ř.): vztahuje se ke všemu, co souvisí s vedením věci advokátovi svěřené bez rozdílu, zda jsou to projevy a postřehy klienta, advokáta či osob třetích čís. 143 dis.

Mlynář: koupě většího množství obilí a § 486 čís. 1 tr. zák. čís. 4558.

Monitura viz řízení opravovací.

Monopol výbušných látek vid' třaskaviny.

Moravská zemská nemocnice viz nemocnice.

Náboženství: § 303 tr. zák.: odst. 1: kněžství jest zařízením církevním; požívá ochrany § 303 tr. zák., bylo-li zlehčováno nebo sesměšňováno ve funkci nábožensko-církevní čís. 4557.

Nádeník ve smyslu § 176 II c) tr. zák. viz krádež.

Nadržování věřitelů (§ 485 tr. zák.): poskytováním výhody po rozumu § 485 tr. zák. je jakékoliv jednání, jímž jest neb alespoň může býti zlepšeno postavení dotčeného věřitele nad postavení, které by měl při vnučené realizaci dlužníkovy jmění bez oné výhody čís. 4378.

— — — výhodu ve smyslu § 485 tr. zák. a způsobitý prostředek ku poškození ostatních věřitelů lze spatřovati i v tom, že byla dána jednomu věřiteli v zástavu nemovitost, nezatížená do výše své plné hodnoty jinými zástavními právy (vyhotovení a podepsání dlužního úpisu k onomu cíli) čís. 4378.

— — — ustanovení § 485 tr. zák. nevyžaduje, by se poškození věřitelů stalo skutkem, nýbrž jen, by bylo dalším — vedle nadržování jednomu z nich sledovaným — účelem jednání. Tento zlý úmysl je lichý a pro dosah trestního práva bezvýznamný jen, uskutečňuje-li se výhodou, ze které škoda ostatních věřitelů nikdy a za žádných okolností nastati nemohla a nemůže čís. 4378.

— — — ustanovení § 485 tr. zák. předpokládá vědomí dlužníka o jeho neschopnosti uspokojiti pohledávky všech věřitelů úplně podle pravidel řádného hospodaření, nanejvýš řádného provozu dlužníkovy podniku čís. 4453.

— — — nevyžaduje se, by z poskytnuté výhody jednomu věřiteli skutečně nastala škoda jiným věřitelům, stačí úmysl k tomu směřující čís. 4453.

— — — přečin nadržování věřitelů podle § 485 tr. zák. náleží k deliktům, k jichž promlčení se nevyžaduje, by byla splněna podmínka § 531 b) tr. zák. čís. 4555.

— — — **zločincům (§ 214 tr. zák.):** ustanovení (prvé věty) § 214 tr. zák. vztahují se i na zločince již odsouzeného, který si ještě trest neodpykal čís. 4508.

— — — i pachatel hlavního činu může se dopustiti spoluviny (§ 5 tr. zák.) a nedokonaného svádění (§ 9 tr. zák.) ke zločinu nadržování zločincům podle § 214 tr. zák. čís. 4508.

Náhrada škody: po rozumu § 4 zák. čís. 562/1919 čís. 4476.

— — — viz též odklad trestu podmíněný.

— — — viz též zmírnění trestu dle § 410 tr. ř.

— — — **útrat** viz útraty.

— — — **za vazbu:** k vyloučení nároku na náhradu za vyšetřovací vazbu po rozumu § 1 odst. 2 zák. ze dne 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák. je třeba jednak dostatečné podezření ke stíhání a k uvalení vazby, jednak, by podezření to nebylo napotom vyvráceno; nestačí podezření o sobě, nýbrž jest uvážiti a rozhodnouti (odůvodniti) i tuto okolnost čís. 4491.

Náhradný súkromný žalobca viz obžalobce soukromý.

Náhradný trest na svobode: omezení stanovená v § 8 odst. 3 zák. čís. 31/29 sb. z. a n. vztahují se i na případy záměny peněžitých trestů hlavních a vedlejších, za něž rovněž dohromady nesmí náhradní trest převýšiti vytknuté hranice čís. 4349.

— — — vedľa trestu 15 ročnej káznice uložený trest peňažitý nemožno premeniť na ďalší trest na slobode; stalo-li sa tak, bol zavinený zmatek podľa § 385 č. 2 tr. p. čís. 4445.

Nakažlivé nemoci zvířecí (zák. čís. 177/1909): rolník není živnostníkem po rozumu § 399 tr. zák.; prodal-li syrové maso z neohledaného telete, které při svém hospodářství porazil, nejde ani o trestný čin soudem stíhatelný s hlediska zákona čís. 177/1909 (§§ 64 až 67), a poněvadž tele patří k drobnému jatečnickému dobytku, ani o správní přestupek podle § 13 (§§ 68 a 63 č. 3) cit. zák. čís. 4486.

Náměstník obecného starostu vid' ochrana úradov.

Nápadná nepoměrnost: pojem čís. 4565.

— — — viz též lichva.

Násillie proti úradnému orgánu vid' ochrana úradov.

Násillie veřejné: dle § 81 tr. zák.: úkon veřejného činitele pozbývá povahy výkonu úřadu (služby) a činitel sám zvláštní ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák. jen, nespadá-li dotčený úkon vůbec podle povšechné své povahy v okruh jeho oprávnění a povinností; stačí, že veřejný činitel byl formálně k dotčenému úkonu oprávněn, třebaže tu nebyly jeho věcné předpoklady čís. 4432.

— — — výkonný orgán (berní vykonavatel) je povšechně povolán k zabavení svršků; i když přišel provéstí prodej zabaveného dobytčete, požívá ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák., pátrá-li i po hotových penězích v bytě (v posteli nezř. dcery) dlužnice; nezáleží na tom, zda měl služební stejnokroj (úřední čepici) čís. 4432.

- — — prvni věta § 81 tr. zák. předpokládá, že mařený úkon byl v době násilného vztažení ruky nebo nebezpečné výhrůžky zahájen a nekončen (právě prováděn); druhá věta § 81 tr. zák. čelí jen proti vynucení (budoucího) úkonu úředního (služebního), nikoliv i proti vynucení opomenuti takového (budoucího) úkonu (proti jeho zamezení skutečným násilím nebo výhrůžkou) č. 4463.
- — — ochrany § 68 tr. zák. poživá i nepřisežný smluvní úředník městských jatek, vedoucí účetnictví podniku a vybírající obecní dávky a státní daň z masa; jde o vynucení výkonu jeho služby po rozumu § 81 tr. zák., byl-li donucen k odvážení a ke zdanění dobytka, přivezeného do jatek k porážce č. 4500.
- — — v druhém případě § 81 tr. zák. se nevyžaduje, by vrchnostenská osoba konala skutečně svůj úřad (službu) v době, kdy pachatel předsezval jednání, směřující k vynucení úředního (služebního) úkonu; zákon stíhá tu již každé násilí v předchozí větě blíže vyznačené, spáchané na vrchnostenské osobě v určitém vztahu k její úřední (služební) povinnosti č. 4510.
- — — § 82 tr. zák.: i hůl jest zbraní ve smyslu § 82 tr. zák., avšak jen, byla-li v konkrétním případě způsobila zesílení útoku proti vrchnostenské osobě a ohrozila její tělesnou bezpečnost, a byla-li jí vůli útočníka způsobem jejího použití jako prostředku k útoku propůjčena ona vlastnost zbraně č. 4568.
- — — dle § 83 tr. zák.: skutková podstata § 83 příp. 2 tr. zák. nevyžaduje, by byl někdo pachatelovým jednáním ve strach uveden (by jim byla omezena vůle oprávněného nebo jeho domácích lidí svobodně se rozhodnouti a jednati) č. 4490.
- — — násilí stíhané druhou větou § 83 tr. zák. není beztrestné ani, je-li jim odstraňován stav, na jehož odstranění si pachatel činí nárok, ani, je-li jim zjednáván stav, odpovídající právnímu nároku pachatelovu (na vystěhování nájemníka z bytu) č. 4505.
- — — odpovědnost za takovou svémoc nezproštuje pachatele ani mylný předpoklad, že je oprávněn odstraniti sám skutečný stav, který je v rozporu s jeho právem nebo s právním nárokem, který mu skutečně nebo domněle přísluší proti osobě dotčené násilím č. 4505.
- — — dle § 93 tr. zák.: omezování osobní svobody po rozumu § 93 tr. zák. lze spatřovati v uzamčení dveří a ve zhasnutí světla i tehdy, vedly-li sice z místnosti i jiné dveře neuzamčené, ale byl-li odchod uzavřených osob dveřmi těmi pro neznalost polohy a zařízení místnosti spojen s překážkami (s nebezpečím) č. 4531.
- — — nakolik nejde o porušení předpisu § 320 tr. ř., nebyla-li dána eventuální otázka podle § 93 tr. zák. č. 4532.
- — — vědomí protiprávnosti jednání po rozumu § 93 tr. zák. tu není, považoval-li pachatel zadržného bezelstně za nebezpečného; tuto nebezpečnost nemusel spatřovati v trvalých vlastnostech zadržného, nýbrž mohl jí shledati i ve způsobu, jak se zadržný v rozhodné době choval, namně v tom, že podnikal protiprávní útok na statky zákonem chráněné, i na jmění (pokusil se svémocně s opomenutím vrchnosti — § 19 obč. zák. — odnésti věci, o nichž se pachatel domníval, že jsou jeho) č. 4535.
- — — dle § 98 b., tr. zák.: bezprostředně a okamžitě (jak předpokládá loupež na rozdíl od vydírání) odmítá se věc i tehdy, zmocňují-li se jí pachatelé v souvislosti se zlým nakládáním, třeba v jiné místnosti, namně zabezpečují-li si pachatelé přístup k věci a odněti jí tím, že zlým nakládáním zbavují napadenou osobu možnosti brániti jim v přístupu k věci a v odněti jejím č. 4532.

Návladní komory: není do té míry dominus litis, že by způsobem kárnou radu a odvolací soud omezujícím určoval stupeň a slovné vyjádření projednávaného provinění. Předmětem řízení a posouzení je vždy jen sám čin, jež odkazovací usnesení, ať již podle obžalovací věty nebo podle svých důvodů vneslo na kárnou radu k posouzení a rozhodnutí č. 151 dis.

- Návod (§ 69 č. 1 tr. zák. slov.)** k pachatelství absorbuje případný návod k pomocnictví č. 4446.
- Návrh súkromnej strany (§§ 112 tr. zák., 41 odst. I tr. p.)** možno i pri trestných činoch, stíhateľných na hlavnú súkromnú obžalobu a patriacich do oboru pôsobnosti okresného súdu, v zákonnej lehote platne podať aj u štátneho zastupiteľstva; nevyžaduje sa, aby návrh bol štátnym zastupiteľstvom odovzdaný príslušnému súdu ešte v lehote § 112 tr. zák. č. 4487.
- Nebezpečná hrozba vid' ochrana úradov (§ 4).**
- Nedbalé obvinenie:** pre rozlišovanie, či ide o utrhanie na cti v smysle § 1 zák. čl. XLI:1914, alebo o obvinenie podľa § 20 cit. zák. čl., je najrozhodnejší úmysel páchateľa. Skutková podstata prečinu podľa § 20 cit. zák. čl. je daná len vtedy, keď je zrejmy úmysel páchateľa dotýkať osobu pred úradom obviniť preto, aby proti obvinenému bolo zavedené trestné, alebo disciplinárne pokračovanie č. 4468.
- Nedbalosť vid' zabitie človeka z nedbalosti.**
- Nedovolená dražba zbraní viz zbrojný patent.**
- — — **é ozbrojování viz ochrana republiky (§ 13).**
- Nekalá reklama viz nekalá soutěž (§ 25).**
- Nekalá soutěž: zák. č. 111/1927:** zásady § 262 tr. ř., že nalézací soud není vázán označením činu v obžalobě, nelze do všech důsledků a bez výhrady použít na delikty soukromožalobní č. 4397.
- — — stíhal-li soukromý obžalobce jen porušení právního statku chráněného zákonem proti nekalé soutěži, aniž za řízení uplatňoval i požkození své cti, nemůže vytýkati, že soud nepoužil ustanovení § 262 tr. ř.; neníť tu příslušný nárok, který by mohl býtí podkladem pro výrok odsuzující pro urážku na cti č. 4397.
- — — § 25: předmětem ochrany podľa § 25 zákona o nekalej súťaži nie sú záujmy spotrebiteľov, lež len záujmy súťažiteľov. č. 4420.
- — — § 27: pro důkaz objektivní a subjektivní nepravdivosti údajů (§ 27 zák. proti nek. sout.) platí zásady oficiálnosti a pravdy materiální, nikoli zásada § 490 tr. zák. č. 4350.
- — — nakolik nelze tvrzení (v letáčích), že kdo »dostal výpověď bez udání důvodů« podřaditi pojmu »rozšiřování údajů o poměrech podniku« po rozumu § 27 (§ 2 odst. 2) zák. č. 111/1927 č. 4397.
- — — návrh na potrestání pro přečin podle § 27 zák. č. 111/27 Sb. z. a n. nezahrnuje v sobě pro případ, že by nebyla dána skutková podstata tohoto přečinu, návrh na potrestání pro pomluvu č. 4560.
- — — § 29: s hlediska § 29 zák. o nek. s. musí pachatel, zneužívaje individualisujících zařízení podniku (přímým použitím nebo napodobením) zamýšletí záměnu jednoho podniku s druhým podnikem soutěžitelským, a jeho jednání musí býti způsobilé tuto záměnu přivoditi č. 4404.
- — — nespadá sem, nýbrž po případě pod ustanovení §§ 25 nebo 27 zák. o nek. s., tvrdil-li kdo, nabízejе zákazníkům opravu výrobků jiné firmy proti pravdě, že tato firma zanikla a že jeho firma jí převzala č. 4404.
- — — § 34 odst. 3: oprávnění podati obžalobu pro přečin zlehčování přísluší obchodním a hospodářským podnikům bez ohledu na formu, v níž jsou provozovány, a bez ohledu na to, zda jde o podnik jednotlivcův či o podnik kolektivní č. 4350.
- — — hledisko § 492 tr. zák. nemá tu místa č. 4350.
- — — zemědělská rada pre Slovensko, vystúpila-li v záujme chrániť nezámožné vrstvy zemědělského obyvateľstva, nie je oprávnená podať súkromnú (hlavnú) obžalobu podľa § 34 odst. 3 a) zákona o nekalej súťaži č. 4420.
- Nemocnice zemská moravská:** ošetřování nemocných ve veřejných nemocnicích je záležitostí veřejnou; lékaři těchto nemocnic, konající lékařské práce, k nimž patří i udržování pořádku při léčeni, obstarávají veřejné záležitosti č. 4576.

ochrany §§ 68, 81 tr. zák. poživá lékař (asistent) veřejně nemocnice, nařizující při výkonu lékařské služby po uplynutí doby pro návštěvy, aby se hosté vzdálili z místnosti, poněvadž přijde visita č. 4576.

Neperiodický tiskopis viz tiskař.

Nesplnění manželského slibu viz zneuctění.

Nevěstka: po rozumu § 512 tr. zák. č. 4425.

Nezkušenost: pojem č. 4565.

— viz též lichva.

Neznámý nakladatel viz urážka tiskem (§ 24).

Notář veřejný: aj veřejný notář, jestli podává odvolanie proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu pre veci advokátov, musí byť zastúpený advokátom č. 164 dis.

Nutná obrana viz beztretnost dle § 2 g).

— viz též obrana oprávněná.

Obal: pojem č. 4409.

— viz též ochrana známek.

Obdobia periodického listu vid' periodické listy.

Obecní váha viz vážní list.

Obhájce viz advokát.

Obchodník (průmyslník): lze na něm (§ 486 tr. zák.) požadovati jen takovou opatrnost, která počítá s normálními poměry; nemůže se na něm požadovati, by počítal s okolnostmi mimořádnými, těžko předvídatelnými (při používání úvěru v roce 1928 a v první polovici roku 1929 s nejnějsí světovou krizí) č. 4554.

Obchodní podnik: legitimace k obžalobě pro zlehčování č. 4350.

— viz též nekalá soutěž (§ 34 odst. 3).

Obnova trestního řízení: § 363 č. 4 tr. ř.: oprávněnost postupu podle § 363 č. 4 tr. ř. jest posuzovati podle stavu věci, kdy postup ten byl zahájen; nezáleží proto na tom, že to, co pak krajský soud vzal za prokázáno, nebylo zločinem č. 4545.

Obrana oprávněná: ak ide o vzájomnú bitku medzi páchatelom a poškodeným, v ktorej obe strany používaly pomerne rovnakého spôsobu vzájomného útoku, nemôže žiadna z nich tvrdiť, že jej útok bol oprávneneou obranou proti útoku druhej strany; prekročenie medzi oprávnenej obrany predpokladá vždycky, že obrana sama je podstatne odôvodnená a že jej bolo použité len vo väčšej miere, než bolo potrebné; ak vôbec niet predpokladov pre priznanie oprávnenej obrany, nemôže sa páchatel dožadovať, aby bolo uznané na jej beztretné prekročenie č. 4566.

Obvinenie vid' nedbalé obvinenie.

Obyčejný dělník: (v kamenném lomu) není s hlediska § 335 tr. zák. po případě povinen přezkoumávat, nepřiči-li se způsob práce, jak byl o něm zodpovědným správcem poučen, předpisům v říšském zákoníku veřejněným (nař. č. 68/1877, 116/1908) č. 4483.

Obžaloba soukromá viz obžalobce soukromý.

Obžalobce soukromý: oprávnění podati obžalobu pro přečin zlehčování přísluší obchodním a hospodářským podnikům bez ohledu na formu, v níž jsou provozovány, a bez ohledu na to, zda jde o podnik jednotlivcův či o podnik kolektivní č. 4350.

— hledisko § 492 tr. zák. nemá tu místa č. 4350.

— zákon v § 530 tr. zák. nepředpisuje, že musí býti ve stíhacím návrhu k zachování žalobního práva vždy a bezvýjimečně označen pachatel zcela určitě nebo navrženo býti potrestání právě určitého pachatele č. 4360.

— i v trestním oznámení proti neznámým pachatelům lze po případě spatřovati stíhací návrh (zažalování) po rozumu § 530 tr. zák., byli-li

v něm přesně označen skutek, jehož soudní stíhání se žádá, a uvedeny zároveň veškeré soukromému obžalobci tehdy známé důvody proti několika osobám, v jejichž okruhu jest podle těchto páťahů hledati pachatele č. 4360.

— zásady § 262 tr. ř., že nalézací soud není vázán označením činu v obžalovacím spise, nelze do všech důsledků a bez výhrady použití i na delikty soukromožalobní č. 4397.

— podle § 112 tr. ř. je propadná; prodloužití ji z jiného důvodu než § 112 odst. 3 tr. ř. (na př. z důvodu složitosti věci nebo pro změnu právního zástupce) je nepřipustné č. 4561.

— náhradný: je oprávněn navrhovat důkazy tiež o vine obžalovaného a použít oprávněného prostředku pre zamietnutie takého návrhu, a to aj vtedy, keď obžalobu zastupoval ešte veřejný žalobca č. 4525.

— vid' tiež prostředok opravný.

— veřejný (státní zástupce): nevyplývá-li skutečnost vylučující podmíněné odsouzení podle § 2 (1) zák. č. 562/1919 (že obžalovaný byl předchozím rozsudkem odsouzen ke ztrátě práva volebního, an čin byl spáchán z pohutky nízké a nečestné) z výkazů při hlavním přelíčení čtených (z trestního listku), je na veřejném obžalobci, by neúplnosti v tom směru čelil vhodným návrhem (by byl čten předchozí rozsudek) č. 4428.

— ne učinil-li tak, nemůže důvodně vytýkati rozsudku, jímž obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu, neúplnost po rozumu § 281 č. 5 tr. ř., aniž po zákonu doličuje zmatek č. 11 § 281 tr. ř., vycházející z onoho předpokladu při hlavním přelíčení na jevo nevyšlého a v rozsudku nezjištěného č. 4428.

Odkazovací usnesení viz řízení kárné.

Odklad trestu podmíněný (zák. č. 562/1919): propadnutí rozmnožením a napodobením jakož i učinění neupotřebitelnými zařízení výhradně určených k rozmnožování nebo napodobování (§ 56 odst. 1 zák. č. 197/1895; § 52 odst. 1 zák. č. 218/1926) sledují tyž účel preventivní: by bylo zamezeno po případě stíženo další opakování bezprávného činu; nemají však povahu trestu (vedlejšího) nebo pokuty; nelze je proto od sebe oddělit ani při rozhodování otázky, má-li býti výkon těchto preventivních opatření podmíněně odložen č. 4559.

— oprávnění soukromého obžalobce po rozumu § 58 zák. č. 197/1895 uveřejnění na útraty obžalovaného rozsudek je v podstatě zadostiučiněním, nikoli vedlejším trestem nebo zabezpečovacím opatřením; proto soud není povinen vysloviti, zda se podmíněné odsouzení vztahuje tiež na ono oprávnění; postačí ustanovení § 5 odst. 1 zák. č. 562/1919 č. 4559.

— § 2: předchozí odsouzení pro čin rázu uvedeného v § 2 zák. č. 562/1919 vylučuje v mezích tam stanovených podmíněné odsouzení i, byl-li trest prominut rozhodnutím presidenta republiky z 19. října 1928; bylo-li prominutí to vázáno podmínkou (že odsouzený nahradí škodu nebo dá zadostiučinění), čítá se doba stanovená v druhém odstavci § 2 cit. zák. ode dne, kdy byla ona podmínka splněna č. 4574.

— nevyplývá-li skutečnost vylučující podmíněné odsouzení podle § 2 (1) zák. č. 562/1919 (že obžalovaný byl předchozím rozsudkem odsouzen ke ztrátě práva volebního, an čin byl spáchán z pohutky nízké a nečestné) z výkazů při hlavním přelíčení čtených (z trestního listku), je na veřejném obžalobci, by neúplnosti v tom směru čelil vhodným návrhem (by byl čten předchozí rozsudek) č. 4428.

— ne učinil-li tak, nemůže důvodně vytýkati rozsudku, jímž obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu, neúplnost po rozumu § 281 č. 5 tr. ř., aniž po zákonu doličuje zmatek č. 11 § 281 tr. ř., vycházející z onoho předpokladu při hlavním přelíčení na jevo nevyšlého a v rozsudku nezjištěného č. 4428.

- — § 4: »zadostiučinění« a »náhrada škody« po rozumu 2. věty § 4 zák. o podmíněném odsouzení přísluší jen osobě trestným činem poškozené (urazené), nikoliv porušenému právnímu řádu č. 4476.
- — — z titulu »zadostiučinění« po rozumu 2. věty § 4 zák. č. 562/1919 lze uložit i věnování ve prospěch třetích osob (chudých), avšak jen, je-li takové věnování zadostiučiněním poškozenému (urazenému); nežádal-li poškozený sám o zadostiučinění v této formě, jest ho vyslechnouti o tom, zda shledává v takovém věnování pro sebe zadostiučinění č. 4476.
- — § 6 č. 4: boi-li obžalovaný odsouzený pre trestný čin, spáchaný pred vynesení rozsudku povolivšieho mu podmiennečny odklad výkonu trestu, prislúcha rozhodnutie o tom, či má byť podmiennečne odložený trest súhrnný, ktorý treba podľa § 517 tr. por. ustanoviť, súdu označenému v § 518 (odst. 3, 4) tr. por. č. 4474.
- — § 7 (3): státní zastupitelství, vytýkajíc (nesprávně odvoláním), že soud povolil podmíněné odsouzení, ač bylo vzhledem k předchozím trestům vyloučeno, předpokládáje omylem zachovalost obžalovaného, nedoličuje zmatečnī stížnost po zákonu, opírá-li ji vylučně o správný, avšak teprve s oním opravným prostředkem předložený trestní lístek č. 4380.
- — — nevyplývá-li skutečnost vylučující podmíněné odsouzení podle § 2 (1) zák. č. 562/1919 (že obžalovaný byl předchozím rozsudkem odsouzen ke ztrátě práva volebního, an čin byl spáchan z pohutky nízké a nečestné) z výkazů při hlavním přelíčení čtených (z trestního lístku), je na veřejném obžalobci, by neúplnosti v tom směru čelil vhodným návrhem (by byl čten předchozí rozsudek č. 4428.
- — — neučinil-li tak, nemůže důvodně vytýkati rozsudku, jímž obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu, neúplnost po rozumu § 281 č. 5 tr. ř., aniž po zákonu doličuje zmatek č. 11 § 281 tr. ř., vycházej z onoho předpokladu při hlavním přelíčení na jevo nevyslého a v rozsudku nezjištěného č. 4428.

Odňatie držby: § 368 tr. zák. slov.: ide-li o zabavenú pohľadávku, je objektívnu skutkovou náležitostou trestného činu podľa § 368 tr. z., aby súdne usnesenie o zabavení pohľadávky bolo doručené poddžníkovi podľa predpisov o doručovaní žalób pred tým, než páchatel pohľadávkou bezprávne disponoval č. 4418.

Odpor (§ 427 tr. ř.): jde o porušení předpisu prvního odstavce § 427 tr. ř. (§ 281 č. 3 tr. ř.), konalo-li se hlavní přelíčení v nepřítomnosti obžalovaného, který byl vyslechnut před hlavním přelíčením jen o přestupku podle § 335 tr. zák., ne však o obvinění v obžalobě, že šlo o opomenutí za okolností zvláště nebezpečných (§ 337 tr. zák.) č. 4394.

- lnúta k opovėdi zmatečnī stížnosti a k podání odporu počíná dnem, kdy manželka obžalovaného, již byl doručen opis kontumačního rozsudku, jej obžalovanému (po jeho návratu s cesty) odevzdala č. 4516.
- podľa zákona č. 8/24 sb. z. a n.: nie je opravným prostriedkom v smysle § 579 č. 3 tr. p. č. 4393.

Odpustění jako polehčující okolnost viz zmírnění trestu podle § 410 tr. ř.

Odškodné: podle § 17 zák. č. 124/24 Sb. z. a n. není trestem, nýbrž zadostiučiněním a rozhodnutí o něm nemůže býti papadáno zmatečnī stížností č. 4493.

Odvázným obchodem: po rozumu § 486 č. 1 tr. zák. není jen obchod diferenční, nýbrž každý obchod, při němž jest počítati s větší pravděpodobností s možností ztráty, než u jiných obchodů, a k jehož podniknutí je proto potřebí kapitálu, jímž může býti uhrazena případná ztráta z takového obchodu č. 4558.

— — — nakolik sem spadá koupě většího množství obilí mlýnářem na plodinové burse č. 4558.

Odvolací hlavní líčení: přítomnost obžalovaného při hlavním odvolacím líčení, nejsou-li splněny podmínky stanovené § 1 zák. č. 8/24 Sb. z. a n., je nutná pod zmatečností jen v případech podle §§ 414, 423 odst. 5 tr. ř. a podle § 23 zák. č. XXXIV:1897 č. 4449.

Odvolacie pokračovanie: ustanovenie § 387 odst. I. tr. p. vzťahuje sa len na rozsudok dotyčne onoho obžalovaného, ktorý sa odvolal, alebo dotyčne ktorého sa odvolal žalobca, a nedáva odvolaciemu súdu možnosť napraviť všetky vady rozsudku prvej stolice, ktoré zakladajú v neprospech ktoréhokolvek obžalovaného niektorý dôvod zmatečnosti, ktorého treba dbať podľa §§ 384 odst. V., 385 odst. II. tr. p. z úradnej povinnosti, jestli okolnosť, tvoriaci dôvod zmatečnosti, nevyskytuje sa u žiadneho z obžalovaných, ktorí sa odvolali, alebo dotyčne ktorých sa odvolal žalobca č. 4484.

Odvolanie vid' prostriedok opravný.

Odvolaní viz odklad trestu (§ 7 odst. 3).

Ohrožovací delikty viz delikty ohrožovací.

Ochrana cti (zák. č. XLI:1914): zákon o ochrane cti (§ 1 zák. č. XLI:1914) hájí len občiansku česť, nie zásady politických strán č. 4422.

- — — pri trestných činoch proti cti netreba síce, aby bol urazený pomenovaný, vyzaduje sa však, aby bolo možno bezpochybne ustáliť, koho mal páchatel na mysli. Púhy dojem tretích osôb nestačí; stala-li sa urážka tlačou, treba smysel závadného článku vykladať len podľa jeho skutočného obsahu tak, ako pôsobí na priemerného čitateľa č. 4452.

- — — návrh na potrestání pro přečin podle § 27 zák. č. 111/27 Sb. z. a n. nezahrnuje v sobě pro případ, že by nebyla dána skutková podstata tohoto přečinu, návrh na potrestání pro pomluvu č. 4560.

- — § 2: urážkou na cti podle § 2 zák. č. XLI:1914 jsou jen útoky snižující mravní hodnotu postiženého v očích jeho spoluobčanů; pouhá kritika literárních a pod. děl, neprojevuje-li se jí postiženému neváženost nebo opovržení, není trestná č. 4493.

- — § 15 č. 2: důkaz pravdy jest podle § 15 č. 2 zák. č. XLI:1914 vyloučen i tehdy, byl-li vynesen pravoplatný zprošťující rozsudek nebo zastavující usnesení po spáchání pomluvy nebo urážky na cti č. 4543.

- — § 16: důkaz pravdy je zdarený (§ 16 zák. č. XLI:1914), bola-li dokázaná podstata tvrdenia tak, že je rovnováha medzi skutočnosťami tvrdenými a dokázanými č. 4524.

- — § 24: při přečinu podle § 24 zák. č. XLI:1914 jest na žalobci, aby dokázal, že skutková tvrzení, která jsou základem žaloby, jsou nepravdivá; důkaz pravdy ve smyslu § 13 cit. zák. nemá tu místa; podle § 24 cit. zák. jest trestné jen konkrétní ohrožování úvěru nebo zmenšování schopnosti k úvěru; nestačí, že závadný výrok byl snad způsobitlivý vyvolati tyto výsledky č. 4493.
- — — viz též urážka na cti.

- — — **domáciho pokoje:** i dvůr věznice požívá ochrany podle §§ 330/332 tr. zák. č. 4359.

- — — **kolkov, známok, pečatí:** padělání plomb, určených k zajištění výměru daně z lihu, způsobem označeným v § 1 zák. č. XXXVII:1897, jest trestné podle ustanovení obecného trestního zákona bez ohledu na potrestání pachatele pro těžký důchodkový přestupek spáchaný zkrácením daně č. 4539.

Ochrana republiky (zák. č. 50/1923): § 6 č. 2: předmětem vyzrazení cizí moci po rozumu § 6 č. 2 zák. na ochr. rep. může býti i skutečnost, třebaže v tuzemsku poněkud nebo v určitém obvodu obecně známa, že se v určité továrně vyrábí třaskavina používaná k vojenským účelům (pyroxilin), a vyzvídáním podle druhého odstavce může býti po případě i zjišťování oné skutečnosti dotazováním se

- osob blízko miesta výroby žijících a svádění jich k opatření tržaskaviny z továrny č. 4402.
- — — podľa § 6 č. 2 odst. 2 zák. na ochr. rep. jest trestná každá činnost směřující podle povšechné své povahy a podle úmyslu pachatelova k tomu, by mu zjednala znalost vojenského tajemství, jehož prozrazení cizí moci je jeho záměrem č. 4542.
- — — dokonáním trestným činem jsou již přípravy k vojenské zradě, pouhé domáhání se zpráv o skutečnostech, opatřeních a předmětech chráněných proti vyzvídání; dokonáním trestným činem vyzvídání jest již pokus — třebaže bezvýsledný — opatření si zprávu onoho směru č. 4542.
- — — nezáleží na tom, zda se činnost přiblížila více či méně k protiprávnímu výsledku, jež má ono ustanovení na zřeteli, ani na tom, zda je dosavadní činnost uskutečněna více nebo méně podmínek onoho výsledku. Stačí, že pachatel vykročil již z mezí pouhých beztrestných myšlenek způsobem, z něhož byl jeho úmysl přivoditi protiprávní výsledky na venek zřejmý a jiným osobám poznatelný, a že cestou, jejíž počátkem se dosavadní činnost pachatelova brala, lze povšechně dospěti k protiprávnímu výsledku, třebaže se v konkrétním případě prokázala neschůdnou č. 4542.
- — — § 13 č. 1: skutková podstata zločinu nedovoleného ozbrojování podle § 13, č. 1 odst. 2 zák. na ochr. rep. vyčerpává se, aniž třeba zvláštních složek nebezpečí a dalšího zlého úmyslu, po stránce objektivní v pouhé činnosti tam uvedené, po stránce subjektivní pak v její úmyslnosti a ve vědomí pachatelově, že hromadí předměty, uvedené v této stati zákona, nemaje k tomu úředního povolení č. 4374.
- — — nezáleží na povaze a původu zbraní, ani na podnětu a pohnutce k jich opatření si a přechovávání č. 4374.
- — — ke hromadění stačí takový počet zbraní a střeliva, který přesahuje prokázanou potřebu držitelovu (takové množství střeliva, jež přesahuje obyčejnou zásobu potřebnou ke zbrani jediné), a tím odůvodňuje podezření zlého užívání; stačí po případě tři zbraně (čtyři pistole) č. 4374.
- — — rozdíl mezi skutkovými podstatami zločinu podle § 13 č. 1 odst. 2 zák. na ochr. rep. a přestupku podle § 32 (12) zbroj. pat. č. 4374.
- — — § 14 č. 1: přečin podle § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. patří k deliktům ohrožovacím č. 4580.
- — — jsou-li dány náležitosti skutkové podstaty podle § 14 č. 1 zák. na ochr. rep., je tím zjištěno, že jednáním pachatelovým byl skutečně ohrožen obecný mír, aniž je třeba tuto okolnost v rozsudku zvláště vyslovovati nebo odůvodňovati č. 4580.
- — — subjektivní skutková podstata: vyžaduje se jen úmysl pachatelův pobuřovati veřejně nebo před více lidmi proti některému z právních statků v tomto ustanovení zákona uvedených, nikoliv i vědomí pachatelovo, že ohrožuje svým jednáním obecný mír neb úmysl k tomu směřující; nevyžaduje se t. zv. »dolus coloratus« č. 4580.
- — — § 14 č. 5: výkrik na verejnej schôdži, že v republike Československej sú národnostné menšiny utlačované, je prečinom rušenia obecného pokoja; nezáleží na tom, či tvrdenie toto mohlo rozoštváť práve tú spoločnosť, v ktorej bolo prednesené, vyžaduje sa však, aby páchateľ mal úmysel hanobíť republiku a aby si bol vedomý, že hanobenie je spôsobilé vyvolať následky vypočítané v § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. č. 4480.
- — — výroky obžalovaného, smerujúce proti republike, vláde a štátnemu znaku a zakladujúce skutkovú podstatu prečinov podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep., §§ 2, 8 č. 2 zák. č. XL1:1914 a § 20, 40 zák. na ochr. rep., tvoria materiálny súbeh trestných činov (§ 96 tr. zák.) č. 4481.

- — — při přečinu podle § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. úmysl pachatelův musí směřovati proti republice; hanobí-li sice pachatel úřady republiky, avšak je-li při tom zřejmé, že se domáhá nápravy na příslušných činitelích (na př. na vládě), není dána skutková podstata přečinu po stránce subjektivní č. 4549.
- — — § 27 č. 1: beztrestnost vojenské zrady z důvodu účinné lítosti podle § 27 č. 1 zák. na ochr. rep. nastane jen, je-li ústup od protiprávní činnosti dobrovolný. O dobrovolnosti lze mluvit jen, zdrželi-li se pachatel další činnosti, směřující k určitému protiprávnímu výsledku, ač v době přerušeni činnosti své má za to, že mu lze dosíci onoho výsledku cestou, kterou se jeho činnost dosud brala, nebo po případě cestou jinou č. 4542.
- — — § 39 č. 2: »zástupem« (§ 39 č. 2 zák. na ochr. rep.) jest náhodné seskupení většího počtu lidí na určitém místě, aniž se vyžaduje, by títo lidé měli společný zájem pro to, co se děje (vztah k davovému citu); nezáleží na tom, zda pachatelův čin budil jejich pozornost (zájem) č. 4503.
- — — spadá sem větší počet lidí na plázi nebo v její blízkosti č. 4503.
- — — »rozšiřovaným spisom« v smysle § 39 č. 2 zák. na ochr. rep. je každý spis či ručně psaný, či mechanicky zhotovený — teda i tlačivo — který je přístupný většímu počtu osob individuálně určitému, alebo čo do množstva neurčitému; rozšiřovaním v tomto smysle je také jednanie, ktorým sa podľa pravidelného vývoja udalostí spis dostane k vedomiu väčšieho počtu ľudí; netreba však, aby spis skutočne vošiel v známosť viac ľudí č. 4548.
- — — § 39 č. 4: ačkoli švagrovství jest poměrem rodinným ve smysle § 39 č. 4 zák. č. 50/23 Sb. z. a n., není o sobě ještě důvodem vylučujícím trestnost podle § 21 č. 3 cit. zákona; třeba zjišiti skutečný vzájemný poměr zúčastněných osob, aby bylo možno posouditi, zda pachatel újmu osoby, již nadřoval, počíval jako újmu vlastní č. 4386.
- — — starostu obce vid' ochrana úradov.
- Ochrana úradov (zák. č. XL:1914):** zákonným článkom XL:1914 jsou chráněny úřady a jejich orgány; článek III zák. č. 125/27 Sb. z. a n. chrání veřejný pořádek a mravnost č. 4439.
- — — opilost člena úřadu při výkonu jeho povolání nezbavuje ho o sobě ještě zvýšené ochrany podle zák. č. XL:1914; nutno zkoumati, zda osoba úředním výkonem dotčená z chování člena úřadu, zakročujícího ve stavu opilosti, musela poznati, že jde o úřední výkon č. 4465.
- — — § 2: obecnému starostovi, přítomnému podľa § 14 zák. č. 299/20 Sb. z. a n. při výkone služebných povinností četnictva, příslúcha zákonná ochrana podľa § 2 zák. č. XL:1914 a nie podľa § 9 (§§ 4, 6, 8) cit. zák. č. 4354.
- — — námestník obecného starostu, vykonávajúci policajnú agendu, je členom úradu, alebo keď bol obecným predstavenstvom všeobecne poverený viesť celú policajnú agendu, alebo pokiaľ vstúpil v práva starostu ako jeho námestník, pokiaľ starosta sám nemohol svoj starostenský úrad vykonávať, alebo keď ho starosta splnomocnil, aby v jeho zastúpení policajnú agendu vykonával č. 4467.
- — — § 4: za »nebezpečnú hrozbu« v smysle § 4 zák. č. XL:1914 je považovať možnosť porušenia telesnej integrity, obmedzenia osobnej slobody, alebo inú podobnú ujmu, ktorú by páchateľ mohol uskutočniť proti fyzickej osobe napadnutého; vyhrážka oznámením u nadriadeného úradu sem nespadá č. 4440.
- — — § 4 odst. 1: i přítomnost šestich spoluúčinkujících ľudí naplňuje pojem »shluknutia« v smysle § 4 odst. I. zák. č. XL:1914; skutková podstata přečinu podľa cit. miesta zákona nevyžaduje, aby výkon povolania úradného orgánu bol skutočne prekažený. Přečin je spáchaný už vtedy, stalo-li sa shluknutie k účelom v cit. ustanovení

uvedeným, hoci aj proti predmetu relatívne nespôsobilému (shluknutie pred četnickou kasárňou, v ktorej niet četníkov) č. 4478.

- — § 4 odst. 2: prohlídka dlužníkov bytu nebo jiných místností náležejících k jeho domácnosti, vykonaná exekutorem podle § 350 zák. č. 76/27 Sb. z. a n., nestává se bezprávnou, jestliže nutnost rychlého zakročení nepřipouští přesné zachování předpisu § 349 cit. zák.; k naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914 stačí zjištění, že pachatel věděl, že jde o výkon povolání úředního orgánu č. 4369.
- — — skutková podstata přečinu podľa § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914 — bol-li přečin spáchaný násilím — vyžaduje, aby pachatel použil fyzické síly buď přímo proti osobě úředního orgánu, alebo proti veciam s jeho osobou súvisiacim č. 4513.
- — — orgánovia verejnej bezpečnosti sú v naliehavých prípadoch oprávnení a povinní zakročiť cieľom zistenia účastníkov trestného činu a zabezpečenia trestných znakov aj mimo služby; taký ich výkon je úradným výkonom, ktorý je po práve č. 4538.
- — § 5: so stanoviska užívania trestných zákonov lesní hájníci považujú sa za úradných orgánov len vtedy, jestli vykonali v smysle § 38 zák. čl. XXXI:1879 u príslušného okresného úradu služebnú prisahu č. 4571.
- — § 6 odst. 2: skutková podstata zločinu podľa § 6 odst. II. zák. čl. XL:1914 nevyžaduje, aby sa pachateľ ozbrojil preto, aby zbraň použil proti úradnému orgánu; stačí, jestli má pri spáchaní činu vedomé pri sebe takú zbraň, ktorá zvyšuje nebezpečenstvo užitého násillia, alebo hrozby č. 4479.
- — viz tiež úředník veřejný.

Ochrana veřejného úředníka viz úředník veřejný.

- volebného práva: ustanovenie § 7 odst. I. zák. čl. XXIII:1913 má význam aj za platnosti tajného hlasovacieho práva; netreba, aby pôsobenie na voliča malo skutočný výsledok; nevyžaduje sa, aby bolo vyhrožované ublížením, alebo škodou, ktorú môže vyhrážajúci sám priamo spôsobiť; stačí už obava, že vyhrážajúca osoba môže podľa svojich pomerov vykonať vliv na iné osoby, aby uskutočnily zlo, ktorým sa vyhrožuje č. 4556.
- známek (zák. č. 19/1890): k pojmu »obalu« po rozumu § 11 zák. č. 19/1890 ř. zák. č. 4409.
- — prodal-li kdo zboží v původním obalu a kromě toho je dal ještě do dalšího obalu, na němž byla vytištěna ochranná známka, o níž věděl, že je zapsána pro jinou firmu, nevyžaduje subjektivní skutková podstata podle §§ 23, 24 zák. na ochr. zn. zvláštní úmysl, přivést obal ve spojení se (zabaleným) zbožím, nýbrž stačí vědomí pachatelovo, že používá obalu, bezprávně opatřeného ochrannou známkou, ve styku obchodním při zboží, na něž se vztahuje chráněná známka č. 4409.
- — omyl o povaze a funkci obalu (o označení zboží) není omylem skutkovým, nýbrž omylem co do práva trestního č. 4409.

Ochranný dozor viz mladiství provinilci.

Okolnosti polehčující: polehčujícím důvodem ke zmírnění trestu po rozumu § 410 tr. ř. jest i náhrada škody trestným činem způsobené po pravoplatnosti rozsudku, nikoli však ohled na rodinu a na výživu odsouzeného č. 4395.

- — vyskytnuvší se dodatečné polehčující okolnosti dávají odsouzenému právní nárok na zmírnění trestu ve smyslu § 410 tr. ř., na něž nemůže míti vliv, že žádosti o milost nebylo vyhověno č. 4395.
- — polehčujícím důvodem pro zmírnění trestu (pro urážku na cti) po rozumu § 410 tr. ř., jest i odpuštění uraženého (smírem) po pravoplatnosti rozsudku č. 4572.
- — okolnost, že rodiče poškozených děvčat výslovně obžalovanému (§ 132 tr. zák.) odpustili, nemusí býti okolností polehčující. Výpočet okolností polehčujících v §§ 46—47 a 264 tr. zák. není sice výčetný, ale uzná-li

nebo neuzná-li se za polehčující ta která okolnost v zákoně za takovou neuvedená, spočívá takový výrok na ryze arbitrárním uvážení zvláštních, začasté mimořádných okolností konkrétního případu a nemůže proto býti podkladem kladného výroku podle §§ 33 a 292 tr. ř. č. 4575.

- přítěžující: ustanovení § 250 tr. zák. lze použítí jen pro okolnosti přítěžující (§ 265 posl. odst. tr. zák.) č. 4499.
- zvlášť nebezpečné: (§ 337 tr. zák.): nerozhoduje tu jen rychlost auta pachatelem řízeného, nýbrž jest přihlížeti i k celkové situaci dané poměry na silnici a k nebezpečí, hrozícímu onou neopatrností ostatním vozidlům na silnici se pohybujícím č. 4547.

Okresní nemocenská pojišťovny: jsou ústavy veřejného práva; záležitosti jim zákonem ze dne 9. října 1924, č. 221 sb. z. a n. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, a to v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928, č. 184 sb. z. a n. přikázané jsou záležitostmi vládními po rozumu § 101 odst. 2 tr. zák. č. 4416.

Omyl: o povaze a funkci obalu č. 4409.

- ohledně obstarání censure č. 4471.
- — viz též ochrana známek.
- — viz též tiskový zákon (§ 17).
- právní (§§ 3, 233 tr. zák.): jde o omyl právní (§§ 3, 233 tr. zák.): byl-li kdo toho názoru, že zbrojní pas, vystavený na browning, stačí i na bubínkový revolver č. 4423.
- — domníval-li se pachatel (§ 24 zák. č. 9/1924), že k přechovávání nepoužitelného přístroje není třeba koncese č. 4475.
- skutkový viz beztrestnost dle § 2 e) tr. zák.

Operácia vid' lekár.

Opilost: (§ 523 tr. zák.): s hlediska § 523 tr. zák. nezáleží na tom, zda bylo k uvedení pachatele ve stav úplné opilstosti zapotřebí více či méně lihových nápojů, nýbrž, že stačilo menší jich množství, an jest pachatel z důvodu zvláštního zdravotního stavu (nervové nemoci) méně odolný k účinkům alkoholu na jeho vědomí č. 4388.

- — t. zv. patologická opilstost, nastávající abnormální reakcí na použití alkoholu a záležející v tom, že zbavení přičetnosti nastává již při požití poměrně nepatrného množství alkoholu, vylučovala by zodpovědnost opilé osoby za stav opilstosti jen, kdyby stav ten nastal bez jejího zavinění, nýbrž kdyby o této své abnormální reaktivnosti na požití alkoholu v době činu nebyla ještě věděla č. 4388.
- — subjektivní stránka č. 4388.
- — znal-li pachatel již před činem svou abnormální reaktivnost na požití alkoholu a přes to, poživ ho (ve značném množství), připravil se — třebaže jen z lehkomyšlnosti — ve stav úplného opilství, v němž pak spáchal čin, vykazující na venek veškeré znaky zločinu, odpovídá za přestupek podle § 523 tr. zák. č. 4426.
- — pojem t. zv. patologické opilstosti č. 4426.
- — ustanovení § 523 tr. zák. obsahuje dvě, nikoliv tři trestní sazby, an předpis o zostření není novou trestní sazbou; druhé trestní sazby (tuhého vězení) lze použítí jen, jsou-li splněny obě podmínky poslední věty č. 4426.
- — »těžšími zlymi činy« po rozumu posl. věty § 523 tr. zák. je rozuměti jen zločiny, přesahující tíži následků nebo z jiných důvodů značně míru obvyklou při výtržnostech z opilství; nespadá sem jednání, vykazující jen znaky prostého zločinu podle § 81 tr. zák. č. 4426.

Opilost' člena úradu vid' ochranu úradov.

Opomenutí povinné péče viz urážka tiskem.

Oprava rozsudku: oprava mylného označení a mylného právního podřadí trestného činu, jímž obžalovaný uznán vinným, vybočuje z meze § 270 posl. odst. tr. ř. a jest proto nepřipustná č. 4485.

- výrobků viz nekalá soutěž.

Oprávněná obrana viz obrana oprávněná.
Opravné prostředky viz prostředky opravné.
Oprávnění k obžalobě viz obžaloba soukromá.
Oprávněná řízení viz řízení opravovací.
Opravný prostředek viz prostředek opravný.
Osoba služebná viz krádež (§ 176 II. b).
Osoby blízké viz rodinný poměr.

Ošetřování nemocných: ve veřejných nemocnicích je záležitostí veřejnou; lékaři těchto nemocnic, konající lékařské práce, k nimž patří i udržování pořádku při léčení v těchto nemocnicích, obstarávají veřejné záležitosti č. 4577.

Otázka skutková: otázka, zda bylo podezření napotom vyvráceno (§ 1 odst. 2 zák. č. 318/1918) jest skutkovým zjištěním; jest jí posuzováno podle stavu po skončeném vyšetřování (ex nunc), nikoliv podle stavu včas zahájení (trvání) vyšetřování (ex tunc) č. 4491.

Otázky porotcům: dodatková (§ 319 tr. ř.) a eventuální (§ 320 tr. ř.): podle své povahy hledí otázky dodatkové (§ 319 tr. ř.) a otázky náhradní (§ 320 tr. ř.) ke skutku, který je obžalobou stíhán a byl proto učiněn předmětem otázky hlavní, takže se mohou státi předmětem dodatkové otázky stavy a skutečnosti, jež má § 319 tr. ř. na zřeteli, jen tehdy, bylo-li tvrzeno, že stavem tím nebo skutečností tou je vyloučena nebo třeba zanikla trestnost právě skutku hlavní otázkou dotčeného, a předmětem náhradní otázky mohou být skutečnosti rázu naznačeného v § 320 tr. ř. jen, byly-li skutečnosti ty tvrzeny jako složky (doplňky nebo změny složek) právě skutku označeného hlavní otázkou č. 4403.

— — — nakolik nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyly-li dány ke hlavní otázce na zločin zabítí dodatková otázka na sebeobranu podle § 2 g) tr. zák., po případě další otázka (eventuální) na vykročení z mezí nutné obrany podle § 335 tr. zák. č. 4403.

— — — porotní soudní sbor je sice oprávněn přimět porotce vhodnou otázkou k výroku o jiné než obžalobou uplatňované kvalifikaci neb o důvodu beztrestnosti stíhaného skutku, není-li ona kvalifikace nebo třeba tento důvod výsledky hlavního přelíčení přímo vyloučen, avšak povinnost soudu dáti otázku nastává jen, jsou-li tu předpoklady §§ 320 (319) tr. ř., bylo-li totiž tvrzeno (napovězeno), t. j. původním prostředkem poukázáno k tomu, že tu jsou skutečnosti povahy v § 320, nebo že tu je skutečnost nebo stav povahy v § 319 tr. ř. vyloučené; zmatečnost rozsudku nepůsobí již nepoužití onoho práva, nýbrž jen nesplnění této povinnosti č. 4532.

— — — porotcům předvedené opačné údaje v předběžném řízení pozbyly změnou jich při hlavním přelíčení významu pro dosah §§ 319, 320 tr. ř. č. 4532.

— — — nakolik nejde o porušení předpisu § 319 tr. ř., nepřipustil-li porotní soud otázku podle § 2 g) tr. zák. č. 4532.

— **eventuální (§ 320 tr. ř.):** nakolik nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li k hlavní otázce na spoluvinu na vraždě zjednané dána eventuální otázka na vzdálenější spoluvinu po rozumu § 137 tr. zák. č. 4515.

— — — předmětem otázek eventuálních nelze činiti o sobě některou ze složek celkového činu, s níž i ona složka byla učiněna předmětem otázky hlavní č. 4532.

— — — nakolik nejde o porušení ustanovení § 320 tr. ř.: 1. nebyly-li na místě otázek, jimiž bylo usmrcení napadeného přivedeno pod hledisko loupežného zabítí neb alespoň vedle nich (pro případ záporných odpovědí na ony otázky) dány eventuální otázky na zločin prostého zabítí podle § 140 tr. zák., a nebyly-li jako další eventuální otázky dány otázky na zločin podle § 143 (odst. 2) tr. zák., a 2. nebyla-li dána eventuální otázka podle § 93 tr. zák. č. 4532.

— — — nakolik nejde o porušení předpisů §§ 320, 267 tr. ř. a o zmatek č. 6 a 7 § 344 tr. ř., byly-li ke hlavní otázce na zločin § 101 tr. zák. dány a kladně zodpovězeny eventuální otázky na úplatkářství podle § 3 odst. 2 a podle § 2 odst. 2 zák. č. 178/24, ač obžaloba zněla jen na onen zločin a na úplatkářství nebyla rozšířena (doplněna) č. 4114.

— **hlavní (§ 318 tr. ř.):** povinnosti dáti porotcům jako hlavní otázku přimykající se k obžalobě nezproštuje porotní soudní dvůr ani předpoklad třeba důvodný a správný, že děj, jenž jest základem obžaloby, nenaplnuje skutkovou podstatu vůbec žádného z trestných činů příslušejících k právomoci soudu č. 4532.

— — — v § 318 tr. ř. nařízenou individualisací skutku má být vyloučena zámena souzeného skutku s obdobným skutkem téhož pachatele, který má být taktó chráněn proti nebezpečí opětného stíhání pro týž skutek již souzený. Pro účel ten stačí, bylo-li v hlavní otázce uvedeno jméno usmrcené osoby, doba kdy a místo kde byla osoba ta zbavena života; bližšího označení (konkretisování) skutku uváděním ještě dalších podrobností netřeba č. 4532.

— **podle zák. č. XIII:1914 (por. nov.):** aby skutková otázka, týkající se návodce k trestnému činu (§ 69 č. 1 tr. zák.) vyhovovala ustanovení § 5 odst. II. por. nov., musí obsahovati všechny skutkové okolnosti podle stavu věci v době návodu, nikoli podle toho, jak byl čin později v konkrétním případě spáchán č. 4446.

— — — byla-li daná porotcom otázka, či obžalovaný bol v době spáchání trestného činu duševně chorý alebo v nepravdivém duševném stave, bol tým porušený predpis § 9 odst. II. por. nov. a zavinený zmatek podľa § 29 č. 4 por. nov. č. 4470.

— — — odvolal-li obžalovaný při hlavním přelíčení před porotním soudem původní obhajobu a doznání z předběžného řízení, není třeba, aby soud okolnosti tvrzené v původním doznání obžalovaného dal zjišťovati v otázkách porotcům č. 4519.

Padělání plomb: určených k zajištění výměry daně z lihu, způsobem označeným v § 1 zák. č. XXXVII:1897, jest trestné podle ustanovení obecného trestního zákona bez ohledu na potrestání pachatele pro těžký důchodkový přešůpek spáchaný zkrácením daně č. 4539.

— **potravin viz potraviny.**

— **soukromých listin (§ 401 tr. zák. slov):** padelanie súkromnej listiny podľa § 401 tr. zák. predpokladá len padelanie jej formálnych náležitostí, nezáleží pri tom na nepravdivosti obsahu č. 4462.

— — — předložení nevyplněného směnkového blanketu s padělaným podpisem ručitele k eskomptu je dokonáním zločinem padělání soukromé listiny podle § 403 č. 1 tr. zák.; k dokonání trestného činu padělání soukromé listiny se nevyžaduje, aby bylo skutečně dosaženo účelu, pro který byla listina předložena č. 4434.

— — — skutková podstata padělání soukromé listiny podle § 403 č. 1 tr. zák. jest dokonána i tehdy, odevzdal-li pachatel padělanými podpisy opatřený směnečný blanket, který není směnkou ve smyslu směnečného zákona, k dalšímu použití třetí osobě č. 4521.

— **veřejných listin (§ 391 tr. zák. slov):** skutková podstata zločinu padělání veřejné listiny podle § 391 tr. zák. vyžaduje nejen padělání, nýbrž i možnost právní újmy č. 4562.

— — — byly-li padělány protokoly o vlastním chovu dobytka proto, by na jejich základě mohly být padělány dobytčí pasy, nelze padělání protokolů kvalifikovati za samostatné trestné činy, nýbrž jest je podřaditi pod trestné činy padělání dobytčích pasů č. 4419.

Palmární účet: jde o porušení povinnosti povolání i o poškození cti a vážnosti stavu, nesplní-li advokát smluvní závazek, že bude předkládati pololetně palmární účty, nýbrž až po rozvázání smluvního poměru předložil za několik let přemrštěný palmární účet, a když nebyl uznán, sám jej snížil o více než polovinu č. 150 dis.

Pathologická opilost: stejně jako obyčejná opilost účinkem požití alkoholu a odpovídá, dosáhla-li stupně úplného opilství po rozumu § 2 písm. c) tr. zák., právě tak jako obyčejná opilost tohoto stupně pojmu opilství ve smyslu §§ 236 a 523 tr. zák. č. 4426.

Peněžitý trest viz trest.

Periodické listy: jestli byly vopřed určené a v smysle § 16 odst. II. č. 4 zák. čl. XIV:1914 příslušnému úřadu ohlášeny, a to označením určitých kalendářních dní, období, v kterých bude periodický list vycházet, vydavatel je povinný ohlásit úřadu vždy aj změnu těchto termínov č. 4495.

Platnost manželstva vid' manželstvo dvojnásobné.

Plomby viz padělání plomb.

Podílňictví na krádeži a zpronevěře (§§ 185, 186 tr. zák.): určení škody z podílňictví po rozumu 2. odst. § 187 tr. zák. přísluší jen nalézacímu soudu, aniž podílňik může těžiti z omylu nebo z přízně poškozeného č. 4502.

— — — pro zločinnou kvalifikaci podílňictví na krádeži po rozumu § 186 b) tr. zák. nezáleží při hodnotě ukradených věcí nad 2000 Kč na tom, zda podílňik věci ukryl, na sebe převedl nebo prošantročil najednou či postupně (na vícekrát) č. 4550.

— — — k pojmu »ukrývání« stačí, dovolil-li přechovávač, by byly věci uloženy v jeho bytě č. 4550.

Podkarpatská Rus: stala se součástí Československé republiky již dnem 28. října 1918 č. 4366.

Podmíněný odklad trestu viz odklad trestu podmíněný.

Podvojně zastupování: ve vyrovnacím řízení č. 158 dis.

Podvod (§ 197 tr. zák.): škoda po rozumu § 197 tr. zák. nemusí nastati přímo, bezprostředně z klamu nebo z vylákaného úkonu klamané osoby; stačí, že k ní dojde nepřímo nebo může k ní dojiti nepřímo použitím vylákaného úkonu (stvrzenky na vyšší částku než skutečně placenou) k nátlaku na vůli osoby, jež má býti poškozena, nebo jako průvodního prostředku v rozepři č. 4435.

— — — liší-li se písemný projev osoby různé od pachatele (stvrzenka, k jejímuž podpisu došlo v důsledku lstivého klamu) podstatně od ústního prohlášení pachatele, nelze ji co do beztrestnosti klásti na roveň pouhému, vědomě nesprávnému udání procesní strany v civilní rozepři č. 4435.

— — — není podvodem, vylákal-li věřitel na dlužníka nebo na osobě za dlužníka jednajícím jen, čím mu byl dlužník povinen (o čem věřitel měl za to, že je mu tím dlužník povinen) č. 4498.

— dle § 199 a) tr. zák. viz též svádění ke křivému svědectví.

— dle § 199 c) tr. zák.: pod pojem »měr a vah« ve smyslu § 199 c) tr. zák. spadá nejen závaží, nýbrž i váha jako nástroj, jimž se váží č. 4352.

— — — skutková podstata podle § 199 c) tr. zák. je splněna jen, je-li zfalšovaná váha v tom či onom smyslu, při čemž nerozhoduje, zda trvale, či jen přechodně, třebas i snadno odstranitelným způsobem č. 4352.

— — — jiné nepoctivé manipulace při vážení mohou býti podvodem, nespádají však pod ustanovení § 199 c) tr. zák. č. 4352.

— dle § 199 d) tr. zák.: vážní list obecní váhy jest veřejnou listinou po rozumu § 199 d) tr. zák. jen, byla-li váha zřízena s povolením živnostenského úřadu (v případě, že byla zřízena před účinností zákona ze dne 19. června 1866, č. 85 ř. zák., bylo-li jí živnostenským úřadem propůjčeno právo váhy veřejné) a byl-li vážný, vyhotovivší dotčený vážní list, ve svém postavení živnostenským úřadem potvrzen a vykonal-li předepsanou přísahu č. 4377.

— § 200 tr. zák.: při podvodu spáchaném zatajením neshořelých věcí za účelem vylákání pojistného i za ně nemusí hodnota věcí těch představovati škodu, která mohla a měla pojišťovně vzejiti č. 4537.

Podvod poškozením veritelov vid' poškození veritelov.

Podvodný úpadek viz úpadek podvodný.

Pohoršení veřejné (§§ 512, 515 tr. zák.) viz kuplířství.

— — — (§ 525 tr. zák.) viz hrubší nemravnost.

Poistenie nejestvujících zásob: přihlášení nejestvujících zásob cieľom poistenia je beztrestným prípravným jednaním. Teprv uplatnenie nároku na náhradu nejestvujúcej škody po nastalej poistnej príhode je podvodom č. 4356.

Pokračovací delikty viz delikty pokračovací.

Pokračovanie disciplinárne proti advokátom vid' advokátsky poriadok.

Pokračování v trestním řízení: podle § 363 č. 4 tr. ř. č. 4545.

— — — viz též řízení trestní.

Pokus: § 8 tr. zák.: trestný pokus podle § 8 a beztrestné přípravy podle § 11 tr. zák. nelze rozeznati podle toho, zda se pachatelovo jednání přiblížilo více či méně k účinku, jehož způsobení tresce zákon jako dokonaný čin trestný (zda jím jest uskutečněn větší či menší počet podmínek tohoto účinku), nýbrž jen podle toho, zda se v pachatelově jednání projevilo i pro třetí osoby poznatelně zlý úmysl způsobiti onen účinek č. 4363.

— — — jde o trestný pokus krádeže, nikoliv o beztrestné přípravné jednání, stojí-li pachatel v cizím lese za stromem s puškou připravenou k výstřelu č. 4363.

— — — mezi beztrestného přípravného jednání a trestného pokusu č. 4532.

— § 9 tr. zák.: i pachatel hlavního činu může se dopustiti spoluviny (§ 5 tr. zák.) a nedokonaného svádění (§ 9 tr. zák.) ke zločinu nadřizování zločincům podle § 214 tr. zák. č. 4508.

Polehčující okolnosti viz okolnosti polehčující.

Politická strana: organisace politické strany, nařídívší uveřejnění zprávy (vydání letáku), je též nakladatelem (vydavatelem); ani ji ani sprostředkovatele mezi ní a tiskárnou nelze pokládati za »původce« po rozumu § 1 odst. 3 č. 3 tisk. nov.; ten je tu neznám; proto není stíhání sprostředkovatele vyloučeno po rozumu §§ 1 a 24 tisk. nov., znal-li obsah zprávy, než ji tiskárně doručil, a věděl-li, že má býti tiskem uveřejněna (§§ 7, 10, 239 tr. zák.) č. 4413.

Polní hlídač: za službu přisežného lesního personálu lze považovati jen službu k ochraně lesního majetku, za službu přisežného polního hlídače pak jen službu k ochraně polního majetku; nespádá sem služba, záležející v tom, že přisežný lesní a polní hlídač, dozírající na ledování na rybníku, patřícím k obvodu jeho dohledu svěřeném, zavíral za pachatelem, vykázaným z rybníka, vrata v ohradě a pak ho odváděl k četnictvu č. 4529.

Poměr substituční viz substituční poměr.

Pomluva vid' ochrana cti (zák. čl. XLI:1914).

Pomoc při úteku vězňov: zákon nerozlišuje mezi rozdílnou intenzitou pomoci, ale prohlašuje za trestný každou pomoc poskytnutou vězňovi, aby utiekol z väzby alebo z úradného streženia; disciplinárne potrebanie za pokus vlastného útoku nevylučuje trestnosť za pomoc poskytnutú inému väzňovi. Taktiež predchádzajúce vedomie dozorcích orgánov o pláne útoku a opominutie ich povinností zamedziť ho ešte pred jeho prevedením nečiní skutok páchatel'ov beztrestným č. 4552.

Ponechání vozidel na silnici viz silniční řád.

Porota: zákon č. 48/1931 nestaví přisedící senátu mládeže na roveň porotcům; i pro tento senát platí předpis § 270 tr. ř. č. 4389.

— věcná správnost formálně bezvadného výroku, jimž porotci odpověděli záporně k otázkám, týkajícím se viny obžalovaného, vymyká se i z přezkumu zrušovacím soudem č. 4410.

— bylo-li — třebaže bez šetření předepsaných formalit — z příčiny, která podle zákona k tomu opravňovala a zavazovala, zahájeno řízení opravovací,

- pozbyl v rozsahu výroku porotců tím dotčeném zákaz ustoupení porotců od dřívějšího mínění (posl. odst. § 330 tr. ř.) platnosti, a porotci byli oprávněni prohlásiti a přivéstí novým výrokem k platnosti jiné mínění, pokud se vztahovalo k bodům, ohledně nichž byl jejich původní výrok shledán vadným č. 4433.
- okolnost, že porotní sbor soudní po vynesení rozsudku smrti proti předpisu 2. věty prvního odstavce § 264 tr. ř. neodložil výkon trestu na svobodě, uloženého rozsudkem, jenž předcházel odsouzení pro hrdelní zločin, spáchaný před prvním rozsudkem, ač bylo při porotním hlavním přelíčení zjištěno, že si obžalovaný trest ten odpývá, není na závadu odsouzení k trestu smrti č. 4454.
 - zákon v § 303 tr. ř. nepředepisuje, by bylo obžalovanému oznámeno i, v jaké funkci se členové soudního sboru zúčastní hlavního přelíčení (kdo bude předsedou), ani, by mu byla ve třídenní lhůtě oznámena dodatečně nastavší změna soudního sboru č. 4512.
 - nejde o porušení předpisu § 313 tr. ř., nebyla-li přísežní formule přizpůsobena tomu, že šlo o ženu porotkyni č. 4522.
 - porotní soudní sbor je sice oprávněn přiměti porotce vhodnou otázkou k výroku o jiné než obžalobou uplatňované kvalifikaci neb o důvodu beztrestnosti stíhaného skutku, není-li ona kvalifikace nebo třeba tento důvod výsledky hlavního přelíčení přímo vyloučen, avšak povinnost soudu dáti otázku nastává jen, jsou-li tu předpoklady §§ 320 (319) tr. ř., bylo-li totiž tvrzeno (napovězeno), t. j. průvodním prostředkem poukázáno k tomu, že tu jsou skutečnosti povahy v § 320, nebo že tu je skutečnost nebo stav povahy v § 319 tr. ř. vytyčené; zmatečnost rozsudku nepůsobí již nepoužití onoho práva, nýbrž jen nesplnění této povinnosti č. 4532.
 - porotcům předvedené opačné údaje v předběžném řízení pozbyly změnou jich při hlavním přelíčení významu pro dosah §§ 319, 320 tr. ř. č. 4532.
 - povinnosti dáti porotcům jako hlavní otázku přimykající se k obžalobě nezprůštuje porotní soudní dvůr ani předpoklad třebas důvodný a správný, že děj, jenž jest základem obžaloby, nenaplnuje skutkovou podstatu vůbec žádného z trestných činů příslušejících k právomoci soudu č. 4532.

Porušení domácího pokoje viz ochrana domácího pokoje.

Pořadatel shromáždění: pojem č. 4381.

— — viz též shromáždění.

Poskytování výhody (§ 485 tr. zák.): pojem č. 4378.

— — viz též nadržování věřiteli.

Postup: podle § 363 č. 4 tr. ř. č. 4545.

— — viz též řízení trestní.

Poškození na těle: pre posúdenie kvalifikácie ťažkého alebo ľahkého poškodenia na tele podľa § 301 tr. z. je rozhodujúca doba porušenia zdravia poškodenej osoby a nie spôsobilosť k výkonu povolania č. 4355.

- — okolnosť, že riaditeľ továrne nebol pri revíziách živnostenským inšpektorátom zvlášť upozornený na vadu bezpečnostného zariadenia, predpísaného administratívnymi nariadeniami, nezbavuje ho zodpovednosti za úraz spôsobený zamestnancovi následkom onej vady, a to ani vtedy, keď dotýčenému zamestnancovi zakázal pracovať a zdržovať sa na mieste, kde sa úraz stal č. 4541.
- — operujúci lekár je trestne zodpovedný za zanedbanie takých opatrení pri operácii, ktoré sú svojou povahou určené k tomu, aby nebezpečenstvo pre život alebo zdravie operovanej osoby pri lekárskom zákroku alebo vôbec nemohlo vzniknúť, alebo aby bolo čo najviac obmedzené; otázku, či ide o nedbalosť v smysle trestného zákona, posudzuje súd samostatne a neodvisle od posudku znalcov č. 4567.
- — viz též uškodení na tele.
- **úveru:** při přečinu podle § 24 zák. čl. XLI:1914 jest na žalobci, aby dokázal, že skutková tvrzení, která jsou základem žaloby, jsou nepravdivá; důkaz pravdy ve smyslu § 13 cit. zák. nemá tu místa; podle § 24 cit. zák. jest trestné jen konkrétní ohrožování úvěru nebo zmenšování schop-

nosti k úvěru; nestačí, že závadný výrok byl snad způsobilý vyvolati tyto výsledky č. 4493.

— **veriteľov:** ku skutkovej podstate trestných činov podľa § 386 tr. z. nestačí úmysel zmariť exekúciu na určitú časť majetku, lež vyžaduje sa, aby pachateľ zamýšľal poškodiť svojich veriteľov tak, aby nemohli dosiahnuť uspokojenie svojich pohľadávok z jeho majetku č. 4421.

Poškozený nemôže použiť opravného prostriedku proti rozsudku v prípadoch, v ktorých je podľa § 2 odst. III. tr. p. k zastupovaniu obžaloby oprávnené výhradne štátne zastupiteľstvo č. 4396.

— poškozenému, ktorý sa stal náhradným soukromým žalobcom (§ 42 posl. odst. tr. ř.), přísluší právo odvolati se v neprospěch obžalovaného (§ 383 odst. 3 č. 1 tr. ř.) v rozsahu určeném v § 382 tr. ř., tudíž i proti odsuzujícímu rozsudku do výměry trestu a podmíněného odkladu jeho výkonu č. 4441.

— náhradný súkromný žalobca je oprávnený navrhovať dôkazy tiež o vine obžalovaného a použiť opravného prostriedku pre zamietnutie takého návrhu, a to aj vtedy, keď obžalobu zastupoval ešte verejný žalobca č. 4525.

Potraviny (zák. č. 89/1896): rozdíl mezi ustanoveními §§ 11 a 12 a §§ 14 a 18 zákona č. 89/1897 ř. zák. č. 4390.

— i prodej dosud živého prasete (rolníkem řezníkov) lze podřaditi ustanovení č. 2 § 14 zák. č. 89/1897 ř. zák., bylo-li prase již při prodeji, k němuž došlo právě pro jeho onemocnění (červenkou) a pro jeho nebezpečí zdechnutí, určeno k tomu, by bylo bez odkladu poraženo, vysekáno a jako potravina zužitkováno č. 4390.

— ona přípravná práce řezníkova ke zpracování masa a k jeho prodeji nespádá pod ustanovení (§ 8 tr. zák. a) § 11 č. 2, nýbrž pod ustanovení § 14 č. 2, po případě § 18 č. 2 zák. č. 89/1897 ř. zák. podle toho, lze-li mu přičítati vědomost o způsoblosti masa škoditi zdraví lidskému, či jen nedbalost v tomto směru č. 4390.

— přísada škrobu do uzenářských výrobků (kromě jaternic) podléhá deklaraci a musí býti v obchodech, kde se zboží prodává, učiněna obecnstvu patrnou č. 4500.

Potřeby společenského života viz tiskový zákon (§ 9).

Povinná péče viz redaktor.

— é výtisky viz tiskový zákon (§ 17).

Prase: onemocnělé červenkou č. 4390.

— viz též potraviny.

Předstihnutí (§ 19 tr. p.): spáchal-li obvinený na území platnosti trestného práva dříve rakúskeho zločin, patriaci do oboru pôsobnosti krajského súdu, a na území práva dříve uhorského přečin, patriaci pred súd okresný, je príslušný previesť trestné pokračovanie pre oba trestné činy krajský súd na území práva dříve rakúskeho, hoci aj onen okresný súd ho predstihol (§§ 19 tr. p., 56 tr. ř.) č. 4501.

Prekročení obrany vid' obrana oprávnená.

Premávka po verejných cestách: nelze spatřovat' nedbalosť v smysle § 290 tr. zák. v porušení premávkových predpisov, jestliže nimi predpísaná časť silnice je neupotrebitelná a jej použitie by bolo spojené s nebezpečenstvom pre vozidlo a osoby v ňom idúce č. 4372.

Prípravné jednanie vid' poistenie nejestvujúcich zásob.

Príslušnosť (§ 19 tr. p.) viz príslušnosť.

Prítomnosť obžalovaného při hlavním odvolacím líčení viz odvolací hlavní líčení.

Prodej živého prasete viz potraviny.

Promlčení: § 530 tr. zák.: zákon v § 530 tr. zák. nepředepisuje, že musí býti ve stíhacím návrhu k zachování žalobního práva vždy a bezvýjimečně označen pachatel zcela určitě nebo navrženo býti potrestání právě určitého pachatele č. 4360.

— — i v trestním oznámení proti neznámým pachatelům lze po případě spatřovati stíhací návrh (zažalování) po rozumu § 530 tr. zák., byl-li

v něm přesně označen skutek, jehož soudní stíhání se žádá, a uvedeny zároveň veškeré soukromému obžalobci tehdy známé důvody proti několika osobám, v jejichž okruhu jest podle těchto pŕtahů hledati pachatele č. 4360.

- § 531 b) tr. zák.: byl-li usmrcený pojištěn proti úrazu podle zákona ze dne 28. prosince 1887, č. 1 ř. zák. z roku 1888, nezávisí beztrestnost přečinu podle § 335 tr. zák. z důvodu promlčení na tom, zda byla škoda po rozumu § 531 b) tr. zák. nahrazena pozůstalým (matce), jimž úrazová pojišťovna škodu nahradila, nýbrž na tom, zda byla nahrazena této pojišťovně, třebaže ji po rozumu § 45 cit. zák. na obžalovaném nezádala č. 4536.
- — přečin nadřzování věřitelů podle § 485 tr. zák. náleží k deliktům, k jichž promlčení se nevyžaduje, by byla splněna podmínka § 531 b) tr. zák. č. 4555.
- § 532 tr. zák.: přestupky podle § 3 odst. 2 a podle § 2 odst. 2 zák. č. 178/1924 promlčují se podle § 532 tr. zák. v šesti měsících, aniž je rozlišovati mezi aktivním a pasivním úplatkářstvím a aniž záleží na výši nebo hodnotě úplatku č. 4414.

Propadnutí rozmoženin a nápodobenin: jakož i učinění neupotřebitelnými zařízení výhradně určených k rozmnožování nebo k napodobování (§ 56 odst. 1 zák. č. 197/95, příp. § 52 odst. 1 zák. č. 218/26) sledují zřejmě též účel preventivní, by totiž bylo zamezeno, po případě stíženou další opakování bezprávného činu, nemají však ráz trestu (vedlejšího) nebo pokuty. Nelze je tedy od sebe oddělit ani při rozhodnutí otázky, má-li býti výkon těchto preventivních opatření odložen č. 4559.

- zbraně viz zbrojní patent.
- žalobního práva (§ 530 tr. zák.) viz obžaloba soukromá.

Prostředky opravné: viz prostředky opravné.

Prostředky opravné: svědkovi, jemuž uložen trest ve smyslu § 160 tr. ř. pro odpirání výpovědi, přísluší právo stížnosti po rozumu § 481 tr. ř. č. 4371. z této stížnosti jsou vyloučena jen mezitímní rozhodnutí při hlavním přelíčení, jimž lze odporovati odvoláním z konečného rozsudku č. 4371.

- — pouhou žádostí o odklad trestu nevzdal se obžalovaný opravných prostředků č. 4514.
- — zmateční stížnost musí býti v třídní lhůtě § 284 tr. ř. ohlášena; přímé provedení zmateční stížnosti bez předchozího opovězení jest přípustné jen v této lhůtě č. 4544.

dle slovenského práva: za opravný prostředek v smyslu § 579 č. 3 tr. p. možno považovat odvolanie, případne zmätočnú sťažnosť, nie však odpor podľa zákona z 11. decembra 1923, č. 8/24 Sb. z. a. n. č. 4393.

- — — poškozený nemůže použít opravného prostředku proti rozsudku v případech, v ktorých je podľa § 2 odst. III. tr. p. k zastupování obžaloby oprávněné výhradně štátné zastupitelstvo č. 4396.
- — — poškozenému, který se stal náhradním soukromým žalobcem (§ 42 posl. odst. tr. ř.), přísluší právo odvolati se v neprospech obžalovaného v rozsahu určeném v § 382 tr. ř., tudíž i proti odsuzujícímu rozsudku do výměry trestu a do podmíněného odkladu jeho výkonu č. 4441.
- — — za včas podaný opravný prostředek treba považovat i taký, ktorý bol podaný pred počiatkom zákonnej lehoty, počítanej od správneho doručenia napadnutého rozsudku č. 4523.
- — — vid' tiež advokátsky poriadok.
- — — viz též odklad trestu podmíněčný (§ 7 č. 3).
- — — viz též zmateční stížnost (§ 1 č. 1 nov.).

Předložení povinných výtisků viz tiskový zákon (§ 17).

Překazění úředního (služebního) výkonu: je objektivní podmínkou vyšší trestní sazby § 313 tr. zák., aniž se vyžaduje, by je pachatel pojal ve svůj úmysl č. 4432.

Přemrštěný palmární účet viz palmární účet.

Přestupkové řízení viz řízení přestupkové.

Příčinná spojitost (causalita): ve příčinné souvislosti se škodou trestně právně závažnou je jakékoli jednání (opomenutí), bez něhož by škoda ta nebyla vznikla, třebaže nevzešla z onoho jednání (opomenutí) sama a vznikla z něho jen, protože k němu, po případě po něm přistoučila — nezávisle na vůli osoby, již jest se z onoho jednání (opomenutí) zodpovídati, nanejmé bez jejího dalšího působení — jiná příčina (skutečnost, událost), již dosud latentní (skrytá a nečinná) nebezpečnost onoho jednání (opomenutí) stala se akutní (zjevnou a účinnou) č. 4367.

- — — přičitatelnost výsledku jako kausálního vzhledem k určitému jednání neb opomenutí pachatelovu je v zákoně podmíněna kromě znaků objektivních též momenty subjektivními; při jednání úmyslném musí býti příčinou výsledku to jednání, které pachatel předsevzal za účelem přivoditi jím právě tento nastalý neb aspoň adekvátní výsledek; při jednání nebo opomenutí nedbalém musí pak jednatí míti aspoň možnost postřehu, že jeho jednání neb opomenutí je způsobilé přivoditi následky trestně-právně relevantní č. 4368.
- — — teprve při jednání neb opomenutí pachatele takto kvalifikovaném začíná jeho trestně-právní zodpovědnost za příčinnou spojitost jednání neb opomenutí s výsledkem; k jeho skutečnému nastoupení mohou ovšem podle ustanovení § 134 tr. zák. spolupůsobiti i další okolnosti, na vůli, po případě vědomí nebo možnosti vědomí pachatelova o jejich spolupůsobení pro nastoupení výsledku nezávislé, které jen neruší kausalitu, založenou nutně již nebezpečným jednáním neb opomenutím samého pachatele č. 4368.

- — — jest proto při zjišťování, která z těch složek činnosti osob súčasněných na tom, že došlo k jednání neb opomenutí, z něhož na konec vzešel trestný výsledek, je příčinou ve smyslu trestně-právním, přihlížeti vždy teprve k jednání (po případě opomenutí), které pachatel — při trestném činu úmyslném — za určitým trestně relevantním cílem zamýšlel, po případě — při trestném činu z nedbalosti, — o němž si jeho nebezpečnou povahu pro statky trestním předpisem chráněné při povinné pozornosti aspoň mohl uvědomiti č. 4368.

- — — pro tento úsudek jest vždy nezbytno správné zjištění objektivního předpokladu, u které složky určitého jednání neb opomenutí pachatelova začíná nebezpečí pro chráněné statky č. 4368.

Příkaz trestní: byl-li trestním příkazem uložen trest peněžitý, trestní příkaz pak jen k odporu obviněného zrušen a zavedeno řádné řízení, nesmí býti v rozsudku uložen trest na svobodě, a to ani, měl-li pro případ nedobytnosti onoho trestu nastoupiti náhradní trest vězení, ba ani, žádal-li obviněný sám o tuto změnu trestu č. 4486.

Přímé provedení: zmateční stížnosti bez opovědi č. 4544.

Přípravné jednání: trestný pokus podle § 8 a beztrestné přípravy podle § 11 tr. zák. nelze rozeznati podle toho, zda se pachatelovo jednání přiblížilo více či méně k účinku, jehož způsobení tresce zákon jako dokonany čin trestný (zda jím jest uskutečněn větší či menší počet podmínek tohoto účinku), nýbrž jen podle toho, zda se v pachatelově jednání projevil i pro třetí osoby poznatelně zlý úmysl způsobiti onen účinek č. 4363.

- — — jde o trestný pokus krádeže, nikoliv o beztrestné přípravné jednání, stojí-li pachatel v cizím lese za stromem s puškou připravenou k výstřelu č. 4363.

— — — meze beztrestného přípravného jednání a trestného pokusu č. 4532.

Přísada škrobu: do uzenářských výrobků (kromě jaternic) podléhá deklaraci a musí býti v obchodech, kde se zboží prodává, učiněna obecenstvu patrnu č. 4500.

Příslušnost: § 51 tr. ř. (§ 16 tr. por.): miestom spáchania priestupku podľa § 8 zák. č. 4/31 Sb. z. a. n. (aliment. zák.) je miesto pobytu osoby povinnej poskytnovať výživu alebo zaopatrenie; bol-li čin spáchaný v obvode viac okresných súdov, je miestne príslušný ten okresný súd, ktorý

predstihol (§ 16 odst. II. tr. por. drier uhor., § 51 tr. ř. drier rak.) č. 4534.

— § 56 tr. ř. (§ 19 tr. por.): spáchal-li obviněný na území platnosti trestného práva drier rakúskeho zločin, patriaci do oboru pôsobnosti krajského súdu, a na území práva drier uhorského přečin, patriaci pred súd okresný, je príslušný previesť trestné pokračovanie pre oba trestné činy krajský súd na území práva drier rakúskeho, hoci aj onen okresný súd ho predstihol (§§ 19 tr. p., 56 tr. ř.) č. 4501.

— § 51 odst. 2, 56, 58 tr. ř.: zásada, že se příslušnost ke stíhání tétož pachatele pro několik majetkových deliktů, spáchaných v obvodech různých soudů, řídí ustanovením 2. odst. § 51 tr. ř., nikoliv ustanovením § 56 tr. ř., takže ani vyloučením řízení ohledně některého ze zločinných útoků obviněného z řízení dotud společně vedeného nemůže dojít k účinkům § 58 tr. ř., — neplatí, byl-li celý soubor majetkových deliktů proti některým obviněným vyloučen a jen ohledně spoluobviněného byla podána odděleně obžaloba č. 4564.

— § 219 tr. ř.: ustanovení § 219 tr. ř. o příslušnosti založené spisem obžalovacím týká se jen trestných činů, pro něž byla podána obžaloba č. 4564.

Pseudonym vid' urážka na cti tlačeou.

Původce: ustanovení § 5 zák. č. 124/24 Sb. z. a n. předpokládá, že autorem jest třetí osoba, nikoli zodpovědný redaktor; autorem jest nejen, kdo sepiše a uveřejní své vlastní myšlenky, nýbrž i ten, kdo reprodukuje projevy třetích osob č. 4383.

— ve smyslu § 1 (3) tisk. nov. č. 4351.

— viz též urážka tiskem (§ 1 odst. 3 č. 3).

Původcovské právo (zák. č. 197/1895, č. 218/1926): výpočet děl požívajících ochrany zákona původcovského je v zákoně č. 197/1895 (§ 4) i v zákoně č. 218/1926 (§ 4 odst. 2) uveden jen příkladem; je zůstaveno praxi, by pod pojem děl literárních nebo uměleckých zahrnula i jiné výtvořiny než tam vypočtené č. 4559.

— literárním dílem ve smyslu zákona původcovského je i vojenská mapa zemepisného ústavu v Praze (v měřítku 1:200.000); třebaže byla zhotovena na základě generální mapy rakouské, byl jí tím, že byla opatřena českým názvoslovím, vtisknut ráz originálu; vydání turistické mapky (ve formě pohlednic) podle ní je zásahem trestným podle § 51 zák. č. 197/1895; v subjektivním směru stačí k »vědomosti« o zásahu dolus eventualis č. 4559.

— propadnutí rozmnoženin a nápodobenin, jakož i učinění neupotřebitelnými zařízení výhradně určených k rozmnožování nebo napodobování (§ 56 odst. 1 zák. č. 197/1895; § 52 odst. 1 zák. č. 218/1926) sledují též účel preventivní: by bylo zamezeno po případě stíženo další opakování bezprávného činu; nemají však povahu trestu (vedlejšího) nebo pokuty; nelze je proto od sebe oddělit ani při rozhodování otázky, má-li býti výkon těchto preventivních opatření podmíněně odložen č. 4559.

— oprávnění soukromého obžalobce po rozumu § 58 zák. č. 197/1895 uveřejnění na útraty obžalovaného rozsudek je v podstatě zadosti učiněním, nikoli vedlejším trestem nebo zabezpečovacím opatřením; proto soud není povinen vysloviti, zda se podmíněně odsouzení vztahuje též na ono oprávnění; postačí ustanovení § 5 odst. 1 zák. č. 562/1919 č. 4559.

— skutková podstata přečinu podle § 45 zák. č. 218/26 Sb. z. a n. nevyžaduje, aby pachatel byl napřed nějakým způsobem varován před zásahem do původcovského práva; trestní stíhání pachatelovo nezávisí na předchozím doručení zákazu zasahovati do práva vyhrazeného původci; se zřetelem na ustanovení § 30 stanov »Ochranného sdružení autorského čl. skladatelů, spisovatelů a nakladatelů hudebních v Praze« jest představenstvo tohoto družstva oprávněno podati soukromou obžalobu podle § 50 cit. zák.; lhůtu v tomto ustanovení zmíněnou jest počítati ode

dne, kdy se o trestném činu a o pachateli dovědělo představenstvo družstva, nikoli kontrolní orgán č. 4407.

Pyroxylin: není vhodným předmětem přestupku podle § 2 (přečinu podle § 3) zák. o třaskavinách č. 4402.

Radiotelefonní zařízení viz telegrafy.

Redaktor: předpisů o zanedbání povinné péče redaktorem po rozumu § 6 zák. č. 124/1924 nelze použiti na přestupek podle § 497 tr. zák., byf byl spáchan tiskem č. 4384.

— s hlediska zanedbání povinné péče podle § 6 tisk. nov. nepřichází v úvahu po subjektivní stránce, zda si pachatel (odpovědný redaktor) uvědomil urážlivou povahu projevu, nýbrž třeba výroku o tom, zda si při náležité pozornosti a opatrnosti měl a mohl uvědomiti obsah článku a zda to z nebdalosti opomenul č. 4569.

— zodpovědný vid' imunita vecná.

Referát o verejnom súdnom pojednávani vid' imunita vecná.

Reformatio in peius: byl-li trestním příkazem uložen trest peněžité, trestní příkaz pak jen k odporu obviněného zrušen a zavedeno řádné řízení, nesmí býti v rozsudku uložen trest na svobodě, a to ani, měl-li pro případ nedobytnosti onoho trestu nastoupiti náhradní trest vězení, ba ani, žádal-li obviněný sám o tuto změnu trestu č. 4486.

Riaditeľ továrne vid' zodpovednosť riaditeľa továrne.

Rodinný poměr: ačkoli švagrovství jest poměrem rodinným ve smyslu § 39 č. 4 zák. č. 50/23 Sb. z. a n., není o sobě ještě důvodem vylučujícím trestnost podle § 21 č. 3 cit. zákona; třeba zjistiti skutečný vzájemný poměr zúčastněných osob, aby bylo možno posouditi, zda by pachatel újmu osoby, již nadržoval, počítával jako újmu vlastní č. 4386.

Rolník: není živnostníkem podle § 399 tr. zák., poněvadž jeho »živnost« (provozování rolnictví) neopravňuje ku prodeji masa po živnostensku č. 4486.

Rozčilení: z prostého předpokladu pachatelova rozčilení lze usouditi stejně i na nedostatek zlého úmyslu, i na zlý úmysl; proto se pouhý předpoklad rozčilení pro závěr o nedostatku zlého úmyslu rovná naprostému nedostatku důvodů po rozumu § 281 č. 5 tr. ř. č. 4463.

Rozpor vo výroku porotcov vid' zmätok podľa § 29 č. 6 por. nov.

Rozsudek: § 262 tr. ř.: stíhal-li soukromý obžalobce jen porušení právního statku chráněného zákonem proti nekalé soutěži, aniž za řízení uplatňoval i poškození své cti, nemůže vytýkati, že soud nepoužil ustanovení § 262 tr. ř.; neníť tu příslušný nárok, který by mohl býti podkladem pro výrok odsuzující pro urážku na cti č. 4397.

— § 270 tr. ř.: ustanovení § 270 tr. ř. platí i pro senát mládeže č. 4389.

— § 270 č. 5 tr. ř.: jsou-li dány náležitosti skutkové podstaty podle § 14 č. 1 zák. na ochr. rep., je tím zjištěno, že jednáním pachatelovým byl skutečně ohrožen obecný mír, aniž je třeba tuto okolnost v rozsudku zvláště vyslovovati nebo odůvodňovati č. 4580.

— § 270 posl. odst. tr. ř.: oprava mylného označení a mylného právního podřazení trestného činu, jímž obžalovaný uznán vinným, vybočuje z mezí § 270 posl. odst. tr. ř. a jest proto nepřijatelná č. 4485.

— §§ 5, 18 tr. zák. slov.: za cizozemské jest považovati rozsudky cizích soudů, byf byly vydány podle práva věcně shodného s právem platným na československém státním území č. 4366.

— § 326 č. 1 tr. ř. slov.: při úvaze, zda jde o totožný čin, o němž byl již dříve vynesen pravoplatný rozsudek (§ 326 č. 1 tr. ř.), nerozhoduje právní kvalifikace činu tvrzená obžalobou nebo přijatá soudem, nýbrž sám skutek, jenž byl označen jako trestný č. 4459.

Rozširovanie tlačiv: minister s plnou mocou pre správu Slovenska bol oprávnený vydat' zákaz rozširovania tlačiv podľa § 10 odst. 3 zák. čl. XIV:1914; zrušením ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska nestaly sa výnosy a nariadenia ním vydané neplatnými č. 4382.

- — »rozšiřovati« ve smysle § 8 zák. čl. XIV:1914 lze i jediný exemplář tiskoviny, činí-li se jeho obsah přístupným, třeba postupně, velkému počtu lidí, aniž bylo předem zabezpečeno, že zůstane v úzkém kruhu zájemců čís. 4406.

Rozšiřování údajů o poměrech podniku: po rozumu § 27 (§ 2 odst. 2) zák. čís. 111/1927 čís. 4397.

- — — viz též nekálá soutěž.

Rozšiřování urážlivého letáku: z nedbalosti čís. 4391.

- — — viz též urážka tiskem (§ 6).

Rozšiřovaný spis vid' ochrana republiky (§ 39 č. 2).

Rozvod manželství viz manželství.

Rušení obecného pokoja vid' ochrana republiky (§ 14).

Řízení kárné: ve věcech advokátů: kárná rada může se odchýlit od odkazovacího usnesení ve zjištění způsobu a míry účasti obviněného co do předmětu obvinění a v právním posouzení jeho jednání čís. 146 dis.

- — dospěl-li určitý konkrétní případ k projednávání před kárnou radou, jest jejím úkolem zkoumati veškeré jeho podstatné okolnosti s hlediska, zda se obviněný nějak v onom směru neprovinil; předmětem řízení a rozhodování není určitá slovní formulace provinění, jak je vymezena v odkazovacím usnesení, nýbrž vždy jen sám čin, jež odkazovací usnesení dle obžalovací věty nebo dle svých důvodů vzneslo na kárnou radu k posouzení a k rozhodnutí čís. 151 dis.

- — návladní komory není do té míry dominus litis, že by způsobem kárnou radu a odvolací soud omezujícím určoval stupeň a slovně vyjádření projednávajícího provinění čís. 151 dis.

- — viz též pokračovanie disciplinárne proti advokátom.

- **ve věcech soudců:** z rozhodování v kárném řízení není vyloučen soudce, který jen zařídil, by byl obviněný vyslechnut dožadným soudcem o zahájení kárného vyšetřování čís. 143 dis.

- — nepřiči se § 10 kár. zák., že byl obviněnému sdělen seznam všech členů kárného senátu, nikoli seznam členů k rozhodování již určených čís. 143 dis.

- — příležitost k obhajobě po rozumu § 13 kár. zák. musí být obviněnému dána po souzeném provinění; nestačí příležitost poskytnutá před ním (v kárném řízení, jehož předmětem bylo mimo jiné vzdalování se služby u téhož soudu po jinou dobu); avšak porušení předpisu § 13 kár. zák. pozbylo významu, byla-li ještě před odkazovacím usnesením dána obviněnému jinak možnost uplatnit, co pokládá za nutné neb vhodné k obhajobě čís. 143 dis.

- — kárné řízení, zahájené podle I. hlavy nelze za žádných okolností převést v řízení podle III. hlavy tohoto zákona, nýbrž jest je provést a skončit samostatně a bez ohledu na předpisy III. hlavy čís. 166 dis.

- **odvolací viz odvolací hlavní přelíčení.**

- **opravovací (monitura): § 331 tr. ř.:** bylo-li — třeba bez šetření předepsaných formalit — z příčiny, která podle zákona k tomu opravňovala a zavazovala, zahájeno řízení opravovací, pozbyl v rozsahu výroku porotců tím dotčeném zákaz ustoupení porotců od dřívějšího mínění (posl. odst. § 330 tr. ř.) platnosti, a porotci byli oprávněni prohlásiti a přivésti novým výrokem k platnosti jiné mínění, pokud se vztahovalo k bodům, ohledně nichž byl jejich původní výrok shledán vadným čís. 4433.

- **proti nepřítomným viz odpor.**

- **přestupkové: svědkovi, jemuž uložen trest ve smyslu § 160 tr. ř. pro odpi- rání výpovědi, přísluší právo stížnosti po rozumu § 481 tr. ř. čís. 4371.**

- — z této stížnosti jsou vyloučena jen mezitímní rozhodnutí při hlavním přelíčení, jimž lze odporovati odvoláním z konečného rozsudku čís. 4371.

- **trestní: oprávněnost postupu podle § 363 čís. 4 tr. ř. jest posuzovati podle stavu věci, kdy postup ten byl zahájen; nezáleží proto na tom, že to, co pak krajský soud vzal za prokázáno, nebylo zločinem čís. 4545.**

Satira, ironie: mohou býti nepřívznivé, nepřijemné, po případě i zesměšňující, nesmějí se však dotýkati osobní hodnoty, mravních kvalit napadeného a nesmějí svou formou nabývatí takového rázu zesměšňujícího, že se tím napadený snižuje v úctě a vážnosti čís. 4489.

Sdelenie verné a pravdivé vid' imunita vecná.

Senáty mládeže viz mladiství provinilci.

Shluknutí: § 283 tr. zák.: souběh přečinu § 283 tr. zák. s přest. §§ 3, 19 shrom. zák., nevzdálil-li se kdo při rozptýlování hlouček po výzvě, by místo opustil, nýbrž obcházel jednotlivé hloučky a vyzýval je, by šly na jiné místo, kde se pak konal nedovolený tábor lidu čís. 4482.

- **zák. čl. XL:1914:** i přítomnost šestich spoluúčinkujících lidí naplňuje pojem »shluknutí« v smysle § 4 odst. I. zák. čl. XL:1914; skutková podstata přečinu podľa cit. místa zákona nevyžaduje, aby výkon povolania úradného orgánu bol skutočne prekažený. Přečin je spáchaný už vtedy, stalo-li sa shluknutie k účelom v cit. ustanovení uvedeným, hoci aj proti predmetu relatívne nespôsobilému (shluknutie pred četnickou kasárňou, v ktorej niet četníkov) čís. 4478.

Shromáždění: zák. čís. 135/1867: »shromáždění« jsou nejen schůze, při jichž svolání a pořádání bylo dbáno určitých formalit, nýbrž i seskupení více osob třeba z jiné příčiny nebo náhodou na téže místě prodlévajících, použije-li kdo této příležitosti k činnosti téže povahy, jaká se vyvíjí na schůzích shromážděních) obvyklým způsobem svolaných čís. 4381.

- v takových případech je svolavatelem (pořadatelem) shromáždění, kdo lidi na dotčeném místě seskupené přiměje k tomu, aby, setrvávající tam, věnovali mu pozornost, a koná shromáždění ten, kdo pak promluví k nim o té či oné věci čís. 4381.

- pořádání a konání shromáždění po rozumu §§ 3, 19 shrom. zák. lze spatřovati i v tom, že kdo zastavil průvod úřadem povolený a promluvil k němu, třebaže o jiných věcech než politických čís. 4381.

- souběh přečinu § 283 tr. zák. s přest. §§ 3, 19 shrom. zák., nevzdálil-li se kdo při rozptýlování hlouček po výzvě, by místo opustil, nýbrž obcházel jednotlivé hloučky a vyzýval je, by šly na jiné místo, kde se pak konal nedovolený tábor lidu čís. 4482.

- s hlediska přest. §§ 3, 19 shrom. zák. nezáleží na tom, že pořadatel (svolavatel nebyl shromáždění osobně přítomen čís. 4482.

Silniční řád: není povšechného zákazu ponechatí vozidla všeho druhu na ulici; zákaz § 8 sil. ř. (čís. 47/1866 z. zák. pro Čechy) neplatí pro silostroje čís. 4367.

Silostroje viz automobily.

Sjednotený trest vid' trest sjednotený.

Skutkové závěry (§ 33 por. nov.) viz závěry skutkové.

Slepá ulička: vyjždění autem z ní čís. 4547.

- — viz též automobily.

Slib uzavřítí manželství viz zneuctění.

Služebná osoba viz osoba služebná.

Směnkový blanket viz padělání soukromé listiny.

Souběh činů trestných: ideální: ideální souběh přestupku podle § 512 a) tr. zák. s přestupkem podle § 515 tr. zák. je vyloučen čís. 4425.

- — — souběh přečinu § 283 tr. zák. s přest. §§ 3, 19 shrom. zák., nevzdálil-li se kdo při rozptýlování hlouček po výzvě, by místo opustil, nýbrž obcházel jednotlivé hloučky a vyzýval je, by šly na jiné místo, kde se pak konal nedovolený tábor lidu čís. 4482.

- — — nejde o delikt pokračovací, — jehož pojem předpokládá, že několikrát přestoupení trestních zákazů tvoří jednotný právní celek, —

nýbrž o sbíhající se delikty po rozumu § 265 tr. ř., uznal-li napadený rozsudek obžalovaného vinným samostatným trestným činem, jímž byl jen opakován stejnorodý trestný čin, jímž ho uznal vinným dřívější rozsudek č. ís. 4580.

— — — porušení povinnosti povolání může se advokát dopustit též z nebalosti (zanedbáním povinné péče), najmě podpisem podání sepsaného jeho kanceláři beze zkoumání jeho obsahu; toto porušení povinnosti povolání může se sbíhati i s poškozením cti a vážnosti stavu č. ís. 147 dis.

— — **materiální:** výroky obžalovaného, smerující proti republice, vládě a štátnemu znaku a zakladající skutkovú podstatu přečinov podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep., §§ 2, 8. č. 2 zák. čl. XLI:1914 a § 20, 40 zák. na ochr. rep., tvoria materiálny súbeh trestných činov (§ 96 tr. zák.) č. ís. 4481.

— — — ukládání peněžitých trestů při souběhu trestných činů (§ 102 tr. zák. slov.) č. ís. 4383.

— **zákonů trestných:** trestné činy spáchané československým příslušníkem v cizině jest posuzovati podle hmotného práva platného v oblasti, do níž obviněný přísluší domovským právem č. ís. 4450.

Soud: nalézací: nalézací soud je oprávněn k opětovnému projednání a rozhodnutí věci výlučně jen v rozsahu, v jakém mu bylo uloženo rozhodnutím zrušovacího soudu č. ís. 4573.

Soudce: disciplinární: jde o služební přečin, neuposlechl-li soudce příkazu, by nastoupil místo u soudu, k němuž byl přeložen, poněvadž kárný soud uznal na jeho přeložení na jiné služební místo; nevádí, že mu ještě nebyl doručen ministerský dekret o přeložení a nebyly ještě oznámeny požítky s novým služebním místem spojené č. ís. 143 dis.

— — z rozhodování v kárném řízení není vyloučen soudce, který jen zařídil, by byl obviněný vyslechnut dožadáným soudcem o zahájení kárného vyšetřování č. ís. 143 dis.

— — nepřiči se § 10 kár. zák., že byl obviněnému sdělen seznam všech členů kárného senátu, nikoli seznam členů k rozhodování již určených č. ís. 143 dis.

— — příležitost k obhajobě po rozumu § 13 kár. zák. musí býti obviněnému dána po souzeném provinění; nestačí příležitost poskytnutá před ním (v kárném řízení, jehož předmětem bylo mimo jiné vzdalování se služby u téhož soudu po jinou dobu); avšak porušení předpisu § 13 kár. zák. pozbylo významu, byla-li ještě před odkazovacím usnesením dána obviněnému jinak možnost uplatnění, co pokládá za nutné neb vhodné k obhajobě č. ís. 143 dis.

— — kárné řízení zahájené podle I. hlavy nelze za žádných okolností převést v řízení podle III. hlavy zák. č. ís. 46/1868, nýbrž jest je provést a skončiti samostatně a bez ohledu na předpisy této hlavy č. ís. 166 dis.

— **vyloučený:** předpis § 68 ve spojení s § 281 č. ís. 1 tr. ř. je právem formálním; neuvědomění si jeho významu jde na vrub obžalovaného č. ís. 4581.

— — práva uplatňovati jako zmatek č. ís. 1 § 281 tr. ř., že se rozhodování zúčastnil soudce podle poslední věty § 68 tr. ř. vyloučený, pozbyl podle poslední věty § 281 č. ís. 1 tr. ř. po případě obžalovaný, opomenuvší okolnost tu uplatňovati, ač byl přítomen líčením, jichž se soudce ten zúčastnil č. ís. 4581.

Soudní síň: ani pravdivé tiskové zprávy ze soudní síně nepožívají imunity č. ís. 4370.

— — za urážku na cti, pronesenou při hlavním přelíčení, odpovídá, kdo ji pronesl, i kdo ji v tisku reprodukoval, podle předpisů obecně platných č. ís. 4370.

Spolupachatelství: společným uskutečňováním společného — z předchozí dohody nebo jinak navzájem povědomého — úmyslu opodstatněný předpoklad spolupachatelství činí i při zločinu vraždy i při zločinu zabití kteréhokoliv ze spolupachatelů odpovědným za celkový výsledek činnosti všech, třebaš ne-

jsou činnosti jednotlivých spolupachatelů stejnorodé a pro způsobení protiprávního účinku rovnocenné č. ís. 4532.

— i kdyby jednání jednoho spolupachatele bylo s hlediska fyziologického a lékařského beze všeho významu pro příčinný vývin (postup) události vedších ke smrti napadeného, odpovídá spolupachatel za jeho smrt podle ustanovení o vraždě, směřoval-li společný úmysl, po případě předchozí dohoda spolupachatelů k jeho usmrcení, nebo podle ustanovení o zabití, sjednotil-li je jinak než vražedný úmysl nepřátelský beze záměru závažného s hlediska loupeže, nebo podle ustanovení o loupežném zabití, jednali-li ve společném úmyslu nebo třeba po předchozí dohodě zmocniti se násilím napadenému učiněným cizích věci movitých č. ís. 4532.

— **při loupeži (tr. zák. slov.):** ke spolupachatelství při zločinu loupeže se nevyžaduje, aby činnost každého spolupachatele byla stejnorodá, rovnocenná a stejně obsažná; jestliže společníci obžalovaného při činu poškozeného zastíleli, jest čin obžalovaného spolupachatele kvalifikovati též podle §§ 70, 344, 349 odst. II. tr. z. č. ís. 4379.

Spoluvina: § 5 tr. zák.: nemá-li býti tiskař za podmínek § 1 odst. (2) tisk. nov. stíhán pro spolupůsobení při tisku, nelze v tom, že odpovědný správce tiskárny četl kartáčový otisk neperiodického tiskopisu a nařídil jeho vytisknutí, spatřovati ani spoluvinu (§ 5 tr. zák.) č. ís. 4351.

— i pachatel hlavního činu může se dopustiti spoluviny (§ 5 tr. zák.) a nedokonaného svádění (§ 9 tr. zák.) ke zločinu nadřzování zločincům podle § 214 tr. zák. č. ís. 4508.

— spoluvina na lichvě předpokládá ve směru subjektivním kromě vědomí spoluvinníka o stavu dlužníkově, naznačeném v § 2 lich. zák., a o nápadné nepoměrnosti obapolných plnění též úmyslnou činností spoluvinníka, podporující hlavního pachatele ve vykořisťování dlužníkovy situace č. ís. 4565.

— **na vraždě viz vražda** (§ 137 tr. zák.).

Správce tiskárny viz tiskař.

Správní přešupek: obvinění z přešupku správního (podle § 8 zák. č. ís. 37/1928 tvrzením, že kdo překotně drancoval a kácel zabraný les) spadá pod ustanovení § 488, nikoliv § 487 tr. zák. č. ís. 4473.

Sprosfující rozsudek: při úvaze, zda jde o totožný čin, o němž byl již dříve vynesen pravoplatný rozsudek (§ 326 č. 1 tr. ř.), nerozhoduje právní kvalifikace činu, tvrzená obžalobou nebo přijatá soudem, nýbrž sám skutek, jenž byl označen jako trestný č. ís. 4459.

Starosta obce vid' ochrana úradov (§ 2).

Štátní úředník: v činné službě u úřadu, kde se obžalovaný dopustil trestného činu (§ 101 tr. zák.), může býti slyšen jako znalec v otázkách úředních (o způsobu úřadování a postupu při rozhodování ve věcech daňových); nevádí, že byl za znalce navržen presidiem dotyčného úřadu, připojivším se k trestnímu řízení jako soukromý účastník č. ís. 4522.

— k otázce rozsahu zproštění úředníka od povinnosti zachovávatí úřední tajemství (§ 151 č. ís. 2 tr. ř.; § 23 služ. pragm.) č. ís. 4522.

— **vězení viz štátné väzenie.**

Stavitel: nařídívši vyztužení jámy, je povinen (§ 335 tr. zák.) osobně se přesvědčiti, zda bylo příkazu ihned a řádně vyhověno, leč by pověřil prací tou osobu, o níž má záruku, že je způsobilá vykonati ji samostatně a odborně, i tak spolehlivá, že příkaz jí daný ihned splní č. ís. 4540.

Stíhací návrh (§ 530 tr. zák.) viz obžaloba soukromá.

Stížnost: dle § 481 tr. ř. č. ís. 4371.

— viz též řízení přestukové.

Stíhmená světla viz automobily.

Stopovanie: štátny zástupca, nariadiвши stopovanie, je oprávněný vo vlastnom obore pôsobnosti samostatne zisťovať, či jestvujú dôvody vylučujúce trestnosť činu, a okresný súd alebo vyšetrujúci súdca (§ 86 tr. p.) sú povinní vyhovieť požiadaniu štátného zástupcu aj v tomto smere č. ís. 4437.

Strážník: čekající na chodbě soudu jako svědek, není ve výkonu služby (§ 68 tr. zák.) č. ís. 4492.

- ochrany §§ 68, 81 tr. zák. požívá i strážník, předsevzavší služební výkon cestou ze služby domů; nezáleží na tom, že nezakročil výslovně jménem zákona; stačí, jednal-li v oboru své úřední působnosti čís. 4357.

Súbeh vid' souběh trestných činů.

Substituční poměr: nejde o poměr substituční, nýbrž o jednání poškozující čest a vážnost stavu, dal-li si advokát vyplatiti peněžitou odměnu od advokáta za to, že ho doporučil klientovi čís. 150 dis.

Súdnicstvo trestné nad mládežou vid' mladiství provinilci.

Súhrnný trest vid' trest súhrnný.

Súkromný návrh vid' návrh súkromnej strany.

Svádění ke krivému svědectví (§ 222 tr. zák. slov.): pouhé požádání svědka, v jakékoli formě pronesené, by neřekl u soudu pravdu, neb aby ji zamlčel, není ještě sváděním ke krivému svědectví ve smysle § 222 tr. z.; toto zákonné ustanovení však nevyžaduje, aby svádění bylo podporováno slibem hmotné výhody nebo vyhrázkou. Z pojmu »usilování« plyne, že pachatel musí vykonávat na svědka takový psychický vliv, z kterého jest zjevný úmysl, přiměti svědka ke krivému svědectví; krivé svědectví musí se týkati podstatných okolností souzeného případu čís. 4400.

— — — trestného činu podle § 222 tr. z. se dopouští i ten, kdo hledí přiměti svědka, by odvolal pravdivou výpověď čís. 4436.

— — — viz též podvod dle § 199 a).

Svedení (§ 132 III. tr. zák.): odpuštění rodičů zneužitých děvečat pachateli odsouzenému pro zločin podle § 132 tr. zák. nemusí ještě znamenati, že se poškozovým dostalo od pachatele zadostiučinění, a proto býti důvodem ke zmírnění trestu po rozumu § 410 tr. ř. čís. 4575.

Svedok: je přípustné uložit závazok svedčit takému svedkovi, který je k jednání alebo k jednotlivým zmedzi niekoľko spoluobvinených (spoluobžalovaných) v pomere uvedenom v § 205 č. 1 tr. p., ak je svedecká výpověď oddeliteľná a možno-li vylúčiť tak, aby svedok nebol vôbec privedený do postavenia, v ktorom by musel odopreť výpověď z obavy, aby nepriťazil osobám v § 205 č. 1 tr. p. označeným čís. 4578.

Svědek: § 151 č. 2 tr. ř.: k otázce rozsahu zproštění úředníka od povinnosti zachovávatí úřední tajemství (§ 151 čís. 2 tr. ř.; § 23 služ. pragm.) čís. 4522.

— § 160 tr. ř.: svědkovi, jemuž uložen trest ve smyslu § 160 tr. ř. pro odpírání výpovědi, přísluší právo stížnosti po rozumu § 481 tr. ř. čís. 4371.

Světová krise: a úpadek z nedbalosti čís. 4554.

Svolavatel shromáždění: pojem čís. 4381.

— — viz též shromáždění.

Šrapnel: jeho přechovávání čís. 4507.

— viz též zbrojní patent.

Štátne väzenie: aj jednostranný prejav o hospodárskej situácii, prednesený na verejnej schôdzi bez určitých návrhov na odstránenie vytýkaných závad a bez úmyslu dosiahnuť odhlasovanie nejakej rezolúcie môže svedčiť o snahe páchatelovej vykonať vliv na usporiadanie vecí verejných alebo sociálnych (§ 1 zák. č. 123/31 Sb. z. a n. o štátnom väzení) čís. 4431.

Štátny zástupca: nariadivši stopovanie, je oprávnený vo vlastnom obore pôsobnosti samostatne zisťovať, či jestvujú dôvody vylučujúce trestnosť činu, a okresný súd alebo vyšetřující sudca (§ 86 tr. por.) sú povinní vyhověť požiadaniu štátneho zástupcu aj v tomto smere; k pojmu »trestného činu« v smysle ustanovenia § 101 č. 1 tr. por. čís. 4437.

Švagrovství viz rodinný poměr.

Tajemství úřední viz úřední tajemství.

Tampon vid' rozh. čís. 4567.

Tažké ublížení páchatelovi: pro pojem »těžkého ublížení pachateli nebo jeho příslušníkům« v § 307 odst. II. tr. zák. není rozhodným objektivní výsledek ublížení, nýbrž subjektivní duševní účinek, který mělo jednání poškozového na mysl a cit pachatelův a který v něm vyvolal dojem těžkého ublížení čís. 4430.

Telata: patří k drobnému dobytku jatečnému čís. 4486.

Telegrafická opověď: zmateční stížnosti čís. 4546.

— — viz též zmateční stížnost.

Telegrafy (zák. čís. 9/1924): radiotelefonním zařízením po rozumu § 24 zák. čís. 9/1924 nejsou jen úplně a k provozu schopné radiopřístroje (radiové aparátů), nýbrž i přístroje ve stavu nepoužívaném, jichž lze používat po výměně některé součástky a po opravě (připojení součástek jiných), ba i takové součástky, jsou-li pro telefonní provoz podstatné čís. 4475.

— jde o právní omyl ve smyslu § 233 tr. zák., domníval-li se pachatel, že k přechovávání nepoužitelného přístroje není třeba koncese čís. 4475.

Těžší zlé činy: po rozumu posl. věty § 523 tr. zák. čís. 4426.

— — viz též opilost.

Tchyně viz krádež v rodině.

Tiseň: pojem čís. 4565.

— tiseň ve smyslu § 1 zák. čl. XXV:1883 jest takový hospodářský stav dlužníkův, který ho nutí, aby pro dosažení úvěru neb odkladu placení učinil krok, který by při náležitém rozvážení neuznal za vhodný; skutková podstata trestného činu podle cit. zák. ustanovení vyžaduje, aby dlužník byl v tiseň již při poskytnutí úvěru neb odkladu placení čís. 4460.

— viz též lichva.

Tiskař: to, že nakladatel (vydavatel) neperiodického tiskopisu není znám, je objektivní podmínkou trestní zodpovědnosti správce tiskárny ve smyslu § 24 tisk. nov., a to pro dobu, kdy je soudu rozhodnutí o tom, zda se na správce přesouvá trestní zodpovědnost; nesejde na tom, kdy se soukromému obžalobci stalo známým, kdo je nakladatelem (vydavatelem) tiskopisu čís. 4351.

— nemá-li býti tiskař za podmínek § 1 odst. (2) tisk. nov. stíhán pro své spolupůsobení při tisku, nelze v tom, že odpovědný správce tiskárny četl kartáčový otisk neperiodického tiskopisu a nařídil jeho vytisknutí, spatřovati původcovství (spolupůvodcovství) ve smyslu § 1 (3) čís. 3 tisk. nov., nepřistoupila-li k tomu další nějaká činnost při uveřejnění zprávy, která by přesahovala rámec jeho přirozené a zákonem v § 1 odst. (2) tisk. nov. předpokládané účasti při tisku; vytisknutí onoho tiskopisu nelze tu podřaditi ani pojmu »spoluviny« ve smyslu § 5 tr. zák. čís. 4351.

Tiskové právo: zákon o tisku čís. 6/1863: § 9 odst. 2: výhody druhého odstavce § 9 tisk. zák. požívají jen tiskopisy, sloužící pouze potřebám tamže uvedeným, a to bez ohledu na to, zakládá-li jich obsah skutkovou podstatu trestného činu (zda tiskopis byl nebo mohl býti zabaven) čís. 4415.

— — — potřebám společenského života neslouží a nad to účel potřeby takové přesahují s hlediska vojenské kázně nikoliv bezzávadně tiskopisy, sdělující ve formě úmrtního oznámení, že se vojenská služba vojínova schyluje ke konci čís. 4415.

— — § 17: ku přičítání přestupku podle § 17 zák. o tisku se vyžaduje zavinené (úmyslné nebo z nedbalosti) nešetření tohoto předpisu čís. 4471.

— — — prokázaná skutečná nemožnost splnění příkaz v § tom tiskaři daný síce viny zbavuje, nejde však o takovouto nemožnost, mohli-li tiskař zarazit tisk, vida, že objednatel výtisky ihned odebírá, by je (k rozšiřování) odnesl, nedovoluje tiskaři ani si je přečísti, nebo mohli-li povinné výtisky vytisknouti a odevzdati aspoň po jeho odchodu; tiskař nemůže se tu spokojiti slibem objednatele, že si obstará cenzuru sám; omyl v tomto směru je omylem právním (§§ 3, 233 tr. zák.). čís. 4471.

- — zák. čís. 142/1868: čl. III: rozšiřoval-li kdo leták, jehož obsahem byl spáchán přečin proti bezpečnosti cti, jen z nedbalosti, neznaje jeho obsah, nedopouští se urážky na cti ani přestupku podle čl. III zák. čís. 142/1868 nebo podle § 6 tisk. nov. čís. 4391.
- Tiskovina:** otisk zhotovený cyklostilem jest »tiskovinou« ve smysle § 2 odst. I. zák. čl. XIV:1914 čís. 4406.
- viz též rozšiřovanie tlačív.
- Tlačivá vid' rozšiřovanie tlačív.**
- Traskaviny:** trestné predpisy §§ 2, 3 zák. z 27. mája 1885 č. 134 r. z. nevzťahujú sa na traskaviny štátneho monopolu čís. 4570.
- vid' tiež traskaviny.
- Trest:** prekažení úředního (služebního) výkonu je objektivní podmínkou vyšší trestní sazby § 313 tr. zák., aniž se vyžaduje, by je pachatel pojal ve svůj úmysl 4432.
- — byl-li uložen trestním příkazem trest peněžité, trestní příkaz pak jen k odporu obviněného byl zrušen a zahájeno řádné řízení, nesměl býti v rozsudku uložen trest na svobodě, jenž jest přísnější než trest peněžité, třeba že by pro případ nedobytnosti tohoto trestu měl nastoupiti náhradní trest vězení. Na tom nemůže nic měniti, že obviněný při hlavním přelíčení prohlásil, že mu nelze peněžité trest zaplatiti, a sám žádal za změnu peněžité trestu v trest náhradní čís. 4486.
- **smrti:** okolnost, že porotní sbor soudní po vynesení rozsudku smrti proti předpisu 2. věty prvního odstavce § 264 tr. ř. neodložil výkon trestu na svobodě, uloženého rozsudkem, jenž předcházal odsouzení pro hrdelní zločin, spáchaný před prvním rozsudkem, ač bylo při porotním hlavním přelíčení zjištěno, že si obžalovaný trest ten odpykává, není na závalu odsouzení k trestu smrti čís. 4454.
- — výkon takového trestu na svobodě není zstřením trestu smrti po rozumu § 50 tr. zák.; porušení předpisů o výkonu trestu nezakládá zmatek (§ 344 čís. 12 tr. ř.) čís. 4454.
- **zmírnění dle § 410 tr. ř.** viz zmírnění trestu.
- **zostření trestu:** ustanovení § 250 tr. zák. lze použiti jen pro okolnosti přitěžující (§ 265 posl. odst. tr. zák.) čís. 4499.
- — jde o zmatek čís. 11 § 281 tr. ř. (vykročením z trestní moci), zostřil-li soud trest podle prvé sazby § 337 tr. zák., ač tu nebylo okolností přitěžujících, a použito jen § 266 tr. zák., nikoli § 260 b) tr. zák. čís. 4499.
- **sjednoteny:** nebol-li v pokračování podľa § 518 tr. p. odsúdenému v prípadoch, označených v § 518 odst. II. tr. p. ustanovený obhájca z úradnej povinnosti, pokračovanie trpí zmätkom podľa § 384 č. 6 tr. p. čís. 4438.
- **úhrnný:** podkladem pro vyměření úhrnného trestu jsou pravoplatné rozsudky, určující tresty na svobodě, které nejsou ještě odpykány; pro pojetí více trestů v trest úhrnný není směrodatný den návrhu, nýbrž jedině den ulčení úhrnného trestu čís. 4376.
- — teprve po rozhodnutí o podmíněném odkladu výkonu trestu jest rozsudek pravoplatný ve smyslu § 517 tr. ř. a může ho býti použito při vyměření úhrnného trestu čís. 4385.
- — nebol-li v pokračování podľa § 518 tr. p. odsúdenému v prípadoch, označených v § 518 odst. II. tr. p., ustanovený obhájca z úradnej povinnosti, pokračovanie trpí zmätkom podľa § 384 č. 6 tr. p. čís. 4438.
- — při výměre úhrnného trestu je dbal predpisu § 22 odst. 2 tr. zák., že najdlhšia doba dočasného trestu káznice činí 15 rokov čís. 4448.
- — bol-li obžalovaný odsúdený pre trestný čin, spáchaný pred vynesením rozsudku povolívišieho mu podmienený odklad výkonu trestu, príslúcha rozhodnutie o tom, či má byť podmienené odložený trest súhrnný, ktorý treba podľa § 517 tr. p. ustanoviť, súdu označenému v § 518 (odst. 3, 4) tr. p. čís. 4474.
- — výrok rozsudku, jímž byl podle § 518 odst. VII. tr. ř. místo dvou trestů na svobodě, připouštějících ještě dobrodiní podmíněného odkladu, z nichž jeden byl pravoplatně odložen na zkušební dobu, vyměřen úhrnný trest na svobodě delší jednoho roku a vysloveno, že se ostatní

- ustanovení původních rozsudků kromě výměry trestů ponechávají v platnosti, jest sice nepřesný, není však zmatečný ve smyslu § 384 č. 10 tr. ř. čís. 4494.
- Trestní oznámení:** proti neznámým pachatelům a zánik žalobního práva podle § 530 tr. zák. čís. 4360.
- **soudnictví nad mládeží** viz mladiství provinilci.
- Trestním soudním vyšetřováním (straferichtliche Untersuchung):** ve smyslu § 17 kárného statutu advok. jest rozuměti každé trestní řízení od jeho počátku až do pravoplatného skončení, nikoliv jen přípravné vyšetřování podle desáté hlavy trestního řádu čís. 142 dis.
- Tresty peněžité při souběhu trestných činů:** při souběhu trestných činů předpisuje § 102 tr. z., aby peněžité pokuta byla uložena na každý trestný čin zvláště čís. 4383.
- Trhadla:** předpisy nařízení z 2. července 1877, čís. 68 ř. zák. (§ 109) nevztahují se na černý prach čís. 4483.
- Traskaviny:** zák. čís. 134/1885: pyroxylin není vhodným předmětem přestupku podle § 2 (přečinu podle § 3) zák. o traskavinách čís. 4402.
- — předpisy nařízení ze dne 2. července 1877, čís. 68 ř. zák. nemohou se vztahovati na černý prach čís. 4483.
- — přechovávání nevybuchlého dělového šrapnelu, naplněného černým prachem, nespadá pod ustanovení § 3 zák. o traskavinách (čís. 134/1885); spadá však pod ustanovení §§ 12, 32 zbroj. pat. a § 431 tr. zák. čís. 4507.
- Účinná lítost** viz lítost účinná.
- Učitel (učitelka) obecné školy:** jest veřejným úředníkem po rozumu §§ 101 odst. 2, 153 tr. zák. i osobou jmenovanou v § 68 tr. zák. čís. 4509.
- — — ochrany požívá i na chodbě školy, kam vyšel, aby napomenul rušitele vyučování ke klidu, nebo utekl, by ušel útoku pachatelovu ve třídě čís. 4509.
- Udělení rady:** je považovati za úkon zastoupení ve smyslu §§ 9 odst. 1 a 10 odst. 1 adv. řádu čís. 147 dis.
- Úhrnný trest** viz trest úhrnný.
- Úkon zastoupení:** ve smyslu §§ 9 odst. 1 a 10 odst. 1 adv. řádu je i pouhé udělení rady čís. 147 dis.
- Ukryvačstvo (§ 370 tr. zák. Slovo):** je zločinem aj vtedy, keď trestný čin páchatelov je zločinom len so zreteľom na jeho osobné vlastnosti alebo pomery; ukryvač však musí znať okolnosti, pre ktoré je trestný čin hlavného páchatela zločinom čís. 4429.
- Úmrtní oznámení** viz tiskový zákon (§ 9).
- Úpadca majetkový vid' úpadok zavinený.**
- Úpadek z nedbalosti: § 486 čís. 1 tr. zák.:** odvažným obchodem po rozumu § 486 čís. 1 tr. zák. není jen obchod diferenční, nýbrž každý obchod, při němž jest počítati s větší pravděpodobností s možností ztráty, než u jiných obchodů, a k jehož podniknutí je proto potřeba kapitálu, jímž může býti uhrazena případná ztráta z takového obchodu čís. 4558.
- — — nakolik sem spadá koupě většího množství obilí mlynářem na ploštinové burse čís. 4558.
- — **§ 486 čís. 1, 2 tr. zák.:** pojem a měřítko nedbalosti při přečinu podle § 486 tr. zák. jsou tytéž jako při přečinu podle § 335 tr. zák.; na dlužníkovi žádá se všeobecně, by jednal s péčí rozumného, průměrného člověka, a, je-li obchodníkem, kromě toho individuálně podle zásad řádného obchodování čís. 4554.
- — — nedbalost při lehkomyšlném nebo nepřiměřeném používání úvěru po rozumu § 486 čís. 1 tr. zák. záleží v tom, že dlužník neuvažuje s povinnou péčí o tom, bude-li mu lze splatiti dluhy včas (bude-li schopen pláti), v případě § 486 čís. 2 tr. zák. pak v tom, že dlužník, uvědomiv si svou neschopnost pláti, neuváží, že konáním

platů a uzavíráním nových obchodů zmenšuje podstatu, ze které mohou věřitelé, kteří tu již jsou, býti uspokojeni, a že noví věřitelé nedostanou to, co by dostati měli č. 4554.

— — — — — nedbalost ta může býti vědomá i nevědomá; v případě § 486 č. 2 tr. zák. žádá se pozitivní vědomost o neschopnost platiti č. 4554.

— — — — — na obchodníku a průmyslníku lze požadovati jen takovou opatrnost, která počítá s normálními poměry; nemůže se na něm požadovati, by počítal s okolnostmi mimořádnými, těžko předvídatelnými (při používání úvěru v roce 1928 a v první polovici roku 1929 s nynější světovou krizí) č. 4554.

— — — — — při posuzování neschopnosti platiti nelze vycházeti z bilance likvidační č. 4554.

— **podvodný (§ 205 a) tr. zák.:** ustanovení § 205 a) tr. zák. nevztahuje se k oněm složkám jmění dlužníka, jež jsou vyloučeny z exekuce (z úpadku) (jediné auto pachatele provozujícího jím po živnostensku dopravu), vztahuje se však k výtěžku dlužníkem za takový předmět dosaženému (promarnění kupní ceny) č. 4378.

— — — — — ustanovení § 205 a) tr. zák. nechrání práva jednotlivých věřitelů na stejnoměrné (s ostatními) uspokojení jejich pohledávek, nýbrž chrání povšechný nárok veškerého věřitelstva, po případě určitých skupin věřitelů, by k jejich uspokojení bylo — pokud ho k tomu třeba — použito celého nebo třeba části jmění dlužníka, dotčené onou skupinou, takže (s výhradou stíhání podle § 485 tr. zák. a § 486 č. 2 tr. zák.) vypadá v dosahu § 205 a) tr. zák. použití jmění nebo dotčené jeho části k uspokojení některého nebo některých věřitelů bez ohledu na sbíhající se nárok věřitelů ostatních č. 4453.

— — — — — § 414 tr. zák. slov.: i dubiosní pohledávky mají majetkovou hodnotu a jich vynechání ve výkazu majetku jest zatajením aktiv ve smyslu § 4 zák. č. V:1916 (§ 414 č. 1 tr. zák.); škodu, způsobenou tím věřitelům, jest určití podle pravděpodobné hodnoty těchto pohledávek; pro kvalifikaci trestného činu a pro výměru trestu stačí však zjistiti aspoň minimální hodnotu v částkách uvedených v § 383 tr. zák. ve znění nov. č. 31/29 Sb. z. a n.; zatajení aktiv jest trestným činem jen tehdy, stalo-li se v úmyslu poškoditi věřitele; skutková podstata zločinu podle § 414 č. 2 tr. zák. vyžaduje, aby pachatel pozitivním projevem uznal za pravý dluh, o němž ví, že jest nepravý; otázku, zda úpadek vědomě nesprávně vedl obchodní knihy, náleží rozhodnouti soudu, nikoli znalci. Vedl-li knihy někdo jiný než úpadek, nutno zjistiti, zda nesprávně jich vedení dělo se na přímý poukaz úpadcův č. 4517.

— — — — — § 416 tr. zák. slov.: subjektem trestných činů, uvedených v § 416 tr. zák., je len majetkový úpadek v smysle hmotného práva konkurzného, na majetok kterého bol pravoplatným usnesením uvalený konkurz č. 4477.

Úplatkářství (zákon č. 178/1924): § 3 odst. 2 (§ 2 odst. 3): přestupky podle § 3 odst. 2 a podle § 2 odst. 2 zák. č. 178/1924 promlčují se podle § 532 tr. zák. v šesti měsících, aniž je rozlišovati mezi aktivním a pasivním úplatkářstvím a aniž záleží na výši nebo hodnotě úplatku č. 4414.

— — — — — nakořik nejde o porušení předpisů §§ 320, 267 tr. ř. a o zmatek č. 6 a č. 7 § 344 tr. ř., byly-li ke hlavní otázce na zločin § 101 tr. zák. dány a kladně zodpovězeny eventuální otázky na úplatkářství podle § 3 odst. 2 a podle § 2 odst. 2 zák. č. 178/1924, ač obžaloba zněla jen na onen zločin a na úplatkářství nebyla rozšířena (doplněna) č. 4414.

— **§ 3 odst. 3:** přečinu podle § 3 odst. (3) zák. č. 178/1924 mohou se dopustiti i jiné osoby než veřejní činitelé po rozumu § 6 cit. zák. č. 4362.

— — — — — nezáleží na tom, že ani nedošlo k působení (k uplatňování vlivu) pachatele (§ 3 odst. 3 zák. o úplatkářství) na veřejné činitele; stačí, že to bylo podplácjícím předpokládáno, zamýšleno, nanejmé podplácenou

osobou výslovně nebo konkludentně slíbeno, třebas pak nedošlo k usku-
tečnění slibu č. 4362.

— — — — — nesejde ani na tom, že veřejní činitelé neměli účast, ba ani nevěděli o úplatcích pachatelem přijatých, ani na tom, že by bylo k úkonu došlo i bez úplatku a že by se byl veřejný činitel úkonem tím nedopustil ani stranictví, ani (jinakého) porušení platných a závazných proň předpisů č. 4362.

— — — — — trestnost skutku není vyloučena tím, že nebylo ani jeho účinkem, ani jeho (zamýšleným) účelem poškození státního (jinak veřejného) nebo soukromého zájmu neb i jen porušení (nešetření) předpisů, jež přišly nebo byly by přišly v úvahu pro úkony veřejných činitelů č. 4362.

Úředníci veřejní: zamestnanci v státních zárobkových podnikoch, vedených podľa zásad súkromopodnikateľských, nie sú verejnými úradníkmi v smysle § 461 tr. zák. č. 4398.

— — — — — pověřil-li okresní úřad mocí svého dozorcího práva vedením agendy dobytých pasů někoho, kdo není zároveň starostou obce neb obecním notářem, nelze tohoto zmocněnce vzhledem k ustanovení §§ 9, 126 lit. b) zák. č. VII:1888 považovati za úředníka ve smyslu § 393 tr. zák. č. 4419.

Úrazové pojištění: byl-li usmrcený pojištěn proti úrazu podle zákona ze dne 28. prosince 1887, č. 1 ř. zák. z roku 1888, nezávisí beztrestnost přečinu podle § 335 tr. zák. z důvodu promlčení na tom, zda byla škoda po rozumu § 531 b) tr. zák. nahrazena pozůstalým (matce), jimž úrazová pojišťovna škodu nahradila, nýbrž na tom, zda byla nahrazena této pojišťovně, třebaže ji po rozumu § 45 cit. zák. na obžalovaném nežádala č. 4536.

Urážka církve viz náboženství.

— **mravopověstnosti** viz pohoršení veřejné.

— **na cti: dle § 312 tr. zák.:** úkon veřejného činitele pozbývá povahy výkonu úřadu (služby) a činitel sám zvláštní ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák. jen, nespadá-li dotčený úkon vůbec podle povšechné své povahy v okruh jeho oprávnění a povinnosti; stačí, že veřejný činitel byl formálně k dotčenému úkonu oprávněn, třebaže tu nebyly jeho věcné předpoklady č. 4432.

— — — — — § 313 tr. zák.: překazení úředního (služebního) výkonu je objektivní podmínkou vyšší trestní sazby § 313 tr. zák., aniž se vyžaduje, by je pachatel pojal ve svůj úmysl č. 4432.

— — — — — dle § 487 a násl. tr. zák.: ani pravdivé tiskové zprávy ze soudní síně nepoživají imunity č. 4370.

— — — — — za urážku na cti, pronesenou při hlavním přeličení, odpovídá, kdo ji pronesl, i kdo ji v tisku reprodukoval, podle předpisů obecně platných č. 4370.

— — — — — rozšiřoval-li kdo leták, jehož obsahem byl spáchán přečin proti bezpečnosti cti, jen z nedbalosti, neznače jeho obsah, nedopouští se urážky na cti ani přestupku podle čl. III. zák. č. 142/1868 nebo podle § 6 tisk. nov. č. 4391.

— — — — — zásady § 262 tr. ř., že nalézací soud není vázán označením činu v obžalobě, nelze do všech důsledků a bez výhrady použití na delikty soukromožalobní č. 4397.

— — — — — poškození cti a vážnosti stavu, použil-li advokát v soudní sině urážlivých výroků proti dřívějšímu klientovi, a musel-li výroky ty odvolati č. 148 dis.

— — — — — dle § 487, 488 tr. zák.: obvinění z přestupku správního (podle § 8 zák. č. 37/1928 tvrzení, že kdo překotně drancoval a kácel zabraný les) spadá pod ustanovení § 488, nikoliv § 487 tr. zák. č. 4473.

— — — — — dle § 488 tr. zák.: bylo-li v závadném podání uvedeno, že se úřad vyhýbá vlastní odpovědnosti a nutí nemožným způsobem obžalovaného prokázati jsoucnost určitých okolností, a že jednání úřadu je tvrdošíjně a nesprávně, nejde o tvrzení určitých konkrétních skutečností, nýbrž o projev úsudků (odsudků), které mohou nabýti

podoby obviňování z určitého (nečestného) skutku po rozumu § 488 tr. zák. jen souvislostí s výslovnými tvrzeními nebo náznaky vyhrocenými ve směr na určité skutky nebo úkony dotčeného úřadu č. 4573.

§ 490 tr. zák.: pro důkaz objektivní a subjektivní nepravdivosti údajů (§ 27 zák. proti nek. sout.) platí zásady oficiálnosti a pravdy materiální, nikoli zásada § 490 tr. zák. č. 4350.

ani pravdivé tiskové zprávy ze soudní síně nepoživají imunity č. 4370.

za urážku na cti, pronesenou při hlavním přelíčení, odpovídá, kdo ji pronesl, i kdo ji v tisku reprodukoval, podle předpisů obecně platných č. 4370.

byla-li urážka spáchána tiskem, neplatí předpisy o důkazu pravděpodobnosti podle druhého odstavce § 490 tr. zák. (ve spojitosti s § 489 tr. zák.), nýbrž jen zvláštní předpisy tiskové novely (§ 4, 6 (4), 13) č. 4473.

z toho, že urážlivý protest byl přednesen ve schůzi obecního zastupitelstva, nelze beze všeho soudit, že šlo o věc veřejného zájmu (o hájení veřejného zájmu) po rozumu § 4 tisk. nov. č. 4569.

dle § 491 tr. zák.: jde o přestupek § 497, nikoli o přečin podle § 491 tr. zák., je-li podstatou článku výtku, že se napadený dopustil různých konkrétně blíže nenaznačených machinací (s válečnými půjčkami), které byly za trestního řízení i proti napadenému na přetřes předvedeny (i napadený byl obžalován, avšak zproštěn) č. 4384.

změnu názorů o politických nebo národních událostech nelze za všech okolností pokládati za čin nečestný nebo nemravný, nanejvýš, došlo-li k ní po náležité rozvaze z důvodů vážných, kotvících ve změnách politických nebo národních poměrech a z vnitřního přesvědčení č. 4489.

kritika, satira a ironie mohou být nepřívětivé, nepřijemné, v případě i zesměšňující, nesmějí se však dotýkat osobní hodnoty, mravních kvalit napadeného a nesmějí svou formou nabývat takového rázu zesměšňujícího, že se tím napadený snižuje v úctě a vážnosti č. 4489.

nakolik výtku, že se čtenářům určitých novin zdvihá žaludek, není jen beztrestnou kritikou a satirou, nýbrž výtkou opovržlivé vlastnosti po rozumu § 491 tr. zák. č. 4489.

§ 492 tr. zák.: oprávnění podat obžalobu pro přečin zlehčování přísluší obchodním a hospodářským podnikům bez ohledu na formu, v níž jsou provozovány, a bez ohledu na to, zda jde o podnik jednotlivců, či o podnik kolektivní č. 4350.

hledisko § 492 tr. zák. nemá tu místa č. 4350.

dle § 497 tr. zák.: předpisů o zanedbání povinné péče redaktorem po rozumu § 6 zák. č. 124/1924 nelze použít na přestupek podle § 497 tr. zák., byť byl spáchán tiskem č. 4384.

jde o tento přestupek, nikoli o přečin podle § 491 tr. zák., je-li podstatou článku výtku, že se napadený dopustil různých konkrétně blíže nenaznačených machinací (s válečnými půjčkami), které byly za trestního řízení i proti napadenému na přetřes předvedeny (i napadený byl obžalován, avšak zproštěn) č. 4384.

dle čl. V. zák. č. 8/1863: bylo-li v závadném podání uvedeno, že se úřad vyhýbá vlastní odpovědnosti a nutí nemožným způsobem obžalovaného prokázatí jsoucnost určitých okolností, a že jednání úřadu je tvrdošíjné a nesprávné, nejde o tvrzení určitých konkrétních skutečností, nýbrž o projev úsudků (odsudků), které mohou nabýti povahy obviňování z určitého (nečestného) skutku po rozumu § 488 tr. zák. jen souvislostí s výslovnými tvrzeními nebo náznaky vyhrocenými ve směr na určité skutky nebo úkony dotčeného úřadu č. 4573.

viď též ochrana cti.

— tiskem (zák. č. 124/1924): § 1 (3): nemá-li být tiskař za podmínek § 1 odst. (2) tisk. nov. stíhán pro své spolupůsobení při tisku, nelze v tom, že odpovědný správce tiskárny četl kartáčový otisk neperiodického tiskopisu a nařídil jeho vytisknutí, spatřovati původcovství (spolupůvodcovství) ve smyslu § 1 (3) č. 3 tisk. nov., nepřistoupila-li k tomu další nějaká činnost při uveřejnění zprávy, která by přesahovala rámec jeho přirozené a zákonem v § 1 odst. (2) tisk. nov. předpokládané účasti při tisku; vytisknutí onoho tiskopisu nelze tu podřaditi ani pojmu »spoluviny« ve smyslu § 5 tr. zák. č. 4351.

— organizace politické strany, nařídívší uveřejnění zprávy (vydání letáku), je též nakladatelem (vydavatelem); ani jí ani sprostředkovatele mezi ní a tiskárnou nelze pokládati za »původce« po rozumu § 1 odst. 3 č. 3 tisk. nov.; ten je tu neznám; proto není stíhání sprostředkovatele vyloučeno po rozumu §§ 1 a 24 tisk. nov., znal-li obsah zprávy, než ji tiskárně doručil, a věděl-li, že má být tiskem uveřejněna (§§ 7, 10, 239 tr. zák.) č. 4413.

§ 4: ani pravdivé tiskové zprávy ze soudní síně nepoživají imunity č. 4370.

za urážku na cti, pronesenou při hlavním přelíčení, odpovídá, kdo ji pronesl, i kdo ji v tisku reprodukoval, podle předpisů obecně platných č. 4370.

byla-li urážka spáchána tiskem, neplatí předpisy o důkazu pravděpodobnosti podle druhého odstavce § 490 tr. zák. (ve spojitosti s § 489 tr. zák.), nýbrž jen zvláštní předpisy tiskové novely (§ 4, 6 (4), 13) č. 4473.

z toho, že urážlivý protest byl přednesen ve schůzi obecního zastupitelstva, nelze beze všeho soudit, že šlo o věc veřejného zájmu (o hájení veřejného zájmu) po rozumu § 4 tisk. nov. č. 4569.

§ 5: ustanovení § 5 zák. č. 124/24 Sb. z. a n. předpokládá, že autorem jest třetí osoba, nikoli zodpovědný redaktor; autorem jest nejen, kdo sepíše a uveřejní své vlastní myšlenky, nýbrž i ten, kdo reprodukuje projevy třetích osob č. 4383.

§ 6: předpisů o zanedbání povinné péče redaktorem po rozumu § 6 zák. č. 124/1924 nelze použít na přestupek podle § 497 tr. zák., byť byl spáchán tiskem č. 4384.

roziřoval-li kdo leták, jehož obsahem byl spáchán přečin proti bezpečnosti cti, jen z nedbalosti, neznače jeho obsah, nedopouští se urážky na cti ani přestupku podle čl. III zák. č. 142/1868 nebo podle § 6 tisk. nov. č. 4391.

s hlediska zanedbání povinné péče podle § 6 tisk. nov., nepřichází v úvahu po subjektivní stránce, zda si pachatel (odpovědný redaktor) uvědomil urážlivou povahu projevu, nýbrž třeba výroku o tom, zda si při náležité pozornosti a opatrnosti měl a mohl uvědomiti obsah článku a zda to z nedbalosti opomenul č. 4569.

§ 6 (4): byla-li urážka spáchána tiskem, neplatí předpisy o důkazu pravděpodobnosti podle druhého odstavce § 490 tr. zák. (ve spojitosti s § 489 tr. zák.), nýbrž jen zvláštní předpisy tiskové novely (§ 4, 6 (4), 13) č. 4473.

§ 13: byla-li urážka spáchána tiskem, neplatí předpisy o důkazu pravděpodobnosti podle druhého odstavce § 490 tr. zák. (ve spojitosti s § 489 tr. zák.), nýbrž jen zvláštní předpisy tiskové novely (§ 4, 6 (4), 13) č. 4473.

§ 17: odškodné podle § 17 není trestem, nýbrž zadostiučiněním a rozhodnutí o něm nemůže být napadeno zmateční stížností č. 4493.

§ 24: to, že nakladatel (vydatel) neperiodického tiskopisu není znám, je objektivní podmínkou trestní zodpovědnosti správce tiskárny ve smyslu § 24 tisk. nov., a to pro dobu, kdy je soudu rozhodnouti o tom, zda se na správce přesouvá trestní zodpovědnost; nesejde na tom, kdy se soukromému obžalobci stalo známým, kdo je nakladatelem (vydavatelem) tiskopisu č. 4351.

- — — organizace politické strany, nařídívní uveřejnění zprávy (vydání letáku), je též nakladatelem (vydavatelem); ani ji ani sprostředkovatele mezi ní a tiskárnou nelze pokládati za »původce« po rozumu § 1 odst. 3 čis. 3 tisk. nov.; ten je tu neznám; proto není stíhání sprostředkovatele vyloučeno po rozumu §§ 1 a 24 tisk. nov., znal-li obsah zprávy, než ji tiskárně doručil, a věděl-li, že má být tiskem uveřejněna (§§ 7, 10, 239 tr. zák.) čis. 4413.
- — § 32 (1): účel ustanovení první věty § 32 (1) tisk. nov.; porušení předpisu toho není zmatkem čis. 3 § 281 tr. ř. čis. 4551.
- — tlačou: stala-li se urážka na cti tlačou, třeba smysl závadného článku vyladit jen podľa jeho skutočného obsahu tak, ako působí na priemerneho čitateľa; netreba síce, aby bol urazený pomenovaný, vyžaduje sa však, aby bolo možno bezpochybné ustáliť, koho mal pachateľ na mysli čis. 4452.
- — úradu viz urážka dle čl. V.

Úřední tajemství: § 23. služ. pragm.: k otázce rozsahu zproštění úředníka od povinnosti zachovávatí úřední tajemství (§ 151 čis. 2 tr. ř.; § 23 služ. pragm.) čis. 4522.

- — státní úředník v činné službě u úřadu, kde se obžalovaný dopustil trestného činu (§ 101 tr. zák.), může být slyšen jako znalec v otázkách úředních (o způsobu úřadování a postupu při rozhodování ve věcech daňových); nevadí, že byl za znalce navržen presidiem dotyčného úřadu, připojivším se k trestnímu řízení jako soukromý účastník čis. 4522.

Úředník státní viz státní úředník.

- — veřejný: dle §§ 68, 81, 312 tr. zák.: ani u hajných myslivosti není zvláštní ochrana §§ 68, 81, 312 tr. zák. závislá na nosení předepsaného služebního šatu neb odznaku; stačí, ví-li pachatel odjinud, že jde o osobu vzatou do přísahy jako hajný myslivosti a ustanovenou ke službě ochrany v revíru, v němž se čin stal čis. 4363.
- — přísaha a ustanovení pro lesní strážní službu nezahrnuje však v sobě i přísahu a ustanovení pro službu ochrany myslivosti, do jejíhož oboru spadá zabavení a odnětí pušky čis. 4363.
- — úkon veřejného činitele pozbývá povahy výkonu úřadu (služby) a činitel sám zvláštní ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák. jen, nespadá-li dotčený úkon vůbec podle povšechné své povahy v okruh jeho oprávnění a povinnosti; stačí, že veřejný činitel byl formálně k dotčenému úkonu oprávněn, třebaže tu nebyly jeho věcné předpoklady čis. 4432.
- — výkonný orgán (berní vykonavatel) je povšechně povolán k zabavení svršků; i když přišel provést prodej zabaveného dobytčete, požívá ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák., pátrá-li i po hotových penězích v bytě (v posteli nez. dcery) dlužnice; nezáleží na tom, zda měl služební stejnokroj (úřední čepici) čis. 4432.
- — zajal-li lesní v lese jeho dozoru svěřeném dobytek tam se pasoucí a hnal jej do vsi, by tak zjistil majitele, požívá při tomto úkonu ochrany § 68 tr. zák. i mimo obvod onoho lesa čis. 4353.
- — strážník, čekající na chodbě soudu jako svědek, není ve výkonu služby (§ 68 tr. zák.) čis. 4492.
- — ochrany § 68 tr. zák. požívá i nepřisezný smluvní úředník městských jatek, vedoucí účetnictví podniku a vybírající obecní dávky a státní daň z masa; jde o vynucení výkonu jeho služby po rozumu § 81 tr. zák., byl-li donucen k odvážení a ke zdanění dobytka, přivezeného do jatek k porážce čis. 4500.
- — učitel (učitelka) obecné školy jest veřejným úředníkem po rozumu §§ 101 odst. 2, 153 tr. zák. i osobou jmenovanou v § 68 tr. zák. čis. 4509.
- — ochrany požívá i na chodbě školy, kam vyšel, by napomenul rušitele vyučování ke klidu, nebo utekl, by ušel útoku pachatelovu ve třídě čis. 4509.

- — za službu přisezného lesního personálu lze považovati jen službu k ochraně lesního majetku, za službu přisezného polního hlídače pak jen službu k ochraně polního majetku; nespadá sem služba, záležející v tom, že přisezný lesní a polní hlídač, dozírající na ledování na rybníku, patřícím k obvodu jeho dohledu svěřeném, zavíral za pachatelem, vykázaným z rybníka, vrata v ohradě a pak ho odváděl k četnictvu čis. 4529.
- — ochrany §§ 68, 81 tr. zák. požívá i strážník, předsevzavší služební výkon cestou ze služby domů; nezáleží na tom, že nezakročil výslovně jménem zákona; stačí, jednal-li v oboru své úřední působnosti čis. 4357.
- — ošetřování nemocných ve veřejných nemocnicích je záležitostí veřejnou; lékaři těchto nemocnic, konající lékařské práce, k nimž patří i udržování pořádku při léčení, obstarávají veřejné záležitosti čis. 4576.
- — ochrany §§ 68, 81 tr. zák. požívá lékař (asistent) veřejné nemocnice, nařizující při výkonu lékařské služby po uplynutí doby pro návštěvy, aby se hosté vzdálili z místnosti, poněvadž přijde visita čis. 4576.
- — viz též ochrana úradov.
- — viz též úradníci verejní.
- — dle § 101 odst. 2 tr. zák. viz zneužití moci úřední.
- — dle § 153 tr. zák. viz uškození na těle (§ 153).

Uškození na těle: úmyslné: § 153 tr. zák.: kontrolní lékař okresní nemocenské pojišťovny je veřejným úředníkem po rozumu §§ 101 odst. 2, 153 tr. zák. čis. 4416.

- — učitel (učitelka) obecné školy jest veřejným úředníkem po rozumu §§ 101 odst. 2, 153 tr. zák. i osobou jmenovanou v § 68 tr. zák. čis. 4509.
- — ochrany požívá i na chodbě školy, kam vyšel, by napomenul rušitele vyučování ke klidu, nebo utekl, by ušel útoku pachatelovu ve třídě čis. 4509.
- — §§ 157 odst. 2, 411 tr. zák.: zásady § 143 věta druhá a § 157 odst. 2 tr. zák. nelze použít v případě lehkého ublížení na těle podle § 411 tr. zák. čis. 4417.
- — viz též ľažké ublíženie.
- — kulposní (§§ 335, 337 tr. zák.): zavinění řidiče automobilu viz automobily.
- — uvádí-li zákon (§ 335 tr. zák.) jako pramen poznání nebezpečnosti jednání (opomenutí), o jehož nedbalosti jest uvažovati, obzvláště i přirozené, pro kohokoliv snadno seznatelné následky tohoto jednání (opomenutí), má tím na zřeteli právě ono konkrétní jednání (opomenutí), o které v tom kterém příběhu jde, čili úkon (nečinnost) pachatele v souvislosti s okolnostmi, za kterých pachatel stal se činným anebo zůstal nečinným, tudíž obzvláště se všim tím, co učinil současně neb alespoň v bezprostřední souvislosti pachatel, anebo někdo jiný čis. 4373.
- — nakoľik nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li dána ke hlavní otázce na zločin zabítí event. otázka na vykročení z mezi nutné obrany podle § 335 tr. zák. čis. 4403.
- — předpisy nařízení z 2. července 1877, čis. 68 ř. zák. (§ 109) nevztahují se na černý prach čis. 4483.
- — obyčejný dělník (v kamenném lomu) není s hlediska § 335 tr. zák. po případě povinen přezkoumávati, nepřičít-li se způsob práce, jak byl o něm zodpovědným správcem poučen, předpisům v říšském zákoníku uveřejněným (nař. čis. 68/1877, 116/1908) čis. 4483.
- — převzal-li kdo místo zodpovědného dozorce, nevyvíňuje ho s hlediska § 335 tr. zák. ani nemožnost plniti povinnosti s tím spojené proto, že musel pracovati i jako dělník, ani nezákonný postup jiných podnikatelů, ani liknavost vrchnosti čis. 4483.
- — ani min. nař. z 20. května 1908, čis. 116 ř. zák. nežádá, by majitel závodu ukládaný mu dozor nad provozem kamenného lomu konal

sám osobně; stačí, ustanovil-li k tomu způsobilou a spolehlivou osobu (§ 54 cit. min. nař.) č. 4518.

— — — byl-li usmrčený pojištěn proti úrazu podle zákona ze dne 28. prosince 1887, č. 1 ř. zák. z roku 1888, nezávisí beztrestnost přečinu podle § 335 tr. zák. z důvodu promlčení na tom, zda byla škoda po rozumu § 531 b) tr. zák. nahrazena pozůstalým (maťce), jimž úrazová pojišťovna škodu nahradila, nýbrž na tom, zda byla nahrazena této pojišťovně, třebaže ji po rozumu § 45 cit. zák. na obžalovaném nežádala č. 4536.

— — — stavitel, nařídívší vyztužení jámy, je povinen (§ 335 tr. zák.) osobně se přesvědčiti, zda bylo příkazu ihned a řádně vyhověno, leč by pověřil práci tou osobu, o níž má záruku, že je způsobilá vykonati ji samostatně a odborně, i tak spolehlivá, že příkaz jí daný ihned splní č. 4540.

— — — pojem a měřítko nedbalosti při přečinu podle § 486 tr. zák. jsou tytéž jako při přečinu podle § 335 tr. zák. č. 4554.

— — — **causa litis:** ve příčinné souvislosti se škodou trestně závažnou je jakékoli jednání (opomenutí), bez něhož by škoda ta nebyla vznikla, třebaže nevzešla z onoho jednání (opomenutí) sama a vznikla z něho jen, protože k němu, po případě po něm přistoupila — nezávisle na vůli osoby, již jest se z onoho jednání (opomenutí) zodpovídati, nanejvýš bez jejího dalšího působení — jiná příčina (skutečnost, událost), již dosud latentní (skrytá a nečinná) nebezpečnost onoho jednání (opomenutí) stala se akutní (zjevnou a účinnou) č. 4367.

— — — přičitatelnost výsledku jako kausálního vzhledem k určitému jednání neb opomenutí pachatele je v zákoně podmíněna kromě znaků objektivních též momenty subjektivními; při jednání úmyslném musí býti příčinou výsledku to jednání, které pachatel předsevzal za účelem přivoditi jím právě tento nastalý neb aspoň adaequátní výsledek; při jednání nebo opomenutí nedbalém musí pak jednatí míti aspoň možnost postřehu, že jeho jednání neb opomenutí je způsobilé přivoditi následky trestně-právně relevantní č. 4368.

— — — teprve při jednání neb opomenutí pachatele takto kvalifikovaném začíná jeho trestně-právní zodpovědnost za příčinnou spojitost jednání neb opomenutí s výsledkem; k jeho skutečnému nastoupení mohou ovšem podle ustanovení § 134 tr. zák. spolupůsobiti i další okolnosti, na vůli, po případě vědomí nebo možností vědomí pachatele o jejich spolupůsobení pro nastoupení výsledku nezávislé, které jen neruší kausalitu, založenou nutně již nebezpečným jednáním neb opomenutím samého pachatele č. 4368.

— — — jest proto při zjišťování, která z těch složek činnosti osob účastněných na tom, že došlo k jednání neb opomenutí, z něhož na konec vzešel trestný výsledek, je příčinou ve smyslu trestně-právním, přihlížeti vždy teprve k jednání (po případě opomenutí), které pachatel — při trestném činu úmyslném — za určitým trestně relevantním cílem zamýšlel, po případě — při trestném činu z nedbalosti, — o němž si jeho nebezpečnou povahu pro statky trestním předpisem chráněné při povinné pozornosti aspoň mohl uvědomiti č. 4368.

— — — pro tento úsudek jest vždy nezbytno správné zjištění objektivního předpokladu, u které složky určitého jednání neb opomenutí pachatele začíná nebezpečí pro chráněné statky č. 4368.

— — — **subjektivní stránka:** kdo nejedná ani proti platným předpisům, ani takovým způsobem, že jeho jednání již o sobě — přímo a bezprostředně — směřuje k poškozování (obrožení) právních statků zákonem chráněných, nemusí — vzhledem na trestnost i pouhého zvětšení nebezpečí (§ 335 tr. zák.) — zpravidla počítati s tím, že stav věcí, který svým jednáním vytvořil, může nabýti směru k nebezpečí onoho rázu přístupem zlomyslného nebo nedbalého jednání jiné osoby č. 4367.

— — — § 337 tr. zák.: jde o porušení předpisu prvního odst. § 427 tr. ř. (§ 281 č. 3 tr. ř.), konalo-li se hlavní přelíčení v nepřítomnosti obžalovaného, který byl vyslechnut před hlavní přelíčením jen o přestupku podle § 335 tr. zák., ne však o obvinění v obžalobě, že šlo o opomenutí za okolností zvláště nebezpečných č. 4394.

— — — jde o zmatek č. 11 § 281 tr. ř. (vykročením z trestní moci), zostřil-li soud trest podle první sazby § 337 tr. zák., ač tu nebylo okolností přitěžujících, a použito jen § 266 tr. zák., nikoli § 260 b) tr. zák. č. 4499.

— — — **dle § 431 tr. zák.:** opomenutí povinného dozoru podle § 376 tr. zák. lze stíhati jen, vzešla-li z něho smrt nebo těžké uškození na těle osoby svěřené k dozoru (dítěte); mělo-li opomenutí to v zápětí jen lehké uškození na těle neb ohrožení tělesné bezpečnosti bez následků, nelze je ani podpůrně podřaditi pod ustanovení § 431 tr. zák. č. 4457.

— — — přechovávání nevybuchlého dělového šrapnelu, naplněného černým prachem, nespadá pod ustanovení § 3 zák. o třaskavinách (č. 134/1885); spadá však pod ustanovení §§ 12, 32 zbroj. pat. a § 431 tr. zák. č. 4507.

— — — viz též poškodenie na tele.

Útisk: vymáhanie útrat právneho zastupovania v exekučnom pokračovaní požadovaním ich zmeneného zaistenia od exekúta s vyhrážkou, že ináč bude prevedená exekúcia, môže zakladať skutkovú podstatu útisku č. 4526.

Útraty: výrok o náhrade útrat nie je výrokom o treste a preto nemôže byť napadnutý z žiadneho dôvodu zmatocnosti uvedeného v §§ 384, 385 tr. p. č. 4355.

Utrhanie na cti: pre rozlišovanie, či ide o utrhanie na cti v smysle § 1 zák. čl. XLI:1914 alebo o obvinenie podľa § 20 cit. zák. čl., je najrozhodnejší úmysel páchatel'ov; skutková podstata přečinu podľa § 20 cit. zák. je daná len vtedy, keď je zřejmý úmysel páchatel'ov dotýčnú osobu před úradom obvinít preto, aby proti nej bolo zavedené trestné, alebo disciplinárne pokračovanie č. 4468.

Úver vid' poškodenie úveru.

Uveřejnění rozsudku (podle § 58 zák. č. 197/1895): je v podstatě zadostiučiněním (obdobně ustanovení § 27 odst. 2 zák. o ochraně známek, § 104 patent. zák., § 40 zák. proti nekalé soutěži a § 14 odst. 2 tiskové novely), nikoli vedlejším trestem nebo zabezpečovacím opatřením č. 4559.

— **zabaveného tiskopisu:** kvalifikoval-li obžalovací spis opětne uveřejnění zabavené básně, jejíž obsah zakládá skutkovou podstatu přečinu podle § 14 č. 1 zák. na ochr. rep., jako přečin podle § 38 zák. čl. XIV:1914, jest pro případ, že by nebyly shledány náležitosti přečinu podle § 38 cit. zák. čl., podána žaloba i pro trestné činy, které byly spáchány obsahem tiskopisu samého. Ustanovení § 38 zák. čl. XIV:1914 předpokládá, že trestní rozsudek již nabyl právní moci č. 4365.

Uzenářské výrobky: přísada škrobu do uzenářských výrobků (kromě jaternic) podléhá deklaraci a musí býti v obchodech, kde se zboží prodává, učištěna obecnstvu patrnu č. 4500.

Úžera vid' lichva.

Váha: její padělání viz podvod dle § 199 c).

Válečné půjčky: vinění z machinací jimi č. 4384.

Vázanost: rozhodnutím zrušovacího soudu č. 4573.

Vazba nezaviněná: vazba jest nezaviněná ve smyslu § 94 tr. zák., nepodnikl-li pachatel až na to, že spáchal trestný čin, nic, co ospravedlňovalo její uvalení č. 4444.

- **vyšetřovací:** k vyloučení nároku na náhradu za vyšetřovací vazbu po rozumu § 1 odst. 2 zák. ze dne 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák. je třeba jednak dostatečné podezření ke stíhání a k uvalení vazby, jednak, by podezření to nebylo napotom vyvráceno; nestačí podezření o sobě, nýbrž jest uvážiti a rozhodnouti (odůvodniti) i tuto okolnost čís. 4491.
- — otázka, zda bylo podezření napotom vyvráceno (§ 1 odst. 2 zák. čís. 318/1918) jest skutkovým zjištěním; jest jí posuzovati podle stavu po skončeném vyšetřování (ex nunc), nikoliv podle stavu včas zahájení (trvání) vyšetřování (ex tunc) čís. 4491.
- Vážní list obecní váhy:** jest veřejnou listinou po rozumu § 199 d) tr. zák. jen, byla-li váha zřízena s povolením živnostenského úřadu (v případě, že byla zřízena před účinností zákona ze dne 19. června 1866, čís. 85 ř. zák., bylo-li jí živnostenským úřadem propůjčeno právo váhy veřejné) a byl-li vážný, vyhotovivší dotyčný vážní list, ve svém postavení živnostenským úřadem potvrzen a vykonal-li předepsanou přísahu čís. 4377.
- Vázeň vid' pomoc při úteku vězňov.**
- Vecná imunita vid' imunita vecná.**
- Veřejné záležitosti:** ošetřování nemocných ve veřejných nemocnicích je záležitostí veřejnou; lékaři těchto nemocnic, konající lékařské práce, k nimž patří i udržování pořádku při léčení v těchto nemocnicích, obstarávají veřejné záležitosti čís. 4576.
- Veřejný činitel viz úplatkářství.**
- zájem viz urážka tiskem (§ 4).
- Věnování:** ve prospěch třetích osob čís. 4476.
- viz též odklad trestu podmíněný.
- Věrnost:** její příkaz zakazuje advokátovi i po zrušení smlouvy zmocňovací podnikati proti dřívějšímu klientovi zákroky, jež by ho poškozovaly nebo ohrožovaly čís. 148 dis.
- Věznice viz ochrana domácího pokoje.**
- Vino vid' daň nápojová všeobecná.**
- Vojenská mapa zeměpisného ústavu:** v Praze (v měřítku 1:200.000) je literárním dílem ve smyslu zákona původcovského; třebaže byla zhotovena na základě generální mapy rakouské, byl jí tím, že byla opatřena českým názvoslovím, vřisnut ráz originálu čís. 4559.
- zrada viz ochrana republiky (§ 6 č. 2).
- Vojenské tajemství viz ochrana republiky (§ 6 č. 2).**
- Volebné právo:** ustanovenie § 7 odst. I. zák. čl. XXIII:1913 má význam aj za platnosti tajného hlasovacího práva; netreba, aby pôsobenie na voliča malo skutočný výsledok; nevyžaduje sa, aby bolo vyhrožované ublížením alebo škodou, ktorú môže vyhrážajúci sám priamo spôsobiť; stačí už obava, že vyhrážajúca osoba môže podľa svojich pomerov vykonať vliv na iné osoby, aby uskutočnily zlo, ktorým sa vyhrožuje čís. 4556.
- Vražda: § 134 tr. zák.:** podle § 134 tr. ř. jest dáti vyšetřiti duševní stav pachatele vraždy, který se sám v zápětí na to pokusil vážně o sebevraždu čís. 4528.
- — společným skutečným společného — z předchozí dohody nebo jinak navzájem povědomého — úmyslu opodstatněný předpoklad spolupachatelství činí i při zločinu vraždy i při zločinu zabití kteréhokoliv ze spolupachatelů odpovědným za celkový výsledek činnosti všech, třebaž nejsou činnosti jednotlivých spolupachatelů stejnorodé a pro způsobení protiprávního účinku rovnocenné čís. 4532.
- — i kdyby jednání jednoho spolupachatele bylo s hlediska fyziologického a lékařského beze všeho významu pro příčinný vývin (postup) události vedších ke smrti napadeného, odpovídá spolupachatel za jeho smrt podle ustanovení o vraždě, směřoval-li společný úmysl, po případě předchozí dohoda spolupachatelů k jeho usmrcení, nebo podle ustanovení o zabití, sjednotil-li je jinaký než vražedný úmysl nepřátelský beze

- záměru závažného s hlediska loupeže, nebo podle ustanovení o loupežném zabití, jednali-li ve společném úmyslu nebo třeba po předchozí dohodě zmocniti se násilím napadenému učiněným cizích věcí movitých čís. 4532.
- **§ 135 čís. 3 tr. zák.:** zjednatel vraždy (§ 135 č. 3, 136 tr. zák.) jest, kdo vyvolal v napotomním vrahu dosud jím nepojatý zlý úmysl někoho usmrtiti, aniž záležel na tom, zda byl úmysl ten vyvolán působením pachatele na vůli nebo na cit člověka, který se z příčiny tohoto působení stal — jak pachatel zamýšlel — vrahem čís. 4405.
- — nakolik nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li k hlavní otázce na spoluvinu na vraždě zjednané dána eventuální otázka na vzdálenější spoluvinu po rozumu § 137 tr. zák. čís. 4405.
- **§ 137 tr. zák.:** vzdálenější spoluvinou neb účastí po rozumu § 137 tr. zák. jest jen činnost pachatele, který způsobem v § 5 tr. zák. naznačeným vražedný úmysl v pachateli teprve nevyvolává, nýbrž vraha ve vražedném úmyslu, bez působení pachatelova (před jeho působením) již pojatém jen utvrzuje čís. 4405.
- — nakolik nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li k hlavní otázce na spoluvinu na vraždě zjednané dána eventuální otázka na vzdálenější spoluvinu po rozumu § 137 tr. zák. čís. 4405.
- **§ 278 tr. zák. slov.:** pojal-li pachatel — trestanec — odhodlavši se utéci z trestnice, též úmysl zabití člověka, jest pro trestně-právní hodnocení jeho činu rozhodný především úmysl zabití člověka, neboť život lidský jest trestními zákony chráněn nejintenzivněji; úmysl při zločinu vraždy podle § 278 tr. zák. vyžaduje pouze, aby pachatel zamýšlené zabití člověka v dostatečném klidu předem rozvážil a aby se k němu pevně rozhodl; netreba plánovité přípravy činu a nevádí, provedl-li pachatel vraždu podle dispozic teprve v poslední chvíli se mu naskytnuvších a v určitém stupni duševního neklidu čís. 4472.
- Všeobecná daň nápojová vid' daň nápojová všeobecná.**
- Vydavatel tiskopisu viz tiskař.**
- Vyhlášení rozsudku:** súd dožiadaný v pokračovaní podľa § 425 odst. II. tr. p. o vyhlásenie rozsudku je tiež zmocnený prijať ohlásenie a prevedenie zmätočnej sťažnosti, pokiaľ sa stalo ihneď po vyhlásení rozsudku čís. 4427.
- — v řízení podle § 425 odst. II. tr. ř. jest rozsudek vrchního soudu vyhlásiti obžalovanému a není nutno, aby byl vyhlášen nebo doručen ještě zvlášť jeho zvolenému obhájci čís. 4399.
- Vyhnání plodu: § 144 tr. zák.:** vyhnání vlastního plodu není činem menšího významu, pro který by bylo podle § 6 (1) odst. 1 zák. čís. 48/31 upuštěno od uložení trestu a podle § 7 čís. 4 nevysloviti, že se mladistvý dává pod ochranný dozor čís. 4469.
- Výhoda:** ve smyslu § 485 tr. zák. čís. 4378.
- viz též nadržování věřiteli.
- Výhrada vlastnictví:** prodej zboží vyrobeného z materiálu, prodaného výrobcí s výhradou vlastnického práva až do úplného zaplacení, není zpronečnou, byl-li materiál výrobcí prodán za účelem zhotovení zboží na prodej čís. 4358.
- Vyhrážka exekucíou:** vymáhanie útrat právneho zastupovania v exekučnom pokračovaní požadovaním ich zmenečného zaistenia od exekúta s vyhrážkou, že ináč bude prevedená exekucia, môže zakladať skutkovú podstatu útisku čís. 4526.
- Vyjiždění ze vrat viz automobily.**
- Výkon trestu:** na svobodě uloženého předchozím rozsudkem není zstřednění trestu smrti po rozumu § 50 tr. zák.; porušení předpisů o výkonu trestu nezakládá zmatek (§ 344 čís. 12 tr. ř.) čís. 4454.
- Výkonný orgán (berní vykonavatel):** je povšechně povolán k zabavení svršků; i když přišel provést prodej zabaveného dobytčete, požívá ochrany

§§ 68, 81, 312 tr. zák., pátrá-li i po hotových penězích v bytě (v posteli nez. dcery) dlužnice; nezáleží na tom, zda měl služební stejnokroj (úřední čepici) č. 4432.

Vyloučení soudce viz soudce vyloučený.

Vyzrazení cizí moci: po rozumu § 6 č. 2 zák. na ochr. rep. může být i skutečnost, v tuzemsku poněkud nebo v určitém obvodu obecně známá č. 4402.

Vyztužení jámy: zavinění stavitele č. 4540.

Vyzvídání viz ochrana republiky (§ 6).

Vzájomná bitka vid' obrana oprávnená.

Vzdálenější spoluvinou neb účasti: po rozumu § 137 tr. zák. jest jen činnost pachatele, který způsobem v § 5 tr. zák. naznačeným vražedný úmysl v pachateli teprve nevyvolává, nýbrž vraha ve vražedném úmyslu bez působení pachatelova (před jeho působením) již pojatém jen utvrzuje č. 4405.

Zabití: § 140 tr. zák.: nakolik nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyly-li dány ke hlavní otázce na zabití dodatková otázka na sebeobranu podle § 2 g) tr. zák., po případě další otázka (eventuální) na vykročení z mezi nutné obrany podle § 335 tr. zák. č. 4403.

— — — společným uskutečňováním společného — z předchozí dohody nebo jinak navzájem povědomého — úmyslu opodstatněný předpoklad spolupachatelství činí i při zločinu vraždy i při zločinu zabití kteréhokoliv ze spolupachatelů odpovědným za celkový výsledek činnosti všech, třeba nejsou činnosti jednotlivých spolupachatelů stejnorodé a pro způsobení protiprávního účinku rovnocenné č. 4532.

— — — i kdyby jednání jednoho spolupachatele bylo s hlediska fyziologického a lékařského beze všeho významu pro příčinný vývin (postup) události vedších ke smrti napadeného, odpovídá spolupachatel za jeho smrt podle ustanovení o vraždě, směřoval-li společný úmysl, po případě předchozí dohoda spolupachatelů k jeho usmrcení, nebo podle ustanovení o zabití, sjednotil-li je jinaký než vražedný úmysl nepřátelský beze záměru závažného s hlediska loupeže, nebo podle ustanovení o loupežném zabití, jednali-li ve společném úmyslu nebo třeba po předchozí dohodě zmocnit se násilím napadenému učiněním cizích věcí movitých č. 4532.

— — — ustanovení § 141 (190) tr. zák. je k ustanovení § 140 tr. zák. v poměru zvláštního zákona k zákonu povšechnému; proto nelze podřadit pod pojem prostého zabití jednání pachatele (pachatelů), záleževši ve zlém nakládání s určitou osobou, směřovalo-li ke zmocnění se cizí věci movité prostředkem zlého nakládání, a vedlo-li ke smrti napadené osoby č. 4532.

— — — prostředkem zmocnění se cizí věci movité může být zlé nakládání a podřadění ho pod ustanovení § 140 tr. zák. je vyloučeno i tehdy, když ke zmocnění se věci nemá a nemůže dojít za a přímo na místě samotného zlého nakládání, protože napadená osoba nemá podle předpokladu pachatelů nebo nemá skutečně v době útoku u sebe věc, o níž pachatelům jde č. 4532.

— — — rozlišení zločinu (prostého) zabití podle § 140 tr. zák. od zločinu loupežného zabití podle § 141 tr. zák. č. 4532.

— — — nakolik nejde o porušení ustanovení § 320 tr. ř.; nebyly-li na místě otázek, jimiž bylo usmrcení napadeného přivedeno pod hledisko loupežného zabití neb alespoň vedle nich (pro případ záporných odpovědí na ony otázky) dány eventuální otázky na zločin prostého zabití podle § 140 tr. zák., a nebyly-li jako další eventuální otázky dány otázky na zločin podle § 143 (odst. 2) tr. zák. č. 4532.

— **loupežné: § 141 tr. zák.:** skutková podstata loupeže i loupežného zabití nerozeznává, zda jde ve věci, jejíž odnětí jest účelem násilí, o věc osoby,

kteří se činí násilí, či o věc osoby jiné; předpokládá se jen, že nejde o věc, která je vlastnictvím pachatele nebo třeba jednoho z více pachatelů č. 4532.

— — — ustanovení § 141 (190) tr. zák. je k ustanovení § 140 tr. zák. v poměru zvláštního zákona k zákonu povšechnému; proto nelze podřadit pod pojem prostého zabití jednání pachatele (pachatelů), záleževši ve zlém nakládání s určitou osobou, směřovalo-li ke zmocnění se cizí věci movité prostředkem zlého nakládání, a vedlo-li ke smrti napadené osoby č. 4532.

— — — rozlišení zločinu (prostého) zabití podle § 140 tr. zák. od zločinu loupežného zabití podle § 141 tr. zák. č. 4532.

— — — nakolik nejde o porušení ustanovení § 320 tr. ř., nebyly-li na místě otázek, jimiž bylo usmrcení napadeného přivedeno pod hledisko loupežného zabití neb alespoň vedle nich (pro případ záporných odpovědí na ony otázky) dány eventuální otázky na zločin prostého zabití podle § 140 tr. zák., a nebyly-li jako další eventuální otázky dány otázky na zločin podle § 143 (odst. 2) tr. zák. č. 4532.

— **při bitce nebo zlém nakládání (§ 143 tr. zák.):** zásady § 143 věta druhá a § 157 odst. 2 tr. zák. nelze použít v případě lehkého ublížení na těle podle § 411 tr. zák. č. 4417.

— — — zákonný pojem spolupůsobení k usmrcení (§ 143 tr. zák.) nevyžaduje ani takového jednání, jež mělo v zápětí smrt napadené osoby, ba nevyžaduje ani vztažení ruky proti osobě, které se činí násilí v záměru loupežném, nýbrž stačí každá činnost, kterou jiná osoba při samotném vykonávání násilí hlavního pachatele (osoby nakládající s napadeným násilně) podporuje a posiluje, ať se činnost ta projevuje způsobem jakýmkoliv č. 4532.

— — — pod ustanovení § 143 tr. zák. nelze podřadit skutek několika osob, jež způsobem naznačeným v druhém odstavci § 143 tr. zák. a s účinkem tam uvedeným jednaly ve vzájemném dorozumění o způsobu jednání, najmě osob, jež nakládaly podle předchozí úmluvy ke zlému nakládání s ní směřující zle s osobou, jež byla zlým nakládáním tím usmrcena č. 4532.

— — — nakolik nejde o porušení ustanovení § 320 tr. ř., nebyly-li na místě otázek, jimiž bylo usmrcení napadeného přivedeno pod hledisko loupežného zabití neb alespoň vedle nich (pro případ záporných odpovědí na ony otázky) dány eventuální otázky na zločin podle § 143 (odst. 2) tr. zák. č. 4532.

Zabitie človeka z nedbalosti: nelze spatrovať nedbalosť v smysle § 290 tr. z. v porušení premávkových predpisov, jestliže nimi predpísaná časť silnice je neupotrebitelná a jej použitie by bolo spojené s nebezpečenstvom pre vozidlo a osoby v ňom idúce č. 4372.

— — — zamestnávanie mladistvej osoby, u ktorej, hľadiac k jej veku, nelze vôbec predpokladať dostatočnú mieru skúsenosti a pozornosti, pri obsluhu nebezpečného zariadenia stroja hnaného motorickou silou, je nedbalosťou v smysle § 290 tr. zák.; takú skúsenosť a pozornosť nelze predpokladať u osôb vo veku okolo 14 rokov č. 4563.

Zabranie predmetov: podľa § 61 tr. zák. (§ 25 tr. zák. priest.) má povahu vedľajšieho trestu a nelze ho preto vysloviť u obžalovaného, ktorý bol obžaloby sprostý. Stalo-li sa tak preca, bol zavinový zmatek podľa § 385 č. 2 tr. p. č. 4504.

— — — možno vysloviť len v prípadoch, jestli ich použil pachateľ ku spáchaniu trestného činu úmyselne; nelze tento vedľajší trest uložiť pri trestných činoch spáchaných z neopatrnosti; učinil-li tak súd preca, zavinil zmatek podľa § 385 č. 2 tr. p. č. 4533.

Zadostiučinění: po rozumu § 4 věta 2 zák. č. 562/1919 č. 4476.

— viz též odklad trestu podmíněný.

Zadržení zatýmne: prohlášení četnictva o zatknutí pachatele bez skutečného jeho uvážení nelze považovat za zatýmne zadržení v smysle § 94 tr. zák.; četnictvo nie je oprávněné predĺžiť zatýmne zadržení čís. 4553.

Zahájení trestního řízení: podle § 363 čís. 4 tr. ř. čís. 4545.
— — — viz též řízení trestní.

Zakázaná zbraň viz zbrojní patent.

Zamestnanci v státních zárobkových podnikoch vid' úradníci verejní.

Záměna peněžitých trestů v trest na svobodě viz náhradný trest na svobodě.

Zanedbání povinné péče viz úrážka tiskem (§ 6).

Zánik firmy viz nekalá soutěž (§ 29).

Zarátenie väzby vid' väzba nezaviněná.

Zásah do původcovského práva viz původské právo.

Zastavení výkonu advokacie: podle § 17 disc. statutu je přípustné i za přípravného vyhledávání právě tak jako bylo-li přípravné vyšetřování ukončeno a na obviněného podána obžaloba čís. 142 dis.

Zastoupení: i pouhé udělení rady je úkonem zastoupení ve smyslu §§ 9 odst. 1 a 10 odst. 1 adv. ř. čís. 147 dis.

»Zástupem« (§ 39 čís. 2 zák. na ochr. rep.): jest náhodné seskupení většího počtu lidí na určitém místě, aniž se vyžaduje, by tito lidé měli společný zájem pro to, co se děje (vztah k davovému citu); nezáleží na tom, zda pachatelův čin budil jejich pozornost (zájem) čís. 4503.
— — — spadá sem větší počet lidí na pláži nebo v její blízkosti čís. 4503.

Zatajenie aktiv vid' úpadok podvodný.

Zatajení neshořelých věcí viz podvod.

Zatýmne zadržení vid' zadržení zatýmne.

Závěry skutkové: nejvyšší soud není oprávněn přezkoumat z výsledků řízení odvozené závěry o skutečnostech čís. 4430.

Zaviněný úpadok vid' úpadok zaviněný.

Zbraň ve smyslu § 82 tr. zák. viz násilí veřejné (§ 82).

Zbrojní patent (čís. 223/1852): §§ 12, 32: rozdíl mezi skutkovými podstatami zločinu podle § 13 čís. 1 odst. 2 zák. na ochr. rep. a přestupku podle § 32 (12) zbroj. pat. čís. 4374.

— — — zakázanou jest zbraň, kterou zákon (§ 2 zbroj. pat.) za ni prohlašuje; nedovolenou po rozumu § 32 zbroj. pat. jest držba zbraní, přiči-li se všeobecnému dočasně vyslovenému zákazu mítí zbraně čís. 4423.

— — — pro řešení otázky, zda kdo drží zbraň dovoleně či nedovoleně, rozhoduje jen, zda má písemné úřední povolení pro dotýčný kus zbraně čili nic; jde o omyl právní (§§ 3, 233 tr. zák.), byl-li kdo toho názoru, že zbrojní pas vystavený na browning stačí i na buňkový revolver čís. 4423.

— — — přechovávání nevybuchlého dělového šrapnelu, naplněného černým prachem, nespadá pod ustanovení § 3 zák. o traskavinách (čís. 134/1885); spadá však pod ustanovení §§ 12, 32 zbroj. pat. a § 431 tr. zák. čís. 4507.

— — — s hlediska §§ 12, 32 zbroj. pat. nezáleží na tom, že jde o vojenskou munici vzoru rakouského, dnes již neužívaného; stačí, že jde o druh munice československou armádou po převratu převzaté čís. 4507.

— — — § 36: propadnutí zbraně po rozumu § 36 zbr. pat. může být vysloveno jen, patři-li zbraň obviněnému neb osobě, která se neoprávněného nosení (obviněným) zaviněně účastnila (na př. zbraň mu půjčila) čís. 4411.

Zemská nemocnice viz nemocnice.

Zeť viz krádež v rodině.

Zjednatel vrahdy (§ 135 č. 3, 136 tr. zák.): jest, kdo vyvolal v napotomním vrahu dosud jim nepojatý zlý úmysl někoho usmrtiti, aniž záleží na tom, zda byl úmysl ten vyvolán působením pachatele na vůli nebo na cit člověka, který se z příčiny tohoto působení stal — jak pachatel zamýšlel — vrahem čís. 4405.

Zlehčování viz nekalá soutěž (§ 27).

Zmateční stížnost: §§ 284, 285 tr. ř.: třebaže obžalovaný ohlásil zmateční stížnost protokolárně u ředitelství věznice ve lhůtě § 284 tr. ř., jest opověď ta opožděná, byl-li protokol přinesen dozorcem vězňů do podatelny nalézacího soudu až po uplynutí oné lhůty čís. 4497.

— — — lhůta k opovědi zmateční stížnosti a k podání odporu počíná dnem, kdy manželka obžalovaného, již byl doručen opis kontumačního rozsudku, jej obžalovanému (po jeho návratu s cesty) odevzdala čís. 4516.

— — — zmateční stížnost musí být opovězena ve třídenní lhůtě § 284 tr. ř.; přímé provedení zmateční stížnosti bez předchozího opovězení jest přípustné jen v této lhůtě čís. 4544.

— — — nežádal-li zmocněnec soukromého obžalobce, nebydlící v obvodu nalézacího soudu, již v telegrafické opovědi zmateční stížnosti za opis rozsudku, nýbrž až v písemném opakování opovědi té v dodatečné lhůtě třetího odstavce § 97 j. ř. (nař. min. spr. ze 17. srpna 1912, čís. 46 věst. min.), čítá se lhůta ku provedení zmateční stížnosti ode dne oné telegrafické opovědi, třebaže byl stěžovatel (soukromému obžalobci) opis rozsudku (neprávem) doručen čís. 4546.

— — — § 1 čís. 1 nov. čís. 3/1878: pouhou žádostí o odklad trestu nevzdal se obžalovaný opravných prostředků čís. 4514.

— — — zmateční stížnost musí být opovězena ve třídenní lhůtě § 284 tr. ř.; přímé provedení zmateční stížnosti bez předchozího opovězení jest přípustné jen v této lhůtě čís. 4544.

— — — na záštitu zákona (§§ 33, 292 tr. ř.): neuznal-li vrchní soud odpuštění za polehující okolnost ve smyslu § 410 tr. ř., jde o výrok ryze arbitrární, který nemůže být podkladem kladného výroku podle §§ 33 a 292 tr. ř. čís. 4575.

Zmatek: dle § 281 čís. 1 tr. ř.: předpis § 68 ve spojení s § 281 čís. 1 tr. ř. je právem formálním; neuvědomění si jeho významu jde na vrub obžalovaného čís. 4581.

— — — práva uplatňovati jako zmatek čís. 1 § 281 tr. ř., že se rozhodování zúčastnil soudce podle poslední věty § 68 tr. ř. vyloučený, pozbyl podle poslední věty § 281 čís. 1 tr. ř. po případě obžalovaný, opomenuvší okolnost tu uplatňovati, ač byl přítomen líčením, jichž se soudce ten zúčastnil čís. 4581.

— — — dle § 281 čís. 3 tr. ř.: jde o porušení předpisu prvního odstavce § 427 tr. ř. (§ 281 čís. 3 tr. ř.), konalo-li se hlavní přelíčení v nepřítomnosti obžalovaného, který byl vyslechnut před hlavním přelíčením jen o přestupku podle § 335 tr. zák., ne však o obvinění v obžalobě, že šlo o opomenutí za okolností zvláště nebezpečných (§ 337 tr. zák.) čís. 4394.

— — — účel ustanovení první věty § 32 (1) tisk. nov.; porušení předpisu toho není zmatkem čís. 3 § 281 tr. ř. čís. 4551.

— — — dle § 281 čís. 5 tr. ř.: z prostého předpokladu pachatelova rozčilení lze usouditi stejně i na nedostatek zlého úmyslu, i na zlý úmysl; proto se pouhý předpoklad rozčilení pro závěr o nedostatku zlého úmyslu rovná naprostému nedostatku důvodů po rozumu § 281 čís. 5 tr. ř. čís. 4463.

— — — dle § 281 čís. 11 tr. ř.: státní zastupitelství, vytykajíc (nesprávně odvoláním), že soud povolil podmíněně odsouzení, ač bylo vzhledem k předchozím trestům vyloučeno, předpokládaje omylem zachovalost obžalovaného, nedoličuje zmateční stížnost po zákonu, opírá-li ji výlučně o správný, avšak teprve s oním opravným prostředkem předložený trestní lístek čís. 4380.

- jde o zmatek čís. 11 § 281 tr. ř. (vykročením z trestní moci), zostřil-li soud trest podle první sazby § 337 tr. zák., ač tu nebylo okolností přitěžujících, a použito jen § 266 tr. zák., nikoli § 260 b) tr. zák. čís. 4499.
 - dle § 344 čís. 5 tr. ř.: nakolik nejde o zmatek čís. 5 § 344 tr. ř., zamítl-li porotní soud návrh obhájce, by bylo vyžádáno doplnění lékařského posudku novým posudkem soudní lékařské rady o tom, co bylo příčinou nastalé smrti napadeného, odůvodněný i poukazem na obtížnost a důležitost případu po rozumu 4. odst. § 126 tr. ř. (v doslovu čl. I. čís. 3 zák. čís. 107/1927) čís. 4532.
 - dle § 344 čís. 6 tr. ř.: nakolik nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li ke hlavní otázce na spoluvinu na vraždě zjednané dána eventuální otázka na vzdálenější spoluvinu po rozumu § 137 tr. zák. čís. 4405.
 - dle § 344 čís. 6, 7 tr. ř.: nakolik nejde o porušení předpisů §§ 320, 267 tr. ř. a o zmatek čís. 6 a čís. 7 § 344 tr. ř., byly-li ke hlavní otázce na zločin § 101 tr. zák. dány a kladně zodpovězeny eventuální otázky na úplatkářství podle § 3 odst. 2 a podle § 2 odst. 2 zák. čís. 178/1924, ač obžaloba zněla jen na onen zločin a na úplatkářství nebyla rozšířena (doplněna) čís. 4414.
 - dle § 344 čís. 9 tr. ř.: vady ve smyslu § 344 čís. 9 tr. ř. lze dovozovati jen ze samého výroku porotců, jež tvoří otázky a odpovědi na ně dohromady čís. 4410.
 - je nepřipustné, by zmateční stížnost zdůrazňovala jednotlivé průvody, svémocně je hodnotila, formálně s výrokem porotců srovnávala a tak dokazovala nejasnost nebo neúplnost výroků porotců po rozumu § 344 čís. 9 tr. ř. čís. 4410.
 - věcná správnost formálně bezvadného výroku porotců (jímž odpověděli záporně na otázku viny) vymyká se přezkumu zrušovacím soudem čís. 4410.
 - dle § 344 čís. 10 tr. ř.: zákonné doličování právní mylnosti rozsudku po rozumu § 344 čís. 10 tr. ř. čís. 4532.
 - dle § 344 čís. 12 tr. ř.: porušení předpisů o výkonu trestu nenaplní ještě zmatečnost podle čís. 12 § 344 tr. ř. čís. 4454.
 - viz též odklad trestu podmíněný (§ 7).
- Zmátek podľa § 384 č. 1 tr. p.:** jestli bolo bez svolenia nadriadeného súdu (§ 41 odst. II. zák. č. 43/31 Sb. z. a n.) trestné pokračovanie proti mladistvému obžalovanému prevedené pred súdom príslušným pre spoluobžalovaného staršieho 18 rokov, bol tým zavinény formálny zmátek podľa § 384 č. 1 tr. p.; nedostatok tohoto svolenia nie je nahradený tým, že onen nadriadený súd, rozhodujúci vo veci ako súd odvolací, neučinil v tomto smere nijaké opatrenie čís. 4479.
- podľa § 384 č. 4 tr. p.: napadá-li stěžovatel zmateční stížností, že soud vyměřující úhrnný trest nehleděl k trestu, který byl přede dnem, kdy byl úhrnný trest vyměřen, již odpykán, uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 384 č. 4 tr. ř. čís. 4376.
 - podľa § 384 č. 6 tr. p.: nebol-li v pokračovaní podľa § 518 tr. p. odsúdenému v prípadoch, označených v § 518 odst. II. tr. p., ustanovený obhájca z úradnej povinnosti, pokračovanie trpí zmátkom podľa § 384 č. 6 tr. p. čís. 4438.
 - podľa § 384 č. 9 tr. p.: zamítl-li odvolací soud návrh na opravu mylně označeného druhu trestu v rozsudku soudu první stolice, zavinil zmatek podle § 384 čís. 9 tr. ř. čís. 4412.
 - podľa § 384 č. 10 tr. p.: neposkytuje-li ani výrok ani odůvodnění rozsudku spolehlivých údajů o tom, na jakém základě byl vyměřen trest, rozsudek jest zmatečný podle § 384 čís. 10 tr. ř. čís. 4443.
 - výrok rozsudku, jímž byl podle § 518 odst. VII. tr. ř. místo dvou trestů na svobodě, připouštějících ještě dobrodiní podmíněného odkladu, z nichž jeden byl pravoplatně odložen na zkušební dobu, vyměřen úhrnný trest na svobodě delší jednoho roku a vysloveno, že se ostatní ustanovení původních rozsudků kromě výměry trestů ponechávají

- v platnosti, jest sice nepřesný, není však zmatečný ve smyslu § 384 č. 10 tr. ř. čís. 4494.
 - podľa § 384 č. 11 tr. p.: okolnosť, že náhradný súkromný žalobca prevzal zastúpenie obžaloby po uplynutí lehoty § 42 odst. I. tr. p., nezakladá dôvod zmätočnosti podľa § 385 čís. 1 c) tr. p., lež je len formálnym zmátkom podľa § 384 čís. 11 tr. p.; nelze k nemu hľadať z úradnej povinnosti, ak bol obžalovaný sprostý obžaloby čís. 4520.
 - podľa § 385 č. 1 c) tr. p.: okolnosť, že náhradný súkromný žalobca prevzal zastúpenie obžaloby po uplynutí lehoty § 42 odst. I. tr. p., nezakladá dôvod zmätočnosti podľa § 385 čís. 1 c) tr. p., lež je len formálnym zmátkom podľa § 384 čís. 11 tr. p.; nelze k nemu hľadať z úradnej povinnosti, ak bol obžalovaný sprostý obžaloby čís. 4520.
 - podľa § 385 č. 2 tr. p.: bol zavinený prekročením obmedzení v § 8 odst. 3 zák. č. 31/29 sb. z. a n. čís. 4349.
 - zabranie predmetov podľa § 61 tr. zák. (§ 25 tr. zák. priest.) má povahu vedľajšieho trestu a nelze ho preto vysloviť u obžalovaného, ktorý bol obžalovaný sprostý. Stalo-li sa tak preca, bol zavinený zmátkom podľa § 385 č. 2 tr. p. čís. 4504.
 - zabranie predmetov podľa § 61 tr. zák. možno vysloviť len v prípadoch, jestli ich použil páchateľ ku spáchaniu trestného činu úmyselne; nelze tento vedľajší trest uložiť pri trestných činoch spáchaných z neopatrnosti; učinil-li tak súd preca, zavinil zmátkom podľa § 385 čís. 2 tr. p. čís. 4533.
 - vedľa trestu 15 ročnej káznice uložený trest peňažitý nemožno premeniť na ďalší trest na slobode; stalo-li sa tak, bol zavinený zmátkom podľa § 385 č. 2 tr. p. čís. 4445.
 - zmateční stížnosti podle § 385 č. 2 tr. ř. nelze napadati výroky rozsudku, týkající se jiných opatření než výměry trestu; odškodné podle § 17 zák. č. 124/24 Sb. z. a n. není trestem, nýbrž je zadostučiněním a rozhodnutí o něm nemůže býti napadáno zmateční stížností čís. 4493.
 - podľa § 29 č. 4 por. nov.: bola-li daná porotcom otázka, či obžalovaný bol v dobe spáchania trestného činu duševne chorý alebo v nepravidelnom duševnom stave, bol porušený predpis § 9 odst. II. por. nov. a zavinený zmátkom podľa § 29 č. 4 por. nov. čís. 4470.
 - podľa § 29 č. 6 por. nov.: formálna zmätočnosť podľa § 29 č. 6 por. nov. jestvuje len vtedy, nemožno-li výrok porotcov preskúmať; vadné právne závery porotcov náleža preskúmať najvyššiemu súdu s hľadiska vecných dôvodov zmätočnosti; preto nelze napádať rozpor medzi kladnou odpoveďou porotcov na otázku skutkovú a zápornou odpoveďou na otázku právnu zmätočnou sťažnosťou podľa § 29 č. 6 por. nov. čís. 4447.
- Změnu názorů:** o politických nebo národních událostech nelze za všech okolností pokládati za čin nečestný nebo nemravný, nanejmé ne, došlo-li k ní po náležité rozvaze z důvodů vážných, kotvicích ve změněných politických nebo národních poměrech a z vnitřního přesvědčení čís. 4489.
- Zmírnění světa viz automobily.**
- trestu dle § 410 tr. ř.: polehčujícím důvodem ke zmírnění trestu po rozumu § 410 tr. ř. jest i náhrada škody trestným činem způsobené po pravoplatnosti rozsudku, nikoli však ohled na rodinu a na výživu odsouzeného čís. 4395.
 - vyskytnuvši se dodatečně polehčující okolnosti dávají odsouzenému právní nárok na zmírnění trestu ve smyslu § 410 tr. ř., na něž nemůže mítí vliv, že žádosti o milost nebylo vyhověno čís. 4395.
 - polehčujícím důvodem pro zmírnění trestu (pro urážku na cti) po rozumu § 410 tr. ř. jest i odpuštění uraženého (smírem) po pravoplatnosti rozsudku čís. 4572.
 - odpuštění rodičů zneužitých děvčat pachateli odsouzenému pro zločin podle § 132 tr. zák. nemusí ještě znamenati, že se poškozeným dostalo od pachatele zadostučinění, a proto býti důvodem ke zmírnění trestu po rozumu § 410 tr. ř. čís. 4575.

- — — neu znal-li vrchní soud ono odpuštění za polehčující okolnost ve smyslu § 410 tr. ř., jde o výrok ryze arbitrární, který nemůže být podkladem kladného výroku podle §§ 33 a 292 tr. ř. čís. 4575.
- **mimoriadné:** bol-li československému příslušníkovi za trestný čin spáchaný v cizině nesprávně uložený trest podľa miernejšieho práva, platného na území kedysi uhorskom, hoci mu mal byť vymeraný prísnejší trest podľa práva, platného na území kedysi rakúskom, obžalovaný sa nemôže domáhať ďalšieho zmiernenia trestu použitím mimoriadneho zmiernovacieho práva podľa § 92 tr. zák. čís. 4455.
- — — miesto trestu smrti lze při použití § 92 tr. zák. uložit jen trest káznice na 15 roků čís. 4519.
- — — podľa § 66 odst. III. tr. zák. pokusy zločinov, za ktoré je na dokonany čin stanovený trest smrti, nesmiejú byť trestané miernejšie než káznicou v trvaní päť rokov; použitie mimoriadneho zmiernovacieho práva (§ 92 tr. zák.) je v týchto prípadoch zákonom vylúčené čís. 4578.
- — — pri pokusoch trestných činov stíhaných trestní podľa § 66 odst. III. tr. zák. je použitie mimoriadneho zmiernovacieho práva (§ 92 tr. zák.) zákonom vylúčené čís. 4451.

Zmocnenie: oprávneným udeliť zmocnenie podľa § 9 č. 6 zák. čl. XLI:1914 je úrad, ktorého bol urazený členom, bárs sa utrhanie na cti stalo pre úradnú činnosť urazeného v sbore, nad ktorým dozor náležal druhému úradu čís. 4424.

- vyhovuje ustanovení § 91 odst. I. tr. ř., odevzdal-li nadřízený úřad písemné zmocnění, adresované uraženému, přímo uraženému a ten je sám předložil státnímu zastupitelství čís. 4488.
- při trestných činech stíhatelných jen na zmocnění zákon klade váhu na skutečnost, zda zmocnění bylo vůbec uděleno; nevyžaduje se, aby zmocnění bylo připojeno ke spisům; veřejný žalobce jest oprávněn předložiti udělené zmocnění i dodatečně v odvolacím řízení čís. 4496.

Zmrhání viz zneuctění.

Znalec: státní úředník v činné službě u úřadu, kde se obžalovaný dopustil trestného činu (§ 101 tr. zák.), může být slyšen jako znalec v otázkách úředních (o způsobu úřadování a postupu při rozhodování ve věcech daňových); nevádí, že byl za znalce navržen předsídem dotyčného úřadu, připojivším se k trestnímu řízení jako soukromý účastník čís. 4522.

- nakolik nejde o zmatek čís. 5 § 344 tr. ř., zamítl-li porotní soud návrh obhájce, by bylo vyžádáno doplnění lékařského posudku novým posudkem soudní lékařské rady o tom, co bylo příčinou nastalé smrti napadeného, odůvodněný i poukazem na obtížnost a důležitost případu po rozumu 4. odst. § 126 tr. ř. (v doslovu čl. I. čís. 3 zák. čís. 107/1927) čís. 4532.

Znalost vojenského tajemství viz ochrana republiky (§ 6).

Zneuctění (§ 506 tr. zák.): okolnost, která jest důvodem pro rozvod manželství, může být důvodem i pro nesplnění slibu uzavřítí manželství (§ 506 tr. zák.); na trestní posouzení nesplnění tohoto slibu nelze však použití ustanovení občanského práva o tom, že se odpuštěním vzdává účastnické práva uplatňovatí určité okolnosti jako důvod rozvodu čís. 4392.

- odsouzením svedené pro zločin stal se manželský slib nezávazným, třebaže svůdce výslovně neprohlásil, že slib zrušuje (nechtí se jím vázán); nezáleželo ani na tom, že pak v poměru se svedenou pokračoval čís. 4392.

Zneuzítí individualisujících zařízení podniku viz nekalá soutěž (§ 29).

- **moci úřední: § 101 tr. zák.:** nakolik nejde o porušení předpisů §§ 320, 267 tr. ř. a o zmatek čís. 6 a čís. 7 § 344 tr. ř., byly-li ke hlavní otázce na zločin § 101 tr. zák. dány a kladně zodpovězeny eventuelní otázky na úplatkářství podle § 3 odst. 2 a podle § 2 odst. 2 zák. čís. 178/24, ač obžaloba zněla jen na onen zločin a na úplatkářství nebyla rozšířena (doplněna) čís. 4414.
- — § 101 odst. 2 tr. zák.: kontrolní lékař okresní nemocenské pojišťovny je veřejným úředníkem po rozumu §§ 101 odst. 2, 153 tr. zák. čís. 4416.

- — — učitelé (učitelky) obecné školy jsou veřejnými úředníky po rozumu § 101 a tím i po rozumu § 153 tr. zák. a jest je pokládati i za osoby jmenované v § 68 tr. zák. čís. 4509.

Zodpovednosť lekára vid' lekár.

- **riaditeľa továrne za úraz zamestnanca:** okolnosť, že riaditeľ továrne nebol pri revíziách živnostenským inšpektorátom zvlášť upozornený na vadu bezpečnostného zariadenia, predpísaného administratívnymi nariadeniami, nezbavuje ho zodpovednosti za úraz spôsobený zamestnancovi následkom onej vady, a to ani vtedy, keď dotyčnému zamestnancovi zakázal pracovať a zdržovať sa na mieste, kde sa úraz stal čís. 4541.

Zodpovedný dozorca: nevyvíňuje ho s hľadiska § 335 tr. zák. ani nemožnosť plniť povinnosti s tým spojené proto, že musel pracovať i jako dělník, ani nezákonný postup jiných podnikatelů, ani liknavost vrchnosti čís. 4483.

Zostřeni trestu: ustanovení § 250 tr. zák. lze použiti jen pro okolnosti přitěžující (§ 265 posl. odst. tr. zák.) čís. 4499.

- — — viz též trest.

Zprávy ze soudní síně viz soudní síň.

Zpronevěra: nejde o zpronevěru, zcizil-li obžalovaný zboží, dodané mu na úvěr s výhradou vlastnického práva do úplného zaplacení, jestliže obžalovaný koupil zboží, aby je dále rozprodával, a prodávající o tomto jeho úmyslu věděl čís. 4442.

- prodej zboží vyrobeného z materiálu, prodaného výrobcí s výhradou vlastnického práva až do úplného zaplacení není zpronevěrou, byl-li materiál výrobcí prodán za účelem zhotovení zboží na prodej čís. 4358.

Zrada vojenská viz ochrana republiky (§ 6 č. 2).

Zrušovací soud: věcná správnost formálně bezvadného výroku porotců (jímž odpověděli záporně na otázku viny) vymyká se přezkumu zrušovacím soudem čís. 4410.

- — odmítnutí opravného prostředku podle čl. 4 odst. 3 nař. čís. 17/1926 jest věcí soudcovského rozhodování. Není platného předpisu, podle kterého by byl nejvyšší soud jako soud zrušovací vázán opačným názorem soudní správy, a není orgánu, který by mohl tento rozpor rozhodnouti způsobem závazným pro zrušovací soud. Nejvyšší soud nemůže onen odmítnutý opravný prostředek vyříditi znovu ani, bylo-li jeho rozhodnutí ministerstvem spravedlnosti zrušeno a uloženo mu, by o něm rozhodl nehledě k oné jazykové závadě čís. 4527.
- — nalézací soud je oprávněn k opětovnému projednání a rozhodnutí věci výlučně jen v rozsahu, v jakém mu bylo uloženo rozhodnutím zrušovacího soudu čís. 4573.

Živé prase: jeho prodej čís. 4390.

- — viz též potraviny.

Seznam ustanovení zákonných, jež byla v tomto svazku vyložena.

I. Trestní zákon.

	Čís.		Čís.
§ 2 c)	4426	§ 205 a)	4378, 4453
§ 2 e)	4409, 4423, 4498, 4505	§ 214 věta 1	4508
§ 2 g)	4403, 4532	§ 233	4423, 4471, 4475
§ 3	4409, 4423, 4471, 4505	§ 239	4413
§ 5	4351, 4405, 4508, 4565	§ 250	4499
§ 7	4413	§ 260 b)	4499
§ 8	4363, 4390, 4532	§ 265 posl. odst.	4499
§ 9	4508	§ 266	4499
§ 10	4413	§ 267	4425, 4482
§ 11	4363, 4532	§ 283	4482
§ 50	4454	§ 303	4557
§ 68	4353, 4357, 4363, 4432, 4492, 4500, 4509, 4529, 4576	§ 312	4363, 4432
§ 81	4357, 4363, 4426, 4432, 4463, 4500, 4510, 4576	§ 313	4432
§ 82	4568	§ 314	4466
§ 83	4490, 4505	§ 335	4367, 4368, 4373, 4394, 4403, 4461, 4483, 4518, 4536, 4540, 4547, 4554
§ 93	4531, 4532, 4535	§ 337	4394, 4547
§ 101	4414, 4522	— sazba I.	4499
— odst. 2	4416, 4509	§ 376	4457
§ 132	4755	§ 399	4486
§ 134 odst. 2	4367, 4368, 4532	§ 411	4417
§ 135 čís. 3	4405	§ 431	4457, 4507
§ 136	4405	§ 463	4456
§ 137	4405	§ 485	4378, 4453, 4555
§ 140	4403, 4532	§ 486	4554
§ 141	4532	— čís. 1	4554, 4558
§ 143	4532	— čís. 2	4554
— věta 2	4417, 4532	§ 487	4391, 4473
§ 144	4469	§ 488	4370, 4391, 4473, 4489, 4573
§ 153	4416, 4509	§ 489	4473
§ 157 odst. 2	4417	§ 490	4350, 4370, 4473
§ 176 II b)	4361	§ 491	4370, 4384, 4391, 4489
§ 176 II c)	4361	§ 492	4350
§ 185	4502	§ 497	4384
§ 186 b)	4550	§ 506	4392
§ 187 odst. 2	4502	§ 512	4425
§ 188	4502	— a)	4425
§ 189	4456	§ 515	4425
§ 190	4532	§ 523	4388, 4426
§ 197	4435, 4498, 4537	§ 525	4456
§ 199 c)	4352	§ 530	4360
§ 199 d)	4377	§ 531 b)	4536, 4555
§ 200	4537	§ 532	4414

Čís.

I. a) Trestný zákon uhorský.

§ 5	4366
§ 18	4366
§ 22 odst. 2	4448
§ 61	4504, 4533
§ 65	4408
§ 66	4443
§ 66 odst. 3	4451, 4578
§ 69	4446
§ 70	4379
§ 74	4429
§ 79	4566
§ 92	4443, 4451, 4455, 4519, 4578
§ 94	4444, 4553
§ 95	4365
§ 96	4481
§ 102	4383
§ 112	4487
§ 115	4407
§ 222	4400, 4436
§ 251	4375
§ 278	4472
§ 279	4530
§ 290	4372, 4563
§ 301	4355
§ 306	4530
§ 307 odst. 2	4430
§ 310	4567
§ 310 odst. 2	4541

485

Čís.

§ 330	4359
§ 333	4401, 4408
§ 335	4515
§ 336 č. 3	4464
— č. 7, 8	4515
— č. 9	4408
§ 338	4515
§ 344	4379
§ 349 odst. 2	4379
§ 350	4526
§ 355	4358, 4442
§ 368	4418
§ 370	4429
§ 379	4356
§ 386	4418, 4421, 4459
§ 391	4419, 4562
§ 393	4419
§ 401	4462
§ 403 č. 1	4434, 4521
§ 414	4517
§ 416	4477
§ 447 odst. 1	4552
§ 461	4398
§ 462	4398

I. b) Trestný zákon o priestupkoch.

§ 25	4504
------	------

II. Trestní řád.

	Čís.		Čís.
§ 2	4573	§ 265	4580
§ 6	4546	§ 267	4573
— odst. 2	4497	§ 270	4389
§ 33	4575	— posl. odst.	4485
§ 46	4350	§ 281 čís. 1	4581
§ 51 odst. 2	4564	— posl. věta	4581
§ 56	4564	— čís. 3	4394, 4551
§ 58	4564	— čís. 5	4428, 4463
§ 68	4581	— čís. 11	4380, 4428
— posl. věta	4581	§ 284	4497, 4516, 4546
§ 112 odst. 2	4561	— odst. 1	4544
— odst. 3	4561	§ 285	4544, 4546
§ 118	4522	§ 292	4575
§ 134	4528	§ 293 odst. 1	4573
§ 151 čís. 2	4522	§ 303	4512
§ 160	4371	§ 313	4522
§ 219	4564	§ 318	4532
§ 262	4397	§ 319	4403, 4532
§ 264 odst. 1 věta 2	4454	§ 320	4403, 4405, 4414, 4532

	Čís.
§ 330 posl. odst.	4433
§ 331	4410, 4433
§ 344 čis. 5	4532
— čis. 6.	4403, 4405, 4414, 4532
— čis. 7	4414
— čis. 9	4410
— čis. 10	4532
— čis. 12	4454
§ 363 čis. 4	4545
§ 410	4395, 4572, 4475
§ 427 odst. 1	4394
— odst. 3	4516
§ 447	4573
§ 460	4486
§ 481	4471

II. a) Trestný poriadok uhorský.

§ 2 odst. 3	4396, 4488
§ 4	4496
§ 7 odst. 4	4375
§ 16	4534
§ 19	4501
§ 41 odst. 1	4487
— odst. 3	4420
§ 42 odst. 8	4441
§ 50	4525
§ 51 č. 3	4525
§ 52	4396
§ 83	4437
§ 85	4354, 4467
§ 86	4437
§ 91 odst. 1	4488
§ 101 č. 1	4437
§ 145	4553
§ 205 č. 1	4578
§ 207	4578

III. Ostatní zákony a nařízení.

	Čís.
1811 červen 1. čis. 946 sb. z. s. (občanský zákoník) § 879 čis. 2	157 dis.
1852 říjen 24. čis. 223 ř. zák. (zbrojní patent) § 2	4423
§ 12	4374, 4507
§ 19	4423
§ 32	4374, 4423, 4507
§ 36	4411
— prosinec 3. čis. 250 ř. zák. (lesní zákon)	

	Čís.
§ 264 č. 1	4366
§ 314	4525
§ 326 č. 1	4459
§ 383 odst. III. č. 1	4441
— č. 2 a)	4441
— č. 2 b)	4396
§ 384 č. 1	4479
— č. 4	4376, 4441
— č. 5	4578
— č. 6	4438, 4449
— č. 9	4412, 4496, 4525
— č. 10	4443, 4494
— č. 11	4520
§ 384 odst. 5	4484, 4520
§ 385 č. 1 b)	4355, 4379, 4484
— č. 1 c)	4383, 4459, 4520
— č. 2	4445, 4451, 4493, 4504, 4533
— č. 3	4455
§ 385 odst. 2	4484
§ 387 odst. 1	4484
§ 388	4523
§ 396 odst. 1	4479
§ 414	4449
§ 423 odst. 5	4449
§ 425 odst. 2	4399, 4427
§ 428	4493
§ 428 odst. 1	4355
§ 443	4412
§ 514 odst. 3	144 dis.
§ 517	4376, 4385, 4448, 4474
§ 518	4448, 4474
§ 518 odst. 2	4438
§ 518 odst. 7	4494
§ 525 odst. 1	4487
§ 579 č. 3	4393

	Čís.
§ 57	4353
§ 58	4353
1854 leden 2. čis. 4 ř. zák. (lesní personál) § 3	4363
§ 4	4363
1862 prosinec 17. čis. 6 ř. zák. z roku 1863 (tiskový zá- kon) § 9 odst. 2	4415
§ 17	4415, 4471
§ 28	4370
— prosinec 17. čis. 8 ř. zák.	

	Čís.
z r. 1863 (trestní novela) čl. V.	4573
čl. VIII.	4370
1866 červen 15. čis. 47 z. zák. pro Čechy (silniční řád) § 8	4367
— červen 19. čis. 85 ř. zák. (obecní váhy) § 1	4377
§ 2	4377
§ 3	4377
§ 9	4377
§ 11	4377
1867 listopad 15. čis. 135 ř. zák. (shromazďovací zákon) § 3	4381, 4482
§ 19	4381, 4482
1868 květen 21. čis. 46 ř. zák. (kárný zákon pro soudce) § 2	166 dis. 143 dis.
§ 10	143 dis.
§ 13	143 dis.
— červenec 6. čis. 96 ř. zák. (advokátní řád) § 5	151 dis.
§ 9	150 dis., 157 dis., 158 dis.
§ 9 odst. 1	147 dis., 148 dis.
— odst. 2	148 dis., 149 dis.
§ 10	147 dis., 151 dis., 158 dis.
— odst. 2	148 dis., 149 dis., 150 dis.
§ 11 odst. 1	157 dis.
§ 16	157 dis.
§ 21	157 dis.
— říjen 15. čis. 142 ř. zák. (tisková novela) čl. III.	4391
1872 duben 1. čis. 40 ř. zák. (dis- ciplinární statut advok.) § 2	151 dis.
§ 17	142 dis.
§ 29	146 dis.
§ 33 odst. 2	146 dis.
§ 39	151 dis.
§ 47 čis. 1	146 dis.
— červen 16. čis. 84 ř. zák. (polní hlídači) § 2	4363
§ 3	4353
§ 4	4353
§ 8	4363
1874 zák. čl. XXXIV. (advokát- sky poriadok)	

	Čís.
§ 48	160 dis.
§ 49	153 dis.
§ 64	152 dis.
§ 68 lit. a)	152 dis.
— lit. b)	154 dis., 155 dis., 160 dis.
§ 69 lit. a)	160 dis.
— lit. c)	160 dis., 161 dis.
§ 79	162 dis.
§ 84	162 dis.
§ 95	162 dis.
§ 99	163 dis.
§ 100	162 dis.
§ 101 odst. 4	156, 162, 164, 165 dis.
§§ 107, 108	159 dis.
1877 červenec 2. čis. 68 ř. zák. (živnostenské provozování lomů)	4483
§ 109	4483
— prosinec 31. čis. 3 ř. zák. z roku 1878 (trestní no- vela) § 1 čis. 1	4497, 4514, 4544
1879 zák. čl. XXXI. (lesný zá- kon) § 38	4571
1880 október 8. č. 30686 Rende- letek Tára (nar. o sprisa- haní lesných úradníkov a hájnikov)	4571
1881 zák. čl. XVII. (konkurzný zákon) § 1	4477
1883 zák. čl. XXV. (o úžere) § 1	4460
1884 zák. čl. XVII. (živnost. zá- kon) § 114	4541
1885 květen 27. čis. 134 ř. zák. (třaskaviny) § 1	4402
§ 2	4402, 4570
§ 3	4402, 4507, 4570
1886 zák. čl. XXII. (o obciach) §§ 21 lit. g), 62	4467
1887 prosinec 28. čis. 1 ř. zák. z roku 1888 (úrazové po- jistění) § 45	4536
1888 zák. čl. VII. (o veterinár- stve) §§ 9, 125, 126 lit. b), 131	4419

Čís.

1890 leden 6. čís. 19 ř. zák. (ochrana známek)	
§ 11	4409
§ 23	4409
§ 24	4409
— zák. čl. I. (o veřejných cestách a mýtech)	
§ 107	4372
1893 zák. čl. XXVIII. (ochrana zaměstnancův proti úrazům v živnost. a továrenských podnicích)	
§ 1	4541
1894 zák. čl. XXXI. (o práve manželskom)	
§§ 30, 52, 57, 113	4375
1895 prosinec 26. čís. 197 ř. zák. (původcovské právo)	
§ 4	4559
§ 56 odst. 1	4559
§ 58	4559
1896 leden 16. čís. 89 ř. zák. z r. 1897 (falšování potravin)	
§ 11	4390, 4500
— čís. 2	4390
§ 12	4390
§ 13	4500
§ 14	4390
— čís. 2	4390
§ 18	4390
— čís. 2	4390
1897 květen 5. čís. 112 ř. zák. (jednací řád)	
§ 97	4546
— zák. čl. XXXIV. (uvodz. zák. k tr. por.)	
§ 23	4449
— zák. čl. XXXVII. (o změně § 412 tr. z., ochrana kolkův, známok, pečatí)	
§ 1	4539
1907 únor 7. čís. 24 ř. zák. (pozemní stavby)	
§ 1	4540
1908 květen 29. čís. 116 ř. zák. (živnostenské provozování lomů)	
§ 23	4483, 4518
§ 54	4483, 4518
1909 srpen 6. čís. 177 ř. zák. (nakažlivé nemoci zvířecí)	
§ 13	4486
§ 63 čís. 3	4486
§ 64	4486
§ 65	4486
§ 66	4486

Čís.

§ 68	4486
§ 67	4486
1910 duben 28. čís. 81 ř. zák. (automobily)	
§ 10	4461
§ 45	4461, 4547
§ 46	4547
1913 zák. čl. XXIII. (trestná ochrana volebného práva)	
§ 7	4556
— zák. čl. LIII. (o jednotnej sudcovskej a advok. skúške)	
§ 16	159 dis.
1914 leden 25. čís. 15 ř. zák. (služební pragmatika)	
§ 23	4522
— říjen 12. čís. 275 ř. zák. (lichva)	
§ 2	4565
— zák. čl. XIII. (novela o porotných súdech)	
§ 5 odst. 2	4446
§ 9 odst. 2	4470
§ 29 č. 4	4470, 4519
§ 29 č. 6	4447
§ 33 odst. 3	4430
— zák. čl. XIV (o tlači)	
§ 2 odst. 1	4406
§ 3 odst. 1	4495
§ 5	4406
§ 8	4406
§ 10 odst. 3	4382
§ 11	4382
§ 16 odst. 2 č. 4	4495
§ 24 č. 3	4406
§ 28 odst. 2	4495
§ 38	4365
§ 44	4577
— zák. čl. XL. (o trestnej ochrane úradov)	
§ 2	4439, 4465
§ 4	4354, 4467
§ 4	4440
§ 4 odst. 1	4478
§ 4 odst. 2	4369, 4440, 4513, 4538
§ 5	4571
§ 6 odst. 2	4479
§ 9	4354
— zák. čl. XLI. (o ochrane cti)	
§ 1	4452, 4468
§ 2	4493
§ 9 č. 6	4424
§ 13	4543, 4579
§ 15 č. 2	4543
§ 16	4524

Čís.

§ 20	4468
§ 24	4493
§ 27	4543
1915 nar. č. 4070 M. E. (o nute- nom vyrovnání mimo kon- kurzu)	
§§ 56, 57	4477
1916 zák. čl. V. (o vyrovnání mi- mo konkurzu)	
§ 4	4517
1918 srpen 18. čís. 318 ř. zák. (náhrada za vyšetřovací vazbu)	
§ 1 odst. 2	4491
— prosinec 10. čís. 64 sb. z. a n. (mimořádná přechodní ustanovení na Slovensku)	
§ 14	4382, 4387
1919 březen 19. čís. 139 sb. z. a n. (úprava vyhlášení zákonů a nařízení)	
§ 1	4387
— apríl 15. čís. 414 sb. z. a n. (štátny monopol výbušných látok)	
§ 1	4570
— červenec 17. čís. 420 sb. z. a n. (o práci dětí)	
§§ 7, 14	4563
— září 10. čís. 508 sb. z. a n. na r. 1921 (mírová smlouva v Saint Germain)	
§ 4	4366
— září 25. čís. 533 sb. z. a n. (všeobecná daň nápojová)	
§ 8 odst. 2 č. 3	4511
— říjen 17. čís. 562 sb. z. a n. (podmíněné odsouzení)	
§ 2	4380, 4574
— (1)	4428
§ 4 věta 2	4476
§ 5 (1)	4559
§ 6 (4)	4385, 4474
§ 7 (2)	4385
§ 7 (3)	4380, 4428
1920 únor 29. čís. 121 sb. z. a n. (ústavní listina)	
§ 3	4366
§ 96	4527
§ 98	4527
§ 117 odst. 1	4493
— únor 29. čís. 122 sb. z. a n.) (jazykový zákon)	
§ 2	4527
§ 7	4527
— duben 14. čís. 299 sb. z. a n. (o četnictvu)	

Čís.

§ 14	4354
— apríl 20. čís. 305 sb. z. a n. (o zriadení a pôsobnosti ze- medelskej rady pre Sloven- sko)	
§§ 1, 2	4420
— červen 4. čís. 102 sb. z. a n. mírová smlouva v Trianonu)	
§ 1	4366
— listopad 8. čís. 615 sb. z. a n. (monopol výbušných lá- tek)	
§ 1	4570
§ 1 č. 3	4402
1921 srpen 12. čís. 309 sb. z. a n. (o útisku)	
§ 1	4440, 4526
1923 březen 19. čís. 50 sb. z. a n. (ochrana republiky)	
§ 6 čís. 2	4402, 4542
§ 13 čís. 1 odst. 2	4374
§ 14 čís. 1	4580
— čís. 1 a 5	4365, 4480, 4481
— čís. 5	4549
§ 21 čís. 3	4386
§ 27 čís. 1	4542
§ 39 čís. 2	4503, 4548
— čís. 4	4386
— december 11. čís. 8 sb. z. a n. na r. 1924 (o trestnom po- jednávání konanom podľa trestného poriadku proti ne- prítomným osobám)	
§ 24	4475
— prosinec 20. čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 (telegrafy)	
§ 24	4475
1924 květen 30. čís. 124 sb. z. a n. (tisková novela)	
§ 1	4413
§ 1 (2)	4351
— (3) čís. 3	4351, 4413
§ 4	4370, 4473, 4490, 4569, 4579
§ 5	4383
§ 6	4384, 4391, 4569, 4577
— (4)	4473, 4490
§ 13	4473, 4490
§ 17	4493
§ 24	4351, 4413
§ 32 (1)	4551
— červenec 3. čís. 178 sb. z. a n. (úplatkářství)	
§ 2 odst. 2	4414
§ 3 odst. 2	4414
— říjen 9. čís. 221 sb. z. a n. (nemocenské pojištění)	
§ 2	4416
1925 máj 26. čís. 114 sb. z. a n.	

Čís.

	(všeob. predpisy na ochranu života a zdravia pomocných robotníkov)	
	§ 1	4541
1926	únor 3. čís. 17 sb. z. a n. (jazykové nařízení)	
	čl. 4 odst. 1	4458
	čl. 4 odst. 3	4527
	čl. 5 odst. 3	4364
	čl. 18 lit. a), b)	4364
	čl. 19 odst. 2	4364
	čl. 21 odst. 2	4505
—	listopad 24. čís. 218 sb. z. a n. (autorské právo)	
	§ 4 odst. 2	4559
	§ 45	4407
	§ 50	4407
	§ 52 odst. 1	4559
1927	červen 15. čís. 76 sb. z. a n. (o přímých daních)	
	§ 349	4369
	§ 350	4369
	§ 357	4369
—	červenec 1. čís. 107 sb. z. a n. (lékařské rady)	
	čl. I. čís. 3	4532
—	červenec 14. čís. 125 sb. z. a n. (organizace politické správy)	
	čl. 3	4439
—	červenec 15. čís. 111 sb. z. a n. (nekalá soutěž)	
	§ 2 (2)	4397
	§ 10	4350
	§ 25	4404, 4420
	§ 27	4350, 4397, 4404, 4560
	§ 29	4404

Čís.

	§ 34 odst. 3	4350, 4420
—	prosinec 20. čís. 175 sb. z. a n. (prov. nařízení k zák. č. 76/27 sb. z. a n.)	
	k § 364 odst. 1	4369
1928	leden 19. čís. 23 sb. z. a n. (exek. novela)	
	čl. V. č. 11	4526
	čl. VI. § 45	4418
—	únor 29. čís. 37 sb. z. a n. (ochrana lesů)	
	§ 8	4473
—	listopad 8. čís. 184 sb. z. a n. (nemocenské pojištění)	4416
1929	březen 21. čís. 31 sb. z. a n. (valorizační novela)	
	§ 8 odst. 3	4349
	§ 8 odst. 4	4383
	§ 8 odst. 5	4445
	§ 14 posl. odst.	4486
1930	prosinec 16. čís. 4 sb. z. a n. na r. 1931 (alimentační zákon)	
	§ 8	4534
1931	březen 11. čís. 48 sb. z. a n. (trestní soudnictví nad mládeží)	
	§ 6 (1) odst. 1	4469
	§ 7 čís. 4	4469
	§ 41 (2)	4479
	§ 41 (3)	4479
	§ 50 (2)	4479
—	červenec 16. čís. 123 sb. z. a n. (o státním vězení)	
	§ 1	4431
1932	červen 30. čís. 107 sb. z. a n. (automobily)	
	§ 12	4547

IV. Jiné předpisy.

Čís.

	Nemocnice v Brně (zemská), status z roku 1870	
	§ 19	4576

Čís.

	Uzenářské výrobky: výnos min. zdrav. z 20. května 1922,	
	čís. 10.558/11	4500